BEYAZIT AKMAN



OSMAN KURULUŞ

1302

kopernik

ROMAN

BEYAZIT AKMAN



OSMAN KURULUŞ
1302

Üç kıtada, altı asır hükmedecek bir imparatorluk kuracak. Adı, adaletle anılacak.

Osmanlı İmparatorluğu'nu kuran, ona adını veren kahramanın hikâyesi.
İki ciltlik bir epik, film tadında bir kuruluş romanı.

On üçüncü asrın sonları. Anadolu savaş ve kan içinde. İnsan kellelerinden kulelerle kalplere terör salan Doğulu barbar Moğollar, Batılı fanatik Haçlı orduları ve hain haşhaşinler.. Ve Türkleri tamamen bitirmek niyetinde olan İmparatorluk vârisi tekfurlar..
Bu kaostan bir cihan lideri doğmak üzere..
Küçük bir uç beyliğinden çıkarak bu katliamlara dur diyecek, umudun ve adaletin adı olacak bir genç!

Kuruluş hiç böyle anlatılmadı.
En son araştırmalar ışığında dört yılda yazıldı.
Şövalye Mihal'in gözünden ve Marko Polo'nun seyahatnamesinden Osman.
Türk ve dünya edebiyatının en kapsamlı Osman Gazi çalışması.
Yeni kuruluş yılı olarak kabul edilen ve Osman Bey'in Doğu Roma İmparatorluğu ile savaşı 1302 Bafeus Muharebesi'nin ilk romanı.

Osman Kanunu (Birinci Kitap): Osman'ın çocukluğu, gençliği, Rabia ile tanışması, ona âşık oluşu.. Şeyh Edebali'nin dergâhında insan-ı kâmil olma serüveni. Şövalyelerle ilk çarpışmalar, tekfurlarla ilk savaşlar, haşhaşinlerle hesaplaşma ve büyük bir ihanet.

Osman: Kuruluş (İkinci Kitap): Osman en büyük kâbuslarıyla yüzleşiyor, zorlu bir birlik mücadelesi veriyor ve Mihal kritik bir karar aşamasına geliyor. 1302 Bafeus Muharebesi kitabın görkemli finalini oluşturuyor.

Daha önce Osman: Aşk ve Savaş adıyla yayınlanan bu epik kuruluş romanı, yeni adıyla ve yüzüyle karşınızda...

THG
0331526
NPH

ISBN: 978-605-80935-9-1
9 786058 093591

45,00 ₺

KDV muafiyeti uygulanmıştır

kopernik

BEYAZIT AKMAN



1302 | OSMAN | KURULUŞ

Kopernik Kitap 98
Roman: 4

OSMAN KURULUŞ
℗ Beyazıt Akman, 2019
℗ 2019, Kopernik Kitap / Dolmabahçe AŞ
1. Baskı: Epsilon Yayınları

Kitabın bütün yayın hakları Beyazıt Akman ve Dolmabahçe AŞ'ye aittir. Tanıtım amacıyla kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yazar ve yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevî ve malî hakları saklıdır.

Genel Yayın Yönetmeni
Abdülkadir Özkan
Yayın Kurulu Danışmanı
Prof. Dr. Alâattin Karaca
Dizi Yönetmeni
Mehmet Erdoğan
Görsel Yönetmen
Osman Özkan
Son Okuma
Mehmet Akar
Kapak Tasarımı
Ali Kaya
Grafik Tasarım
Sinopsis

ISBN: 978-605-80935-9-1
Sertifika no: 35176
1. Baskı: Mart 2019

Baskı ve Cilt
Bilnet Matbaacılık ve Yayıncılık A.Ş.
Dudullu Organize San. Bölgesi 1.Cad. No:16 Ümraniye-İSTANBUL
Tel: 444 44 03 Fax: (0216) 365 99 07 www.bilnet.net.tr
Sertifika No: 42716

Dolmabahçe AŞ
Altunizade Mah. Ord. Prof. Fahrettin Kerim Gökay Cad.34 Üsküdar – İstanbul
Tel: 0216 520 02 60

www.kopernikkitap.com
info@kopernikkitap.com I siparis@kopernikkitap.com

Kopernik Kitap, Dolmabahçe AŞ markasıdır.

OSMAN
KURULUŞ

1302

BEYAZIT
AKMAN

kopernik

BEYAZIT AKMAN, 1981, Kastamonu doğumlu. İngiliz Dili Eğitimi üzerine olan lisans eğitimini Boğaziçi Üniversitesi ve ODTÜ'de üniversite ikincisi olarak yüksek şerefle bitirdi. 2004'te dünyanın en prestijli burslarından biri olarak kabul edilen Fulbright bursuyla Amerika'ya gitti. 2006'da İngiliz edebiyatı master derecesini aldı ve Illinois State Üniversitesinde doktoraya başladı, İngiliz edebiyatı ve İslâm üzerine dersler verdi. 2012'de "İngiliz Edebiyatı'nda İslâm Algısı ve Türkler" konulu doktora teziyle mezun oldu. Shakespeare ve Daniel Defoe'da Türk imgesi hakkında uluslararası akademik dergilerde makaleleri bulunan yazar Amerika'da pek çok konferansta bildiriler sundu, oturum başkanlığı yaptı. Akman, doktora araştırmasıyla 2010'da Washington'daki dünyaca ünlü kütüphaneler ve müzeler kompleksi olan Smithsonian Enstitüsüne özel araştırmacı olarak kabul edildi. 2012-2014 yılları arasında New York Üniversitesi, Geneseo'da Dünya Edebiyatı ve İslâm, Doğu-Batı İlişkileri, ve Osmanlılar ve Batı gibi konularda dersler verdi. Amerika'da on yıl yaşadıktan sonra 2014'te Türkiye'ye kesin dönüş yapan Akman hâlen Ankara Sosyal Bilimler Üniversitesinde araştırmalarına devam etmektedir. Amerika'da üniversite kütüphanelerindeki kaynaklarla birlikte yerli ve yabancı yüzü aşkın eseri inceleyerek beş yıllık bir araştırmanın ardından yazdığı, Fatih'i ve Fetih'i anlatan *Dünyanın İlk Günü* yayımlandığında büyük bir ilgi görerek en çok satan ilk romanlardan biri oldu. Kısa sürede kült hâline gelen bu eser, Türkiye'de tarihi sinema ve dizilere de esin kaynağı oldu. Bu eseri, üç yıllık bir araştırmanın ardından beş asır öncesinden günümüze uzanan bir insanlık dersi niteliğindeki, II. Bayezid dönemi romanı *Cennetin Kapıları* takip etti. Yazarın en son araştırmalar ışığında dört yıllık bir araştırmanın ardından kuruluşu romanlaştırdığı *Osman* romanları iki cilt hâlinde yayınlandı. Akman, Türkiye Yazarlar Birliği tarafından *2015 Uluslararası Tarihi Roman ve Romanda Tarih Büyük Ödülü*'ne layık görüldü. Yazarın on beş yıllık araştırmalarından damıttığı yazıları *Kayıp Tarihin İzinde: Fatih'ten Shakespeare*'e Doğu-Batı adıyla yayımlandı. Akademisyen-yazar Akman, 2018 yılında Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Aslî Üyeliği'ne seçildi. 2019'da bir Yunus Emre romanı olan *Ben, Yunus: Bir Gârip Aşık* ve *Ben, Piri: Pusula Elifi'nin Peşinde* adlı kitapları yayınlandı. Evli ve bir kız çocuğu babasıdır.

Babamın anısına....

GİRİŞ

Kâbus

I

"Şap!.. Şap!.."

Bir çırpınma sesiyle gözlerini açıyor Osman ve tepesinde kurşuni gökyüzünü görüyor... Bunlar kara bulutlar değil; gökyüzü sanki gerçekten de metale kesmiş gibi gri. Gri ama garip bir aydınlık var... Gökyüzünde bir şey parlıyor ama bu ne güneş gibi sarı ne de dolunay gibi beyaz!

Genç adam başını hafifçe kaldırıyor ve kendini suları çekilmiş bir dere yatağının içinde uzanmış buluyor. Toprakta insan elinin girebileceği genişlikte çatlaklar var. Uzun ve şişman bir kırkayak Osman'ın beyaz mintanının üzerinden geçip gidiyor, koca çıngıraklı yılan hemen elinin yanındaki yarıktan sürünerek çıkıp hızla diğer bir yarığın içine kıvrılıyor...

Osman şu kıyıdaki kurumuş ağacı tanıyor, az ötedeki tepeciği hatırlıyor... Burası onun çocukluğunda, kıyısında oturduğu Sakarya Nehri. Bir zamanlar gürül gürül akan sulardan geriye, vadinin içinde dev bir yara gibi uzanan kupkuru dere yatağı kalmış.

Çırpınma sesi tekrar Osman'ın kulağına çalınıyor. Osman, kafasını sesin geldiği yere doğru çevirdiğinde bir balığın sudan yeni çıkmış gibi çırpındığını görüyor. Balık, kuyruğunu kurak toprağın üzerine "şap!" "şap!" vuruyor. Osman şaşırıyor

buna, çünkü dere yatağı, sular yıllar önce çekilmişçesine çorak. *Bu bahğın burada işi ne?*

Osman ayağa kalkıyor ve dere yatağı boyunca yürümeye başlıyor. Belli belirsiz bir "Osman!" sesini takip ediyor, o sesin kaynağını bulmaya çalışıyor... Az önce aydınlık olan kurşuni gökyüzü şimdi kapkara olmuş. Osman uzun zamandır yürüyor mu, yoksa hava birden mi kararda bilemiyor. *Gökyüzü birden simsiyah olur mu?*

Kıyıda, yüzükoyun yerde yatan cansız bir çocuk bedeni çıkıyor Osman'ın karşısına. Genç adam kalbinde bir sızı hissediyor, eğilip çocuğa bakmak, ona dokunmak istiyor ama bir kükreme onun dikkatini öte tarafa çekiyor.

Osman, yanındaki bayıra baktığında bir ayıyla karşılaşıyor. Devasa, siyah tüyleri ışıl ışıl parlayan bir ayı, ağzında bir kurt ölüsü... Kurdu adeta bir kedi gibi boğmuş ayının ağzından kanlar damlıyor... *Bu, Gökkurt mu?*

Tam bu sırada yine aynı "Osman!" sesini duyuyor nehrin diğer yakasından genç adam. Başını o tarafa çevirdiğinde uçları göğe uzanan surlar yükseliyor. Surların üzerindeki iri yarı bir asker elindeki uzun sancağı sallayıp duruyor. Osman surların yanına geldiğinde bunların duvar değil, ölü insan bedenleri olduğunu fark ediyor. Bedenler üst üste bir dağ gibi yığılmış. Kelleler, kollar, bacaklar, diller, bağırsaklardan örülü bir duvar... Onların üstünde duran asker de bayrak değil, koca bir balta sallıyor. Sapsarı saçları, masmavi gözleri olan bu adamın yüzünü Osman bir yerlerden hatırlıyor ama kim olduğunu çıkaramıyor. O surat sırıtarak Osman'a bakıyor ve baltayı her salladığında bir beden daha cansız yere düşüyor...

Osman burnunun ucunda bir nefes hissediyor ve önüne dönüyor. Ama karşısında kimse yok. Az ötede, dağın tepesinde biri var. Elinde upuzun bir asa tutan, omzundan heybesi sarkan bir derviş bu. Beyaz sof yünden yapılma hırka ve ara-

kiyeli sarık giyen bu beden, dağın tepesinde öylece duruyor. Dervişin tepesinde koca bir dolunay beliriyor. Osman dervişin yüzünü seçmeye çalışıyor ama ortalığı birdenbire sis kaplıyor, göz gözü görmez oluyor.

Hayır, sis değil bu, bir duman. Genç adam birkaç yüz metre öteden tüten dumanın kaynağına yürüyor bu sefer. Dumana yaklaştığında, bunun kaynayan bir kazandan çıktığını görüyor. Ona sırtı dönük biri kazanın üstüne eğilmiş, koca bir tahta kaşıkla sürekli bir şeyi karıştırıyor. Yaşlı bir kadın bu. Osman'a doğru dönüp tam yüzünü göstermek üzereyken bir sarsıntı oluyor, bir gürültü duyuluyor.

Osman arkasına dönüyor. Sakarya'nın tüm suları şimdi dere yatağı boyunca Osman'ın üzerine geliyor! Kaçmak istiyor, kazanın başındaki kadına dönüyor, ama o, artık orada yok.

Sular Osman'ı yuttuğunda genç adam yüzünden eline damlayan kanı görüyor, burnu kanıyor sanıyor. Ama sadece bir damla değil, her yer kan. Osman'ın su sandığı şey koca bir kan seli! Sakarya kan akıyor...

Osman bu kan nehrinin içine batıyor. Ne kadar kurtulmaya çalışırsa çalışsın, ne kadar çırpınırsa çırpınsın, boşuna! Kanlar köpüre köpüre, dalga dalga geliyor ve hızla bir şelaleye akıyor.

Osman nehrin dibini boyladığında bir cesetle karşılaşıyor. Ceset ona gözleri açık bir şekilde bakıyor. Osman, "Amca!" demek için ağzını açıyor ama dip akıntısı onu hızla sürüklüyor ve genç adam bir kaya parçasına kafasını vurup bayılıyor.

Osman gözlerini açtığında terden sırılsıklamdı. Yoldaşlarıyla birlikte kamp kurdukları ormanda vakit gece yarısıydı. Şafağın sökmesine henüz birkaç saat vardı. Genç adam müthiş bir susamışlık hissiyle uyanmıştı.

Hemen ayağa kalktı ve ileride, ağaçların arasındaki su kuyusuna doğru yürüdü. Yerde kar olmasına rağmen Osman'ın tüm vücudu tere kesmişti. Genç adam kuyunun başına geldiğinde hemen kovayı kuyunun dibine attı ve ipi hızla çekmeye başladı. Allahtan kuyu soğuktan donmamıştı, çünkü Osman kovayı içeriye atar atmaz onun suya çarptığını duymuş, kovanın iyice ağırlaştığını hissetmişti.

Osman ıslak kovaya yapışıp başına dikiyor. Kovadan yüzüne sular damlıyor. Ama kovayı tam ağzına getirecekken garip bir şey fark ediyor... Yüzüne damlayanlar su değil; kan!

Sonra bir şey daha fark ediyor Osman, irkilerek. Kovanın dışına taşan kanlı uzun saç tellerini...

Genç adam kovayı yere bırakıyor ve korkarak kovanın içindeki saçlardan tutup yukarı çekiyor. Kafa, kovadan kanlara bulanmış şekilde çıkıyor. Kanlar aktıkça bu yüzün kime ait olduğu da anlaşılıyor.

Osman, Rabia'nın yüzünü elinde tutarken, en başından beri kendisine seslenen kişinin o olduğunu anlıyor. Rabia gözlerini açıp, "Osman!" diyor.

Osman, yoldaşlarıyla kamp kurdukları alanda soluk soluğa uyandığında bir süre tüm vücudu kasılmış halde kalakaldı. Canı çıkacak gibiydi. Elleriyle yerdeki toprağı mıncıkladı, battaniyelerinin içine kıvrılmış, yanmakta olan kamp ateşinin etrafındaki adamlarına teker teker baktı.

Rüya içinde rüya, daha doğrusu kâbus içinde kâbus görmüştü. Artık uyandığından emin olmak ister gibiydi.

Kamp ateşinin yanı başında nöbet tutan Kumral Abdal ile göz göze geldi.

"Dinlen, beyim," dedi Kumral Abdal onu sakinleştirmeye çalışarak. Ateşin içindeki korları uzun bir sopayla karıştırdı, ateşten çıtırtılar geldi. "Yarın yolumuz uzun olacak."

2

Osman derin bir nefes aldı ve yeniden battaniyesinin içinde kıvrıldı.

Ama artık uyuması imkânsızdı. Günlerdir olduğu gibi bu gece de kafasında amcasıyla haftalar önce hesaplaştığı o günü yeniden yaşıyordu.

Osman Bey, Asil'in üzerinde dörtnala giderken ölü gözlerle ufka bakıyordu. Yeşillikten çok bozkır olan engin bir arazinin üzerinde koşan doru atı Asil, uzaktan bakıldığında bir alev topu gibi görünüyordu. Osman'ın içindeki ateş öyle çok yanıyordu ki atını yeterince hızlı sürerse bu ateşi dindirebileceğini düşünüyordu. Ama dizginleri Asil'in üzerinde salladıkça Osman'ın ateşi daha da çok harlanıyordu.

Osman'ın tam tersi istikametindeki Dündar Bey de simsiyah atını dörtnala sürüyordu. Osman Bey'in meydan okuması üzerine sürekli atının sırtında taşıdığı yayını büyük bir ustalıkla kurmuştu. Gazi Rahman'ın işaretiyle birlikte ikili birbirlerinin zıttı yönde at sürmeye başlamışlardı. Onlarca çadırın içinden çıkan yüzlerce kişi merakla ve dehşetle olup biteni izlemeye koyulmuştu. Bu kapışmanın sonunda iki büyük Kayı Beyi'nden biri cansız yere yıkılacaktı.

"Reis," demişti Ak Timur, Osman atına binmeden hemen önce. Yanına usulca yanaşmış, "Dündar Bey'in ne kadar iyi bir okçu olduğunu yedi düvel bilir. Bunu yapmak istediğinden emin misin?" diye sormuştu endişeyle. Ne de olsa Osman bile okçuluğun en ince yanlarını amcasından öğrenmişti.

Osman Bey ise hiçbir şey söylemeden Asil'in üzerine atlamış ve atını dehlemişti.

Geleneğe göre, her iki atlı da daha önceden belirlenen eşit mesafelerde atlarının dizginlerini çekecekler ve bu sefer birbirlerine dönüp at koşturmaya başlayacaklardı. İşte o andan itibaren ok atışı serbestti ve oku rakibine ilk isabet ettiren de doğal olarak çarpışmanın galibi olacaktı. İki taraf da eşit ve adil şartlarda yarışıyordu.

Osman, Asil'in üstünde yıldırım hızıyla ilerledikçe sanki geçmişe de ilerliyordu. Amcasıyla Anka'yı takip edişi, ok talimleri, ava çıkışları... Her anı gözünün önünden geçiyordu. Amca demek baba yarısı demekti. Sonra Ertuğrul Gazi gözlerinin önüne geliyordu. Acaba o yaşasaydı bu işe ne derdi? Nasıl bir çözüm bulurdu?

Osman bu düşünceler içindeyken bir şey oldu. Atlar henüz geri dönüş hedeflerine varmamışlardı ki Dündar Bey atın dizginlerini çekti ve geri döndü. Sırtındaki tirkeşinden bir ok alıp yayına taktı ve ilk okunu hâlâ ona sırtı dönük halde olan Osman'a fırlattı!

Olup biteni merakla izleyen kalabalıkta bir uğultudur koptu. Bu, kurallara aykırıydı. Dündar Bey son anda hile yaparak atını erken çevirmiş ve rakibi daha ona karşı bakmadan ok yağdırmaya başlamıştı.

Osman Bey içine düştüğü duygu yoğunluğundan ne kalabalığın uğultusunu işitecek ne de o tarafa bakacak durumdaydı. Ak Timur ve Konur Alp, Osman'a bağırıyor, kollarını kaldırarak işaret ediyorlardı, ama nafile.

Dündar Bey'in attığı ilk ok Asil'in elli metre gerisine düştü. Sonraki oklar daha yakın mesafelere indi. Dündar Bey rüzgârın ve mesafenin etkisini her bir atışta daha iyi öğreniyor, bir sonraki hedefini daha yakına isabet ettiriyordu.

Oklar Osman'ın kulaklarında ve omuzlarında vızıldıyordu artık.

Son ok, kulağını yalayıp geçince Osman ne olduğunu hemen anladı. Atını geri çevirecek zamanı yoktu. Saniyeler içinde gelebilecek bir sonraki ok onun hayatına mal olabilirdi. Bacaklarını üzengiye iyice sıkıştırdı, ellerini dizginlerden aldı ve tirkeşindeki tek oku, Anka'nın tüylerinin takılı olduğu oku çıkarıp Merhamet'e geçirdi. Asil dörtnala ilerlemeye devam ederken o arkasına döndü ve gözleri ufukta bir nokta halindeki amcasını bir kartalın çevikliğiyle yakaladı. Kayı Beyi'nin gözleri kan kırmızısına dönmüştü.

Dündar Bey'in attığı oklar hâlâ Osman'ın kulaklarının yanlarından sinek vızıltısı, yılan tıslamaları gibi geçip gidiyordu.

Osman, "Affet, Allah'ım!" diyerek Merhamet'in çilesini bıraktı ve okun nereye isabet ettiğini görmeyi beklemeden tekrar önüne döndü. Dizginleri daha hiddetli çekti.

Osman ufukta gözden kaybolurken, kalabalık nefesini tutmuş bir şekilde onun attığı okun havada bir hilal gibi çizdiği kavisi izledi.

Dündar Bey göğsüne bir balyoz yemiş gibi atından bir anda düştü. Ok, tam kalbine isabet etmiş ve onu cansız yere yıkmıştı.

Osman Bey, atını belirsizliğe doğru hızla sürerken kulaklarında amcasının sözleri yankılanmaya devam ediyordu.

Bir gün öldürmeyi öğreneceksin. Çokların yaşatmak için bazen birini öldürmenin gerekli olduğunu öğreneceksin.

3

Bir kış günü sabahının soğuğunda, zincirlerin sesi kalabalığın kulaklarına bıçak gibi batıyordu. Bilecik halkı şehir meydanına kurulan idam podyumunun önünü tıka basa doldurmuş, elleri ve ayakları zincirlerle bağlanmış mahkûmun podyuma çıkartılışını izliyordu.

Çivi gibi soğuk esen rüzgâr podyumun dört başına asılmış ayı resimli Bilecik sancaklarını dalgalandırırken kalabalık huzursuzdu. Eldivenleri delik deşik olmuş, parmakları açıkta kalmış yaşlı bir adam nefesiyle ellerini ısıtmaya çalışıyor, yırtık rastıklarından parmaklarının ucu buz gibi yere basmak zorunda kalan, burnu sümükle dolu, üç yaşındaki küçük bir kız çocuğu annesinin bacağına sımsıkı sarılıyordu. Kızın annesi de kucağındaki bebeği hasta olmasın diye onu omzuna doladığı bir battaniyenin sıcaklığı içinde tutmaya çalışıyordu.

Kalabalığın sabahın köründe buraya toplanmasının nedeni bir isyankârın idamını izlemeye heves etmelerinden kaynaklanmıyordu. Tekfur Alexis Herakles'in kesin emirleri vardı. İsyancıların liderinin idamını çocuk yaşlı, kadın erkek herkes izleyecek, idam saatinde evlerinde bulunanlar cezalandırılacaktı. Herakles, her geçen yıl sayıları gittikçe artan bu isyankârları durdurmanın tek yolunun halka onların sonunu göstermek olduğuna inanıyordu.

Şehirdeki huzursuzluğun artması boşuna değildi. Bilecik Rumları bu kış her zamankinden daha da perişandı. Son yaz kurak geçmiş, tarlalardan yeterince ürün alınamamış, buğday ambarlarının yarısından fazlası boş kalmıştı. Elde edilen ürünlerin de çoğu tekfurun lordları ve şövalyelerine vergi olarak ödenmişti. Bu duruma karşı çıkanlar eli kılıç tutan bir lider etrafında toplanıyor ve lordların buğday ambarlarını soyarak onlara başkaldırıyorlardı.

Ne var ki, İnegöl Tekfuru Aya Nikola'dan sonra Bitinya'nın en güçlü adamı olan Alexis Herakles'in emrindeki şövalyeler bu isyanları kolaylıkla bastırıyor, tüm isyancıları anında asıyordu.

Sıra sıra dizilmiş şövalyeler arasında, özel muhafızı Michal Glabas, nam-ı diğer Çelik Yumruk'un önünde, idam podyumunun merdivenlerinden çıkan Herakles, isyancıların liderinin sağ ele geçirilmesini özellikle emretmişti. Halka bugün bir ders vermek istiyordu. Hem halka hem de artık evlenme çağına gelen genç oğluna.

Herakles'in ayı kürkü astarlı pelerini neredeyse tüm bedenini kaplıyor, tüylü yakası kulaklarını ve çenesini sıcacık tutuyordu. Tekfur, içleri yün deri çizmeleriyle ahşap podyumun üstünde üç adım atarak öne çıktı, halkı bakışlarıyla süzdü ve başyaveri John Kimmenos'a döndü. Michael Glabas da dizlerinin üzerinde, bir kütüğün önünde bekletilen mahkûmun hemen arkasında duruyordu.

Kimmenos, halka her zamanki tantanalı ifadeleriyle Herakles'in yüceliğinden ve cömertliğinden bahsetti. Podyumun üzerinde bir o tarafa bir bu tarafa yürüyerek, ellerini kollarını aşağı yukarı hareket ettirerek ve ağzından tükürükler saçarak heyecan dolu bir yığın laf etti. Tekfurun halkını koruduğunu, gözettiğini anlattı. Sonra mahkûma bir leş gibi bakıp, nankörlere hiçbir şekilde müsamaha gösterilmeyeceğini söyledi.

Parmağıyla zavallı adamı işaret ederek, "İşte görün Bilecik halkı! İsyancıların sonu budur!" diye avazı çıktığı kadar bağırınca yüzü turşu gibi kızardı.

Başyaverin geri çekilmesiyle birlikte Herakles pelerinini kenara sıyırdı ve belindeki şövalye kılıcını çıkardı. Ancak kalabalığın şaşkın bakışları altında mahkûmun yanına kendisi gitmedi. Halk, onun kılıçlarla ve bıçaklarla insanlara ne türlü işkenceler yaptığını çok iyi bilirdi. Yeter ki karşısındaki insan savunmasız olsun!

Herakles, mahkûmun yanına gidip onun kellesini kendisi kesmek yerine kılıcı yanında bekleyen oğluna uzattı. Babasının sayısız cezalandırma şekline zorla şahit olmuş oğlan onu izlemeye alışkındı. Ama ilk defa, üstelik alenen, herkesin onu izlediği bir yerde babası ona silah uzatıyor, idamı onun gerçekleştirmesini istiyordu.

Oğlan kılıca öylece bakakaldı. Bunu yapıp yapamayacağından emin değildi.

Buna kalabalıktakiler gibi Michael Glabas da şaşırdı. Bir insanın kafasını bedeninden koparmak, herkesin yapabileceği bir iş değildi. Hele hele deneyimsiz bir gencin, kıvırcık saçlı bu oğlanın yapabileceği bir şey hiç değildi!

Herakles, "Haydi, zamanı geldi," dedi sadece oğlunun duyacağı bir sesle. "Kılıcı al ve onlara bir tekfur suçluyu nasıl cezalandırır, göster!"

Oğlan, çaresiz, kılıcı eline aldı ve bir süre donmuş gibi öylece kılıca baktı. Bu, bir buçuk metre uzunluğunda, bir karış kalınlığında, ağır çelik bir üstat kılıcıydı. Ağırlığı üç kiloya varan bu silah, deneyimli bir kol tarafından sallandığında sadece bir insan boynunu değil, zırh kaplamalı bir bedeni de ortadan ikiye ayırabilirdi. Yeter ki insanda onu kaldırabilecek güç olsun!

Oğlan ağır adımlarla mahkûmun yanına yürüdü. Mahkûm dehşetle oğlanın elindeki kılıca baktı. Çeliğin titrediğini görebiliyordu.

Tekfurun oğlu, mahkûmla göz göze geldi. Onun bakışları oğlanı her şeyden çok korkuttu. Tekfurun özel muhafızı Michael Glabas bu ana bir son vererek mahkûmun sırtına bir tekme geçirdi ve adamın kafasını kütüğün üstüne yıktı. Sonra tekfurun oğluna bakıp, "Haydi yap şu işi!" der gibi başıyla işaret etti.

Kalabalık dehşetle olacakları beklemeye koyuldu.

Oğlan kılıcı sapından iki eliyle sıkıca kavradı, derin bir nefes aldı, kılıcı mahkûmun başının üstünde havaya kaldırdı ve nefesini tutarak tüm gücüyle çeliği adamın ensesine savurdu. Kılıcı yere indirirken gözlerini sımsıkı kapatmıştı.

Artık kellenin bedenden ayrılıp yere düşmesi gerekiyordu.

Ama öyle olmadı.

Oğlan gözlerini tekrar açtığında herkesin dehşetle baktığı o manzarayla karşılaştı. Kılıç, mahkûmun ensesine üç parmak kadar girmiş, adamın omuriliğine takılıp kalmıştı.

Tekfurun oğlu panik içinde, kılıcı bir oduna saplanmış baltayı kurtarmaya çalışırcasına geri çekti ve hızla tekrar indirdi. Ama bu seferki vuruş öncekinden de kötüydü. Zira kılıç, oğlanın paniklemesiyle iyice hedef şaşırmış ve adamın ensesi yerine tam saçlarının üstüne denk gelmişti. Şimdi yerde el kadar bir saç derisi duruyordu.

Mahkûmsa hâlâ yaşıyordu ve adamcağızdan çıkan inleme sesi insanların içine işliyordu.

Oğlan üçüncü sefer kılıcı tekrar kaldırdı ve indirdi. Sonra hınçla bir daha, bir daha... Kollarının ve omuzlarının gücü tükeninceye kadar, kılıcı yedi sefer salladı.

Gözlerini tekrar açtığında adamın ensesinin dilim dilim olduğunu dehşetle fark etti. Boyundaki şah damarlarından biri açılmış, oluk gibi kan fışkırıyordu. Ama kelle hâlâ yere düşmemişti. Daha da kötüsü, mahkûmun canı hâlâ çıkmamıştı! Adamın istemsizce zincirlere bağlı ellerini oynattığı görülüyordu. Podyumun önündekiler onun gözlerinin ve dudaklarının hareket ettiğini dehşetle seyrediyorlardı.

Yüzü gözü mahkûmdan sıçrayan kana boyanan oğlan çaresizce adama bakakaldı. Artık elindeki kılıcı tekrar kaldıracak gücü de kalmamıştı.

Çelik Yumruk bu deliliğe daha fazla dayanamadı ve ileri çıkarak kılıcını çekip mahkûmun ıstırabına tek bir vuruşla son verdi. Kelle yere düştüğünde adamın ensesi de, kafası da didik didik edilen bir çul parçası gibiydi.

Michael Glabas, efendisinin yüzüne baktığında onun bu yaşananlara pek de şaşırmadığını fark etti. Belki de tekfur böyle olacağını bildiği için oğlanı cellat olarak görevlendirmişti. Şehir halkına bir daha unutamayacakları, akıllarından çıkmayacak bu sahneyi belki de özellikle planlamıştı.

Herakles ise oğlanın artık evlenme çağının geldiğini düşündü. Ona, kendi iktidarını pekiştirecek kusursuz bir gelin bulmuştu bile!

BİRİNCİ BÖLÜM

Kalem ve Kılıç

BEN, MİHAL

Amcasını öldürdükten sonra Osman bir daha eskisi gibi olmadı. Zaten az gülen ve az konuşan bu genç adamı bir daha kimse ne gülerken gördü ne de şen şakrak sohbet ederken.

İnsanoğlu ihaneti kolay kolay affedemiyor. Hele bu ihanet insanın en yakınından, kendi kanından geldiyse... Ben bunu birinci elden yaşayanlardan biri olduğum için Osman'ın öfkesini, onun gazabını çok iyi anlayabiliyordum. Babamın hayatı boyunca hizmet ettiği bir imparator tarafından ölüme terk edilişine; bizzat babamın ise benim için en büyük idealler manzumesi olan şövalyelik koduna ihanet edişine doğrudan tanık olmuştum.

İhanetin ve buna duyulan öfkenin dini ve ırkı yok. Ama bana öyle geliyor ki Türkler arasında bu kavramın çok daha ayrı bir yeri var. Türklerin "söz" ya da "akit" dedikleri bir şey var ki, bu yeryüzünün tüm kanunlarından daha üstün, yazılı hukuktan çok daha değerli onlar için. Hatta bazen dini anlayışlarıyla eşit tuttukları bir şey "söz" kavramı. Osman ahde vefayı dini bir vecibe sayıyor, İslam peygamberinin adının "Emin" olduğunu hatırlatıyor.

Kayılar sözünden dönen, verdiği sözü unutan ya da sözlü olarak karşılıklı yapılan bir anlaşmayı çiğneyen birine sanki

şeytanın ta kendisiymiş gözüyle bakıyorlar. İhanet işte bu yüzden Türkler arasında çok ciddi bir suç!

Osman'ı Osman "Bey" yapan en önemli değerlerden biri, onun sözünün eri bir insan oluşuydu. Osman az konuşurdu ama birine bir şey söylediği zaman sonuna kadar arkasında durur, verdiği sözü kati suretle tutardı. Söz verdiği kişi Müslüman olsun, Hristiyan olsun bu hiç değişmezdi. Tutamayacağı sözü vermez, verdiği sözü de hangi şart altında olursa olsun yerine getirmeye çalışırdı. Ondan bir anlaşmaya sadık kalması için yazılı bir emir istemezlerdi. Çünkü bilirlerdi ki Osman bir şeyi yapacağım dediyse yapardı. Osman'ın sözü herkes için altın değerindeydi. Dostu da düşmanları da bilirlerdi ki Osman'a güven olur. Osman'ın en büyük gücü, belki de burada saklıydı.

Bu nedenle Osman, karşı tarafta aynı şekilde davranılmadığını görünce kafası karışır, olanları anlamakta güçlük çeker ve kızgın bir boğa gibi huysuzlanırdı. Ona göre insan olmak, sözünde durmaktı, ahde vefaydı. O, dostlarını ve yoldaşlarını hiçbir zaman unutmaz, yalnız bırakmazdı ama bir de ona yanlış hareket yapan oldu mu bir kenara not eder, sonra cezasını keserdi. Ani kararlar vermekten kaçınır ama hiçbir suçu cezasız bırakmaz, yeri ve zamanı geldiğinde harekete geçerdi.

Bana öyle geliyor ki Osman aslında Dündar Bey'in ona olan ihanetini çok önceden beri biliyordu. Biliyordu bilmesine ama o zamanlar ne Dündar Bey'e karşı çıkacak gücü vardı ne de böylesi sert bir kararı tatbik edecek karaktere sahipti. Osman'ın bu ketum tavrı, ormandaki yalnız gecelerinden ve dergâhta aldığı terbiye sonrasında ortaya çıkmıştı. İlk fetihlerini gerçekleştirmeden ve Kayıların gerçek anlamda desteklerini almadan önce Dündar Bey'e karşı harekete geçmesi yanlış anlaşılabilirdi. Hatta bu savaşı daha başlamadan kaybedebilir, Kayılar, deneyimleriyle kendini kanıtlamış Dündar Bey'e arka çıkabilirlerdi.

Ama zaman geçtikçe insanlar Osman Bey'in arkasında saf durmaya başlamışlardı. Dündar Bey'in garip işler çevirdiği, sürekli ikirciklendiği gitgide gün yüzüne çıkar olmuştu. Ve sonunda Osman, yeri ve zamanı geldiğinde ona en ağır cezayı kesti.

Bazıları Osman'ın fazla gaddar davrandığını ileri sürüyorlar. Ben ise aslında Osman'ın ona, adını verdiği yayı gibi merhamet ettiğini düşünüyorum. Zira Osman isteseydi amcasına çadırda şahitlerin huzurunda suçunu itiraf ettirdiğinde onu bir tutsak gibi yaşatabilir, zindana kapatabilir ya da gözlerine mil çektirebilirdi. Onu onursuz bir yaşama mahkûm edebilirdi. Bu, Türkler için ölümden çok daha kötüydü! Ya da en basitinden hemen oracıkta kellesini bir kütüğün üzerinde sıradan bir cellada aldırabilirdi.

Ama hayır, Osman, amcasına hiçbir zaman bunları yapacak kadar basitleşemezdi. Bu, onun karakteri değildi. O, bunların hepsini de yapabilecek güce sahipken Kayıların unutulmaya yüz tutmuş bir geleneğini hatırladı ve amcasına onurlu bir ölümün kapılarını açtı. Dündar Bey'in şerefsiz ve adsız, şansız ve onursuz bir hayat sürmesindense ona kendini açıklaması ve hatta canını kurtarması için fırsat verdi. Osman, amcasını onun en iyi olduğu alanda, okçulukta müsabakaya davet ederek aslında sadece amcasına yaşam hakkı tanımıyor, kendi canını da ortaya koyuyordu. Amcasına ceza vermek istediği, onu bir türlü affedemediği kesindi ama onu sıradan bir suçlu gibi de adice cezalandırmak istemiyordu.

Bu yüzden Osman, Dündar Bey'i öldürdüğünde neredeyse tüm Kayılar onun adaletle karar verdiği konusunda hemfikirdi. Ertuğrul Gazi'nin kardeşi başka şartlar altında başka bir Kayı Beyi tarafından öldürülse Kayıların tüm birliği dağılabilir, yıllarca sürecek bir kan davası baş gösterebilirdi. Ama Osman bu çetrefilli konuyu öyle bir çözdü ki, bırakın grupla-

rın birbirine düşmesini, tüm Kayılar bir kere daha Osman'ın liderliğinde birleşti ve ona olan güvenleri pekişti.

Bu karar, herkesten çok Osman için zordu. Onu günlerce bir daha gören olmadı. Gördüklerinde ise geri gelen kişi sanki Osman değildi.

İşte burada Osman'ın üçüncü aşaması başlıyordu. Ermenibeli'nde tutsak edilmeden önce çabuk öfkelenen, çabuk karar veren, benliğine düşkün bir Osman vardı. Sonra ortaya çıkan Osman sabır ve aklıselimle hareket etmeyi öğrenmişti. Dündar Bey'i öldürdükten sonra ortaya çıkan Osman ise artık bunların da ötesinde, daha önce hiçbir Türk'ün etmediği hayaller kuracak, büyük ideallerin peşinde koşacak, imkânsızlığın ötesine geçmeye çalışacak bir Osman'dı.

Osman Bey, Dündar Bey'i ne kadar zor cezalandırdıysa ağabeyi Gündüz'ü de o kadar kolay affetti. En başından beri Gündüz'ün, amcasının güdümünde kaldığını biliyor, özünde onun sürekli kendisini desteklediğini hissediyordu. Dündar Bey gizliden gizliye Osman'a kılıç biliyorken, Gündüz Alp de samimiyetle Osman'a inanıyordu. Biri açıktan Osman'dan nefret ediyor, diğeri ise onu gizliden gizliye destekliyordu. Osman bunun farkında olacak kadar zeki ve buna yaraşacak şekilde adaletliydi. İşte bu yüzden Osman, Karacahisar'ın yönetimini ağabeyi Gündüz'e bıraktı.

Bunu yaparken şehirde yeni bir uygulamayı daha başlattı. Şehirde Edebali'nin dergâhından seçtiği bir kadı, bir de özellikle pazarda asayişi sağlaması için bir subaşı görevlendirdi. Osman aldığı şehirleri geri vermek niyetinde değildi. Fethettiği topraklarda güveni ve huzuru sağlamak, yerli halkın desteğini almak istiyordu. Ancak bu şekilde hareket ederse kazanımlarının kalıcı olabileceğini çok iyi biliyordu.

Gerekli düzenlemeleri bu şekilde hallettikten sonra Osman yeni müttefikler ve yeni kaynaklar aramak için kolları

sıvadı. Çünkü yeni hedefleri artık küçük kaleler değil, büyük tekfurların aslan yatakları olacaktı. Beni yanına çağırdı ve Sakarya ötesine geçmek istediğini söyleyip ona nehre kadar yol göstermemi istedi. Ne de olsa o civara en yakın tekfur, yolu en iyi bilen kişi bendim. En azından bir kısmını! Ama yolun geri kalanı için Osman'ın Beştaş Tekkesi'nin dervişlerine ihtiyacı vardı. Sakarya'nın azgın sularını geçebilen belki de tek grup'tu Beştaş dervişleri. Ama onların kolay kolay pek kimseye yardım ettiklerini duyan olmamıştı. Nehrin karşısında ise Osman'ın eski yoldaşı Samsa Çavuş'u bulması gerekiyordu. Bu adam bir zamanlar Bitinya'nın en iyi cirit ustasıydı. Neresinden bakılırsa bakılsın, bu zorlu, çetin bir serüven olacaktı!

Tüm bunlara rağmen Osman'ın unutmaması gereken asıl şey gittikçe çoğalan düşmanlarıydı. Gücü pekişse, Kayılar içinde birliği sağlasa da o, imparatorluk varisi tekfurlar için hâlâ küçücük bir Türk aşiretiydi. Türklere rehberlik edeceğimi söylerken ona bu gerçeği hatırlatmayı da ihmal etmedim. Bana, gayet soğukkanlı bir şekilde, "İşte bu yüzden Sakarya ötesine gitmemiz gerekiyor," dedi.

Bu soğukkanlı tavrı şaşırtmıştı beni. Zira gökyüzünde toplanıp bir tufan yağdırmaya hazırlanan kara bulutların kümelenmesi gibi çok büyük düşmanlar Osman'a karşı kılıç bilemeye başlamışlardı.

Artık çok büyük bir savaşın yaklaştığına şüphe yoktu! Büyük bir fırtına her geçen gün daha da yaklaşıyordu.

4

Kaptan, "Yelkenler camadana!" diye bağırdı güvertenin ortasında. Başındaki külah şapkasını eliyle tutmasa rüzgâr onu alıp götürecekti. Sadece şapka değil, kaptan yılların verdiği deneyimle ayaklarını çivi gibi gemiye sabitlemese kendisi de her an uçup denize yuvarlanabilirdi.

İstikameti Ege sahilleri olan Venedik yük kalyonu Pegasus'un kaptanı, karanlığın ortasında, Akdeniz'in sularında kariyerinin en büyük fırtınasıyla boğuşuyordu. Bu, Provezza, yani Akdeniz'in en korkulu, en tahripkâr fırtınasıydı ve ona yakalanıp da kurtulabilen denizci yok denecek kadar azdı. İki ambarlı, yedi metre yüksekliğinde, yirmi metre uzunluğundaki kalyon, beşik gibi, simsiyah dalgaların ortasında sallanıp duruyordu.

"Kaptan," dedi serdümen, "ben bunun pek işe yarayacağını sanmıyorum!"

Kaptan umutsuzca adamının yüzüne baktı. Yapacak başka bir şeyi yoktu.

Yelkenciler serenlere çıkarak ve yelken direklerine atlayarak yağmur ve deniz suyunun altında sırılsıklam yelkenleri sarmaya çalıştılar. Kaptan bu şekilde fırtına rüzgârının etkisini en aza indirmeyi ve geminin kontrolünü kolaylaştırmayı

planlıyordu. Yelken olmazsa rüzgâr da etki edemezdi. Tabii ki bu genel kural, böylesi istisnai fırtınalarda pek geçerli olmuyordu.

Gemideki yirmi kişilik mürettebatın her biri de güvertede bir o tarafa bir bu tarafa koşuyor, kalyonu idare altında tutmaya uğraşıyorlardı. Bir grup tayfa geminin küreklerini içeri çekiyor, lombarları kapatıyor, tulumbacılar ellerinde kovalarla sürekli su boşaltıyor, diğer bir grup ise geminin en dibindeki ambarda kalyonun safralarını iskele ve sancak arasında taşıyıp duruyorlardı. Kalyonun etrafında kare kuleler gibi dalgalar yükseliyor, herkes panik içinde birbirine bağırıyor, çağırıyor, kızıyor, küfrediyor, gemi batacak gibi iki tarafa yattıkça birbirlerini suçluyorlardı.

Fakat bu seslerden hiçbiri de geminin orta ambarındaki bölmelerden gelen gümbürtüleri ve kişnemeleri bastıramıyordu. Bu kısımda bulunan bir at, bulunduğu odayı çiftelemeye fırtınadan neredeyse yarım saat kadar önce başlamıştı. Deniz daha çarşaf gibiyken ve gemi tam hız, Bozcaada açıklarından Ege kıyılarına doğru yol alırken hayvan birdenbire kapıyı tepmeye, burnundan solumaya ve kişnemeye başlamıştı. Atın bu hali yanındaki bölmelerde duran iki aygırı daha huysuzlandırıyor, onların da geminin alabandasına güm güm vurmalarına neden oluyordu.

Atların sahibi Alâeddin bin Hasan, bu kestane kırmızısı atı satın aldı alalı bir kere bile hayrını görmemişti. Bir ay kadar önce onu yok parasına aldığı bir Memluk bedevisi ona atı bin bir türlü şekilde methetmiş, çöldeki kum fırtınasının bütün mal varlığını toprak altına gömdüğünü yalvara yakara anlatmış, eğer çok zor durumda olmasa bu attan kesinlikle vazgeçmeyeceğini söylemişti. İşi gereği çöllerde ve denizlerde, doğudan batıya, kuzeyden güneye binlerce mil mesafe kateden at tüccarı Alâeddin bin Hasan, çölün ortasındaki bir kervansa-

rayda karşılaştığı bu bedevinin atını iyi bir pazarlıkla ele geçirince kendini tutamamış, hayvanı gerçek değerinin neredeyse beşte birine satın almıştı. Çöl atlarının methini daha önce de duymuştu ve birkaç yaşındaki bu at iyi eğitilirse paha biçilmez olabilirdi.

Ama daha ilk günden itibaren at öyle huysuz, öyle inatçı hareket etmişti ki Alâeddin'i canından bezdirmişti. Meşhur at tüccarı onun için ödediği paraya lanet eder hale gelmişti. Hayvan daha ilk akşam Alâeddin'in en iyi seyisini elinden ısırmış, bir başka adamın tam göğsüne çifteyi geçirmişti. Hayvanın yanına kimse yanaşamıyor, ancak Alâeddin yılların verdiği deneyimle güç bela, o da üç seyisinin yardımıyla, ağıla bağlayabiliyordu.

Alâeddin'in bir yaban aygırı ile Arap kısrağından doğma bu ata *"elrriah el'ahmar,"* yani "Al Rüzgâr" adını takması uzun sürmedi. Hayvanın üç ayak bileğindeki beyaz sekilerden başka her yeri hurma kırmızısıydı. Atın renginde, derisinin parlayışında, yelesinin gürlüğünde ve kuyruğunun dikliğinde bir asalet olduğu çok açıktı. Ama Alâeddin onu bir türlü adam edemiyordu.

Üç haftayı aşkın bir süredir bu at yanında Kuzey Afrika, Akdeniz ve Doğu Roma İmparatorluğu kıyılarında, anlaşmalı olduğu Venedikli kaptanlarla dolaşmış, her gittiği yerde elindeki atları satıyor, yerine yenilerini alıyordu. Elindeki hayvanlar yılların verdiği deneyimle sürekli el değiştiriyordu. Ama hiç kimse Al Rüzgâr'ın yanına yanaşmıyor, onu almak şöyle dursun, üste para verilse bile başına iş almak istemiyordu. Tüccar, Venedikli ortaklarıyla birlikte bu sabah Limni adasından yola çıkmış, Türklerin topraklarına doğru yola koyulmuştu. Türkler iyi atlara iyi para vermekten geri durmuyorlardı.

Kaptan, "Boca alabanda!" diye bağırdı avazı çıktığı kadar. Rüzgârı arkalarına alarak bu şekilde sarsıntıları en aza indir-

meye çalışacaktı. Fakat Serdümen, geminin kontrolünü çoktan kaybetmişti. Koltuğunun altındaki yekeyle bir canavarla boğuşur gibi boşuyordu.

Fırtınanın altında Alâeddin bin Hasan kara kara elindeki atlara bakarken şimdi Türk kıyılarına varacaklarından bile şüpheliydi. Gökyüzünde denizcilerin "Tek Göz" dedikleri koca bir daire oluşmuş, kurşuni bulutlar bir girdap gibi tepelerinde dönüp duruyordu. Şimşekler birbiri ardına çakıyor, her yıldırım bir kamçının at sırtında şaklaması gibi Pegasus'un kıç kasarasında patlıyor, gemi de sanki Yunan mitolojisinden aldığı isim gibi gerçek atmışçasına şaha kalkıyor, geminin başı bazen metrelerce yükseliyordu. Sonra geminin pruvası hızla inişe geçiyor, bu sefer de kıç tarafı yükseliyor, Venedik kalyonu bir tahterevalli gibi aşağı yukarı sallanıyordu.

Kaptan, halatlara tutuna tutuna geminin kıç kasarasındaki yelkenin yanına ilerledi, serenlerdeki adamlarını izlemeye koyuldu. Ne emir vereceğini, nasıl bir yolla bu fırtınadan kurtulacağını bilmiyordu. On yıllardır kaptanlığını yaptığı biricik gemisi Pegasus gözlerinin önünde diz çöküyordu.

Ne olduysa o anda oldu ve bir şimşek, kırbaç gibi kalyonun babafingo direğinde şakladı. Pegasus'un ortasındaki en kalın ve uzun direk sanki bir kibrit çöpü gibi çatırt diye ikiye ayrıldı ve koca kalas öndeki pruva direğini de alt üst etti.

İşte bu sırada gemideki kargaşa geri dönülemez bir hal aldı. Gemideki güvenlik amaçlı kullanılan top bataryaları kösteklerinden kurtulup birer ölüm makinesi halinde güvertede salınmaya başladılar. Bir batarya, geminin iskele tarafındaki küpeşteleri parçalayıp denize düştü. Orta ambardaki yarım düzine buğday varili yere düşüp yuvarlanarak gemide onarılması imkânsız delikler açtı. Bir batarya, altına aldığı geminin serdümeninin kafatasını parçalayarak tuz buz etti, bir başka cundabazın ayağı yere düşen pruva direğinin parçaları altın-

da ezildi. Bir denizci bıçak gibi bir tahta parçasının boynuna saplanmasıyla, bir başkası, makaraların kırılması sonucu boşa çıkan urganın elini biçmesiyle yere seriliyordu.

Kaptan, işlerin bundan daha kötüye gidemeyeceğini düşünürken geminin kıç kasarasında, sancak yönünde müthiş bir patlama meydana geldi. Bu kısımda korsanlara karşı kullanılacak bataryalar için iki fıçı barut belli ki aldıkları darbelerle havaya uçmuştu. Ufak bir duman mantarı göğe yükselirken geminin kıç tarafı paramparça oldu. Gemiyi sadece sular değil ateş de tehdit ediyordu artık. Yelkenler tutuşuyor, her bir yeri ahşaptan mürekkep Pegasus kademe kademe alevlere yenik düşüyordu.

Alâeddin bin Hasan, kaptanın, "Herkes canını kurtarsın! Gemi batıyor!" demesiyle birlikte çoğu denizcinin kendini sulara attığını gördü. Daha akıllıları gemideki birkaç kayığı, kalyon bitmeden suya indirmeye çalışıyordu.

Alâeddin kapılarını tekmeleyen atlara bir kere daha baktı. Al Rüzgâr alevlerin ortasına tepinip, kişneyip duruyordu. Alâeddin bir ara hayvanın ıslak, kırmızı teninde yansıyan alevleri görünce onun ateşe yenik düştüğünü sandı. Hayvanları kurtarmaya çalışabileceğini düşündü ama bunun için yeteri kadar vakit olmadığına karar verdi. Herkes kendi başının çaresine bakmalıydı. Atlar bile!

At tüccarı kenardaki kayıklardan birinin ucuna yapıştı. Diğer tayfalar kayığı kapışamıyorlardı fakat halatlar öyle birbirine karışmıştı ki kayık, kalyondan kurtulacağa benzemiyordu. Alâeddin eline geçirdiği bir baltayla halatları teker teker kesti. Son bir halat kalmıştı ki kendini kayığın içine attı ve son halatı da ikiye biçen darbeyi salladı. Kayık içindeki yarım düzine kişiyle birlikte sulara öyle sert çakıldı ki Alâeddin kafasını kayığın tahtasına küt diye vurdu ve ortalık kararadı.

At tüccarı gerisini hatırlamıyordu.

Alâeddin bin Hasan gözlerini kıyıda, karaya varan dalgaların hışırtısı eşliğinde açtığında gün ışımaya başlamış, hava durulmuştu. Burası Türk kıyıları olmalıydı.

Yüzünü kumdan kaldırıp etrafına bakındı. Pegasus'tan arta kalan kalas parçaları, büyük bir ihtimalle onu kıyıya getiren bir kayık ve birkaç kişiyi kendisi gibi yere serili buldu. Güçlükle ellerini toprağa dayadı ve ıstırapla bedenini kaldırmaya çalıştı. Doğrulup arkasına, kıyıya doğru baktığında ise dondu kaldı. Kendi gözleriyle görmese hayatta inanmayacağı bir manzaraya şahit oluyordu.

Al Rüzgâr, aydınlık ile karanlığın arasındaki o loş vakitte, suların arasından çıkıyordu. Hayvanın önce başı, sonra gövdesi ve ayakları belirdi kumsalın üstünde. Hayvan, kumlara toynaklarını bastı, kuru toprağa birkaç adım attı, kendini kurutmak ister gibi boynunu iki tarafa salladı. Yelelerinden, perçeminden ve kuyruğundan etrafa sular sıçrıyordu. Sonra gitti, kuru kara parçasının üzerine çöktü.

Alâeddin gözlerine inanamıyordu... Bu, Türklerin efsanelerindeki gibi sudan çıkan bir attı sanki! Fakat Alâeddin'in şaşkınlığı çok geçmeden yerini öfkeye bıraktı.

Bu baş belası hayvanın derdi neydi? Neden ondan kurtulamıyordu?! Koca Pegasus batmış ama bu hayvan ayakta kalmıştı!

Al Rüzgâr ise umursamazca başını yere koydu ve artık dinlenmek ister gibi gözlerini kapattı.

5

Alâeddin bin Hasan, ok meydanının kenarında, elinde beyazca bir kır atı tutuyordu. Bu, on-on bir yaşlarında, kariyerinin doruğunda, yetişkin ve güzel bir kısraktı. Duruşundan, kafasını tutuşundan, bir insan gibi etrafındakileri izleyişinden, kısacası her halinden tam eğitimli bir at olduğu anlaşılıyordu. Meşhur at tüccarı, Türk beylikleri arasında en çok Kayılarla ticaret yapmaktan zevk duyardı. Bugün kabzasını alan gençlerden biri elindeki bu atın sahibi olmaya hak kazanacaktı.

Günün galibi Osman, elinde henüz kazandığı Merhamet yayı ile birlikte yanaştığında, "Buyur, Osman beyoğlum," dedi Alâeddin. "Sana bu at yakışır." Kayıların Beyi Ertuğrul Gazi onun öteden beri en iyi müşterilerinden biriydi. Ne zaman Bitinya'ya gelse Kayılara da uğramadan yolculuğuna devam etmezdi.

Fakat at tüccarının eli havada kaldı. Osman'ın gözleri çivilenmiş gibi başka bir atın üzerindeydi. Rengi kırmızıya çalan bir doru tay vardı ki, huysuzluğundan etrafına ne kadar seyis varsa toplamıştı. Yelelerinin uzunluğundan ve atın boyundan birkaç yaşında olduğu anlaşılıyordu. Fakat yaşına tezat bir şekilde güçlü ve inatçı tay sürekli hareket ediyor, dönüyor, şaha kalkıyor, ön ayaklarını etrafındakilerin yü-

züne yüzüne kaldırıyordu. Güneşin altında bir o tarafa bir bu tarafa hareket eden al tay, ışığın yansımasıyla al alevden bir parçaymış gibi görünüyordu. Ayak bileklerinden dizlerine kadar çıkan üç beyaz seki ayaklarına sanki beyaz çizme giydirilmiş gibi bir görüntü yaratıyordu. Hayvanın başından geçirilmiş üç urganın uçları, etraftaki üç kişi tarafından zorla tutuluyordu.

Osman, hayvanın alnının tam ortasındaki beyaz nişana ve onun hemen altından ince bir çizgi olarak atın burnuna kadar devam eden beyaz çizgiye baktı ve bunun bir kuyruklu yıldız olduğunu düşündü.

At bu arada huysuzlanarak şaha kalktı. Önünde duran seyis atın toynaklarını tam suratına yiyecekken kendini kenara atmış ve omzuna yediği darbeyle ucuz kurtulmuştu.

Osman, at tüccarına, "Onu istiyorum," dedi. Parmağıyla o kestane rengindeki doru atı gösteriyordu.

Alâeddin işaret edilen taya baktı, gülümsedi. Bu istek ona komik gelmişti.

"Evlat," dedi, "o hayvanla daha biz bile nasıl baş edeceğimizi bilmiyoruz. Yabani hayvan hâlâ birkaç gece önce yaşadığı fırtınanın travmasında olmalı."

Alâeddin ona yaşadığı sıkıntılı deniz yolculuğunu, fırtınayı ve sonra tüm umut kesilmişken atın suların içinden, kıyıdan doğru çıkıp gelişini anlattı. Osman dinledikçe ata olan hayranlığı daha da arttı.

"Gerçi onu aldım alalı böyle huysuz, hırçın ve vahşiydi," diye devam etti seyisbaşı. "Ama yaşadıkları onu daha da vahşileştirdi. Atı bana satan bedevi onun bir yaban aygırı ile Arap kısrağının çiftleşmesinden doğduğunu söylemişti de inanmamıştım. 'Dikkat et,' demişti, 'Bu, çok özel bir hayvan.' Bana göreyse huysuzun teki!"

Tüccar, Osman'a dönerek devam etti:

"Bu kar tanesi kısrak, senin için daha uygundur, evlat. Ona rahatlıkla binebilir, keyfini sürebilirsin. Şu güzelliğe baksana!"

Osman adama ters ters baktı. "Efendibabam ok yarışını kazanırsam istediğim atı alabileceğimi söylemişti," diyerek net bir şekilde tekrarladı.

Tüccar ciddileşti. Anlaşılan oğlan da tay kadar inatçıydı. Osman'ın ela gözlerine baktı ve sonra yine tebessüm etti.

"Öyle olsun," dedi. "Ertuğrul Beyimizin oğlu ne isterse bugün hak etmiştir. Onun emirleri başımız gözümüz üstünedir." Ertuğrul Bey'in ona atın parasını ikiletmeden vereceğini biliyordu. Kayılar sözlerinde duran insanlardı. "Yaban tayı senindir, evlat."

"Ama dikkat et," dedi Alâeddin. "O, çok tehlikeli bir at. Sonra uyarmadı deme."

Osman, atın duruşundaki asaletten ve ihtişamdan ona ad vermekte de hiç zorlanmadı. Sanki hayvanı çok uzun bir süredir tanıyormuş gibi adını da koyuvermişti:

Asil.

6

Osman, dışardan gelen seslerle gözlerini açtı. Güneşin doğmasına bir saat kadar vardı, gökyüzü henüz aydınlanmamıştı. Sesler evin güneybatı cephesinden, ahırların bulunduğu kısımdan geliyordu. Birkaç gecedir, Asil'in ahırlara koyulduğu günden beri böyleydi.

Osman üstüne bir şeyler geçirdi, kilere uğradı ve merdivenlerden inerek ahırın yolunu tuttu. Ondan başka herkes uyuyor gibiydi. O ve Asil'den başka herkes...

Ahırların yanına geldikçe gümleme sesleri arttı. Genç adam, karanlığın içinde elindeki yağ lambasıyla ağır ağır yürüdü, sesin geldiği bölmenin önünde durdu. O bölmenin kapısı sanki yıkılacak gibi gümlüyordu. İçerdeki hayvan belli ki önce şaha kalkıyor, sonra iki ayağıyla birden kapıya geçiriyordu.

Bu, Asil'in bölmesiydi. Hayvan kaç gündür ne yemek yiyor ne de doğru dürüst su içiyordu. Böyle giderse hastalanıp ölmesi işten bile değil, diyordu seyisbaşı. Hiç kimseyi yanına yanaştırmıyor, önüne konulan arpa ve su kovalarını ayağıyla tersyüz ediveriyordu. Üstelik oğlanı teper ya da ısırır diye hiç kimse Osman'ı onun yanına yanaştırmıyordu. Osman'ın ağabeyi Gündüz, "Buna Asil değil, *Asi* adını taksaydın daha iyi ederdin," diye takılıyor, Osman'ı daha da kızdırıyordu.

Fakat Osman bugün kararlıydı. Artık beklemekten ve Asil'e uzaktan bakmaktan sıkılmıştı. Atın yanına yanaşabilirse onu ikna edebileceğini düşünüyordu ama şimdiye kadar hiç kimse ona bu fırsatı tanımamıştı.

Ta ki bu ana kadar...

Osman, yağ lambasını kenara koydu ve sallanan kapının kilidine yapıştı. Kalbi de hızla çarpmaya başladı. Kapıyı açar açmaz ya hayvan kaçarsa, diye düşündü. Ya içeri girdiğinde onu sıkıştırıp kapıya vurduğu gibi ona da vurursa? Tahta kapıyı böylesine sallayabilen bir hayvan kim bilir bir çocuğa neler yapmazdı?! Osman'ın korkudan ödü patlıyordu. Ama içinden bir ses ne olursa olsun bugün bu işin öyle ya da böyle biteceğini söylüyordu. Gözlerini kapayıp derin bir nefes aldı ve kapıyı açıp usulca içeri, karanlığa girdi. Kapıyı da arkasından hemen kapattı.

Lamba dışarda kalmıştı ve kapı, ışığı kesiyordu. Osman içeriye girdiğinde bir ara korkudan ölecek gibi hissetti kendini. Gözleri karanlıktan başka bir şey görmüyordu. Önünde hayvanın solumasını hissediyor ama onunla arasında ne kadar mesafe olduğunu seçemiyordu. En azından hayvan hareketsizleşmişti. Bu, iyi bir işaretti.

Osman bir süre hareket etmeden, hiçbir şey söylemeden yerinde donmuş gibi bekledi. Gözleri karanlığı seçmeye başlayınca hayvanın bakışlarıyla göz göze geldi. Asil'in gözleri karanlığın arasından birer alev parçası gibi parlayıp çıkmıştı. Işıl ışıldı. Osman hayvanın gözlerine bakınca rahatladı, tarif edemediği bir şekilde tüm tereddütleri uçtu gitti.

Genç adamın gözleri karanlığa alıştıkça hayvanın kafası, alnındaki kuyruk yıldızlı nişanı, tüm vücudu gibi kırmızıya çalan perçemi ve dimdik kulakları ortaya çıktı. Hayvanın başı, Osman'ınkinden dört karış yüksekteydi.

Osman usulca evden çıkmadan kilerden cebine attığı elmayı çıkardı. Eli ağır ağır ileri doğru hareket ediyordu. Osman bir

taraftan elmayı hayvanın ağzına doğru götürürken diğer taraftan da ileriye doğru bir adım atıyordu. Hayvan başını kaldırır gibi oldu. Sanki bu meydan okuma hoşuna gitmemişti. Osman durdu, bekledi, sonra yine ağır ağır devam etti.

"Senden korkmuyorum," dedi.

Hayvan başını hafifçe çevirerek Osman'a yan gözle bakmaya başladı.

Osman devam etti:

"Karnının aç olduğunu biliyorum. Senin de benden korkmana gerek yok. Ben senin dostunum."

Asil, Osman'ın elindeki şeyin ne olduğunu anlamaya çalışırcasına onu kokladı, tereddütle dudaklarını yanaştırdı ama sonra geri çekildi.

"Haydi," dedi Osman, "haydi korkma."

Osman eliyle elmayı hayvanın yüzüne doğru biraz daha yaklaştırdı ve bekledi.

İşte oluyordu, Asil burnunu elmaya doğru yanaştırdı ve ürkek bir şekilde elmayı Osman'ın elinden kapıp başını tekrar geri kaçırdı.

Osman, onun bembeyaz dişleriyle elmayı keyifle kütür kütür yemesini izledi. Bu anı fırsat bilerek ona iyice yaklaştı ve ilk defa ona dokundu. Asil'in derisi sanki kadife gibiydi. Osman ona dokundukça hayvanın da rahatladığını hissediyor, ikisinin arasındaki buzların kırıldığını görüyordu.

"Efendibabam, kuş, kanadıyla, er, atıyla var olur, diyor," dedi Osman usulca. "Sen benim kanatlarım olacaksın. Yitip giden Anka'mın kanatlarını yeniden sende bulacağım. Seninle uçup gideceğiz uçabildiğimiz kadar. Seninle koşup gideceğiz koşabildiğimiz kadar! Seni Rabia'ya göstereceğim. Seni çok beğenecek!"

Osman bir taraftan hayvanın alnını okşuyor, diğer taraftan usul usul konuşmaya devam ediyordu:

"Seninle beraber fethedeceğiz tüm dünyayı. Hiç kimsenin ayak basmadığı yerlere ilk önce sen basacaksın. Karanlıktaki ışığım, bataklıktaki umudum, kardaki ayağım, nehirlerdeki kayığım, yol vermez dağlardaki dermanım olacaksın, Asil. Hiç kimsenin görmediği yerleri önce sen göreceksin. Sen benim rüzgârım olacaksın!"

Osman konuşurken babasının ona atlarla ilgili söylediklerini düşünüyordu. "Deve çölden, inek sudan, koyun havadan, at ise rüzgârdan yaratılmıştır, oğlum," demişti Ertuğrul Bey. "Frenkler sığır, Moğollar domuz, Türkler ise at besler, oğlum. Onu biz evcilleştirdik, kusursuzlaştıran da biz olacağız. Gökyüzünde ay ne ise, Türk'te de at odur, oğlum."

Osman, atın alnındaki yıldız nişana ve onun hemen altındaki çizgi şeklindeki beyaz işarete baktı. Bu, kesinlikle bir kuyrukluyıldızdı. Osman, bu atın gökyüzünden onun için indirildiğine yemin edebilirdi. Ondaki güzellik ve güç başka bir şekilde açıklanamazdı. Bu yaşta böylesine hareketli olan bir at kim bilir büyüyünce ne tür bir hal alırdı? Onu kim durdurabilirdi? Hangi yağmur, hangi çamur, hangi kayalık ona engel olabilirdi?!

Asil, Ertuğrul Gazi'nin Osman'a anlattığı iyi atların bütün özelliklerini taşıyordu. "At," demişti Ertuğrul Bey, "sırtı düze yakın olacak ki sahibi oturunca rahat etsin, onu günlerce üstünde taşısın da yiğitte yorgunluk belirmesin. Toynakları güçlü ve kalın olacak ki taşta, kayada, karda çamurda rahatlıkla yürüsün, sağrısı geniş, boynu ince olacak ki önüne çıkan engelleri rahatlıkla aşsın. Burnu geniş olsun ki bir yıldırım gibi koşarken soluk soluğa kalmasın." Osman, hayvanı izledikçe ne kadar doğru bir seçim yaptığını daha iyi anlıyordu.

Sonra eklemişti babası, "Ama bunların hepsi de olsa, at at değildir, oğlum. Atı at yapan şey bunların çok ötesinde bir şeydir. İsteğidir, azmidir, yüreğidir... Sahibine olan sadakatidir." Osman, bir ara babasının bir hayvandan mı yoksan in-

sandan mı bahsettiğini yeniden düşünmüştü. Fakat şimdi Osman bu atta, Asil'de o şeyin olduğunu hissediyordu. O, Asil'in bütün özelliklerinden önce bu özelliğini görmüş, hissetmişti sanki. Evet, onu ilk gördüğünde hissettiği sanki buydu.

Fakat Osman gün ışıyıp da onun üstüne bindiğinde bir kere daha yanlış bir seçim yapmış olabileceği gerçeği kendini tüm şiddetiyle ona tekrar gösterecekti.

"İşte böyle... İşte böyle... Aferin..." dedi Osman. Bir kaya parçasının üzerine çıkmış, Asil'i de yanına almış, hayvanın sırtına binmeye çalışıyordu.

Onunla arasındaki buzları kırdıktan sonra hayvanı dışarı çıkarmış ve onu evin arkasındaki çitlerle çevrili korulukta ağır ağır gezdirerek iyice sakinleşmesini sağlamıştı. Sabahın erken saatleriyle birlikte işlerine koyulmuş ahırdaki seyisler ve çiftlikteki çalışanlar şaşkın bakışlarla Osman'a ve Asil'e bakıyorlardı. Seyislerden birinin kolu ısırılmış, diğerinin ise kürek kemiği yine Asil'in çiftesiyle kırılmıştı. Artık kimse hayvanın yanına yanaşmaya çalışmıyordu. Oysa şimdi bu genç oğlan ona binmeye çalışıyordu! Olacak iş değildi! Manzarayı gören elindeki kovayı, samanı, küreği bir kenara bırakıp izlemeye koyuluyordu.

Osman, hayvanın koşum takımları ya da eyerin onu daha da huysuzlaştıracağını düşünmüş ve ne sırtına eyer bağlamış, ne de ağzına gem vurmuştu. Zaten daha önce at bunu yapmaya çalışanları ya ısırmış ya da çiftelemişti.

Osman, ayağını basıp kendisini yukarı çekmeye yarayacak bir üzengi olmadığından hayvanın üstüne doğal yollarla binmeliydi. Bu yüzden koruluktaki bir kaya parçasını gözüne kestirmiş ve hayvan buraya geldiğinde onu durdurmuştu.

Atın boynunu okşaya okşaya, hayvana yan taraftan yanaştı, kayanın üstüne çıktı, "İşte böyle... Aferin..." diyerek sağ bacağını hayvanın sırtına attı. Her şeyi, babasının ona öğrettiği

şekilde yapıyordu. Hayvan sol tarafa bakmalı, üzengiye önce sol ayağını koymalı, sonra da sağ ayağını atın sağ tarafına aşırmalıydı. Şimdi üzengi olmadığı için ayağını kaya parçasının üstünde yükselmek için kullanıyor, hayvanın yelesini dizgin gibi tutuyor ve olabildiğince ağır bir şekilde, atı ürkütmeden kendini onun sırtına kondurmaya çalışıyordu.

İlk başta her şey iyi görünüyordu. Genç adam tüm bu hareketler boyunca hayvan korkmasın diye neredeyse hiç nefes bile almamıştı. Hayvan sivri kulaklarını öne doğru dikmiş, hareketsiz bir şekilde duruyordu. Genç adam kalçasını atın sırtına yerleştirmek, derin bir nefes almak üzereydi ki olan oldu.

Asil, sırtına bir çuvaldız geçirilmiş gibi öyle bir irkildi ki önce ileri geri hareketlendi, huysuzlandı, sonra da şaha kalktı. Osman daha ne olduğunu bile anlamadan kendini havada uçarken buldu ve küt diye sırtının üstüne, çimenlere düştü.

Genç adam bir süre hareketsiz yerde kaldı. Beli incinmişti, ama başının üstüne düşmediği için şükretti. Ata tırmanmak için çıktığı kaya parçası tam yanı başındaydı. Kafasını oraya çarpsaydı ölmesi işten bile değildi.

Seyislerden bazıları, "Bırak bu işi evlat, sonun hiç iyi olmayacak!" diye söyleniyordu.

Osman aldırış etmedi ve sonra bir kere daha denedi aynı taşın üstünden.

Sonuç aynı oldu.

Eğer istese, hayvanın yelesine sımsıkı yapışabilir, Asil'in inatçılığını kırıncaya kadar üstünde oturabilirdi, ama bu onu vahşice kırmak olurdu ve hayvan ile olan bağı güvensiz bir zeminde başlardı. Osman bunu istemiyordu. Hayvanın onu isteyerek kabul etmesi için uğraşıyordu. Asil'in ona güvenmesini, inanmasını, dostu olduğunu anlamasını istiyordu.

Ayrıca hayvanı ona arpa vererek de şartlandırabilirdi ama bu da onu kandırmak olacağından Osman bu yönteme de yanaşmıyordu. Asil'i sevgi ve güvenle kazanmaya niyetliydi.

Osman bu sefer hayvana ön taraftan yanaşarak, ona göstere göstere çitlere çıktı. Önce sol ayağını iyice yukardaki kütüğe bastı, hayvanın yüzünü bir kere daha okşadı ve sonra sağ ayağını aşırarak Asil'in sırtına oturdu. Düşmekten korkmuyordu, korkmaması gerekiyordu. Aksi takdirde hayvanın endişeyi hissedeceğini, kendi kalp atışlarının hayvanı da olumsuz etkileyeceğini biliyordu. Derin bir nefes aldı ve atın yelelerine yapıştı.

İşte olmuştu.

Asil ileri geri ufak bir hareketten başka hiçbir irkilme belirtisi göstermedi bu sefer. Osman, hayvanın sırtında dimdik duruyordu.

"Aferin, Asil," dedi, "İşte böyle..."

Hayvanı önce adeta adımlarla ağır ağır yürüttü, sonra tırısa kaldırdı. Bu, yürümekle koşmak arasında bir seyirdi. Asil, bunu da ustalıkla yapıyor, sahibini hiçbir şekilde sarsmıyordu. Osman, daha önce bindiği hiçbir atta bu derece sarsıntısız oturabildiğini hatırlamıyordu. Üstelik daha eyer bile takılmamıştı. Bu hayvan, tam bir mucizeydi.

Osman bir ara durmayı düşündü. Bugünlük bu kadar yetebilirdi.

Ama içinden bir ses ona durmamasını, devam etmesini söylüyordu.

Genç adam, ayaklarını hayvanın böğrüne hafifçe vurarak, "Deh!" dedi. Asil sanki yıldırım çarpmış gibi öyle bir hızlandı ki dörtnala koşmaya başladı. Birkaç dakika içinde inanılmaz derece hızlandı, ön ayakları ile arka ayakları birbirlerine zıt olarak açıldığında hayvan sanki katlanıverecekmiş gibi oluyordu.

Seyisler ağızları açık bir şekilde bakakalmışlardı önlerindeki manzaraya.

Böylesi bir koşmayla hayvan kısa zamanda koruluğu sınırlayan çitlere yaklaştı fakat hiç de yavaşlamaya niyeti yoktu.

Osman bunu hesaba katmamıştı. Dörtnala çitlere doğru gidiyorlardı. Genç adam, hayvanın sımsıkı yapıştığı yelesini sağa sola çekiştirecek oldu ama Asil hiç de bu mesajları anlayacak gibi değildi. Osman bazıları bir insan gövdesi kalınlığındaki odunlardan mürekkep çitlere on metre kala gözlerini kapattı, kendini çarpmaya hazırladı. Kesin çarpacaklardı, başka oluru yoktu!

Böylesine hızlı bir darbeden sonra ne kendisi ne de at tek parça ayağa kalkabilirdi.

Ama Osman, karanlığın içinde çarpmayı beklerden sanki bir kartal olup havalandı. Gözlerini açtığında kendini yerden birkaç metre yukarıda, Asil'in üstünde havada buldu. Hayvan, müthiş bir şekilde çitlerin üstünden sıçramıştı. Osman, bu yaştaki gencecik bir atın daha önce böyle bir hareketi yapabildiğini görmemişti. Hiç kimse görmemişti. Başka atların bu seviye gelmeleri için seyislerin onları yıllarca eğitmesi gerekirdi. Oysa Asil daha üç yaşında böylesi bir sıçrayışı gerçekleştiriyor ve sahibini zerre kadar sarsmadan ayaklarını tekrar yere basıyor, hız kesmiyor ve dörtnala koşmaya devam ediyordu.

Bir atın bu yaşta, hiç eğitimsiz o çitleri aşması, hayatında hiç nehre girmemiş bir insanın yüz metre yüksekliğindeki bir uçurumun kenarından denize dalış yapması kadar zor bir maharetti. Asil, doğuştan yetenekliydi.

İkili, kilometrelerce güneşe doğru yol aldılar.

Osman, her zaman severek izlediği güneşin doğuşunu şimdi dörtnala bir atın üstünde, ayakları yerden kesilmiş olarak izliyordu. Rüzgârı yüzünde hissediyor, şafak sökerken ufukta beliren turunculuk, atın rengiyle birleşiyordu. Hayvanın alnındaki perçemi ve yelesi dalga dalga oluyor, ayaklarındaki beyaz sekiler hızla hareket ettiklerinden Asil'in ayakları altında beyaz bir buluta dönüyorlardı.

Osman, atın üstünde giderken önündeki ufku izledikçe atın kıymetini hiç olmadığı kadar iyi anlıyordu. At demek ufuk demekti. Ufuk demek özgürlük demekti. Babası, "Yaya erin umudu olmaz, oğlum" diye boşuna demiyordu. At süratti, egemenlikti, uzağı yakın eden en büyük güçtü. Çöller onun ayaklarıyla aşılabilir, dağlar onun nallarıyla mühürlenebilir, kıtalara ancak ve ancak onun sırtında ulaşılabilirdi.

Osman yıllar önce, Anka'yı yakaladığı uçurumda hissettiklerini yeniden hissetmeye başladı. O gün, o uçurumda Kayılara bakışını hatırladı. Anka'yı yerden izlediği günleri düşündü. Şimdi sanki havada uçan oydu, kanat çırpan oydu, yeryüzüne havadan bakan oydu. Osman, Asil'in üstünde bir kartal oluyordu. Osman, Ankalaşıyordu. Hızı, enerjisi, gücü katlanıyor, atın üstünde hissettiği üstünlük duygusu tanımlanamaz bir hale geliyordu. At, hayali gerçeğe dönüştüren, ulaşılması başka türlü mümkün olmayan diyarları insanın avucunun içine sunuveren bir varlıktı.

"Seninle dünyaları fethedeceğiz, Asil!" diye bağırdı Osman. "Heyyyyy koca dünya! Asil ile seni fethedeceğiz!" diye tekrar tekrar haykırdı, sevincinden ve biraz da yüzüne vuran rüzgârdan gözleri doluyordu.

Osman anlıyordu. At demek, güç demekti. At demek devlet demekti.

Asil'e binmek özgürlüğün ta kendisiydi.

7

Kayı Beyi Osman, Asil'in üstünde, önünde uzanan karlı dağlara baktıkça yıllar öncesini, Asil'le ilk karşılaşmasını düşünüyordu. Bacağının sızısı gittikçe artıyor, ayaklarına giren kar, parmaklarını uyuşturuyordu.

Harmankaya ile Sorkun arasında yükselen sıradağların Osman'a ve yanındaki dokuz yoldaşına geçit vermeye pek niyeti yok gibiydi. Kuzeye gittikçe artan kar, hayvanların yürümesini artık iyice güçleştiriyordu. Üstelik onlar sadece kuzeye gitmiyorlar, yükseliyorlardı da. Rüzgârın soğuğu yamaçtaki her adımda daha çok hissedilir oluyor, önceleri seyrek düşen kar taneleri gittikçe sıklaşıyordu. Soğuk, üzerlerine geçirdikleri yamalı kürk paltoları delip geçiyor, kemiklerine kadar işliyordu.

Sadece yüzlerine çarpan rüzgârın soğuğu bile buralarda yol ve iz bilmeyen bir insanı birkaç saat içinde buzdan bir kaya parçasına çevirebilirdi. Neyse ki Mihal Kosses bu bölgeyi iyi biliyordu; ne de olsa bu dağlar onun toprakları sayılırdı. Kayalıkların arasındaki gizli geçitleri, mağaralardaki Moğol ve Haçlı yuvalarını, haydutların saldırı noktalarını çok iyi biliyordu.

Fakat Osman ve yoldaşlarının kimseye görünmeden yol almak zorunda oluşları, onları hiç olmadık patikalara sürük-

lüyordu. Her birkaç yüz metrede, bir atın nalı parçalanıyor, durup nalı yeniliyorlar, sonra yeniden yola koyuluyorlardı. Atların toynakları delik deşik olmuştu. Mihal Kosses en önde ilerliyor, yanında Osman Bey, onun ardından da Konur Alp ve Ak Timur geliyordu. Diğerleri de onları takip ediyordu. Dokuz kişilik, küçük bir gruptular.

Osman, yeni müttefikler bulmak zorundaydı. İnegöl Tekfuru Herakles ve Bilecik Tekfuru Aya Nikola ile mücadele etmek için başka şansı yoktu. Hem daha fazla savaşçıya, hem de silaha ihtiyacı vardı.

Yüzlerine vuran soğuk, alplerin bedenlerini hantallaştırırken geçmişi düşünen sadece Osman Bey değildi. Konur Alp önlerinde uzanan beyaz dağlıklara baktıkça Konya'nın güneşli ovalarını aklından geçirerek ısınmaya çalışıyordu.

Konur Alp, "Şimdi güneşin insanı yaktığı yemyeşil bir ovada çimenlere uzanmak, buz gibi bir ayranı yudumlamak vardı, Usta," dedi Osman Bey'e seslenerek. "Koyun melemelerinin, kuş cıvıltılarının arasında çıplak ayaklarla sıcacık toprak üzerinde gezinmek, dalından kıpkırmızı bir elma koparıp ısırmak vardı. Fırından yeni çıkmış bir somun ekmek ve yayık ayranı! Sırf keyif için uçsuz bucaksız düzlüklerde at koşturmak..!" Konur Alp içini çekti.

"Reis," dedi Ak Timur gülümseyerek, "Konur Alp anlaşılan yine Konya'yı hayal etmeye başladı."

Konur Alp güneş ve vadi demeye başladı mı onun yine çocukluk günlerini hatırladığını anlarlardı diğerleri. Konur Alp koca düzlüklerin, büyük ovaların adamıydı. Bitinya'nın engebeli dağlarına, insanın yolunu kesen bıçak gibi dağlara bir türlü alışamamıştı. O, bir şehir insanıydı ve dağların onu yabancıladığını düşünürdü. Konya'nın ayazına alışkındı ama böyle ıslak soğukları ve kimi yerde dizine kadar çıkan karı, yıllar sonra bile garipsiyordu. Üstelik bu dağlarda yüzüne vu-

ran rüzgâr, sağ yanağındaki yara izini sanki daha acı bir şekilde yalıyor ve ona geçmişi hatırlatıyordu.

"Güneş özlenmez mi, Konur?" dedi Osman ufka bakarak. "Sıcak özlenmez mi?" O da en az Konur Alp kadar özlemle konuşuyordu. "Amma insan şu karlar olmadan güneşin kıymetini nasıl anlar? Bu dağlar olmadan düzlüğün tadı nasıl çıkar? İnsanoğlu yağmurun altında kalmadan çatının kıymetini bilmez. Kara basmadan pabucun, rüzgârı yemeden kürkün, aç kalmadan sıcak bir tas çorbanın değeri bilinir mi?"

Osman bunları diyerek arkadaşlarını teselli ediyordu. Az ve öz konuşuyor, adamları bir kere daha güvenle ilerlemeye devam ediyordu. Bunları demesine diyordu ama bu yolculuk onu da bıktırmıştı. Bu lafları Konur Alp'e söylediği kadar kendisine de söylüyor, kendi kendine hatırlatır gibi konuşuyordu. Kar, bacağındaki ve omzundaki eski yaralarına iyi gelmiyordu. Ne yapıp edip derinin içine ya eriyerek işliyor, ya da çizmelerin kenarlarından içeri sızıyordu. Osman, Rabia'nın onun için ördüğü çorapları özenle ayağına geçirmiş, çizmelerinin etrafını urganla sımsıkı bağlamıştı. Fakat yün çorapları ile deri arasında sızan karın oluşturduğu nem ve ıslaklık sol bacağındaki yaranın sızlamasına neden oluyordu.

"Doğru söylersin, Usta," dedi Konur Alp. "Doğru söylersin ama insan hafızası işte.. garip şey... İnsan kötü anıları unutuyor da, iyilerini hep hatırında tutuyor, gözünün önünden geçiriyor... Bizim evin arka bahçesini hiç unutmuyorum. Rahmetli babam, mekânı cennet olsun, öyle güzel meyve yetiştirirdi ki, tüm şehrin dilindeydi. Babam dut ağaçlarını silkeletti mi şehrin tüm ileri gelenlerini davet ederdi, saray erkânı, eski birkaç vezir, elçiler, kimler yoktu ki o konukların arasında... Babamın saray günlerinden kalma dostları o dutları yemeye doyamazdı. Bembeyaz, ıpıslak, tatlı, insanın tadını damağında bir kere hissettiğinde bir daha unutamayacağı türden dutlar-

dı... Babam en güzel parçalardan özenle seçilmiş tepsi tepsi meyveleri Selçuklu sultanına hediye olarak göndermeyi de ihmal etmezdi. Meyveleri katırlara yükletir, 'Sultanımız yemeden bizim boğazımızdan geçmez,' diye mesaj yollatırdı. Sultan Alâeddin babama iyi davranırdı. Babamın hediyelerini kabul eder, katırları kıymetli eşyalarla doldurulmuş olarak geri gönderirdi. Sedef kakma saplı hançerler, dımışki çeliğinden yapılma kılıçlar, gümüş sürahiler, saray müzehhipleri tarafından altın varaklarla süslenmiş tezhipli elyazmaları... Sultan, babamın ona karşı olan karşılıksız saygısını bilirdi ve o da öyle karşılık verirdi. Sultanın etrafını çeviren asalakların aksine, babam ondan hiçbir şey istemezdi."

Konur Alp'in yüzündeki mutlu ifade birden uçtu gitti. Onun yerine öfkeli bir maske oturdu yüzüne. Yüzüne bakılsa, kar beyazlığının ortasında gözlerinin gittikçe kızardığı görülebilirdi.

"Bir keresinde bir arazi anlaşmazlığı çıkmıştı," diye devam etti. "Şehirde pek çok mülk edinen İranlı bir tüccar, bizim güney tarlalarının sınırlarını bozdurmuş, yaptıracağı bir hanın inşaatıyla bizim topraklarımıza da yayılmış. Babam hemen kadıya gitti, kendi topraklarına inşaat yapıldığını anlattı, bu toprakların tapularını gösterdi. Fakat tüccar kadıyı çoktan kendine bağlamış, rüşvete boğmuş. Babam, saf, dürüst, herkesi kendi gibi bilirdi rahmetli... Kadı da, sınırların aslı böyledir, deyip atmıştı. Babamı hiç o zamanki kadar öfkeli gördüğümü hatırlamıyorum. O zamanlar yirmi yaşımda bile değildim. Dedim ki, 'Bırak beni çıkayım bu tüccarın karşısına, gırtlağından yapışayım, göstereyim başkasının toprağına kazık çakmak nasıl olur diye!' Ama babam 'olmaz,' dedi, koyuvermedi. 'Biz barbar değiliz,' dedi. 'Kanun ne derse onu dinleriz.' Hâlbuki artık Konya, babamın bildiği eski Selçuklu şehri değildi artık. Sultan Alâeddin eski sultan değildi; kadılar

kendi kafalarına göre at oynatıyordu. Bundan sultanın haberi var mıydı, yok muydu onu da bilmiyorum. O zaman dedim, babam artık sultanın karşısına çıkar, durumu anlatır, kadıyı da cezalandırır. Ama babam suskun kalmayı tercih etti. O zaman bile, hakkı gasp edildiğinde bile sultana bunu duyurmadı. 'Ben kişisel çıkarlarım için koskoca Selçuklu sultanını rahatsız edemem,' dedi. Hâlbuki bir zamanlar o sultanın vezirliğini yapmış, o sultanın koskoca olmasında payı olmuştu... 'Kalan topraklarımız neyimize yetmiyor,' dedi. Baba sözü, biz ona itaat etmeyi biliriz dedim, sustum geçtim.

"Ama sonra bir gün ben bu tüccarla şehrin meydanında karşılaştım. Adamda bir gösteriş, bir enaniyet görmen lazım Usta. Sanırsın ki küçük dağları bu yaratmış. Tövbe estağfurullah... Onu gören ayağa kalkıyor, iki büklüm oluyor, hazır ola geçiyordu. Ben hiç aldırış etmedim. Benim kalkmayışıma bozuldu, yanıma geldi, 'Sen kimlerdensin?' diye sordu. İstifimi bozmadan 'Seni ilgilendirmez,' dedim. Yanındaki yalakalardan biri kulağına benim kim olduğumu fısıldadı. Bu sırıttı, 'Baban seni iyi terbiye edememiş,' dedi! Adama elimin tersiyle hafifçe vurdum. Fakat adam pek yumuşakmış, yere yıkıldı. Ağzı kanıyordu..."

"Hafifçe vurmuşmuş!" diye arkadan seslendi Aykut Alp gülerek. "Adamın ağzını dağıtmış, hafifçe vurdum diyor!" Turgut Alp ve Saltuk Alp gülmeden edemediler.

"Uzatmayayım," diye devam etti Konur Alp. "Ertesi günü kapıya sarayın iki muhafızı geldi, sultan beni çağırıyormuş. 'Sultanın benimle ne işi olur,' diye düşündüm. Babam da en az benim kadar şaşkındı. Karşı koymadım, kalktım gittim.

"Konya Sarayı'na vardığımda kapıların önlerinde o zamana kadar sarayda hiç görmediğim kadar muhafız olduğunu gördüm. Her kapının ardında daha fazla adam, daha fazla asker vardı. Duvarların önü dilencilerle, içerdeki görevlilere dertlerini anlatmaya çalışan fakir fukara ile doluydu. Muha-

fızlar bu adamları ne pahasına olursa olsun dışarıda tutmak için özel bir emir almış gibi kaba davranıyorlardı. Sanki onlar kendi insanları değil de düşmanmış gibi bir tavırları vardı. Askerlerden birinin kılıcının tabanıyla yaşlı bir adamın kafasını yarışını çok iyi hatırlıyorum...

"Duvarların ötesinde, sarayın içinde ise bambaşka bir âlem başlıyordu. Saraya yıllar önce, çocukken, babam orada görevliyken gider gelirdim. O zamandan beri ne kadar da çok şey değişmişti. Benim hafızamdaki mütevazı odalarla değil; kimliğini unutmuş duvarlarla karşılaşmıştım. Duvarlarda anlamlarını bilmediğim Farsça yazıların bulunduğu tablolar vardı. Tebriz'in içindeki bir sarayda mıydım, yoksa hâlâ Anadolu topraklarında mıydım, diye düşündüğümü hatırlıyorum."

Osman, Kubadabad Sarayı'nda yaşadıklarını hatırladı. Sultan Keykubad'ı ve Çobanoğlu'nu düşündü.

Konur Alp anlatmaya devam ediyordu:

"Sultanın huzuruna çıktığımda onu ışıl ışıl parlayan, sedef kakma bir tahtın üzerinde buldum. Yanı başında benim önceki gün yere yıktığım, babamın davalısı tüccar duruyordu. Herifin yanağı şişmişti. Etrafta onun gibi pek çok zengin tüccar vardı. Bazıları ellerinde altın ve gümüş kadehler tutuyorlardı. Heriflerin gözlerine sürme mi çekilmişti yoksa doğal olarak sürmeli gözleri mi vardı bilmiyorum ama o kara gözleri çok iyi hatırlıyorum... Sarayın kadın hizmetçileri salona sürekli yiyecek içecek taşıyorlardı. Sultan beni yanına çağırdı. Babama olan saygısından ötürü beni affetmeye hazır olduğunu söyledi. Başkası olsa çoktan kellesi gidermiş. Ama tek bir şartı vardı. Çok yakın dostu olan bu tüccardan özür dileyecektim. Bunu yaparsam eğer sultan yaşananları unutacak ve özgürce eve dönebilecektim."

"Ne yaptın peki?" diye sordu Mihal Kosses önden seslenerek.

"Ne yapacağım, 'Özür dileyecek bir şey yapmadım ben,' dedim. 'Tam tersine senin cezalandırman gereken adama ben cezasını verdim,' diye de ekledim. Sultan öfkeyle ayağa kalktı, üzerime yürüdü. 'Babana dua et evlat, yoksa senin o uzun dilini kısalttırmayı bilirdim ben,' dedi. Ama tam olarak bana nasıl davranacağını da bilemiyordu. Zengin dostunu gücendirmek istemiyordu ama babamla olan hukuku da sanki vicdanını rahatsız ediyor gibiydi. O gün sultanın gözlerinin içinde insanı bitip tüketen bir çaresizlik gördüm. Utanmasa, 'Ben sana ne yapayım şimdi?!' diye bana soracaktı.

"Tam o sırada içeriye bir ulak girdi. Adam kan ter içerisindeydi. Günlerdir at koşturuyordu. Yemek için bile durmamıştı, susuzluktan dudakları çatlamıştı. 'Geliyorlar!' dedi kesik kesik nefes alarak. Sonra anladık ki, Moğol Hakanı Konya Sarayı'nı basmaya hazırlanıyormuş. Sultan, 'Seninle sonra ilgileneceğim!' diyerek beni başından savdı. Adam sanki beni cezalandırmak zorunda kalmadığı için Moğol istilasına sevinmişti! Ne de olsa ilgilenmesi gereken bir kuşatma vardı artık! Eve dönünceye kadar elli ayrı söylenti kulağıma çalındı Moğollarla ilgili. Konya'yı ele geçirince taş üzerinde taş bırakmayacaklarını, sultanın bütün adamlarını kılıçtan geçireceklerini, kendilerinin belirlediği bir hanedanlık üyesini tahta geçireceklerini ve daha birçok şeyi işittim. Eve döner dönmez babama olanları anlattım. İçimden bir ses hemen şehri terk etmemiz gerektiğini, artık Konya'da duramayacağımı söylüyordu. Ben ise sarayın göbeğinde bu haberi duymuş oluşumu ilahi bir mesaj olarak algılamıştım. Bir an önce şehri terk etmeliydik. Ama babam laftan anlamıyordu. Sultan, Moğollara haddini bildirir diyor, başka bir şey demiyordu.

"Hâlbuki babamın âşık olduğu Konya, onun sevip saydığı saltanat çoktan ölmüştü. Onun hatıralarındaki Selçuklu çoktan bitmişti. Fakat o, bunu asla kabul etmek istemedi.

"Ertesi gün sultanı tahttan indirmekle kalmadılar, ona yakınlığıyla bilinen herkesi hain ilan ettiler. Adamları toplatıp kellelerinden kuleler yaptılar. Babam da bunlardan biriydi. Evi basanlara karşı koyduğumda Moğol lideri beni iki adamına tutturdu ve belinden çıkardığı bir tırpanla yanağımı kesti. Benim sarayda daha önceki gün yargılandığımı duymuşlar ve sultana karşı çıkan bir isyankâr sanarak yaşamama izin vermişlerdi. Sonra konağı yağmaladılar ve yaktılar."

Konur Alp, göğsüne uzandı, boynundan asılı anahtarı çıkardı. "İşte bu anahtar," dedi, "Moğollar tarafından yakılıp yıkılan Konya'daki evimizin anahtarı... Kapısı olmayan bir anahtar ne işe yarar, Osman Usta?" diye sordu az önünde giden liderine bakarak. "Babam lafımı dinleyip önceki gün şehri terk etseydi şimdi belki hâlâ yaşıyor olurdu. Ama o gerçekleri bir türlü görmek istemedi."

Alp anahtarı tekrar göğsüne soktu. "İnsanlar sanıyor ki, Konya'yı Moğollar bitirdi," diye devam etti. "Hayır, Moğollar sadece öldürücü yumruğu vurdu. Konya'yı bitiren yöneticilerin adaletsizlikleri, şatafata düşkünlükleri, İran özentileri ve kendi kimliklerini unutmalarıydı. Şehir içerden çürümüştü. Moğollar, Allah'ın gazabından başka bir şey değildi."

Kumral Abdal, Rad suresinin 11. ayetini okudu Arapça olarak:

"*Bir kavim kendini bozmadıkça Allah onları bozmaz.*"

"Herif ayaklı Kur'an gibi," dedi Aykut Alp. "Her duruma göre bir ayet buluyor!" Bu sefer gülen olmadı, Turgut Alp yine kaşlarını çatıp ettiği patavatsızlık için kardeşine baktı.

"Merak etme, Konur," dedi Osman. "Allah'ın izniyle yine oturacağız yeşil bir çınarın altında. Sana sözüm olsun. Ölmeden önce babanın dutlarından daha tatlı, daha bereketli bir ağacı kendi ellerinle dikeceksin inşallah." Buna inanmak istiyordu Osman. Belki de Konur Alp'ten daha çok kendisi inanmak zorundaydı.

Konur Alp susunca Kumral Abdal Mihal'le tanışalı beri aradığı fırsatı bulmuş gibi atını onun yanına sürdü. Bu "güneşli hava" konuşmaları ona bir şey hatırlatmıştı. "Mihal Bey," dedi şövalyenin yanına yanaşarak.

Mihal kendisine "bey" denmesini garipsemiş ama hoşuna da gitmişti.

Kumral Abdal, "Sana bir şey soracağım," diyerek çantasından bir kâğıt çıkardı. "Sen bizimkilerin okumadıkları şeyleri okumuş, bizim duymadığımız hikâyeler işitmişsindir."

Aykut Alp, "Başladı yine bizimki," diyerek güldü. Saltuk Alp de sırıtıyordu.

Kumral Abdal ise hiç istifini bozmadan Mihal'e sordu:

"Sen hiç 'Güneş Hilali' diye bir şey duydun mu?"

Mihal, "Güneş Hilali mi?" diyerek boş bakışlarla cevapladı Kumral Abdal'ı ama beriki "Bak, dinle," diyerek devam etti ve şu dizileri okudu:

"Karanlık yeryüzünü sardığı zaman,
Yıldızlar yere düştüğü zaman,
Deryalar kuruduğu zaman,
Merhamet unutulduğu zaman,
Ateş yeryüzüne hâkim olduğunda,
Güneş Hilali doğacak
Ve bir Türk, insanlığa tekrar adaleti getirecek.
Atının yelesi alevden, okunun tüyü kartaldan olacak."

Kumral Abdal grubun her üyesine ve karşılaştığı her kişiye Edebali'nin dergâhına Semerkant'tan yolu düşen ve orada vefat eden bir dervişin defterinde bulduğu bu dizeleri okumaktan bıkmıyordu. Ama Mihal'in de verdiği tepki diğerlerininkiyle aynı oldu. Şövalye, bu dizeleri ilk defa duyuyordu.

Bu sırada "Atlılar!" dedi Ak Timur endişeyle ve atının dizginlerini çekti. Diğerleri de susup başlarını Ak Timur'un baktığı yöne çevirdiler.

"Kelleciler mi?" diye sordu Saltuk Alp. Herkesin aklında bunların kim olduğu sorusu vardı.

"Bu güzergâhta hiç kimsenin olmaması gerekirdi," dedi Mihal.

"Sana söylemiştim, Usta," dedi Aykut Alp. "Bu Hristiyan'a güvenmemeliyiz diye!"

Turgut Alp, "Şimdi sırası değil, Aykut!" diyerek onu susturdu.

"Anlaşılan bu yolu bilen tek kişi sen değilsin," dedi Turgut Alp Mihal'e.

"Bunlar Moğol değil," dedi Osman. Gözlerini kısmış, bir kartal gibi ufukta görünen atlılara bakıyordu.

"İşte bu iyi haber!" dedi Aykut Alp derin bir nefes alarak.

"Hayır, daha kötü," diyerek araya girdi Ak Timur. "Bunlar Haçlı şövalyeleri!"

Birdenbire herkesin yüzü düştü.

"Ama sadece üç atlı," dedi Ak Timur. "Bir tane de yaya var."

"Bir ordunun öncü grubu olabilir mi?" diye sordu Saltuk Alp arkadan.

"Hayır," dedi Turgut Alp. "Öncüler böyle ağır ve uluorta hareket etmez. Bunlar kendi başlarına buyruk."

"Burası ne boktan bir yer böyle!" dedi Saltuk Alp kafası iyice karışarak. "Haçlı artıklarının Moğol hâkimiyetindeki topraklarda ne işi var?! Her şey birbirine karışmış!"

Ak Timur, "Sen bilmez misin, Saltuk Alp, Moğolları Müslümanlara karşı kışkırtıp buralara kadar getiren Batılıların ta kendileri!"

"Benim bu siyasete aklım ermiyor," dedi Saltuk Alp. "Birisi bana savaş sırasında kime vuracağımı söylesin yeter!"

Aykut Alp sırıttı: "O baltaları benden uzak tut da ne yaparsan yap!"

Osman, Mihal'e dönerek, "Sen, Aykut ve Turgut Alp'le birlikte şu tepenin ardından dolaş, orada buluşuruz," dedi. "İhtimaldir ki bu herifler seni tanıyabilir."

Mihal, isteksizce kabul etti ve şövalyelere görünmeden, Kardeşler'le birlikte oradan ayrıldı.

Osman onları görmelerine rağmen korkusuzca üzerlerine gelmeye devam eden şövalyelere bakıyor ve onların neden burada olduğunu anlamaya çalışıyordu.

8

"Burada ne işiniz var?" diye sordu Ak Timur karşısındaki şövalyelere. Konur Alp'le birlikte Osman'ın bir at boyu önünde duruyordu. Saltuk Alp ve Gazi Rahman da şövalyelerin etrafını çevirmişlerdi.

Üç şövalyenin üçü de tam zırhlıydı. Zırhlarını içleri çift kat muflonla kaplıydı ve ayaklarındaki deri çizmeleri dizlerine kadar uzanıyordu. Sırtlarındaki beyaz üzerine kızıl haç armalı yün pelerinleri de onları soğuya karşı koruyor olmalıydı. Atlılardan birinin dibinde el bileklerinden bağlanmış, atın arkasından sürüklenen iri yarı bir esir bulunuyordu.

"Asıl sizin burada ne işiniz var?" diyerek çıkıştı en öndeki şövalye. Adamın sümüğü soğuktan bıyıklarında donmuştu. Bu, uzun süredir yol aldıklarını gösteriyordu.

"Buralar Türkmen beylerinin arazileri," diye yanıtladı Ak Timur sabırla. "Haçlı artıklarına hesap vermek zorunda değiliz!"

Şövalye yanındakilere bakarak sırıttı. "Hangi Türkmen beyleri?" diyerek alaycı bir ifadeyle güldü. "Burada Moğollardan ve Rumlardan başka kimse yok."

Şövalye daha sonra ciddileşerek, "Şimdi önümüzden çekilin de yolumuza devam edelim!" diye emir verir gibi konuşup atını ileri doğru sürdü.

Osman'ın gözleri en arkadaki esirin üzerindeydi. Tüm saçları kazınmış adamın yüzündeki morluk ve şişliklerden bağlanmadan önce bir güzel dövüldüğü anlaşılıyordu.

"Bu adam kim?" diye sordu Osman ilk defa sesini çıkararak.

Hareket eden şövalye tekrar dizginleri çekti. "Seni ilgilendirmeyen işlere burnunu sokma!" dedi.

Cümlesini henüz bitirmişti ki tam gırtlağında kılıcın soğuğunu hissetti. Yüzünü bu tarafa döndüğünde Ak Timur'un kılıcını onun boynuna dayadığını gördü.

"Yerinde olsam kiminle konuştuğuma dikkat ederdim!" dedi Ak Timur kaşlarını çatarak.

Şövalye irkilmişti ama istifini bozmadan, "Bizim kılımıza dokunamazsınız," dedi. "Biz Aya Nikola'nın hesabına çalışıyoruz."

Ak Timur ve Osman göz göze geldiler. Bitinya'nın en büyük tekfuru, kendini imparatorluk varisi olarak gören İnegöl beyinin hesabında pek çok Haçlı artığı bulunduğunu biliyorlardı. Şimdi onu tahrik etmek, istedikleri son şeydi.

Ama Ak Timur bu düşündüklerini hasmına hissettirmeden kılıcı adamın boynunda tutarak yineledi: "Soruya cevap ver, bir daha tekrarlamayacağım."

Diğer iki şövalye kılıçlarına davranacak oldular ama Konur Alp ve Saltuk Alp daha önce davrandılar.

Öndeki şövalye isteksizce, "Bu adam bir asi," dedi. "Biz de onu esir pazarında satacağız!"

"Suçu neymiş?" diye sordu Osman.

Şövalye, "Suçu mu?!" diye sordu iyice sıkıldığını belli ederek. "Suçu, lordumuzun ambarından buğday çalmak... Üstelik bize küfretti! Ağzı bozuk pisliğin biri! Şimdi bizi bırakın ve yolumuza devam edelim! Yoksa sizin için bu işin bedeli çok ağır olur!"

Osman, şövalye daha cümlesini bile bitirmeden atını esirin önüne sürdü. Şövalyenin dediklerine aldırmıyor gibiydi. Esire bakarak "Adın ne senin?" dedi.

Esir, "Adım yok," dedi. "Ama Cavlak derler bana."

Osman, "Bu adamlar doğru mu söylüyor?" diye sordu.

"Hangisi," diye cevapladı Cavlak. "Buğday çaldığım mı, küfür ettiğim mi?"

Konur Alp, "Sivri zekâlığın sırası değil," dedi sert bir tonla.

Cavlak, "Biri kısmen doğru, biri hepten doğru," diye yanıtladı. "Karnım açtı. Tüm köylülerin açtı, bu yüzden çalmadık, hakkımız olan şeyi aldık. Çünkü bu orospu çocuklarının Aya Nikola adına köylülerden aldıkları vergiler haksız!... Ve evet, ben bunlara 'orospu çocukları' dedim. Çünkü bunların çoğunun anası belli değildir. Şövalye dediğin uçkuruna sahip çıkamaz. Orada burada piçleri olur. Sonra onlar da iki zırh bir kılıç buldu mu biz de şövalyeyiz diye çıkarlar ortaya. Sonra Kudüs'e gidip macera ararlar. Orada da aradıklarını bulamayınca gelir buradaki tekfurların çöplüğünde yemlenirler. Topu orospu çocuğudur bunların!"

Ak Timur ve Konur Alp gülmemek için kendilerini zor tuttular. Ama Saltuk Alp açıktan açığa kahkahayı bastı. "Sevdim bu adamı!" dedi.

Gazi Rahman, "Bu adam bir kalender," diyerek söze girdi. "O yüzden saçlarını ve kıllarını tıraş etmiş. Bunlardan daha önce de görmüştüm. Böyle açık saçık konuşurlar ve günübirlik yaşarlar. Pek kural tanımazlar. Akıllarından ne geçerse uluorta söyleyiverirler."

"Belki kural tanımam," dedi Cavlak. "Ama şerefsiz gördüm mü bak işte onu çok iyi tanırım!"

Saltuk Alp devam etti: "Ama bu sefer belli ki yanlış adama çatmışsın."

"Atın ölümü arpadan olsun," dedi Cavlak. İçinde bulunduğu duruma zerre kadar aldırış etmiyor gibiydi.

Ak Timur, "Sen Müslüman mısın?" diye sordu merakla.

"Ben orasını bilmem," diye yanıtladı Cavlak. "Allah bilirim, gerisini ben bilmem!"

Ak Timur ve Konur Alp birbirine bakıp gülüştüler.

"Tamam mı?!" Memnun oldunuz mu?!" diye sordu şövalye bu konuşmaya sinir olarak. "Bu herifin dilini kendi ellerimle keseceğim, sonra da esir pazarında satacağım! Var mı başka diyeceğiniz?!"

Ak Timur, ne yapması gerektiğini bilemez gibi Osman'a baktı. Onun vereceği emre göre hareket edecekti.

Osman tekrar Cavlak'a döndü. Bu adamın şimdi gitmesine göz yumması demek onun ölmesine izin vermekten daha kötüydü. Ama şövalyelerin esirine ilişmek de kuduz bir köpeğin ağzındaki ete uzanmak kadar tehlike bir işti. Bir an önce bir karar vermesi gerekiyordu.

"Adam bizimle kalıyor!" deyiverdi. "Siz yolunuza devam edebilirsiniz."

Şövalyeler de, Osman'ın adamları da birbirlerine bakakaldılar.

Konur Alp, Osman'ın yanına yaklaşarak, "Bu adam tam bir baş belası," diye fısıldadı. "Bunun için değmez, Usta. Bize ancak yük olur. Boşuna vakit kaybetmeyelim."

Ama Osman kararını vermişti. "Göz göre göre herifi ölüme mi atayım?" dedi.

Ak Timur kılıcı şövalyenin boynuna iterek, "Duydun," dedi. "Şimdi onu çözün."

Şövalye, "Kılıç senin elindeyken emir vermesi kolay," dedi meydan okuyarak. Kibirle burnunu kaldırdı ve ekledi: "Sayıca üstünsünüz. Eşit şartlarda bu kadar cesur olamazdınız!"

Ak Timur, "Seni tek başıma da alt edebilirim," dedi kesin bir ifadeyle.

"Ben kendi akranlarımla dövüşürüm," diye itiraz etti şövalye. "Bir üstat şövalyenin ancak karşı grubun lideriyle kapışacağını bilmen gerekir. Dilersen şu iki adamımla dövüşebilirsin!"

Osman başını kaldırdı ve atını şövalyenin önüne sürdü.

Ak Timur, "Bırak beyim, bırak da kellesini keseyim şu itin!" dedi.

Ama Osman, "Hayır, kılıçlarınızı geri çekin," dedi ve üstat şövalyenin tam önünde durdu. Atların burunlarını birbirine değecek gibiydi.

"Doğru dersin, her savaşçı dengiyle savaşır," dedi Osman. "Ama senin de bir beyin denginin başka bir bey olduğunu bilmen gerekir."

Şövalye cevap verecek bir şey bulamamıştı ki, Osman ekledi: "Ama seninle yine de dövüşeceğim. Çünkü ben adamlarımı kendim için ateşe atmam."

Alpler Osman'ın yerine dövüşmek için itiraz edecek oldular ama Osman hepsini de eliyle susturarak atından atlayıp yere indi. "Gel," dedi, "Bire bir dövüşeceğiz. Ben yenersem esir bizimle kalır. Sen yenersen Cavlak'la birlikte buradan çekip gidersiniz."

Şövalye gülümseyerek atından indi ve parmaklarını birbirine geçirerek meşin eldivenlerinin ellerine iyice oturmasını sağladı. "Anlaştık," dedi.

9

Şövalye yaklaşık iki metre uzunluğunda, bir karış kalınlığındaki kılıcını kınından çıkarttığında her iki grup da kenara çekilmişti. Osman şimşir kılıcını henüz çekmişti ki üstat şövalye Osman'ın tepesine yarım düzine darbeyi ardı ardına indirdi. Savaşçı, Osman'ın üstüne kararlılıkla atılmıştı ve kılıcı, her adımda, kütüğün üzerindeki bir oduna inen balta gibi dikine dikine rakibinin suratında beliriyordu. Şövalye kılıcı öyle bir hınçla sallıyordu ki atak anlarında kuduz bir köpek gibi dişlerini sıkıyordu.

Bu, gerçekten usta bir şövalyeydi, çünkü daha ilk darbeden itibaren oynamak için değil, öldürmek için vurduğunu belli etmişti!

Osman kılıcıyla bu darbeleri son anda kesiyor, kılıçlar birbirine çarptıkça metaller çınlıyor ve aniden görünüp kaybolan kıvılcımlar ortaya çıkıyordu. Ak Timur ve Konur Alp endişeyle birbirlerine bakıyorlardı. Şövalye kılıcı sallarken karla aynı renkteki pelerini rüzgârdan şişiyordu.

İki savaşçı karların içine bata çıka kalın gövdeli bir ağacın dibine kadar geldiklerinde Osman şövalye ile ağacın arasına sıkışmıştı ki ayağının tabanıyla rakibinin göğsüne bir tekme bindirdi. Şövalyeyi geri itti ve kendini oradan kurtardı.

Şimdi kılıçla atağa geçme sırası Osman'daydı. Türk savaşçı, Katolik rakibinin aksine, tepeden değil, kılıcı rakibine çaprazlama hareketlerle, her iki taraftan da sallıyordu. Şimşir kılıç, bir kelebeğin kanatlarını çırpması gibi şövalyenin suratının tam ortasında kanatlanıyordu.

Ama şövalye, bir üstada yaraşır şekilde kılıç kullanıyordu ve elindeki koca demir yığınını her defasında bir kalkan gibi kullanarak Osman'ın darbelerini engelliyordu. Hayatı boyunca bu büyük kılıcı kullanarak ustalık kazanmamış bir kolun bu iki metrelik metali tek sefer bile saldırmasına imkân yokken, üstat şövalye onu adeta bıçak tutar gibi rahat kullanıyordu. Yerdeki beyaz karların üstüne her iki savaşçının da bedeninde oluşan kesiklerden akan kırmızı kanlar sıçramıştı.

Osman üst üste yedi darbe indirmişti ki şövalye zırhının avantajını kullanarak demir kolçaklı sağ kolunu rakibinin tam suratına geçirdi. Darbe Osman'ın yüzünde bir çekiç etkisi yaptı ve genç adam sendeleyerek karların üstüne yığıldı. Alpler yutkunarak birbirlerine baktılar.

Şövalye bu fırsatı kaçırmadı ve kılıcını diklemesine yere, Osman'ın tam karnının üzerine saplamak üzere batırdı. Beriki son anda karların içinde kenara yuvarlanıp ayağa kalktı.

Kılıç seslerinin dağların içinde "Çıın! Çıın!" yankılanmasıyla iki savaşçı karların içinde bir o tarafa bir tarafa gitti geldi.

Osman, üzerine gelen son kılıç darbesinden de kurtulduktan sonra rakibinin karnına sağlam bir diz darbesi geçirdi. Ama şövalyenin zırhı azıcık yamulsa da darbe adama neredeyse hiç etki etmedi. Katolik savaşçı ağzının kenarıyla sırıtırken, Osman bu sefer onun çıplak suratına sol yumruğunu geçirdi ve adamın yan dişlerinden birini kırdı. Şövalye bembeyaz karın üzerine kıpkırmızı kan tükürdüğünde dişi de yere düşmüştü.

Osman adam sersemlemişken onun üzerine son bir kez daha saldırıp öldürücü vuruşu gerçekleştirecekti ki şövalye soluk soluğa elini yukarı kaldırdı ve "Dur!" dedi.

Osman kılıç elinde kalakalmıştı. Diğer şövalyeler ve alpler de şaşkınlıkla izliyordu. Ak Timur bunun bir hile olup olmadığını düşündü.

"Tamam," dedi şövalye zorlukla konuşarak. Bir kere daha kan tükürdü, elinin tersiyle ağzını sildi. "Tamam, lanet olası esir senin olsun!... Zaten... Zaten yol boyunca küfredip kafamızı şişirdi."

Osman gözleriyle şövalyeyi süzdü, onun son anda ters bir hareket yapıp yapmayacağından emin olmak istiyordu. Ufak bir dikkatsizlik hayatına mal olabilirdi.

"Esiri çözün ve bizim atlardan birine bindirin!" dedi adamlarına.

Alpler denileni yaptıklarında Osman da kılıcını kınına soktu.

Üstat şövalye, "Hayatımda yalınkılıç bu kadar iyi savaşan biriyle daha önce hiç karşılaşmadım," dedi. "Ama her kimsen şunu bil ki, çok yakında büyük düşmanların olacak. Dünyanın dört bir yanında kılıç salladım ve büyük savaşçıların hazin sonlarına tanık oldum," dedi.

Adam soluklandıktan sonra devam etti:

"Bu dediklerimi bir yere yaz. Seni çok büyük bir savaş bekliyor. Seninki gibi bir bileğin düşmanı pek olur! Umarım o savaş geldiğinde üç-beş adamdan fazlasına sahip olursun!"

Alpler hep birlikte Osman'a baktılar.

Şövalyeyi etkileyen Osman'ın sadece gücü ve savaşçılığı değildi. "Merak ediyorum," diye ekledi. "Neden senin gibi büyük bir savaşçı böylesi basit bir esir için canını tehlikeye atsın?"

Osman atına bindi ve şövalyeye şu sözleri söyledikten sonra adamlarıyla birlikte tekrar yola koyuldu:

"Adalet için savaşmayanlar, bunu anlayamaz!"

Şövalyelerden uzaklaştıktan sonra Osman, Cavlak'ı karşısına aldı ve "Bizimle beraber yolculuk etmek istiyorsan sana tek bir şartım var," dedi.

Cavlak merakla Osman'a baktı.

"Bir daha benim yanımda küfretmeyeceksin," dedi Osman kesin bir ifadeyle.

Cavlak gözlerini kısıp Osman'a baktı. "Çalışırım," dedi. "Ama söz veremem."

Ak Timur ve Konur Alp gülümsedi.

BEN, MARKO

On üçüncü asrın başında insanoğlunun görüp de görebileceği en tahripkâr, en yıkıcı, en acımasız güç Asya'nın bozkırlarında ortaya çıktı. Adı Temuçin'di. *A diabolo, qui est simia dei.*[1] Doğduğunda saçlarındaki kızıllığı onun ordularının yakacağı alevlerin işareti olarak gördüler mi bilmiyorum. Zira onların aralarında yıldızları okuyup da yeryüzünü hallaç pamuğu gibi atacak bu adamın kaderinden haberdar olan âlimlerin olduğundan şüpheliyim. Çünkü o kaderi görüp de çocuğu oracıkta boğmayacak insanın aklına şaşarım!

Ama çocuğun geleceğinden haberdar olmasalar da oğlan kısa zamanda kendini kanıtlamış olmalı ki ona "Cengiz Han" yani "Âlemin Lideri" unvanını taktılar.

Bu adamın çocukluğu da doğduğu kurak ve soğuk topraklar kadar ürkütücü. Anlatılanların ne kadarı gerçek, ne kadarı masal ben bilemem.

Bilemem ama anlatırım. Ben, İtalyan seyyah Marko Polo, yaşadıklarımı anlatmaktan başka bir şey yapamam çünkü. Şövalyelerin kılıçları, Moğolların terörü varsa benim de kalemim var. Onlar savaşır, ben izlerim. Onlar kan akıtır, ben ise mürekkep! Onlar yaşar, ben yazarım. Onlar ölür, ben yaşarım. Ben ölürüm, yazdıklarım yaşar!

[1] Şeytan, Tanrı'nın maymunudur.

Benim yazdıklarım kırılgan kalpliler için değildir. Mürekkebimde kan kokusu, sayfalarımda ölü toprağı gizlidir...

Temuçin'in babasını daha dokuz yaşında rakip bir Tatar aşireti öldürmüş ve o da ailesiyle birlikte başka bir yere göç etmek zorunda kalmış. Kaçtıkları yerde de sürekli bir yabancı gibi muamele görmüşler ve hep tehdit altında yaşamışlar. Temuçin daha çocukken üvey kardeşini kendi yakaladığı bir avı çaldı diye öldürmüş. On altı yaşında evlenmiş ama bir başka kabilenin reisi karısını kaçırmış. Temuçin sonradan karısını kurtarmış ama çocuğunun kendisinin olup olmadığından asla emin olamamış.

Böylesi bir güvensizlik, itilmişlik ve aidiyetsizlik yeryüzünün en azılı barbarlarından birini yetiştirmeye yeter mi bilemem ama Cengiz Han kaderden intikamını çok acı almış. Çok geçmeden etrafta ne kadar toplum dışına itilmiş insan; hırsız, kaçkın, haydut, cani varsa onun yanında toplanmışlar ve dünyaya meydan okumuşlar. Hiçbir ahlaki sınırı olmayan Cengiz Han'ın önemsediği tek şey itaatmiş. Bir seferinde ele geçirdiği şehirdeki kalenin muhafızları ona gizlice kalenin kapılarını açtılar diye hepsini de kılıçtan geçirmiş. Kendi lehine de olsa düşmanının ihanetini dahi cezasız bırakmazmış. Tüm çocukluğunu sevdiği insanları kaybederek geçiren birinin bağlılığa bu kadar önem verişine şaşmamak lazım. Aslında onun kralllardan, şahlardan ve hanlardan tek istediği bu değil miydi? *Ya bana itaat edin, size dokunmayayım, ya da hepiniz ölüme hazır olun!* İşte onun yegâne kuralı buydu!

Sanki biraz daha bu işe akıl yorsam adama acıyacağım! Bana aldanmayın. Biz Venedikliler kâra ve paraya bakarız, bu yüzden vicdanımızın pek ayarı yoktur!

Büyüdüğünde Cengiz Han'ın ilk işi tüm Tatar erkeklerini toplatıp sıraya dizdirmek olmuş ve at arabasının tekerleğinden boyu uzun olan herkesin kellesinin kesilmesi emrini ver-

miş. Bu yöntemle yüzlerce Tatarı öldürerek babasının intikamını aldığını söylüyorlar ama bana kalırsa bunun gerçek bir tarafı yok. Çünkü Cengiz Han'ın ordularının yarıdan fazlası Tatarlardan oluşuyordu. O kadar Tatarı öldürdüyse, ordusunda Tatarların işi ne? Ya da bunların her ikisi de doğru; yani Cengiz Han hem pek çok Tatar'ı babasının intikamıyla öldürdü hem de düşmanlarıyla dost oldu ve onları ordularında en iyi şekilde kullandı. Ordusunda o kadar çok Tatar vardı ki pek çok Frenk, "Tatar" ve "Moğol" kelimelerini birbiriyle karıştıracak kadar bunları aynı ırk sanıyor. Moğol ordularının içinde pek çok karışık ırk unsuru olması da bu kafa karışıklığını artırıyor. Hatta bazı Frenkler Moğollara "Tartarus" diyorlar, yani "Cehennem zebanileri"! Bunların cehennemden çıktıkları doğru ama ırk meselesi o kadar basit değil.

Fakat kesin olan bir şey vardı ki Cengiz Han'ın şakası yoktu. Tek bildiği öldürmekti. Kendisine karşı koyanları öldürüyordu, onunla savaşma ihtimali olanları öldürüyordu, yaşamalarına izin verdiklerini sonradan fikir değiştirip öldürüyordu, yalan söylüyor, öldürüyordu, bir yeri fethedip de sefere devam ederken arkasında bıraktıkları askerler sorun çıkarabilir diye onları yine öldürüyordu. Öldürmekle kaldırmıyor, karıları orospu, kızları köle yapıyor, girdiği şehirlerdeki sarayları kulübeye, camileri ahıra, hastaneleri ve kütüphaneleri moloz yığınlarına döndürüyordu. Asya'nın kuzeyindeki soğuk bozkırlardan Batı'ya ve güneye ılık vadilere ilerledikçe indiği yerlerin kışları onlara bahar gibi geliyor, kışın düşman orduları dinlenirken onlar askerleri hazırlıksız yakalıyor ve yağmalara dur durak bilmeden devam ediyorlardı.

Çok geçmeden Cengiz Han ve ordularının namı tüm Asya ve Orta Doğu'ya yayıldı ve askerler daha ilk öncü Moğol birliklerini gördükleri zaman kalelerin anahtarlarını onlara teslim etmeye başladılar. Beijing istilasında 60 bin kadının

kendilerini tecavüzden kurtarmak için kalenin duvarlarından kendilerini attıklarını anlatıyorlar.

Bu "başarı" sizi yanıltmasın. Cengiz Han basit bir adamdı, sofistike aletleri kullanmayı sevmez, böyle şeylere aklı da ermezdi. Yüksek burçlu, onlarca kuleden oluşan devasa kalelerin önüne geldiğinde ordusunda bir tane bile kuşatma aleti yoktu. Ne bir mancınık, ne bir muhasara kulesi, bunları yapacak tüm mühendisler çoktan kılıçtan geçirilmiş olmalıydı. Ama bu onu durdurmuyordu. Bir kaleye saldıracağı zaman etraftaki köylüleri toplar ordularının önüne paravan olarak koyar ve bu şekilde surların dibine kadar bir askerini bile zayiat vermeden gelirdi. Kalelerin etrafındaki hendekleri canlı canlı kölelerle doldurur, atlarıyla insan yığınlarına basa basa rahatlıkla geçerdi.

İnsanoğlu kalelerini ve hendeklerini inşa ederken Cengiz Han gibi bir şeytanı akıl edemezlerdi. Fakat bir grup vardı ki Moğolları biraz yavaşlattı: Müslümanlar.

Moğollar, İslam ordularıyla karşılaştıklarında bir süre durdular. Ne de olsa Amu Derya'nın Batı tarafı, Hazar Denizi ve Aral Gölü'nün etrafı Müslümanlardan soruluyordu. Son beş asır boyunca Müslümanlar kılıçları ve kalemleriyle büyük bir medeniyet kurmuş, hem Doğu'da hem de Batı'da haklı bir ünün sahibi olmuşlardı. Moğollar onların Çin ve Tatar kabileleri kadar kolay lokma olmayacaklarını düşünmüş olmalılar ki bölgenin Müslüman hükümdarı Harzemşah'a barış elçileri göndermekten geri durmadılar.

Tarih, bazen üç insanın sakalına saklanacak kadar alaycı olabiliyor. Yeryüzünün belki de en büyük katliamının sırrı üç elçinin yüz kıllarında saklı! Doğuluların bu sakala bu kadar ulviyet yüklemelerine şaşmamak gerek.

Hikâyeyi anlatayım.

Aslında Müslüman hükümdarı Harzemşah ile Cengiz Han arasındaki ilişkiler gayet iyi başlamış. Birbirlerine hediyeler

ve mektuplar göndermişler, ikili arasında elçiler mekik dokumuş ve daha türlü diplomatik oyunlara girişmişler. Bu her ne kadar bir üstünlük mücadelesi olsa da savaşın kanlı olanına bin defa daha yeğdir. Her biri de diğerinin gönderdiği hediyeye daha gösterişli başka bir hediyeyle ve mektuba daha üst perdeden konuşan başka bir mektupla cevap veriyormuş. Cengiz Han, Harzemşah'a el dokuma ipek bir halı gönderirse, Harzemşah da ona el oyması eşsiz bir satranç seti yolluyormuş. Birinin sedef kaplama asasına diğeri yakut ve zümrüt taşlarla işlenmiş bir Çin vazosuyla cevap veriyormuş. Ne var ki, birkaç yıl sonra her ikisi de sıkılmaya başlamış bu mücadeleden ama her iki taraf da birbirinin gücünden çekindiği için sesini çıkarmıyormuş.

Ta ki bir gün üç Moğol tüccar bir Harzem valisi tarafından casuslukla suçlanıp öldürülünceye kadar..

Cengiz Han üç elçisini gönderip Harzemşah'a meydan okumuş ve hem yüklü miktarda tazminat hem de valinin kellesini istemiş. Harzemşah ise bu üç elçinin sakallarını tıraş ettirip Cengiz Han'a geri göndermiş. Bu, bir Doğuluya yapılabilecek en büyük hakaret.

Bundan sonrası malum. İnsanoğlunun duyduğu en kanlı, en barbarca, en merhametsiz istilalardan biri başlıyor. Moğollar sayıları iki yüz bini bulan bir orduyla Harzemşah'a saldırmışlar. Buna rağmen Müslümanlar beş ay direnmişler ama sonunda kazananlar Cengiz Han'ın vahşi orduları olmuş. Şehirde buldukları on binlerce askeri kıtır kıtır doğramışlar. Harzemşah'ın gözlerine ve boğazına kaynar gümüş dökmüşler. Şehri günlerce öyle yağmalamışlar, öyle harap etmişler ki bugün artık yeryüzünde öyle bir şehir yok.

Moğollar sırayla bölgedeki tüm İslam şehirlerini yok etmeye ant içmişler. Belh şehri kendiliğinden teslim olduğu halde Cengiz Han bunlara güvenmediğinden hepsini kılıçtan geçirmiş, Buhara'daki tüm erkeklerin gözleri önünde karılara

ve kızlara tecavüz ettirmiş. Ürgenç şehri kuşatmaya birkaç ay dayanınca Moğollar Aral Gölü'ne dökülen bir nehrin yatağını köylülere taşıttıkları kale molozlarıyla değiştirip nehrin ağzını şehre vermişler ve tüm şehri içinde yaşayanlarla birlikte suların altına gömmüşler. Herat'ta yaşayanların ölü askerler arasında saklandığını duyan Cengiz Han ölü ya da diri herkesin kellesinin kesilmesi emrini vermiş. Moğol hakanı, Nişapur kuşatmasında damadı hayatını kaybedince kızını yanına çağırmış ve şehir halkının kaderinin ne olmasını istediğini sormuş. Kızı da herkesin ölümünü arzuladığını söyleyince Moğollar şehirde herkesi öldürmekle kalmamışlar, erkekler, kadınlar ve çocukların kellelerini üç ayrı şekilde dağ gibi dizmişler. Hatta şehirde ne kadar kedi köpek varsa bunları bile öldürmüşler ki Cengiz Han'ın damadının ölümüne tanıklık eden hiçbir can hayatta kalmasın! Bu şehirlerin yağmalanmasında on milyona yakın kişinin katledildiği anlatılıyor...

Cengiz'in vârisleri de efsanevi liderlerini aratmadılar.

İsfahan, Şiraz, Semerkant, Tahran ve Bağdat; bir zamanların en ışıltılı, en aydınlık şehirleri birer birer küle döndüler. Bağdat'ın kütüphanelerindeki milyonlarca el yazmasının birçoğundan alev kuleleri yaptılar, bir o kadarını da nehirlere attılar. Fırat'ın suyunun günlerce mürekkep siyahıyla aktığını söylerler...

Sonunda İslam orduları, Araplar ve Farslar da Moğolların yıkıcı gücü karşısında diz çökmüştü.

Sırada Türkler vardı.

Cengiz'in mirasını onun torunları Kubilay ve Hülagu devam ettireceklerdi. Batı Anadolu'da ise onun adını bir arma gibi taşıyan Guo Cengiz Kh'an ve sağ kolu olan Buqa Temür Anadolu'daki Moğol belasının yeni adlarıydı!

Bana, Marko'ya ise bu vahşeti izlemek ve anlatmak düşecekti.

10

"O şövalyeyi affetmemeliydin," dedi Ak Timur. Atını, önündeki kayalığın yanından geçirmek için sağ dizgini hafifçe yukarı çekti. Bir dağı yalarcasına, incecik bir patikada yol alıyorlardı. Grup, şövalyelerden ayrıldıktan sonra Mihal ve Kardeşler'le buluşmuş, yoluna devam ediyordu. En arkadan Sancaktar Hüseyin ve Gazi Rahman geliyordu.

"Aman isteyenleri affetmezsek, bizim düşmanlarımızdan ne farkımız kalır?" dedi Osman.

"Doğru dersin, Reis," dedi Ak Timur, "Ama onlar ilk fırsatta tekrar Türklere saldırmaya devam edecekler."

"Belki," dedi Osman. "Belki de değil..."

Mihal Kosses atının dizginlerini çekti ve aşağıya indi. Yer yer buzlarla kaplı bir kayalığın dibine gelmişlerdi.

"Buradan sonra yayan devam etmek zorundayız, Osman Bey," dedi. "Yol bir atın üzerinden geçemeyeceğimiz kadar ince, engebeli ve çukurlarla dolu."

"Atları burada bırakamayız," diyerek karşı çıktı Ak Timur.

"Atları bırakalım demedim zaten," dedi Mihal. "Dağın ardında bir han var. Sahibini tanıyorum. Atları oraya bırakacağız. Oraya kadar da atları ardımız sıra getirebiliriz sanıyorum."

Saltuk Alp arkadan yaklaştı. Konuşulanları duymuştu. Atından aşağıya atladı ve "İşte bu iyi oldu," dedi. "Atın üzerinde hareketsizlikten donmak üzereydim. Bu gidişle atlar yaşayacak, biz gebereceğiz, diye endişelenmeye başlamıştım."

Kafilenin en arkasından gelen Aykut Alp ağabeyinin yanına yanaştı. "Bu Hristiyan şövalyeye neden bu kadar güveniyoruz?" diye sordu şüpheyle atından inip dizginleri eline alırken. Mihal Kosses'e hep şüpheyle yaklaşıyordu.

"Adam buraların lordu," dedi Turgut Alp. "Ona güvenmeyelim de ne yapalım avanak?!"

"Öyle ama ya bizi bir pusuya sürüklüyorsa?" Osman onu duymasın diye fısıltıyla konuşuyordu.

"Osman Bey ona güveniyorsa bir bildiği vardır," diye cevapladı Turgut Alp. "Sen haddin olmayan işlere karışma."

Aykut Alp buna itiraz edemedi. "Ben yine de bu herife sırtımı dönmezdim," demeden edemedi.

İki saati aşkın bir süre boyunca sadece bir insanın basabileceği kadar genişlikteki, daracık bir taşlıkta ilerlediler. Herkes atını burnunun ucundan dizginlerle tutuyor, bir insan, bir at şeklinde tespih tanesi gibi dizilmiş bir şekilde tek sıra ilerliyorlardı. Bir ara Hüseyin sonra da Nuri buzların üstünden kayıp düşecek gibi oldular ama son anda atlara tutunarak dengelerini sağladılar. Çizmelerinin altına doladıkları urganlar bile bu buzda kaymalarını engelleyemiyordu.

Birkaç saat sonra patika genişlemeye başladı ama taşlıktan ötürü hâlâ atlarına binemiyorlardı. Allahtan üç yüz metre kadar ötede yol genişliyor ve ağaçlık bir düzlüğe açılıyordu. Güneş iyice batmaya başlıyordu ki, grubun aşçısı İlboğa Osman'ın yanına geldi.

"Osman Beyimiz," dedi. "Akşam yemeğini bulduk. Belki de şu ağaçların altında konaklamalıyız."

Osman, "Akşam yemeği mi?" diye sordu şaşırarak.

İlboğa yerdeki karın üstündeki küçük ayak izlerini gösterdi. "Burada bir yerde yuvaları olmalı," dedi. "Közde tavşanın tadına doyum olmaz!"

Osman gülümsedi.

11

İlboğa, cansız tavşanın sağ arka dizine bıçakla küçük bir çentik attı. Sonra bıçağı akçacık karın üstüne koydu ve hayvanın deldiği derisine parmağını geçirip asıldı. Tavşanın boz kürkünün altındaki pembemsi et belirirken Çaylak Nuri'nin ağzı sulanıyordu. Gözlerini arka arkaya kırpıştırdı. Heyecanlı olduğu zaman tiki daha da depreşiyordu. Osman onu akika okuyla Domaniç yaylasında Dodurgalıların elinden kurtardığından beri Osman ve yoldaşlarının yanından ayrılmamıştı. Osman, oğlanı ne kadar azarlarsa azarlasın Nuri hayatlarına imrendiği bu adamlarla beraber yaşamaya karar vermişti ve sürekli bir yolunu bulup gizli saklı Osman'ı takip eder olmuştu. Kayı Beyi sonunda pes etmiş ve onun İlboğa'nın yanından ayrılmamak ve ona yardım etmek şartıyla yanlarında kalmasını kabul etmişti. Oğlanın anası ise zaten onun sürekli Dodurgalıların ölüm tehdidinden korktuğu için onu seve seve Osman'a teslim etmişti.

İlboğa'nın ayıkladığı etin çiy hali bile Nuri'nin iştahını kabartmıştı. O, gazi alp olmanın kahramanca şövalyelerle çarpışmak, ok atmak, kılıç kuşanmak olduğunu düşünmüştü. Hayalinde ne bağırsakları ayıklanan tavşanlar ne de şimdi ayak parmaklarını soğuktan hissetmediği günlerce süren yol-

culuklar vardı! Allahtan İlboğa işinin ustasıydı ve Nuri çabuk öğreniyordu. Dikkatle aşçının hareketlerini izledi. Bu şekilde tavşan derisi yüzüldüğünü daha önce hiç görmemişti. İlboğa sanki hayvanın çorabını çıkarır gibi önce sağ bacağını, sonra diğerini parmaklarıyla yüzdü. Bacaklar çıplak kalınca kütüğün üstündeki bıçağı tekrar eline aldı ve hayvanın iki bacağı arasında kalan leğen kemiğindeki deri bağlantısını kesiverdi.

"İyi bak oğlum," dedi Cavlak sırıtarak, "O kestiği yer hayvanın yarrağı!" Osman, Mihal ve Gazi Rahman ile birlikte etrafı keşfe çıktığı için Cavlak'ın çenesi yine düşüvermişti. Sanki Osman'ın yanında uzun süredir çişini tutmuş da şimdi rahatlıyormuş gibi küfürleri ardı ardına sıralıyordu.

Konur Alp öfkeli bir şekilde Ak Timur'a baktı. Hoşuna gitmiyordu Cavlak'ın bu açık saçık konuşmaları. Bu adamı kurtarmakla iyi mi kötü ettiler kestiremiyordu.

Nuri bu laflara alışkın değildi ama Cavlak'a aldırmamayı öğreniyordu. İlboğa'nın ellerine odaklandı tekrar. Buraya kadar dikkatle izlemişti ama bundan sonrasını takip edemedi. Takip edecek bir şey de yoktu. Çünkü İlboğa'nın hayvanın geri kalan derisini tutmasıyla elbise çıkarır gibi tavşanın üstünden çekip alması bir olmuştu. Bir süre tavşanın çıplak tenine öylece bakakaldı Nuri.

"Koca hayvandan geriye el kadar et kaldı," dedi.

"Ne sandın lan kuzu mu kestik sanki?!" dedi Cavlak. Oğlanla aralarında üç ağaç vardı.

Tavşan, kürkü varken şişman görünmüştü Nuri'nin gözüne, çok daha fazla et çıkacağını umuyordu. "Bununla kaç kişi doyar ki?!" diye söylenerek az ötede bekleyen aç gruba baktı.

Osman ve adamları Harmankaya ile Sorkun arasında, havanın kararmasıyla birlikte konaklamışlardı. Günlerdir ya at üstünde ya da yayan hareket ediyorlardı ve herkes yorgundu. Nuri artık durdukları için şükrediyordu. Tabanları hayatın-

da hissetmediği kadar sızlıyor, at üstünde oturmaktan da kıçı acıyordu. Kuzeye gittikçe kar daha da kalınlaşıyor, yaya gidilmesi gereken yerlerde adım atmak iyice güçleşiyordu. Dizlerini adım atmak için yukarıya çekmekten karın kasları bile ağrır olmuştu.

Nuri kadar olmasa da herkeste bir bitkinlik göze çarpıyordu. Aykut ve Turgut Kardeşler bulabildikleri kuru odunlarla bir taraftan ateş yakmaya çalışıyorlar diğer taraftan didişiyorlardı. Ateşin nasıl yakılacağı konusunda bir türlü anlaşamıyorlardı. Aykut daha fazla kuru gıcı bulmaları gerektiğini söylüyor, Turgut ise bunun ateşi boğacağını iddia ediyor ve çakmak taşını demire sürtüyordu. Fakat Aykut'un bulduğu çer çöp yeterince kuru olmadığından bir türlü tutuşmak bilmiyordu.

"Sana elli kere söyledim," dedi Turgut Alp, "Kuru çöp getir diye!" İki büklüm durmaktan soğuğa rağmen alnında boncuk boncuk terler oluşmaya başlamıştı.

"O kadar biliyorsan gidip sen toplasaymışsın," diye karşılık verdi Aykut.

Ak Timur sırtını bir ağaca vermiş, bacaklarını boylu boyunca uzatmış ve yol boyunca eline geçirdiği birkaç otu çiğnemeye başlamıştı. Sağ avucunun içinde tuttuğu otların ucundan dişleriyle bir parça koparıyor, uzunca bir süre çiğniyor, sonra tükürüyor, yeni bir bir parça daha koparıp aynı şeyi yapmaya devam ediyordu. Konur Alp vakit namazını paltosunun üzerinde kıldıktan sonra bir kaya parçasının üstüne oturmuş, çizmelerinin içine giren karları çıkarıyordu. Çizmelerin etrafını ne kadar çok kürkle kaplasalar, ne kadar çok urganla sarsalar da kar bir yolunu bulup çizmelerden ayaklarına doluyordu.

Sancaktar Hüseyin ve Akça Koca çoktan birer ağacın dibinde sızmışlardı. Akça Koca boynundaki atkıyı dürüp yastık

gibi başının altına sermişti. Kumral Abdal da namazdan sonra defterini eline almış ve gökyüzünü izlemeye koyulmuştu. Abdal yavaş yavaş belirmeye başlayan yıldızlara bakıp her zamanki gibi defterine notlar alıyordu. Yanında yolculuk boyunca topladığı bitki ve yaban meyvesi örnekleri vardı. Cavlak gruba katıldığında Kumral Abdal'ın yaptığı ilk şey onun yanına gidip "Güneş Hilali" dizelerini okumak olmuştu ama Cavlak, "Bu deli saçması şeyi de nereden buldun?!" diyerek onu dinlememişti bile.

Saltuk Alp ise daha uzakça bir köşede sırtını diğerlerine dönmüş, baltalarını biliyordu. Burnunun altındaki bıyığı nefesten oluşan buhardan buz tutmuştu.

Grup sık ağaçlı, rüzgârdan korunaklı bu bölgede geceyi geçireceklerdi.

Nuri, kafasına bir şaplak yiyince etrafı izlemeyi bırakıp tekrar önüne döndü.

"Aval aval sağa sola bakınacağına, şu kalan tavşanların derisini yüzmeme yardım et," diye payladı İlboğa. Nuri etrafa bakarken İlboğa ikinci tavşanın kürkünü de bir çırpıda sıyırıvermişti.

Nuri yerdeki üçüncü ölü tavşanı eline aldı ve bıçakla aynı İlboğa'nın yaptığı gibi hayvanın arka bacağına bir çentik attı. Sonra parmaklarıyla deriyi asılıp yüzmeye başladı. Ama çok geçmeden İlboğa'nın tek parçada yüzdüğü derilerin aksine, hayvanın kürkü didik didik oldu, on parçaya ayrıldı ve derinin üstüne tüyler yapışmaya başladı. Nuri'nin parmakları da tüy yumaklarına bulanmıştı.

"Hayvanın canım kürkünü mahvettin!" dedi İlboğa kızarak.

"Sen nasıl yaptıysan öyle yaptım, usta... Ama benimki niye böyle oldu anlamadım," diye şaşkın şaşkın kendini savundu Nuri.

Konur Alp ve diğerleri kıkırdamaya başladılar. Kenardan olup biteni izliyorlardı.

İlboğa, oğlanın elinden tavşanı aldı ve bir iki el hareketiyle parça parça olmuş kürkü sıyırıp attı.

"Çocuğun fazla üzerine gitme, İlboğa," dedi Ak Timur gülerek ve yere yeşil çimen tükürdü. "Ne de olsa hayvanın derilerine ihtiyacımız yok. Önemli olan eti. Onu ziyan etmesin yeter."

"İsraf etmemeyi öğrenmesi lazım," diye cevapladı İlboğa dördüncü tavşanı eline alırken. "Nasıl alışırsa öyle gider. Bir gün bir türlü, öbür gün başka türlü olmaz bu iş." Tekrar Nuri'ye döndü. "Bana iyi bak," dedi elindeki cansız hayvanı tutarak. "Kimisi vardır, hayvanın ortasından, tam sırtından delik açar." Bir taraftan da bahsettiği noktayı parmağıyla gösteriyordu. "Sonra iki tarafa kürkü sıyırırlar. Bunu yapmak acemi işidir. Bazen iki kişi karşılıklı da tutup çekerler. Sanırsın ki adamlar sığır derisi yüzüyor. Bir kişinin işini on kişi yapınca iş midir?"

Nuri, İlboğa gerçekten soru mu sormuştu yoksa kendi kendine mi konuşuyordu, bilemedi. Sessiz kalmayı tercih etti.

"Hem bu şekilde kürk de ziyan olur," diye devam etti İlboğa ve bıçağı bu sefer hayvanın arka sağ dizine geçirdi. Nuri, pürdikkat izliyordu.

"Ama sen deriyi tek parça halinde ve ziyan etmeden çıkarmak istiyorsan çentiği buradan atacaksın," dedi usta aşçı "ve usulca deriyi etten ayıracaksın. Ben hızlı yapıyorum diye sen ona kandın ve acele ettin. Hâlbuki el çabukluğu tekrarla öğrenilir. Önce usul usul, dikkatle yapacaksın, sonra bunu düşünmeden yapabilir hale geleceksin. Anladın mı?"

Nuri anlamış gibi başını öne salladı.

"Pek anlamış gibi görünmüyorsun, ama hayırlısı bakalım," dedi İlboğa. "İşin püf noktası," diye devam etti, "hayvanın le-

ğen kemiği üzerindeki bağlantıyı iyi ayırmaktır. Yoksa deri burada iki parçaya ayrılır."

Nuri dört gözle izliyordu ama bu işin göründüğünden daha zor olduğunu az önce anlamıştı. İlboğa son olarak hayvanın kellesini ve ayaklarını bir eliyle kopardı attı. Bir iki damla kan, bembeyaz karın üstüne beyaz kâğıdın üstüne düşen kırmızı mühürler gibi damladı. "Senin gücün buna yetmez, sen kelleyi ve bacakları bıçakla kes," diye de eklemeyi unutmadı aşçı.

İş hayvanın içini temizlemeye gelince oğlanın kafası iyice karışmıştı.

İlboğa incecik uçlu sivri bir bıçağı eline geçirdi ve hayvanın karnını boylamasına ortadan ikiye ayırdı. "Dikkat et," dedi bunu yaparken, "Hayvanın iç organlarına bıçak değmesin, sadece üstteki eti keseceksin."

Hayvanın karnı ikiye ayrılınca bağırsaklar ve diğer iç organlar meydana çıktı. Nuri'nin yüzü buruştu. Yarık karnın içindeki sıcaklıktan yukarıya tüten duman görülebiliyordu.

"Yiyeceğin etten tiksinme, çocuk," dedi Cavlak, oğlanın suratını fark edince.

"Duman tütüyor," dedi Nuri hızla.

"Daha ne arıyorsun, bundan taze et mi olur? Bunun bir adım ötesi hayvanı canlı canlı yemek!" dedi Cavlak dişlerini göstererek. "Bu soğukta adamın canı çekmiyor da değil hani. Sıcacık kan iyi gelirdi!"

Nuri, Cavlak'ın ciddi olup olmadığını anlayamadı.

İlboğa, "Sen ona aldırma, önüne bak," dedi. Hayvanın bağırsaklarını dışarı doğru çekiyordu. "Bağırsakları, karnı ve ciğerleri tutup çekmek kolaydır. Ama mesaneyi sakın delme," diye uyardı.

"Mesane ne?" diye sordu Nuri.

Cavlak kenardan gülerek, "Hayvanın sidik torbası" dedi. "Çişini tuttuğu yer. Sidiğin kamışa gittiği yer. İşemeden önce..."

Konur Alp, "Anlamıştır herhalde artık!" diyerek Cavlak'ı kesti. Beriki, sözünün kesilmesine bozulmuştu ama kaşlarını çatıp susmakla yetindi.

İlboğa bıçağın ucuyla hayvanın mesanesini kökünden ustaca kesip kenara attı. "Eğer hayvanın kıçının arasını azıcık ikiye ayırırsan bağırsaklar daha iyi çıkar," dedi. "Mesanesi gibi aynen taşaklarını da yenecek etten ayırmaya dikkat et."

"Aşçı, sen onları bana ayır," dedi Cavlak. "Taşak yiyen insan taşaklı olurmuş!"

Aykut Alp, "Bok ye!" diyerek çıkıştı.

İlboğa aldırmadan devam etti.

"Hani, usta, ben taşak göremiyorum," dedi Nuri öne doğru iyice eğilerek. Burnunu neredeyse hayvanın içine sokacaktı.

"Kör müsün ulan, işte burada" diyerek iki küçük et parçasını gösterdi İlboğa. "Aslan değil ya bu kocaman taşakları olsun. Küçücük bir tavşan."

Nuri kıpkırmızı çıkarken, kenardakiler yine güldü.

"Aslan değil," dedi Cavlak, "ama aslandan daha çok sikişir. Küçük müçük, işini görüyordur," dedi.

İlboğa ters ters Cavlak'a baktı. "Fesuphanallah!" diyerek söylendi.

"Nuri, senin kamışa su yürüdü mü lan?" diye sordu Cavlak.

Oğlan bu soruyu hiç duymamış gibi yaparak İlboğa'nın önündeki et yığınına bakmaya devam etti.

İlboğa tüm iç organları tek seferde çekip çıkardı. İşini bitirince bıçağı Nuri'ye uzattı ve "Sıra sende!" dedi.

Nuri yutkunarak bıçağı eline aldı. Konur Alp, Cavlak ve Kardeşler merakla oğlanı izliyorlardı. Kardeşler nihayet ateşi tutuşturmayı başarmışlardı. Yanan odunların çıtırtısı insanın içinde huzur ve rahatlık uyandırıyordu. Herkes ateşe biraz daha yaklaşmış, ıslak ayakkabılarını ateşin yanında sıralamışlar, iki dal arasında gerdikleri bir ipe ıslak çoraplarını ve paltolarını asmışlardı.

Nuri, hayvanın karnını sorunsuz bir şekilde ikiye ayırdı. Tüm iç organları meydana çıkınca tiksinerek elini içeri soktu ve bağırsakları dışarı çekti. Sonra bıçakla birlikte aynı İlboğa'nın anlattığı gibi mesaneyi deriden ayırmaya çalıştı. Bir eliyle sarı sidik torbasını tutuyordu, fakat heyecandan fazla sıkmıştı. Bıçağı mesanenin tam kökünden değil de az aşağıdan dürtünce olan oldu ve hayvanın sidiği baştan aşağıya etin üzerine yayıldı. Nuri, eliyle mesaneyi zorladığından yüzüne de sidik sıçramıştı.

"Murdar ettin hayvanı!" dedi İlboğa oğlanın elinden bıçağı alarak.

Gruptakiler artık kahkaha atıyorlardı. Nuri'nin tüm iştahı kaçmıştı. Hatta kusmak üzereydi. Suratını karın içine gömdü. Suratındaki ve ellerindeki pisliği temizlemeye çalışıyordu.

Cavlak, "Korkma, çocuk, o kadar korkma, dedi, "Yunan ateşi değil o yüzünü yakacak!" Kahkahasına ara verip bu cümleyi tamamlamak için epey uğraşmıştı.

Saltuk Alp'in, tüm bu olan bitene sırtı dönüktü. Diğerlerinden on atım daha ötede kendi dünyasında kaybolmuştu. Ölüm kalım meselesiymiş gibi pürdikkat her iki baltasını da bilemiş, ağacın dibine ağızları yukarı gelecek şekilde dikmişti. Şimdi çantasından çıkardığı demir bir muştayı parmaklarına geçirdi ve elini yumruk haline getirdi. Parmaklarına geçirdiği bu ölümcül silaha sanki gösterişli bir mücevhere bakıyormuş gibi bakıyor, elini sağa sola çevirerek onun nasıl göründüğünü izliyordu. Etkilenmiş gibiydi.

"Nişan yüzüğü değil o, Saltuk," dedi Ak Timur tebessüm ederek. Çizmelerindeki karı temizlemişti. Ipıslak olmuş çoraplarını çıkarıp, ateşin üzerindeki ipe asmış, soğuktan börtmüş ayaklarını da ateşe uzatmıştı. Ateşin sıcağı ayaklarına vurunca tüm vücudu gevşemiş, üstünde müthiş bir ağırlık hissetmişti. Sıcaklığın iliklerine kadar yayıldığını hissedebili-

yordu. Tehlikeli bir duyguydu bu; hayatının geri kalanını bu ateşin dibinde geçirebileceğini düşündü.

Saltuk Alp arkasına dönerek, ardındaki ağacın kenarından Ak Timur'a bir bakış atıp kafasını tekrar önüne, muştaya çevirdi. Diğer elinin parmaklarını muştanın üzerinde gezdiriyordu.

"Evet," dedi Saltuk Alp umursamazca, "Bu, nişan yüzüğü değil. Çok daha kıymetli. Evlilik gibi insanı yarı yolda bırakmaz. Senin hayatını kurtarır." Sonra yine Ak Timur'a döndü, "Karı gibi güvenilmez değildir." Bu lafı sanki baltalarından birini oduna küt diye vurmuş gibi söylemişti. Böyle konuşurdu Saltuk Alp. Konuşmaları da silah kullanışı gibiydi. Dili adamı bıçak gibi keser, ok gibi delerdi.

Ak Timur ve Konur Alp birbirlerine bakıp gülüştüler. İkisi de Saltuk'un can damarına dokunduklarını biliyorlardı.

Aykut Alp, Turgut'a dönerek, "Kadınlarla ne alıp veremediği var bunun?" diye sordu. Soğuktan iki büklüm oturmuş, dizlerini karnına çekmiş, ellerini dizlerinin altında kavuşturmuştu.

Turgut Alp kardeşinin koluna dirseğini geçirdi, "Sen karışma!" dedi.

Saltuk Alp, Aykut'un sorusunu duymuştu ama aldırmadı. Muştalı yumruğunu evirip çevirerek devam etti:

"Adamın iyisi kavgada belli olur. Hayat dediğin diplomasidir. Sevmediğin insana güleceksin, anlaşamadığın adamın elini sıkacaksın, arkandan konuşana hiçbir şey olmamış gibi yapacaksın! Ufak tefek hataları görmezden geleceksin. Medeniyetsiz insanlara, kendini bilmezlere, budalalara ve daha nice anguta katlanacaksın. Karı gibi kıvıracaksın, yüzsüzce konuşacaksın, anlaşmaya çalışacaksın! Kahpeliğin bin türlüsünü ya yapacaksın ya da yapılana göz yumacaksın... Dostun bildiklerin düşmanın çıkar, arkanı dayandıkların bir de bakıvermişsin yok olmuşlar."

"İşte yine başladı," dedi Ak Timur gülerek. Saltuk Alp'in en iyi yaptığı şey silahlardan bahsetmekti.

Sol eli hedef tahtasıymış gibi muştulu yumruğunu avucunun içine geçirdi. Elinin içinde muştu çıkıntılarının izleri belirdi. Silahın tahrip gücünden tatmin olmuştu gibi dudaklarının iki tarafını aşağı büzdü. Dudaklarının etrafındaki kılların üzerinde tutmuş buzlar kırılır gibi oldu. Sonra devam etti:

"Ama savaş öyle değildir. Dost da bellidir, düşman da. Seni seven yanındadır, sevmeyenin karşında. İkiyüzlülük yoktur, kahpelik yoktur. Önündekini öldüreceksin, yanındakini koruyacaksın. Her şey bu kadar basit! Orospu karı gibi kıvırmak zorunda da değilsin. Savaş insanın gerçek yüzünü ortaya çıkarır! Korkaklar kaçar, cesurlar yüzleşir. İyi olan kazanır. Tahammül ve diplomasi yoktur. Katlanmak yoktur. Ağlamak yoktur, yalvarmak yoktur... Sen gerçekte kimsen savaşta osundur! Olmadığın biri gibi davranmak zorunda değilsindir artık... Bileğin kadar varsın. Silahın kadar varsın. Ve iyi bir silah seni hiçbir zaman yarı yolda bırakmaz. İşte bu yüzden ben silahlara güvenirim."

Ak Timur, "Bütün düşmanlarını öldüremezsin," dedi. "Hayat o kadar kolay değil; daha karmaşık bir şey. Bazen insanlarla anlaşmak, onlarla iyi geçinmek zorundasın. Sevmesen de onlara katlanmak, aranı iyi tutmak zorundasın." Ateş ayaklarını iyice yakmaya başlamıştı. Dizlerini kırarak hafifçe göğsüne doğru çekti.

Saltuk Alp saçma sapan bir şey duymuş gibi bıyık altından, "Hıh," diye sırıttı. Muştuyu bırakmış kemerindeki hançeri çıkartmıştı. Kucağına serdiği kemerinin üzerinde çeşit çeşit silahlar takılıydı. Eline aldığı bıçağın ucunu işaret parmağının tepesinde döndürüyordu ama teni sanki demirden gibiydi. Sivri metalin ucu parmağını zorluyordu. "Sana bir hikâye anlatayım, eski dostum," dedi. Parmağının ucundaki bıçağı zamanı geri alır gibi döndürmeye başladı.

"Bir çocuk varmış. Dedesinin dizinin dibinden ayrılmazmış. Dünyanın en tatlı, en sevecen, en güler yüzlü insanıymış dedesi. Sanki öyle bir ağız yapısı varmış ki yaşlı adamın kızgın durduğunda bile tebessümle bakıyor gibiymiş. Seksen yaşında bile gözleri yaşam sevinciyle doluymuş. Herkesle iyi geçinirmiş bu adam. Düşmanı yokmuş, kimsenin düşmanlığını kazanacak bir şey yapmamış. Çocuk, dedesinin dizlerinin üstüne oturur, yaşlı adam da ona, 'Kimisinin altından, kimisinin üstünden geçmedikçe yaşayamazsın, torun,' dermiş." Saltuk Alp'in elindeki hançer iyice hızlanmıştı, fırıldak gibi dönüyordu.

"Yıllar geçmiş, çocuk büyümüş, evlenmiş, dedesi iyice yaşlanmış, bacakları tutmaz olmuş. Adam, dedesini yanına alıp ona bakmaya başlamış. Bundan hiç yakınmaz, dedesini evinin bereketi olarak görürmüş. Hatta karısına yük olmasın diye kendi elleriyle ona yemeğini yedirir, kendi elleriyle altını değiştirirmiş. Bunlar adama yük gelmezmiş hiç. 'Dedemdi, bende çok hakkı vardı,' dermiş. Bir yaz mevsimi, göç zamanı gelmiş. Koyunlar açlıktan bir deri bir kemik kalmış. Adam hayvanları otlatmazsa hepsi de telef olacakmış. Tüm köyle birlikte adam da yaylağa çıkacakmış ama dedesi artık iyice hastaymış. Adamcağızın ne ata binecek hali varmış, ne de o yolun çilesini çekecek gücü... Genç adam onu sırtında taşısa o sarsıntıya dayanamazmış. Adam 'Ne yapayım ne edeyim,' diye düşünürken karısını dedesiyle birlikte köyde bırakmaya karar vermiş. Öyle ya, karıyı dağa gönderemeyeceğine göre onu evde bırakmak en akıllıca şeymiş. Ama adam meraktan birkaç haftayı zor etmiş, hayvanları yaylakta otlattıktan sonra herkesten önce köye geri dönmüş. Aklı hep karısında ve dedesindeymiş. Adam eve varıp da kapıyı açtığında kesif bir koku yüzüme çarmış. Karısına seslenmiş ama hiç kimseden ses yokmuş."

Saltuk Alp yutkundu, boğazı düğümlendi. Parmağının ucunda fırıl fırıl döndürdüğü hançer elini kanatmaya başlamıştı. "Sonra dedesinin olduğu odaya girdiğinde onu yatağında, kendi bokunun içine gömülmüş bulmuş. Adamın kulaklarını ve burnunu fareler kemiriyormuş. Yaşlı adam belli ki kaç gündür tek başına kalmış. Yüzünde ve göğsünde morluklar varmış. Daha da kötüsü adamın dedesi henüz ölmemiş. Adam sonra öğrenmiş ki karısının köyde bir yavuklusu varmış. Adam evden ayrılır ayrılmaz herif evi yol etmiş. Sonra adamla kadın kaçmış gitmişler. Yaşlı adam da günlerce evde tek başına kalmış."

Saltuk Alp birden sustu. Sırtı diğerlerine dönük olduğu için yüzünü kimse görmüyordu. Onun sadece ateşin yüzüne vurduğu sol yanağını görebiliyorlardı.

"Sonra ne olmuş?" diye sordu Aykut Alp sabırsızca. "Adam, karısıyla o adamı bir daha görmüş mü?"

Turgut Alp, Aykut'un omzuna patavatsızlığı için bir dirsek daha geçirdi.

Saltuk Alp, parmağından çıkan kana bakıyordu. Gözlerinin beyazı kıpkırmızıydı.

"Adam birkaç gün evi temizlemiş, dedesini iyileştirmeye çalışmış ama yaşlı adam üçüncü günün sonunda ölmüş. Genç adam önce onu gömmüş. Karısını ve herifi iki haftalık aramadan sonra üç köy ötede bir evde saklanırken bulmuş. Herifin teyzesinin evlerinde saklanıyorlarmış. Önce herifi, sonra da karıyı odun baltasıyla doğramış. Ama öfkesi bir türlü dinmiyormuş. Herifin teyzesinin avlusunda eline bir balta daha geçirmiş, ahırda ne kadar sığır varsa onları da baltalarla doğramış. Sonra köyüne gelince koyunlarını da bu baltalarla didik didik etmiş."

Saltuk Alp, konuşması bitince elindeki hançeri karşıdaki ağaca fırlattı. Bıçak zınk diye saplanmıştı. Saltuk Alp artık susmuştu. İki baltası da yanı başındaydı.

Nuri bıçağın sesiyle titremiş, aklı çıkmıştı.

Cavlak, "Adam haklı," dedi. "Karı kısmına güven olmaz. Karı dediğin nedir ki, bacaklarının arasındaki şey olmasa beş para etmezler. İşini görüp geçeceksin."

Ak Timur, "Anan hakkında da aynı şeyi söyler miydin?" diye sordu.

"Anamı karıştırma," dedi Cavlak. "Ama bana bakarsan eğer o kadar da iyi analık etmediğini görürsün." Sırıtınca ağzındaki çürük dişleri ortaya çıktı.

"Sen anandan ters doğmuşsun, kadıncağızın günahı ne?" diye lafa girdi Konur Alp.

"Layıklarını bulmuşlar," dedi Aykut, Saltuk Alp'a seslenerek. "Ama birkaç insanın kötü olması herkesin kötü olması anlamına gelmez ki. Bize de mi güvenmiyorsun?"

Saltuk Alp, "Ben hiç kimseye, hiçbirinize güvenmiyorum," diye kestirip attı. "Ben bir tek Osman Bey'i bilirim, bir tek ona inanırım."

Rahatsız edici bir sessizlik oldu. Kimsenin ağzını bıçak açmıyordu. Daha doğrusu kimse ne diyeceğini bilemiyor gibiydi.

"Ha... bir de şu baltalarıma güvenirim."

Aykut Alp, "Bence silahın iyisi yaydır," dedi. "Düşmanınla muhatap olmazsın, onu uzaktan seçer, nişan alır ve uzaktan vurursun. Onu öldürürken gözlerinin içine bakmak zorunda kalmazsın."

Saltuk Alp baltalarından birini aldı, keskin ucunu taşa sürtmeye başladı. Bilediği yer gittikçe daha da parlak oluyordu. "İşin keyfi de orada ya!" dedi. "Düşmanının öldüğünü göreceksin. Gözlerinin içine bakıp hayatın onu terk ettiğini izleyeceksin. Aksi takdirde savaşmanın ne anlamı var?"

Saltuk Alp yanına dizdiği silahlarına oyuncağa bakar gibi bakıyordu: "Ok nişan almayı gerektirir. Hesap kitap işidir. Bı-

çak yakın dövüşü gerektirir, tehlikelidir. Kılıç, tam bir ustalık işidir. Topuzlar ve gürzler ise adamın üstüne insan derisi bulaştırır, kirli iştir. Ama baltalar... Baltaları savurmak güç ister, yürek ister. Tam bir savaşçı işidir!"

Savaşçı, baltalarını birer eline aldı ve "Kapan ve Tepen," dedi. "Benim en iyi dostlarımdır."

Nuri, "Neden '*Kapan*' ve '*Tepen*'?" diye sordu baltaların isimlerini duyunca.

Saltuk Alp, sağındaki baltayı işaret ederek, "Bu," dedi, "Adamın ruhunu *kapar.*" Sonra da solundakini yüzünün önüne getirdi. "Bu da adamı cehenneme *teper*!" Baltalarıyla ilgili konuşurken keyifleniyordu.

Nuri'nin ise midesi bulanmaya başlıyordu. Allahtan İlboğa ateşin başına geldi de konuyu değiştirdi:

"Gevezeliği bırakın artık da şu ateşte yer açın," dedi. Elinde çeşitli parçalarda etlere geçirilmiş şişler vardı. Birkaç tane de Nuri'nin eline tutuşturmuştu. Hayvanın butlarını, göğüslerini ve ciğerlerini ayrı ayrı şişlemişlerdi.

Aykut Alp eline aldığı bir çubukla yanan ağaçların dibinden aldığı közlerini kenara ayıkladı. Turgut Alp da arkasından ateşe uzandı, "Yananları değil lan, kırmızı közleri ayıracaksın. Bütün etleri yakacaksın yoksa!"

"Lan deme," dedi Aykut Alp.

"O zaman sen de düzgün iş gör, gerizekâlı!" diye payladı Turgut Alp.

"'Geri zekâlı' hiç deme!"

İlboğa ikisinin arasına girip şişleri közlerin üzerine uzattı:

"Yahu siz hiç kavga etmeden duramaz mısınız?!" diyerek çıkıştı.

"Taşakları ve bağırsakları nerede, atmasaydın sakın!" dedi Cavlak ayağa kalkarak. "Ben onları kızartır yerim."

"Hay ben şimdi senin..!" diyecek oldu İlboğa ve la havle çekti. Artık patlamıştı. "Karılardan şikâyet ediyorsunuz ama

karı gibi dırdırınızdan durulmuyor! Hep şikâyet, hep yakınma!" Çubukları ateşe dizdikten sonra Cavlak'a döndü tekrar. "Hayvanın sakatatı yenir mi a akılsız! Günahtır!"

"Ağzının tadını bilsen öyle bir yerdin ki!" diyerek cevapladı Cavlak ve İlboğa'nın etleri kestiği yere gitti. Eline geçirdiği bir çanağın içine bağırsakları ve taşakları ayıklamaya başladı. "İnsanın yediği şey neyse ona iyi gelir. Beyin yersen akıllı olursun, göz yersen iyi görürsün, taşak yersen de..." Pis pis sırıttı, yine çürük dişleri ortaya çıktı.

"Salak, sen evli bile değilsin," dedi Konur Alp.

"Şimdi evli değilsek hayatım boyunca böyle kalacak değilim ya!" diye cevapladı Cavlak.

"Kimden duydun bu kocakarı safsatalarını?" diye sordu Konur Alp gülerek. "Vay beyin yemek beyne iyi gelirmiş de... Yok artık!"

Ak Timur, "Bırak herkes canının istediğini yesin," dedi. "Buradaki tavşanlar zaten birimize ancak yeter. Varsın Cavlak da hayvanın bağırsağını yesin!"

Aykut Alp, "Yesin ama" dedi, "O pis şeyleri aynı yerde pişirmesin. Sakatatın piştiği yere değen et de murdar olur. Ben yemem!"

Turgut Alp, "Ben sana bi'şey yedireceğim şimdi ama..." diyecek olmuştu ki Osman ateşin başında belirdi. Mihal ve Gazi Rahman hemen ardındaydı.

Kamptakiler Osman'ın belirmesiyle birlikte susmuşlardı.

Osman, "Aykut doğru söylüyor," dedi. "Cavlak canının istediğini yesin ama ayrı bir ateşte. Helal ile haram birbirine karışmamalı," dedi.

Bir kurdun keskin uluması duyuldu kulaklarında. Başka bir yönden bir başkasının daha sesi geldi. Sonra bir tane daha...

Nuri korku dolu bir ifadeyle Osman'a baktı. Osman, oğlanın yanına gitti, elini omzuna koydu ve "Korkma," dedi, "Bu

kalabalığa yaklaşamazlar. Sadece bu dağların asıl sahibinin kim olduğunun bilinmesini istiyorlar. Onlara sataşmadığımız sürece bize dokunmazlar."

Osman'ın elini omzuna koyması bile rahatlatmıştı Nuri'yi. El, oğlanın omzunu kavradıkça sanki tüm vücudu tarif edilmez bir sıcaklık ve güven hissiyle dolmuştu.

"Ama nöbet tutmamız gerekecek," dedi Osman diğerlerine dönerek. "Kurtlardan daha çok endişelenmemiz gereken şeyler var."

Ak Timur endişeyle Mihal'e baktı. Hem şövalyenin hem de Gazi Rahman'ın yüzünde sevmediği bir tedirginlik hâkimdi.

Sancaktar Hüseyin, "Beyim," dedi, "Bu Beştaş Tekkesi hakkında anlatılanlar..." Bir ara tereddüt etti, sustu, sonra devam etti. "Çok garip şeyler duyduk. Sence bunlar doğru mu?"

Aykut Alp araya girdi, "Eğer gerçekten öyle bir yer varsa!" dedi. "Bu soğukta o dağın doruğuna çıkmak ve o tekkeyi bulmak hiç kolay olmayacak..."

"Şimdi bunları düşünmeyin," dedi Osman. "Yemeklerinizi yiyin. Yarınki tırmanışta güçlü olmamız gerekecek."

Sancaktar Hüseyin'in sorduğunu aslında o da merak ediyordu. Ve yarın Beştaş Tekkesi'nin bir rüya mı yoksa mı kâbus mu olacağını birinci elden öğrenecekti.

BEN, MİHAL

Cavlak'ın şövalyelerle ilgili söylediklerini bana anlattıklarında gülümsedim. Osman Bey ve yoldaşlarıyla tekrar buluştuğum zaman bu adam beni görür görmez irkilmişti. Bu insan azmanı, benim haç saplı uzun kılıcımdan ve giyiniş tarzımdan hemen bir şövalye olduğumu anlamış, ilk ağzından çıkan şey de, "Bu *orospu çocuğunun* sizin aranızda ne işi var?!" olmuştu.

Hiç kimsenin araya girmesine fırsat vermeden ve Cavlak daha ne olduğunu bile anlamadan kılıcımı çekip onun canını alabilirdim. Ama bunu yapmadım. Aksine, bu açık sözlü adamı diğerleri gibi ben de mazur gördüm. Ne de olsa söylediklerinde doğruluk payı vardı. Hayır, kendimi kastetmiyorum; zira biz Kosseslerin yedi kuşak boyunca Doğu Roma İmparatorluğu'na hizmet edişimiz ve soyağacımız ortadadır. Ben babamın kim olduğunu gayet iyi biliyorum. (Hem de biraz fazla iyi biliyorum!) Cavlak'ın diliyle söyleyecek olursam, ben bir piç değilim.

Ne var ki bunu tüm şövalyeler için söyleyemem. Kalenderin üstünkörü bir şekilde söylediği şeyin altında aslında belki de tüm şövalyeliğin tarihi yatıyor. Şövalyeliğin, seks ve şiddetle nasıl yoğrulduğunun tarihi...

Frenk ülkelerinin en önemli şövalye tarikatlarından bir tanesinin adı Jartiyer Şövalyeleri'dir. Bu, belki de en köklü, en eski şövalye birliğidir. Adlarını da bildiğimiz jartiyerden, kadınların basenlerine kadar çıkan çoraplarını tutmak için taktıkları aksesuardan alırlar. Anlatılanlara göre, kralın karısında gözü olan savaşçılar, kraliçenin jartiyerini yanlarında taşıdıkları için kendilerine bu adı vermişler. Bazıları da bu ismin benim de çocukluğumda keyifle dinlediğim Kral Arthur'un efsanelerinden geldiğine inanır.

Efsaneye göre, Kral Arthur'un aynı zamanda yeğeni de olan en genç şövalyesi Sör Gawain, meşhur Yeşil Şövalye ile çarpışmak için yola çıktığında gösterişli bir kaleyle karşılaşır. Kalenin Bertilak adlı bir lordu ve dillere destan güzellikte de bir karısı vardır. Gawain, Yeşil Şövalye'yi bulmak istediğini söylediğinde Bertilak ona çok uzun bir yolunun olduğunu söyler ve birkaç gece onu kendi kalesinde ağırlamak ister. Ertesi gün Bertilak ava çıkmadan önce, Gawain'e bir teklifte bulunur. Kendisi avda yakaladığı her şeyi geri döndüğünde Gawain ile paylaşacaktır. Ama Gawain de o gün ne kazandıysa aynı şekilde Bertilak'a sunmak zorundadır. Gawain neyle karşılaşacağını bilmeden bu masum görünüşlü anlaşmayı kabul eder.

Bertilak kaleden ayrılır ayrılmaz genç Gawain'in yanına Leydi Bertilak gelir ve onu baştan çıkarmaya çalışır. Gawain, ev sahibine saygısızlık etmemek için kadına karşı koyar ama onu küstürmemek için de kendisini bir kere öpmesine izin verir. Bertilak elinde bir geyikle gelir ve hayvanı Gawain'e sunar. Gawain de anlaşmanın kendi payına düşen kısmını yerine getirmek için Bertilak'ı bir kere öper ama bu öpücüğün kaynağını açıklamaz. Ertesi gün, Bertilak gittiğinde karısı tekrar genç misafirin yatak odasına sokulur ve şansını tekrar dener. Gawain bu sefer kadınla iki sefer öpüşür ve Bertilak elinde bir yaban domuzuyla geri geldiğinde onu da iki kere

öper. Üçüncü gün Gawain artık Leydi Bertilak'a karşı koyamaz ve onu yatağına alır. Kadın, Gawain'e olan aşkını hatırlatması için ona jartiyerini çıkarır verir ve bunu saklamasını ister. Bertilak avdan döndüğünde konuğuna o gün avladığı tilkiyi verir ama Gawain bu sefer ona jartiyeri vermez ve kendine saklar.

Genç Gawain kaleden ayrılıp da Yeşil Şövalye'nin şatosunu bulduğunda ise Bertilak'ın kendisini sihirle kılık değiştirmiş Yeşil Şövalye'nin ta kendisini olduğunu anlayacak ve sınavı geçemediği için hayıflanacaktır. Camelot'a geri döndüğünde ise, verdiği sözü tutamayışını ona hatırlatması için jartiyeri sürekli kemerinde takılı gezecektir. Kral Arthur ve adamları bunu duyduklarında Gawain'i affedip hepsi de bellerinde birer jartiyerle dolaşırlar.

İşte Jartiyer Şövalyeleri'nin hikâyesi bu! Genç Gawain, bugün bile pek çok şövalyenin atası ve idolü kabul edilir. Onun sadece kahramanlığı ve cesareti değil, kadınlarla olan ilişkileri de şövalyeliğinin, daha doğrusu "kavalyeliği"nin ayrılmaz bir parçası. Üstelik bu Gawain, diğer pek çok macerasında kadınlara tecavüz etmekten ve düşman bildiği kadınları yatağında "cezalandırmaktan" da geri durmaz! Âşık ve romantik Gawain mi, yoksa tecavüzcü ve sapık şövalye mi? Kararı siz verin!

Frenk savaşçıları uçkurlarına o kadar düşkünler ki, Hristiyan din âlimi Yüce Aquinas orospuluğun bir zorunluluk olduğunu söylüyor. Nasıl ki tüm şehrin dışkı kokmaması için lağım çukurları gerekli, aynı şekilde fuhşun tüm şehre yayılmaması için kerhaneler de bir zaruret ona göre! Kral Arthur'un sarayında, sadece iffet sahibi bir kadının giyebileceği büyülü bir pelerin ortaya çıktığında saraydaki leydilerden hiçbirinin ileri çıkamaması ne kadar da üzücü...

Kral Arthur'un romantikleştirilmiş, asıl suçluları erkeklerin başını döndüren ve onları işveleriyle aldatan kadınlarmış

gibi gösteren bu efsanelerde bile şövalyenin karşı cinse karşı şehveti gün gibi ortada. Ama bu hikâyeler bile, gerçekliğin rahatsız edici çıplaklığı karşısında sessiz kalmak zorunda!

Lordlar, şövalyeler ve isimsiz kadınlar arasındaki seks üçgeni öyle boyutlarda ki her piçin kendi kategorisi var: Bir hayat kadınının çocuğuna "*mamzer*," deriz. Evli bir kadının, evlilik dışı yaptığı çocuğa ise "*nothus*." Anası babası belli ama evli olmayan bir ilişkinin sonucu doğmuş çocuk, "*spurius*"tur. Her an evlenebilecek ama henüz evlenmemiş olanlarınki ise "*naturalis*"tir. Kimisi Yunanca, kimisi Latince, kimisi de İbranice kökten bu kelimeler, piçliğin aslında o kadar basit bir şey olmadığını gösterir.

Etrafta çok fazla piç olunca bunları doğru sınıflandırmak gerekir, çünkü iş yine dönüp dolaşıp paraya gelir. Lordun ya da şövalyenin mirasına kimin konacağı önemlidir çünkü. Hiç kimse birdenbire ortaya çıkan bir oğulun, babanın tüm malvarlığını alıp götürmesini istemez!

Sonra bir kısırdöngüdür başlar: Şövalyeler kadınları becerir, kadınlar babaları belli olmayan çocuklar doğurur, sonra bu çocukların hiçbir mirasa hakları olmadıklarından ellerinden gelen tek şey savaş alanında çarpışmak ve kendilerini kanıtlamaktır. Ancak yeteneklerini ve cesaretlerini savaşta sergileyebilirlerse şövalye ilan edilebilirler çünkü. Bu, daha fazla herkesten çok gözü pek savaşan, gözünü kan bürümüş asker ve nihayetinde şövalye demektir!

Bunlardan bazıları da var ki kendilerini kanıtlamakta biraz fazla ileri gitmiş olacaklar, sadece şövalye olmakla kalmamış, lord ve kral da olmuşlardır. Şövalyelerin atası Büyük Şarl'ın büyükbabası Şarl Martel bir piçti. İngilizlerin en büyük krallarından William da anne babası onu doğurduklarında evli değillerdi. I. Henry'nin ise iki düzine evlilik dışı çocuğu olduğunu söylerler ki bunların pek çoğunu kilisede piskopos

yapmıştır! Fransızların II. Philip adlı kralının da karısını beğenmeyip başka kadınlarla girdiği ilişkilerden pek çok çocuğu olduğunu herkes anlatır.

Biz Kosseslerin koruyucusu olduğumuz Doğu Roma İmparatorluğu da bu seks, şiddet ve savaş geleneğinden payını fazlasıyla almıştır. Bizans'ın en meşhur imparatoriçelerinden Theodara, Hipodrom'daki bir ayı yetiştiricisinin kızıydı ve kariyerine sahnede başlamıştı! Güzelliği herkesçe bilinen bu kadın en açık seçik gösterilerde bile görünmüştü. Bir keresinde çırılçıplak yere uzandığını ve bedenine buğday taneleri döküldükten sonra Tanrı-Kral Zeus'u simgeleyen kazların bunlarla yemlenişini herkes kendinden geçerek izlemişti. Herhalde en çok da Theodara kendinden geçmişti! Bu kadının imparatoriçe olduktan sonra da geçmişindeki renkli hayatı sürdürmeye devam ettiğini söylerler. Askerlerin arasından beşer-onar seçtiği yakışıklı şövalyelerle gece boyu gönül eğlendirirmiş. Gazabına uğrayan erkekleri de hadım ettirmesi cabası!

Kadınlara düşkünlüğü nedeniyle I. Kommenos'un az kalsın tahtından oluşu ve İmparatoriçe Irene'in iktidarda kalmak için kendi öz oğlunu onu doğurduğu mor renklerle kaplı odada yıllarca hapsetmesi, sonradan da gözlerini kör etmesi bin yıllık Bizans tarihinin herkesçe bilinen sayfalarından sadece bazılarıdır.

Sakın aldanmayın! O yumuşak kadifelerin ve renkli ipeklilerin ardında, göz kamaştıran taşlarla süslü taçların ve pahalı tuniklerin altında kandan başka bir şey yok. Parlak zırhlar, altlarında yatan çirkinliği saklamaya yetmiyor! Şövalyelerin epik efsanelerinin ve kralların kahramanlık öyküleri, haftalardır güneşin altında kokmuş bir insan cesedinin üstüne örtülen göz kamaştırıcı bir örtüden başka bir şey değil! Tecavüz, cinayet, işkence ve fuhuş biz şövalyelerin uğruna ant iç-

tiğimiz, korumaya yemin ettiğimiz *cesaret, onur* ve *sadakatten* oluşan şövalye kodunun altındaki asıl gerçek olduğunu ben, Kosseslerin Mihal, çok uzun zaman önce anladım. Kılıcımda yazan "Adaleti Bul!" kabartması benim için artık şövalyelerin arasında değil.

Belki de bu yüzden, tüm şövalyelerin onurunu kurtarmak istercesine yine şövalyelerin kirletmeye çalıştıkları bir kadını kendi kaleme aldım ve ona sahip çıktım. Osman Bey'in yardımıyla haçlı artıklarından kurtardığım bu kadına bir oda verdim ve oraya hiçbir suretle kendim girmedim.

Yine adını korumaya çalıştığım aynı şövalye kodu için ben Türklerin yanında yol alıyordum. Cesaret, onur ve sadakat için Osman Bey ve yoldaşlarının arasındaydım.

Bu yolculuğun sonunda anlayacaktım gerçekten kim olduğumu. İşte o zaman göreceğiz, Cavlak, onurlu bir savaşçı mıyım, yoksa bir piç mi?

12

Osman, çekici hızla başının bir karış yukarısındaki çatlağa geçirdi. Rüzgârın uğultusu ve tipinin gözlerinin önünden geçirdiği binlerce kar tanesi onu tüm vücuduyla yapıştığı dağın yüzünden çekip atmak için elbirliği ediyordu.

Çekicin demir ucu çentiğe sıkışınca öbür elinde, taşa saplı olan çekici çıkarmadan önce vücudunu tarttı. Kayalıktaki çatlağın onu çekip çekemeyeceğinden emin olması gerekiyordu. Çekicin vücut ağırlığını tuttuğunu gördüğünde sağ dizini kaldırıp, ayağının ucunu bulabildiği bir çıkıntının üzerine koydu ve bu sefer sol elindeki çekici, oyuktan çıkarıp yarım metre yukarıdaki bir başka çentiğin üzerine sapladı. Diğerleri gibi onun da ayağına urganla geçirdiği sivri metaller tırmanmasını biraz da olsa kolaylaştırıyordu.

Osman vücut ağırlığını hafifçe tekrar çekicin sapına verdi ama bu sefer çatlak çekici tutmadı ve metalin ucu, takıldığı yeri ufalayarak duvardan kurtuldu. Osman, gözüne toz kaçmaması için hemen başını öne eğdi ama geç kalmıştı. Birkaç toz parçası gözlerine girmiş ve sulanmalarına neden olmuştu. Gözlerini kırpıştırdı ve koluna silerek rahatlamaya çalıştı. Bir süre bekledikten sonra tekrar yukarı baktı. Çekici tekrar sertçe sapladı, ağırlığını tekrar kontrol etti ve biraz daha yükseldi.

O yükseldikçe belindeki urgan da bollaştı ve onun hemen üstündeki Konur Alp bu sefer tırmanışa geçti.

İki saati aşkın bir süredir Bıçaklı Kayalıkları'na tırmanıyorlardı ve tüm yoldaşları gibi onun da artık kollarındaki güç tükenmek üzereydi. Onlar yükseldikçe soğuk, kar ve rüzgâr artmasına rağmen Osman'ın sırtından oluk gibi ter akıyordu. Alnından gözüne damlayan tuzlu ter, zaten kaya tozundan kızaran gözlerini iyice yakıyor, onları birer kan çanağı haline getiriyordu. Tırmanmak, Osman'ın çocukluğundan beri yaptığı en usta işlerden biriydi. Ağaçlara tırmanmak, kayalıklara tırmanmak, dağlara çıkmak... Tırmanış boyunca Anka'yı bulduğu İnönü Uçurumu'nu ve ormandaki günlerini düşünüyordu. Bu sefer dağın kalbi acaba ona ne fısıldayacaktı?

Ama bu Bıçaklı başkaydı... Atları, dağın dibinde, Mihal'in tanıdığı bir hancıya teslim etmişler ve yola koyulmuşlardı. Dağın eteklerini birkaç saat boyunca yürüyerek çıkabilmişlerdi. Fakat bin metreden sonra dağ dimdik bir kayalığa dönüşüyor, bununla da kalmıyor, yer yer onların başlarının üstüne doğru kıvrılıyor, bıçak gibi insanın etini kesen, kürkünü yırtan çıkıntılar oluşuyordu. İşte bunları aşmak meseleydi. Köylüler, bu kayalıklara boşuna 'Bıçaklı' adını vermemişlerdi.

Osman yukarı baktı. Beş-on metre sonrası sisten ve tipiden görülmüyordu, sanki bulutların ötesine tırmanıyorlardı. Mihal Kosses onları en başından beri bu kayalıklar hakkında uyarmıştı ve disiplinli hareket edilmediği takdirde bunun canlarına mal olacağını söylemişti. Fakat başka çareleri yoktu, Beştaş Tekkesi'ne Moğol ordularıyla ya da şövalyelerle karşılaşmadan gidebilmenin tek yolu burasıydı. Osman, yoldaşlarını üç-dört kişiden oluşan gruplara bölmüş ve bu şekilde birer metre aralıklarla tırmanışa başlamışlardı. En yukarıdaki grupta onlara rehberlik eden Mihal Kosses'in belinden uzanan urgan sırasıyla Saltuk Alp ve Kardeşler'i dolanarak aşağıya iniyor, onların yanlarındaki grupta Cavlak, Nuri ve Hü-

seyin, onların aşağı çaprazındaki grupta da Osman ve diğerleri bulunuyordu. Her grup kendi içinde bir urganla birbirine bağlıydı. Bu şekilde birisi kazara duvardan kurtulduğunda diğerleri onu tekrar duvara tutununcaya kadar çekebiliyorlar, bir anlık kazaların önüne geçebiliyorlardı.

Aykut Alp, "Bu şövalye bize nasıl rehberlik ediyor ben hâlâ anlamadım," diye söylendi kendini yukarı çekerken. Sesi, bir üstünde tırmanan ağabeyi Turgut Alp'e ancak ulaşıyordu ve Aykut'un kafası Turgut Alp'in ayağına kadar yanaşmıştı. "Hiç rehbersiz yolculuk etsek ancak bu kadar kötü yerlere denk gelebilirdik!"

Turgut Alp, "Bu pis yerde hâlâ ölmediysek bil ki rehber görevini yapıyor demektir!" dedi yukarıdan.

"Belki de ölmüşüzdür de cehennemde cezamızı çekmeye başlamışızdır!" diye cevap verdi Aykut ve çekici bir üst noktaya geçirdi.

"Cehennemin bu kadar soğuk olacağını sanmam" dedi ağabeyi. Ayağını Aykut'un kafasından alıp yukarıdaki bir çıkıntıya dayadı.

"Aslını istersen bana şimdi cehennem ateşi bile çekici geliyor," dedi Aykut. "Artık parmaklarımı soğuktan hissetmiyorum." Kardan ve soğuktan o da herkes gibi bıkmıştı.

"Salak salak konuşma," diye payladı ağabeyi diğer ayağını bir çıkıntıya yerleştirirken. "Ağzını hayra aç da tek parça çıkalım şu kayalığı!"

"Senin bu hızınla biraz zor çıkarız!" dedi Aykut. Kafası tekrar Turgut Alp'in ayağına değmek üzereydi. "Benim hızıma yetişemiyorsun. Şu ayağını yukarı çek!"

"Elimden geleni yapıyorum," dedi Turgut Alp. "Acelenin sırası değil!"

"Acelenin sırası değil mi?!" diyerek yüzünü buruşturdu Aykut Alp. "Biraz daha bu kayalıklarda kalırsak, birer buz haline geleceğiz!"

"Yere düşüp paramparça olmaktansa buz haline gelmeyi tercih ederim," diye yanıtladı Turgut ve ayağını tekrar yukarı çekti.

"Buz olduktan sonra da yere düşüp paramparça olursun ama!"

"Öldükten sonra paramparça olsam da sorun değil," diyerek gülümsedi Turgut Alp duvara bakarken.

Aykut Alp yarım insan boyu kadar daha yükseldi ve ayaklarını sabitledi. "İnsan neden böyle uğursuz bir yere tekke kurar ki!?" dedi. "Neden bu tekkeler hep böyle dağlık, kayalık yerlerde!? Bir kere de bir sahil kenarında, güneşin sıcağı altında bir yerden geçemez miydik yani!"

"Hep şikâyet, hep yakınma," dedi Turgut Alp.

Mihal en yukardan, "Dikkat!" diye bağırdı aşağıdakilere. "Taşlar!"

Onun uyarısıyla birlikte herkes hareket etmeyi kesti, başlarını öne eğdiler ve oldukları yerde iyice duvara yapıştılar. Diğer bir gruptaki Nuri de göğsünü ve suratını kayaya iyice dayadı ve duvara geçmiş çekiçlerin saplarına sımsıkı yapıştı. Osman, onu Cavlak'ın hemen arkasına vermişti ki böylelikle Cavlak'ın iri yarı vücudu herhangi bir aksilikte Nuri'yi rahatlıkla taşıyabilirdi. Oğlanın hemen altında Hüseyin vardı. Bu şekilde Nuri hem aşağıdan, hem yukarıdan güçlü bedenlerle güvence altına alınmış oluyordu. Osman, çocuğun işini kolaylaştırmak için bu gruba dördüncü bir kişi de vermemişti.

Rüzgâr kayalığın duvarlarını yaladıkça dağın tepesinden kurtulan taş ve buz parçaları grubun üstüne düşüyor, en yukarıdaki Mihal Kosses onları böyle durumlarda uyarıyordu. Ufalanmış taş parçaları grubun üstünden, bazılarının omuzlarına çarpa çarpa geçti gitti. Rüzgâr bazen öyle sert esiyordu ki ellerindeki çekiçlere sağlam tutunmasalar bedenlerini alıp götürecek gibi oluyordu.

Nuri, diğerlerinin kendine gösterdiği gibi çekiçleri ve ayakuçlarını kullanmaya çalışıyordu ama aralarında en acemileri oydu. Hayatında ilk defa böyle bir dağa tırmanıyordu ve korkudan tir tir titreyerek hareket ediyordu. Ne kar, ne de soğuk artık onun umurundaydı, asıl korkusu yükseklikti. "Ne olursa olsun aşağıya bakma!" demişti Cavlak ona. "Yüksekliği hatırlamazsan ondan korkmazsın." Gerçi onlar yükseldikçe tipi iyice sıklaşmış ve etraflarında bir sis perdesi oluşturmuştu. Bunun iyi tarafı aşağıya baksalar da ne kadar yüksekte olduklarını göremiyorlardı. Kötü tarafı, önlerini, yani yukarıda ne kadar mesafe olduğunu da göremiyorlardı!

Nuri şimdiye kadar aynen Cavlak'ın dediği gibi yapmıştı. Ama çekici kayalara geçirmek için herhangi bir öğüt yoktu, göründüğünden çok daha zor bir işti. Diğerleri bir vuruşta demirin ucunu çatlaklara saplarken, onun en az üç beş kere denemesi gerekiyordu. Allahtan bazen Cavlak'ın daha önceden deldiği yerler denk geliyordu da işi kolaylaşıyordu. Fakat tipi öyle hızlı yağıyordu ki duvardaki delikler birkaç saniye içinde yeniden karla doluyor, eski delikleri bulmak imkânsızlaşıyordu.

"Eski bir dostum," dedi Cavlak, "'Duvara tırmanırken bir kadını öper gibi yanaşacaksın duvara, yüzünü ve bedenini iyice yapıştıracaksın,' derdi. 'Yoksa duvar seni huysuz bir karı gibi teper! Öpeceksin duvarı, koklayacaksın, gerekirse yalayacaksın!'" Çekiçleri yukarı hareket ettirdi, belindeki ip gerilince hemen altındaki Nuri'nin ona yetişmesini bekledi.

"Akıllı adammış," dedi Konur Alp yan taraftan.

Cavlak sırıttı, "Rahmetli, bir uçurumdan kayalıklara çakıldığında vücudu öyle dağılmıştı ki," dedi, "beyin parçalarını beş metre öteden topladık." Nuri ona yetişince çekiçleri tekrar yerinde oynattı.

"Bu iş bittikten sonra bana hatırlatın da şöyle sıcacık bir kadının göğsünde saatlerce uyuyayım!" diye devam etti Cavlak. "Bu soğuk duvara yapışmaktan anamız bellendi, şart olsun!"

"Sen zaten karının göğsünde ancak uyursun, başka bir şey yapmazsın," diye laf attı Saltuk Alp öte taraftan. O, ağır baltaları hareket ettirmeye alıştığından çekiçleri ete bıçak geçirir gibi kolay tutup saplıyordu. Belki de aralarında en rahat tırmananı oydu. Ne de çift balta savurmaktan kolları odun gibi olmuştu; bu çekiçler ona bıçak kadar hafif geliyordu.

"Canım hep uyumayacağız herhalde!" dedi Cavlak.

"Bunun yine ağzı bozuldu," dedi Konur Alp.

"Ne yapsın, o da sıkıntısını böyle unutuyor," dedi Aykut Alp. "Herifin sıkıntısı ağzına vuruyor!"

Aykut Alp cümlesini tamamlayamadan Mihal bir kere daha, "Dikkat!" diye bağırdı. Taşlar yukarıdan tekrar düşmeye başladı. Herkes yine göğsünü duvara yapıştırdı, başlarını öne eğdi. Nuri çekiçlerin saplarına olabildiğince sarılmıştı. Fakat yumruk büyüklüğünde bir kaya parçası o sırada yukarı bakan Hüseyin'in tam sağ gözüne çarptı. Gözünden kan akan genç adam dengesini kaybetti ve elleri birdenbire boşa çıktı.

"Hüseyin!" diye haykırdı onun boşa çıktığını gören Aykut Alp.

Hüseyin'in ayakları da duvardan kurtulunca, belindeki urganla birlikte aşağıya sarktı. Yan taraftaki sivri bir çıkıntıya kafasını çarpıp bayıldı. Şimdi bir o tarafa bir bu tarafa, ipin ucunda ölü gibi sallanıyordu.

Nuri, "Ah belim!" diye bağırdı; Hüseyin'i tutan urgan direkt onun belinden doğru aşağıya devam ediyordu ve aşağıdan asıldıkça asılıyordu. Nuri'nin duvara sapladığı çekiçler de oyukları iyice zorlamaya başlamıştı. Çekiçler kendisini zor taşıyordu, şimdi bir de Hüseyin'in ağırlığı üstüne binmişti.

Cavlak da tüm gücüyle duvara yapışmıştı ve onun da ayakuçları zar zor yerinde duruyordu. Nuri'nin belinden yukarı çıkan urgan onu da iyice çektirmeye başlamıştı.

"Nuri," diye seslendi Cavlak hararetle.

Fakat Nuri hiçbir cevap vermedi. Korkudan hareket edemiyordu ve sanki çenesi kitlenmişti. Tek yaptığı gözlerini habire açıp kapamaktı. Tiki depreşmişti.

"Nuri!" diye bağırdı Cavlak tekrar.

"Ne var?!" dedi Nuri bu kez cılız bir sesle.

"Aşçı bıçaklarından yanında var mı?"

Nuri yine ses vermedi.

"Belinde bıçak var mı?!" diye tekrarladı bağırarak Cavlak.

"Var," dedi Nuri bir anlık düşünmeden sonra. Aklı başından gitmiş gibiydi. Tek yapabildiği çekiçlere sımsıkı yapışmaktı.

"Tek elinle bıçağı çıkart," diye devam etti Cavlak, bir süre sustu ve ekledi: "Ve ipi kes!"

Nuri kendisinden isteneni anlamadı. Ama hemen kenardaki Aykut Alp'in haykırışı onu kendine getirdi:

"Sen deli misin, Cavlak! İpi keserse Hüseyin ölür!"

"Kesmezse hem ben hem Nuri öleceğiz!" diye haykırdı Cavlak korku dolu gözlerle. "Baksana adam belki de çoktan öldü!"

Gruptakiler başlarını olabildiğince aşağıya bükerek ipin ucunda bir o tarafa bir bu tarafa sallanan genç adama baktılar. Kafası ve gözündeki kan beyaz sisin içinden bile seçilebiliyordu.

13

Turgut Alp, "Hüseyin!" diye bağırdı. "Hüseyiiiin!" Var gücüyle bağırıyordu. Hüseyin belki kendine gelebilirdi. Ölü mü yoksa baygın mı kimse bilmiyordu. İpin ucunda ölü gibi sarkıyordu.

Cavlak, "Nuri!" diye seslendi tekrar. "Şu kahrolası ipi kes!" Nuri'nin belinden aşağı sarkan ip iyice gerginleşmişti. Hüseyin'in bedeni çektirdikçe çektiriyordu.

Çocuk sağ elini çekiçten aldı. Belindeki bıçağı titreyerek bulup çıkardı ve ilk defa aşağıya baktı. Hüseyin bir o tarafa bir bu tarafa sallanıyordu ve tipiden ötürü üç beş metre sonrası yok gibiydi. Hüseyin'in kafasından akan kırmızı kanı o da rahatlıkla görebiliyordu ve bu, onu fazlasıyla korkutmaya yetmişti. Bıçak elinde öylece kalakalmıştı. "Ya Hüseyin yaşıyorsa?! Ya sadece baygınsa? Ölmediyse!?..." Bu düşünceler onun kafasını altüst etti.

Osman, Hüseyin'in üç metre kadar sağ alt çaprazındaydı; yukarıdakiler konuşurken o çoktan hareket etmeye başlamıştı ama acele etmeliydi. Oğlanın elindeki bıçağı gördüğünde, "Nuri!" diye bağırdı. Cavlak, Aykut ve Turgut Alp sustular. Nuri de Osman'a kulak verdi. "Nuri beni iyi dinle! O bıçağı yerine koy ve hareket etmeden bekle!"

Cavlak karşı çıktı: "Nuri şu ipi kes! Yoksa ikimiz de öleceğiz!"

Osman, "Kimse ip kesmeyecek ve kimse ölmeyecek!" diyerek bağırdı.

Fakat Cavlak dinlemiyordu. "Nuri, şu ipi kes!" diye bağırmaya devam etti.

Osman, "Kapa çeneni, Cavlak! Hüseyin hâlâ yaşıyor olabilir!" diyerek kükrer gibi haykırdı.

Nuri ise arada sıkışıp kalmıştı. Hüseyin'i tutan ip belinden çektirdikçe çektiriyor, duvarda onu tutan çekiçlerin saplı olduğu çekiçlerden çatırtılar geliyordu. Yukarıdan bir türlü, aşağıdan bir türlü gelen komutlar kafasını iyice karıştırmıştı.

Osman bir taraftan Nuri'ye ipi kesmemesini söylerken diğer taraftan da Hüseyin'in olduğu tarafta doğru yaklaşıyordu. Çekiçleri hızlı hızlı hareketlerle yerlerinden çıkarıp tekrar tekrar saplıyor, olabildiğince hızlı bir şekilde baygın halde sallanan Hüseyin'e yanaşıyordu. Fakat belinden dolanıp onu Ak Timur, Konur Alp ve Gazi Rahman'a bağlayan ip artık kısa geliyordu. Osman hemen urganı belinden çözdü.

Ak Timur'un "Yapma Reis!" demesine kalmamıştı ki urganın ucu boşa çıktı.

Konur Alp, "Usta!" diye bağırdı ama Osman artık dinlemiyordu.

Ak Timur, "Bekle, Reis, ben de geleyim," diyordu ki, Osman onu susturdu:

"Herkes yerinde kalacak, hiç kimse kıpırdamasın!"

Osman'ı artık duvarda tutacak tek şey iki çekiç ucuydu. En ufak bir çatlağın boşa çıkması ölümü demekti. Herkes kalbi güm güm atarak çaresizce aşağıdaki manzarayı izliyordu.

Cavlak ve Nuri'nin tuttuğu çekiçler iyice çatırdamaya başladı. Nuri'nin başı dönüyordu.

Cavlak son bir kere daha, "Nuri, ipi kes ya da ikimiz de öleceğiz!" diye seslendi. "Eğer ipi kesmezsen Hüseyin ikimizi de uçuruma sürükleyecek!"

Nuri bıçağı urgana değdirdi ve sağa sola hareketlerle sürtmeye başladı. Urganın lifleri teker teker kopuyordu. Osman yukarı baktı, Hüseyin onun bir karış yakınına kadar geliyor, sonra tekrar üç metre öteye doğru sallanıyordu. Osman sol tarafa doğru iki çekiç daha hareket etmişti ki lifler tamamen koptu ve Hüseyin boşa çıktı.

Aykut Alp, "Hüseyin! "diye bağırdı çaresizce.

Genç adam iki bin metre yükseklikten yere çakılmak üzereydi ki, Osman onu sağ bileğinden yakaladı!

Osman bir kartalın pençesi gibi sol elini Hüseyin'in bileğine sımsıkı geçirmiş, diğer eliyle de kendisini tutan çekice yapışmıştı. Nuri ise bıçağı atmış, korkuyla tekrar çekiçlere tutunmuş, yüzünü duvara dayamıştı. Belindeki ağırlıktan kurtulunca duvardaki çatırtılar da kesilmişti. Cavlak ise derin bir oh çekmişti.

Osman onu kolundan yakalayınca oluşan sarsıntı Hüseyin'i biraz kendine getirdi. Taş çarpan gözü hâlâ kanlar içindeydi ama diğer gözüyle çok geçmeden onu tutan Osman'ı gördü ve durumu anladı. Osman'ın boynundaki ve alnındaki şah damarları patlayacak gibi şişmişti. Vücudunun direnci tükenmek üzereydi.

"Hüseyin, beni duyuyor musun?" dedi.

Hüseyin başını evet anlamında salladı. Yüzünde Osman'ın anlayamadığı bir rahatlık ve huzur var gibiydi ama şimdi bunun zamanı değildi.

"Beş metre aşağıda, sol tarafında bir burun var," dedi Osman gözleriyle işaret ederek. Hüseyin'in yanına yanaşırken görmüştü sislerin içinden beliren bu çıkıntıyı. Üstüne ancak bir kişiyi alabilecek kadar büyüklükte ama sağlam bir taş parçasıydı.

"Seni oraya fırlatmayı deneyeceğim ama asıl iş sana düşüyor."

Hüseyin açıktaki tek gözüyle Osman Bey'in yüzünden aşağıya akan oluk gibi teri görebiliyordu. "Tamam," diye mırıldandı, artık iyice kendine geliyordu.

Osman ağır ağır Hüseyin'i sallamaya başladı. "'Üç,' dediğim zaman seni bırakacağım, hazır ol!"

"Biiirrr..." dedi Osman ve Hüseyin'i aşağıdaki buruna doğru salladı.

"İkiiii..."

Hüseyin çıkıntının üzerine bir kere daha yaklaştı, uzaklaştı.

Osman "Üç!" dedi ve Hüseyin'i burnun üzerine savurdu. Tepedeki herkes nefesini tutmuş olup biteni izliyordu.

Hüseyin kaya parçalarını ufalayarak duvarda hızla sürtündü ve sağ tarafının üzerine küt diye düştü. Osman'ın onu tuttuğu kolunun çıktığından emindi ama bir çıkığa bu kadar sevineceğini kırk yıl düşünse akıl edemezdi.

14

Osman, Hüseyin'i duvardaki düzlüğe fırlattıktan sonra onun yanına indi ve yaralarını kontrol etmeye koyuldu.

"Beni kurtarmamalıydın, beyim," dedi Hüseyin. "Benim için canını tehlikeye atmaya değmezdi." Sırtını duvara vermişti, Osman birkaç çul parçasıyla onun gözündeki kanı temizliyordu.

"Verilmiş sadakan varmış," dedi Osman Bey, Hüseyin'in başına eğilerek. "Taş gözbebeğine zarar vermemiş." Hüseyin'in gözbebeğinin hareketlerinden onun gayet sağlıklı olduğunu görebiliyordu. Gözünün akına kan oturmuştu ama taş göz kapağının üzerine düşmüş olmalıydı. Kan, daha çok gözün etrafındaki deriden çıkmıştı. "Ama buna yine de Hekim Sinan'ın bakması gerecek."

Hüseyin hiç oralı değildi. "Gözlerimi kapattığımda ne gördüm, beyim, biliyor musun?" dedi Osman Bey'e. "Rahmetli anamı. Onu uzun zamandır bu kadar net görmemiştim... Sanki bir rüya değildi de, gerçekti... Ona bakıyordum, hemen karşımdaydı, her zamankinden daha canlı ve renkli." Hüseyin'in tüm ailesi yıllar önce bir Rum baskınında bir Ermeni grubu tarafından katledilmişti.

Osman, Hüseyin'in gözlerindeki sulanmayı rahatlıkla görebiliyordu. Ama o şimdi genç adamın kafasındaki yarayı kontrol etmeliydi. Kıvırcık siyah saçların arasında, kanın çıktığı yeri buldu ve parmaklarıyla saçları iki kenara iterek yarığı buldu. Serçe parmağı kadar geniş, ufak bir yarıktı. "Kan çoktan kurumuş," dedi. "Soğuktan olsa gerek, yara çabucak kapanıyor. Dikiş atmaya gerek kalmayacak."

Hüseyin, "Ona tam sarılmak üzereydim, beyim," dedi. "Ama sonra kolumdan biri tutup beni çekti. Anam birdenbire kayboldu. Gözlerimi açtığımda sen bileğimden tutuyordun."

Osman, Hüseyin'in şimdi çıkan omzuna bakıyordu. Kol sanki boş bir yenmiş gibi tepkisiz ve hareketsizdi. Hüseyin'in üstündeki kürk kabanın üzerinden ağır ağır yoklayarak çıkığın yerini buldu ve oğlanın önüne diz çöktü. Sol elini oğlanın omzuna, sağ elini de kolun üst kısmına koydu. "Bu, biraz acıyacak," dedi.

Ama Hüseyin'in zerre kadar umurunda değildi. "Burası garip yer, Osman Bey," dedi. "Anamı gördüğümde... " Fakat cümlesini bitiremeden acı bir çığlık attı. Osman, çıkık kolu yerine sokmuştu. Hüseyin sağ omzunun etleri didik didik ediliyormuş gibi müthiş bir acı hissetmişti.

Şimdi yüzünün rengi uçmuş gitmiş, bitkin bir şekilde derin derin nefes alıyordu. Osman onun sırtını duvara dayadı ve bacaklarını taşın üzerinden sarkıttı. "Orada sallanırken ne gördün, kimi gördün bilmiyorum," dedi. "Ama bugün ölmeyeceksin, Hüseyin. Seni kurtardığım için üzgünüm ama anana kavuşacağın gün bugün değil."

Bir süre sonra önlerinde ucuna taş bağlanmış bir urgan belirdi.

Diğerleri tırmanmaya devam etmişler ve yarım saat geçmeden de bir düzlüğe varıp kendilerini yukarı çekmişlerdi. Dağın henüz tepesine ulaşmamışlardı ama kayalıkları ince

bir patika halinde dolanan bir yol bulmuşlardı. Herkes yukarı çıktığında bütün halatları birleştirmiş ve ucuna bir taş bağlayıp aşağıya Osman ve Hüseyin'in yanına indirmişlerdi. Osman ipi Hüseyin'in kollarının altından doladı ve ipi bir kaç kez asılarak yukarıdakilere çekmeleri için işaret etti. Hüseyin ipin ucunda ağır ağır yükselmeye başladı.

Hüseyin'in arkasından Osman çekiçlerle yolun geri kalanını tırmandı ve diğerlerinin yanına vardı. Bir süre soluklandıktan sonra ayağa kalktı ve Cavlak'ın yanına gitti. Nuri, "Osman abi, ben..." diyerek kendini savunacaktı ki Osman onu eliyle kenara itti. Çocuğun böyle bir durumda doğru kararı veremeyecek kadar deneyimsiz olduğunu biliyordu ve onu suçlamıyordu. Ama Cavlak... İşte o başka meseleydi.

Osman, iri yarı adamın yanına gelince suratına öyle bir şaplak geçirdi ki adam kendini yerde buldu. Ağzının sol tarafından kan akıyordu.

"Bir daha bana karşı gelir ve kendi başına buyruk hareket edersen seni kendi ellerimle kayalıkların üzerine atarım!" dedi Osman. Sanki konuşmamış da kükremişti. Nökerleri onu yakın zamanda hiç bu kadar kızgın görmemişlerdi.

Cavlak oturduğu yerden, "Bir kişi için kendini tehlikeye attın, beyim," diyerek kendini savundu.

Osman, "Bende feda edilecek alp yok!" dedi. "Bu gördüğün adamların her biri bana ölümüne bağlıdır. Ben de onlara canımla karşılık veririm."

Cavlak, "Ama ölebilirdim!" dedi. "Nuri de ölebilirdi!"

Osman, "Belki," dedi. "Hepimiz ölebiliriz ve bir gün öleceğiz de. Ama göz göre göre yaşayan birisini öldürmeyiz. Biz alpler bunu yapmayız."

Cavlak bu sefer cevap vermedi. Etrafındakiler suçlayıcı gözlerle ona bakıyorlardı. Nuri ise yaptığına çoktan pişman olmuştu. İlboğa, oğlanın yanına gelerek, "Senin suçun yoktu, delikanlı," diyerek onu teselli etmeye çalıştı.

Osman daha fazla uzatmadı ve dağın kenarında kıvrılan patikada ilerleyerek yolun gittiği yeri görmeye çalıştı. Diğerlerinden on-yirmi adım kadar uzaklaşmıştı.

Patika incelerek, bir yılan gibi eğilip bükülerek uzuyordu. Sonra yukarı baktı, dağın doruğu yine aynı diklikte devam ediyor ve sislerin arasına karışıyordu.

"Beştaş Tekkesi yukarıda," dedi arkasından yanaşan bir ses.

Osman arkasına döndüğünde Mihal'i gördü.

"Yarım saat, en fazla bir saat daha tırmandık mı vardık demektir," dedi Mihal gözlerini dağın doruğunda gezdirerek.

"Bundan sonrasını tek başına gitmem lazım," dedi Osman.

Mihal gözlerini dağın doruğundan Osman'ın başına çevirdi.

"Hüseyin tırmanamayacak kadar yaralı," diye devam etti Osman. "Nuri korkudan ölüyor, Cavlak'ı ise bu saatten sonra kimsenin önüne ya da arkasına alacağını sanmam."

Mihal ona hak veriyordu ama tek başına Osman'ı bir bilinmezliğin içine göndermek istemiyordu. "Yukarıda ne olduğunu bile bilmiyoruz," dedi. "Beştaş Tekkesi dost mu, düşman mı, bize yardım edecekler mi..? Hiçbir şey bilmiyoruz. Hep beraber olursak belki bir şansımız olabilir."

"Olmaz," dedi Osman. "Dervişler bize ya yardım edecekler ya da etmeyecekler. Onlar savaşla, kılıçla, çoğunlukla kazanılacak insanlar değiller... Sen adamlara bu patika boyunca rehberlik edersin. Bu dağların ötesinde ne var?"

"Geniş bir vadi, ondan sonra Sarıcakaya, sonra da Sakarya," dedi Mihal. "Sakarya'ya kadar gayet güvenli topraklar. Bu yaşadıklarımızdan sonra Sarıcakaya'nın etrafından dolaşacağız. Oraya kadar bir sorun çıkmaz. Ama Sakarya'yı nasıl geçeceğiz onu bilemem."

İşte bu noktada Beştaş Tekkesi dervişleri devreye giriyordu. Sakarya Nehri'ni onlar kadar iyi bilen, nehrin nerede azgınlaştığını, nerede köpürdüğünü, nerede sığlaştığını ezbere biliyorlardı.

"Sen orasını bana bırak," dedi Osman. "Adamları Sakarya'nın kuzeydoğu koluna kadar götür. Sarıcakaya'nın kuzeydoğu eteğinde buluşalım."

"Tamam," diye cevapladı Mihal. "Orada bir han var. "Bizi orada bulursun. Zaten Hüseyin'in bu haliyle yol almamız epey uzun sürecek. Sen bize rahatlıkla yetişirsin. Tabii Beştaş Tekkesi'nden kurtulabilirsen.."

İkili, grubun yanına dönerek diğerlerine planı anlattılar. Ak Timur ve Konur Alp karşı çıktı, "Usta, bırak en azından biz seninle gelelim," dediler. Ama Osman kabul etmedi. Gönülsüz de olsa Osman'a boyun eğdiler. Hüseyin, Kardeşler'in kollarına girdi ve yürümeye hazırlandı.

Ak Timur, Osman Bey'in yanına gelerek onun bileğini tuttu. Osman'ın eli de onun bileğine dolandı, diğer ellerini birbirlerinin omuzlarına koydular.

"Reis, kendine dikkat et," dedi Ak Timur. "Beştaş hakkında ben hep garip şeyler duydum."

"Eyvallah, Ak Timur," dedi Osman. "Merak etme, bilirim. Ama onlardan bana zarar geleceğini sanmam."

Ak Timur, onun kadar emin görünmüyordu ama bir şey demememeyi tercih etti.

Alpler kıvrılan patikanın ucundan köşeyi dönüp de gözden kaybolduktan sonra Osman çekiçleri eline aldı, ayağını önündeki bir çukura geçirdi, dağın doruğuna baktı ve son bir kez daha "Hadi Bismillah!" dedi. Dağın doruğunda onu in mi bekliyor, cin mi bilmiyordu. İnsanoğlu neden böyle uğursuz bir yere tekke kurar ki, diye aklından geçirdi. Belki de Aykut Alp haklıydı... Dostla mı düşmanla mı karışılacaktı? Tek bildiği Beştaş dervişlerinin yardımı olmadan Sakarya'yı aşamayacağıydı... Bacağı sızlıyordu, kolları ağrıyordu, soğuk rüzgârdan burnunda ve kulaklarında kara yanıklar oluşmaya başlamıştı.

Osman, sağ elindeki çekici duvara hınçla sapladı ve bir kere daha kayalıkların üzerinde tırmanmaya başladı.

15

Osman, son bir çabayla kendini yukarı çekti. Artık düzlükteydi. *Doruktayım!* diye düşündü.

Karların üzerine sırtüstü yattı, kollarını iki tarafa serdi, bacaklarını uzattı ve öylece gökyüzüne baktı. Yorgunluktan kollarını neredeyse hissetmiyordu. Tırmanışı tamamlayabildiği için yüzünde bir gülümseme belirdi. Sanki bir sinir boşalması yaşıyordu; gülmeye başladı. Bu doruğa bir ara hiç ulaşamayacağını düşünmüştü. Ama işte buradaydı. Başarmıştı. Kollarının hissi yeniden gelmeye başladıkça onları aşağı yukarı hareket ettirmeye çalıştı. Fakat kollar birer karıştan fazla oynamadı. Kasları artık işlemiyordu ama Osman'ın umurunda değildi. Gözleri gökyüzünün mavisine odaklanmıştı. Havanın dorukta çok daha soğuk olacağını düşünmüştü, oysa anlayamadığı bir şekilde bedeni ısınıyordu. Beyaz bulutlar, güneşin önünden ağır ağır sıyrıldıkça, güneş ışıkları yeryüzüne yeniden yayılıyordu. Bulutlardan bir tanesi kanatlı bir ata benziyordu.

Osman, birden tepesinde bir gölge hissetti. Saçı sakalı birbirine karışmış bir şekil onun üzerine eğilmişti. Osman bir ayak sesi dahi duymamıştı. Karın üstündeki kütürdemeleri işitmesi gerekirdi oysa. Bu, yaşlı bir adamdı ve Osman'a tepeden baktığından, baş aşağı görünüyordu.

"Burak," dedi adam sırıtarak. "Ben o buluta 'Burak' adını koydum."

Benim o buluta baktığımı nereden bildi, diye düşündü Osman. Üstelik aynı iki kişinin bir buluta baktığında aynı imgeyi görebildiğine daha önce hiç tanık olmamıştı. Hemen doğruldu ve ayağa kalktı. Yaşlı adam Osman'ın yüzüne eğilmediğini fark etti; onun duruşu böyleydi; hafif kamburu vardı ve iki büklümdü.

"Allah rızası için şu fakire bir sadaka," dedi adam elini öne uzatarak. Hevesli gözlerle Osman'a bakıyordu. Üstündeki bütün elbiseler yamaların bir araya getirilmesinden oluşuyordu. Şalvarı, kürkü, tekkesi ve hatta rastıkları bile yamalıydı adamın. Kürk, sanki kırk ayrı hayvanın derisinden mürekkepti. Adamın ileri uzattığı elindeki eldivenin yarısı yırtıktı ama dışarıya parmakların sadece kökleri çıkmıştı. Adamın elinin başparmağı hariç hepsi de budanmıştı. Osman adamın parmaklarına ne olduğunu mu yoksa böylesi bir dağın doruğunda ne işi olduğunu mu soracağını şaşırdı.

"Ama sen..." diye soracak oldu fakat dilenci tekrarladı:

"Allah rızası için şu fakire bir sadaka."

Osman sustu. İçinden bir ses bu adamın istediğini ona vermesi gerektiğini söylüyordu. Kemerindeki keseye uzandı ve içinden bir gümüş sikkeyi vermek için elini uzattı. Yaşlı adam tam sikkeyi almıştı ki Osman'ın bileğini yakaladı ve avcunun içini kendisine çevirdi. Adam Osman'ın elinde bir şey görmeye çalışıyor gibiydi.

"Belki de haklılar," diye mırıldandı bir kaşını kaldırarak. Görmek istediği şeyi görmüşe benziyordu.

Osman şaşkınlıkla hızla elini geri çekti.

"Allah razı olsun, Osman beyevladım," dedi yaşlı adam hiçbir şey olmamış gibi Osman'a bakarak. Sikkeyi alıp göğsüne koydu. "Şeyhimiz seni bekliyor. Tam zamanında geldin.

Ben seni tekkeye götüreceğim. Bana 'Fakir,' derler, sen de öyle dersin, Osman beyoğlum."

Fakir, Osman'ın bir şey demesini beklemeden arkasına döndü ve "İşte orada," diye işaret etti.

Osman, Fakir'in işaret ettiği yere baktığında sislerin arasında belli belirsiz, kayaların arasına saklanmış bir tepelikte, taştan bir bina ve hemen yanına bitişik ince uzun bir minare gördü. Binanın yanında koca bir çınar ağacı yükseliyordu ki Osman ağacın böyle bir mevsimde nasıl hâlâ yemyeşil kalabildiğini düşündü... Fakir, çoktan ilerlemeye başlamıştı bile. Osman da hemen onun arkasına koyuldu.

"Sen neden böyle bir yerde dileniyorsun?" diye sordu Osman. Kafasında belki bir milyon tane soru vardı ve o hangisinden başlayacağını bilememişti.

"Neden dilenmeyecekmişim?" diye soruyla karşılık verdi Fakir, "Şehirde daha mı çok veriyorlar? Hiç sanmam. Şehirler büyüdükçe insanlar cimrileşiyor. Küçük yerlerdeki insanlar daha vicdanlı. Orantıya vurduğun zaman ne kadar az insan, o kadar çok sadaka!"

"Onu demek istememiştim," dedi Osman. Aslında ne demek istediğini kendi de bilmiyordu. "Burada işin ne, asıl onu soracaktım."

"Dilenciyim ben, görmedin mi? İşim olsa dilenci olur muydum?" Fakir, sorularının sonunda Osman'a başını çevirip dalga geçer gibi gülüyordu. "Asıl senin burada işin ne? Sorman gereken soru bu!"

Osman bozulmaya başlıyordu ama adama itiraz edecek bir şeyi de yoktu. "Ne zamandır buradasın? Kimsin, kimlerdensin?"

"Bak işte orası biraz acıklı hikâye. Ama sordun diye anlatayım. Anamla babamın hiç çocuğu olmuyormuş. Tüccarmış babam, zengin, soylu bir aileymiş ama paranın satın ala-

mayacağı şeyler de var, öyle değil mi? Yıllarca gitmedikleri hoca, denemedikleri bitki kalmamış. Anacığım, babama bir çocuk veremediği için çok üzülüyormuş ama babamın başka bir kadınla evlenmesini de istemiyormuş. Sonra bu tekkenin adını duymuş anam. Demişler ki, tekkeye gidip, doğunca çocuğunu onlara satmaya söz verirsen, muradına erermişsin. Anam inanmamış önce. Doğmamış çocuk nasıl satılır, demiş. Çocuğu o tekkeye adayacaksın, demişler, ama anacığım oralı olmamış.

"Babam çok geçmeden başka bir kadınla evleneceğini söylemiş anama. Anam da son çare o gece yola koyulmuş ve ne yapıp edip bu tekkeye gelmiş. Yalvarmış mezarlıkların dibinde, 'Burada yatan evliyaların yüzü suyu hürmetine Allah'ım bana bir bebek bahşet,' demiş. 'Onu ergenliğinden itibaren bu dergâha hizmetçi yapacağım,' diye de yemin etmiş. Dokuz ay on gün sonra da ben doğmuşum. Fakat ben doğduğum zaman anacığım bu yeminini unutmuş. Ya da hatırlamak istememiş. Ben ergenliğe ayak bastığımda bizim evin kapısında bir derviş belirmiş. Oğlanı tekkeye götürmeye geldim deyince, anam dervişi kovdurmuş, yok burada öyle bir çocuk, yanlış yere geldiniz diye de adamı bir güzel paylamış.

"Sonrasını ben kendim de hatırlıyorum. Anam, bir daha bu olayı yaşamamak için beni uzak yerlere gönderiyor, olabildiğince evden uzak tutmaya çalışıyordu. Tabii benim hiçbir şeyden haberim yoktu o zamanlar... Babam beni kıyı şehirlerinden birine yerleştirdi, oradan gemilere biniyor, Venediklerle, Memluklarla ticaret anlaşmaları yapıyordum. Sahilin yanında güzel bir evim, benden on yaş küçük güzel bir karım ve dalyan gibi bir oğlum vardı. Yine böyle bir ticaret yolculuğuna çıkacaktım. Üç gemi dolusu ürünü Venedik'e götürecektim. O zamana kadar yapacağım en büyük satış olacaktı. Güneşin ışıl ışıl denizi parlattığı bir gündü.

"Fakat Akdeniz'in ortasına geldiğimizde muazzam bir fırtına çıktı, gökyüzü karardı, deniz metal gibi grileşti. Bütün gemiler ve ürünler battı. Ben bir sandalla canımı zor kurtardım ve gözümü Ege sahilinde bir köyde açtım. Ne yapıp edip evimi bulmuştum ama bulmaz olaydım. Haçlılar evimi yağmalamış, hem karımı ve çocuğumu, hem de anne ve babamı kılıçtan geçirmişlerdi. Batan ürünlerden sonra işim de batmıştı. Ticaretin bana uğursuz geldiğini düşündüm ve elimde kalan parayla bir at ve bir kılıç alıp Haçlılara karşı savaşan bağımsız birliklere katıldım. Ölümden de korkmuyordum. Başıma gelenlerden sonra ölüm benim için ancak bir ödül olabilirdi. Hınçlıydım, öfkeliydim, çaresizdim. Bu cesaretimden ötürü katıldığım çatışmalarda birkaç düzine Katolik'in canını da aldım. Kana doymuyordum. Ne var ki bir savaşta heriflerden birinin kalın şövalye kılıcı benim kılıç tutan elimin parmaklarını aldı götürdü."

Fakir, az önce uzattığı elini tekrar Osman'a uzattı. "Sen belki de soğuktan parmaklarımı kaybettiğimi düşündün ama yanıldın, Osman," dedi, sırıttı ve anlatmaya devam etti:

"Parmaklarımı kaybedince kılıç tutamaz oldum. Ticaretin ardından savaşçılık da bana yaramamıştı. Kaderime lanet okurken Bağdat'a giden bir kafileye rastladım ve onlara katıldım. Yolda bir âlimle tanıştım. Bana bir kitap uzattı, 'Oku, acını unutursun,' dedi. Ben de okudum. Okudukça daha fazla öğrenmek, anlamak istiyordum. Bağdat'a vardığımda Hikmet Evi'nde bir medresede ilim yapmaya karar verdim. Acımı meşguliyetle unutuyor, kitapların arasına gömüldükçe rahatlıyordum. Beynimi çalıştırdıkça kalbimin acısıyla ilgilenmeye zamanım kalmıyordu. Üstelik tek el, bana her türlü ilim için fazlasıyla yetiyordu. Dünyadan elimi eteğimi çekip astronomiye merak saldım. Sonra matematik, sonra kimya... Medresedeki küçücük odamda hayatımın geri kalanını hu-

zurla geçirebilirdim. El Harezmî'nin yazmalarını ezbere bilir, İbn-i Sina'nın insan fizyolojisinde düzeltmeler yapardım. Taşı altına çevirebilecek kadar simya biliminde ilerlemiştim.

"Sonra Moğollar şehri istila etti. Tüm kütüphanemi yaktılar. Moğol'un birinin önünden kaçarken adam topuzunu kafama nasıl geçirdiyse gözlerimi kapattım. Bir daha açtığımdaysa hiçbir şey hatırlamadığımı hissettim. Hafızamı yitirmiştim. Zaman geçtikçe kim olduğumu, anamı babamı, doğum yerimi hatırlamaya başladım ama öğrendiğim ilimlerin hepsi gitmişti. İki artı iki kaç eder desen cevabını söyleyemezdim. Âlimlik de bana yaramadı, diye düşündüm. Artık çaresizdim. Elimi neye attıysam önce başarılı oluyor, yükseldikçe yükseliyor, ama sonra hiç beklenmedik bir anda en büyük düşüşü yaşıyordum. Önce müthiş bir zenginlik, sonra iflas. Önce aile, çoluk çocuk, sonra hepsinin hasreti. Önce cihat ve kahramanlık, sonra çolak bir hayat. Önce ilim, sonra cehalet... Artık yaşamak istemiyordum, ama kendi canımı alacak cesareti de bulamıyordum. Orada burada dilenerek günübirlik yaşamaya başladım. Ta neden sonra cesaretimi topladım ve artık canıma kıymaya karar verdim. Ertesi sabah, gün ışığıyla birlikte kendimi bir ağaca asacaktım.

"Fakat o gece bir rüya gördüm. Bu tekkeyi gördüm. Beştaş Şeyhi bana göründü ve dedi ki, 'Senin yerin burası.' Sonrasını tahmin edersin artık. İşte o gün bugündür ben Beştaş Tekkesi'ne hizmet ediyorum. Hayatımda hiç olmadığım kadar mutluyum, huzurluyum, rahatım." Fakir sustu, Osman'a dönerek, "Anlıyorsun ya Osman beyoğlum," dedi. "Kaderden kaçılmaz. Bu uç tekkesi benim kaderimdi! Anam ve babam beni ait olduğum bu yerden yıllarca uzak tutmaya çalıştılar ama ben sonunda yine uç'u buldum!"

Osman, Fakir'in anlattıklarını düşünüyordu. Söyleyebileceği çok şey vardı, ya da hiçbir şey yoktu. "Anlattıklarına

üzüldüm," diyebilirdi. Ya da, "Allah bundan sonra gönlüne göre versin," gibi bir laf edebilirdi. Ama o anda bunların hepsi de aptalca geldi ona. Fakir'in yaşadıklarının ardından bu tür bir öğüde ya da anlayışa ihtiyacı olmadığını düşündü. Sessiz kaldı...

Tekkeye yüz metre kadar bir mesafe kalmıştı. Tekke gittikçe belirginleşiyordu. Kayalık yapının etrafı iki insan boyundaki beş koca sütunla çevriliydi. Daha doğrusu, bir zamanlar devasa birer sütun olan bu yapılardan geriye ne kalmışsa. Tekke, adını bu taşlardan almış olmalıydı.

Osman karların üstünde tam önünde ışıl ışıl parlayan bir şey fark etti. Kar beyazının üzerinde bu sarı ışıltı açıkça belirginleşiyordu. Birkaç adım sonra bunun altın sikke olduğunu gördü. Tam ayakları dibindeydi.

Fakir durdu, "Bunu almayacak mısın?" diye sordu.

Osman, "Ben, benim olmayan şeye dokunmam," dedi.

Fakir, "Ama kimsenin değil, orada senin alıp cebine atmanı bekliyor," diye sürdürdü.

Osman, "Belki biri düşürmüştür, gelir burada arar," diyerek cevap verdi. "Bulamazsa vebali benim olur. O kadar istiyorsan sen al."

Fakir, "Senin verdiğin gümüş sikke bana bugünlük yeter. Fazlasını istemem," dedi ve ilerlemeye devam etti. Osman da peşi sıra onu takip etti.

Az kalmıştı, tekke artık iyice belirginleşmişti. Osman kapıdaki muhafızı görebiliyordu. Heyecanı gittikçe artıyordu. Fakat bir hırlama belirdi önlerinde. Osman sol eliyle Fakir'i tuttu, ona durmasını işaret etti.

Kayalıkların ardından üç bozkurt çıktı ve azı dişlerini göstererek ağır ağır ikiliye doğru ilerledi.

"Sakın hareket etme," dedi Osman, Fakir'e. Onun titrediğini omzuna koyduğu eliyle hissedebiliyordu.

"Belki de geri dönmeliyiz," dedi Fakir.

"Bunca yolu geri dönmek için gelmedim," diye yanıtladı Osman. Hayvanlardan ortada duranın gözlerine bakıyordu. Bozkurt gözlerini kısmış, kulaklarını dikmiş, kafasını aşağıya eğmiş, Osman'ın üzerine her an sıçrayacak gibi duruyordu.

Osman elini kılıcının olduğu kemerine götürdüğünde hayvan hırıltısını arttırdı. Fakir kıpırdamadan duruyordu.

"O kadar hızlı olamazsın," dedi dişlerinin arasından fısıldayarak. "Sen daha kılıcını çıkartmadan o senin kolunu koparır!"

Osman elini ağır ağır beline götürmeye devam etti ama kılıcına yapışmak yerine kemerinin tokasını çözdü ve kabzanın bağlı olduğu deri kayışı usulca yere bıraktı. Kurt, karşısındaki adamın her hareketini pürdikkat izliyordu. Kılıç kara deyince hırıltısını azalttı.

"Delirdin mi!?" dedi Fakir. "Ne yapıyorsun?"

Osman elini öne doğru uzatarak kurdun üzerine yürüdü. Üç adım sonra ortadaki en büyük kurdun önüne geldi. Hayvan, burnunun ucundaki eli önce kokladı. Ne yapacağına karar veremiyor, tereddüt ediyor gibiydi. Dilini çıkarıp Osman'ın parmaklarını yaladı. Osman hayvanın başını okşadığında kurt yere çöktü.

"İşte böyle," dedi Osman sakin bir ifadeyle, "işte böyle kocaoğlan, aferin... Biz sana zarar vermeyeceğiz."

Diğer iki bozkurt da alfa erkeğin sakinleşmesiyle rahatladılar ve kıçlarını yere dayadılar.

Fakir, "Hayvanın sana boyun eğeceğini nereden bildin?" diye sordu.

"Boyun eğmedi," dedi Osman. "Ona saygı gösterdim, o da bana karşılık verdi."

"Yine de... Böyle yapacağını nereden bildin?"

"Bilmedim. Başka şansım yoktu."

"Ya saldırsaydı?"

"O zaman ölürdük," dedi Osman ve Fakir'e döndü. Gülümsedi. "Üstelik bu, çok kötü bir ölüm olurdu."

Fakir ve Osman'ın dergâhın kapısına varmaları için on adım kalmıştı. Koca bir çınar ağacının altına geldiklerinde Fakir, "Benim görevim burada bitiyor," dedi durarak. "Buradan sonrası sana kalmış."

Osman, "Seni bir daha görecek miyim?" diye sordu.

Fakir, "Allah kerim," dedi ve sırtını döndü. Sonra bir şey hatırlamış gibi tekrar Osman'a döndü ve "Unutma," dedi. "Fakirin hakkını gözet, kadere itaat et ve görünüşe aldanma. Şu kısacık yolculuğun bile ne gibi sırlarla dolu olduğunu düşün ve hayatın sırrını sorgula. Hiçbir zaman ne oldum deme, ne olacağım, de. Benim hikâyemi hatırla ve kaderinin sırrını çöz! Haydi, şimdi Kapıcı seni bekliyor," diyerek eliyle tekkenin kapısında duran genç adamı gösterdi.

Osman bu adamı tanıdığını düşündü ama yüzünü net göremiyordu, çıkaramadı. Fakir'e döndü, "Allah senden razı..." diyecekti ki yanında kimse olmadığını fark etti. Fakir ortaya çıktığı gibi yine sessizce ortadan kaybolmuştu. İki yanına döndü, ama ne yakınında ne de uzakta adamın izine rastladı. Osman, *Ne garip yer şu Beştaş Tekkesi*, diye düşündü. Kim bilir içeride acaba onu neler bekliyordu?

Kapıcıya tekrar döndü ve kapıya doğru yürümeye başladı. Yaklaştıkça Kapıcı'nın siması da belirginleşiyordu. Evet, kesinlikle bu mavi bakışları ve ardındaki mavi kapıyı hatırlıyordu.

Bu Şeyh Edebali'nin tekkesinde ona hiçbir zaman yol vermeyen, ona hiçbir zaman ardındaki kapıyı açmayan Yahşi Fakı'ydı. Yine aynen tekkede olduğu gibi ardındaki kapının önünde kollarını göğsünün üzerinde kavuşturmuş, dimdik önüne bakıyordu.

Osman, "Selamun Aleyküm," dedi.

"Ve Aleyküm Selam ve Rahmetullahü ve Berekatü," dedi Fakı. Osman'a tepeden bakıyordu. Ser veriyor, sır vermiyordu ve yüzünde kuşkulu bir ifade vardı.

Osman onu içeri alıp almayacağını bilemedi. "Uzun zaman oldu," dedi onun tepkisini merak ederek.

Ama Kapıcı hiç istifini bozmadı. Yüzünde Osman'ı tanıdığına dair en ufak bir işaret yoktu. Osman, onun kendisini gerçekten hatırlayıp hatırlamadığından emin olamadı.

"Sen kimsin?" dedi Kapıcı. İşte yine o soruyu sormuştu. Ve hiçbir zaman Osman'a kapıyı açmamıştı.

Osman, "Ben Os..." diyecekti ki, sustu. Genç adamın mavi gözlerine baktı. "Hiç kimse," dedi. "Ben hiç kimseyim. Sadece 'Bir' vardır. 'Ben' yoktur."

Kapıcı ilk defa gülümsedi, gözleri ışıldadı ve şöyle dedi:

"Hiçliğini anlayan âlemi anlar. Onu anlayana âlem hürmet eder. Uç'a hoş geldin, Osman Bey."

BEN, YAHŞİ FAKI

Uç nedir, sen bilir misin, Osman Bey?

Uç, umuttur. Uç, özgürlüktür. Uç, ufuktur. Hem sınırdır hem sınırsızlıktır. Uç, hedeftir, yöndür, istikamettir.

Kurak topraklar vardır, su bekler. Aç boğazlar vardır, yemek ister. Boş sayfalar vardır, yazılmayı bekler. Adaletsiz hükümdarlar vardır, alaşağı edilmeyi bekler. Şehirler şenlendirilmeyi, tarlalar ekilmeyi, bahçeler çiçeklenmeyi bekler. Köleler vardır, özgür bırakılmayı arzular. Kulaklar güzel seslere, gözler ışığa, tenler şefkatli bir dokunuşa hasrettir. Ucun ötesinde balıklar suya, kuşlar rüzgâra, sürüler çimenlere hasrettir, Osman Bey.

İşte bu kaya, sınırdır, Osman Bey. Buradan ötesi fethedilmeyi, Hakk'ın adıyla onurlandırılmayı bekler.

Şu dağların ardı Rum krallıklarıdır. Zalimin güldüğü, mazlumun ağladığı, zenginin sevindiği, fakirin ıstırap çektiği diyarlardır oralar.

Bu ucun ötesinde karınca bile mutsuzdur, Osman Bey. Karınca da olsa, candır, basılıp geçilmez, cana kıyılmaz düsturunu bilmez çünkü ucun ötesindeki beşer. Katır bile şikâyetçidir çok yüklendiği için, atlar bile umutsuzdur her gün kırbaç yedikleri için...

Uç, barbarlık ile medeniyetin arasındaki kalın çizgidir... Uçun ötesinde insan ölmeden cehennemde yaşamaya başlar.

Orada zalimler kral, çakallar vezir, soyguncular tüccar, edepsizler âlim, ahlaksızlar din adamı olurlar. Babalar kızlarının yataklarına girer, kocalar komşularının karılarına göz koyarlar. Emanetler korunmaz, sözler tutulmaz orada. Tüccarlar eksik mal satar, mimarlar eksik taş koyar! Çocuklar aç yatar, yaşlılar yalnız ölür orada.

Riyakârlık kum gibi kaplamıştır her yeri. Ucun ötesinde yaşayanlar ölümü unuturlar. Ölüm unutulunca vicdan yok olur, vicdan yok olunca insan kendi kurallarını koyar. Fakat beşeri kanun hak ve hukuk gözetmez. Onun derdi başkadır, iştahı kabarıktır, nefsi doyumsuzdur. Zengin hep daha zengin olur, fakir hep daha fakir olur, edepsizler dört bir tarafı kaplar. Soytarılar kral, âlimler soytarı olmuştur artık. Adalet çoktan unutulmuştur ucun ötesinde, Osman Bey.

İşte biz alp erenler uca geliriz ve alpleri bekleriz. Adaletsiz topraklara adaleti götürecek, çorak toprakları sulayacak, şehirleri şenlendirecek, bahçeleri çiçeklendirecek, hakkın ve adaletin sesini insanlara duyuracak savaşçılar bekleriz. Zalimleri cezalandıracak, mazlumları koruyacak, açları doyuracak bir lider ararız. Böyle dua ederiz biz, Allah'tan böyle dileriz. Dua etmeyince gerçekleşmez çünkü Osman Bey. Önce dua olur sonra kader. Kaderde dua yoksa o da olmaz. Duamız olmasa Rabbim bize ne kıymet verir, öyle değil mi, Osman Bey?

Fakat savaşçı bunları bilmez.

Eline kılıç geçiren, yeryüzünü dize getireceğim sanır. O ahmaktır ki, kılıcın görevinin kesmek, biçmek, kan akıtmak olduğunu düşünür. Bütün düşmanların öldürülmesi gerektiğine, kendisinden olmayanların katledilmesi zorunluluğuna inanır. Düşmanından aldığı bir avuç toprağı kar sayar kendine. Öldürdüklerinin malına göz koyar. Ele geçirdiği insanla-

rın ırzına, namusuna göz diker, onları kendi malı sayar. 'Kılıç bendeyse, güç de bende!' diye bir nakarat tutturur, hakmış, hukukmuş, bunlar umurunda olmaz.

O gafil bilmez ki, artık onun beş paralık katilden hiçbir farkı kalmamıştır. Savaş alanına adım attığında düşmanıyla arasındaki bütün farkları yok etmiştir. O meydanda savaşan herkes şeytanın askerleri haline gelmiştir ama o zavallı bunu bilmez, bunu düşünmez. İşte biz ona deriz ki, "Bak savaşçı, bu noktadan sonra savaş değil, gaza vardır; istila değil, fütuhat vardır. Sen öldürmek için değil, yaşatmak için vuracaksın! Senin adalet taşıman için önce kendin adil olman gerekir. Senin fethetmen için önce kendini fethetmen gerekir. Kılıcını sakın boşa sallama. Nasıl ki taşa çalınan kılıç kör olur, eğer sen de nefsin için o kılıcı kullanırsan bil ki senin kılıcın gazaya yaramaz; ölün murdar olur, öldürdüğün mazlum." Biz ona sonra deriz ki, "Şehit olmak istiyorsan önce şahadetin ne olduğunu bilmelisin ve herkesten önce bunu kendin söylemeli, herkesten çok ona kendin inanmalısın. Sen, gaza etmek istiyorsan para için değil aşk için savaşacaksın, öldürmek için değil, yaşatmak için vuracaksın, kendi tatminin için değil, Allah'ın rızası için çarpışacaksın! Şunu unutma ki, ateşten kovalarla su dağıtılmaz, sis bulutundan yağmur yağmaz. Aynen öyle de, adaletsiz adalet dağıtılmaz, zorbalıkla hak aranmaz."

İşte biz, Osman Bey, savaşçıları alp yaparız.

Katiller ölür, alpler ise şehit olur. Biri biter, öbürü ise yepyeni bir hayata başlar. Sonsuz bir huzura erer. Nasıl ki bir şövalye zırhını giyince kılıç geçirmez olur, alp de bu düsturu bellerse ona zaten kılıç geçse de ölümsüz olur... Bir şövalye ile alp arasındaki fark budur, Osman Bey. Şövalye ölmemek için kendini kat kat metalle kaplatır. Alp ise ölmek için can atar, çoğu zaman yalınkılıç savaşır...

Biz Alp Erenler, alpler yaratırız, Allah'ın izniyle, Osman Bey.

Şeyhim Edebali beni yıllar önce uzak uçlara gönderdiğinde üzülürdüm. Beni yanından uzaklaştırıyor, bu it ürümez, kervan geçmez yere neden beni gönderiyor diye kendi kendime söylenirdim. Şeyhimiz bunu hissetmiş olmalı ki, beni son gün yanına çağırdı ve dedi ki, "Sana verdiğim görev herkesten daha önemli, Yahşi. Sen gideceksin ve tekkeleri Kut-Alp'e hazır edeceksin." O, böyle derdi Savaşçılar Savaşçısına, Alpler Alp'ine. Kut-Alp.

Kut-Alp kimdir, sen bilir misin, Osman Bey? "Üzerinde kut olan kişiyi tüm dünya karşısına geçse durduramaz," derdi şeyhim.

Sen Kut-Alp misin Osman Bey? Sendeki yakıcı gücün dizginlenebileceğine, demiri şekillendiren bir ateş haline getirebileceğine ben hiç inanmadım. Oysa Şeyh Edebali en başından beri biliyordu. Senin alplerin lideri olacağını, kurak topraklara rahmet getirecek savaşçı olacağını hep biliyordu... Beştaş Şeyhi'nin hâlâ şüpheleri var, o ikna olur mu bilmem...

Beştaş, uçtur, Osman Bey. Burası sınırdır. Biz Alp Erenler burada Alpleri bekleriz, Kut-Alp'i bekleriz.

Biz ucu, çürümüşlüğün merkezine kurarız. Hiçbir devlet yoktur ki, önce kendi kendisini yok etmesin ve böyle bir belaya kendisi kapı aralamasın. İşte o zaman yıkım başlar ve yıkım başladığı zaman da biz tekrar ortaya çıkarız. Alp Erenler aydınlık savaşçısıdır, ışık taşırlar onlar. Çünkü her gecenin bir aydınlığı, her kışın bir yazı vardır. Dünyanın değişmez düzeni budur, Osman Bey. Gün gelir Oğuz Kağan adaleti yayar koca Asya'da. Gün gelir bir Alp Arslan kükreyerek girer Anadolu'ya. Bir Alâeddin yeter Allah'ın adını bu topraklarda yaymaya.

Ama o da biter bir gün. Çünkü hiçbir şey sonsuz değildir. Yalnız Allah, Baki'dir, Osman Bey. Koca imparatorluklar da

gün gelir bir gün yıkılır. Sonra yeniden bir Kut-Alp gerekir yıkımı durduracak, Allah adını tekrar yedi diyarda yayacak bir lider... Şimdi öyle bir Kut-Alp lazım ki yeryüzüne sadece Moğolları değil Haçlıları da yola getirmeli, yedi düvel belanın hakkından gelebilmelidir.

Zordur, Kut-Alp'in işi Osman Bey; çok zordur.

Yeni bir çağ başlıyor. Uç, yeni bir çağın eşiğidir. Eşiğin ötesine ancak hazır olanlar geçebilir. Aklı ve kalbi hazır olanlar. Ruhu hazır olanlar...

Sen bu savaşa hazır mısın, Osman Bey?

Söyle senin bileğin buna yeter mi? Senin yüreğin buna yeter mi? Yetmezse bu kapı senin kapın değil, Osman Bey! Yetmezse, vakit varken geri dön, bizi meşgul etme, Osman Bey!

Söyle şimdi ey yolcu sen kimsin?!

16

Yahşi Fakı kollarını ayırdı ve ardındaki kapıyı ağzına kadar açıp kenara çekildi.

Kapı açıldıkça içeriden dışarıya doğru bir ışık yayılıyordu. İçerde yanan bir ocağın ışığı mıydı bu, yoksa pencereden içeriye vuran güneşin yansıması mı? Dışarı sızan sadece ışık değildi, çiçek kokusuydu da. Ama Osman bu güzel çiçeğin ne olduğunu bir türlü anlayamadı. Bir de Osman'ın iştahını kabartan sıcacık bir tarhana kokusu...

Osman üç basamağı çıktı. Eşikte durdu, çizmelerini çıkartıp kenara koydu ve önce sağ ayağını, sonra da sol ayağını içeriye soktu. Daha içeriye girerken yüzüne sıcak bir dalga çarptığını hissetti. Garip bir uğultu kulağına çalındı ama bunun nereden geldiğini anlayamadı. Birbirine çarpan kılıç sesleri duyduğuna yemin edebilirdi.

Üzerine bastığı kilimdeki çiçek motifi dikkatini çekti. Kırmızı renkteki bu kilim sadece ayaklıkla sınırlıydı. Ondan hemen sonra çok daha büyük, odanın neredeyse tamamını kaplayan, beyaz dairelerle desenli koca bir yeşil halı seriliydi. Odanın çeşitli köşelerine yer yer postlar sıralanmıştı. Kenarda yeşil ve mavi renklerde seccadeler güzelce katlanmış ve üst üste konmuştu.

Tekke kalın kereste kolonların çatıyı tuttuğu, kimisi etraftaki kayalıklarla bitmiş taş duvarlarla çevriliydi. Kenardaki ocağın önünde yaşlı bir kadın çorba karıştırıyordu. Ortadaki geniş taş duvarın bir ucuna bir karış kadar büyüklükte Lafzatullah, diğer ucunda da yine benzer bir şekilde İsm-i Nebi kazınmıştı. Osman bunları hemen okuyabildi. Duvarın dağdaki kayalıklardan biri mi, yoksa tekke için sonradan inşa edilen duvar mı olduğunu anlayamadı. Fakat taşlara oyulan Arapça harfler o kadar doğal görünüyordu ki sanki taşların kendi oyukları gibiydi. Dikkatli bakılmadığında bunların yazı olduğu bile belki anlaşılamazdı. Üstelik duvarı boydan boya kaplayan uzunca bir Arapça ayet vardı ve bunun harfleri ilk bakışta neredeyse hiç seçilemiyordu. Osman'ın gözleri kamaşır gibi oldu. Dikkatli baktığında yazı belirginleşti, harfleri seçmeye başladı. Dışarısı ile içerdeki ışığın birbirini tutmadığından gözlerinin alışması gerektiğini düşündü. Bu, Kehf suresinden bir ayetti:

"Gerçekten biz onu yeryüzünde iktidar sahibi yaptık ve ona ulaşmak istediği her şeyi elde etmesinin bir yolunu verdik."

Duvarların kenarlarındaki masalarda saksılar ve çeşitli bitkiler vardı. Kavanozların içleri kahverengi rulolar şeklinde tarçın kabukları, dikenli atkestaneleri, sivri yeşil kekikler ve ısırganlar, defneyaprakları, açık yeşil fesleğenler, leylak rengi ebegümeçleri, siyah çörekotları, keçiboynuzları ve Osman'ın ne olduğunu çıkaramadığı, küçüklü büyüklü daha onlarca bitkiyle doluydu.

Fakat odadaki en dikkat çekici şey bunların hiçbiri değildi. Kenarda, ortasında çorba kaynayan ocağın sağında ve solunda iki mürit duruyordu. Bunlardan ikisi de birbirinden güçlü, boylu poslu tiplerdi. Her ikisi de Osman'ın bir buçuk katı daha uzundu ve Osman'a tepeden bakıyorlardı. Adamların mermer gibi geniş omuzları, kaya gibi şişkin göğüsleri

ve pazuları vardı. Soldakinin kasları öyle gerilmişti ki simsiyah mintanı patlayacak gibi şişmişti. Müridin mintanı gibi şalvarı ve kafasındaki sarık da kapkaraydı. Genç adam kalın kaşlarını çatmış, dimdik Osman'a bakıyordu. Gözleri gecenin zifiri karanlığı kadar ürkütücüydü. Bir elinde kınından çıkmış bir kılıç tutuyordu. Kılıcın çeliği kana bulanmıştı ve ucundan yere şıp şıp kan damlıyordu. Damlalar ocaktaki ateşin üzerine düştükçe parlıyor, ufak kıvılcımlar oluşturuyordu.

Ocağın sağ tarafındaki mürit ise baştan aşağı beyazlar giymişti, beyaz mintan, beyaz şalvar ve beyaz sarık... Bu adamın yeşil gözleri vardı ve bu gözler de odaya girdiği andan itibaren Osman'ın üzerine sabitlenmişti. Birer ok kadar deliciydiler. Fakat bu bakışlar, siyahlı müridin aksine insanda korkutma değil, güven hissi uyandırıyordu. Bu müridin dümdüz yere uzanan sağ elinde de bir kamış kalem vardı ve ucundan yere şıp şıp mürekkep akıyordu. Mürekkep ocağın üstündeki ateşe düştükçe suya düşen soğuk damlalar gibi "cıs!" diye bir ses çıkıyor ve ateşin söndüğü noktalarda duman tütüyordu. Osman, ateşin üstünden yükselen duman dairelerinin içinde bir şeyler görür gibi oldu, alevin onun gözüne çeşitli oyunlar oynadığını düşündü.

Birer heykel kadar hareketsiz duran bu iki dervişin kılıcından kan, kaleminden mürekkep eksik olmuyordu. Dahası Osman, kılıçlı dervişten kulağına çarpışma sesleri geldiğini iyiden iyiye düşünmeye başladı. Odaya girdiğinde duyduğu seslerin kaynağı bu olmalıydı. Birbirine şırank şırank vuran kılıçlar, bağrışan insanlar ve metal sesleri... Kulağını sağ taraftaki kalem tutan dervişe çevirdiğinde ise bu sefer kılıç seslerinin yerini kâğıt sesleri alıyordu. Hışırdayan kâğıtlar, sayfalarını üzerinde gezinen kamış kaleminin inlemesi ve bunlara karışan inşaat sesleri, taşları oyan metallerin sürtünmeleri, çivilere vuran çekiçlerin tıklamaları...

Bir süre içerideki kimse ona seslenmeyince Osman rahatsız olmaya başladı. Üzerine birer mızrak gibi saplanmış bir çift göz ve ocağın başında, sırtı ona dönük, çorba karıştıran yaşlı kadının sessizliği üzerinde garip bir ağırlık oluşturmuştu. Kapı arkasından kapanınca birinin ona yol göstermesini bekledi ama ayakta öylece kalakalmıştı.

"Ben, tekkenin mürşidini arıyordum," cümlesi döküldü dudaklarından. Ocağın iki başındaki dervişler heykel gibi sessizdiler ama çorbanın başındaki kadın sırtını dönmeden cevap verdi:

"İnsan bulduğunu aramaya devam eder mi, Osman?"

Osman ne diyeceğini bilemedi.

Yaşlı kadın arkasına döndü. Devasa dervişlerin yanında iyice kısa görünüyordu. Başındaki beyaz tülbent kulaklarını ve boynunu kaplıyor, yeşil hırkasının omuzlarını örtüyordu. Yaşlı kadın, Osman'a döndüğünde tülbendin ucunu tutup boynundan boşalan yerine geri soktu. Osman, aynı anası Halime Tuba Hatun'un yaptığı gibi tülbendin ucunu burup çenesinin yanındaki öbür kenarına sıkıştırışını izledi. Kadının üstündeki çiçeklerle bezeli basma elbise ayak bileklerine kadar geliyordu. Bileklerinden uçlarına iç şalvarı sarkıyor, ayaklarındaki yün çoraplarının üstüne dökülüyordu.

Kadın ellerini beline bağlı beyaz önlüğüne sildi. Önlükte eski yemek lekelerinin izleri görülebiliyordu. Tülbendin etrafında yuvarlak bir hat oluşturduğu kadının yüzü arkada bıraktığı yılları birer çentik gibi gösteren kırışıklarla doluydu. Gözlerinin altındaki çizgiler yüz yıllık sert bir kayanın üstündeki derin izler gibiydi. Fakat tüm bu sert detaylara rağmen, yaşlı kadının gözlerinde ışıl ışıl bir canlılık hâkimdi.

"Otur," dedi kadın ona odanın öte ucunda, köşedeki koyun postunu göstererek. "Acıkmışsındır.. Çorba az sonra hazır olur. Tarhana seviyorsundur, değil mi? Soğuk havada sıcacık bir tarhananın yerini başka bir şey tutmaz."

Osman, "Size zahmet olmasın," dedi. "Çok aç değilim." Oysa açlıktan ölüyordu.

Yaşlı kadın gülümsedi, "Kibarlığın sırası değil, Osman beyoğlum," dedi. "Bugün burada her zamankinden fazla dürüst olacaksın. Her zamankinden fazla açık konuşacaksın."

Osman postun üzerine yanaştığında, yaşlı kadın da onun karşısına gelmişti. "Şimdi öp elimi bakalım," dedi sağ elini uzatarak, "Benim adım Taci Hatun. Bu tekkenin şeyhiyim. Hoş geldin, sefalar getirdin. Bizi ziyadesiyle mutlu ettin."

Osman şaşırdı. Bunu beklemiyordu. "Yani siz...?" diyebildi ama cümlenin gerisini getiremedi.

Taci Hatun, "Biliyorum, sen de diğerleri gibi, aksakallı, seksenine ayak basmış bir dede arıyordun," dedi. "Oysa ben senin Fakir'den ilk dersi öğreneceğini, görünüşe aldanmayacağını umuyordum." Sonra, "Öğrendiklerini bu kadar çabuk unutursan, burada senin işin yok bilesin!" diye paylamayı da ihmal etmedi.

Osman eğildi, kadının boyu kısa olduğu için bir hayli belini bükmesi gerekti, onun elini aldı, önce çenesine sonra alnına götürdü.

"Aferin, en azından el öpmesini Ertuğrul Bey sana iyi öğretmiş," dedi Taci Hatun. "Kimisi kibrinden eğilmez, kazulet gibi dimdik durur da karşısındakinin elini yukarı doğru çeker."

"Siz benim kim olduğumu, kimlerden geldiğimi nasıl biliyorsunuz...?" dedi Osman.

"Mesele benim senin kim olduğunu bilmem değil, senin asıl kim olduğunu bilmen," diye yanıtladı Taci Hatun, Osman'a şüpheli gözlerle bakarak.

Osman otururken, bir gözünün ucuyla hâlâ odanın diğer ucundaki iki dervişi izliyordu.

Taci Hatun, "Onlardan korkmana gerek yok," dedi, "Onların şu anda çok daha önemli vazifeleri var. Çok uzaktalar...

Soldaki İshak Fakı, sağdaki Lokman Fakı.. Dışardaki Yahşi Fakı ile zaten Şeyh Edebali'nin tekkesinden tanışıyor olmalısın."

Osman'ın gözü ocağın başındaki dervişlerde takılı kalmıştı. "Ama onlar burada," dedi. "Nasıl bir vazifeleri olabilir ki?" diye sordu. Bir taraftan İshak Fakı ve Lokman Fakı'ya bakıyordu.

"Hem buradalar," dedi Taci Hatun, "Hem de değiller. Zaman ve mekân onlar için farklı işliyor."

"Şimdi bizi duyamıyorlar mı peki?"

"Elbette duyuyorlar. Ve görüyorlar. Onlar ve Yahşi Fakı, üçü, bu tekkenin muhafızları. Ama başka görevleri de var."

"Üç kişi bir tekkeyi koruyabilir mi?" diye sordu Osman.

Taci Hatun gülümsedi. "Dünyanın en güçlü ordusu bu tekkenin önüne kamp kursa İshak, Lokman ve Yahşi Fakı'ya karşı koyamaz."

Osman'ın kafasında daha bir sürü soru daha vardı ama susmayı tercih etti ve koyun postunun üzerine, iki dizinin üstüne oturdu.

"Öyle oturduğun zaman yaralı bacağın acıyor olmalı, istersen bağdaş kur, oğul" dedi Taci Hatun. Kenardaki masanın yanına, bitkilerin dolu olduğu kavanozlara gitti ve bir tanesini önüne çekip bir tutam ot çıkarttı. Osman, bu şeyhin onun hakkındaki her şeyi nasıl bilebildiğini düşündü.

"Bazı bitkiler bedene iyi gelir," dedi Taci Hatun. "Bazıları insanı öldürür, bazıları ölümden döndürür. Hangisinin hangisine yaradığını bilmek ilim ister, zaman ister, deneyim ister. İlimsiz olan bu işi yaparsa şarlatan olur, adam kandırır. Cadı derler, büyücü derler, şaman derler. Bu işin ilmini bilen yaparsa âlim olur, hekim olur, eczacı olur."

Kavanozdan çıkardığı yaprakları bir bıçakla ince ince kıyıyordu. "Yaprak vardır, iki günde sararır, ama onu içeni seksen

yıl ayakta tutar. Yaprak vardır, üç asırlık ağacın dibinde biter, insanı bir dakikada öldürür. Ot vardır, insana bütün bildiklerini unutturur, âlimi cahil eder. Ot vardır, insana hafızasını tazeletir, bebekken yaşadıklarını hatırlatır. Ot vardır akıllıyı deli eder, ot vardır, deliyi âlim yapar."

Osman, Taci Hatun'un büyük bir ustalıkla kestiği yapraklardan başını yukarıya doğru kaldırdığında yaşlı kadınla göz göze geldi. Taci Hatun yaprakları doğrarken gözleri Osman'ın üzerindeydi.

"Peki ya ruha ne iyi gelir?" diye devam etti. "Havuç göze iyi gelir. Peki kalp gözünü ne açar? Ceviz zihni çalıştırır, peki ya ruhu işleten nedir? Bu işin de ilmi var mıdır? Bedeni iyi eden âlim, ruha da söz geçirebilir mi, vücudun yaralarını gören hekim, ruhun yaralarını da görüp ona merhem bulabilir mi?"

Taci Hatun bir başka kabın içinden birkaç diş sarımsak alıp kabuklarını soymaya başladı. "Vardır elbet. Böylesi de vardır. Hem bedeni hem ruhu iyi eden âlim vardır. Amma ona âlim denmez. O artık başka bir şeydir. Allah'ın ona lütfettiği kadarını yerine getirebilen esrarlı bir kuldur o. Herkeste olmaz. Yanlış bilgi, yanlış kişinin eline geçerse, o ilim fayda değil ancak facia getirir."

Taci Hatun tekrar Osman'a dönerek, "Bacağını uzatırsan yaranın üstüne oturmamış olursun," dedi.

Osman, "İyiyim böyle, sağ olun," dedi. Eski yarası soğuktan sızlamaya başlamıştı ama bir tekkenin içinde bacağını asla uzatamaz, öyle rahat edemezdi... Bacağının şimdiye soğuktan sızladığını düşünüyordu ama şimdi içerideki sıcaklık vücuduna etki ettikçe, sızının arttığını hissetmeye başlamıştı.

Taci Hatun yine gülümsedi kavanozlardan birini açıp içinden bir iki parça ot çıkartırken. Bir başka kabın içinden de iki diş sarımsak aldı. "Ey Osman, koca Osman," dedi, "Bir savaşçı olmak için fazla nezaketlisin." Yaprakları ve sarımsakları ah-

şap bir dibeğin içine attı. Karışımı havaneliyle sertçe dövmeye başladı. "Söyle bakalım, Osman beyoğlum, zamanı geldiğinde düşmanının başını ezebilecek misin? Onun gözünün yaşına bakmadan cezasını kesebilecek misin?"

Osman, Taci Hatun'un yaşından beklenmeyecek bir çeviklikle kolunu aşağı yukarı hareket ettirişini, tokmağı dibeğin dibine küt küt vuruşunu izledi. Bir ara yine istemeden İshak Fakı ile göz göze geldi. Bu dervişin bakışları onu hiç kimsenin korkutmadığı kadar korkutuyordu. Sonra Lokman Fakı'ya baktı. Bu bakışlarda da yine güven ve ferahlık buldu.

"Bir elinde kılıç, diğerinde kalem olmadan devlet olur mu, Osman?" diye devam etti Taci Hatun. "Bir el yıkarken, diğeri yapmayınca denge kurulur mu? Zalimi yerin dibine geçirmedikçe, âlimi yüceltmedikçe medeniyet kurulur mu? Layığını cezalandırmadıkça, liyakati ödüllendirmedikçe adalet olur mu, Osman?"

Osman gözlerini kılıç ve kalemden tekrar Taci Hatun'a çevirdi. Onun sorduğu sorulara gerçekten bir cevap bekleyip beklemediğini bilmiyordu.

Taci Hatun dibekte dövdüğü karışımı bakır bir kabın içine boşalttı ve toprak rengi bir testiden su ekledi. Bardağı eliyle hafif hafif çevirerek içindekilerin iyice karıştığından emin oldu. Bardağı Osman'a uzattı ve "Bunu iç," dedi. "Bacağına ve diğer yaralarına iyi gelecek."

Osman bardağı eline alıp içine baktı. Bunu içip içmemekte tereddüt eder gibiydi.

"Aferin," dedi Taci Hatun. "Hiç kimseye güvenmemek iyidir. Ama dost edinmeden düşmanlarını tek başına yenemezsin. Eninde sonunda birilerine güvenmek zorundasın, oğul."

Osman, başında duran Taci Hatun'a baktı, onun gözlerindeki ışıltıda anasınınkilerde gördüğü şefkati görüyordu. Karışımı ağzına dikti ve tek seferde hepsini içti. İğrenç bir tadı vardı, öksürmeye başladı ve yüzünü ekşitti.

Taci Hatun tekrar çorbanın başına giderken, "Tatlı olacağını söylememiştim," dedi. Tahta kaşıkla çorbayı karıştırdı ve kaşığından ucundan tadına baktı. "Biraz sonra hazır olacak," dedikten sonra altına bir tabure çekip oturdu ve "Şimdi söyle bakalım," dedi. "Bizden ne istersin?" Sağ elinin ayasını sağ dizinin üstüne koyup, dirseğini yukarı dikmiş, karşısındakine hesap sorar gibi oturmuştu.

Osman konuya nasıl gireceğini bilemedi. "Nehri geçmek için bir rehber lazım bize," deyiverdi. "Bir tek sizin dervişlerin Sakarya'nın ötesinde geçebildiğini söylüyorlar. Sakarya azgındır, rehber olmadan adamlarımı da beni de yutar."

"Bizim hakkımızda çok şey söylerler," dedi Taci Hatun yarı gülerek. "Yarısı efsane, diğer yarısı da masaldır." Yüzündeki çatlaklar derinleşmişti.

"Buraları Beştaş dervişlerinden daha iyi bilen olmaz, Sakarya onlardan sorulur, dediler," diye karşılık verdi Osman.

"Diyelim ki, öyle... Ne yapacaksın nehri geçip?" diye sordu Taci Hatun. "Ertuğrul Gazi'den miras topraklar size yetmiyor mu?"

"Ben mirasyedi değilim," dedi Osman sertçe. Bozulmuştu bu lafa. "Artık tıkandık. Güneyden Germiyanlar, doğudan Karamanlar ve Moğollar sıkıştırıyor."

"Çarpış o zaman sen de Germiyan'la ve Karaman'la. Korkuyor musun yoksa?"

Osman, Taci Hatun'un artık çok ileri gittiğini düşünüyordu. Ayağa kalkacak gibi oldu. Ona bunu söyleyen yaşıtı bir erkek olsa ümüğünü sıkıverirdi. Ama Taci Hatun'un bunu gerçekten mi sorduğundan yoksa onun ağzını mı yokladığından emin olamıyordu. "Düşmanından korkmayan aptaldır," dedi hiddetle. "Ama ben kendim için korkmam. Nefsimi tatmin için düşmana saldırmam. Yoldaşlarıma ne olacak, Kayılara ne olacak, onlar için düşünür taşınır, endişe ederim."

"Gücün yetmiyor mu Germiyan'la savaşmaya?" diye sordu Taci Hatun.

"Gücüm yeter yetmesine," dedi Osman, "ama Türk, Türk'ü kırdıkça, Müslüman Müslümana vurdukça düşman daha da güçleniyor. Biz birbirimize düştükçe tekfurlar birlik oluyor, Katolikler ve Ortodokslar güçleniyor." Taci Hatun'a bir süre bir şey demeden baktı ve devam etti. "Ben, Türk'e vurmayacağım. Müslümanı ezmeyeceğim. Kuzeybatıya yöneleceğim."

"İnegöl ve Bilecek tekfurlarına sen diş geçirebilir misin, Osman?" dedi Taci Hatun. Sesindeki küçük görme Osman'ı boğacak gibi yankılanıyordu. "Onların şövalyelerine, beş asırdır Müslüman doğrayan Haçlılarına, paraya boğdukları Moğol destekçilerine güç yettirebilir misin sen?"

Osman hemen cevap verdi:

"Kuzeydeki Türkmen beylerini ve Kürt Ali'nin adamlarını yanıma katarsam, onlardan bana cephe açmayacaklarına karşı söz alırsam gücüm yeter. Hem Cihangir'in oklarına ve Çelekan'ın demirine ihtiyacım var. Amma beni meşgul etmeyeceklerinden, güçlerimi bölmeyeceklerinden emin olmam lazım."

"Kürt Ali sana neden yardım etsin?" diye sordu Taci Hatun kuşkuyla.

"Ona hiç ummadığı bir ganimet teklif edeceğim. Türkmen beylerine toprak vereceğim. Bana bağlılık yemini edenlerin topraklarına ilişmeyeceğime dair söz vereceğim."

Taci Hatun hiçbir şey demeden Osman'a bakmaya devam etti. Genç adamın ela gözlerindeki pencereden onun içinde yanan ateşi görebiliyordu. Bakışlarıyla onu sorguluyor, tartıyordu.

Osman başını karşısındaki duvara çevirdiğinde şaşırdı. Duvardaki ayet tekrar okunmaz hale gelmişti. Arapça harflerin yerleri değişmiş, kelimelerin bazıları uzamış, bazıları

kısalmıştı. Osman acaba ilk seferde ayeti yanlış mı okudum, diye aklından geçirdi. Gözlerini duvarda tuttukça taşların üzerindeki ayetler yeniden belirginleşmeye başladı. Hayır, bu sefer tamamen bambaşka bir ayet vardı karşısında:

"Ey Zülkarneyn! Onları ya cezalandırırsın veya onların hakkında iyi davranırsın."

"Bu ayet," dedi Osman, "daha önce burada bu yazmıyordu... Bu nasıl oluyor?..." Şaşkınlığından kesik kesik konuşuyordu.

Taci Hatun duvara baktı, "Ne görüyorsun?" dedi.

"Siz görmüyor musunuz?" diye sordu Osman.

"O duvar, insana ihtiyacı olan işareti gösterir. Senin gördüğünle benim gördüğüm bir değildir."

"Kehf suresinden ayetler beliriyor."

"Adalet," dedi Taci Hatun. "Liyakat... Kut... İyi bir yöneticinin vasıflarını görüyorsun, Osman beyoğlum. Senin ihtiyacın olacak özellikleri görüyorsun."

"Burası garip bir yer," dedi Osman.

Taci Hatun gülümsedi, "Henüz hiçbir şey görmedin oğul, bu kadar çabuk şaşırma," dedi. "Şeyhimiz Edebali belli ki senin gözünü açmış, benliğin ötesine geçirmiş. Ama sen hâlâ göğsündeki ateşin neden bu kadar güçlü yandığını merak ediyorsun. Rüyalarında neden hâlâ huzuru bulamadığını düşünüyorsun. İlk gerçek, rüyadır, Osman; bunu hiçbir zaman unutma. Sen aklına söz geçirebilecek kıvama gelmişsin, ama ya kalbin?... Ya duyguların?... Ya ruhun? Kalp gözün de açıldı mı, işte sorulması gereken soru bu."

"Ben hazırım," dedi Osman.

"'Ben' kim?" diye sordu Taci Hatun. "Konuşan aklın mı, kalbin mi?" Beştaş Şeyhi gözlerini Osman'ın göğsüne doğru indirdi. "Bağrında yanan ateşi görebiliyorum," dedi. "Güçlü bir ateş. Hakkını vermem lazım. Ama bu, Zülkarneyn'e demi-

ri eriten ateş mi? Yoksa yeryüzünü küle döndürecek bir ateş mi? Bu ateş, karanlık denizde kaybolmuş gemilere yol gösterecek ışığın ateşi mi; yoksa daha göğsünden çıkmadan seni küle döndürecek bir ateş mi?"

Taci Hatun sorgulayan gözlerle, hiçbir şey söylemeden Osman'a bakmaya devam etti.

"Bana rehberi verecek misiniz? Sakarya ötesine geçebilecek miyim?" diye sordu Osman. Bakışlardan rahatsız olmuştu.

Taci Hatun kalktı, yüzündeki sorgulama ifadesi yerini yine daha da sert bir bakışa bıraktı. Çorbanın başına gitti, "Bilemem," dedi. "Hele şu çorbanı bir iç, bir soluklan, kendine gel. Bakarız. Acele işe şeytan karışır."

Osman artık sınandığından emindi. Taci Hatun'un onu tarttığından, ölçüp biçtiğinden hiç şüphesi kalmamıştı. Fakat sınav neydi? Taci Hatun'u nasıl ikna edebilirdi? İşte bundan zerre kadar haberi yoktu.

17

Taci Hatun sanki Yahşi Fakı'ya seslenmiş gibi birden tekkenin kapısı açıldı ve Yahşi Fakı içeriye girdi. Masadan bir çanak alıp şeyhinin yanına getirdikten sonra Taci Hatun çanağı çorbayla doldurdu. Osman, çorbanın üzerinden tüten dumanı görebiliyordu. Yahşi Fakı, Osman'ın önüne ufak bir yer sofrası kurdu, üzerine geyik motifli beyaz bir sini bezi serdi. Osman, sofra örtüsünü dizlerinin üzerine çekerken bu desenleri hatırladığını düşündü. Kastamonu Beyi Çobanoğlu'nun da üzerinde aynı motifleri görmüştü. Acaba bir zamanlar Çobanoğlu da bu dergâhtan geçmiş miydi?

Osman, önüne çorbayı ve kaşığı koyarken Yahşi Fakı'yla göz göze geldi. Fakı, gözleriyle çorbayı işaret ediyordu. Sanki bir şey demek ister gibiydi. Belki de Osman öyle sanmıştı.

Taci Hatun masadaki kavanozlardan bir tutam ot daha çıkardı, onları iki elinin arasında iyice ufaladı ve Osman'ın önüne gelip çorbanın üzerine serpti. "Tat katar," dedi, "Buna ihtiyacın olacak."

Taci Hatun tekrar dervişlerinin yanına, ocağın başına döndü ve tabureye oturdu. Üç derviş ve şeyhleri yan yana dizilmişlerdi. Osman bütün bakışları kendi üzerinde hissediyordu.

"Siz yemeyecek misiniz?" dedi.

"Sana söyledim, Osman beyoğlum, şimdi nezaketin sırası değil, o çorba senin için; sadece senin için pişirildi," dedi Taci Hatun.

Osman, şeyhin ne demek istediğini anlamamıştı ama çorbanın kokusu onun karşı koyamayacağı güzellikteydi. Çorbadan çıkan mis gibi dumanı içine çekti. Kaşığı sağ eline aldı, çorbaya daldırdı ve ağzına götürürken besmele çekti.

Fakat o sırada, çorba ile dudakları arasında belki bir karıştan az kalmışken gözleri ocağın başındaki damlamalardan çıkan "cos!" seslerine kaydı. Lokman Fakı'nın kaleminden damlayan mürekkepler ateşlerin üzerine damladıkça yukarıya bir duman parçası yükseliyordu. Osman bu dumanlara sanki büyülenmiş gibi bakmaya başladı. İstem dışı bir şekilde gözlerini ateşin içinden yükselen bu dumanlardan alamıyordu. Elinde kaşık öylece kalakalmış, sofranın başında sanki donmuştu.

Sönen alevin üzerinden yükselen duman gittikçe büyüdü, genişledi, dervişlerin ve Taci Hatun'un etrafını sardı, bütün odayı kaplamaya başladı. Ama bu, odanın dumana boğulması gibi bir şey değildi; tam tersine duman yayıldıkça figürler ve eşyalar silinmeye başlıyor, etrafı inanılmaz bir berraklık kaplıyordu. Nesnelerin ve bedenlerin önce renkleri siliniyor, sonra eşyanın kendisi silikleşiyor ve maddenin arkasındaki başka bir madde görünmeye başlıyordu. Duman tekkenin duvarlarına yayıldıkça duvarlar ortadan kayboluyor, koca kereste kirişler birer birer saydamlaşıyordu. Sis, önüne gelen ne varsa silip süpürüyor, yok ediyordu.

Tüm duvarlar ve kolonlar ortadan kaybolunca bir ara Osman çatının başlarına düşeceğini aklından geçirdi ama gözlerinin önünde cereyan eden görüntü bu endişesini ona unutturmuştu.

Taş duvarlar ve kereste kirişler aradan kalkıp da tekkenin dışındaki beş taş ortaya çıkınca bu sefer taşlar yenilenmeye, üzerlerindeki küf ve çatlaklar yok olmaya başladı. Osman ne olduğunu anlar gibi oldu; eşya yok olmuyordu, zaman sanki hızla geri gidiyordu ve etrafında ne varsa asıllarına geri dönüyordu. Yerlerdeki karlar hızla eriyor, çimenlerin yeşili hiç olmadığı kadar canlı meydana çıkıyor, ağaçların dalları yapraklanıyor, çiçek açıyor, yeryüzü renkleniyor ve güneş gökyüzünde tekrar tekrar beliriyor, ama doğudan batıya değil, batıdan doğuya doğru hareket ediyordu. Zaman geri akıyordu ve bunu müthiş bir hızla yapıyordu.

Beştaş Tekkesi'ne adını veren taşlar teker teker tamamlanmaya ve büyümeye devam etti. Taşlar mermer sütunlara dönüşüyor, onların üzerinde görkemli üçgen çatılar, yanlarında müthiş duvarlar beliriyor ve koskoca bir Roma tapınağı ortaya çıkıyordu. Sütunların altında onlarca metre genişliğinde merdivenler, dikdörtgen sunaklara ve podyumlara yol veriyor, gösterişli portikoların önünde belki on insan boyunda heykeller yükseliyordu. Beyaz sütunlar o kadar fazlaydı ki Osman kendini birdenbire bir sütunlar ormanında bulmuştu. Etrafı mavi damarlı mermerlerle çevrilmiş, yerdeki sini bezi üzerindeki geyik motifleri taştan mozaiklere dönüşmüş, ayağının altındaki yeşil halı, yeşil taşlarla süslenmiş, renk renk taş işlemeli bir zemin oluvermişti. Kapının girişindeki desenli kilim şimdi bir zemin mozaiğine dönüşmüştü.

Artık Beştaş Tekkesi yoktu.

Osman bir akropolün en yüksek noktasına dikilmiş bir panteonun içindeydi. Ayağa kalktı, sütunların arasından süzülen ışığa yürüdü, şaşkınlıktan yere düşmemek için elini bir mermere dayadı ve uçurumun kenarından, önündeki vadide uzanan akıl almaz manzarayı seyretmeye başladı.

Onun etrafındaki değişimin aynısı, gözün alabildiği kadar geniş bir sahada, doğudan, batıya, kuzeyden güneye her

noktada tüm hızıyla devam ediyordu. Nehirlerin etrafında evler kuruluyor, kırmızı çatılar beliriyor, ufuk boyunca çiçek açar gibi küçüklü büyüklü taş binalar yükseliyor, şehirler oluşuyor, mermer ve traverten ocakları harıl harıl çalışıyor, derelerden aldıkları suyu şehir merkezlerine taşıyan su kemerleri ince bir hat şeklinde uzuyor, kırmızı kuşaklı surlar şehirleri çevreliyor, çember kolezyumlar, oval forumlar, dikdörtgen bazilikalar, göğü dimdik delen dikilitaşlar şehirleri dolduruyordu. Ordulara yol veren bronz kapılar açılıp kapanıyor, binlerce insanı içinde toplayan tapınaklar, kiliseler, katedraller, kimi kubbeli, kimi sivri çatılı onlarca taş yapı yeniden yeniden inşa ediliyordu. Duvarları mozaikler, altın yaldızlı cepheler, her biri dünyanın farklı yerinden getirilmiş rengârenk mermerlerden mürekkep portikolar kaplıyor, havuzların mavisi okyanusları kıskandırıyor, sular güneş ışığını duvarlara yansıtıyor, rölyeflerin üzerinde ışıltılı bir dans başlıyordu.

Ela gözlerine kadar ulaşan bu ışığın büyüsü altında Osman gördüklerinin sadece bir şehir değil, bir imparatorluk, hatta bir medeniyetler silsilesi olduğunu düşündü. Şehirler bir taraftan kurulurken bir taraftan da yıkılıyordu. Tapınakların yerini başka tapınaklar, kiliselerin yerlerini başka kiliseler alıyordu. Bahçeler büyüyor, küçülüyor, üzerlerinde mezarlıklar inşa ediliyor, bir zamanların Sümer zigguratlarının üzerinde çim bitiyor, at koşturan adamlar beliriyordu. En doğuda, piramitleri müthiş bir kum fırtınası kaplıyor, rüzgâr taşların kenarlarını acımasızca söküp atıyor, en batıda Tuna nehrinin etrafında kırmızı çatılı balkabağı kubbeler bir yükseliyor, bir yıkılıyordu. Aslan başlı sfenksler kimi zaman kedi başlarına, kimi zaman çakal kafalarına dönüşüyor ama bu devingen süreç hiç aralıksız, hız kesmeden devam ediyordu. Güneş tepede yüz defa beliriyor, yüz defa kayboluyordu...

Sonra depremi andıran bir sallanma oldu, Osman'ın tedirgin bakışları altında güneş yön değiştirdi ve tekrar doğudan yükselmeye başladı. Fakat hızında bir değişiklik yoktu; tekrar tekrar gökyüzünden akıyor, yeryüzü göz açıp kapanıncaya kadar kısa bir sürede kararıyor ve aydınlanıyordu.

Osman'ın önüne serilen şehirlerin çeşitli yerlerinden alevler yükselmeye başladı. Kuleler, surlar, duvarlar, kubbeler, saraylar.. dikili ne varsa yanıyor, yıkılıyor ve parçalanıyordu. Osman'ın şaşkınlıktan elini koyduğu mermer sütun hızla eskimeye, kararmaya, küflenmeye başladı ve kısa bir süre sonra da bir moloz yığını haline geldi. Doğu'dan esen müthiş bir rüzgâr bu molozları da kum yığınına döndürdü ve tepede yine beş taştan başka hiçbir şey kalmadı. Aşağıdaki vadide de ayaküstünde tek bir bina, harap olmamış tek bir taş kalmamıştı. Mezarlıklar ardı ardına yükselirken, gökyüzünü kaplayan kapkara bulutlardan bardaktan boşanırcasına yağmur yağıyordu. Hayır, bu yağmur değil, tufandı! Her şey su ve çamur içinde kalmıştı. Bataklık ve çamur vadinin yeni hükümdarları gibiydi.

Osman, kulakları sağır eden bir ses duyduğunda arş yarılıyor sandı. Güneydoğu ufkunda gözleri kör eden bir ışık belirdi. Genç adam göz kamaştırıcı bu ışık karşısında bir ara gözlerini sımsıkı kapatmak zorunda kalmıştı.

Gözlerini tekrar açtığında önündeki manzara yeniden şenlenmeye, şehirler yeniden kurulmaya başladı. Fakat bu sefer gördükleri Osman'a tanıdık geliyordu. Kubbeler camilere, direkler minarelere aitti. Doğudan batıya ezan sesleri kulağına çalınıyordu. Konya Sarayı, Alaiye Camii, Kastamonu Atabey Külliyesi ve diğer pek çok Selçuklu mimarisi tüm ihtişamıyla beliriyordu. Mavi çinili duvarlar, seramik süslemeli saraylar, sivri kubbeler, kalın Selçuklu minareleri ardı ardına geçiş yapmaya başlamıştı. Zaman, bu sefer hızla ileriye doğru akıyordu.

Ne var ki, güneş ışığının yetmiş yedi ayrı tonunun çeşitli oyunlar oynadığı bu kesme taş duvarların da harabeye dönmesi uzun sürmedi. Önce doğudan, depremi andıran bir gürültüyle eyersiz atlara binen ordular belirdi. Önlerine ne geliyorsa yakıyorlar, kütüphanelerden alev dağları oluşturuyorlar, sarayları moloz yığınlarına dönüştürüyorlardı. Sonra batıdan, ellerinde devasa Haç alemleriyle beliren yüz binlerce ağır zırhlı şövalye Anadolu şehirlerini yakıp yıkmaya, camileri parçalamaya, insanları darp etmeye başladılar. Irzlarına geçtikleri kadınların ve çocukların çığlıkları Osman'ın kulak zarlarını patlatacak gibi çınlıyordu. Erkeklerin kellerinden oluşturdukları kuleler büyük kubbelerin yerlerini alıyor, vadilerdeki nehirlerden su yerine artık kan akıyordu. Gökyüzünü gri bulutlar kapladı, güneş kayboldu ve şiddetli bir kar fırtınası başladı. Önce tepelerin dorukları, sonra çatılar, daha sonra da sokaklar.. yeryüzü üzerinde ne varsa bembeyaz karla kaplandı.

Osman harabe beştaş kalıntılarına baktığında sanki tekrar bulunduğu zaman dilimine geri döndüğünü hissetti. Bir ara karşısındaki taşların üzerinde şu ayeti görür gibi oldu: "*Günleri biz insanlar arasında döndürüp dururuz.*" Ve devinim devam etti.

Kar durdu, bulutlar sıyrıldı ve güneş tekrar gökyüzünde belirdi. Bu sefer karanlık olduğunda ayın ışığı da keskin bir şekilde beliriyor, anlık aralıklarla ortalığı kaplayan lacivert karanlıkta parlayan bir elmas gibi gökyüzünde kendini gösteriyordu. Gökyüzü bir ok fırtınasına tutuldu, yüz binlerce okla ve mızrakla doldu doldu, boşaldı. Bilecik yönünden kanatlarını açmış gökyüzünde hızla süzülen bir kartal uçtu geçti. Bir kurt uluması çalındı Osman'ın kulağına.

Ufukta Osman'ın hiç görmediği kadar büyük kubbeler inşa ediliyor, azgın nehirlerin üzerine taştan köprüler çekili-

yor, şehirler birbirlerine muazzam yollarla bağlanıyor, yetmiş yedi odalı hanlar, suları hiç eksik olmayan hamamlar, ıssız yollarda kervansaraylar, şehirlerde beyaz konaklar, Arapça, Farsça, Türkçe, Yunanca binlerce elyazmasının saklandığı kütüphaneler, yıldızlara isim arayan rasathaneler, zamanın binde birlik dilimini ölçen muvakkithaneler inşa ediliyordu. Ellerinde kitaplarla oradan oraya koşturan insanların içinde göründüğü, geniş sahnlı, onlarca revaklı medreseler, ortalarında şırıl şırıl havuzların olduğu hastaneler, şifahaneler beliriyordu. Büyük meydanlarda oklar yarıştırılıyor, en uzak yerlere taşlar dikiliyordu. Dağların ardındaki nehirlerden şehirlere suyolları inşa ediliyor, ağızlarından şelale gibi suların aktığı çeşmeler ve sebiller dört bir yana yayılıyor, Osman'ın daha önce hiç görmediği renkte çiçekler, laleler, ağaçlar gökyüzündeki hilal ile aydınlanıyordu.

Kuzeybatı ufkunda gök gürültüsünü andıran gümbürtüler olduğunda Osman yıkılan Roma surlarını gördü. Çok uzak bir diyarda, ortasından deniz geçen bir şehirde üç şerefeli, altı minareli camiler tek parça filayakları üzerinde yükseliyor, boğazın suyu yalıların duvarlarında değişik oyunlar oynuyor, sekiz köşeli şadırvanlara taştan hatlar oyuluyordu. Kuleli kapılar kasırları, mutfakları, köşkleri ve bahçeleri içine alan koca bir saraya yol veriyor, çini, kalem işi ve ahşap işçiliğinin binbir türlüsü Osman'ın gözlerini kamaştırıyordu. Firuze, beyaz ve lacivert renkteki mozaik çiniler onlarca sarayın ve konağın duvarlarını süslüyor, duvarlar çiçek motifleriyle kaplanıyordu. Tarif edilemeyen güzellikte yazılmış Kur'an-ı Kerim sayfaları gökyüzünde uçuşuyordu. Altın ve gümüşün kırk ayrı çeşidi, kadınların takmak için birbirleriyle yarıştıkları mücevherler, beylerin giymeye can attığı deri elbiseler, damağın tatmadığı güzellikteki lokumlar ve baharatlar ve daha pek çok eşya ve yiyeceğin insanlara sunulduğu yüzlerce dükkânı

içine alan labirentimsi bedestenler şehrin merkezinde kıvrım kıvrım yayılıyordu. Şehirleri her biri bir dağı andıran kule ve burçlardan oluşan hisarlar koruyordu.

Osman siyah saçları dalgalanmaya başladığında yeni bir fırtınanın daha geldiğini hissetti. Önce burnuna bir kar tanesi düştü. Kristal, güneş ışığıyla ışıl ışıl parlıyordu. Fakat güneşin kaybolması ve lapa lapa karların yeryüzünü doldurması uzun sürmedi. Ağaçların yaprakları sarardı, yeşillikler birer birer ortadan kayboldu. Metrelerce derinliğindeki kar tüm şehirleri, koca bir imparatorluğu baştanbaşa beyaz bir örtüye bürüdü. Ne gri aydınlıkta güneş, ne de gece karanlığında hilal görülür oldu.

Osman, sessizliği ve hiçliği kemiklerinde hissedebiliyordu.

İşte o sırada sağ omzunda bir el hissetti. Bu sıcak dokunuşu, sağlam kavrayışı, parmaklardaki gücü ve güveni tanıyordu Osman. Hayatında ancak bir tek kişi ona bu şekilde dokunabilirdi.

Arkasına döndüğünde babasını, Ertuğrul Gazi'yi gördü. Kayı Beyi hasta günlerinin aksine hiç olmadığı kadar dinç görünüyordu. Gözlerinde bir ışıltı parlıyor, yüzünde Osman'ın çocukluk günlerinden hatırladığı bir tazelik bulunuyordu. Sanki yaşlı adamın saçlarının akı azalmış, omuzları dikleşmiş, yüzüne can gelmişti. Ertuğrul Gazi yeşil ipekli bir hırka giyiyordu. Osman ötede, ağaçların arasında birkaç atlı figür daha görüyordu ama şimdi tek düşündüğü babasıydı.

Sağ yanağından bir damla gözyaşı aktı. İki eliyle birden babasının elini kaptı, öptü ve alnına götürdü. Bu elin kokusunu özlemişti. Babasının güçlü omuzlarına sarılmak, onun göğsüne kapanıp küçük bir çocuk gibi saatlerce ağlamak, "Nasıl edeyim baba? Nasıl gideyim? Bilemedim babam! Bana yol göster, iz göster! Amcam... Amcamı unutamıyorum... Babam, beni affettin mi, efendi babam, yiğit babam!?" diye hıçkırarak

ağlamak, onunla dertleşmek istiyordu. Ama bunların hiçbirini söyleyemedi, gözleri daha çok buğulandı, burnu sızladı ve "Seni çok özledim baba," diyebildi sadece.

Ama Ertuğrul Gazi sanki oğlunun tüm hissettiklerini duymuş, onu anlamış gibi bakıyordu Osman'a. "Kanımın kanı, canımın canı, beyliğimin vârisi, yiğit oğlum, can oğlum, yürekli oğlum, kalbi geniş oğlum," dedi. "Sen ne yaptıysan devletin bekası için yaptın. Biz, hiçbir şeyin kolayını seçmedik. Senin girdiğin yol yeryüzüne adalet ve iyilik getirme yoludur. Düşmanların hem çoktur hem de güçlüdür. Yükün ağır, beylik zordur... Allah'a sığın. Gerçek Malik, O'dur; O, Selam'dır, Mu'min'dir; Fettah'dır. *O, bozgun çıkaram, ıslah ediciden ayırt eder... Allah, hesap yapanların en ustasıdır.*"

Ertuğrul Gazi, oğlunu kolundan tutup ormanın içine doğru soktu. Bir zamanların Kayı Beyi yürüdükçe ayağının altındaki karlar eriyor, toprak ve yeşil ortaya çıkıyor, adım attıkları yerlerde kuru çiçekler yeşilleniyor, ağaçlar yapraklanıyor, sanki başka bir âleme geçer gibi yeni bir mevsimin içine giriyorlardı. Altlarından ırmaklar akan köşkler, kiraz ağaçları, salkım salkım dizili muz ağaçları ve sayısız meyveler belirmeye başlıyordu. Kapkara bulutlar yerlerini masmavi gökyüzüne bırakıyorlar ve gökyüzünde güneş tekrar ortaya çıkıyordu.

Osman az ötede Bay Hoca'nın ona el salladığını, Anka'nın onun tepesinden uçup geçtiğini gördü. Osman oğlanın yanına gidip, "Beni affet, seni koruyamadım," demek istedi ama Bay Hoca Osman'ın hiç görmediği kadar mutlu ve huzurlu görünüyordu.

"Gel," dedi Ertuğrul Gazi, "Sana atalarını göstereyim."

Osman koca bir çınar ağacının gölgesinde bembeyaz üç atlı gördü. Bunların her biri birbirinden güçlü görünen üç savaşçıydı. Bir tanesinin kafasındaki sivri miğferi, diğerinin göğsündeki örme yelek zırhı, bir diğerinin ok tirkeşi göz dolduruyordu. Bakışlarında tarif edilemez bir delicilik hâkimdi.

"Bunlar atan Oğuz Kağan, atan Alp Arslan ve deden Süleyman Şah," dedi Ertuğrul Gazi.

Onun tanıtmasıyla birlikte her bir savaşçı da teker teker başını hafifçe öne eğerek Osman'ı selamladı. Osman da elini kalbine götürerek ve başını eğerek onların selamını aldı. Savaşçılar sanki vazifelerini yerine getirmiş gibi atlarının burunlarını sağa kırdılar ve güneş ışığıyla ortadan kaybolan sis gibi ağır ağır yok oldular.

"Onlar nereye gidiyorlar, baba?" diye sordu Osman.

"En çok sevdikleri yere gidiyorlar," diye cevapladı Ertuğrul Gazi.

"Bu güzel yeri sevmiyorlar mı?"

"Onlar aynı anda pek çok yerdedirler, oğlum. İnsanoğlu şahadeti bir kere tattıktan sonra onu tekrar tekrar yaşamak ister. Onlar da bunu yapıyorlar. Ahirete kadar da yapmaya devam edecekler."

İkili yürümeye devam etti ve bir uçurumun yanına geldiler. Karşılarındaki dağ ile aralarında devasa bir şelale akıyordu. Osman hiçbir atın ve geminin yüzlerce metre uzunluğundaki bu şelaleyi geçemeyeceğini düşündü. Sular o kadar çok derine akıyordu ki, yere düştükleri yer görünmüyor, gökyüzüne gür, beyaz bir sis yükseliyordu. Beyaz köpüklerle akan suyun etrafı milyonlarca su damlasının oluşturduğu bir tülle örtülmüş gibiydi ve güneş ışıkları şelalenin üstünde şahane bir gökkuşağı oluşturmuştu. Karşıdaki dağın üzerinde Osman'ın tam olarak göremediği onlarca figür ve muhteşem yapılar vardı. Bunların bazılarını ancak küçük gölgeler olarak seçebiliyordu. Zira dağın ötesinden süzülen muazzam bir ışık gözlerini alıyordu.

"Bunlar," dedi Ertuğrul Gazi, "senin torunların." Sonra kolunu kaldırıp parmağının ucuyla vadinin üzerindeki çeşitli yerleri göstermeye başladı. "Şu sağdaki surların üzerinde duran Mehmet..." Osman hayatında görmediği kadar büyük

burçlar ve kulelerden oluşan bir yapının üstünde binlerce kişilik orduyla birlikte at süren bir genç gördü. "Şu gemilerin üstündeki Bayezid," diye devam etti Ertuğrul Gazi. Bu sefer, birer şehir büyüklüğünde yüzlerce geminin en önündekinde, pruvada ayakta duran adamı gösteriyordu.

Böyle böyle Ertuğrul Gazi, Osman'a bir düzine ismi tanıttı. Elinde göz kamaştıran altın anahtarlar tutan kişinin Selim, dev ayaklarıyla Katolik krallarını ezen adamın Süleyman, büyük bir kubbenin gölgesinde dinlenenin Ahmet, kırmızı üniformalı askerlerle savaşanın Murat, garip kıyafetli elbiseleriyle üzerine gelenleri tek eliyle durduranın Abdülhamid olduğunu söyledi.

Sonra daha yüksekte, çok daha uzakta, dağın doruğunda duran bir kişiye işaret etti. Onun ardında üç figür daha seçiliyordu. "Bunlar da senin bayrağını yerden kaldırıp tekrar taşıyacak olanlar," dedi. "Şu doruktaki Mustafa. Ardında duranlar da Adnan, Turgut ve Recep."

"Bayrak neden yere düşüyor, baba?" diye sordu Osman.

"İşte onu bana sorma, oğlum, söyleyemem," dedi Ertuğrul Gazi. "Biz ancak bize izin verildiği kadarını seninle paylaşırız. Deryadan bir damla sadece..."

Osman hayranlıkla kendinden geçerek bu akıl almaz manzarayı izlemeye devam etti. Ertuğrul Gazi tekrar Osman'a döndü ve arkasındaki aydınlık görüntü yavaş yavaş kararmaya, figürler silinmeye, şelalenin sesi yok olmaya başladı. Gökkuşağı hızla siliniyordu.

"Artık gitme vakti geldi," dedi tekrar oğlunun omzuna elini koyarak.

"Ben de burada kalayım, baba, sizlerle kalayım, biraz daha!" demek istedi Osman ama diyemedi. Onları bekleyen yoldaşları aklına geldi, yolunu bekleyen Rabia gözünün önüne geldi. Çadırlarında aç yatan Kayı çocuklarının ağlamaları çalındı kulağına.

Ama Ertuğrul Gazi anlamıştı yine onun aklından geçenleri.

"Henüz zamanı değil, oğul," dedi. "Yapılacak daha çok iş var. Dünyanın düzeni değişmez oğul, aydınlık ve karanlığın savaşı bitmez. Gün gelir devran döner. Biz çabaladık, sıramızı savdık. Artık bayrak sendedir. Fakat unutma ki bu yol korkunun yolu değildir, ümitsizliğin yolu hiç değildir. İnsanlar sana bakacak ve sende bir umut gözleyecek. Sendeki cesaret onları cesaretlendirecek, sendeki ışık onları aydınlatacak. Artık tek başınasın. Allah'a güven, yalnız O'na sığın. O sana yeter. Bunu hiçbir zaman unutma."

Baba oğul birbirlerine sarıldılar. Baba, oğlunu kucakladıktan sonra, "Unutma," dedi, "Mürekkepsiz, kitap yazılmaz; kansız, savaş kazanılmaz."

Ertuğrul Gazi de Osman'ın gözleri önüne serilen diğer güzel her şey gibi silinirken, gökyüzü tekrar bulutlanmaya, ağaçların yaprakları sararmaya ve yeryüzü yine kar ve soğukla dolmaya başladı.

Osman yıkılacak gibi oldu, "Hayır gitme, efendibabam! Biraz daha sohbet edelim! Ben de burada kalayım!" diye haykırmak istedi, yanındaki bir dal parçasına yapışmasa ardına aşacaktı. Başı dönüyor, kulakları zonkluyor, gözleri kararıyordu. Yapıştığı dal parçasını sımsıkı tutuyordu. Ve gözlerini kapattı.

Osman gözlerini tekrar açtığında kendisini Beştaş Tekkesi'nin içinde, Taci Hatun ve dervişlerin yanında buldu.

Elinde çorba kaşığını tutuyordu ve ağzına henüz tek bir damla bile koymamıştı.

Taci Hatun güvenen gözlerle Osman'ı izliyordu.

"Şimdi bana sağ elini uzat," dedi Taci Hatun, Osman'ın gözlerinin içine bakarak.

Osman'ın aklına Fakir'in dışarıda onun elini kapışı geldi. Şaşkınlıkla elini Taci Hatun'a uzattı.

Taci Hatun Osman'ın hiç tahmin edemediği kadar dinç bir şekilde genç adamın bileğinden yapıştı ve avuç içine baktı. Bir tebessüm belirdi kadının yüzünde. Gözleri, Osman'ın avcunun içindeki çizgilerde geziniyordu. Doğru açıdan bakıldığında ve görmesini bilene Osman'ın avucunda belli belirsiz bir "IYI" yazısı beliriyordu.

"Evet," dedi Taci Hatun. "Sen, O'sun."

Osman'ın, "Kimim?" demesine fırsat kalmamıştı ki, Taci Hatun arkasına döndü ve "Şimdi çorbanı iç," dedi. Osman'ın kafası karışmıştı ama kalbinde bir ferahlık hissetti. Ve nedense Taci Hatun'un sınavını verdiğini düşünüyordu.

Çorbadan ilk yudumu aldığında hafızasında müthiş bir fırtına başlayacağını, az önce gördüğü ve duyduğu her şeyi unutacağını, Taci Hatun'un çorbasının kokusunun ona bu esrarengiz yolculuğu yaşattığını ve yine onun çorbaya serptiği nilüfer çiçeğinin hafızasından tüm bunları birkaç saat içinde silip süpüreceğini bilmiyordu.

Her şey insanın sabah uyandığında hızla unutmaya başladığı bir rüya kadar belirsiz ve silik olacaktı.

Geriye bir tek göğsündeki ferahlık ve kafasındaki kararlılık kalacaktı. Bir de tarhana çorbasının damağındaki eşsiz tadı...

Taci Hatun de artık Kut-Alp'i tanımış ve kabul etmişti.

18

Osman, salın en önünde dikilmiş, gözlerini kısmış, yaklaşmakta oldukları kıyıda beliren köyün simsiyah siluete bakıyordu. Birer tarafında her zamanki gibi Ak Timur ve Konur Alp vardı. Önlerinde beliren kıyı, dişleri dökülen yaşlı bir adamın ağzı kadar sevimsiz görünüyor, beyaz karın içinden dışarı çıkan karartılar ve Osman'ın burnuna çalınmaya başlayan koku onu endişelendiriyordu.

Gerçi hava ayaza kestiği için bulutlar güneşi kısa bir süre de olsa rahat bırakmıştı ve ışıklar Sakarya'nın suyu üzerinde çeşitli oyunlar oynuyor, Osman'ın ela gözlerini değişik renklere boyuyordu. *Yine bir bilinmezlik, hep bir bilinmezlik*, diye düşündü genç adam. Yüzlerce metre öteden avına odaklanan bir kartal gibi gözlerini nehrin karşı yakasından ayırmıyor, bakışları ağaçları ve dağları deler gibi uzanıyordu. Karşıda dost mu vardı, düşmanla mı karşılaşacaktı, hiçbir fikri yoktu. Yavaş yavaş görünmeye başlayan çatısız evler, yanmaktan simsiyah olmuş ağaçlar, küle dönmüş odun parçaları hiç de iyiye işaret değildi. Kıyıya henüz birkaç yüz metre mesafede olmalarına karşılık yanık ve is kokularını duyabiliyordu.

Ama onu rahatsız eden koku ne yanık, ne de is kokusuydu...

Salın sol arka tarafında Yahşi Fakı elindeki beş metrelik sırığı suyun dibine ittirerek salı karşı tarafa yüzdürüyordu. Fakı, önce Osman ve adamlarını nehrin kuzeydoğu ucunda, dağların arasındaki bir bölgeye getirmiş, sonra çalıların altından, bir çukurun içine özenle gizlenmiş salı tutup çekmişti. Koca yapıyı Yahşi Fakı'nın tek başına yapışıp, pazularını şişire şişire, ensesindeki şah damarını kabarta kabarta patlayacak gibi asılışını gören Osman'ın adamları bir dervişin bu kadar güçlü olmasına şaşmış kalmışlardı. Ama asıl şaşkınlığı onları karşıya geçirecek salı gördüklerinde yaşamışlardı.

Yahşi'ye yardım etmek için çalı çırpının altından beliren ahşap yapının bir ucuna yapışan Aykut Alp, "Bizi bu şey mi karşıya taşıyacak!?" diyerek isyan etmişti. "Buna tekne demeye bin şahit lazım!" diyerek eklemişti Cavlak. "Yüzme bilsem karşıya kendim geçerim daha iyi!"

Yapının gerçekten de bir gemiye benzeyen hiçbir tarafı yoktu. Ne bir gemi omurgası, ne bir küpeştesi, ne de dümeni vardı. Birbirine kalın halatlarla geçirilmiş dümdüz ağaç gövdelerinden mürekkep, neredeyse dümdüz, dikdörtgen bir şeydi. "Bunun kıçı nerde, başı nerede?!" diye söylenmeye devam edince Aykut Alp, ağabeyi Turgut, "Ben şimdi senin kıçına bir tane geçirirsem senin de kıçınla başın karışacak, merak etme!" diyerek onu azarlamıştı.

Fakat diğer adamlar da şüpheli gözlerle Yahşi Fakı'nın suyun üzerine sürdüğü sala bakmaya başlayınca, derviş, "Nehrin en dar iki yakası burasıdır," diye açıklama yapmak ihtiyacı duymuştu. Zorunlu olmadıkça ağzını açmayan dervişin konuşmasına herkes kulak kabartmıştı: "Su burada sığdır, ama sığ olduğu için de bir salın yüzemeyeceği kadar risklidir. Suyun dibindeki kayalar bazı yerlerde yüzeye kadar çıkar ve normal bir teknenin kaburgasını akıntıyla birlikte parçalayıverir. Kayalıklardan ötürü kürek çekemezsin." Sonra salın üstüne çıkıp, eline küreği kamış ve Cavlak'a bakarak eklemişti:

"Yüzme bilmeniz hiçbir şey ifade etmez. Bu havada bu suda sadece üç kulaç sonra buza dönüşürsünüz."

Ak Timur, Osman'ın ardından sala atlamış ve adamlara dönerek, "Dervişi duydunuz; şimdi karı gibi dırdır etmeyi bırakın da şu tekneye --ya da her neyse!-- ona atlayın!" diyerek adamları paylamıştı.

Adamların salın üzerinde ilk başta dengede durmaları biraz zor olmuştu ama çok geçmeden herkes vücut ağırlığını çeşitli yerlere yayarak salın pürüzsüz bir şekilde yüzmesini izlemeye koyulmuşlardı. Saltuk Alp, "Fena değil," demişti. "Birkaç kütükten meydana gelmiş bir sal için hiç de fena değil!"

Yahşi Fakı'nın küreği ustaca hareket ettirişinden bu işi çok kereler yaptığı anlaşılıyordu. Önlerine bir taş çıktığında birkaç metre kala salın yönünü değiştiriyor ve tekrar karşı yakaya ilerlemeye devam ediyorlardı. Akıntı ne kadar yavaş olsa da onları bir taraftan sürüklüyor, karşıdan karşıya dümdüz gitmek yerine, onları çapraz bir hat izlemek zorunda bırakıyordu. Son günlerde yağan yağmur ve sel yüzünden nehrin dibi kalkmış, su, çamura bulanmıştı.

Osman, karşı kıyıda onları neyin beklediğini düşünürken Aykut Alp, Yahşi Fakı'yı izleyerek Saltuk Alp'e fısıldadı: "Bu herif namaz kıla kıla mı böyle kas yapmış?" Aklı hâlâ herifin tek başına koca kütükleri tutup çalıların altından çekişindeydi. "Derviş dediğin sıska olur, aç olur, fakir fukara olur!"

Turgut Alp, "O senin dediğin dilenci," dedi. "Dervişin hası böyle olur."

Saltuk Alp, "Bunlar Beştaş dervişleri," diyerek araya girdi. "Onlar hakkında çok şey duydum. Bu herif gözümüzün önünde kanatlansa ben şaşmam!"

"Yok artık, daha neler!" dedi Turgut Alp. "Dağda hayat zordur. Bunlar kayalıklarda yaşarlar. Böyle güçlü kuvvetli olmasa yaşayamazlar... Zor olsa gerek."

"Adamın dişleri bir atınkiler kadar beyaz," dedi Aykut. "Yanakları elma gibi. O kadar da sıkıntılı bir hali yok. Bunlar iyi beslenmiş... Belki de bir derviş olmalıydım."

Turgut Alp, "Ben buna kıçımla gülerim!" dedi kahkahayı patlatarak.

Aykut, "Ne oldu, beğenemedin mi?!" diyerek karşı çıktı.

"Sende bu çene varken kapıdan içeri dahi almazlardı seni," diye cevapladı Turgut Alp.

"Neyim varmış benim?!" diye çıkıştı Aykut Alp. "Namaz kılar, oruç tutarım. Param olursa hacca giderim. Benim dervişlerden neyim eksik!"

"Çenen!" dedi Turgut Alp. "Çok konuşuyorsun!"

Cavlak, "Karıların arasında bile böyle çenesi düşük yoktur," deyince Aykut Alp kılıcının sapına yapıştı, ama Turgut Alp durdurdu. "Boş ver," dedi, "takıldı sadece." Sonra kardeşine eğilerek fısıltıyla ekledi, "Deli," dedi, "uyma."

Aykut kılıcını bırakırken "Haha!" diyerek sitem etti etrafındakilere. "Susmasını öğrenirdim. Eğer karlı dağlara tırmanmak, bataklıklarda yürümek ve her gün bir çarpışmada ölüm tehlikesi görmek yerine susmak kolay olsa gerek. Bir tekkenin sıcacık ocağının dibinde yaşayacaksam çenemi de kapalı tutabilirdim elbette."

Akça Koca, "Sen dervişleri yanlış tanımışsın," dedi arka taraftan. Konuşmak için boğazındaki kahverengi atkısını çenesinin altına doğru çekmişti. Nefesi, atkının ağzının ucundaki kısmını nemlendiriyor, soğuk da bu ıslaklığı buza kesiveriyordu. Bıyıkları buzdan taş gibi olmuştu. "Asıl cihat onlarınkidir. Bizimki küçük cihattır. İnsanın kendiyle olan savaşı, savaşların en büyüğüdür. Hiçbir ordu nefis kadar güçlü, onun kadar inatçı, onun kadar donanımlı değildir. Yüz bin kişilik bir orduyla birkaç gün savaşmak, nefisle birkaç dakikalık mücadeleden çok daha kolaydır." Gazi, Yahşi Fakı'ya baktı. " Bu

adamlar nefislerini yenmişler. Onların her hareketleri zikirdir. Yürümeleri, durmaları, konuşmaları ve susmaları dahi bir ibadettir."

Yahşi Fakı, sanki konuşulanları hiç işitmiyor gibi sessizdi. Tek yaptığı önüne bakmak ve iki eliyle yapıştığı sırığı nehrin dibine sokup itmekti.

Aykut Alp, Akça Koca'yla aynı fikirde değildi. "O zaman biz niye savaşıyoruz? Bunca çileyi niye çekiyoruz?" diye sordu.

"Alp Erenler dua eder, Alpler savaşır," diye cevapladı Akça Koca. Bunu sanki büyük bir sırrı paylaşır gibi söylemişti. "Onların duaları olmasaydı biz olmazdık. Biz olmasaydık, onların duaları cevapsız kalırdı."

Cümlesini bitirir bitirmez sandaldakiler düşecek gibi oldu. Sandal kütürdeyerek bir kaya parçasına çarpmıştı. Ama Yahşi Fakı bir iki hareketle ahşap yapıyı tekrar hizaya soktu. Bu ufak sarsıntı saldakilerin sohbetini yarıda kesti ve herkesin bir süre susmasına neden oldu. Kıyıya iyice yaklaşmışlardı.

"Bu su, neden donmuyor?" diye sordu Nuri.

"Akıntı çok hızlı," diye cevapladı İlboğa.

"Hiç donmaz mı?" diye tekrar sordu Nuri.

Bu sefer Cavlak lafa girdi: "Evlat bil ki bu suyun donduğu gün bizim damarlarımızdaki kan da donmuş demektir... Dua et de böyle bir şey olmasın!"

Sonra bir iki sarsıntı daha oldu. Kütüklerin arasından su sızıyordu ama Yahşi Fakı'nın buna aldırış etmeyişi herkesi rahatlatıyordu.

Kaya Alp bir şeyler mırıldandı. İlk başta ne dediğini kimse anlamadı. Ama sonra, her zaman yaptığı gibi söylediği kelimeyi arka arkaya tekrar etti:

"Kelle!.. Kelleciler!.. Kelle!" Gözleri kıyıya çivilenmiş gibiydi. Yüzüne bakanlar onun bir hayalet gördüğüne yemin edebilirlerdi.

Şimdi herkesin bakışları kıyıdaydı. Çaylak Nuri'nin tüyleri diken diken oldu.

"Kelleciler ne?" diye sordu ama ona aldırış eden olmadı.

Kaya Alp'in o çatallı sesi oğlanın kulaklarında çınlıyordu. *Kelleciler!* Karşıdaki manzaranın Osman ve adamlarına "Hoş geldiniz," demediği çok açıktı. Yapraksız kuru ağaçlar isten simsiyah olmuştu. Evlerin tamamı ya yanıp kül olmuş, ya da yağan karın etkisiyle yarıda sönmüş, kimisi çatısız duvarlara, kimisi de duvarsız kalaslara dönmüştü. Osman'ın daha önce aldığı kesif koku şimdi herkesin burnuna geliyordu. Nuri, tiksintiyle dirseğini burnuna götürdü, yüzünü buruşturdu.

Ne İlboğa'nın ne de ötekilerin ağzını bıçak açıyordu. Nuri, onların yüzlerindeki dehşeti rahatlıkla görebiliyordu. Zaten onu kıyıdaki manzaradan çok bu savaşçı adamların yüzündeki endişe tedirgin ediyordu. Etrafındaki yüzler şimdi bir de gökyüzündeki kara bulutların güneşi yeniden hapsetmeleriyle iyice kararıyordu.

"Suda bir şey var!" diye bağırdı Aykut Alp parmağıyla işaret ederek.

Diğerleri salın üzerine Aykut'un gösterdiği yöne baktılar.

"Evet, ben de gördüm, tam orada!" diye yanıtladı Saltuk Alp. "Bir kafa!"

"Acele edin!" dedi Osman ve saldaki sırıklardan birini kaptığı gibi Yahşi Fakı'ya salı o tarafa yönlendirmesi için yardım etti.

Sudaki şeye yaklaştıklarında bunun küçük bir çocuğun bedeni olduğunu gördüler. Çocuk suya bir batıyor, bir çıkıyordu. Bu görüntü karşısında Osman'ın kanı kurudu.

"Acaba yaşıyor mu?" dedi Turgut Alp çaresizce.

Osman elindeki sırığı çocuğun elbiselerine takıp onu önce kendine çekti sonra da uzanıp bir çırpıda çocuğu çekti aldı.

Ama çok geçti. Çocuk çok uzun süre önce ölmüştü.

Osman ve adamları çocuğun masum yüzüne bakakaldılar.

"Bu canilik!" diyebildi Saltuk Alp kendini toparlayarak. "Tüyü bitmemiş bir yetimden kim ne arayabilir ki!?"

Osman'ın ağzını bıçak açmıyordu. Günlerdir gördüğü kâbuslardaki kıyıdaki çocuk aklına geldi. Gözlerine yine kan oturmaya başladı. Çocuğun başını göğsüne bastırıp bir süre öylece kalakaldı. Böylesi bir merhametsizliğe ve vahşete nasıl karşı koyabileceğinden tam emin değildi.

Grup kıyıya yanaştığında önce Osman, sonra Ak Timur ve Konur Alp dizlerine kadar çıkan suyun içine atladılar. Diğerleri onları takip etti.

Nuri suya girdiğinde, "Soğuk! Buz gibi!" diyerek neredeyse çığlık atacak kadar bağırmıştı. Su çivi gibiydi.

İri cüsseli Saltuk Alp bir battaniyeye sardıkları çocuğun bedenini kucağında taşıyordu. Kumral Abdal ile birlikte oğlanı gömecek bir yer bulmaya girişti hemen.

Salda bir tek Yahşi Fakı kalmıştı.

Osman arkasına döndü ve ona, "Sen gelmiyor musun?" der gibi baktı.

"Benim görevim buraya kadar, Osman Bey," dedi Yahşi Fakı. "Bundan sonrası size kalmış." Elindeki sırığı ters tarafa doğru itmeye ve kıyıdan uzaklaşmaya başlamıştı bile. "Geri döndüğünüzde..," diye başladı ama sonra düzeltti. "Geri *dönebilirseniz eğer*, ben burada bir sal hazır ederim."

Adamlar arkalarını dönmüşlerdi ki Yahşi Fakı birden bağırdı: "Unutmayın!" dedi, "O, sizin aranızda yürür ama aldanmayın! O'nda *kut* vardır!"

Alpler şaşkınlıkla birbirlerine baktılar. "Garip adam şu Beştaş dervişi," dedi Aykut Alp.

Yahşi Fakı, Sakarya'nın ortasına doğru gözden kaybolurken Osman ve diğerleri garip bir şekilde, annelerinden ilk

defa ayrılan çocuklar gibi yalnız ve korumasız hissediyorlardı kendilerini. Sanki Sakarya'nın bu tarafı onların için ufkun öbür ucuydu. Ayın görünmeyen yüzü kadar soğuk ve ıssız bir yerdi.

Yanı başındaki daldan havalanan bir kuzgun, Nuri'yi üstüne bir yarasa sürüsü çullanmış kadar korkuttu.

Ağaçların içinden yaklaşan Saltuk Alp, "Korkma evlat, bu yerde bir kuş, korkman gereken son şey," dedi. Bu lafın Nuri'yi rahatlatması mı gerekiyordu, oğlan bilemedi, ama onu çok daha fazla korkuttuğundan emindi.

Osman ve Ak Timur evlere, daha doğrusu evlerden arta kalan yapılara temkinli adımlarla yürümeye başladılar.

İlboğa, "Ben yiyecek bir şeyler bulmaya çalışacağım," diyerek köyün tahıl ambarını aramaya koyuldu. Diğer adamlar da çeşitli yapılara doğru usul usul yayıldılar.

Turgut Alp, "Ateş yakalım mı, Usta?" diye sordu Osman'a.

"Önce burada ne olduğunu anlamalıyız," diye cevapladı Osman. Kıyıya bu kadar yakın ve açıkta ateş yakmak riskli olabilirdi.

Yirmi otuz metrelik bir tümseğin ardından duvarlar yükseliyordu. Burası bir kıyı köyü olmalıydı. Sık sık taşan Sakarya'nın sularından korunmak için nehir yatağının dışına inşa edilmişti. Fakat köyü nehir değil ama başka bir şey yutmuş gibiydi. Etrafta bir tek insan dahi yoktu. Köyün ortasındaki çeşme ve hayvanların su içtiği taştan yalak kupkuruydu. Aykut Alp kafasını yalağın içine doğru uzattığında bir yılanın ağır ağır kıvrımlarla hareket ettiğini gördü. Hayvanın içindeki şişkinlikten onun henüz bir hayvan yuttuğunu görebiliyordu.

Osman, bir zamanlar köyün kıraathanesi olduğu anlaşılan büyükçe binanın yanına geçti. Binanın çatısı ve güney duvarı tamamen yanmış, geriye simsiyah üç duvar ve gözleri çıkarılmış korkunç bir yüze benzeyen, pencereleri kül olmuş kara

delikler kalmıştı. Bu binanın içi de diğerleri gibi bomboştu. Diğer adamlar da yanık duvarların ardında talan edilmiş eşyalar ve boş odacıklarla karşılaşıyorlardı.

Konur Alp, "Bütün insanlar nerede?" diye sordu. Herkesin aklındaki, sormaktan çekindikleri, cevabını öğrenmekten korktukları soru buydu.

Saltuk Alp ve Cavlak batı kanadındaki, nispeten daha sağlam kalmış evlerden birinin içeri girdiklerinde darmadağın eşyalarla karşılaştılar. Evin içinde fareler yatak pamuklarının içine yer yapmıştı. Yünlerin içinde yeni doğmuş bir düzine pembe fare yavrusu vardı. "Allah'ın belası fareler!" diyerek tiksintiyle geri kaçtı Saltuk Alp. Tüyleri diken diken olmuştu. Cavlak gülmeden edemedi. Saltuk Alp sırtındaki baltaları şıngırdatarak evden koşarak çıkarken alçak tavana kafasını vurmuştu. Kel kafasının tam üstünde şimdi parmak kadar bir kırmızılık oluşmuştu. Yakındaki adamlar ona bakınca Saltuk Alp soluklanarak kendini açıklama ihtiyacı hissetti: "Böyle küçük küçük, minik, pembe yavruları!" diyerek bir taraftan da eliyle hayvanların boyutlarını gösteriyordu. Diğer eliyle de kafasını ovuşturuyordu. Konuştukça tüyleri diken diken oluyordu.

Normalde herkesin gülerek karşılayacağı bu durum karşısında bile herkesin yüzü düşüktü. Terk edilmiş bu köydeki kesif kokunun kaynağını hâlâ bulamamışlardı. Saltuk Alp çocukluk yaptığı için kendine kızdı ama elinden bir şey gelmezdi. Farelerden tiksiniyordu. Özellikle o hayvanların doğurduğunu düşürmek, küçük yaratıklara benzeyen yavrularını görmek onu iğrenç bir tiksinçlik duygusuyla dolduruyordu.

Adamlar girdikleri evde, baktıkları her duvarın ardında terk edilmiş eşyalar, altüst edilmiş ahşap çekmece ve dolaplar, boşaltılmış kilerler buluyorlardı. Cavlak bir evin yüklüğünde bulduğu yırtık çorapları, ayaklarındaki ıslaklarıyla değiştirdi. Yün çoraplar farklı renkteydi ve topukları ve parmak uçları yırtıktı

ama bu Cavlak'ın umurunda değildi. Birkaç tanesini üst üste giyince delikler kapanmış ve adamın ayaklarına müthiş bir sıcaklık hissi vermişti. Başka bir evin odasında da tek parça halinde, yırtılmamış, sökülmemiş bir kilimi dürüp heybesine attı.

Gazi Rahman ve Akça Koca'nın girdikleri bir ahırda ise bir deri bir kemik kalmış, gübrenin içine bulanmış bir inekle karşılaştılar. Hayvanın karnı şişmiş, patlamış, içini binlerce kurtçuk doldurmuştu. Hayvanın ağzından dışarı sarkan dilinin üstü ve gözlerinin olması gereken yerde de bu beyaz kurtçuklardan vardı. Leş kokusu, iki adamın burun deliklerinden girmiş sanki birer sülük gibi beyinlerine yapışmıştı. Merakına yenik düşen Nuri manzaraya baktığında sabah yediği kuru ekmek parçalarını da dışarı çıkardı.

Grup köyün meydanında tekrar toplandı.

Aykut Alp, "Bütün herkes kuş olup uçmadı ya!" diye söylendi.

İlboğa, "Ambarlar tamamen boşaltılmış. Geriye şişman farelerden başka hiçbir şey kalmamış," dedi.

O sırada Nuri'nin çığlığı kulaklarına çalındı.

Cavlak, "Oğlan kokunun kaynağını buldu anlaşılan," dedi diğerleriyle birlikte sesin çıktığı yere doğru giderken.

Köyün kuzeybatı kanadında, yıkılmış minaresinden bir cami olduğu anlaşılan yapının yanında almışlardı soluğu. Nuri elini tepesi göçmüş minarenin duvarına dayamış, başını yere eğmiş, öğürdükçe öğürüyordu. Midesi boş olduğu için bir şey çıkmıyordu ama yine de kuru kuru öğürmeye devam ediyordu. Gözleri kan çanağı olmuş, sürekli yaşlar akıyor, burnundan sümükler çıkıyordu.

Bir ağaç gibi ortasından kırılırcasına yıkılan minarenin sivri çatısı nasıl olduysa tek parça halindeydi ve şimdi Osman'ın ayaklarının dibinde uzanıyordu. Çatının ucunda bulunması gereken demir alemin parçalanarak yerinden çıkar-

tıldığı görülüyordu. Köyü yağmalayanlar belli ki minarenin alemine de göz dikmişlerdi.

Osman, yerdeki yarısı yanmış bir parşömen yaprağını eğilerek eline aldı. Sayfanın üstünde siyaha çalan kan lekeleri vardı. Osman parşömenin üzerindeki Arapça harfleri seçer seçmez bunun bir Kur'an sayfası olduğunu anladı, el öper gibi öpüp başına götürdü. Sayfayı katlayıp göğsüne, mintanının içine soktu.

Ak Timur, caminin zincirlerle sımsıkı bağlanmış ama yanmaktan küflenmiş ve hasar görmüş çift kanatlı kapısının önünde durdu. Oğlan, kapının üzerindeki oyuktan içerisini görmüş olmalıydı. Kapıya sağ ayağıyla sağlam bir tekme geçirince kapı kirişlerinden koparak güm diye yere yıkıldı. Tüm adamlar kapıda dikilmiş, dehşet içinde içerdeki manzaraya bakıyorlardı.

Koku artık dayanılmaz haldeydi ama artık bu kimsenin umurunda değildi.

Osman sanki ne göreceğini biliyormuş gibi, isteksizce, ayaklarına zincirler bağlanmış gibi zorlukla yürüyordu. Kapıdakiler iki tarafa açılarak ona yol verdiler. Ve Osman, iki yüz kişiyi aşkın insanın kellesiz cesediyle karşılaştı. Cesetlerden bazıları secdeye kapanmıştı ama kafaları yoktu. Sağ köşede bir kadın uzanıyordu. Az ötede, pencerenin kenarına yapışıp kendini yukarı kaldırmış ama orada öylece kalakalmış kellesiz başka bir beden duruyordu. Caminin mihrabı, minberi, duvarlardaki raflar... Her şey kana bulanmıştı.

Saltuk Alp, hâlâ öğürmeye devam eden oğlanın yanına geldi. Onun omzuna elini koydu ve "İşte şimdi biliyorsunuz artık 'kellecilerin' ne anlama geldiğini," dedi.

Osman, manzara karşısında sanki taşlaşmıştı. Sımsıkı sıktığı sağ yumruğu artık bir gülleden farksızdı. Tırnakları öyle sert dayanıyordu ki avcunun içine kan oturuyordu.

19

Saltuk Alp adımlarını temkinli atıyordu. Ağır ağır ve sessizceydi. İki baltası da sırtındaki kınlarından çıkmıştı. *Kapan* bir elinde, *Tepen* diğerindeydi. Yerdeki çalı parçalarına basarken onların çatırdamaması için özel bir çaba sarf ediyordu. Ama çoğu yerde, buzlaşmış dal parçaları birer cam haline gelmişti ve ne kadar uğraşırsa uğraşsın onların gürültü çıkarmasına engel olamıyordu. Gerçi o, gruptaki en kilolu adamlardan olduğu için ayağının altına gelen her şey buzlaşmış olmasa bile çıtır çıtır eziliyordu ama bunun için yapacağı hiçbir şey yoktu.

Nökerlerin hepsi de Saltuk Alp gibi teyakkuz halindeydi. Bir ip gibi dizilmişler, sık ağaçlarla kaplı bir ormanda tek sıra halinde ilerliyorlardı. En önde Osman, Ak Timur ve Konur Alp, en arkada İlboğa, Nuri ve Gazi Rahman ve ortada da grubun diğer geri kalanları... Sakarya'nın bu tarafına geçeli beri harabe haline gelmemiş tek bir köyle bile karşılaşmamışlardı. Gece konakladıkları bir mağara dışında iki gündür yürüyorlardı.

Kellecilerle karşılaşmamak için ne kadar sapa, dik ve eğri büğrü yamaç varsa onları seçiyorlar, ana hatlardan uzak duruyorlardı. Gittikleri her köşede bir yıkılmışlık onları karşılıyordu. Bir zamanlar Selçuklu'ya sınır görevi yapan yüksek ku-

leler çürük birer diş gibi görünüyordu. Muhafızlar ya çoktan kaçmışlar ya da vahşice öldürülmüşlerdi. Pek çok kervansarayın kapısına kilit vurulmuş, baykuş ve örümcekler Selçuklu kalelerinin yeni hükümdarları olmuştu.

Mudurnu'ya bir günlük yolları kalmışken kaybolduklarını anlamışlardı. Nehrin bu tarafını hiç bilmediği için Mihal'in rehberliği de işe yaramıyordu artık. Mihal, sürekli kuzeybatıya ilerlerse Samsa Çavuş'un topraklarına varabileceklerini söylüyordu ama diğerleri o kadar emin değillerdi. Aykut Alp birkaç saat kadar önce yerde taze bir at tezeği fark etmiş, çalıların ve karların üzerindeki izlerinden küçük bir grup atlının yakınlarda olduğunu söylemişti. Çok geçmeden yolda ölmek üzere olan bir kadınla karşılaşmışlardı ve kadının son cümleleri, "Vakit varken geri dönün... İleride onlar var..." olmuştu. Kumral Abdal kadını iyileştirmek için bir şeyler içirmeye çalışmış ama başarısız olmuştu.

"Bunlar her kimse büyük bir ordu değil," demişti Aykut Alp. Turgut Alp de kardeşine katılmış, "Ya küçük bir haydut grubu ya da kendilerine kısa bir eğlence arayan birkaç Katolik şövalyesi," diye eklemişti.

Saltuk Alp kadını orada öylece bırakamayacaklarını, gömmeleri gerektiğini söylemişti ama diğerleri bunun için vakit olmadığını söylediler. Osman Bey, atlıların kimler olduğunu öğrendikten sonra geri dönebileceklerini söyledi.

Böylelikle herkes silahlarını çıkartmış ve ağır ağır ilerlemeye koyulmuştu. Yarım saattir yürüyorlardı.

"Orada! Doğu kanadında!" dedi fısıltıyla Konur Alp. Kılıçsız eliyle, ağaçların arasından gösterdiği yeri işaret etti.

Adamlar baktıklarında, ilerideki açıklıkta atının üstünde duran birini gördüler. Sessizce atlı yönünde gittiklerinde bunun bir savaşçı değil, atının üstünde, boynuna ip geçirilmiş bir erkek olduğunu fark ettiler.

Adamın suratı kanlar içindeydi, elleri arkadan bağlanmıştı ve boynundan geçen ip tepesindeki kalın bir dala çıkıyordu. At yeri eşeleyerek ileri geri hareket ediyor, o hareket ettikçe de üstündeki adamı tutan ip daha da geriliyordu.

"Bu, az önceki kadının kocası olabilir mi?" dedi Aykut Alp.

"Kimse kim," dedi Saltuk Alp ileri atılarak. "Adamı hâlâ kurtarabiliriz!"

Osman'ın "Dur!" demesine vakit kalmamıştı ki Saltuk Alp atın yanına koştu. Oysa Osman garip bir şeyin olduğunu sezmişti. Ama şimdi Saltuk Alp kendini bu şekilde açığa çıkarınca onu yalnız bırakamazdı. Grubun geri kalanı da atın yanına koştular.

Ağaçların arasından tam çıkmışlardı ki acı bir ıslık sesiyle birlikte at kıçına kırbaç yemiş gibi yerinden sıçradı ve koşmaya başladı. Atın üstündeki adam artık ipin ucunda sallanıyordu. Boynu kırk beş derece yana bükülmüştü, belki de çoktan kırılmıştı. Saltuk Alp birkaç saniye içinde zavallının altına geçti ve onu ayaklarından tutup yukarı doğru tarttı. İp gevşemişti ama hâlâ kurbanın boynundaydı.

Adam ayaklarındaki sıcaklıkla birlikte gözlerini açtığında onu kurtarmaya koşan Osman ve adamlarını gördü. Tüm gücüyle başını ve gözlerini iki tarafa oynattı. Onlara, "Hayır!.. Gidin!" der gibi bakıyordu.

Osman, "Tuzağa düştük!" dedi.

O cümlesini bitirmeden ipin ucundaki adam tam göğsüne yediği bir ok darbesiyle son nefesini verdi. Saltuk Alp, kucağında adamın ayakları, öylece kalakaldı.

Atılan okla birlikte, ağaçların arasından bir düzine orak kılıçlı Moğol çıktı.

Kelleciler Osman'ın ve yoldaşlarının etrafını sarmışlardı.

20

Moğollar dar bir çember halinde Osman ve adamlarının etrafını sardılar. Yarısının elinde atılmaya hazır oklar, diğer yarısının elinde de kılıçlar bulunuyordu. Adamların suratları sanki henüz bir savaştan çıkmış gibiydi, ama bu onların doğal görünümüydü. Kanlı ve kirli. Kaynatılmış deriden yapılma pantolonları yırtık pırtıktı. Adamlardan birinin kulağının olması gereken yerde parmak kadar bir et sarkıyordu, bir diğerinin burnu ortasından kırıldığı için olsa gerek yamuk duruyordu, bir başkasının sol gözünün üstünden aşağıya kadar inen derin bir kesik yarası göze çarpıyordu. Gözbebeği yerine tamamen göz akı vardı. Adamlardan bazılarındaysa simsiyah başlıklar vardı, sadece gözleri açıktaydı.

Grubun lideri olduğu anlaşılan adam atının üstünde ileri çıktı. Aksanlı Türkçesiyle haykırdı:

"Biz Guo Cengiz Kh'an'ın adamlarıyız ve onun adına size emrediyoruz! Silahlarınızı atın!"

Osman Bey bir adım ileri çıktı. Elinde çekilmiş kılıcı duruyordu. "Silahlarımızı atarsak bizi öldürmeyeceğinizi nereden bileceğiz?" diye sordu.

Adam sırıttı, ağzındaki simsiyah birkaç diş ortaya çıktı:

"Sizi zaten öldüreceğiz," dedi. "Silahlarınızı atarsanız belki acı çekmezsiniz. Ama atmazsanız sizi yavaş yavaş, işkence ederek öldüreceğimize garanti verebilirim."

Ak Timur ve Konur Alp göz göze geldiler.

"Ben Kayı lideri Ertuğrul oğlu Osman'ım. Adamları bırakıp beni alın."

"Biz seni ne yapacağız?"

"İyi fidye ederim."

"Bu kadar önemli biriysen eğer, senin ölün dirinden daha fazla para eder. Efendim Guo Cengiz Kh'an beni bunun için ödüllendirecektir."

Osman, adamlarını gözleriyle hızla taradı. Beklediği cevabı almıştı. Atın üstündeki Moğol'a başını kaldırarak

"Dediğin gibi olsun öyleyse," dedi ve "Silahlarımızı istiyorsan gel de al o zaman!" diye kükredi.

Moğol, ağzını büktü ve okçularına dönerek, "Şişleyin hepsini!" diye emretti.

Okçular yaylarını iyice gerdiler, her biri bir adamı gözüne kestirdi. Saltuk Alp, "Allahu Ekber!" diye avazı çıktığı kadar bağırdı hıncından.

Bir buğday çuvalına mızrak batırılmış gibi "haşırt!" diye bir ses duyuldu. Sonra bir tane daha. Sonra bir tane daha...

Atının üstündeki Moğol gözleri fal taşı gibi açılmış şekilde karnına baktığında bir mızrak gördü. Ucundan bağırsak parçaları sarkan mızrak herifin sırtından girmiş, karnından çıkmıştı.

Osman, yeryüzünde bu şekilde mızrak atabilen tek kişi tanıyordu.

Ellerinde yay tutan diğer Moğol askerleri de aynı şekilde sırtlarına isabet eden mızraklarla teker teker yere yığıldılar. Adamlardan biri tam ensesinden mızrağı yemişti, zıpkın boynunun öte tarafından çıkmıştı.

Ama iki okçu can havliyle oklarını bırakabilmişlerdi. Bunlardan bir tanesi Osman'ın tam üzerine geliyordu. Kayı Beyi hızlı bir kılıç darbesiyle oku ikiye ayırdı. Aykut Alp ise üzerine gelen ok darbesini yere yatarak savurdu ve ok, arkasındaki ağaca saplandı.

Moğol lideri karnındaki mızrakla yere yığılırken otuz metre kadar arkasındaki bir taşın üstünde mızrağın sahibi göründü. Rakun postu bir başlık giyen adam arka arkaya üç mızrak daha sallayıp onları da üç okçuya isabet ettirmişti.

Osman Bey, ona baktığında rahatladı. Yüzünde bir tebessüm belirdi, bu genç adamı tanıyordu.

Osman onu bulamamıştı ama Samsa Çavuş, Osman'ı bulmuştu.

21

"Uzun zaman oldu," dedi Samsa Çavuş, Osman Bey'i kucaklarken. Kafasında her zamanki gibi rakun postundan yapılmış başlığı duruyordu. Başının arkasından rakunun çizgili kuyruğu sarkıyordu. "Er ya da geç seninle yeniden görüşmeyi bekliyordum," diye devam etti ve etrafına bakındı. "Ama bu şartlar altında değil."

"Evet uzun zaman oldu," dedi Osman eski yoldaşıyla sarıldıktan sonra. Onunla en son Ermenibeli'ndeki kumpasta omuz omuza savaşmıştı. "Mızrak atıcılığındaki ustalığından pek bir şey yitirmemişsin."

"Kelleciler beni zinde tutuyor," diye gülümsedi Samsa Çavuş. "Bilirsin rakunlar su kenarlarında avlanan diğer hayvanları avlar." Onlarla tanışmak zorunda kaldığın için üzgünüm."

Mudurnu Beyi, diğerleriyle kucaklaştı. Adamları ölülerin cansız bedenlerinden mızrakları çekip çıkarıyordu. Diri ele geçirilen iki Moğol kılıç ucunda diz çöktürülmüştü.

"Bizim geleceğimizi nereden biliyordun?" diye sordu Ak Timur.

"Bilmiyordum," diye cevapladı Samsa. "Kelleciler zaman zaman korumasız buldukları evlere saldırır, kadın kaçırırlar. Bu adamın karısını da kaçırdılar, o da peşlerine düştü. Adam

aklını kaybetmiş gibiydi." Adamın başına gitti, eğildi, yüzüne baktı. "Onu suçlayacak değilim elbette." Tekrar doğruldu. "Ben de yanıma hemen bulabildiğim kadar adamımla onun arkasından gittim. Ama belli ki çok geç kalmışız. Kellecilerin izini kaybettik sanıyorduk. Herifler ağaçların arasında birer hayalet gibi kaybolup, tekrar birer gölge gibi yanı başında bitebiliyorlar... Sonra ıslığı duyduk. Gerisini zaten biliyorsunuz."

Ak Timur, "Kadın üç yüz metre kadar ötede," dedi.

"Yaşıyor mu," diye sordu Samsa Çavuş ama Ak Timur'un yüzündeki ifadeden ihtiyacı olan cevabı aldı.

"Onları gömmemiz gerecek," dedi Saltuk Alp.

"Evet ama burada değil," dedi Samsa. "Bir an önce atlara binip kasabaya geri dönmek zorundayız." Gökyüzüne baktı. "Çok geçmeden hava kararacak. Emin olun hava kardığında burada olmak istemezsiniz."

Ak Timur, "Esirleri ne yapacaksın?" diye sordu kılıç ucunda tutulan iki adamı göstererek.

Samsa Çavuş onların yanına gitti, belindeki kılıcı çıkarttı ve "Esir mi?" diye sordu garip bir şey duymuş gibi. Tek bir kılıç hamlesiyle iki Moğol'un da kelleleri ile boyunları arasında bir yarık açtı. Adamlar böğürerek yere yığıldılar.

"Öğrenmeniz gereken bir şey daha," diye ekledi kılıcını Moğollardan birinin elbisesine sürerken, "Moğollar esir alınmaz. Ya öldürürsün ya da kaçarsın. İkisinin arasındaki tek şey senin ölümündür!"

22

Osman Bey ve yoldaşları Mudurnu Beyi Samsa Çavuş'un evinde birer tas sıcak çorba içtikten sonra kendilerine gelmişlerdi. Samsa Çavuş adamları evin odalarına ve samanlığa taksim ederek dinlenmelerini sağladı. Günlerdir soğuğun altında yürüyen adamlar tok karnına başlarını yastıklara, saman balyalarına ve yumuşak at eyerlerine koyar koymaz uyuyakalmışlardı.

Osman ve Samsa Çavuş oturma odasındaki ocağın karşısında baş başa kaldıklarında, "Yani sen şimdi diyorsun ki," dedi Mudurnu Beyi, "Sakarya'nın kuzeyindeki tüm Türkmen beylerini toplayacağım, Kürt Ali'yi de ikna edeceğim ve tekfurlara karşı savaşa gireceğim, doğru mu anladım?"

Osman Bey, "Evet," anlamında başını salladı.

"Beni yanlış anlama, Osman Bey," dedi Samsa Çavuş. "Hadi diyelim bu adamlar tekfurlara karşı savaşacak kadar aptallar, sonra bir de senin liderliğinde savaşmayı kabul edecekler öyle mi? Hadi onu da geçtim, peki bu adamların bir araya gelmesini nasıl sağlayacağız? "

Osman Bey hiçbir şey söylemeden Samsa Çavuş'a baktı.

Mudurnu Beyi emin olmak istediği cevabı almıştı. "Zannedersem orada devreye ben giriyorum. Doğru mu?" diye sordu.

"Uzunca zamandır buradasın, sana itimat ederler."

"Benim Türkmen beyleriyle olan hukukumu fazla büyütüyorsun."

"Sen haber göndersen gelmezler mi?"

"Belki bir iki tanesi gelir. Hepsi değil. Gelenler de bizim ayağımıza gelmez. Başka bir çare bulmalı. Selçuklunun idari boşluğundan her biri de pek iyi faydalanıyor. Rahatlarını bozacaklarını pek sanmam."

"Hangilerine haber ulaştırabilirsin?" diye sordu Osman.

Samsa Çavuş düşündü, "Belki Taraklı Beyi Şahgeldi'ye... Kara Çadırlıların Çelekan Bey'e... Tımarlılardan Cihangir'e... Gürcü ve Çerkes beylerine... Belki birkaç aşirete daha," diye saydı.

"Kara Çadırlılar ve Tımarlılar kesinlikle orada olmalı."

"Neden özellikle onlar?"

"Ok ve kılıç," diye cevapladı Osman Bey. Tımarlıların onlarla aynı adı taşıyan oklarına, Kara Çadırlıların ise demirine ihtiyacı vardı. "Hemen yarın sabah hepsine de haber ulaştır. De ki, Osman Bey sizinle görüşmek istiyor."

"Bu, onlara yetecek mi? Bu adamlar ganimet yemeye düşkün tipler, yemeye alışmışlar. Üstelik birçoğunun Bilecik ve İnegöl tekfurlarıyla anlaşmaları var. Senin davetine neden gelsinler?"

Osman Bey bu soruya tek cümleyle cevap verdi:

"Onlara reddedemeyecekleri bir şey teklif edeceğim."

Samsa Çavuş, Osman Bey'in gözlerindeki kararlığı gördü. O gözlerde şimdiye kadar görmediği, eski Osman'da varlığını bilmediği başka bir şey daha gördü.

"Bunca yolu tepip buraya kadar geldiğine göre, bu beylerin hepsinin birbiriyle kavgalı olduğunu da biliyor olmalısın. Cihangir, Çelekan'la, Çerkesler Gürcülerle çatışma halinde. Bir araya geldiklerinde ilk yapacakları iş birbirlerini katletmek olur!"

"Toplantı silahsız olacak. Herkesin kılıcına el konulacak ve tüm beylere güvenlik teminatı verilecek."

"Peki bunu nasıl yapacaksın? Bu adamlar bizim ayağımıza gelmezler ki."

"Ayağımıza gelmeyecekler."

Samsa Çavuş'un kafası karıştı. "Bu kadar kişinin köyüne teker teker biz mi gideceğiz?"

"Hayır."

"O zaman bu beylerle nasıl buluşup konuşmayı düşünüyorsun?"

Osman Bey o zaman planın geri kalanını açıkladı Samsa Çavuş'a. "Herkesin güvendiği, evine konuk olmaktan çekinmeyeceği, sözü dinlenir bir Türk Beyi'nin konağına davet edeceğiz," dedi. "Yaşlı, sözü dinlenir bir uslunun evine."

"Kimmiş böyle biri?"

"Hüdaverdi Efendi."

"Göynük Beyi."

Osman başını salladı. Samsa Çavuş düşünceyle Osman'a baktı. Aklı yatar gibi oldu, fena fikir değildi. "Hiç kimseyle çatışma halinde değil," dedi. "Misafir ağırlamayı ve ikramı sever. Korunaklı bir bölgede yaşıyor.. Üstelik Ertuğrul Bey'in eski yoldaşlarından. Seni kırmayacaktır.. Her şeyi tüm ayrıntısıyla düşünmüşsün gibi."

"Düşünecek epey zamanım oldu," dedi Osman ormandaki ve dergâhtaki günlerini hatırlayarak.

Samsa Çavuş Osman'ın gözlerindeki o şeyi yine gördü. Adını koyamadığı bir karanlık Osman Bey'in gözlerinde bir su kuyusu kadar derinleşiyordu.

Osman Bey, "Karamanoğlu Kılıçtar'ı da o davet edecek," dedi. Hüdaverdi Efendi'nin aynı Kayılarla olduğu gibi Karamanlarla da eskiye giden bir dostluğu vardı. "Karaman onu bir tehdit olarak görmeyecektir."

"Karamanlar mı?!" diye itiraz etti Samsa Çavuş. "Adam kendini buranın yeni hâkimi görüyor. Anadolu artık benden sorulur, diyor. Bu adamla ne işimiz olur ki?!"

"Onu ikaz etmek boynumun borcu," dedi Osman. "Gerisi ona kalmış." Gözlerindeki karanlık tekrar ortaya çıktı.

"Söyledikleri doğruymuş," dedi Samsa Çavuş. "Sende bir şeyler değişmiş."

"Ben aynı Osman'ım," dedi Kayı Beyi.

"Hayır," dedi Samsa Çavuş. "Başka bir şey var." Daha ürkütücü, daha korkutucu ve belki de daha yenilmez, diye düşündü. "Sen ortadan kaybolduktan sonra," diye devam etti Osman'ı en son gördüğü anı hatırlayarak, "hepimiz bir uca dağıldık. Ermenibeli'nde yaşadığımız ihanetten sonra ancak burada tutunabildim. Dündar Bey'in o gün bizi sattığına hâlâ inanamıyorum." Osman'ın amcasına yaptıklarını bölgedeki her Türk gibi o da duymuştu.

Osman konuyu değiştirmek ister gibi, "Peki ya Kürt Ali? Onun nerede olduğunu biliyor musun?" diye sordu Mudurnu Beyi'ne.

"Doğu dağlarında bir yerde elli çadırla beklediğini söylüyorlar. Emrine amade birkaç yüz askeri var." Samsa Çavuş sonra eğlenceli bir şey söyler gibi güldü: "Yarısından fazlası kendi oğlu olsa gerek!"

Osman kısa bir süre tebessüm etti ve "Türkmen beyleriyle görüştükten sonra onun yanına gitmemiz gerekecek," dedi.

"Zor," diye karşılık verdi Samsa Çavuş.

"Ama imkânsız değil," dedi Osman.

"Asıl sorun Kürt Ali'nin kendisi."

"Neden?"

"Xelkanlar hakkında garip şeyler anlatıyorlar," diye açıkladı Samsa Çavuş. Kürt Ali'nin aşiretini kastediyordu. "Ona güvenilir mi bilmiyorum... İnatçı adamlar. Ali'nin sürekli Zir-

kanlar'ı kovaladığını söylüyorlar. Ama Zirkanlar'ın da Moğollarla işbirliği var. İki aşiret arasında çeyrek yüzyıllık bir kan davası sürdüğüne inanıyorlar. Üstelik iki kardeş arasında. Aynı babadan iki kardeş!"

Osman, Kürt Ali'nin öyküsünü birkaç safer daha duymuştu. Eğer anlatılanlar doğruysa Kürt ile ittifak için bir şansı olabilirdi.

Ama Samsa Çavuş buna pek ikna olmamış gibiydi. "Bilmiyorum, Osman Bey," dedi. "Bu Kürt işi benim içime yatmıyor. Yerinde olsam onlara güvenmezdim."

Osman Kürtlerle girişeceği bir ittifakın risklerini zaten fazlasıyla düşünüyordu. "Unutma, Samsa Çavuş," dedi. "Biz bu topraklarda Müslüman kardeşlerimizle geçinemezsek hiç kimseyle geçinemeyiz."

Samsa Çavuş pek ikna olmamışa benziyordu.

"Türkmen Beylerinin hepsine ne kadar sürede ulaşabilirsin?" diye sordu Osman.

"Bir hafta lazım. Kar pek çok köyün yolunu kapattı."

"Üç gün," dedi Osman. "Üç gün içinde herkese haber gitmeli. Sonra hemen geri, Bilecik'e dönmeliyiz." Türkmen beyleriyle konuşur konuşmaz tekfurlara haber gideceğini ve onların da Kayıları rahat bırakmayacaklarını çok iyi biliyordu.

"Bir şey daha var," dedi Samsa Çavuş. "Yanında kıymetli bir şey var mı?"

"O niye?" dedi Osman Bey.

"Kürt Ali'yi görmek için gerekecek," dedi gülümseyerek.

23

Konaktaki hizmetlilerden biri ocağın içine bir odun daha attı. Eline aldığı maşayla közleri karıştırıp yeni odunun diğerleriyle kaynaşarak tutuşmasına çalıştı. Kızıl ateş çıtırdayarak yandıkça, içine açıldığı büyük sofayı ısıtmaya devam ediyor, salon gittikçe ısınıyordu.

Ama bugün Göynük Beyi Hüdaverdi'nin üç katlı konağının sıcaklığı odunların ateşinden gelmiyordu. Orta kattaki misafirlerini kabul ettiği salon sanki görünmez bir ateşle tutuşuyordu. Konağın konukları her biri dokunsan parlayıverecek birer kor gibi sedirlere yayılmışlardı ve hepsinin de gözü, kendilerini buraya toplayan genç Kayı Beyi Osman'daydı. Samsa Çavuş'un davet ederken akla karayı seçtiği, haber gönderdiği bir düzine Türkmen beyinden yarısı bugün buradaydı. Ama pek çoğu sanki geldiklerine çoktan pişman olmuş gibi huzursuzdu. Mavi ve lacivert renklerden oluşan bir döşemenin kapladığı saman dolu yastıklara sırtlarını dayayan misafirlerin gözleri birer ok gibi Osman Bey'in üzerine odaklanmıştı. Herkes bırakılmaya hazır birer yay kirişi kadar gergindi.

Sofanın üç duvarına dizilmiş sedirlerin üzerindeki bu gergin konuklardan biri olan, sağ kanattaki Türkmen Beyi

Cihangir kaşlarını çatmış, bıçak gibi bakışlarla Osman'ı kesiyordu. Kırk yaşını biraz geçmiş adam, bölgedeki en güçlü Türkmen boylarından Tımarlıların tek temsilcisiydi. Tımarlılar, onlarca yıl yer altında beklettikleri usta işi tımarlı oklarıyla meşhurdular.

Cihangir, boynuna beyliğinin simgesi hayvandan, tavşan derisinden bir kürk geçirmişti. Gri-beyaz renklere bulanmış hayvanın dolgun tüyleri ona iyice ağır bir hava katıyordu. Adam bu tavşan kürkünü sanki aslan postu giyermiş gibi gururla taşırdı. Anlatılanlar doğruysa kendi avlamadığı hiçbir hayvanın kürkünü giymez, bir tımarlı okundan başka da ok atmazdı.

Cihangir, Kulaca'yı basan, Karacahisar'ı dize getiren, Anadolu'da "Kemikkıran" diye anılmaya başlayan oğlanın şimdi tam karşısındaki duvarda oturan Osman olup olmadığından şüpheliydi. Elinde olsa ilk yapacağı şey adamın sadağını açıp kullandığı oklara bakmak olurdu. Cihangir "Adamın iyisi kullandığı oktan belli olur," derdi her zaman. Adını da yılan tıslaması gibi uçan bu oklardan almıştı. Ama Osman'ın ne sadağına ne de başka bir silahına bakma şansı vardı. Zira konağın girişinde herkesin silahına el konulmuştu. Bu bir dostluk görüşmesi olacaktı. Öyle demişlerdi.

Cihangir, Osman'a baktıkça meraklanıyordu. Belki de anlatılanlar abartılıydı. Gerçi oğlanın güçlü omuzları, uzun kolları, sağlam bileği her halinden belli oluyordu. Bu kollar iyi yay kurar, diye aklından geçirdi Cihangir, ama bu kadar sıradan görünen bir Türk'ün, üstelik Kayı boyu gibi pasif ve barışçıl bir beyliğin Rum şövalyelerine kafa tutması akıl alır iş değildi. Cihangir belki de buraya gelmekle hata etmişti.

Cihangir iki adam yanında, bir başka Türkmen Beyi, Kara Çadırlıların lideri Çelekan oturuyordu. Sağ ayağının üzerine oturmuş otuz-otuz beş yaşlarındaki adam, diğer bacağını da

dimdik karşıya uzatmıştı. Etrafındaki diğer beylere saygısızlık etmekten çekinmiyor gibiydi. Brokar kaplı kürkünün altına açık mavi renkte bir kaftan giymişti. Adam belli ki giyinip kuşanmayı seviyordu. Fakat klasik Türkmen rengi olan açık mavi, bir kaftanda nedense garip duruyordu. Belindeki kemerin işlemeli demir tokasına diyecek yoktu.

Kara Çadırlılar kuzeybatı Paflagonya'daki maden ocaklarının üzerinde kümelenmişlerdi ve demircilikte ustaydılar. Gerçi herkese yapıldığı gibi kapıda onun da silahları alınmıştı ve Çelekan'ın kendine özel dövdürdüğü kılıcından şimdi yoksun kalmıştı. Bu kılıcı gösterişle taşımaktan, her gittiği yerde misafirlerine hayran bakışlarla seyrettirmekten büyük keyif alırdı. İşin gösterişi bir yana, kılıcına o kadar düşkündü ki Çelekan, şimdi bu sofada güvensiz hissetmeye başlamıştı kendini. Gerginliği biraz da ondan ileri geliyordu. Davetli olduğu bu konakta acaba bir pusu olabilir miydi? Osman'a güvenebilir miydi? Çelekan'ın kaftanıyla aynı renkteki masmavi gözleri de aynı Cihangir gibi Osman'ın üzerine çivilenmişti. Bu adam hakkında anlatılanlar doğru muydu? Yoldaşlarını asla yalnız bırakmaz mıydı? Tek başına İnegöl Tekfuru'na Kurt Kapanı Konağı'nda bu oğlan mı meydan okumuştu? Osman onları buraya neden çağırmıştı?

Karaman Beyi Kılıçtar ise elinde kendi adına bastırılmış demir sikkeyi parmakları arasında çevirip duruyordu. Kurt postundan astarlanmış bir kürkün içinde zaten iyice yapılı olan adam hepten heybetli görünüyordu. Üstünde adının bulunduğu sikkeyi sanki etrafındakileri göstererek hâkimiyetin kendinde olduğunu haykırıyordu. Adamın sikkeyi tutan elindeki ve yüzündeki bıçak izleri onun sayısız kavgadan sağ kurtulduğunun alametleriydi.

Çelekan, Cihangir ve Kılıçtar'ın dışında salonda üç Türkmen boyunun daha liderleri vardı. Avcılıklarıyla ünlü Çavul-

durlar, en kurak toprağı bile yeşillendirmeyi başarabilen ve sırf bu yüzden bir dal parçasını kendilerine sancak olarak seçen Eymürler ve dokumacılıkla geçimlerini sağlayan Bayatlar.

Normalde hiçbir şart altında bir araya gelemeyen bu rakip Türkmen liderleri meraklarına yenik düşmüşler, Sakarya'nın bu tarafına geçen Kayı Beyi Genç Osman'ın buluşma teklifine sessiz kalamamışlardı. Birbirlerinin ayağına gitmeyi kesinlikle kabul etmeyen Türkmenler bölgede barışçıl bir politika sürdüren, yaşını başını almış Hüdaverdi Bey'in konağında bir ikindi vakti buluşmaya razı olmuşlardı. Mudurnu Beyi Samsa Çavuş, bu adamların gönlünü yapıp da buraya getirmek için ne kadar bağlantısı varsa kullanmıştı. Hüdaverdi Bey'in hükmettiği Göynük toprakları Taraklı, Mudurnu ve Sorkun üçgeni arasında tam ortada kalıyordu ve bu yüzden Sakarya'nın kuzeyindeki Türkmen beylerinin hepsine eşit mesafede uzaklıktaydı. Osman ve Samsa Çavuş özenle seçmişlerdi bu buluşma noktasını. Hiç kimse incinmemeli, herkesin olabildiğince gönlü edilmeliydi.

Buluşmaya katılan sadece Türkmenler değildi. Yakışıklı oğlanları ve güzel kızlarıyla nam salmış Çerkeslerin aşiretine yaraşır derecede alımlı beyi Karamış ve Gürcü beyi Durmuşhan gibi birkaç diğer önemli isim daha Osman'ın davetine icabet etmişti. Onların da Samsa Çavuş'la hukuku vardı. Gerçi şişman göbeği belindeki bordo kuşağını sıkan Durmuşhan, Kayı Beyi ile tanışmaktan daha çok ziyafet için gelmişti konağa. Hüdaverdi Bey'in misafirlerine cömert ikramlarda bulunduğunu çok iyi bilen Gürcü liderin bu ziyafeti kaçırmaya hiç de niyeti yoktu. Herkes birbirini yiyecek gibi bakışırken Durmuşhan, bir su böreğini eline almış, çenesinden yağını akıta akıta ısırmakla meşguldü. Etraftaki oğlanlar her bir beyin önüne konmuş sehpaların üzerine tepsi tepsi yiyecek ve içecek taşıyordu. Çerkes Karamış'ın ise kolundaki kanlı sargı dikkat çekiyordu.

Herkes kendisini izlerken Osman'ın gözleri sofanın öbür ucunda, kenarda hasır ören yaşlı bir nineye takılmıştı. Kadın eline aldığı kuru otları yaşlı parmaklarıyla öyle güzel birbirine geçiriyordu ki Osman bir türlü gözlerini alamıyordu. Buğday rengindeki kurumuş kamışlar kadının parmakları arasında bir o tarafa bir bu tarafa bükülerek muazzam baklava dilimleri şeklinde bütünleşiyor, ortaya simetrik ve dengeli bir motif çıkıyordu. Özünde tek bir ot parçası olan bu hasıra Osman neden bu kadar hayran kaldığını bilemiyordu.

Ev sahibi Hüdaverdi Bey, konuklara geldikleri için teşekkür ettiğinde ve havadan sudan bahsedildiğinde bile odadaki gerginlik azalmıyordu. Kesik kesik sessizlikler herkesi rahatsız ediyordu.

Taraklı Beyi Şahgeldi, Tımarlıların liderine dönerek, "Seni burada görmeyi beklemiyordum, Cihangir," dedi. Şimdiye kadar en dürüstçe edilen laf belki de buydu.

Cihangir, bakışlarını Osman'dan çekip Şahgeldi'ye kaydırdı. "Nedenmiş o? Biz davete icabet ederiz, Şahgeldi. Başkaları gibi edepsizlik etmeyiz." Tımarlı lideri, "edepsizlik" derken Kara Çadırlıların Çelekan'a bakmıştı. İki aşiretin sürekli mücadele halinde olduklarını, hep bir didişme içinde olduklarını herkes biliyordu. Sınır kavgası bu didişmelerden sadece biriydi.

Çelekan, "Fesuphanallah," diyerek kendi kendine söylendi.

Onun parlamasına izin vermeden, "Yok, ondan demedim," diye açıkladı Şahgeldi. "Karın Sorkun'a giden bütün yolları kapattığını söylüyorlardı. Senin ve adamlarının Göynük'e varmasına şaştım." Bölgeye son bir haftadır sürekli lapa lapa kar yağıyordu. Sadece son bir-iki günde etkisini biraz hafifletmişti.

Cihangir, "Hıh," diye ağzının kenarıyla sırıttı. Şahgeldi'nin niyetinin kötü olmadığını anlayınca sırtını tekrar mindere

dayadı. "Biz öyle olur olmaz havaya boyun eğseydik bu toprakların hâkimi olmazdık."

Çelekan bu sefer sessizliğini bozdu, "Değilsiniz, zaten," dedi. "Sorkun'da karların arasında hayal görmeye başlamışsın!"

Cihangir, "Bilecik Tekfuru bu toprakların korunmasını bana havale etti," dedi. Vezirhan'ın doğusundan Sakarya'nın kuzeydoğusuna kadar tüm toprakların benim hakkım olduğunu duyurdu."

"Beni bağlamaz," dedi Çelekan. "İsterse dünyanın senin olduğunu duyursun!" Bilecek Tekfuru Alexis Herakles'in Cihangir'e bazı topraklar verdiğini aslında o da biliyordu ve buna o kadar da kolay karşı çıkamazdı. Ama şimdi bütün beylerin karşısında Cihangir'in hâkimiyet iddiasını cevapsız bırakamazdı. "Selçuk Hanı bizi bu topraklara yerleştirdi, bizi buradan çıkaracak da yine odur!"

"Peki ya Moğollar?" diye sordu Çerkes lider Karamış.

"Biz onlara haracımızı veriyoruz," dedi Çelekan. "Onlar bize ilişmezler."

"Seni bir kere yendim," dedi Cihangir tekrar minderden sırtını alarak. Ayağa kalkacak gibi konuşuyordu. "Dağlara saklandınız, koca yazı dağda geçirdiniz. Kar yere düşünce sırtlan gibi yine ortaya çıktınız!"

Çelekan'ın alttan almaya niyeti yoktu. "Geleceğiniz varsa, göreceğiniz de var! Geçen sefer hazırlıksız yakalandık. Tüm bahar kellecilere haraç vermekten sizinle savaşacak gücümüz yoktu. Asıl siz çakal gibi bizi zayıf anımızda yakalamak için fırsat kolluyorsunuz!"

"Ulan sen kime çakal diyorsun?!" diye parladı Cihangir. Oturduğu yerden kalkacak gibi oldu ama ev sahibi Hüdaverdi Bey araya girdi ve onu durdurdu. "Hayırdır, Karamış Bey," dedi Çerkes liderinin kolundaki sargıyı işaret ederek. "Geçmiş

olsun, bu yara neyin nesidir? Köpek mi saldırdı?" Konuyu ustalıkla değiştirmiş ve iki rakip beyin birbirine girmesine engel olmuştu. Yaşlı adam eliyle Cihangir'in bileğine yapışmış ve onu olduğu yerde tutmuştu.

Çerkes Beyi, "Sağ ol Hüdaverdi Efendi," dedi. Sol kolu bileğinden dirseğine kadar beyaz bir tülbentle kat kat sarılmıştı ama kararmaya başlamış kanın üç parmaklık bir şerit halinde dışarı sızdığı görülüyordu. "Evet, köpek ısırdı," diye devam etti sitem dolu bir sesle. "Ama bu bildiğimiz köpeklerden değil, iki ayaklı itlerden! Durmuşhan'ın itleri!"

Elindeki börek parçasını dişleriyle ikiye bölmekle meşgul olan Durmuşhan keyifle güldü ve ağzındakilerin bitmesini beklemeden, "Karamış, adamlarıma köpek diyerek hakaret edeceğini sanıyorsan yanılıyorsun," dedi. Ağzını elinin tersiyle sildi ve Karamış'ın gözlerinin içine baka baka, "Köpek sadıktır, lafını dinler," diye devam etti. "Seni hasmına karşı korur, hainleri ısırır, parçalar. Sen ve adamların benim sınırımda çakal gibi dolaşmasaydınız benim itlerim seni dalamazdı!" Durmuşhan öyle her lafa kolay kolay gücenecek adam değildi.

Karamış, "Dikenli Yaylası ne zamandan beri Gürcülerin sınırı oluyor?!" diye sordu.

"Katoliklerle anlaştık. Dikenli artık bizden soruluyor... Seni severim Çerkes, ama bir daha oralarda itlerim seni görürlerse dikkat et bu sefer kolun değil o güzel yüzün yaralarla dolacak. Benden sana söylemesi..." Durmuşhan tekrar önündeki tabaklara yumuldu. Bu sefer baklavalara yapışmıştı.

Çerkes, "Senin uyarına ihtiyacım yok," dedi. "O topraklar bize dedemizden kaldı. Sen oraya iki kazık çaktın diye senin olmaz."

Şimdiye kadar sessiz kalan Karamanoğlu Kılıçtar elindeki sikkeyi parmaklarında gezdirmeye devam ederken, "Boşuna tartışıyorsunuz," diyerek söze girdi. Bir kolunu arkasındaki

mindere boylu boyunca uzatmış, çenesini yukarı kaldırmıştı. Bir misafirden çok sanki evin sahibiymiş gibi davranıyor, diğerlerine tepeden bakıyordu. "Hepiniz biliyorsunuz ki çok yakında bu toprakların hepsi bana geçecek. Şu elimde gördüğünüz sikke artık tüm Orta Anadolu'da geçerli."

Çelekan, "Demir basmakla hakan olunsaydı biz dünyanın hâkimi olurduk," dedi ağzını bükerek.

Karaman Beyi, "Bu sadece bir demir parçası değil," diye cevapladı. "Bizim bu topraklardaki üç asırlık hâkimiyetimizi temsil ediyor. Selçuklu Sultanı bile buna müsaade ediyor. Karamanlar artık Anadolu'nun yeni hâkimleridir efendiler. Bunu böyle bilin."

"Hangi Selçuklu sultanı buna müsaade ediyormuş?" diye sordu Cihangir. Çelekan'la aynı fikirde olması onu kızdırıyordu ama Karamanlara daha çok öfkeliydi. "Gün geçmiyor ki, bir sultanın yerini bir başkası almasın. Bugün gelen, dün gidenin tüm kanunlarını hiçe sayıyor, yarın gelecek olanın ilk işi de bugünün hakanını idam ettirmek oluyor."

"Sultan Alâeddin'in arkasında Moğollar var. Onun kolay kolay gideceğini sanmam. Bugün sikke, yarın hutbe..." Kılıçtar, kendinden emin bir şekilde etrafındakiler üzerinde bakışlarını gezdirdi. "Karamanların idaresine alışsanız iyi olur. Yakında hepiniz bana vergi vereceksiniz. Hutbe de okundu mu tamamdır!"

"Diyelim ki senin dediğin gibi oldu," dedi Taraklı beyi Şahgeldi. "İmparatorluk seni sayar mı? Şövalyeler seni dinler mi? Aya Nikola seni bir böcek gibi ezer."

"Ben onunla çoktan anlaşmamı yaptım," dedi Karamanoğlu sanki diğerlerinden sakladığı bir şey varmış gibi. "Siz kendi başınızın çaresine bakın."

Bu laf diğer beylerin bir süre bakışmalarına neden oldu. Herkes bir kere daha yay kadar gerilmişti.

Çelekan, "Karamanoğlu'na boyun eğmektense ölürüm daha iyi!" diyerek meydan okudu Kılıçtar'a.

"Kılıcım yanımda olsaydı dileğini hemen yerine getirirdim!" diyerek karşılık verdi Karamanoğlu elindeki sikkeyi avucunun içinde sıkarak.

Çelekan ayağa kalktı ve Karaman'ın üzerine yürüdü, "İşte buradayım, ne duruyorsun!" diye bağırdı. Karamanoğlu hemen doğruldu ve hasmının yakasına yapıştı. "Seni öldürmek için kılıca ihtiyacım yok!" dedi.

Hüdaverdi Bey ve diğer birkaç bey ayağa kalkıp ikilinin arasına girdi. Konağın ahşap katı bu tepişmeden deprem oluyor gibi zangır zangır sallanmaya başladı. Sofadakilerin üçte ikisi ayaklanmıştı. Kılıçtar ve Çelekan ayağa kalkarken önlerindeki sehpaları ve yiyecek dolu tepsileri de şangır şungur devirmişlerdi.

Hüdaverdi Bey, "Burada hepiniz benim konuğumsunuz, herhangi birinize zarar gelirse ben sorumlu olurum," diyordu ki Osman ve yaverlerinin ayaklanıp sırtlarını döndüklerini gördü.

"Nereye gidiyorsun, Osman Bey?" diye bağırdı Hüdaverdi Bey şaşkınlıkla. Diğerleri de didişmeyi bırakıp başlarını Osman'a çevirdiler. Ne de olsa buraya Osman Bey'in davetiyle gelmişlerdi. Durmuşhan bile ilk defa bir şeyler tıkınmayı kesip ayağa kalkmıştı.

Osman ve yoldaşları onlara sırtlarını dönmüş, kapıya çıkan merdivenlerin başındaydılar ve Kayı Beyi konağı terk etmek üzereydi.

24

"Bizi buraya sen çağırmıştın, Osman," dedi Cihangir. "Şimdi nereye gidiyorsun?"

Osman arkasına döndü ve fırtına taşıyan kara bulutlar gibi baktı odadakilere:

"Evet, sizi ben çağırttım," dedi. "Daha doğrusu Sakarya'nın güneyinden çıktım, ayağınıza geldim. Ama ben yanılmışım. Sizi çağırmakla hata etmişim... Ben sanmıştım ki biz Türk boyları birleşip bir araya gelebilirsek yenemeyeceğimiz hiçbir düşmanımız kalmaz."

Osman öfkeli adımlarla yerde hasır ören yaşlı kadının yanına gitti, birkaç parça kuru kamışı eline aldı ve "Bakın şu otlara!" diyerek iki eliyle asıldı. Çöpler hemen kopuverdi. Sonra yaşlı kadının ördüğü bir hasırı eline aldı ve misafirlere göstererek iki tarafa tekrar tekrar asıldı. Hasırdan "lap! lap!" sesler çıkıyordu ama sanki çelikmiş gibi kopmak bilmiyordu.

"Siz birkaç saman çöpünden başka bir şey değilsiniz," diye devam etti Osman. "Bir araya gelebilirsek işte bu hasır kadar sağlam ve yıkılmaz olabilirdik..." Hasırı adamların önüne fırlattı. "Ama siz çoktan birbirinize girmişsiniz. Yenilgiyi çoktan kabul etmişsiniz! Buraya gelmekle hata etmişim!"

"Biraz ağır olmuyor mu, Osman?" dedi Cihangir kaşlarını çatarak.

Osman, "Ağır mı?!" diyerek sitem etti. "Asıl ağır olan senin bu topraklarda oturmak için Bilecik tekfurundan izin istemen Tımarlı Beyi! Ne zamandan beri sen Rumların emrindesin!? Ne zamandan beri babandan kalan topraklarda Rumların müsaadesiyle oturuyorsun?!"

Çelekan bu lafa sevinmişti. Gülümsedi. Osman Bey'in onun ezeli hasmına yüklenmesi gururunu okşamıştı. Ama Osman ona da döndü, "Peki ya sen Çelekan!" diye çıkıştı. "Moğollara direnmektense onlara haraç vermek hiç mi gücüne gitmedi? Hiç mi onuruna dokunmadı?!" Göğsünden yanık Kuran sayfasını çıkardı ve Çelekan'ın suratına uzattı. "Bak, para verdiğin adamların işleri bunlar! Senin beslediğin adamların marifetleri! Bir camide katledilmiş zavallıların arasında buldum bunu. Sen bu adamları zengin ediyorsun!"

Çelekan, "Biz küçücük bir aşiretiz," diye cevapladı kendini savunmaya çalışarak. "Moğollar gibi bir belayla nasıl mücadele edelim? Benim tek yaptığım aşiretimin kellelerini bedenlerinde tutmaktır. Eğer bunun için küçük bir bedel ödeyeceksem ben buna razıyım."

"Küçük bir bedel mi?!" diye kükredi Osman. "Müslümanların canına mal olmak mı küçük bedel?!"

"Eğer onlara haraç vermezsem benim aşiretim de o camidekiler gibi olacaktı!"

"Ne zamana kadar böyle korkakça yaşayabileceğinizi sanıyorsunuz? Ne zamandan beri Türkmen beyleri 'Bana dokunmayan yılan bin yaşasın!' der oldu?!"

"Korkak" kelimesi odanın içine yeni patlamış bir yanardağın savurduğu koca bir lav parçası kadar sert ve yakıcı düşmüştü. Osman Bey, diğerlerine fırsat vermeden Çelekan'a bakarak devam etti:

"Düşmanını güçlendirmek hep seni koruyacak mı sanıyorsun? Belki senin kellen yerinde duruyor ama yüzlercesi kesilmeye devam ediyor! Sen bu kelleyle nasıl yaşıyorsun onu da bilemem!"

Osman, Kuran sayfasını göğsüne tekrar koyduktan sonra bu sefer Gürcü beyine döndü:

"Ya sen Durmuşhan! Seni son gördüğümde tek bir yumrukla üç şövalyeyi yere yıkacak güçteydin. Bileğinin gücü sadece Sakarya'nın kuzeyinde değil, bizim oralarda da anılırdı! Türkmen Beyi Durmuşhan düşmanına yine haddini bildirmiş derlerdi!.. Oysa şimdi bakıyorum da yerinden zor kalkıyorsun. Bileğinin kuvveti değil, göbeğinin şişkinliği konuşulur olmuş! Sana ne oldu da Katoliklerle anlaşacak kadar alçaldın!? Sen ki bir zamanlar Çayır Bayırı'nda koca bir Katolik ordusuna göğüs germiştin. Biz Kayılar seni Çayır Fatihi diye bilirdik!"

Durmuşhan'ın ağzındaki lokmalar boğazına tıkandı, adamcağız başını öne eğmekten başka bir şey yapamadı. Söyleyecek hiçbir şeyi yoktu.

Osman konukların tamamına bakarak, sımsıkı yumruklarla konuşmaya devam ediyordu. Öfkeden boynundaki şah damarı yine patlayacak gibi şişmişti. Her bir sözü örsün üzerinde yankılanan bir çekiç darbesiydi. "Dan! Dan!.." odadakilerin kafalarına iniyordu darbeler:

"Sizler çoktan yenilgiyi kabul etmişsiniz! Alp Arslan'ın kılıçla aldığı bu topraklardan çoktan vazgeçmiş, bize anamızın ak sütü gibi helal olan Anadolu'yu çoktan Rumlara ve Moğollara peşkeş çekmişsiniz. Tekfurlardan izin alıyor, Katoliklerle anlaşma yapıyor, Moğollara haraç veriyorsunuz! Sorarım size ey Türkmen yiğitleri, size ne oldu da kâfirin üstünlüğünü kabul ettiniz?! Sorarım size ey beyler, bu ezikliğin sebebi nedir?! Bileğinize mi güvenmezsiniz? Askerinize mi?! Yoksa imanınız mı zayıftır?!"

Osman sonra adını söylediği her bir adama teker teker bakarak devam etti:

"Benim bildiğim Cihangir'in temrenleri Ceneviz zırhını deler. Benim bildiğim Çelekan'ın kılıçları Dımışkilerle kapışır! Siz görmüyor musunuz, biz birbirimize muhtacız! Rumlar bile bunu bilir de, siz bilmez misiniz?"

Türkmen beylerinden cevap çıkmıyordu. Kayı Beyi yineledi:

"Boyu boya kırdırdıklarını, aşiretleri birbirlerine ezdirdiklerini anlamaz mısınız?! Türk'ün Türk'ten başka dostu olmadığını bilmez misiniz?!"

Karaman Beyi Kılıçtar artık iyice gerginleşmişti:

"Bekâra karı boşamak kolay gelir! Sen savaşmaktan ne anlarsın, dünkü Osman! Konuşmak kolay!"

Osman Bey soğukkanlılığını kaybetmeden cevapladı:

"Evet, belki savaştan anlamam, Karaman Beyi Kılıçtar. Belki senden deneyimsizim, acemiyim. Ama şunu bil ki ben Rum imparatoruyla gizli kapılar ardında anlaşma yapmam, toprak satmam!"

Karaman Beyi öfkelendi, bir adım öne çıktı:

"Anlamadığın işlere burnunu sokma!"

"Doğru dersin, Kılıçtar. Ben pazarlıktan anlamam, iki türlü konuşamam. Özüm de sözüm de birdir..."

Hüdaverdi Bey ortamı yatışmak istercesine, "Peki sen ne dersin, oğul?" dedi. "Senin bizden istediğin nedir?"

Osman Bey teker teker beylerin gözlerine bakarak şöyle dedi:

"Ben Ertuğrul oğlu, Süleyman Şah'ın torunu, Kayıların Osman'ı derim ki, birlik olalım, birbirimizi değil, kâfiri vuralım! Ben, Osman, derim ki, bana destek olun, İnegöl'ü vurayım, Bilecik'i alayım. Birbirinizle çekişmeyi bırakın, omuz omuza çarpışalım!.. Bizim ufkumuz Batı'dadır. Hep birlikte Batı'ya ilerleyelim!"

Karaman Beyi dudağını büktü, "Sen mi İnegöl'ü vuracaksın!?" diyerek dalga geçti. "İmparatorluk'un vârisini vurmak senin gibi bir çobana mı kaldı?!"

"Senin baban çoban değil miydi, ey Karaman Beyi?" diye karşılık verdi Osman.

Kılıçtar'ın boğazı düğümlendi, ne karşılık vereceğini bilemedi.

"O toprakları sana vereceklerini mi sanıyorsun?" diyebildi Karaman Beyi.

"Toprak verilmez," dedi Osman, "alınır!"

Artık Karaman Beyi'nin konuşacak hali kalmamıştı.

"Güzel konuşursun Osman Bey," diye söz aldı Çavuldurların Beyi, "Amma hem Rum ordularıyla, hem Katoliklerle, hem de Moğollarla nasıl mücadele edeceksin? Hangi birine güç yetireceksin? Böyle bir güç kimde var?"

"Moğollar, bu topraklardaki karışıklıktan nasiplenen sülüklerden başka bir şey değil," diye cevapladı Osman Bey. "Onların ağası Konya ile meşgul, bu tarafa çakalları geliyor, kelle keserek, adam biçerek korkaklara göz dağı verip nasipleniyorlar!.. Rum tekfurlarına gelince, biz eğer birlik olursak onları dize getirebiliriz. Katolikler ise paranın olduğu yere geliyorlar. Onları besleyecek tekfurlar olmayınca çil yavrusu gibi dağılacaklar ve geldikleri çöplüklere dönecekler. Bizim asıl hedefimiz tekfurlar olmalıdır ve tekfurlar Batı'dadır. Ama boy boyla, Türk Türk'le savaştığı sürece bu iş olmaz!"

Karaman Beyi hiç umursamadan, "Bizi bu zırvalık için mi çağırdın, Ertuğrul'un oğlu?!" dedi elini kaldırarak. "Sen rüya görüyorsun! Şunu bil ki, er ya da geç bu topraklarda Karaman'ın borusu ötecek. Tüm bu Türkmen beyleri de, siz Kayılar da bizim hâkimiyetimizi tanıyacaksınız!" Parmağının ucunu Osman'a sallıyordu. "Yaz bir yere bunu, sen de hayallerin de yok olmaya mahkûmsunuz," dedi.

Osman'ın sağ yanı başındaki Ak Timur yemek tepsisinin içinden bir hamlede kaptığı bıçağı kimsenin ne olduğunu anlamasına fırsat kalmadan Kılıçtar'ın boynuna dayadı. Adamın korkudan elindeki demir sikke "tın!" diye yere düştü.

"Söyle, Osman Beyim, keseyim mi kellesini?" diye sordu Ak Timur.

Odadakiler dehşetle önlerindeki manzaraya bakıyorlardı. Herkes donakalmıştı. Kılıçtar, yutkunsa boğazındaki âdemelması Ak Timur'un bıçağıyla dilimlenecekti.

"Bırak," dedi Osman Bey. "Ben bugün buraya Türk vurmaya gelmedim."

Ak Timur, "Bu it çok oldu, Reis," diyerek üsteledi.

Ama Osman soğukkanlılığını kaybetmemişti. "Benden size zarar gelmez," dedi. "Benim derdim kâfirle. Sizin de bana yardım edeceğinizi düşünmüştüm... Yanılmışım."

Ak Timur, bıçağı Kılıçtar'ın boğazından aldı ve geri çekildi. Karamanoğlu boğazını tutarak ters ters Ak Timur'a baktı.

"Kusura bakma Kılıçtar, dedim ya, sizlerin dostluğunu ummakla ben yanılmışım... Ama hepiniz şunu iyi bilin. Eğer destek olmayacaksanız bari köstek olmayın. Ben kâfirle çarpışacağım. Türk'ün Türk'e vurmasına göz yummayacağım. Son sözüm budur."

Osman Bey arkasını dönüp merdivenlerden aşağı indi. Ak Timur ve Samsa Çavuş da onu takip ettiler. Osman'ın arkasında bıraktığı oda sanki kasırga yemiş gibiydi. Beylerin kimi birbirlerine bakakalmışlar, kimi de başı öne düşmüş öylece kalakalmıştı. Bir iki tanesi de tüm güç kuvvetleri onlardan çalınmış gibi sedirlerin üzerlerine kıçlarının üstüne yığıldı kaldı.

Osman merdivenlerden inip de evin avlusuna varmıştı ki, ev sahibi Hüdaverdi Bey arkasından koşarak yetişti, Kayı Beyi'nin omzuna elini koyup, "Osman Bey," dedi sakince. Osman ve yaverleri arkalarını döndüler.

"Çok sert konuştun," diye devam etti Göynük Beyi. "Bu adamlar hatırları sayılır beyler, ikrama ve rahatlarına düşkündürler. Belki biraz daha gönüllerince konuşsaydın, desteğini isteseydin daha iyi olurdu."

Osman, "Onlar yemeye alışmışlar, Hüdaverdi Efendi. Benim onlara özgürlükten başka verecek hiçbir şeyim yok. Kılıçlarının gücüyle kendi kazanacakları müstesna. Ama onlar tasmalarını çoktan Batı'daki efendilerinin ellerine teslim etmişler. Sahiplerinin kim olduğunu çoktan bellemişler." Osman Bey'in sesinde büyük bir hayal kırıklığı vardı.

"O kadar kesin yargılı olma," dedi arkadan gelen başka bir ses. Bu, Kara Çadırlıların Çelekan'ıydı. Türkmen mavisi gözleri avlunun karanlığında bir bozkurt gibi parlıyordu. "Bu kafayla dosttan çok düşman edinirsin. Beyliği beylik yapan şeyin biraz da şan şöhret ve varlık olduğunu unutmamalısın."

Çelekan Bey basamakları tamamladığında Osman'ın tam karşısına geçti. "Tamam," dedi başını öne usulca sallayarak. "Beni ikna ettin... Sana on demirci ustası vereceğim. İşleyecekleri demiri ve alet edevatlarını da hazır edeceğim." Kara Çadırlı Beyi Osman'ın gözlerine sessizce bir süre baktı ve ekledi. "Ama karşılığında sana verdiğim demirin ağırlığının üçte biri kadar Selçuklu sikkesi isterim. Sikkeyi bulamazsan, değerince toprağın gelirini isterim. Tabii ki zamanı geldiğinde, elin rahatladığında. Bu adil bir karşılık olsa gerek."

"Tamam," dedi Osman Bey. Sesindeki hayal kırıklığı diniyordu. Çelekan Bey'e sağ elini uzattı, beriki eli tuttu ve sıktı. Osman, "Pişman olmayacaksın," dedi.

"Çelekan, bu pazarlığa ben olmadan tek başına girebileceğini sanıyorsan yanılıyorsun!" dedi merdivenlerden inen başka bir ses. Kara Çadırlıların ezeli rakibi Tımarlıların Cihangir'iydi sesin sahibi. "Ben de otuz tımarlımı göndereceğim seninle birlikte. Çelekan'ın demirlerinden belki iyi kılıç dö-

verler ama onun temrenleri benim oklarım olmadan bir hiçtir. Hem benim öküzlerim olmadan Çelekan'ın demirini de taşıyamazsın."

Osman'ın yüzünde belli belirsiz bir gülümseme vardı. Cihangir'le de el sıkıştı. "Sözüm sözdür," dedi. "Desteğinizin karşılığını fazlasıyla size vereceğim."

Bu iki Türkmen Beyi dışında yukarıdan başka inen olmadı. Osman beklediği desteğin yarısını bile kazanamamıştı. Ama Çelekan'ın demirine ve Cihangir'in oklarına fazlasıyla ihtiyacı olacaktı.

Kayı Beyi yaverleriyle birlikte Hüdaverdi Bey'in konağını terk ettiğinde Çelekan ve Cihangir birbirlerine bakıyorlardı.

"Peki ya yenilirse?" diye sordu Çelekan.

Cihangir endişeli gözlerle hasmına baktı. Kara Çadırlılar Beyi'nin sorusuna bir türlü cevap veresi gelmiyordu.

25

Osman ve adamları Samsa Çavuş eşliğinde Gümüş Diyar'a geldiklerinde, Kayıların lideri şaşırdı. Karşısında, dağların arasındaki engebelikte kurulmuş onlarca kubbeli çadır uzanıyordu. Çadırlarla karın rengi aynı olduğundan tam diplerine gelmeden burada bir aşiretin yaşadığını görmek neredeyse imkânsızdı. Böylesi engebeli bir araziye yerleşmekle düşmanlarından uzak durmayı mı planlamıştı Kürt Ali? Dikkatli bakıldığında çadırlardan çıkan siyah dumanlar görülebiliyordu ama onun da sis ve tipinin karıştığı havada seçilmesi güçtü.

Gümüş Diyar, adını hak ediyordu. Güneş doğru açıdan vurduğunda karlar ve kayalıklardaki buz gümüş gibi parlardı. Ama bugün karanlık ve pustan başka bir şey yoktu.

Osman, dikkatli baktığında burada belki yüz, belki de daha fazla kubbeli çadırın olduğunu düşündü. Genel hatlarıyla bunlar Türk çadırlarıyla aynıydı. Osman'ı şaşırtan asıl şey bunların kış günü, karın ortasına dikilmiş olmalarıydı. Kayılar, pek çok diğer Türk boyları gibi yazın yaylada çadır kurarlardı ama kışın ahşap ve taş yapımı binalarda yaşarlardı. Ahşap konakların ısıtılması bile büyük zorlukken, Osman, Xelkan aşiretinin nasıl bu dağlarda hayatta kaldığını merak etti.

Grup çadırlara iyice yaklaştığında iki tarafa odun taşıyan erkekler ve kadınlar, bakraçlarda su götüren oğlanlar ve kız-

lar belirdi. Hiçbir iş göremeyecek kadar küçük çocuklar Osman'ın çevresini sardı. Bazılarının ayakları çıplaktı, neredeyse hepsinin burnundan sümük akıyordu. Bir tanesi kazağının koluyla burnunu sildi, bir kız çocuğu Osman'a gülümsedi, bir oğlan ters ters baktı.

Çadırlardan en büyük olanının önüne geldiklerinde kara tenli delikanlılar sardı çevrelerini. Bunların bellerinde kılıç ve hançerler asılıydı. Adamların kara kaşları ve gür bıyıkları beyaz karın içinde tam bir tezat oluşturuyordu.

İşin garibi çadırın içinden kesik kesik bir kadın çığlığı yükseliyordu. Kadınlar dışardaki bir ateşin üzerinde kaynatılan kazandan içeriye su getirip götürüyorlardı.

Osman ve adamlarının etrafını saran gruptaki iri yarı oğlanlardan bir tanesi Samsa Çavuş'un önüne çıkarak Kürtçe bir şeyler söyledi. Bir eli kılıcının sapındaydı. Osman, adamlarına daha önce ne olursa olsun silahlarına yapışmamalarını tembihlemişti. Xelkanların alıngan ve çabuk kızan insanlar olduğunu biliyordu ve onları öfkelendirmek burada istediği son şeydi.

Samsa Çavuş da oğlana Kürtçe bir şeyler söyledikten sonra Osman'ın yanına geldi. "Oğlan, 'Babamın şimdi işi var, sizi göremez,' diyor," diye açıkladı.

Gruptakiler homurdandı.

Ak Timur, "Bu oğlan bizimle dalga mı geçiyor?!" diye söylendi.

Osman da şaşırmıştı. Samsa Çavuş'a döndü, "Çok uzak yerden geldiğimizi, onu şimdi görmemiz gerektiğini söyle," dedi.

Samsa Çavuş denileni Kürtçe'ye çevirdi. Bazı kelimeleri hatırlamak için birkaç sefer duraklamıştı. Oğlan sert bir ifadeyle onu cevapladı.

"Çocuk ısrar ediyor, 'Babamın işi var,' diyor," dedi Samsa Çavuş. "Size söylemiştim, bu Xelkanlar inatçı adamlardır."

Ak Timur, "Belki şu kılıcımı karnına saplarsam inatçılıkları çözülür!" diye söylendi.

"Dost olarak geldiğimizi söyle," dedi Osman, Samsa Çavuş'a. "Bizden babasına zarar gelmeyeceğini söyle."

Ak Timur ve Konur Alp sabırsızlanıyordu. Xelkan aşiretinin delikanlıları etraflarını çevirmeye başlamıştı. Ak Timur kılıcına yapışmak üzereydi ki Osman'la göz göze geldi. Kayı lideri, ona bunu yapmaması konusunda gözleriyle hatırlatmada bulundu.

Samsa Çavuş, oğlanın cevabını tekrar çevirdi:

"'Dostlar hediye getirir, siz ne getirdiniz,' diye soruyor çocuk."

Osman bunu duyunca güldü, "İşin rengi şimdi anlaşıldı," dedi. Kürt Ali'nin hediyelere olan düşkünlüğünü duymuştu ama bu kadarını beklememişti.

Cavlak'a döndü, "Şu senin kıyıda bulduğun kilim nerede?" diye sordu.

Cavlak afalladı. "Reis, o benim kilimim. Ben buldum, ben sakladım," dedi. Eli, heybesine gitmiyordu. Kadının çığlığı tekrar yankılandı.

Yanındaki Saltuk Alp, "Ben senin kelleni baltalarımla saklamadan önce beyimiz ne diyorsa onu yap!" diyerek omuz geçirdi.

Osman Bey, "Söz," dedi, "Geri döndüğümüzde sana ondan daha iyi bir kilim vereceğim, Cavlak."

Bunu duyunca Cavlak'ın asık yüzü düzeldi ama yine de tereddütle sırtındaki heybede taşıdığı kilimi rulo halinde çıkardı ve Osman Bey'e uzattı.

Osman, Samsa Çavuş'a, "Oğlana bunu ver, hediyemiz olduğunu söyle. Eğer babasıyla görüşmemize izin verirse, asıl hediyeyi ona içerde sunacağımı söyle!" diye tembihledi.

Oğlan kilimi eline aldığında, ruloyu açtı, başparmaklarıyla dokumasını yokladı. Bir Osman Bey'e bir de kilime bakıyordu, kararsız kalmış gibiydi.

Saltuk Alp, "Kavun gibi bari bir de kıçını koklasaydın kilimin, fesuphanallah!" diye söylendi.

Ama oğlan sonunda ağzını büzerek içeri girdi. Dışarı çıktığında kafasıyla Osman Bey'e içeri girmesini işaret etti. Gruptakiler hep birden hareket ettiler ama oğlan eliyle onları durdurdu. Kürtçe bir şeyler bağırdı. Etraftaki silahlı tipler birer adım daha yanaştı. Oğlan parmağıyla Osman'ı ve Samsa Çavuş'u işaret ediyordu.

"Bir tek senin ve benim girebileceğimi söylüyor," diye açıkladı Samsa Çavuş.

Ak Timur, "Olmaz, Reis," dedi, "Çok tehlikeli. İçerde in mi var cin mi var bilmiyoruz."

Konur Alp, "Bir pusu bile olabilir, Usta, en azından birimiz seninle gelsin," diyerek katıldı.

Osman Bey, "Kabul etmezler," dedi. Samsa Çavuş'a döndü: "Çocuk fikrini değiştirmeden içeri girsek iyi olur."

Çadırın kapısı olarak kullanılan eski bir halının önünde ikisinin de kılıçlarını aldılar. Oğlanlardan biri Samsa Çavuş'un belindeki hançeri de bulup çıkarmıştı.

Osman Bey, "Siz burada bekleyin," dedi adamlarına içeri girmeden önce. "Dediğimi unutmayın. Hiçbir şart altında silahlarınızı çekmeyeceksiniz."

İkili, çadırın içine girdiklerinde dışarıdaki karın beyazlığından gözleri kamaşmıştı ve bir süre her şeyi karartı olarak gördüler. Çamaşır iplerine asılmış çarşafları andıran perdelerle oluşturulan odada üç karartı yükseliyordu. Bir tanesi sol taraflarında, bir diğeri sağda, diğeri ise tam önlerinde bir insan boyundaydı. Osman'ın gözlerinin kamaşması geçmemişti ki tam önündeki karartı sertçe konuştu. Samsa Çavuş, Kürtçe cümleyi "Babasını neden görmek istediğimizi soruyor," diye çevirdi.

Bu adamın kaç tane oğlu var, diye düşündü Osman. Artık gözlerinin karşısındakinin bir başka delikanlı olduğunu rahatlıkla seçebiliyordu. İki tarafında oturan, biri taburenin, diğeri ise bir tahıl çuvalının üstüne oturmuş diğer oğlanları da... Soldaki elindeki şişe geçirilmiş, Osman'ın ne eti olduğunu bile-

mediği bir şeyi Kayı liderine baka baka ısırıyor, ağzının kenarlarından yağı aka aka çiğniyordu. O şey bir kurbağa ya da fare olabilir miydi? Belki de ısırıldığı için şekli değişmiş bir tavşandı.

Kadın çığlığı sağ taraftaki perdenin ardından gelmeye devam ediyordu ve artık iyice belirginleşmişti. Birisi doğuruyor olmalıydı.

"Söyleyeceğim şey yalnızca baban içindir," dedi Osman.

Samsa Çavuş bunu Kürtçe'ye çevirdiğinde oğlan yüzünü buruşturdu. Uzun boylu, çam yarması gibi oğlan bunu duymaktan hoşlanmamıştı. Belindeki hançeri çıkardı ve Osman'ın boynuna dayadı.

"Önce bana söyleyeceksin," diye üsteledi oğlan.

Osman usta bir makas hareketiyle önce oğlanın elindeki hançeri aldı, sonra bir çelmeyle onu yere yıkıp aynı hançeri onun boynuna dayadı. "Delikanlı, bir dahaki sefer bıçağı hasmına çekmeden önce ayaklarını iyi dengede tuttuğundan emin ol," dedi. Osman sanki bu bir oyunmuş gibi rahattı.

Kenardaki iki oğlan kılıçlarını çekip Osman'ın üzerine çullanacaklardı ki, koca bir el sol perdeyi açtı. "Çocuk bunu hak etti," dedi gür bıyıkların altından çıkan ses. Adam Türkçe konuşuyordu ama bir sonraki cümlesi Kürtçe oldu. Osman'ın başındaki oğlanlar hemen iki kenara çekildiler ve kılıçlarını kınlarına soktular.

"Hoş geldin, Osman Bey," dedi adam bir adım daha ileri çıkarak. "Sen oğlanın kusuruna bakma. Bunlar anlaşılan henüz misafire kılıç çekilmeyeceğini öğrenmemişler."

Osman doğruldu, yerdeki oğlana elini uzattı. Onu yukarı kaldırdıktan sonra hançeri fırıldak gibi döndürüp oğlana geri verdi. Çocuk hançeri geri alırken yüzündeki korku ifadesi şaşkınlığa dönüşmüştü.

Osman, Kürt Ali'yle tanışmıştı.

26

Osman'ın gözleri çadırın içinde koşturan çocukların çıplak ayaklarındaydı. Bu havada böyle üşümüyorlar mıydı? Sadece çıplak ayakları değil, çocukların hiçbir uzvu doğru dürüst kapanmamıştı ki. Birinin kolları açıkta, birinin bacakları çıplaktı. Perdenin dibindeki bir çocuk kulağından çıkardığı kiri altın bulmuş gibi inceliyordu, bir başkası yırtık dizinin altındaki deriyi kaşıya kaşıya kanatmakla meşguldü. Az önce üç yaşında olduğunu tahmin ettiği bir oğlan çocuğu çükünü sallaya sallaya bir perdenin altından ağlayarak koşup diğerine geçmişti. Annesinden kaçıyor olmalıydı.

Kürt Ali'nin kaç tane çocuğu vardı? Bu adam kaç kadınla evliydi? Kadınlar, misafirlerin yanında durmuyordu ama perdeler açılıp kapandıkça yüzü örtülü kadınların biri giriyor, diğeri çıkıyor, hazır ettikleri yemekleri çocuklar tepsilerle Osman ve Samsa Çavuş'un önüne taşıyorlardı.

Önlerine konulan sehpaların her biri başka bir evden getirilmiş gibiydi. Konuklara ikram edilen yemeklerin bulunduğu tabakların hiçbiri birbirini tutmuyordu. Şişteki etlerin, cartlak kebabı, tatlının nane şileki ve bardaktaki içeceğin üzüm şerbeti olduğu söylenmişti ama Osman'ın daha önce hiç tatmadığı bu yiyeceklerden şimdi de yiyesi gelmiyordu.

Osman, "Ben tokum," demişti, "ama adamlarım hem üşümüştür, hem de açtır."

Kürt Ali bunu duyunca oğlanlarına emir vermiş, dışardaki grubun başka bir çadırda ağırlandığını söylemişti. Samsa Çavuş da kenarda Kürtlerin meşhur böreklerinin tadına bakıyordu. Kürt Ali, misafirlere ikramda büyük özen gösterirdi.

Sarı yeşil, sırımlı şalvarları, gözleri hariç tüm yüzlerini kapatan siyah peçeleri, belleri kırmızı kuşaklı kadınların sırtlarına, beyaz tülbentlere sarılı yeni doğmuş bebeklerden, çadırda koşturan yedi-sekiz yaşındaki çocuklara ve yaşını almış delikanlılara etraf çocuk kaynıyordu. Bir ara Osman tüm bir Xelkan aşiretinin Kürt Ali'nin karıları ve çocuklarından mürekkep olup olmadığını düşündü.

Ne de olsa Kürt aşiretleri karılarının ve çocuklarının çokluğuyla övünürdü ve Kürt Ali, sadece kendi aşireti Xelkanların değil, Qewanların da güvenini kazanmış bir adamdı. Pek çok Kürt, Ali'ye hürmet eder, onu sayardı. Osman, eğer bu adamı ikna edebilirse pek çok Kürt aşiretinin desteğini yanına çekebileceğini biliyordu.

Sorun, Kürt Ali'ye kimin bağlı olduğu değil, kimin olmadığıydı. Zirkanlar, Xelkan aşiretiyle kan davası güdüyorlardı ve bu dava periyodik savaşlarla sık sık gün yüzüne çıkıyordu. Xelkan lideri Kürt Ali'nin neredeyse çeyrek asırdır Zirkan lideri Sakık'ı tüm Anadolu'da aradığını söylüyorlardı ama Osman bunun bir abartı mı gerçek mi olduğunu bugün bizzat Kürt Ali'den öğrenmeyi planlıyordu.

Garip adamdı bu Kürt. Ellisine dayanmış aşiret beyinin ilk dikkat çeken özelliği sağ elini bir türlü üzerinden düşürmediği pala bıyıklarıydı. Kapkara bıyıklar iki tarafa doğru kıvrılarak birer çengel oluşturuyor, Kürt de eliyle bıyıklarının uçlarını tekrar tekrar buruyor, çekiyor, bırakıyor ve onları sürekli bu kusursuz şekilde bırakıyordu. Düşünürken, konuşurken, dinlerken, bir eli sürekli bıyıkları burmakla meşguldü.

Adamın tombul yanaklarının altındaki gıdısından itibaren boynundan hiç eksik etmediği siyah beyaz küçük kare desenli poşusu başlıyordu. Osman, bunun başa takıldığını görmüştü ama Kürt Ali'nin yaptığı gibi boyna dolandığını, omuzlardan sallandırıldığını ilk defa görüyordu. Aşiret reisi düşünürken bu poşunun uçlarından tutup asılıyordu. Adamın çift yenli yeşil cübbesi ve sarı kaftanı boynundaki renksiz poşuya tam bir tezat oluşturuyor, kapkara kıllı parmaklarındaki altın yüzükler bu renk karmaşasını iyice ortaya çıkarıyordu. Adamın şişman parmaklarındaki yüzüklerin bazılarında kalın taşlar göze çarpıyordu. Öyle görünüyordu ki Kürt Ali varlığını dostundan da düşmanından da saklamaya çalışmıyordu. Fakat Kürt'ün zevksizliği her yerinden belli oluyordu.

Çadırdaki eşyalara da bu zevksizlik taşmıştı. Çadırın ortasında rengârenk, kırmızı ve lacivertin hâkim olduğu bir İran halısı vardı ama üstüne delik deşik olmuş bir koyun postu konuvermişti. Çadırı odalara ayıran her bir perde farklı renkte ve kumaştaydı; kimisi yün, kimisi basmaydı. Kürt Ali, sanki küçük bir eşya ambarının üstünde oturuyor gibiydi. Bir tarafında bakır bir güğüm, gümüş bir tepsi, diğer tarafında bir çift deri çizme, iki eski eyer, gösterişli bir kalkan ve farklı renklerde birkaç minder üst üste yığılmıştı. Kürt Ali'nin şu anda üstüne oturduğu şeyler de dürülmüş halılardan ibaretti. Osman, az önce kendisinin verdiği kilimin bunların yanına konduğunu görünce içten içe gülümsedi.

Kürt Ali belli ki ganimet ve hediyeyi seviyordu; en azından buraya kadar duydukları doğruydu. Az arkada, çadırın pencere açıklığının dibinde bir şövalye zırhı göğüslüğü ve bir Katolik miğferi bile vardı. Miğfer köpek burunlu, delikli siperlikli, sivri tepeli bir Ceneviz işiydi. Işıltısından gümüş olduğu anlaşılıyordu.

"Herifin kellesini tek parça düşünce, miğferi ziyan etmek istemedim," dedi Kürt Ali, Osman'ın bakışlarını yakalayarak.

"Bu bir Ceneviz işi," dedi Osman. "Ne işine yarar ki?" Hiçbir Müslümanın bu şeyi kafasına geçirmeyeceğini, aksi takdirde savaş alanında bir kâfirle karıştırılacağını düşündü.

"Belli mi olur," dedi Kürt Ali. "Ziyan etmemek lazım. Belki bir gün bir Cenevizliye satarım, belki bir oğlumu ajan olarak Katoliklerin arasına sokarım... Hiçbir şey yapamazsam eritir kova diye kullanırım. Baksana zaten bunun bu halde bile kovadan bir farkı yok, ama delikleri bu şekilde su sızdırır." Kürt Ali bıyık altından gülümsüyordu.

Ama Kürt'ün öyle bir yanı vardı ki Osman bunu gördüğüne çok şaşırdı. Başka türlü her yönüyle kaba, çatık kaşlı olan bu adam yanına çocukları geldiğinde onlara müthiş bir şefkat ve güler yüzle yaklaşıyordu.

Bir ara küçük bir kız Kürt'ün yanına geldi ve adamcağızın bıyıklarından tutup çektirmeye başladı. Osman, Kürt'ün, çocuğa elinin tersiyle çarpmasını beklerken Kürt bıyıklarını yaya yaya gülümsedi ve kızı tutup dizine oturttu. Onu koca bir öpücükle dizinde oturturken, kız ters ters Osman'a bakıyordu. Küçük kız elindeki bir kâğıt parçasını sımsıkı tutuyor, hiç bırakmıyordu. Kürt'ün tüm çocuklarına karşı özel bir ilgilisi olduğu aşikârdı. Bu, çocukların onun yüzünü gözlemelerinden de açıkça belli oluyordu.

"'Burada ne işin var?' diye soruyor," dedi Kürt Ali kızın Kürtçe söylenmesini çevirerek.

Osman küçük kıza birden ne diyeceğini bilemedi. Allahtan o sıra onun yardımına yan taraftan tekrar yükselen çığlık yetişti.

Yan taraftan kadının çığlığı tekrar yükselmeye başladı.

Kürt Ali sesin geldiği yöne bakarak, "Çocuk bakmanın en zor yanı ne biliyor musun?" diye sordu Osman Bey'e.

Osman, beslemek, giydirmek, eğitmek.. pek çok şey sıralayabilirdi. Kürt Ali kendisi cevap verdi:

"Bu gürültüye katlanmak!"

Gülümsedi Osman Bey.

"Çocuk berekettir, Osman Bey," dedi Kürt Ali. "Bu soğuklara katlanmamı sağlayan tek şey bu çocuklardır!" Sonra dizinden bir türlü kalkmak istemeyen kızın saçlarını okşayarak, "Bu kız çok akıllı," diye devam etti. Elindeki kâğıt parçasını tutup almaya çalıştı ama kız o en önemli oyuncağıymış gibi parşömeni kendine doğru çekti. "Nereden bulduysa bir elyazması sayfası bulmuş," dedi Kürt gülerek. "Kaç gündür elinde. O harflere dakikalarca baktığı oluyor. Onu büyüdüğünde bir medreseye göndermeliyim belki de..."

Yan taraftan kesif bir çığlık daha geldi.

Kürt kızın kulağına bir şeyler fısıldadı, kız da aynı şekilde gülerek cevap verdi.

"Ona yeni bir kardeş geliyor, ne düşünüyorsun, diye sordum," diye açıkladı Ali. "O da 'Kardeş iyidir,' diye cevapladı." Kürt Ali birden durdu. Yüzü asıldı. "Kardeş iyidir," diye tekrarladı. Bu sözde Osman'ın sırrını tahmin edebildiği bir anlam gizliydi. Kürt Ali sonra kendini toparlayarak kızı kucağından indirdi, parmağındaki yüzüklerden birini çıkartıp oynaması için ona verdi ve diğer kardeşlerinin yanına gönderdi.

Kürt, tekrar Osman Bey'e döndü:

"Ama sen buraya Ceneviz miğferleri ve kardeşler hakkında konuşmak için gelmedin, öyle değil mi, Osman Bey?" diye lafı değiştirdi. Az önceki küçük kızla konuşan afacan adam gitmiş, yerine yine o soğuk bakışlı, çatık kaşlı aşiret reisi gelmişti.

Aslında Osman tam da miğferler ve kardeşlerle ilgili konuşmak için gelmişti ama şimdilik sessiz kalmayı tercih etti.

Kürt Ali üzerinde oturduğu eşya yığının yanından kalkıp Osman'ın karşısındaki bir mindere oturdu. Ortalarında odayı ısıtmak için bir sacın içine ağır ağır yanan kor parçaları kon-

muştu. Perdenin dibindeki, Osman'a bıçak çeken oğlan hâlâ ters ters Kayı liderine bakıyordu.

Kürt Ali, oğlana Kürtçe dışarda beklemesini söyledi. Beriki gönülsüzce dışarı çıkınca adam devam etti:

"Gençler çabuk öfkeleniyor. Senin de bir zamanlar böyle olduğunu söylerlerdi ama dedikleri doğruymuş... Ben karşımda gayet sakin bir Kayı Beyi görüyorum... Şimdi söyle bakalım, Osman Bey, bunca yolu neden teptin? Bu havada yolculuk kolay olmasa gerek."

"Zordu," dedi Osman Bey.

"Hepiniz sağ salim nehrin bu tarafına geçebildiniz mi bari?"

"Yaralılarımız var," dedi Osman, "Bıçaklı Kayalıkları'nı aşmak zor oldu. Ama iyileşecekler."

"Bu topraklar yutuyor insanı, Osman Bey," dedi Kürt Ali. Ses tonu efkârlıydı. Bakışları önündeki kor parçalarına uzandı, sanki ateşin içinde bir şeyler görüyor gibiydi. "Her şeye alıştım da bu memleketin kışına bir türlü alışamadım. Bizim oraların güneşini, sıcağını, adamı kavuran havasını öyle özlüyorum ki! Bu lanet kar dinmek bilmiyor, sürekli ama sürekli yağıyor..."

Osman, "Ama karların tam ortasına, zor bir engebeliğe yerleşmişsin," dedi. "Buraya vadiden daha çok kar düşüyor."

Kürt Ali gülümsedi, "Doğru," dedi. "Ama burası güvenli. Zirkanlar'ın izine tekrar rastlayıncaya kadar burada kalmaya kararlıyım. Hem 'Kellecilerle' uğraşmak zorunda da değilim."

Kadının haykırışları tekrar yükseldi. Çığlıklar insanın kulağını rahatsız edecek kadar tizdi. Kürt Ali, "Allah'ın belası kadın!" diye söylendi. "Bu kadar uzun sürede doğuranını da ilk defa görüyorum!" Sonra bakışlarını yine önündeki ateşe çevirerek, "Babam her zaman korktuğun şeyle yüzleşmelisin, derdi," diye devam etti. "Ben de kar nerede çok orayı aradım

buldum. Burada karar kıldım. Ama bazen iyi mi ettim kötü mü ettim bilmiyorum. Bu kar sinirlerime dokunuyor artık... Çocukluğumda kardeşim Sakık'la beraber güneşin altında ışıl ışıl pınarların suyun yanında oturur, Şemsat Kalesi'ni izlerdik. İki düzine kardeşim vardı ama Sakık hepsinden başkaydı..." Kürt Ali'nin yüzü tekrar değişti, bıyıkları bile sanki birer demir parçasına dönüştü. "On yıllar sonra bile gözlerimin önünde o kale, o taş duvarlar..."

Xelkan reisinin önünde sanki gerçekten güneşin ışıttığı bir kale varmış gibi gözleri ışıldıyordu. Osman, Kürt Ali'nin gözlerinde ateşin yansımasını mı yoksa gerçekten onun anılarının mı ışıldadığını merak etti.

"'Şemsat' nedir sen bilir misin, Osman Bey?" diye sordu Kürt Ali bakışlarını misafirine döndürerek.

"'Güneş Şehri,'" diye cevapladı Osman Bey.

Kürt Ali şaşırdı. "Senin Kürtçe bildiğini bilmiyordum," dedi.

"Bilmiyorum," diye doğruladı Osman Bey.

"Ama Şemsat'ı biliyorsun... Peki... Orada güneş öyle güçlüdür ki, kardeşimle çamurdan ev yapardık... Yeryüzünün en güzel rengi, sarı, kahverengi ve kırmızı karışımı o duvarların rengidir. Güneşin rengi... Biz Kürtlerin tüm hikâyelerine bu ateş işlemiş, Osman Bey. Demirci Kawa'nın ateşte kızaran kılıçları, Nevruz ateşi, Mem-u Zin'in aşk ateşi... Adamın damağını ateş gibi kavuran acıya düşkünlüğümüz... Eti bile ateşe değmezse pişmiş saymayız biz..."

Kürt Ali bir süre sustu ve hırslanarak devam etti:

"Ama şu kar... Şu soğuk yok mu?.. İşte bu bizim can düşmanımız!"

"Peki neden o sıcak yerlere geri dönmüyorsun?" diye sordu Osman Bey aradığı fırsatı yakalayarak. "Neden o ateşi tekrar bulmuyorsun?"

"Dalga mı geçiyorsun, Osman Bey," dedi Kürt Ali bu soruya şaşırarak, "Moğollar sanki yaşanacak yer mi bıraktılar? Bize yaşama şansı mı tanıdılar?" Xelkan beyi hiddetlendi, öfkeyle yumruğunu sıktı, "Sadece benim köyümde iki aşirette yaşayan tek bir canlı bile bırakmadılar. Ne acıdır ki, korkularından pek çok Kürt aşireti onların saflarına katıldı ve hem Kürtleri, hem de Türkleri onlarla birlikte katletmeye başladılar. Bize de doğudan kaçıp buralara gelmek düştü."

Kürt Ali sustu ve dimdik karşıya bakarak ekledi: "Ama bir gün geri döneceğiz. Güneşin ve ateşin merkezine geri döneceğiz. Bu karlı topraklarda ölmeye hiç niyetim yok!"

Kürt lideri sonra ayağa kalktı ve çadırın içinde gezinmeye başladı. "Ama sen benim neden gerçekten buralara kadar geldiğimi zaten biliyor olmalısın," dedi.

"Bir şeyler duydum," diye cevapladı Osman Bey, "Ama nehrin öbür yakasına ulaşıncaya kadar haberlerin ne kadarı doğru, ne kadarı abartı insan emin olamıyor."

"Sana neyin doğru neyin abartı olduğunu anlatayım, Kayı Beyi," dedi Kürt Ali kaşlarını çatarak. Önündeki ateş korlarına bakarak anlatmaya başladı. Elleri, boynundan dolanan poşunun iki ucundaydı.

"Ben 19 yaşımdaydım, kardeşim Sakık ise benden bir yaş küçüktü. Ben ailenin en büyüğüydüm, o da arkamdan geliyordu. Sonraki kardeşlerimle aramda en az üç yaş fark vardı. Analarımız farklıydı ama Sakık ve ben birbirimize çok yakındık. Ama Moğol belasının Kürt aşiretlerini vurması uzun sürmedi. Haçlı ve Rum şövalyeleriyle türlü pazarlıklara girişip Türkleri ve Kürtleri Anadolu'dan kazımaya ant içmişlerdi. Babam iyice yaşlanmıştı ve aşireti artık bizim korumamız gerektiğini söylüyordu. Sakık bizim de Moğolların yanında savaşmamız, Selçukluya karşı ayaklanmamız gerektiğini söylüyordu. Türklere karşı savaşmalıydık; ancak bu şekilde Mo-

gölların desteğini alabileceğimize inanıyordu. Ben ise bunun ihanet olacağını, Selçuklu iktidarı boyunca huzurla yaşadığımızı, bunu kendi aşiretime asla yaptırmayacağımı söyledim."

Kürt Ali, Osman'ın gözlerine içine bakarak devam etti:

"Biz Türklerle iç içe büyüdük, Osman Bey. Pek çok Kürt benim gibi hem Türkçeyi hem de Kürtçeyi anadili olarak konuşur. Kardeşim gibileri ise Batılıların ve Moğolların oyunlarına gelerek Türklerden nefret etmeyi öğrendiler. Hristiyanları ve dinsizleri bizim Müslüman kardeşlerimize tercih ettiler."

Kürt Ali derin bir iç çekti. "Ama Sakık bunu anlamıyordu," dedi. "Gözünü garip bir hırs bürümüştü... Sonra bir gece ortadan kayboldu, günlerce ortalıkta görünmedi. Kaçtı gitti, canını kurtardı dediler, öldü dediler, Moğollar kaçırdı dediler. Artık neye inanacağımı bilmiyordum... Ve sonra Kelleciler bir heyula gibi üzerimize çöktüler. Şemsat'ta taş üstünde taş bırakmadılar. Şehrin ışığı söndü, kâbus gibi bir karanlık geldi yerine. Kelleciler topladıkları Kürtleri şehir meydanında topluyor, kadınları ve erkekleri iki gruba ayırıyorlardı. Karşı koymaya çalışanları oracıkta öldürüyorlardı.

"İşte o gün Sakık da ortaya çıktı. Hülagu'nun komutanının yanında boy gösteriyordu."

Guo Cengiz Kh'an diye düşündü Osman.

"Sonra anladık ki, kaçmış, Moğollara sığınmış. Moğol komutanının önünde diz çökmüş... Adam sadakatini kanıtlaması için eline orak gibi bir kılıç verdi. Babamı herkesin önünde diz çöktürdüler ve Sakık'tan onun kellesini uçurmasını istediler. Böyle yaparsa onu Kürtlerin başına geçireceklerini söylediler."

Kürt Ali'nin kara gözleri buğulandı. "Sakık gözünü kırpmadan babamın kafasını bedeninden ayırdı. Sadece onu değil, bütün dayılarımı ve amcalarımı da kılıçtan geçirdi. 'Bir gün

anlayacaksın, ağabey,' dedi bana ellerim arkadan bağlıyken. Suratına tükürdüm. O gece ben ve bazıları bir yolunu bulup şehri terk ettik. Sonra diğer Kürtlerle birleşerek aşireti yeniden canlandırdık. Sakık Moğollara itaati kabul eden Kürtlerden yeni bir aşiret kurdu. O gün bugündür, tam yirmi yıldır, ben onun izini sürüyorum, Kayı Beyi."

Osman'a döndü: "Onun kellesini uçurmadan bu dünyadan göçmeye niyetim yok, Osman Bey. Uçsuz bucaksız dağların doruklarında kara boğulsam da, Karadeniz'in yedi kat dibinde suyla boğuşsam da bir gün onu bulacağım. Bulacağım ve babamın kılıcıyla kellesini uçuracağım. İşte gerçek bu, Kayı Beyi. Şimdi söyle bakalım, buraya neden geldin?"

"Kürt Ali," dedi Osman Bey oturduğu yerden doğrularak, "Sana ben bugün bir halıyı ganimet olarak getirmedim," dedi. "Çok daha büyük bir ganimetle geldim."

Kürt Ali merakla Osman'a bakıyordu.

"Sana Sakık'ı vereceğim," deyiverdi Osman. "Sadece onu değil, aşiretine saldıran Moğol komutanını ve ordusunu da."

Kürt Ali gür kaşlarının altına saklanmış gözlerini kıstı, yan gözle Osman'ı süzdü. Bir süre hiçbir şey demeden öylece baktı. Sonra patlattı kahkahayı:

"Buraya ciddi şeyler konuşmaya geldiğini sanmıştım, Kayı Beyi."

Osman Bey gayet ciddi bir şekilde Kürt Ali'ye bakmaya devam edince beriki açıkladı:

"Bizde bir deyim vardır, Osman Bey: 'Kaplumbağa, ceylanla yarışa giremez.' Moğollar ve şövalyelerin karşısında biz birer kaplumbağayız, Osman Bey. Ben aksini düşünmediğim için burada aşiretimle huzur içinde yaşıyorum. Benim tek derdim Sakık'ı bulmak ve bunun için senin yapabileceğin hiçbir şey yok. Ötesi benim savaşım değil!"

"Kar ve çamurun içinde köstebek gibi yaşamaya mı huzur diyorsun sen?" dedi Osman Bey.

Kürt Ali öfkelendi, ayağa kalktı: "Misafirliğin hakkını fazla zorluyorsun, Kayı Beyi," dedi.

Osman Bey de ayağa kalktı, Kürt Ali'yle burun buruna geldi. "Sen şövalyeleri bana bırak," dedi. "Moğollara karşı savaşmaya var mısın yok musun, onu söyle?"

Kürt Ali yeniden ciddileşti:

"Osman Bey, nehrin bu tarafından ne kadar haberdarsın, bilmiyorum. Ama Bilecik ve İnegöl tekfurları benim hâlâ burada kalmama müsaade ediyorlarsa o da onlara karşı bayrak açmadığımdandır. Aksi takdirde ilk işleri diğer aşiretleri bana karşı kışkırtmak olacaktır."

"Sen tekfurları düşünme," diye yineledi Osman Bey. "Eğer Moğollara karşı zafer kazanırsak, diğer Kürtler de sana karşı değil, senin yanında savaşır."

Kürt Ali yine sessizdi.

"Peki Sakık'ın nerede olduğunu nasıl biliyorsun?"

"Sen benim yanımda Moğollara karşı savaş, ben de sana Sakık'ı vereyim," dedi.

Osman dikkatle Kürt Ali'nin tepkisini izledi. "Zamanı geldiğinde benim yanımda mı olacaksın, karşımda mı, bilmem gerekiyor, Kürt Ali," diyerek kestirip attı. Sesinin tonu iyice sertleşmişti.

Konuşma bitmemişti ki içeriye ağzı peçeli kadınlardan biri girdi. Elinde bacaklarından aşağıya bir yarasa gibi ters tuttuğu ciyak ciyak ağlayan bebek vardı. Bebek kan ve suya bulanmıştı. Çükünden oğlan olduğu anlaşılıyordu.

Kadın heyecanla peçesinin ardından Kürtçe bir şeyler söyledi Ali'ye.

Xelkan beyi, Osman'a döndü, "Bu çocuk senin uğurun, Osman Bey," dedi. "Adını da sen koy."

Osman şaşırdı, böyle bir şey beklemiyordu. "Selahaddin olsun," deyiverdi.

Kürt Ali bıyık altından gülümsedi.

Çadırı terk ederken Osman, "Zamanı geldiğinde seni haberdar edeceğim," dedi.

Kürt Ali, "Yerinde olsam bana güvenmezdim," dedi.

"Ne acı," dedi Osman Bey. "Oysa bana Kürt Ali'nin ganimeti sevdiğini söylemişlerdi."

BEN, MARKO

Anadolu'daki Türklerin hâkimi, Selçuklu Sultanı ile Moğol hakanı arasındaki ilişkiler ilk başta Harzemşahlarla olduğu gibi gayet iyi başlamıştı. Ama çok geçmeden Moğollar baskılarını artırdılar ve iki büyük ordu Erzurum civarında, Türklerin Kösedağ dedikleri yerde karşı karşıya geldi.

Bazen koca bir orduyu bertaraf etmeye bir tek kişinin kibri yeter.

Anlatılanlara göre Selçuklu sultanı Keyhüsrev, deneyimli komutanlarının önerisini dinlememiş ve Moğolların üstüne saldırmasını beklemek yerine onların üzerine gitmeyi tercih etmişti. Dağlarda ve kayalıklarda müthiş at süren Moğollar peşlerine taktıkları düzenli Selçuk ordularını kısa sürede darmadağın etmiş, sonra atlarını düşmanlarına çevirip kademe kademe on binlerce askerden mürekkep Türk ordusunu katletmişlerdi. Türklerden 1071'in intikamını almak isteyen binlerce Rum şövalyesi de Moğollara arka çıkmaktan geri durmamıştı.

Bu savaştan sonra Selçuklu hanedanlığı iktidarda kalmaya devam ettiyse de artık hiçbir şey eskisi gibi olmadı. Çünkü Sivas, Kayseri ve Konya başta olmak üzere Selçukluların can damarları olan merkezler tamamen Moğolların güdümüne

geçti. Bir çocuğun eline papatyayı alıp, "Beni seviyor, sevmiyor" diyerek çiçeklerini birer birer yolması gibi, İran'a yerleşen Moğol Hakanları, Türk sultanlarını kendilerine itaat derecesine göre tahttan bir alıyor, bir geri getiriyordu. Artık her şey Moğolların keyiflerine göre hallediliyordu. Bir Selçuklu sultanı Moğol hakanına biatını bildirmek için ona tabanlarında kendi resminin bulunduğu çoraplar göndermiş ki Moğol hakanı yerde yürürken onun yüzüne basabilsin! Tabii her sultan bu derece "sadık" değildi. Sadece bir yıl içinde beş defa sultanın değiştiği oluyordu.

Anadolu'daki siyasi iktidar darmadağın olmuştu.

Artık Anadolu yanıyordu. Bir taraftan Moğollar, öte taraftan Haçlılar Anadolu'yu öyle bir sıkıştırmışlardı ki sanki Anadolu'da cehennemin kapıları bir daha kapatılmamak üzere açılmıştı.

Ama sonra bir Türk çıktı. Doğu Roma İmparatorluğu'nun Bitinya ucunda, küçük bir aşiretten, genç bir adam. Anadolu'daki tüm Moğollar, tekfurlar ve Haçlı şövalyeleri gibi ben de bu adamın adını İznik'e yolculuğum boyunca duyar olmuştum.

Adı Osman'dı ve şimdi benim içinde oturduğum bir keçi kılından yapılma böyle bir çadırın içinde doğmuştu. *cadent a latere tuo mille et decem milia a dextris tuis ad te autem non adpropinquabit.*[2]

Hayatımın çeyrek asrını geçirdiğim Asya'da her türlü mucizeye tanık olduğumu ve yeryüzünde bir daha hiçbir şeyin beni şaşırtmayacağını düşünüyordum. Oysa asıl mucize benim Venedik'e geri dönüş yolumda, 1290'lı yıllarda Anadolu'da başlıyordu.

[2] Senin yanında bin kişi düşecek, on bin kişi de sağ yanına yıkılacak. Ama hiçbiri sana yanaşamayacak.

Asya'dan ayrıldıktan sonra Anadolu'da başka bir Moğol kumandanın yanında birkaç yıl dolaştım. Venedik'e geri dönmeden önce burada, Anadolu'nun batısında görmem gereken son bir şeyler daha olduğunu hissediyordum. Artık gözlemlerime Guo Cengiz K'an yanında devam ediyordum.

Guo Cengiz Kh'an, yanındaki sağ kolu Buqa Temür ile Anadolu'da dedesini aratmayan bir üne kavuşmuştu. Türkler ve Rumlar onlara "Kelleciler" adını takmışlardı. Ne yalan söyleyeyim, yerinde bir isimdi. Guo Cengiz Kh'an atalarına layık olmak için elinden geleni ardına koymuyordu. Düşmanlarını sıradan yöntemlerle öldürmek ya da esirlerine alışılmış biçimde işkence etmek onu sıkıyordu. Bir keresinde bir Selçuklu valisini ona itaat etmiyor diye vücudunu bala bulayıp bataklığın içindeki bir teknede günlerce su yılanlarının, kurbağaların ve sinek larvalarının merhametine terk ettiğini kendi gözlerimle izlemiştim. Doğu'da gördüklerimden sonra artık çok az şey beni şaşırtır sanıyordum ama yanılmıştım. Guo Kh'an Batı Anadolu'daki Türklere diz çöktürmeye sanki ant içmişti ve insanların kalbine saldığı korku onun kendisinden çok önce diğer topraklara ulaşıyordu.

Yanında birkaç yıl kalmama rağmen bu adamın gerçek kökenini asla öğrenemedim. Bazıları onun Çinli olduğunu söylüyor, adını taşıdığı Guo Ziyi hanedanlığından geldiğini. Bazıları ise babasının Moğol, annesini Çinli olduğunu iddia ediyor. Kimileri de doğrudan Cengiz Han'ın soyundan geldiğini öne sürüyor ki bu yüzden onun adını da taşıyormuş...

Bu söylentilerin elli çeşidini duydum. Hepsi de doğru olabilir. Ya da hepsi de yanlış... Bana kalırsa Guo Cengiz Kh'an bilinçli olarak insanların bu şekilde düşünmelerini istiyor. Onu rakiplerinden ayırt eden şey de bu zaten; zekâsı. Yeryüzünün bildiği ne kadar vahşi han ve hanedanlık varsa hepsin-

den de kendisine bir şey katmış ve daha adı duyulur duyulmaz ondan korkulmasını sağlamış. Onun adını duyan Türklerin sürekli batıya kaçmalarına şaşmamak gerek!

Ama gördüklerimin bana öğrettiği bir şey varsa o da şudur: Her vahşet kendi kahramanını doğurur. Ve ben sadece Moğol terörüne değil, Anadolu'daki her türlü baskıya dur diyecek o adamla artık tanışmak üzereydim.

Latin şövalyeleri kadar cesur, Ortodoks şövalyeleri kadar acımasız, Moğollar kadar dayanıklı bu adamın sanki tüm dünyanın kaderini değiştireceğini hissetmeden edemiyordum.

27

"Bu cehennemden eve geri dönebiliyor olmamıza hâlâ inanamıyorum!" dedi Aykut Alp, nehrin kıyısındaki salı saklayan çalılardan bir tanesini daha tutup suya attı. Kumral Abdal'ın güneşin konumu, yıldızlar ve gidiş yolu boyunca tuttuğu notlarla yaptığı harita sayesinde yolu bulmuşlardı. Yahşi Fakı'nın onları tam da bıraktığı yerdelerdi. Fakı, söz verdiği gibi onlar için bir salı orada hazır etmişti.

. Salın üstündeki çalılar iyice temizlendikten sonra Turgut Alp onu kıyıya bağlayan ipi çözdü. Tüm alpler salın üzerine binince Aykut Alp salın bir ucuna, Turgut Alp diğer ucuna geçip salı iten sırıkları ellerine aldılar ve Sakarya'nın karşısına geçmek üzere yola koyuldular. Mihal, yaralı Hüseyin'in hareket etmesine yardım ediyordu.

"Karşı tarafa geçtik mi eve vardık sayılır," dedi Mihal göz ucuyla ufku tarayarak.

"Kellem hâlâ yerinde olduğu için şükrediyorum," dedi Aykut Alp. "Bunca yolu Moğolların eline düşmeden iyi atlattık!"

"Ağzını hayra aç," diye çıkıştı Turgut Alp ona salın diğer ucundan. "Yolculuk henüz bitmedi."

"Doğru," dedi Köse Mihal. "Kıyı şeridi boyunca Kellecilerin pusu kurup yolcuları avladıklarını duymuştum."

"Neden burada pusu kursunlar ki?" diye sordu Saltuk Alp.

"Onların ellerinden kaçmak isteyen köylüleri yakalayıp acı şekilde infaz ediyorlar," diye cevapladı Mihal.

Nuri korkuyla kıyılara baktı.

Sal nehrin ortasına yaklaştıkça Aykut ve Turgut Kardeşler onu kontrol etmekte zorlanmaya başlıyorlardı.

"Akıntı gittikçe sertleşiyor," dedi Aykut Alp.

Gazi Rahman birkaç yüz metre ötesini işaret ederek, "Nedeni belli," dedi. Gruptakiler o tarafa baktıklarında Sakarya'nın köpürdüğünü ve suyun kayalıklara doğru yöneldiğini gördüler.

Cavlak, Kumral Abdal'a, "Şu senin heybendeki şeylerden versene, karnım acıktı," dedi. Kumral Abdal'ın yolculuk boyunca heybesinde biriktirdiği yaban bitkilerini kastediyor olmalıydı.

Kumral Abdal, "Sen delirdin mi?" dedi bu isteğe şaşırarak. "Bunlar zehirli."

"Yemeyeceksek neden topladın, peki?" dedi Cavlak bozularak.

Kumral Abdal bu soruyu da garipsemişti. "Öğrenmek için," dedi. "Şifalı bitkiyi, zararlılarından ayırmak için... Üstelik neyin hangi derde deva olduğunu başka nasıl bilebilirsin ki?"

"Yaban çileği topladığını görmüştüm," dedi Cavlak ısrarla.

"Onları başka iş için kullanacağım," diye aynı inatla cevapladı Kumral Abdal.

Osman'ın gözleri ise kıyıdaydı. Sanki bir hareketlilik hissetmişti. "Herkes gözünü dört açsın," demesine kalmamıştı ki bir ıslık işitildi. Salın güneybatı ucundaki İlboğa ayağının tam önüne bir ok isabet ettiğini gördü.

Ak Timur, okun geldiği yöne baktığında "Kelleciler!" diye bağırdı.

Osman, "Kalkanlar!" diye haykırırken oklar beşer onar yağmaya başladı. Bir tanesi İlboğa'nın sol bacağına, bir diğeri Gazi Rahman'ın sağ omzuna saplandı. Bir ok Ak Timur'un yüzünü yaladı geçti, başka bir ok Konur Alp'in bacaklarının arasından geçip suya düştü. Alpler ahşap kalkanlarını kaldırdıklarında tahtaların her birine belki birer düzine ok saplandı. İlboğa bacağındaki oku umursamaksızın Nuri'yi salın üstündeki bir yük sepetinin dibine itti, Osman, yaralı Hüseyin'i sandalın merkezine taşıyarak ortalarına aldı ve oklardan korumaya çalıştı.

Alpler ilk şoku atlatıp da okların geldikleri yöne baktıklarında saklandıkları ağaçların arasından birer birer çıkan Moğol savaşçılarını gördüler. Bazıları gözlerini yuvarlak yırtıklar şeklinde açıkta bırakan siyah başlıklar giymişlerdi ve çoğunun üzerinde kaynatılmış deriden yapılma meşin giysiler vardı.

Moğolların sırtlarından orak kılıçları uzanıyordu ama şimdi Osman'ın ve yoldaşlarının endişe etmesi gereken şey bu kılıçlar değil, Moğolların ellerindeki büyük yaylardı. Osman bu yayları ilk defa Konya'daki sarayda görmüş, yakın mesafeden taşı bile delebildiklerine tanık olmuştu.

Grubun liderleri olduğu anlaşılan biri, elindeki orak kılıcıyla sürekli salı işaret edip bağırıyordu. Adamlarına daha fazla ok yağdırmaları için emir veriyor gibiydi.

"Bu tarafa it!" diye bağırdı Turgut Alp. Ak Timur onu iki kalkanla birlikte korurken, Turgut Alp de sala akıntının içinde yön vermeye çalışıyordu.

"Asıl sen bu tarafa it!" diyerek karşılık verdi Aykut Alp canhıraş bir şekilde. ""Yoksa şelaleyi boylayacağız!" Bir ok, iki büklüm halde elindeki sırıkla salı yönlendirmeye çalışan alpin gözünün önünden geçti. Bir diğeri ona paravan olan Gazi Rahman'ın kalkanına çarptı.

"Otuz metre ötede kayalıklar var!" diye bağırdı Turgut Alp. "Hemen bu tarafa itmezsen taşlara çarpacağız!"

Osman da saldaki diğerleri gibi bir taraftan oklardan korunmaya çalışıyordu diğer taraftan da akıntının içinde kontrolünü iyiden iyiye kaybetmeye başladıkları salın üstünde durmaya... Bu nehri geçmek için neden Beştaş Tekkesi dervişlerine ihtiyaç duyulduğunu şimdi çok daha iyi anlıyordu.

"Adamlar iyice yaklaşıyor!" diye bağırdı Ak Timur kıyıyı işaret ederek. Tirkeşinden bir ok çıkarıp fırlatmaya çalıştı ama akıntının içinde aşağı yukarı sallanan bu salın üstünden kıyıya ok isabet ettirmek imkânsızdı.

Moğollar kıyı şeridi boyunca koşuyor, sal sahilde ilerledikçe onlar da ona paralel bir şekilde hareket ediyorlardı. İçlerinden birkaçı ellerindeki halatları sala fırlattılar ama yetiştiremediler. Fakat oklar şimdi çok daha güçlü geliyordu.

Oklardan bir tanesi Osman'ın kalkanını delip burnunun tam ucunda durdu. Bir diğeri kalkanı tutan koluna değdi. Okun tahtayı parçalayan demir ucu biraz daha ilerleseydi Osman'ın kolunu delebilirdi.

"Arayı kapatıyorlar!" diye bağırdı Ak Timur.

Nuri korkudan kafasını kollarının arasına almış, eski bir buğday fıçısının dibine kapanmıştı ama şimdi onun da etrafına pat pat oklar saplanıyordu.

Cavlak, "Korkma evlat!" diyerek onu yüreklendirmeye çalıştı.. Oğlanın üzerine etten bir duvar örmüş gibi ona kollarını germiş, koca bir tahta parçasını da kendine kalkan yapmıştı.

Osman bir an önce bir şeyler yapmazsa tüm adamlarının Moğolların ellerine geçmesinin an meselesi olduğunu görüyordu.

"Daha hızlı hareket etmezsek bu oklarla şişleneceğiz!" diye bağırdı Ak Timur.

"Daha hızlı hareket edersek akıntıda boğuluruz!" diye karşı çıktı Turgut Alp.

"Kellecilerin eline düşmektense akıntıyı tercih ederim!" diye bağırdı Aykut Alp.

Osman yirmi metre ötede, nehirden kafasını çıkartan kayalıklara ve Sakarya'nın köpüren bembeyaz sularına baktı.

Bu sırada Moğolların attığı halatlardan bir tanesi salın en ucundaki Turgut Alp'in boynundan geçti. Ama Moğol'un ipi çekmesine fırsat kalmadan Ak Timur şimşek gibi çektiği kılıcıyla halatı ikiye ayırdı. Turgut Alp yutkunarak Ak Timur'a baktı.

Ak Timur, "Reis, bir an önce bir şey yapmazsak ya okların kurbanı olacağız ya da bizi halatlarla yakalayacaklar!" dedi.

Osman, "Salı akıntıya bırakın!" diye bağırdı Aykut ve Turgut kardeşlere.

"Sal parçalanır, beyim!" diye itiraz etti Turgut Alp.

"Başka şansımız yok!" diyerek emri yineledi Osman.

Kardeşlerin sırıkları sudan çekmesiyle birlikte sal bağından boşanmış boğa gibi hızlandı ve köpüren suyun içinde ilerlemeye başladı. Bir süre beşik gibi sallana sallana suda yüzdükten sonra da koca bir kayaya çarptı ve parçalandı.

Osman ve adamları kendilerini birdenbire suyun içinde, kayalıkların arasında buldular.

"Buz gibi!" diye bağırdı Cavlak. Bir eliyle Nuri'yi tutuyordu.

Şimdi herkes suyun içinde bata çıka hızla ilerliyor, Kellecilerden uzaklaşıyordu. Sakarya Nehri yüz elli metre ötedeki şelaleye doğru, taşları döve döve akıyordu.

"Ak Timur!" diye haykırdı Konur Alp.

"Kayalıkların arasına sıkıştı!" diye ekledi Gazi Rahman.

Osman sudan kafasını çıkarıp da arkaya baktığında onun suda boğuştuğunu gördü. Ak Timur'un burnu suyun bir içi-

ne giriyor, bir dışarı çıkıyor, alp zorlulukla nefes alabiliyordu. Sanki aşağıdan bir güç sürekli onu aşağıya çekiyor gibiydi.

Osman, diğer tüm adamlarına "Siz gidin! Başınızın çaresine bakın!" diye bağırdı ve kendisi gruptan koparak akıntının tersine yüzmeye başladı. Diğerleri de onu takip etmek istediler ama akıntı çok güçlüydü. Adamlardan bir iki tanesinin kafalarının kayalara toslayıp da kafataslarının parçalanmasına ramak kalmıştı.

Osman kayalıklara tutuna tutuna Ak Timur'un yanına geldi.

Ak Timur, "Bırak Reis, beni bırak ve git!" diye bağırdı hınçla.

Ama Osman dinlemiyor, sürekli ona yaklaşmaya çalışıyordu. Ak Timur sürekli su yutuyor, zar zor nefes alıyordu.

Osman onu kollarından tutup çekmek istedi ama Ak Timur dehşet bir çığlık attı. Onu dipte tutan bir şey vardı. Osman suya daldığında alpin ayak bileğinin ters dönmüş olarak iki kaya parçası arasına sıkıştığını gördü.

"Acele edin!" diye sesler geldi uzaklaşmakta olan gruptan.

Osman kafasını suyun üstüne çıkarıp derin bir nefes aldıktan sonra tekrar daldı ve Ak Timur'un ayağını taşların arasından çekti çıkardı.

"Bacağımı hareket ettiremiyorum!" dedi Ak Timur ıstırapla.

"Kendini suya bırak, yeter!" diye karşılık verdi Osman.

Ak Timur akıntının içinde hızla uzaklaşıyordu ki Osman boynundaki ipi hissetti.

Bir Moğol, kıyıdan suya sıçramış, kayalıkların üstüne atlaya atlaya Türklerle arasındaki mesafeyi iyice kapatmış ve elindeki halatı Osman'ın boynuna geçirivermişti.

"Yakaladım!" diye bağırıyordu Moğol zevkle. Soğuk havaya rağmen çıplak göğsünün üstünde kolsuz bir kürk vardı sa-

dece. "Türk'ü yakaladım!" Adeta bir hayvan gibi taşın üstünde sevinçle zıplıyor, kollarını zaferle yukarı kaldırıyordu.

Osman, boynundaki ipi elleriyle tutarken akıntının içinde kaybolan yoldaşlarına, "Gidin! Kendinizi kurtarın!" diye bağırdı.

Alpler şelalenin tepesinden teker teker gözden kaybolurken Moğollar ucunda Osman'ın bağlı bulunduğu halatı hızla kıyıya çekiyorlardı.

Osman artık Guo Cengiz Kh'an'ın esiriydi!

28

Elinde orak kılıç tutan cellatlardan biri tutsağın dizlerine arkadan öyle bir tekme geçirdi ki adam dizlerinin üzerine yıkılmakla kalmadı, elleri arkadan bağlı olduğu için dengesini kaybetti ve yüzükoyun toprağa kapandı.

Kafasına boynuna kadar uzanan siyah bir başlık geçirilmiş cellat, Arapça bir şeyler haykırdı ve eğilip tutsağın saçlarından tutarak onu geri çekti. Tutsak ağzına giren toprağı tükürdü ve başını öne eğip beklemeye başladı. Tutsağın bir gözü şiş, burnu kırık ve üst dudağı patlamıştı. Yüzündeki ve kulağındaki kir pastan tutsağın haftalardır yıkanmadığı anlaşılıyordu.

Bu adamı, aynı onun gibi elleri arkadan bağlanmış ve diz çöktürülmüş bir düzine tutsak daha izliyordu. Her birinin başında da kafası siyah örtülü, sadece gözleri açıkta olan, elleri orak kılıçlı cellatları bekliyordu.

Bu grubun en ucunda yer alan Osman dikkatle olup bitenleri izliyordu. Osman nehirde yakalanır yakalanmaz elleri arkadan bağlanarak zapt edilmiş ve kıyı şeridinin kuzeyinde, Sakarya'nın bir şelaleye dönüştüğü yerin yanı başındaki kampa götürülmüştü. Kampa garip bir kargaşa ve görüntü hâkimdi. Ağaçların diplerine fırdolayı bağlanmış gruplar halinde bekleyen kimisi kulaksız, kimisi kolsuz mahkûmlar; ayakta

dolanan çoğu siyah başlıklı askerle; kimisi çarşaflı, kimisi de yarı çıplak çadırlara girip çıkan kadınlar... Az ötede gruptaki hiç kimseye benzemeyen garip kıyafetiyle, sürekli notlar alan bir yabancı...

En başından beri gruba emirler yağdıran adam, on metre kadar ötesinde, sırtını bir ağaca yaslamış, bir ayağı ağaca dayalı bekliyor, Osman'ın bir türlü ne olduğunu anlayamadığı bir şeyi elindeki bıçakla dilimleye dilimleye yiyordu. Cellatların hazır olmalarını bekler gibiydi. Osman, etrafındakilerin "Kh'an!" diye seslendikleri bu adamın Moğol lideri Guo Cengiz Kh'an olduğunu hemen anlamıştı.

Guo Cengiz Kh'an'ın hemen yanı başında durup onunla uzun uzadıya bir şey konuşan şişman Yahudi'yi Osman daha kampa gelir gelmez fark etmişti. Bu, onu uzun zaman önce esir olarak Konya'ya götüren Moşe bin Yakup'tan başkası değildi. Osman acaba Yahudi'nin de onu tanıyıp tanımadığını anlamaya çalışıyordu ki Moşe, Osman'la göz göze geldi ve Osman'ı parmağıyla işaret ederek Kh'an'a bir şeyler fısıldadı. Osman, tüm adamlarının Kh'an'ın yanında korkuyla hareket etmelerine rağmen bu Yahudi'nin hareketlerindeki rahatlıktan ve onuna konuşma şeklinden bu ikilinin birbirlerini uzun süredir tanıdığını düşündü.

Kh'an kaşlarını çatarak bakışlarını Osman'a çevirdi. Adamının dediklerini duyduktan sonra sırıttı. Yediği şeyden bıçağın ucuyla ağzına bir dilim daha götürüp çiğnemeye başladı. Adamın yamuk yumuk olmuş kocaman burnu dikkat çekiyordu.

"Vay vay vay!" diyerek Osman'ın önüne geldi Kh'an. "Demek Osman dedikleri o Türk sensin!" Ağzındakileri henüz yutmadığından kelimeleri geveleyerek konuşuyordu.

Osman hiçbir şey söylemeden öfke ile Kh'an'a baktı. Elleri arkadan kalın bir urganla bağlanmıştı ve yaklaşık bir saattir

uğraşmasına rağmen onları hiçbir şekilde boşa çıkaramıyordu. Ellerini öyle zorlamıştı ki urgan bileklerini kesmeye ve kanatmaya başlamıştı. En azından ellerini önden bağlasalardı belki dövüşmek, karşı koymak için bir şansı olabilirdi ama adam tutsak etmekte ustalaşmış olan Moğollar bunu düşünmüş olmalıydılar.

Moğol lider, "Yahudi dostum seni tanıdı," dedi yeni bir hazine bulmuş gibi sevinerek. "Senin kim olduğunu biliyorum," dedi Osman'ın tepesinde durarak. "Peki sen benim kim olduğumu biliyor musun?" Garip bir şiveyle konuşuyordu ama ne dediği zar zor da olsa anlaşılıyordu.

Osman hiç tereddüt etmeden, "Senin kim olduğun umurumda değil," dedi. "Suçsuz insanları öldüren bir katil, mazlumlara eziyet eden bir vahşisin, hepsi bu!"

Osman'ın yanındaki cellat onun suratına bir tane geçirdi. Osman yere kan tükürdü ve tekrar başını doğrulttu.

Moğol'un yüzü düşer gibi oldu ama aldırış etmemeye çalışarak tekrar sırıtmaya devam etti. "Bir cani demek?!" diye başladı tekrar söze. "Senin gibi bir savaşçıdan böylesine basit bir suçlama beklemezdim," dedi sakinleşerek. "Savaşmanın ağır bedelleri olduğunu biliyor olmanı beklerdim. Sen de, ben de birer savaşçıyız!"

"Benim seninle hiçbir benzerliğim olamaz!" diyerek itiraz etti Osman.

"Neden, sen insan öldürmüyor musun?" diye sordu Moğol.

"Ben suçsuz ve savunmasız insanları öldürmem!"

"Suçsuz mu?!" diye gözlerini açarak karşılık verdi Moğol. "Kime göre suçsuz?! Neye göre suçsuz?!" Yiyip durduğu şeyi yere attı.

Yere dizilen mahkûmların arasından bir tanesini gırtlağından tuttu ve ayağa kaldırdı. Mahkûm boğazından hırıltılar çıkarak doğruldu. Karşı koyamayacak kadar güçsüzdü.

"Örneğin bu adam," dedi Moğol bir eliyle hâlâ onu gırtlağından tutarken. "Bu adam benim emirlerime itaat etmeyi reddeden bir vali. Bir Selçuklu valisi. Oysaki Selçuklu sultanıyla yaptığımız anlaşmalar var. Senin sözünün eri biri olduğunu, anlaşmalarına riayet ettiğini anlatıyorlar her zaman. Şimdi ben bu adamı cezasız mı bırakmalıyım?"

Tutsağı tekrar geri ittiğinde adam sırtüstü yere yığıldı. Celladı onu doğrultup yine dizüstü pozisyonuna geri getirdi. Sanki tüm mahkûmların da bu şekilde hazırolda beklemesi Kelleciler arasında ne pahasına olursa olsun uyulması gereken bir ritüel gibiydi.

Guo Cengiz Kh'an, bir diğer mahkûmun yanına gelip bu sefer onun karnına bir tekme geçirdi ve adamı arkaya yıktı. "Bu herif ise," dedi, "bir casus! Bana ihanet eden bir casus!.. Casusları hiç sevmem!"

Osman hiçbir tepki vermeden Moğol'u dinliyordu. Yahudi kaşla göz arasında yine ortadan kaybolmuştu.

Kh'an diğer tutsakların önlerinde gezinerek, "Bunlar da gözden çıkarılması gereken zavallılar," dedi. "İnsanların kalplerine korku salmak için feda etmemiz gereken siviller." Osman'a baktı, "Savaşın ağır zayiatları olduğunu eminim sen de biliyorsundur," dedi. "Acı, insana gerçek doğasını gösterir. Korku ve terör, bizim en büyük silahımız bu..."

Kh'an'ın aklına bu sırada bir şey gelmiş gibi durdu. "Dur da sana göstereyim," dedi. Tutsaklardan bir tanesinin üstüne eğildi ve az önce yediği şeyi dilimlemekte kullandığı hançerle adamın kulağını tutup ağır ağır hareketlerle kökünden kesmeye başladı.

Zavallı adam acıdan haykırıyor, ağlıyor ama elleri bağlı olduğu için ne karşı koyabiliyor ne de kaçabiliyordu. Zira kafasını Moğol'un elinden çektiğinde yaşadığı ıstırap ikiye katlanıyordu.

Moğol işi bittiğinde kulağı eline alarak doğruldu. Tutsak sağ kulağının üzerine yere yığılıp hıçkıra hıçkıra ağlamaya başladı. Sol kulağının olması gereken yerden şimdi oluk gibi kan akıyordu ve suratını o tarafı kıpkırmızı kana boyanmıştı.

Kh'an, kulağı Osman'a göstererek, "Şimdi ben bu adamı eğer adice, daha doğrusu basitçe öldürseydim, belki ona sadece ailesi üzülecekti. Ama şimdi ona yaptıklarımı tüm yerliler işitecek, onlar da komşu köylere ve kasabalara anlatacaklar. Bir adamın kulağını diri diri nasıl kestiğimi dehşet dolu gözlerle, ürpererek dilden dile dolaştıracaklar. Sıra onlara geldiğinde ise bana kalelerin anahtarlarını kendi elleriyle teslim edecekler. İşte terörün sırrı burada gizli."

Kh'an az ötede duran Frenk kıyafetleriyle duran yabancıyı işaret etti. "Bu İtalyan'ı da yanımda bu yüzden gezdiriyorum," diye ekledi. "Propaganda ve terör. Yeryüzünün en güçlü silahları! Ben yapacağım, o anlatacak!"

Kh'an konuşması bitince kulağı yere bir çöp gibi fırlatıverdi. Yerden karla karışık bir parça toprak parçası aldı ve ellerini ovuşturarak kanı gidermeye çalıştı. İşi bitince adamın kulağını kesmeden önce yere attığı şeyi geri aldı, bıçağının üzeriyle üstündeki karı alelade temizledi ve tekrar dilimleyip yemeye başladı.

"Görüyorsun ya," dedi yine gevinerek. "Biz aslında seninle aynı saftayız. Biz ikimiz de savaşçıyız. Belki biraz taktiklerimiz farklı, hepsi bu!" Konuşurken bıçağın ucunu bazen önemli bir şey söylediğini vurgulamak istermiş gibi Osman'a tutuyordu.

Osman, "Sen manyağın birisin!" dedi. "Seninle benim hiçbir ortak yanımız yok!" diyerek karşı çıktı tiksintiyle. "Ben mazluma kılıç çekmem!"

Kh'an, "Aaa evet, unutmuşum, sen... dur bakalım... neydi... şimdi hatırlayacağım... evet, sen adalet için savaşıyorsun. Öyle diyorlardı. Adalet ve özgürlük için... Müslümanlara kar-

şı değil, kâfirlere karşı savaşıyorsun, şövalyelere meydan okuyorsun, öyle değil mi?"

Kh'an bunları söyledikten sonra başka bir mahkûmun yanına gitti, adamı saçlarından tutup kendine çekti. "Bu da bir kâfir! Bir Hristiyan! İsa'nın Tanrı olduğuna inanan bir sapkın! Al sana gönül rahatlığıyla öldürebileceğin bir kâfir!"

"Söyle," diye sordu Moğol tekrar Osman'ın karşısına gelerek, "Sen kâfirleri öldürmüyor musun? İslam için savaşmıyor musun?"

Osman, "Senin gibi bir cani İslam'ın adını ağzına alamaz!" diyerek nefret püskürdü.

Moğol ise, "Benim dinimin ne olduğu önemli değil," dedi aldırış etmeden. "Ama savaşçılarım arasında elbette Müslümanlar var... Bu cellatların neden başları kapalı sanıyorsun? Çünkü onların kimliği yok! Onlar için yalnızca bana itaat var!" Eliyle işaret ederek seslenmesiyle birlikte cellatlardan biri koşarak onun yanına geldi ve Arapça konuşmaya başladı.

Moğol, Osman'a dönerek, "İşte sana bir Arap. Kâfirleri öldürmeye ant içmiş güçlü bir mücahit!" dedi. "Öldüğünde havariler ve muhteşem bir cennetin onu beklediğine inanıyor. Benim tek bir emrimle kendini yok etmeye hazır ve nazır!"

Osman, Guo Cengiz Kh'an'ın Arapça bilmesine şaşırmıştı ama bunu belli etmedi. "Söyle ona," dedi Osman, Arap'ı işaret ederek. "Öldüğünde onu cehennem zebanileri bekliyor olacak!"

Moğol Osman'ın söylediklerini Arap'a çevirdiğinde cellat elindeki kılıçla Osman'ın üzerine yürüdü ama Moğol elinin tersiyle ona durması emrini verdi. "Henüz değil," dedi.

Celladı yanından gönderdikten sonra, "Senin bu asi tavrını sevdim," dedi Kh'an. "Bu yüzden sana bir şans daha vereceğim." Osman'ın tam karşısına geldi, onun önünde çömeldi ve Osman'ın gözlerinin tam içine bakarak, "Şimdi söyle bana,"

dedi. "Eğer sen ve adamların bana itaat eder, benim emrimde çalışırsanız, sana yaşam hakkı veririm. Üstelik şövalyelere karşı yapacağınız tüm savaşlarda sizi desteklerim. İşlerinizde de size karışmam... Tek yapman gereken bana boyun eğmek... Ha, ne dersin?"

Osman bir süre hiçbir şey söylemeden Moğol'un gözlerinin içine baktı. O gözlerdeki karanlığı görmek, o gözlerdeki vahşetle yüzleşmek ister gibiydi. Bakışlarıyla o gözlerdeki barbarlığı alt etmek istiyordu.

Sonra Moğol'un suratına tükürdü.

Moğol beklemediği bu tepkinin ardından elinin tersiyle Osman'a vurunca Kayı Beyi arkasına aştı.

Kh'an ayağa kalkıp sırtını döndü, elindeki bıçağı kemerine soktu. Adamlarına baktı ve sol eliyle yukarıdan aşağıya bir kılıcın inmesine benzer bir hareket yaptı. Bu, mahkûmlara idam emrinin verildiği anlamına geliyordu. Tüm mahkûmların başında bekleyen cellatlar orak kılıçlarını havaya kaldırdılar. Osman'ın başındaki cellat da onu tutup tekrar dizlerinin üzerine getirdi ve kılıcı Türk'ün ensesine indirmek üzere, diğerleri gibi havaya kaldırdı.

Tüm cellatların gözü, Osman'ın karşısında duran Guo Cengiz Kh'an'ın üzerindeydi. Kh'an koluyla Osman'ın tükürüğünü yüzünden sildikten sonra başını öne eğerek gerekli emri verince en baştan itibaren kılıçlar sırayla inmeye, kelleler teker teker yere düşmeye başladı.

Orak kılıçlar öyle keskin, cellatlar öyle ustaydı ki bazı kelleler yere düştüğünde göz kapakları birkaç kere daha kıpırdıyor, dudaklar hafifçe oynuyordu. Birkaç saniye öncesine kadar boyunların bulunduğu yerden oluk gibi kan fışkırıyor, bedenlerden çoğu sanki hiçbir şey olmamış gibi kafasız bir şekilde dimdik duruyordu. Yere düşen kellelerin kesik yerleri, diller ve gözler kuma ve kara bulanıyordu.

Sıra tam ona gelmek üzereydi ki Osman bir şimşek gibi doğruldu ve hızla Kh'an'ın önüne sıçrayıp karnına omzunu geçirdi. Moğol'u ağacın gövdesiyle kendi bedeni arasında sıkıştırdı. Kh'an bu darbenin şokunu üzerinden atamadan Osman bağlı iki eliyle birden Moğol'a sağdan ve soldan gülle gibi iki yumruk geçirdi ve bilekleri bağlı olduğu halde adamın kulaklarından yapışıp kafasını tekrar tekrar ağaca çarptırdı. Kh'an'ın kafasını çarptığı ağaçta saç derisiyle karışık kan yapıştı.

Osman, Moğol'un konuşması sırasında onu bilinçli olarak tahrik etmiş, Moğol ona vurunca kasten arkasına aşmış ve o sırada arkadan bağlı bileklerini ayaklarının altından kaşla göz arasında kimseye hissettirmeden aşırmıştı. Bu şekilde ellerini önüne alabilmiş ve harekete geçmek için gerekli zamanı beklemişti.

Moğol'un adamları Osman'ın üzerine çullanacaklardı ki Osman, Kh'an'ın belinden iki eliyle birden kaptığı bıçakla arkasına döndü ve başında bekleyen celladın üzerine fırlattı. Hançer adamın tam gırtlağına saplandı ve Osman hızla uçuruma koştu. Arkasında bir düzine cellat koşuyordu.

Osman, uçurumun ucundan aşağıda çağıldayan sularla yüz yüze geldi. Sakarya köpüre köpüre onlarca metre derine iniyor, nehir su damlaların oluşturduğu sisin içinde kayboluyordu.

Osman, arkasına dönüp üzerine koşan canilere bir kere daha baktı ve "Ya Bismillah!" deyip kendini uçurumdan aşağıya bıraktı.

İKİNCİ BÖLÜM

Av Mevsimi

29

Şişman tellak ayağının altında dolanan hamamböceğinin üzerine umarsızca bastı ve yanındaki testiye uzandı. Önünde yatan adamın sırtında testiyi gezdirdikten sonra zeytinyağını ellerine döküp ovuşladı. Testinin yanında hamam kaşağısı, çeşitli lifler, keseler ve bir de tas duruyordu. Alet edevatı onun işini ciddiye aldığını, müşterilerinin üst düzey aristokratlar olduğunu gösteriyordu. Hamamın içindeki buhar öyle yoğundu ki bazen figürler seçilemez hale geliyordu.

Tellak, ellerinin yeterince kaygan olduğuna emin olduktan sonra etli parmaklarını önündeki terli ve yağlı tenin üzerinde usta hareketlerle gezdirerek masajına başladı. Pek çok işte kilo başa bela olurdu, ama tellağın bu boğumlu, etli ellere ihtiyacı vardı. Önündeki deriyi bir hamur gibi yoğuruyor, kürek kemiklerini, omuzları, boynun sırt ile buluştuğu omurilik noktasına türlü baskılar uyguluyordu. Müşterisinin teni sıcaktan, terden ve buhardan tam da masaj yapılacak kıvama gelmişti. Tellağın her bir nokta için farklı bir numarası vardı, kürek kemiklerine elinin ayasıyla, omuzlara ve omuriliğe parmak uçlarıyla, bazı noktalara dirsekleriyle müdahale ediyordu. Ne de olsa önünde yatan adam onun en zengin, en nüfuzlu, en büyük müşterisiydi.

"Ahhh..." diye zevkle inledi Aya Nikola. "Tam orası işte!... Devam et... Orası!" Kollarını başının altında bir yastık gibi kavuşturmuş, bir taraftan masajın tadını çıkarıyor, diğer taraftan yanı başındaki suyun içinde duran diğer tekfurları dinliyordu.

Bilecik Tekfuru Alexis Herakles misafirlerini memnun etmeyi çok iyi bilirdi. Sıcak suya hiç kimse hayır diyemezdi. Bu yüzden Herakles kendi kullanımına özel yaptırdığı hamamını her daim işler tutar, bakımını ihmal etmezdi. Hamam, Bizans mimari geleneklerince inşa edilen bir *hipokastum*, yani yeraltı ocağının üzerine yapılmıştı. Gerçi bunların bakımı ve kullanıma hazır hale getirilmesi onlarca kölenin dayanılmaz bir sıcak içinde, ateşin karşısında saatlerce çalışmasını gerektiriyordu ama bu, Herakles'in pek umurunda değil gibiydi.

Hamamın tavanı nemden ve rutubetten başları ve ayakları hafif yosunlaşmış mermer sütunların ve revakların üzerine oturtulmuştu. Sütunların ortasındaki havuza yarımşar metre genişliğindeki mermer basamaklarla kademe kademe iniliyor, suyun içinde durmak istemeyenler bu geniş basamakların üzerinde sıcağın ya da Aya Nikola'nın yaptığı gibi tellağın tadını çıkarıyorlardı.

Herakles mermer sütunların çevrelediği altıgen şeklindeki küçük bir havuzun sağ kenarında, tüm konuklarını görebileceği bir konumda, boynuna kadar suya gömülmüş, kollarını iki tarafına, mermerin üzerine uzatmış duruyordu. Elindeki altın şarap kadehi şarap şişesiyle tepesinde hazır bekleyen hizmetçisi tarafından sürekli yenileniyordu. Tekfurun çıplak kıçı, sabuna, yağa ve artık içinde oturanların terine ve kirine bulanan suyun içini doldurmuş diğer beş kişi gibi havuzun içindeki merdivenlerin üzerindeydi.

"Osman, Sakarya ötesinde müttefik arıyormuş," diye devam etti altı kenardan birini dolduran Atranos Tekfuru. "Ka-

ramanoğlu Kılıçtar'dan, Kara Çadırlılardan, Tımarlılardan bize saldırmak için yardım istiyormuş..."

"Tek başına bize saldırmayacağını, başarısız olacağını biliyor," diyerek gülümsedi Herakles.

"O bölgenin Moğolların kontrolü altında olduğunu duymuştum," dedi bir diğer misafir. "Nasıl onlara yakalanmadan kurtulmuş?"

"Yakalanmış," diye açıkladı Atranos Tekfuru. Moğol lideri ile ortak dostları olan Yahudi ona her şeyi anlatmıştı. "Yakalanmış ama bir şekilde Kh'an'ın elinden kurtulmuş."

"Bu adamın dokuz canı var!" diye söylendi Lefke Tekfuru.

Katolik Şövalye Üstadı Roger de Flor, "Kürt Ali'yle bile görüşmüş," diye ekledi. Şövalyenin her iki kolunun altında da birer kız vardı. Soldaki kız suda aşağı yukarı hareket ettikçe iri göğüslerinin sivrilmiş meme uçları bir görünüp bir kayboluyordu.

Herakles, "Kürt Ali kendi derdinde," dedi. "Diğer Türkmen Beyleri de öyle."

Lefke Tefkuru, "Bu adam Kulaca ve Karacahisar'ı ele geçirmeyi başardı," dedi endişeli bir ifadeyle. Tekfurun tek derdi yanı başına konan iri taneli siyah üzümleri bitirmek gibiydi. Bu kısa cümlede bile ağzına üç tane birden atmış, kelimeleri şapır şupur çıkarmıştı.

Ev sahibi Herakles, "Sadece biraz şanslıydı," dedi. "O ufak kaleleri kim olsa rahatlıkla ele geçirebilirdi. Kaybetmeyi göze alabileceğimiz ve daha sonra rahatlıkla geri alabileceğimiz lokmalar onlar... Hem Daskalos tam bir baş belasıydı. Er ya da geç başını yiyecekti..." Herakles şarabından yudumladı. "Aslında bir bakıma iyi de oldu. Bu fetihleri Osman'ın başını döndürüyor ki bize saldırı planlayacak kadar aptallaşmış olmalı. Düşünsenize, bir aşiret beyi, imparatorluk tekfurlarına karşı!" Dişlerini göstererek gülümsedi.

"Ben öyle düşünmüyorum," dedi Roger de Flor boynundan onu öpmeye çalışan kızı iterek. "Onu bu kadar hafife almamalısınız. Ufacık bir grupla kocaman kaleleri zapt etmeyi başardı. Her geçen gün onu destekleyen Türklerin sayısı artıyor."

"Sadece Türkler mi?!" dedi tekfurlardan bir diğeri. "Onun güzel sözlerine bizim kendi halkımız da aldanıyor. Onun şu adalet ve özgürlük safsatası bir veba gibi Bitinya'da yayılıyor!"

"Bir şeyler yapmalıyız," diye devam etti Roger de Flor. "Zaten başımıza ne geldiyse onu hep hafife aldığımız için geldi. Onu elimize geçirdiğimizde, Ermenibeli'nde işini bitirmeliydik. Artık aynı hatayı tekrarlamamalıyız."

"Amcasıyla yaptığımız anlaşmanın kurallarına uymak zorundaydık," dedi Herakles. "İyi bir anlaşmaydı, yazık oldu... Eğer Osman onu öldürmeseydi, bölgedeki tüm Kayılar kontrolümüz altına geçecekti. Dündar, her zaman bizimle hareket etmeye hazırdı."

"Amcasını gerçekten bir kilometre öteden attığı bir okla öldürdüğü doğru mu?" diye sordu Lefke tekfuru hapazladığı üç üzümü daha ağzına atarken.

"Hareket eden bir atın üstünde, arkasını dönerek," diye ekledi Harmankaya tekfuru Mihal. Roger de Flor'un tam karşısındaki kenarda duruyordu. "Kesin olan bir şey varsa o da Osman'ın sıra dışı bir okçu oluşudur."

"Ona hayran kalmış gibisin," dedi Roger, Mihal'e kinayeyle.

"Ne demek istiyorsun?" diye karşıladı Mihal bu imayı. Kaşlarını çatmıştı.

"Diyorum ki, Osman Bey'le biraz fazla içli dışlısın."

"Birimizin onların içinde olması gerekiyor," dedi Mihal. "Üstelik ben bunu açıktan açığa yapıyorum. Türklerle iyi geçindiğim bir sır değil. Birimizin bu adamların ne işler çevirdiklerini anlamamız gerekiyor. Böyle bir riski aldığım için beni tebrik etmelisin."

"Peki senin ne işler çevirdiğini bize kim anlatacak?" Roger'ın yanındaki kızlar sırıtarak Mihal'e baktılar.

Mihal, "Sadakatimi senin Katalan köpeklerin gibi Hristiyanları öldüren hainlere kanıtlamak zorunda değilim!" dedi hasmına meydan okuyarak. Mihal'in İmparatorluk muhafızı olan babası bir Katalan Birliği tarafından öldürülmüştü.

Roger de Flor, "Senin sonun da babanınki gibi olmasın!" deyince Mihal suyun içinde hareketlendi ve Roger de Flor'un üzerine atılacak oldu. Ama Herakles, "Beyler, beyler!" diyerek onu durdurdu. Bu hareketlenme suyun dalgalanarak dışarı taşmasına neden oldu. Havuzun kenarındaki oluklar suları hızla yakalayıp hamamın pis su giderine doğru çektiler. Oluklardaki eğim kusursuz ayarlanmıştı. Ne de olsa Romalılar Sezar'dan bu yana hamam inşa ediyorlardı.

"Buraya sizleri kavga etmeye çağırmadım," dedi Herakles ve Roger'a dönerek, "Mihal'in Paleoglos Hanedanlığına üç kuşak boyunca sadakatle hizmet etmiş bir aileden geldiğini unutma," dedi. Herakles ve diğer Rum tekfurlar fazlasıyla Mihal'e güveniyordu. Ama Haçlı şövalyeleri... İşte onlar ayrı bir hikâyeydi.

Kalabalığın sıra dışı konuğu, mecbur olmadıkça söz almayan Bitinya piskoposu, "Öyle ya da böyle," dedi, "Bu Müslümanlar hakkında artık ciddi bir şey yapmanın zamanı geldi." Şişman ve bodur olan bu adam, diğerlerinin aksine havuzun başında oturmuş, belini bir havluyla örtmüş, dizlerinden aşağısını suyun içine sokmuştu. Göbeğinin üzerinden ve çift kat gıdığından sürekli ter akıyordu. Göğsündeki kıllar tenine yapışmıştı. Burada durmaktan sıkılmış gibi elindeki yüz havlusuyla sürekli yüzünü siliyordu. Ter, gözlerini yakıyor olmalıydı. Nefes almakta da zorlanıyordu. Siyah kıvırcık saçları içerdeki nemden yatmış, alnında garip bir şekilde birbirine yapışmıştı. "Bana sorarsanız," diye devam etti, "Roma'nın kâ-

firlere karşı başlattığı mücadeleyi daha iyi devam ettirmeliyiz. Siz tekfurlar bu savaş oyunlarından hazzedebilirsiniz ancak sapkın Muhammedilerle artık ciddi bir şekilde ilgilenilmesi gerekiyor. Yoksa çok geç olabilir."

Herakles, "Acaba Piskoposumuz, rica etsek daha açık konuşur mu?" diye sordu alaycı bir ifadeyle ve şarabından yudumladı. Herakles din adamlarından pek hoşlanmazdı ama piskoposun Bitinya'daki nüfuzu onun her tekfur gibi arkasında hissetmesi gereken bir güçtü. Emrindeki Akritay şövalyeleri için din büyük bir motivasyondu.

"Bence hemen harekete geçip hepsinin de kökünü kazımalıyız," dedi piskopos. "Anadolu'da tek bir Müslüman kalmayıncaya kadar hepsini de yok etmeliyiz. Kılıçla, ateşle, kazıkla... Nasıl yaparsanız yapın, ama bu Türklerden ilelebet kurtulmalıyız artık. Yüce İsa bize kâfirleri yok etmenin bir erdem olduğunu İncil'de anlatıyor. Luka 19. Sure, 27. ayette ve Matthew 10. sure 34. ayette açık bir şekilde kâfirlere karşı kılıç kullanmamız gerektiğini belirtiyor..."

Piskopos konuşmasına devam ediyordu ki, Herakles onu kesti, "Piskopos Hazretleri, kilisede değilsiniz," dedi. "Siz siyaseti bize bırakın. Bu işi çözmenin çok daha pratik yolları var." Şimdi piskoposun bir hutbe vermesini dinleyecek havada değildi.

"Pratik mi?" dedi Piskopos sinirlenerek. "Moğolları görmüyor musunuz? Ellerindeki orak kılıçlarla tüm dünyayı dize getiriyorlar. Biz de ancak bu şekilde hareket edersek Muhammedilere karşı galip olabiliriz."

"Moğollar, bir çapulcu sürüsünden başka bir şey değil," dedi Herakles. "Kabul ediyorum, korkunç ve ürkütücüler. Ve onlarla zaten Türklere karşı işbirliği yapıyoruz. Ama siz de takdir edersiniz ki bizim bin yıllık bir imparatorluk geleneğimiz var ve barbarlarla aynı seviyeye inemeyiz."

"Üstelik," dedi Aya Nikola ilk defa söze girerek. Tepesindeki tellağın elleri onu iyice gevşetmiş, sinirlerini yatıştırmıştı. Tekfur artık uyuklayarak konuşuyordu. "Müslümanlara karşı topyekûn savaşa girişmek bizim diğer müttefiklerimizi gereksiz yere rahatsız eder. Kahire ve Şam'daki dostlarımızı gücendirmeden bu işi halletmeliyiz." Aya Nikola her zamanki gibi büyük fikirler, büyük projelerin adamıydı. Onun düşüncelerini tüm Orta Doğu'yu kontrol altında tutan bir Doğu Roma imparatorluğu fikri şekillendirirdi. Tellağın Aya Nikola'ya masaj yapması bitmiş, şimdi eline aldığı hamam kaşağısıyla sırtındaki kiri çıkarıyordu. Bir kol büyüklüğündeki metal çatalı Nikola'nın sırtında gezindirdikçe simsiyah kir çıkıyor, İnegöl tekfurunun sırtındaki deri, adeta bir yılanın deri değiştirmesi gibi ufalanıp, merdivenin dibindeki oluklara düşüyordu. "Hem Türklerin hepsi de bizim düşmanımız değil," diye sudaki köşelerden birini kapmış Germiyan Beyi'ne bakarak bitirdi sözlerini Aya Nikola. Germiyan Beyi Çuhadar her zaman olduğu gibi konuşulanlara pek karışmıyor, suyun ve ziyafetin tadını çıkarıyordu.

İki köle omuzlarındaki kazığa geçirilmiş koca bir kazan suyu havuza boşalttı. Suyun bu şekilde sürekli yenilenmesi gerekiyordu. Kazan boşalırken havaya karışan buhardan bir ara göz gözü görmez oldu.

Nikola, hem konuyu biraz değiştirmek ister gibi hem de piskoposun susmasını sağlamak için Herakles'e döndü, "Bu tellağı senden satın almalıyım," dedi gülerek. "Gerçekten iyi iş çıkarıyor."

Piskopos zaten sıcaktan bunaldığı için tekfurlarla şimdilik daha fazla tartışmadı.

"Her şeyin bir bedeli var," dedi Herakles, "ama tellağım satılık değil!"

Mihal Kosses, "Merak ediyorum, Herakles," diye sordu, "Bu hamamın ateş ocağında kaç kişi çalışıyor. Dayanılmaz bir sıcaklık olmalı orada..."

Herakles, "Kolay olmuyor," dedi. "Kömürlerin taşınması, kazanların suyla doldurulması, boruların tamiri ve ateşin sürekli harlanmasını da hesaba katarsak yüz köleyi bulur. Tabii bunların çoğu sıcağa dayanamıyor. Sıcak suda haşlanmak ya da kızgın kömürleri harlarken yanmak da var işin içinde... İşçileri sürekli yenilemek gerekiyor..."

Mihal, "Bir hamam için çok fazla insan değil mi?" dedi.

"Belki..." diye cevapladı Herakles umursamazca. "Ama zaten şehirdeki nüfuz sürekli artıyor. Doyurabileceğimizden fazla insan bize refah değil, bela olarak dönüyor. Bu yüzden halkımdan bazılarının tekfurlarına hizmet için ölmeleri onları için onurlu bir ölüm olsa gerek..."

Aya Nikola, "İsyancılar, Herakles'i fazla yormuş olmalı," dedi yan yan sırıtarak. Geçen ay Herakles'in şiddetli bir şekilde bastırdığı isyanlardan bahsediyordu.

"Hepimizin sıkıntılarla baş etmek için bir yolu var, Tekfur Hazretleri," dedi Nikola'ya dönerek. "Usturanız hâlâ duruyor mu?"

Aya Nikola, sırrını bilen az kişiden biri olan Herakles'e sinsi sinsi gülümsedi. "Tuşe!" dedi.

Ama Mihal nedense bu konuşmada gülünecek bir şey bulamıyordu. "Halkını ne zamana kadar öldürerek ya da kılıçtan geçirerek bastırabileceğini sanıyorsun, Herakles?" dedi. "Akıttığın her bir kanın başkalarının yüreklerinde tortu bıraktığını ve bir sonraki isyanın çok daha güçlü olacağını görmüyor musun?"

"Onlara biraz fazla acıyor gibisin, Mihal," dedi Herakles.

"Ben senin iyiliğin için konuşuyorum," diye cevapladı Mihal.

Herakles elindeki kadehten bir yudum daha aldı. "Sana bir sır vereyim, sevgili dostum," dedi. "Halk orospudur. Onu adam edecek tek şey de korkacağı bir erkek!"

"Söylesene," dedi Atranos tekfuru Herakles'e, "Bizi buraya neden çağırdın? Türklerden korkmadığını söylüyorsun ama hepimiz gibi sen de sıranın sana geldiğini biliyorsun."

"Bir planın olsa iyi edersin," diyerek ekledi Roger de Flor.

"Bir planım var," dedi Herakles kendine güvenen bir yüz ifadesiyle. Kadehinden bir yudum daha içti. "Osman'ı tereyağından kıl çeker gibi avucumuzun içine geçireceğimiz bir plan. Kendi ayaklarıyla kapımıza gelecek. Ve bu, onun son gelişi olacak."

"Kendi ayaklarıyla mı?" diye sordu Atranos Tekfuru. "Nasıl olacakmış bu?"

"Biliyorsunuz artık oğlum evlenme çağına geldi," dedi Herakles. "Uzun zamandır bu konuyu düşünüyordum. Sanırım oğlum için sonunda iyi bir gelin adayı buldum!"

Tekfurlar Herakles'in oğluyla ilgili söylentileri duymuşlardı ama hiç kimse bunu dillendirmek istemedi. "Kimmiş bu şanslı kız?" dedi Atranos tekfuru.

"Yarhisar Tekfuru'nun kızı Holorifa," diye cevapladı Herakles.

Kısa bir süre tekfurların hepsi de bu fikri düşünür gibi sus pus oldu.

"Akıllıca bir girişim," diyerek sessizliği bozdu Roger de Flor. "Hem böylelikle Türklere karşı asker sayını da katlamış olacaksın."

Piskopos ise yine sıkılarak, "Peki bunun Osman'la ne alakası var?" diye sordu.

Herakles güldü. Bir süre bir şey söylemeden teker teker konuklarına baktı. "Osman'ı düğüne davet edeceğim," dedi. "Ve bu düğün, onun gördüğü son düğün olacak."

"Neden bu düğüne gelsin ki?" diye sordu tekfurlardan biri.

"Gelecek," dedi Herakles. "Çünkü o, bana güvenir. Babasıyla yıllarca olan hukukumu biliyor ve buna saygı gösteriyor. Öyle değil mi, Mihal?"

Mihal Kossess hazırlıksız yakalanmıştı, kafası Herakles'in planına takılmıştı. Birden ne diyeceğini bilemedi. "Doğru," dedi. "Osman ahde vefa dedikleri şeyi bir töre sayıyor. Kendisine yapılan iyiliği hiçbir zaman unutmuyor ve dostlarını ne olursa olsun yalnız bırakmıyor. Verdiği sözü ölümü pahasına tutuyor ve kendine verilen sözlere de bu şekilde inanıyor."

"Görüyorsunuz ya," dedi Herakles. "Ben, onun bu en meşhur özelliğini kullanarak onu ayağıma çağıracağım."

"Babası Ertuğrul Gazi yaylaya çıkmadan önce değerli eşyalarını sana teslim ederdi, öyle değil mi?" diye sordu Yarhisar Tekfuru.

"Evet," dedi Herakles. "Osman'a onun da aynısını yapabileceğin mesajını ileteceğim. Onun bana güvenebileceğini söyleyeceğim."

"Peki senin sözüne nasıl inanacak?" diye sordu Roger de Flor. "Bir insanın doğru söyleyip söylemediğini görmek için gözlerine bakmak istediğini söylüyorlar. Gözlerine baktığı insanın dürüst olup olmadığını güya hemen anlarmış! Anlarmış ama belli etmezmiş... Ulağınla düğün davetiyesi gönderecek değilsin herhalde?"

Herakles şaraptan bir yudum daha aldı. "Hayır," dedi. "İşte orada dostumuz Mihal devreye girecek. Osman'ı benim adıma düğüne davet edecek. Silahsız ve tek başına."

Mihal yutkundu.

Herakles ona bakarak devam etti: "Ve ona bu davetin samimi bir davet olduğuna inandıracak. Zannedersem bu senin için zor bir şey olmasa gerek, eski dost, öyle değil mi?"

Mihal tüm gözlerin kendine çevrildiğinin farkındaydı. Özellikle tam karşısındaki Roger de Flor, onun her hareketini dikkatle izliyordu. Harmakanya tekfuru bir ara sanki orada pusuya düşürüldüğünü hissetti. Tekfurlar tarafından mat edilmişti. En ufak bir yanlış cevabı onu ele verebilirdi. Diğer

tekfurlar Mihal'e sanki onun sadakatini ölçermiş gibi bir plan kurmuşlardı!

Mihal çaresizce "Elimden geleni yaparım," dedi. Ona bakan gözlere güven veren bir ses tonuyla konuşmaya çalışmıştı.

"Peki ne zaman olacak bu düğün?" dedi Lefke Tekfuru.

"Çok yakında," dedi Herakles. "Türkler yaylaya çıkacakları zaman. Onlara hem kıymetli eşyalarınızı bana bırakın, hem de düğünüme katılın, diyeceğim."

Öyle görünüyordu ki Herakles bu planı en ince ayrıntısına kadar uzun uzadıya düşünmüştü. Riske yer yoktu, kafasında her hazırlık tamdı.

Aya Nikola, "Zekice," dedi uykulu bir ses tonuyla. Masaj ve sıcak onu iyice mayıştırmıştı. "Ama ben katılamayacağım. İznik'ten gelen dostlarımı ağırlamakla meşgul olacağım." Ayağa kalktı ve tellağın uzattığı havluyu beline doladı. Kestirmek için odasına çekilmeye giderken, "Bu işi halledeceğinden eminim, Herakles," dedi.

Herakles kim bilir Aya Nikola'nın yine ne işler karıştırdığını merak etti. Paleogloslarla içli dışlı olan İnegöl Tekfuru, Bitinya'nın yeni hâkimi olmaya hazırlanıyordu. Ama bu Herakles için önemli değildi. Aya Nikola'nın Türklerle arasında bir tampon bölge olarak kendine ihtiyacı olduğunu çok iyi biliyordu.

Şimdi önemli olan Osman'ı halletmekti.

Mihal'in gözleri ise havuzun kenarındaki olukta biriken ölü deri, kir ve pasa takılmıştı. İçinden bir ses bu işten kolay kolay sıyrılamayacağını söylüyordu.

30

Bebek yüzükoyun vaziyette ellerini halının üzerine koydu ve göğsünü yukarı doğru itti. Kısaca bir süre bu şekilde pozisyonunu sabitledikten sonra dünyanın en önemli işini görüyormuş gibi bir ciddiyetle kaşlarını çattı ve bu sefer kalçasını yukarı kaldırdı. Dizlerini hafifçe öne doğru çekmişti ama bacaklarının gücü henüz gövdesini taşımaya yetmediğinden titrek bir şekilde duruyordu.

Bebeğin yüzünde ellerinin ve dizlerinin üzerinde durabildiği için tatlı bir gülümseme belirdi. Kendisinden birkaç metre ötede, pencerenin dibinde onu izleyen babasına baktı. Beş aylık olduğu için henüz ne konuşabiliyordu, ne de emekleyebiliyordu. Ama bugün elleri ve dizlerinin üzerinde birkaç saniye de olsa durabilmeyi keşfetmişti ve şimdi babasından bir tebriği hak etmiş gibi bakıyordu.

"Aferin, Orhan!" dedi Osman. "Aferin sana!"

Küçük Orhan'ın gülüşü biraz daha genişledi ve heyecanlandığında yaptığı gibi utanıp kafasını öbür tarafa çevirmeye kalktı. Ama bu, onun bütün dengesini altüst etti ve yerdeki Türk ejderhası motifli halıya kapaklandı.

Vakit gece yarısıydı ve Osman, pencerenin başında Orhan'ın bebeklik günlerini hayal ediyordu gözlerinin önün-

de. Günler ve geceler ne çabuk geçiyor, zaman ne kadar da hunharca insandan intikam alıyordu. Daha düne kadar emeklemeye çalışan Orhan artık genç bir delikanlı olmuş, kılıç kuşanmıştı. Artık evlilik çağına gelmiş, hatta kendisine bir Rum tekfurunun kızını âşık bile edinmişti. Osman bir yandan Sakarya ötesi seferinde yaşadıklarını tartıyor, bir taraftan da Orhan'ın anılarıyla rahatlamaya çalışıyordu.

Osman, yıllarca kendisi gibi uykusuz olan oğlunun başında bekleyerek kafasını dinlendirirdi. Geceler boyunca bebeği izlemek onu rahatlatırdı. Babasından yadigâr evin sofasında, duvarın dibine sedirlerin üzerine oturur, çocuğun her hareketini pürdikkat izlerdi. Tepesindeki pencereden içeri süzülen ay ışığı sofayı aydınlatmaya fazlasıyla yetiyordu. Orhan büyüdükten çok sonra da Osman'ın o saatlerde uykusu kaçıyor ve ay ışığının dibine oturup oğlanın bebeklik günlerini hatırlıyordu.

Osman'ın gözünün önündeki hayalde bebek tekrar kolları üzerinde doğrulmaya çalışırken Osman'ın yüzüne yine o endişeli ifade oturdu. Sağ dirseğini karnına çektiği dizinin üzerine koymuş, elini de yüzüne dayamış, sanki bir taş gibi kalakalmıştı duvarın dibinde. Bu sıralar ne yaparsa yapsın içindeki bu karamsarlığı atamıyordu.

Yatak odasının kapısı açıldı ve fıstık yeşili geceliğiyle Rabia belirdi. Osman'ın son zamanlarda gece böyle uyanıp uyanıp düşüncelere dalması onu endişelendiriyordu. Osman bazen saatlerce o pencerenin dibinde ay ışığında oturur, sabahı beklerdi.

Rabia, kocasının yanına sokuldu ve ona, "Neden endişeleniyorsun?" diye sordu kadife bir ses tonuyla. "Burada güvendesin. Hepimiz güvendeyiz. Neden biraz uyumuyorsun?"

Osman bakışlarını önünden ayırmadan, "Kendim için endişelenmiyorum," dedi. "Çocuğumuz için endişeleniyorum. Onun geleceği için... Kayıların, tüm Türklerin geleceği için..."

Rabia elini kocasının yanağında gezdirdi. "Neden kendini bu kadar hırpalıyorsun?" diye sordu. Kocasının ela gözlerine, kara kaşlarına sevgiyle baktı. "Kayılar senin sayende artık kendilerini güvende hissediyorlar. Sana güveniyorlar, inanıyorlar."

"Olabilir," dedi Osman bir süre sessiz kaldıktan sonra ve ekledi: "Ama hep bir tehdit altında yaşıyoruz. Yanı başımızda koskoca bir imparatorluğun tekfurları bize sataşıp dururken ne zamana kadar güvende yaşayabiliriz ki?"

Osman bakışlarını karanlığa dikerek devam etti: "Ya benden sonra? Biz göçüp gittikten sonra ne olacak? Bu davayı kim sürdürecek? Bir ölümlü, bu davayı ne zamana kadar sürdürebilir?"

İşte bu sorulardı Osman'ı geceleri sabahları kadar ayakta tutan. Gelecek, yeni nesiller, Türkler, Anadolu'nun geleceği... Onun sadece kendini ve şöhretini düşündüğü günler çok geride kalmıştı. Osman artık beyliği için yaşıyor, davasının bekasını düşünüyordu. Sakarya ötesi seferlerinden de umduğu sözleri alamamıştı. Onca Türk Beyi'nden sadece ikisi ona destek vereceğini söylemişti. Onlar da son anda fikirlerini değiştirmezse! Osman, tekfurlarla gücünden çok zekâsıyla savaşmak zorunda olduğunu biliyor ve sabahlara kadar neler yapabileceğini düşünüyordu.

Rabia, Osman'ın yüzünü iki eliyle tuttu, onu kendine çevirdi ve yanağını onun yüzüne bastırarak sımsıkı sarıldı. Bu, Osman'ı kendine getirdi. Yüzünde tatlı bir tebessüm belirdi, Rabia'nın saçlarını okşadı.

"Sen benim ay ışığımsın," dedi Osman. "Karanlıktaki ışığımsın. Sen olmasan ne yapardım bilmiyorum."

"Sen de benim yiğidimsin," diye karşılık verdi Rabia. "Benim varoluş sebebimsin. Her ne dert ediyorsan ben biliyorum ki, sen ona en iyi çözümü bulacak, hem bizim hem de Kayılar için en doğrusunu yapacaksın."

İkili, birbirlerinin bakışları içinde kaybolmak, değişik hülyalara dalmak üzereydi ki alt kattan kapının çaldığını duydular.

"Bu saatte kim olabilir ki?!" diye irkildi Rabia.

Osman hemen doğrulmuştu bile. "Sen içeri gir ve kapıyı kitle," dedi.

Osman hızla aşağı indi, bir eline kapının yanındaki duvara asılı kılıcı aldı ve, "Kimsin?" diye sordu.

"Ben, Mihal," diye fısıldadı dışardaki ses. "Anlatacaklarım var."

Osman kılıcı yerine koydu ve kapının kilidini çevirdi.

"Önemli olmasa seni böyle vakitsiz rahatsız etmezdim, biliyorsun," dedi Mihal'in karanlıkta beliren yüzü.

"Bilirim, eski dost," dedi Osman. "Bilirim, içeri geç ve anlat." Şövalyenin yüzündeki ifade nedense Osman'ın hiç hoşuna gitmemişti. Mihal her ne haber getirdiyse, bu hayra alamet değildi.

31

"Yerinde olsam bu davete katılmazdım," dedi Mihal endişeyle. "Bu tam bir delilik!"

Şövalye, çardakta, Osman'ın tam karşısında duruyordu. Ona Bilecik Tekfuru Herakles'in Çakırpınar'daki düğün planlarından bahsetmiş, Osman'a düğünde kurulacak pusuyu anlatmıştı. Osman hiçbir şey söylemeden çardakta bir ileri bir geri yürüyerek şövalyenin anlattıklarını pürdikkat dinlemişti. Kaşlarını çatmış, ellerini arkadan kavuşturmuş, arada bir eliyle yüzünü hafifçe kaplayan sakalını sıvazlıyordu. Anlatılanları anlamaya ve nasıl tepki vereceğini belirlemeye çalışıyordu. Çardakta koyunların uyuduğu ağıl ile evin giriş kapısı arasındaki dar alanda değil de sanki beyninin kıvrımlarında dolaşıyordu.

Mihal her şeyi tüm gerçekliğiyle, hiçbir detayı ve tehdidi atlamadan anlatmıştı. O, Osman'ın ne pahasına olursa olsun bu düğüne katılmaması gerektiği kararını çoktan vermişti.

"Aya Nikola hariç bölgenin tüm güçlü tekfurları orada olacak," diye devam etti. "Hem Akritay şövalyeleri hem de emirlerindeki haçlı askerleri... O kapanın içine girdiğinde seni çiğ çiğ yiyecekler. Üstelik senin ve adamlarının silahsız gelmeni istiyorlar. Herakles, aynı Ertuğrul Gazi'nin yaptığı gibi senin

yaylağa çıkmadan önce kıymetli eşyalarınızı kendisine emanet olarak bırakabileceğini söylüyor. Ama bu, onu dost olarak görmen için bir yemden başka bir şey değil."

"Peki böylesi bir pusuya benim göz göre göre geleceğimi nasıl düşündüler?" diye sordu Osman.

"Benim dostluğumun seni ikna edebileceğine inanıyorlar. Bunun bir barış görüşmesi olacağına inanmanı istiyorlar. Herakles eğer ona saldırmayacağına söz verirsen sana toprak ve yetki vermeyi planlıyor... Bilirsin, klasik Bizans diplomasisi bu. Seninle konuşup parayla satın alabilecekleri fikri onları heyecanlandırıyor."

Mihal durdu, kötü bir şey söyleyecek gibi sustu ve tekrar devam etti: "Ama eğer bunu reddedeceğini anlarlarsa sana eziyet dolu bir ölüm planlıyor olmalı."

"Peki ya düğün?" diye sordu Osman. "Yarhisar Tekfuru'nun kızı o oğlanla evlenmeyi istiyor muymuş?"

Mihal, "Olanları bilmiyormuş gibi sorma," dedi. "Herakles'in oğlu hakkında anlatılanları sen de herkes gibi işitmiş olmalısın. Tekfur, güçlü bir erkek yaratacağım derken ruhsuz bir canavar yetiştirdi."

Osman, Orhan'ı düşündü. Onun birkaç sefer bu kızla görüştüğünü, onu beğendiğini biliyordu. Orhan'ın daha dikkatli hareket etmesi gerektiğini Rabia ile kaç sefer konuşmuş, karısı da ona, "Babasına çekmiş, yapacak bir şey yok!" deyivermişti.

"Olumsuz cevap verirsem seni de suçlayacaklar," dedi Osman, Mihal'e bakarak.

"Sen beni dert etme," dedi şövalye. "Ben başımın çaresine bakarım."

Osman karanlığın içinde birkaç volta daha attıktan sonra durdu, eli çenesinde yere bakmaya başladı.

Mihal kapının üzerindeki aralıktan dışarıya göz attı. Az sonra gün ışımaya başlayacaktı. Bir an önce Osman'ın cevabını alıp geri dönmeliydi.

"Neyi düşünüyorsun, Osman?!" dedi şövalye tekrar. "Sana tüm Bilecik şövalyeleri orada olacak diyorum!" diye üsteledi. "Herakles kalenin tüm askerlerini o düğün yerine yayacak!"

"Tüm şövalyeleri mi?" diye sordu Osman aklına bir fikir gelmiş gibi.

"Evet!" diye cevapladı Mihal. "Çok büyük bir düğün olacak. İznik'ten eğlenceler için özel bir kumpanya bile gelecek?"

"İznik'ten mi?" diye sordu Osman kafasındaki fikri yeniden kurcalayarak.

Mihal, evet anlamında başını salladı.

Osman bir adım öne çıkarak Mihal'e yaklaştı. Ay ışığı yüzünde belirdi.

"Söyle onlara," dedi. "Düğüne geleceğim. Aynen onların istediği gibi silahsız ve savunmasız olarak."

Mihal şaşkınlıkla başını yana eğdi. "Yine kafanda bir şeyler kuruyorsun," dedi. "Ama eminim iyi bir planın vardır!"

Koyunlardan bir tanesi meledi. Osman arkasına döndü, yanı başındaki ağıla, içerideki sürüden başını çıkaran kuzuya baktı.

Mihal'in kapıyı kapatıp dışarı çıkarken Osman'ı son defa uyarışı onun kulaklarında çınladı: "Çakırpınar senin mezarın olacak," dedi. "Ona göre hareket et!"

32

"Geliyorlar!" dedi Aykut Alp. Bir yamacın ucuna boylu boyunca uzanmış önündeki patikayı gözlüyordu. Saltuk Alp ve Kaya Alp onun hemen ardındaydı.

Aykut Alp'in gördüğü şey ondan beş yüz metre kadar ötedeki patikanın başında beliren bir at arabasıydı. Her biri ikişer çift atlıyla çekilen üç ayrı arabadan oluşan konvoyun en önünde, arabanın tepesinde oturan kişi hayvanların dizginlerini tutuyordu. Onun yanındaki ise sıkıntısını elindeki üç adet beyaz sopayı havaya atıp, elinde çevirerek gideriyordu. Bu, grubun jonglörlerinden biri olmalıydı. Arabaların içleri hokkabazlar, tiyatro ekibi ve ip cambazlarının yanında onların işlerinin olmazsa olmazı dekorlar, sandıklar ve türlü eşyalarla doluydu.

Kumpanya ekibi, bölgedeki en büyük metropolden, İznik'ten dört gün önce yola çıkmıştı. Geceleri kasabalarda konaklıyor, gündüzleri yolculuklarına devam ediyorlardı. Bilecik'e yarım günlük yolları kaldıklarında ne Moğollara ne de bölgedeki haydutlara yakalanmadıkları için şükrediyorlardı.

En öndeki arabada dizginleri tutan arabacı yolun iki yamacından doğrulan kelleri gördüğünde bir pusuya düşürüldüklerini hemen anladı ve arkasına baktı. Haklıydı, yolun

kenarlarından çıkan yaya ve atlı adamlar bir çember şeklinde etraflarını çevrelemeye başlamışlardı.

Jonglör korkuyla elindeki sopaları yere düşürdü, arabaların içlerinden yüzleri makyajlı kadınların suratları korkuyla dışarı çıktı.

"Durun!" diye bağırdı Ak Timur elini yukarı kaldırarak. Atını konvoyun en önüne sürmüştü.

Sırayla tüm arabacılar dizginleri çektiler.

Ak Timur, Konur Alp ve ortalarında Osman atlarının üstünde, arabaların önüne geldiler. Diğer alpler atlı ve yaya olarak konvoyun etrafını sardılar.

"Biz İznik'ten gelen bir oyun grubuyuz," dedi en öndeki arabacı korkarak. "Eğer bizi soyacaksanız, bizde ne para vardır ne de değerli mal."

Ak Timur, "Biz hırsız değiliz," dedi.

Arabacı şaşırdı. "O zaman ne istiyorsunuz?" diye sordu. "Bilecik'e, Tekfur Herakles'in düğününe gidiyoruz. Eğer başımıza bir şey gelirse hesabını sizden soracaktır."

"Başınıza bir şey gelmeyecek," dedi Osman ileri çıkarak ve ekledi: "Eğer dediklerimizi yaparsanız." Sesindeki kararlılık arabacıyı ürkütmüştü.

Aykut ve Turgut Kardeşler ellerinde kılıçlarla arabaların içine girip çıkıyor, oyunculara ve eşyalara göz gezdiriyorlardı. Aykut en arkadaki arabanın üstündeki sandıkları ve bir çift tabutu fark etti. Ağabeyine dönerek, "Bunlar işimize yarayabilir!" dedi.

Turgut Alp, öte tarafta, konvoyun ucundaki Osman'a, "Tamamdır," der gibi işaret etti.

"Neden durdurdunuz bizi?" diye tekrarladı arabacı önüne dönerek. "Bizden ne arıyorsunuz?"

"Anlatacağım," dedi Osman. "Eğer dediklerimi yaparsanız sadece Herakles'ten değil, mükâfatınızı bizden de alacaksınız."

Arabacı, karşısına çıkan bu Türk'ün onlardan ne istediğini anlamaya çalışıyordu. Ona güvenip güvenmemekte kararsızdı. Ama etraftaki adamlara ve silahlara baktığında başka şansının olmadığını o da, gruptaki diğerleri de çok iyi biliyorlardı.

Adamcağız bir önceki molada biraz daha fazla pişmiş tavuk yemiş olmayı diledi. Bu adamlar onların tüm erzağını çalabilirlerdi.

BEN, MARKO

Türkler yemeklerinde çok seçiciler. Çeyrek asrı beraber geçirdiğimiz Moğollar havada uçan, karada yürüyen ve sürünen ne varsa yerlerdi. Bu konuda Çinlilerle yarışacak derece iştah sahibiydiler. Köpek, kurt, at, fare, hatta ve hatta eşekler doğurduktan sonra hayvanın döleşini bile kaynatıp ağızlarına götürüyorlardı.

Fakat Türkler çift tırnaklıların dışındaki hayvanları kesinlikle yemiyorlar. Domuz etinden şeytan kaçar gibi kaçıyor, yüz buruşturuyorlar. Bunlar bırakın at ya da köpek yemeyi, kendi öldürmedikleri sığırlara bile ağızlarını sürmüyorlar. "Murdar" diyorlar bu hayvanlara. Hayvanın kanı tam olarak akıtılmazsa "haram" olacağını söylüyorlar. Kutsal kitaplarında bu şekilde yazıyormuş. Ama pişirdikleri etlere diyecek yok. Hayatım boyunca tattığım en güzel eti ben Türklerin arasında yedim. Bir de mayalanmış süte su katarak yaptıkları ekşi bir içecek var ki etin yanında çok güzel gidiyor.

Türkler kuzu etini çok seviyorlar. Sadece kuzuyu değil, koyunun her türlü ürününden bolca yararlanıyorlar. Bu topraklarda sığırdan fazla koyun yetiştiriliyor. Frenk ülkelerindeki büyük sığır sürülerinin yerlerini burada daha çok koyunlar ve keçiler alıyor. Türkler sığırı daha çok çift ve koşum

hayvanı olarak sürüyorlar. Türkçe'deki "çiftçi" kelimesi köylü demek, bu da bir çift öküzü olan insana deniyor. Çünkü bir çift öküz oldu mu buna sabanı bağlayıp toprakları sürebiliyorlar. Fakat bunun dışında Türklerin yeme içmede kullandıkları ana hayvan koyun. Bayramlarda koyun kesiyorlar, davetlerde kuzu ikram ediyorlar, kuzu çeviriyorlar, koyun sütü içiyorlar, koyun yoğurdunu inek sütüne üstün tutuyorlar, keçi sütünden yaptıkları peynirleri başka bir şeye değişmiyorlar.

Hâlbuki yüksek Frenk ülkelerinde, özellikle İsviçre ve Fransa'nın Alp Dağları eteklerinde inek sütünden yapılan gravyera peynirinin yerini başka bir şey tutmaz. Türkler arasında koyun artık bir servet haline gelmiş. Mesela biri hakkında konuşurken, "Çok zengin adamdır, şu kadar koyunu vardır," diyorlar. Hâlbuki Fransa'da bir köylü sığırlarının sayısı ve yaptığı peynir tekerlerinin sayısı ile övünür.

Peki, neden böyle? Çünkü Anadolu'nun kurak bozkırları ve gedik ormanları sığırdan çok koyun ve keçi beslemeye daha çok elverişli. Türkler eğer domuz yeseler bu topraklarda her yerde domuz beslenirdi. Ama domuzu kirli bir hayvan olarak kabul ettikleri için onun yerini koyun almış. Keçi bulduğunu yer. Her türlü otu, dikeni, çalıyı çiğner. Önüne çöp atsan onu bile gevşemeye başlar. Üstelik Anadolu toprakları inanılmaz derecede engebeli ve dağlık. Sığırların otlatılabileceği geniş çayırlar bulmak çok zor. Su sıkıntısı da var. Ama keçi bunların hiçbirini sorun etmiyor, bir başladı mı isterse dimdik bir kayalık olsun, usul usul o kayalıkların arasındaki çalı parçasını çekip çıkarıyor ve kendisine öğün yapıyor.

Bu keçilere baktıkça insan Türklerin ne kadar tamahkâr olduklarını, onların nasıl sabırla ilerlediklerini daha iyi anlıyor. Kendilerine reva görülen bu kayalık, kurak topraklarda, Selçukluların da Rumların da beğenmeyip Türkleri ittikleri bu Bitinya sınırında onlar halen daha şükretmeye ve ekmeklerini taştan çıkarmaya devam ediyorlar. Üstelik bu, onları hiç

olmadığı kadar güçlü ve dayanıklı hale getirmiş. Selçuklu sultanları tahtlarını Moğollara peşkeş çekip İran usulü bir lüksün içinde batarken ve Rum tekfurları sırtlarını Doğu Roma İmparatorluğu'nun bin yıllık zenginliğine dayarken Türkler sadece kendi başlarına, hiç kimseye minnet duymadan çalışmaya devam ediyorlar.

Koyunlardan yaptıkları yünlerle Anadolu'nun çetin kışına karşı korunuyorlar, çorapları, kazakları, kabanları, şapkaları hep koyun yününden. Koyun postlarının üzerine oturarak kayalık bozkırlarda yumuşak bir zemin elde ediyorlar. Bazı evlerde bunları süs diye duvarlara asıyorlar, kapılara koçların kafalarını geçiriyorlar. Pek çok aşiretin adı ya da damgası keçi ve koyun adlarından oluşuyor. Karakeçiler, Sarıkeçili, Karakoyunlu, Akkoyunlu aşiretleri bunların en önde gelenleri. Yemek yedikleri örtülerin üstlerine keçi damgaları da vuruyorlar. Dere tepe dağlara da hep bu hayvanlarla ilgili isimler koymuşlar. Teke Dağı, Çobanpınarı, Çobançeşmesi gibi... Koçun inadını, koyunun mazlumluğunu ve keçinin yokuş çıkmadaki kararlığının hepsini de Türklerde bulmak mümkün.

Bu koyunlar hakkında yığınla efsane ve masal da dinledim. Bunlardan birini anlatacağım.

Yıllar önce bu tepelerden birine bir aşiret koyunlarını otlatmaya çıkıyormuş. Yazı burada geçirip de tekrar kışlağa inerlerken aşiretin gelinlerinden bir tanesi ocağını küllemiş ve öylece bırakmış. Bir yıl sonra aynı dağa tekrar geldiklerinde, ihtiyar kaynanası, gelininden çubuğuna ateş istemiş. Gelin de, "Varayım şu geçen sene gömdüğüm ateşten getireyim," diyerek külleri eşmiş ve bulduğu koru kaynatasına getirmiş. Gözlerine inanamayan ihtiyarın gözlerini öfke bürümüş, "Sen bu ateşi bizden habersiz hangi oynaşınla çıktın da yaktın!?" diyerek onun üstüne saldırmış. Gelin de kaçmış ve canını zor kurtarmış. Olan bitenin sırrına vakıf köyün yaşlı nineler o dağa kız için koca bir mezar yaptırmışlar. O gün bugündür

bu dağda kıvılcımların düştüğü yerlerde her bahar binlerce kırmızı çiçek fışkırıyormuş. Bu çiçeklere de "gelincikana" diyorlar. Bana bu hikâyeyi dağda koyun güden bir çoban anlattı.

Yazın bu topraklar çok bunaltıcı oluyor. Bu yüzden Türkler her yaz mevsimini yüksek dağlarda, platolarda geçiriyorlar. Yükseklerde nem ve yağış daha fazla olduğundan orada çok daha verimli topraklarda koyunlarını da otlatma fırsatı buluyorlar. Zaten yüksek dağlara Orta Avrupa'da da "otlak" manasında "Alp Dağları" denir. Böhmerwald, Wienerwald, Schwarzwald bunlardan en meşhurlarıdır. Anadolu'daki yaylaların bazılarının yükseklikleri iki bin, üç bin metreyi buluyor. Her yaz binlerce Türk aşiret aşiret toplanıyor ve birkaç ay boyunca kalacakları bu dağlara doğru harekete geçiyorlar. Onlar için bu çoluk çocuk, genç yaşlı, kadın erkek herkesin güle oynaya katıldığı bir şölenden farksız.

İşte böyle Selçukluların ve Rumların dönüp de bakmadıkları topraklarda Türkler yaşamayı ve bundan zevk almayı öğrenmişler. Belki de onları güçlü yapan en önemli unsur bu. Sarp dağlara çıkmayı öğrenmek onları her türlü engele karşı sabırlı hale getirmiş. En eğitimli bir Rum askerinin üste para verseler çıkmayacağı türden uçurumlara Türkler güle oynaya çıkıyorlar. Üstelik çocukluklarından bu yana her yazı yüksek dağların doruklarında geçirmeye alıştıkları için yeryüzüne tepeden bakmanın zevkine eriyorlar ve bu onların karakterlerinin bir parçası oluyor. Yaşadıkları hiçbir zorluk onları yeryüzünün doğal hâkimi olduklarına dair olan inançlarına etki etmiyor.

Türklerin Rumlara karşı en büyük avantajları yükseğe alışık olmaları! Yükseklere doğru bu yıllık hareket, Türkleri her daim zinde de tutuyor. Eski Çin Kronikler'inde Türkleri "atları ve yüksek tekerlekli arabaları ile suları ve otları takip ederek yaşayan millet" olarak tanımlanmasına şaşmamalı.

33

Çakırpınarı'ndaki alanda hizmetliler beylere tepsi tepsi kuzu çevirmesi dağıtıyorlardı. Osman Bey'in hediye gönderdiği kuzuların tadına diyecek yoktu.

Eğlence saatlerdir devam ederken akşama doğru ortaya koca bir kafes çıktı. İki öküzün zorlukla taşıdığı kafesi görenler şaşkınlıklarını gizleyemiyorlar, havanın kararmasına birkaç saat kala, günün en önemli gösterisini izlemek için sabırsızlanıyorlardı. Gerçi etrafını çevreleyen örtü yüzünden içinde kim - ya da ne - olduğunu göremiyorlardı ama kafesin bir beşik gibi iki yana sallanması herkesin kafasını ona çevirmesine neden oluyordu.

Öküzler Çakırpınarı'ndaki düzlüğe inşa edilen ahşap arenanın ortasına geldiğinde durdular. Sahipleri hayvanların boyunduruklarını çözdüler ve kafesi meydanda bıraktılar.

Arenanın öteki ucundan bir çift öküz daha girince ahşap sıralarda oturanların uğultuları yeniden yükseldi. İkinci kafes hem diğeri gibi sallanıyor, hem de içinden vahşi bir hayvanın kükreme sesleri geliyordu.

Alandaki görevliler öküzleri kafesten çözerken izleyicilerden bir tanesi merakına yenik düştü ve seyircileri arenadan koruyan paravanları aşarak meydana indi. İlk getirilen kafesin

üzerindeki perdenin kenarını hafifçe kaldırıp başını içeriye uzattı. Adamın kafasını perdenin altına sokmasıyla birlikte çığlık atması bir oldu. Kendini can havliyle geri çektiğinde suratının üstünde üç çizgi halinde bir pençe izi vardı ve çiziklerin her birinin altından oluk gibi kan akıyordu.

Hayvan yetiştiricileri *bestiari*'ler adamı arenadan apar topar uzaklaştırdılar. Fakat bu, izleyicileri korkutmaktan ziyade onların merakını daha çok arttırdı ve kalabalığı halka halka arenaya çekti.

Çakırpınar yaylasındaki tek kalabalık sadece bu arenanın etrafında değildi. Son birkaç haftadır yaylaya büyük çapta bir şenlik alanı inşa edilmişti. Ne de olsa Bitinya'nın en güçlü iki tekfurundan biri olan Bilecik hâkimi Alexis Herakles, oğlunu Yarhisar tekfurunun kızıyla everiyordu. Herakles, bu tür şenliklerin halkın gözünü boyamak ve iktidarını pekiştirmek için eşsiz bir fırsat olduğunu çok iyi bilirdi. Yaylada hiçbir masraftan kaçınılmamıştı.

Bir podyumun üstünde pandomimciler oyunlarını önlerindeki kalabalığa sergiliyorlar, az ötede bir jonglör elindeki beş bıçağı büyük bir ustalıkla çevirdikten sonra yirmi adım ötedeki bir hedef tahtasındaki canlı bedenin etrafına fırlatıyor, başka bir alandaki hokkabazlar marifetleriyle genç yaşlı herkesi büyülüyorlardı.

Pandomimcilerin olduğu ahşap sahnede flüt ve lir eşliğinde müstehcen bir oyun sergileniyordu. İznik'ten getirilen kumpanya grubu, meşhur bir Yunan komedisinin açık saçık ve bol kahkahalı bir adaptasyonunu oynuyorlardı. Yüzü kırmızı maskeli bir erkek, göğüsleri tamamen açıkta olan başka bir oyuncunun peşinde dolanıp duruyor, ama kadın bir türlü ona yüz vermiyordu.

Pandomimci, "her şeyi taklit eden" demekti ve bu oyuncular adlarının haklarını tam anlamıyla veriyorlardı. Onların taklit etmedikleri ne vardı ki? Hayvanlar, imparatorlar,

krallar... Gittikleri yerdeki idareyi memnun edebilecek her şey. Hatta az önce Türklerin namaz kılarken yaptıkları eğilip doğrulmaları bile kahkahalarla taklit etmişlerdi. Öndeki adam eğilince arkadaki onun kıçına parmak atıyor, sonra öndeki arkasına dönüp onun kafasına vuruyor, kalabalık kahkahadan kendinden geçiyordu.

Bilecik Tekfuru Herakles, Katolik konuklarını da unutmamıştı. Cenevizli şövalyeler için bir atlı mızrak turnuvası tertiplenmiş, Herakles bunun için özel bir meydan ve tribün inşa ettirmekten çekinmemişti. Tam zırhlı şövalyelerin atları karşı karşıya birbirlerine doğru koştukça toz kalkıyor ve dumanların içinde mızraklar parçalara ayrılıyor ve savaşçılardan biri yere yığıldıkça tezahürat sesleri yükseliyordu. Bitinya'da nam salmış pek çok şövalyenin arması yılan dili gibi uzanan sancakların üzerindeydi. Ejderha başları, aslan bedenleri ve yaban domuzları gibi pek çok flama kırmızı, mor ve sarı bayraklarda dalgalanıyordu.

Fakat hiçbir gösteri, bir çember şeklinde inşa edilen arena kadar ilgi çekmiyordu. Meydan, seyircileri az sonra ortaya çıkacak hayvanlardan korumak için demir parmaklıklarla çevrilmişti ve hayvan ustaları bestiariler az önceki kazadan sonra dikkatle bekliyorlardı.

Tekfurlar ve aristokrat konuklar için ayrılan protokol koltuklarının etrafı bir muhafızlar ordusuyla korunuyor ve böylelikle sıradan halktan ayrılıyordu. *Pronoia* sahipleri, yani has toprakların zengin aristokratları da gösteriyi izlemek için yerlerini almışlardı. Kalabalık, tribünlerin arkasına da taşıyor, içeri giremeyenler, tahta sıraların arasından, içerdekilerin ayaklarının ve kıçlarının arasından ortadaki büyük kafesleri görmeye çalışıyorlardı.

Mor renkli paravanlarla çevrili protokolün ortasında ev sahibi Herakles ve eşi duruyordu. Bilecik tekfurunun safran

sarısı togasının altında galibarda moru, geniş yakalı bir dalmatika göze çarpıyordu. Pek çok üst düzey aristokrat gibi o da tunik yerine daha ağır bir kumaştan yapılan dalmatikayı tercih ederdi. Sağ omuzundan tutturulan togasının üzerinde ışıl ışıl parlayan altın broş, tuniğinin kollarındaki altın sırmalı desenlerle örtüşüyordu. Herakles'in eşi göğsü oldukça açık, V-yakalı bir stolayla şişkin göğüslerini sergilemekten çekinmiyordu.

Arenanın etrafı Bilecik tekfurunun alameti farikası beyaz üstüne sarı ayı flamalarıyla çevrilmişti.

Bilecik tekfurunun yanında oğlu ve gelini oturuyordu. Damadın saçları sanki bugüne özel, her zamankinden fazla kıvrık ve parlaktı. Gözlerinin altındaki elmacık kemikleri, dudakları kadar kırmızıydı. Gelin ise kenarları beyaz dantelli, bol dökümlü bir stola giymişti. Elbisesinin yenleri, Rum aristokratları arasında pek moda olduğu üzere genişleyen kloş uçlardan oluşuyordu ve kızın narin elleri iyice ortadan kayboluyordu. Holorifa, Kommenosların Rahip Anna'nın öğretilerinde kadının kolunun bileğinden yukarısından gözükmesi ayıptır, diye okumuştu. Kız, aynı şekilde saçını da gösterişsiz bir şekilde başında toplamış ve fileli bir başlıkla kapatmıştı.

Herakles'in arkasındaki büyük koltuk kızın babası Yarhisar Tekfuru ve ailesine ayrılmıştı. Tekfurun göğsündeki imparatorların giydiği tarzda, baklava desenli mor ve kırmızı renklerde bir tablion değerli taşlarla süslenmişti. Togası, meşhur Bizans ipeğindendi. Altın işlemeli paraguada pelerini Palermo'daki Bizans atölyelerinde dikilmişti. Onun yanında Atranos, Batnos, Kite, Melangia ve Lefke tekfurları ve maiyetleri gibi pek çok konuk sıralanmıştı. Mihal bir köşede sessiz sedasız duruyor, endişeyle tören alanına bakınıyordu.

Protokoldeki tek eksik, tekfurlar tekfuru Aya Nikola'ydı. Bugün, İznik'ten gelen konuklarını ağırlayacağı için düğüne

katılamamıştı. Ama başyaveri Dukas'ı kendi maiyeti olan birkaç şövalye ile birlikte buraya göndermişti.

Herakles diğer tarafında iki büyük komutanını ve özel muhafızı Michael Glabas, nam-ı diğer Çelik Yumruk'u oturtmuştu. Komutanlar baştan aşağı zırhlıydı. Göğüs zırhlıklarının eteklikleri ve kolları klasik Roman komutanları tarzında deri kayışlarla kaplanmıştı. Michael Glabas, rütbesinin yüksekliğini belli eden bir fuları kaburgasının üstüne gelen yere fırdolayı bağlamıştı. Protokol, Doğu Romalıların en usta oldukları konuydu. Tekfurlar belki savaşta deneyimsiz olabilirlerdi, bazıları avcılıkta hüner göstermeyebilirlerdi, adil bir lider ya da zalim bir despot olabilirlerdi, ama kesin olan bir şey vardı ki o da hepsinin protokolü iyi uyguladıklarıydı. Tekfurların giydikleri renklerden aristokratların kullandıkları deriye kadar her şeyin kuralına riayet gösterilirdi. Rumlar renkleri ve desenleri seviyordu ve her bir tarz, farklı bir sosyal statüyü temsil ediyordu.

Protokol alanındaki hizmetliler konuklara sürekli yiyecek içecek taşıyorlardı. Misafirler Osman Bey'in hediye olarak gönderdiği koyunları afiyetle midelerine indiriyorlardı.

Kafesler ortaya çıktığında konuklarının şaşkınlığını gören Herakles, "Size büyük bir sürprizim olduğunu söylemiştim," dedi böbürlenerek.

"Umarım öyledir, baba," dedi damat. "Yoksa bu, yeryüzünün en sıkıcı düğünü haline gelecek!" Damat her şeyden şikâyet ediyor, sürekli ofluyordu. Yaşadığı renkli hayat onu her şeyden çarçabuk bıkar hale getirmişti. Damadın yanındaki gelin ise sessizce oturuyor, zorunlu olmadıkça ağzını açmıyordu. Oğlanda olmayan ağırlık sanki kızdaydı ve kız oğlanın bu hallerinden hiç de hoşlanıyor gibi değildi.

"Bunu seveceksin, oğlum," dedi Herakles. Biricik oğlunu şımartmak hoşuna gidiyordu. Gerçi oğlan üç kız kardeşiyle iç

içe yaşamaktan onlar gibi hareket eder hale gelmişti, bu tekfurun canını sıkıyordu ama bu düğünle birlikte pek çok söylenti de son bulacaktı.

Herakles'in işaretiyle birlikte sağdıçlardan biri kısa bir açılış konuşması yaptı. Arenanın ortasındaki örtülü kafesler karşı karşıya getirildi.

Dışardaki gürültü hayvanları iyice öfkelendirmiş olmalıydı. Her iki hayvan da artık kafesleri parçalayacak gibi tepiniyordu. Gösteri başlamaya hazırdı.

34

Kalabalığın arasındaki tekfurun paralı şakşakçıları tribünlerin coşmasını şansa bırakmıyorlardı. Sağdıcın konuşmasının ardından sağ taraftaki kafesin üstüne çıkan bakıcı, elindeki uzun bir çubukla kafesin ağzını korkarak açtı ve hemen geri kaçtı. Bu bestiarilerin işi vahşi hayvanları avlamak ve yetiştirmekti. Bestiari sanki hayatını bu vahşi hayvanlarla geçire geçire kendisi de onlara benzemişti. Adamın uçkurunu kapatan bir deri parçasından başka güneş yanığı bedeninde hiçbir şey yoktu ve ağzından çıkan garip kelimeler hayvanla konuşabildiğini, en azından iletişim kurabildiğini gösteriyordu. Bugün her şey kusursuz olmalıydı. Bilecik tekfurunu memnun edemezlerse bu hayvanlara yem olabilirlerdi. Her şeyin dört dörtlük olması için ellerinden geleni yapıyorlardı.

Bestiari kafesin kapısını açtığında içerden 340 kiloluk bir ayı ileriye atıldı ve arka ayaklarında doğrularak homurdandı. Zaten üç iri insan hacminde, devasa bir şey olan hayvan salyalarını akıta akıta ayağa kalkınca iyice korkutucu bir hal aldı. Kalabalıktakiler sanki hayvan atlayıp da onlara sataşacakmış gibi hayretle geri irkildiler. Saldırganlaşması için iki gündür özellikle aç bırakılan hayvan etraftaki gürültüyle birlikte iyice huysuzlanmıştı ve saldıracak yer arıyordu. Karanlık kafesin

içinde sabahtan beri tutulması da onu bestiarilerin tam da istediği hırçın konuma getirmişti.

Karşıdaki kafesi açan bestiari ayı bakıcısı kadar şanslı değildi. Demir kapı sıkıştığı için adam yere inmek ve kilidi tutan demir çubuğu eliyle çekmek zorunda kalmıştı. Demir parmaklıkların arasından görünen koca bir ağzın görünmesiyle bakıcının kolunu koparması bir oldu.

Adam parçalanmış kolunun geri kalanıyla hızlıca arenanın korunaklı kısmına kaçarken kafesin içinden ağzı kana boyanmış bir bozkurt çıktı. Hayvanın boynundaki ve bedenindeki kurumuş lekeler onun da uzunca bir süre bu kafeste, pislik içinde bırakıldığını gösteriyordu. Yüzündeki net çizgilerden ve cüssesinden bunun bir alfa kurdu olduğu anlaşılıyordu.

Tribünlerdekiler bu görkemli hayvan karşısında korkuyla karışık bir hayranlık yaşadılar. Kimisi sessizce bozkurdu izlerken, bazıları da hayvana bağırıyordu.

"Bu lanet olası şeyleri de nereden buldun?!" dedi Yarhisar tekfuru, Bilecik tekfuruna.

Tekfur, yeni dünürünün dikkatini cezbedebildiği için memnundu. "Beni seven avcı dostlarım var," dedi övünerek. "Bazı şövalyeleri kurt ve ayı avına göndererek onları zinde tutuyorum! Yoksa sapıtıyorlar."

"Aynı eski günlerdeki gibi," dedi gelinin babası Yarhisar tekfuru.

"Aynen öyle," diyerek gururla gülümsedi Herakles.

Roma İmparatorluğu'nun en şaşalı zamanlarında imparatorlar vahşi hayvanları kolezyumda sergilerler ve bazen birbirleriyle, bazen da gladyatörlerle dövüştürürlerdi. Üstelik ayılar Bilecik tekfurunun topraklarında eskiden beri avlanır, yetiştirilir ve dövüştürülürdü. Bu yüzden de onların alameti olagelmişti.

"Sıkıcı," dedi damat yüzünü buruşturarak. "Ayının bu kurdu parçalaması an meselesi!"

Herakles, "Göreceğiz," dedi keyifle. Onun istediği de zaten buydu. Kendi alameti olan hayvanın gücünü bu kurda açık bir üstünlükle göstermesini planlıyordu.

Gelin ise huzursuzdu. "Efendim, ben bunu izlemesem olmaz mı?" dedi çekinerek yeni kocasına.

"Ne oldu, yoksa korktun mu, *sevgilim?*" diye sordu damat.

Holorifa kızardı. Oğlanın "sevgilim" lafındaki yapmacıklıktan iğreniyordu. Utanarak başını önüne eğdi.

"Kan görmeye alışsan iyi edersin," diye devam etti damat, başını kıza eğerek. "Geceleri sana çok değişik şeyler göstereceğim." Herakles'in kalesinin zindanlarında oğluna gösterdiği işkenceler, isyancılara verdiği cezalar oğlanı zamanla kanı ve sadizmi sever hale getirmişti. Ama oğlanın gördüklerinin farklı yan etkileri de olmuştu. Damat, gelinle konuşurken bir taraftan da kenardaki bir muhafızla kesişiyordu. Önceleri bu evlilik işine pek sıcak bakmıyordu ama sonra kızın seks hayatına renk katacağını düşünerek ikna olmuş, babasına itiraz etmekten vazgeçmişti.

Damat, Bilecik tekfurunun tek oğluydu ve üç kız kardeşinin en küçüğüydü. Tekfur tek oğlunu gözü gibi korumuş onu el bebek gül bebek büyütmüştü. Oğlan savaş meydanlarından çok kız kardeşleriyle birlikte sarayda, kale duvarlarının içinde büyümüştü. Elbette bunun çocuğun karakteri üzerinde garip bir etkisi olmuştu. Oğlan, kız kardeşleriyle güçlü kumandanlardan, pazulu erkeklerden bahsede bahsede kendisi de hemcinslerini çekici bulmaya başlamıştı. Önceleri kız kardeşlerinin elbiselerini denemesiyle başlayan bir iki suçsuz çocukluk oğlan ergenliğe geldiğinde çok daha farklı bir seviyeye gelmişti. Oğlan savaş meydanlarında değil ama yatakta kan akıtmaya bayılıyor, komutanlara hünerlerini geceleri sergilemekten hoşlanıyordu.

Herakles, çocuğun durumunu anlar anlamaz onu isyancılara yaptığı işkencelerinde bulundurmaya başlamış, daha er-

keksi bir karaktere sahip olmasına çalışmıştı. Ama bu, oğlanı daha da garip ve ruhsuz bir hale getirmekten başka işe yaramamıştı. Oğlan, en son, herkesin önünde idam edilen bir isyancının kellesini tek vuruşta tutturamadığı için adamcağızın kellesini dehşet dolu bakışlar altında lime lime etmişti. İsyancı hâlâ ölmeyince Michael Glabas öne çıkmış ve kılıcıyla adamın ıstırabına tek vuruşta son vermişti.

Oğlan hakkındaki garip söylentiler Holorifa'nın kulağına gitmişti ama babasının kendi topraklarını elinde tutabilmesi için bu evliliği yapmak zorundaydı. Hem belki de anlatılanlar abartılı diye düşünmüştü. Ama şimdi, oğlanın kıvırcık saçlarına ve al yanaklarına baktıkça anlatılanların az bile olduğunu düşünüyor, kendi canına kıymanın yollarını düşünüyordu.

Sahnede ise, aynı rakibi gibi birkaç gündür aç bırakılan bozkurt karşısındaki ayıyı görünce hemen üzerine atladı ve arenadaki dövüş başladı.

Bozkurt kendisinin usta bir savaşçı olduğunu göstermekte hiç vakit kaybetmek istemiyor gibiydi. Hayvanın üzerine öyle bir sıçramıştı ki, izleyenler bu dövüşün daha başlatmadan biteceğini düşünerek üzülmüşlerdi. Beş metreyi aşkın havaya sıçrayan kurdun gür tüyleri rüzgârda havalandı. Ama ayı doğruldu ve elleriyle kurdun dişlerinin boynuna geçmesine son anda engel oldu. Güçlü kollarıyla kurdu silkeledi.

Kurt, dişlerini hayvanın karnına sokabilmiş, derisini az da olsa yırtmıştı. Etraf birdenbire kan ve kıla bulandı.

"Garip bir kurt bu," dedi damat. "Kendisinden neredeyse üç kat cüsseli bir düşmana diş geçiriyor! "

Ne var ki ayının kalın derisi kurdun dişlerinin ağır bir yaraya neden olmadan durdurabilmişti. Her biri bir hançer gibi kıvrımlı ve keskin olan tırnaklar deriyi yırtsa da iç organları tahrip edememişti.

Ayı, rakibine karşı harekete geçtiğinde ise başka bir gerçekle karşı karşıya kaldı: Kurt çok hızlı ve çevikti. Ayı ne ka-

dar ani bir hamle yaparsa yapsın kollarını kurda hiçbir şekilde isabet ettiremiyordu. Ayı bir kaya kadar hantal, kurt ise bir şimşek kadar hızlıydı.

Hayvanlar dakikalar boyunca ayakta didişmeye devam ettiler. Herkes kurdun ölümcül saldırı için harekete geçmesini bekliyordu. Ayının orasında burasında diş ve pençe izleri vardı.

Fakat ayı çok geçmeden kendi lehine olacak ikinci gerçeği fark etti: Kurdu şans eseri sırtından yakalayıp kıstırdığında onun kendisinden çok çok daha ince ve güçsüz olduğunu anladı. Kolları arasında hayvanı öyle sıkıştırıyordu ki seyircilerden bazılarının kulaklarına kurdun kaburga çıtırdamaları çalındı. Ayı, kurdu bir kedi yavrusu gibi öteye fırlattığında, kurt tam bir tur takla attıktan sonra yere düştü. Ayı ayaklarıyla doğruldu ve hâkimiyetini ilan eder gibi bağırdı.

Asıl kavga işte şimdi başlamıştı.

Artık herkes dövüşün eşit olduğuna, her iki hayvanın da birbirini öldürebilecek kapasite olduğuna kanaat getirmişti. Ayı hantal ama 340 kiloluk bir güce sahipti, kurt zayıf ama çevik ve yırtıcıydı.

"Birileri ayıya, alfaların kolay kolay pes etmediklerini söylemeyi unutmuş anlaşılan," diyerek güldü Yarhisar tekfuru.

Bilecik tekfuru keyiften geçiyordu.

"Herakles, her zamanki gibi kalabalıkları nasıl idare edeceğini çok iyi biliyor," dedi Dukas. "Halkın açlıktan ağzı kokuyor ama şu insanların tezahüratlarına bak. Hallerinden ne kadar da memnunlar!"

"Vahşet ve kan," dedi Herakles, Dukas'a dönerek, "Bunlar insanları ya korkutur ya eğlendirir. Sonuçta halk seni ya sever ya senden korkar. Artık avucunun içindedirler!"

"Vahşet ve kan!" dedi Dukas ve kadehini kaldırdı. "Ya da eğlence!"

"Kadehe!" dedi Bilecik tekfuru şarabından yudumlamadan önce. "Bu vahşi hayvanları avucumuzun içinde tutabiliyorsak, halk onlara neler yapabileceğimizi daha iyi anlıyor olsa gerek."

"Roma kolezyumunun sırrı burada saklı olsa gerek," dedi Yarhisar Tekfuru.

"Gün gelecek o günlere tekrar döneceğiz, kıymetli dünürüm," dedi Bilecik tekfuru. "Şu Türk belasından kurtulduk mu, gerisi kolay." Bu, ona bir şey hatırlatmıştı. Herakles, Harmankaya Tekfuru Mihal'e döndü. "Senin şu Türk nerede kaldı?" diye sordu.

Mihal, "Gelecektir," dedi. "Söz verdi."

Bilecik tekfuru Mihal'i tehdit eder bir tonla, "Umarım öyle olur," dedi.

Damat dalga geçer bir ses tonuyla, "Osman söz verdiyse kesin gelir, babacığım, bilmez misin, Osman bu, sözünden dönmezmiş!"

Diğerleri gülüştüler.

35

Rahmetli Bay Hoca'nın anası Aliye Kadın, yanındaki kafile ile birlikte Bilecik kalesine vardığında karanlık çöküyordu. Önünde yükselen kale duvarlarının dibindeki hendeklerde gökyüzünde belirmiş akşam yıldızı yansıyordu. Çamurlu suyun üstündeki yıldız bir elmas parçası gibi gözüküyordu.

"Durun!" diye bağırdı kapıdaki muhafız.

İki kulenin arasındaki ana kapının önünden bir çift asker öne çıktı. Tam takım zırhlı askerlerin ellerinde uzun mızraklar vardı.

Aliye Kadın, yanındaki bir çift öküzü durdurdu. Onlarla birlikte arkadaki kağnı arabaları da durdu. Öküzlerin her birinin başında Aliye Kadın gibi sadece gözleri açıkta olan peçeli kadınlar vardı.

"Kimsiniz?" diye sordu muhafız adet olduğu üzere. Aslında Bilecik tekfuru ve maiyeti düğün töreni için Çakırpınarı'na giderken bu kafilenin kaleye geleceğini adamlarına haber vermişlerdi.

"Biz Kayılarız," diye cevapladı Aliye Kadın. "Bizi Ertuğrul Gazi'nin oğlu Osman Bey gönderdi. Yaylaya çıkmadan önce mallarımızı Bilecik tekfuruna emanet etmeye geldik."

Muhafızlar şüpheyle kafilenin iki tarafında ağır ağır dolaşmaya başladılar.

"Ne var bu sepetlerin içinde?" diye sordu muhafız öküzlerin iki tarafından sarkan koca sepetleri göstererek.

"Ne olacak yavrum," dedi Aliye Kadın, "Tahılımız, halımız, birkaç parça kıymetli eşyamız."

Muhafız ikna olmamış gibi elindeki mızrağın ucunu sepetlerden birine hızla soktu çıkardı. Aliye Kadın ile az ötedeki başka bir kadın göz göze geldi. İkisi de nefeslerini tutmuşlardı.

Muhafız bir çift hayvanı daha geçtikten sonra rastgele seçtiği başka bir sepete mızrağı soktu. Aliye Kadın'ı bir öksürüktür tuttu. Diğer taraftaki asker kadınların yanından geçerken onlara kaş göz işareti yapıyordu.

Kafilenin sonuna geldiklerinde adam kadınlardan birinin kalçasına elini atacaktı ki diğer asker onu durdurdu. Adamın niyetini anlamıştı. "Kadınları korkup kaçırma," dedi usulca. "Zaten kalede çok az kişi kaldı. Herkes düğünde keyfine bakıyor." Adam kadınları iştahla süzdü. "Bunlar içeri girsin, biz de Türk karılarıyla kendi âlemimizi yaparız."

Diğeri ona hak verdi, yüzünde pis bir sırıtma peydah oldu.

"Açın kapıları!" diye bağırdı muhafızlar yelerine döndükten sonra.

Hendeğin ötesinden üç metre boyundaki koca bir asma köprü zincirlerin şıkırtıları arasında, yaşlı bir adamın çenesi gibi ağır ağır aşağıya indi ve hendeğin üzerinde düz bir yol oluşturdu.

Aliye Kadın ve diğerleri yük dolu öküzleri içeriye sürdüler. Asma köprünün üzerinden öküzler gacır gucur ilerlediler. Aliye Kadın hâlâ nefesini tutuyordu.

Son çift öküz de kağnı arabasının ardından içeriye girince muhafız, arkadaşına bakarak sırıttı. "Bu akşam asıl eğlenceyi biz yaşayacağız!" dedi. "Kapatın kapıları!" diye seslendi kuleye.

Asma köprü homurdanarak doğruldu.

Muhafız yerine geçtiğinde güneş batmak üzereydi. Adamın aklı az sonra üzerlerine çullanacağı kadınlardaydı. En azından gökyüzünde azıcık bir ay ışığı olmuş olsa belki mızrağının ucundaki kırmızı kan lekesini fark edebilirdi.

36

Arenadaki ayı ile bozkurt arasındaki kavga daha ağır bir hal almıştı. Ayının onu bir kedi yavrusu gibi fırlatmasından sonra kurt eskisi kadar gözü pek hareket edemiyordu. Karşısına çıkan her avını bir fare gibi kolayca eline geçiren kurdun bu koca ayının direnci karşısında kafası karışmış gibiydi. Artık daha ürkek hareket ediyor, saldırılarını daha temkinli ve uzun aralıklarla yapıyordu.

Ayının ise adeta kendine güveni gelmişti ve rakibinin saldırılarını ağır cüssesiyle ötelemekten çekinmiyordu... Kurt saldırıyor, ayı bir kaya gibi onu göğüsleyip püskürtüyor, ayı saldırdığında ise kurt müthiş bir çeviklikle kenara kaçmayı başarıyordu. Hayvanlar çemberin kenarlarına geldiklerinde ise bestiariler onları uzun mızraklarla dürterek birbirlerine karşı kışkırtıyorlardı.

Bozkurt ayının üstüne bir kere daha sıçradığında ayı onu tekrar yakaladı. Fakat kurt bu sefer rakibinin boynuna dişlerini geçirebilmişti! Ayı ise kollarını hayvanın bedenine öyle güçlü kenetlemişti ki kurdun kemik çıtırdamaları arenanın arkasındakiler tarafından bile duyulabilecek gibiydi. Ama her ikisinin de pes etmeye niyeti yoktu. Bozkurt dişlerini ayıya batırdıkça batırıyor, ayı ise tüm vücudunun ağırlığıyla ayının

göğsünü bir mengene gibi sıktırdıkça sıktırıyordu. İki hayvan birbirlerine adeta kenetlenmiş gibiydi.

Herkes önce kimin bırakacağını merak ediyordu ki kurt ayının boynunu iyice kaptı ve kalabalığın şaşkın bakışları ardında hayvanın canını adeta emdi. Ayının önce kurdu saran kolları boşa çıktı, sonra da yere yığıldı. Kurt ise onun tepesinde dikiliyor ve çenesini boynundan ayırmıyordu. Ayının bacakları ve kolları son bir çırpınışla oraya buraya savruldu ama çok geçmeden cansız bir şekilde yere düştü.

Kurt, ayının canının kesildiğinden emin olunca dişlerini hayvanın boynundan çıkardı ve kanlı dişlerle hırlayarak kafasını protokolün olduğu alana çevirdi.

Ayı ise boynundaki şah damarlarından öyle çok kan kaybediyordu ki vücudundaki kıllar kırmızı bir çamura batmış çıkmış gibi görünüyordu. Dört ayağının üzerine yığılmıştı ve kafasını yukarı kaldıracak gücü bile yoktu. Derin derin soluyuşu içler acısıydı.

Kalabalıktan bir hayal kırıklığı uğultusu yükseldi. Bilecik ayısı kavgayı kaybetmişti.

Çakırpınarı'ndaki kalabalık hayvanları yuhalamaya ve ellerine geçirdikleri taş ve çöp parçalarını onların üstlerine atmaya başladı. Herakles herkesten çok öfkeliydi. Kalabalığın arenayı yuhalaması hayvanları değil ama onu fazlasıyla kışkırtmıştı.

"Ben size sıkıcı olacak demiştim," diye söylendi damat. Gelin ise acıyla hayvanlara bakıyordu. Hayvanın yaraları yetmezmiş gibi şimdi bir de seyircilerden birinin attığı taş ayının gözünü kanatmıştı.

Herakles ayağa kalktı, sağ kolu Çelik Yumruk da gölgesi gibi arkasından gitti. Kalabalık arasındaki şakşakçıların itelemeleriyle birlikte halk arenanın ortasında görünen tekfuru alkışladı. Herakles halkı eliyle şöyle bir selamladıktan sonra

belindeki kılıcını çekti, yerde iki büklüm yatan ayının yanına gitti. Bozkurt, bestiarilerin uzun sopalarıyla ite kaka tekrar kafesine konuldu.

Herakles ayının başına geldiğinde kalabalığın hayret dolu bakışları altında hayvanın boynuna sert bir kılıç darbesi indirdi. Fakat kılıç ne kadar keskin olursa olsun hayvanın kürkü kolay lokma değildi. Metal, enseye bir karış girdikten sonra durdu.

Herakles kılıcı tekrar kaldırdı ve indirdi. Sonra bir kere daha, sonra bir kere daha... Tezgâhtaki eti satırla parçalayan bir kasap gibi zavallı hayvanın boynunu kesiklerle doldurdu. Hıncından ötürü vurduğu aynı noktayı tekrar tutturamıyordu. Hayvana belki yarım düzine kılıcı geçirdikten sonra ayı hâlâ yerde böğürmeye devam ediyordu.

Bilecik tekfurunun suratı, safran sarısı togası ve galibarda moru dalmatikası kana bulanmıştı. Kılıcı tekrar tekrar savururken sağ omuzunda togasını tutan broşu yere düşmüş, Çelik Yumruk onu yerden alıp tekrar tekfura uzatmıştı.

Tribüne buz gibi bir sessizlik hâkim oldu. Hiç kimse ağzını korkudan açamıyordu. Az önceki dövüşü heyecanla izleyen en iflah olmaz seyirciler bile ayıya acımaya başlamışlardı.

"Bu vahşet!" lafı ağzından döküldü gelinin. "Bu bir barbarlık!" Bunları içinden mi düşünmüştü yoksa fısıltıyla mı söylemişti bilemedi.

Damat, "İşte şimdi eğlenceli hale geldi," dedi. İlk defa yüzünde memnun kaldığını gösteren bir gülümseme belirmişti.

Mihal'in gözleri ise tören alanında, hava kararırken Çakırpınarı'na gelen Kayılardaydı. Osman Bey ve alpleri alana şövalyelerden oluşan bir güvenlik kalkanıyla giriyordu. Alpler bu tarafa doğru getirilirken Kayı kadınları ise diğer bir çadıra eşlik ediliyorlardı.

Mihal endişelenmeye başladı. Osman'ın bu şövalyeler denizinin tam ortasında iyi bir planı olsa iyi olurdu.

37

Takma sakalıyla yaşlı adam rolüne bürünen oyuncu önünden kaçan üç genci kovalıyordu. Elindeki baltayı savurdukça gençlerden birine değecek gibi oluyor ama oğlanlar son anda kıl payı kurtuluyorlardı. Oğlanlardan biri yarı çıplaktı ve evden kaçamadan önce pantolonunu giyecek fırsat bulamamıştı.

"Kaçmayın köftehorlar! Sizi yakalarsam bu baltayla kıçlarınızı ikiye ayıracağım!" diye bağırdı adam.

Az ötede çıplak bedenini bir çarşafla kapatmaya çalışan kadın, "Yapma hayatım!" diyerek çaresizce kolunu uzattı.

Sahnenin önündeki kalabalık kahkahalar attı. Onları adamın küfretmesi kadar onun yaşlı bir karakteri oynadığını gösteren takma sakalının iki de bir düşmesi ve kaçanların giydikleri kıyafetlerin eğretiliğinden ikide bir bellerinden aşağı kayması da güldürmüştü. Kaçanlar sürekli donlarını çekiyorlardı ve özellikle bir tanesinin belinden düşen pantolonu oğlanın kıçını açıkta bırakıyordu.

İznik'ten gelen kumpanya oyuncuları, düğünün şerefine tekfurların huzurunda oldukça iyi iş çıkarıyordu. Antik Yunan yazarlarından Menandros'un *Cenazede Düğün* adlı komedisini, daha doğrusu onun bir uyarlamasını sergiliyorlardı. On metre genişliğinde, dört metre eninde, meşalelerle aydın-

latılan sahnede pandomimcilerin oynayamadığı olay yoktu. Kağnı arabalarıyla İznik'ten buraya bir haftada gelen kumpanyanın dekorları tam takımdı. Sahnenin kenarına koydukları bir ağaç kütüğü ve kenarında çömelmiş duran köpek maskeli cüce, bir köylünün kulübesini; bir masa, üzerindeki bir şamdan, birkaç kadeh ve kenardaki yarı çıplak bir kadın bir tüccarın malikânesini temsil edebiliyordu. Arkaplana rengârenk perdeler çekebiliyorlar, gündüzü bir güneş resmi, geceyi ise lacivert üstüne beyaz yıldızlarla rahatlıkla resmediyorlardı. Zaten resimlerin ve dekorun gerçek dışı oluşu komedinin etkisini daha da arttırıyordu. Karakterlerin maskeleri, yapmacıklıkları ve abartılı hareketleri de oyunun konusundan çok komedinin oynanışını komikleştiriyordu.

Yaşlı adam elindeki kör baltayı oğlanlardan bir tanesinin bacağına vurdu, oğlan çığlık atarak yere düştü ve cüce hemen araya sokularak elindeki kırmızı kurdeleleri havaya doğru fırlattı.

Kurdeleler şimdi oğlanın bacağının kanadığının göstergesiydi. Ama cüce onları öyle beceriksizce havaya fırlatmıştı ki bu, kalabalıkta yine gülüşmelere neden oldu.

Gülenler arasında Bilecik tekfuru Alexis Herakles de vardı. Güneş artık batmıştı ve sabahtan beri içtiği şarap kadehlerinin sayısını unutmuştu. Kuzu ve şarap beraber iyi gidiyordu. Tekfurun önündeki sahnedeki açık saçık şakalar, küfürler, cücelerin budalaca hareketleri, soytarıların boyalı yüzleri onu keyiften geçiriyordu. Pek çok aristokrat ve generalin de ondan farkı yoktu. Kenardaki adamlardan biri kustu, bir diğeri öğürdü ama ağzına gelenleri, kusmadan geri yuttu.

Sahnenin önüne dizilen "U" şeklinde masaların en başına, oğlu ve gelinin tam yanına Herakles oturmuştu. Ne de olsa düğün sahibi olarak orta makam onun hakkıydı; Yarhisar Tekfuruna masanın sağ köşe başı verilmiş ve böylelikle bir

protokol krizinin çıkması engellenmişti. Herakles'in hemen arkasında onun sürekli gölgesi gibi dikilen özel koruması Michael Glabas, Çelik Yumruk ayakta duruyordu. Adam, kendisinden on adım ötede oynanan komediye kör gibiydi. Ne gülüyor ne de en ufak başka bir tepki veriyordu. Sanki sinirleri alınmış, oracıkta taştan oyulmuş bir kaya gibi Herakles'in başında dikiliyordu. Gerçi Aya Nikola'nın başyaveri Dukas'nın da iki tarafında birer muhafızı tam silah donanımlı ayakta bekliyorlardı ama hiçbiri somurtmakta Çelik Yumruk'un eline su dökemezdi. Ayrıca diğer askerler kaşla göz arasında kuzu kebabından birer lokma midelerine indirirken, Çelik Yumruk onlara tiksintiye yaklaşan bir ifadeyle bakıyordu.

Efendisi Bilecik tekfuru Herakles'in ise bugün yemekten ve kahkaha atmaktan başka bir işi yok gibiydi. Adam önündeki kuzu budundan koca bir ısırık daha aldı ve keyifle oyunu izlemeye devam etti. Ama bugün onu bu kadar mutlu eden şey, ne düğündü, ne de şu anda izlediği komedi. Az ötede, sol masada sabahtan beri beklediği konuğu oturuyordu: Kayı Beyi Osman.

Türk'ün varlığı sanki görünmez haleler şeklinde etrafında yayılıyor ve tüm tekfurların üzerinde garip bir ağırlık oluşturuyordu. Tekfurlar da bu ağırlığı yiyerek, içerek ve gülerek üstlerinden savuşturmak isterler gibiydi.

Arenadaki vahşi hayvanların mücadelesinin ardından Herakles kana bulanan elbiselerini özel çadırında değiştirmiş ve sonra tekrar konuklarının yanına dönmüştü. Kalabalığa katılmadan önce çadırında 16'lık metresiyle, kendi deyimiyle "çubuğunu rahatlatmayı" da ihmal etmemişti.

Askerleri, Osman'ın ve ahalisinin geldiğini ona haber ettiklerinde tekfurun kafası da rahatlamıştı. Harmankaya tekfuru Mihal'e dönmüş ve "Haklıymışsın, Türk sözünde durdu," demişti. Sonra Yarhisar tekfuruna dönüp "İşte şimdi avucu-

muzdalar," diye sevincini belli etmişti. "Hem kendisi, hem yoldaşları hem de avratları!"

Yarhisar tekfuru ise şüpheliydi. "Neden akşam karanlığı çökerken geldiler?" diye sormuştu.

"Sen bilmez misin, dünür," diye cevaplamıştı Herakles, "Türkler karılarını herkesten çekinirler, onları açık havada herkesin görmesini istemezler. Benden rica ettiler. Karılarımıza gözden uzakta bir köşe ayırın, dediler, hep beraber gelip eğlenelim, avratlarımız da tanış olsunlar, kaynaşsınlar, dediler... Ben de kabul ettim."

"Bunun olduğuna hâlâ inanamıyorum," demişti Yarhisar Tekfuru. "Açıkçası benim hiç umudum yoktu Osman'ın geleceğine..." Sonra diğerlerine hevesle bakarak, "İnanabiliyor musunuz, hepsi de silahsız ve hepsi de burada, avcumuzun içinde!"

Rum erkeklerinin arasında örtülerine bürünen Kayı kadınlarına hava karanlığında, sahnenin az gerisinde bir çadırda yer göstermişler, Osman ve birkaç yoldaşını da eğlence alanındaki yemek masasına davet etmişlerdi. Adamların hepsi de tekfurların olduğu alana getirilmeden önce didik didik silah taramasından geçirilmişlerdi. Ak Timur, "Silahsız olduğumuzu söyledik ya, biz yalancı mıyız?!" diyerek önce buna karşı çıkmış, ama Osman, "Bırak arasınlar, önemli değil," diye onu susturmuştu. Mecbur olmadıkça sorun çıkarmayı istemiyordu.

Ama şimdi masada otururken Osman Bey huzursuzdu. Önündeki sahneye ve etrafındaki insanlara bir leşe bakar gibi iğrenerek bakıyor ve tekfurlardan bunu saklamak için zorlanıyordu. Neredeyse bütün konuklar hapur hupur önlerine konulan her şeyi yerken o etrafındakileri izliyordu. Bütün tekfurlar kuzunun ve şarabın tadını çıkarıyorlardı.

Osman Bey, masanın ortasında oturan kıvırcık saçlı damadı izledi. Damat, elindeki et bıçağının sivri ucunu parma-

ğına dayamış çevirdikçe çeviriyordu. Oğlanın az ötedeki kumandanlardan birisiyle bakıştığını hemen fark etti ve tiksindi.

Saltuk Alp, Sancaktar Hüseyin'e damadı işaret ederek, "Bu oğlan, erkekten çok karıya mı benziyor, yoksa bana mı öyle geliyor?" diye fısıldadı. Oğlanın gözlerindeki sürmelere hayretle bakıyor, onun elmacık kemiklerinin ve dudaklarının nasıl olup da bir kızınkiler kadar kırmızı olabildiğini anlamaya çalışıyordu. Şaşırınca yaptığı gibi sakallarını kaşıdı.

Hüseyin, "Evet, bir gariplik var," demekle yetindi.

Osman ve adamları kızın mahzun bir şekilde sürekli önüne baktığını gördüler. Gelin gerçekten güzeldi ve mutsuzluğu her halinden belliydi. Annesinin ve kaynanasının aksine o hiçbir şey yemiyordu ama sürekli içki içiyordu. Sanki yaşananları unutmak, biran önce sızmak ister gibi bir hali vardı. Osman, Orhan'ı düşündü, bu kızdan neden bu kadar etkilendiğini anlamaya çalıştı. Sonra kendine kızdı, sanki onun Rabia'dan etkilenmesinin bir nedeni varmış gibi..

Sahnedeki karakterlerin hareketleriyle tekfurlar ve maiyetleri tekrar gülüştüler. Sahne şimdi bir kapıyla ortadan ikiye ayrılmıştı. Kapı, izleyicilerin iki ayrı odaya baktığını gösteriyordu ama oyuncular aralarında duvar varmış gibi birbirlerini görmezden geliyorlardı. Yaşlı adam yan tarafta ateş yakacağım diye uğraşırken diğer odadaki karısı onu boynuzluyor, sevgilisiyle yatakta türlü oyunlar oynuyordu. Kadından çıkan çığlıkları adam onun hastalığına veriyor, karısı için yemek hazırlamaya çalışıyordu. Arada sırada yatağın içinden bir cüce de kafasını çıkarıp elleriyle başının üstüne boynuz işareti yaparak oduncuya işaret ediyor ve seyircilere sırıtıyordu.

İzleyiciler gülüyordu ama Osman'ın kafasında bin tilkinin kuyruğu birbirine değiyordu. Masanın sağ ucundaki tekfurlardan biri daha kustu. Kendisini son anda geri çekebilmiş ve masanın üzerine kusarak kendini utandırmaktan kurtulmuş-

tu. Osman, az ötede bir iki askerin daha karınlarını tutarak çadırların arkasına koştuklarını gördü.

Ak Timur ve Konur Alp de şaşkın şaşkın sahneye bakıyorlardı ama Saltuk Alp izlediklerinden hoşlanıyor gibi gülümsüyordu. Ak Timur, belki de buraya gelmekle hata ettiklerini düşündü. Osman Bey, tekfurun başında dikilen Çelik Yumruk ile sürekli göz göze geliyor, adam onu ters ters süzüyor, zırhlı eldivenleriyle kılıcının sapını sıkıyordu.

"Bu sizin kuzu etine doyum olmuyor," dedi Bilecik Tekfuru ağzındaki et parçalarını çiğnerken. "Kayılar nasıl koyun yetiştirileceğini iyi biliyorlar... Nasıl pişirileceğini de..."

"Afiyet olsun," dedi Osman Bey.

Herakles, Aya Nikola'nın yaverine dönerek, "Gerçi Dukas kuzu etini sevmez," dedi, "ama sabahtan beri yediği domuz yahnisi sanırım onu epeyi doyurdu."

Osman Bey ve Ak Timur göz göze geldiler.

Konur Alp, "Saltuk, desene bu herifle ortak bir özelliğin varmış," diyerek fısıldadı. Saltuk Alp de kuzu etine hayatta ağzını süremezdi.

Saltuk Alp bu benzetmeye bozulmuş gibi, "Ne şaşırdın ya?!" dedi. "Yaverse yaver. O da senin benim gibi insan değil mi!? Tekfur bu, hayvan değil ya..!"

Konur Alp, Saltuk'u kızdırdığı için keyifle bıyık altından güldü.

Herakles, "Sadece kendisi yemese iyi, kokusuna tahammül edemediği için maiyetindeki hiç kimseye yedirmez," dedi tekfura bakarak. "Tüm efradına yasaklamış kuzu eti pişirmelerini ve yemelerini."

Tekfurlar gülüştüler.

"Bazı huylar değişmiyor," dedi Dukas umursamazca ve kadehinden bir yudum aldı.

Herakles, "Neyi kaçırdığını bilsen bu kadar kesin konuşmazdın," dedi. "Türkler bu işi biliyor.."

"Benim anlayamadığım şey de bu ya," dedi Yarhisar tekfuru kuzudan bir parça daha aldıktan sonra. "Bu kadar güzel koyun yetiştirirken, neden biz devlet adamlarının işine karışıyorsunuz? Siz Türklere çoban olmak yakışıyor!"

Osman Bey ve adamları bunu beklemiyordu. Ortalık buza kesti. Ak Timur, "Bu da ne demek oluyor?!" diyerek ayağa kalktı. Konur Alp, "Siz misafire böyle mi saygı gösteriyorsunuz?!" diye ekledi.

Alexis Herakles azıcık sıkıntılandı ama söylenenleri fazla da umursamamıştı. Eline geçirdiği but parçasını bir kere daha dişledi ve "Siz dünürün kusuruna bakmayın, efendiler," dedi Ak Timur'a oturmasını işaret ederken. "Biraz açık sözlüdür. Patavatsızlığı tüm tekfurlar arasında pek meşhurdur, ama siz yabancısınız. Umarım bu söylediğinden çoktan pişmandır, öyle değil mi?"

Herakles, Yarhisar tekfuruna baktığında beriki, "Siz nasıl diyorsanız, Herakles," diyerek başını öne eğdi. Zorla rıza göstermiş gibiydi.

Ak Timur yerine oturdu.

Sahnedeki üç cüce sırtlarına koyun postu geçirmişlerdi. Ayakları üzerinde emekliyorlardı. Bu, onların bir koyun sürüsü olduğunu gösteriyordu. Sonra suratında köpek maskesi olan bir başka oyuncu ortaya çıktı. Bir koyunu koklayıp sağ ayağını kaldırarak onun üstüne işermiş gibi yaptı. Diğer koyunun ise kıç tarafını koklamaya başladı. Aynı hayvanların yaptığı gibi koyunun üzerine sıçradı, odundan yapılmış bir çubuğu cücenin bacakları arasına sokup çıkarmaya başladı.

Bu sahne masadaki tekfurları yine güldürdü. Alplerin ise yüzleri bıçak gibiydi. Osman Bey gerilmiş bir yay gibi oturuyordu.

"Doğrudur," dedi Kayı Beyi. "Biz hayvanı severiz, besleriz, yününden, etinden, derisinden faydalanırız. Bundan da gocunmayız. Devlet işlerine gelince... Atam Oğuz Kağan'dan bu

yana Asya'da, Orta Doğu'da ve Anadolu'da onca devlet kurmuş, devlet yıkmışızdır. Atam Alp Arslan ve dedem Süleyman Şah'la birlikte Anadolu da bizimle tanıştı! Milyonlarca insan sancaklarımızın altında huzurla yaşamıştır!"

Tekfurlar ağızlarındaki lokmaları çiğneyemez oldular. Her birinin de yüzündeki gülücükler uçup gitmişti.

Osman Bey, Yarhisar tekfuruna dönerek, "Biz haramzadeler gibi imparatorun bize paylaştırdığı topraklarda çalıp çırparak değil, bileğimizin gücüyle aldığımız topraklara hükmederiz." dedi.

Sözler tekfurun kafasında yankılanmıştı. Ama cevap İnegöl Tekfuru Aya Nikola'nın yardımcısı Dukas'tan geldi:

"Bu saçmalık," dedi sırıtarak başyaver. "Biz çalıp çırpmıyoruz. Biz de ordularımızın gücüyle toprak kazanıyoruz..."

Osman Bey onun sözünü bitirmesine izin vermedi. "Siz öldürmeyi iyi bilirsiniz," dedi hiç geri durmadan. "Köylülerin ekinlerini yakar, tüyü bitmemiş yetimlerin hakkına göz dikersiniz. İnsanlar açlıktan ölürken, abuk sabuk eğlencelerinizle kendinizden geçersiniz!"

Bilecik tekfuru ellerindeki etin yağını önündeki mendile sildikten sonra, "Lanet olsun," dedi. "Şu işi medenice halledeyim diyorum ama anlaşılan bu gece hiç kimse çenesini kapalı tutamıyor!"

"Medeniliğiniz batsın!" diye karşılık verdi Osman Bey. Çelik Yumruk, zırhlı eliyle kılıcının sapına yapıştı.

Bilecik tekfuru, "Tamam anladık biz birbirimizi sevmiyoruz, ama aklı başında adamlarız. En azından oturup kavga etmeden konuşalım!" dedi. Bu sözü ortaya söylemişti. Kayı Beyi'ne döndü. "Bak Osman Bey, seni buraya neden çağırdığımızı biliyor olmalısın. Evet, bugün düğünümüzü kutluyoruz, bunun için buradayız. Ama konuşmamız gereken daha önemli bir konu var."

Dukas, "Senin Sakarya'nın kuzeyindeki ittifak girişimlerinden haberimiz var," dedi ciddi bir tonla.

Ak Timur, Osman Bey'e baktı ama Osman, tekfurların er ya da geç bundan haberleri olacağını biliyordu.

"Kulaca ve Karacahisar'da dikkatimizi çekmeyi başardın," diye devam etti Herakles.

"Sadece biraz şanslıydı," dedi Yarhisar Tekfuru dudak bükerek.

"Şanslı ya da değil, küçümsenemeyecek bir iki galibiyete imza attın. Ama artık hazırlıksız değiliz. Seni daha fazla hafife almak aptallık olur. Bu yüzden bundan sonra atacağın her adımın büyük bir dirençle karşılaşacağını bilmen gerekir."

Tekfur, ağzını silip hizmetçi kızın yenilediği kadehinden bir yudum daha aldı.

Damat bu konuşmalardan iyice sıkılmıştı. "Hep siyaset hep siyaset!" diyerek ayağa kalktı. "Bunaldım!" dedi. "Müsaade ederseniz kendi düğünümde kafama göre biraz eğlenmek istiyorum."

Damat oradan uzaklaşırken, Osman, oğlanın bakıştığı kumandanın da ortadan kaybolduğunu fark etti.

"Gel seninle anlaşalım," dedi Bilecik tekfuru, Kayı Beyi'ne. "Sana istediğin topraklarda güzel bir malikâne yaptıralım, istediğin kadar sığır ve koyunu sana verelim. Keçilerle uğraşma. Emrine onlarca hizmetçi ve kadın gönderelim. Keyfine göre kullanacağın üç sandık Ceneviz altını da cabası!.. Hem Kellecileri de dizginler, senin üzerine gelmelerini engelleriz. Senin hizmetine Katolik şövalyelerden de küçük bir alay verelim, özel koruman olarak."

Tekfur sustu, bir yudum daha içki aldı, elini midesine götürdü. Masanın öte ucundaki bir asker daha kustu. Tekfur karnındaki ağrıya dişini sıkarak, "Karşılığında bu saldırılara son ver," dedi. "Biz de sana Bitinya'daki haraçlarımızdan pay verelim, seni aramıza katalım."

"Beraber hareket edelim," diyerek ekledi Atranos tekfuru. "Senin gibi yetenekli bir Türk'ü karşımızda değil, aramızda görmek isteriz. Bak Germiyan tekfuruna. O bizimle rahat ediyor."

Bakışlar Germiyan Beyi'ne gitti geldi. Türk, söylenenlere aldırmıyor, sürekli yiyip içiyordu.

Protokol yemeye devam ederken Herakles'in hayvan bakıcıları tekrar ortaya çıktı. Koca kafesin içindeki iri yarı bozkurt yeniden belirmişti. Hayvan ağzı gözü kan içinde sürekli hırlıyor kafesinden çıkmak için can atıyordu. Elinden gelse etrafındaki herkesi parçalayacakmış gibi kafesin demirlerine saldırıyordu. Hayvanın içinde bulunduğu kafes, koca tekerlekli bir kağnı arabasıyla tekfurların bulunduğu yere doğru çekiliyordu.

Osman'ın gözleri masaların ardından aşarak yanaşan bu hayvana takıldı. Gözleri dondu kaldı. Bu masmavi gözleri tanıyordu. Hayvanın burnundan başlayıp kuyruğuna kadar uzanan o kara çizgiyi, gözlerinin üzerinde, gri tüyleri bıçak gibi kesen siyah kaşları tanıyordu.

"Lanet olsun!" dedi Herakles. "Bu ağrı da neyin nesi!" Karnındaki kramp onu iyice sıkıştırıyordu.

"Söyle cevabın nedir, Osman Bey?" diyerek Kayı Beyi'ne baktı Yarhisar tekfuru. Mihal olup biteni sessizce dinliyor, sürekli Osman'ı izliyordu.

Osman Bey bir süre hiçbir şey söylemeden gözlerini teker teker tekfurların üzerinde dolaştırdı.

"Teklifinizi kabul ederim," dedi onları şaşırtarak.

Herakles ve Dukas heyecanla birbirlerine baktılar. Belki de bu Türk'ü satın almak o kadar da zor olmayacaktı. Onun dirisi, ölüsünden daha çok işlerine yarayabilirdi. Türklere karşı savaşmak yerine onlara emretmek, kontrol altında tutmak... Bu fikir onları gerçekten heyecanlandırıyordu.

Osman'ın bu söylenenleri "Kabul ederim" lafı Ak Timur ve Konur Alp'i de şaşkına çevirmişti. Saltuk Alp kaşlarını çatmıştı.

Bu arada sahneye üç tabut getirildi. Tabutların başında iki cüce birbirlerinin arkasına geçmiş sevişme taklidi yapıyorlardı. Mezarcı rolünü oynayan adam elinde kazmayla cüceleri kovalamaya başladı ama cüceler çok hızlılardı. Üçlü, tabutların etrafında düşe kalka dolanıp duruyorlardı.

"Evet, kabul ederim, ama bir şartla," diyerek devam etti Osman. "Bitinya'da Türklerden aldığınız toprakları geri vereceksiniz, öldürdüğünüz her aile için yüz Ceneviz altını tazminat ödeyeceksiniz, Sakarya'nın kuzeyi ve güneyini bana verip, Paflagonya'daki muhafızlarınızı çekeceksiniz."

Yarhisar tekfuru gülerek, "Sen delirdin mi?.." diyordu ki, Osman Bey hiddetle, "Daha söyleyeceklerim bitmedi!" diyerek onun sözünü kesti ve devam etti. Çattığı kaşlarının altından adama gönderdiği bakışlar, tekfurun suratına şimşek gibi çarpmıştı. Tekfurun ağzı açık kalakaldı.

"Bitinya'nın ve Paflagonya'nın tamamının kontrolünü Türklere vereceksiniz," diye devam etti Osman ve bakışlarını masada bir kere daha gezindirdikten sonra, "Son olarak, İznik'i bana teslim edeceksiniz," dedi. "Bu takdirde teklifinizi kabul ederim."

Kısa bir süre hiç kimse tepki vermedi. Tekfurlar duyduklarına inanamamış gibi donup kalmıştı. Sanki sahnedeki oyuncular bile hareket etmeyi, konuşmayı kesip Osman Bey'e bakakalmışlardı. Kayı Beyi'nin bu meydan okuyuşu Çakırpınarı'nın ortasına bir yanardağdan kopup gelen lav kütlesi gibi inmişti.

Sessizliği ilk Yarhisar tekfuru bozdu. Ağzından bir şey püskürürmüş gibi patlattı kahkahayı.

"Bu Kayılar gerçekten âlem insanlar," dedi. "Hakkını vermek lazım, en azından bu adam hayal kurmasını iyi biliyor!"

Herakles ise daha temkinliydi; Osman Bey'in durduk yerde bu şartları arka arkaya sıralamayacağını biliyordu. Ama ne olabilirdi, onlara burada ne yapabilirdi ki? Beş dakika içinde Osman'ın ve oradaki tüm Kayıların kökünü kazıyacaklardı. Peki ya Osman neye güveniyordu?

İşte bu sorunun cevabı Herakles'i rahatsız ediyordu.

Bilecik tekfuru başını öne eğip iki tarafa salladı ve sıkıntıyla kafasını kaşıdı. Karnındaki kramp da yüzünü ekşitiyordu. "Bize başka şans bırakmadın," dedi Osman Bey'e. "Yazık oldu."

Tepesindeki özel muhafızına dönerek, "Bunun bütün adamlarını öldürün," diye emretti. "Karılarını da öldürün. Sonra Bilecik'e gidip çocuklarını ve sülalelerini de öldürün. Tek bir Kayılı kalmayıncaya kadar hepsini yok edin!" Sonra Osman Bey'e bakarak, "Ama bunu bana bırakın. Onun için başka planlarım var!" dedi. Herakles arkasına dönüp demir parmaklıklar ardında hırlayan bozkurdun yaklaştığını görerek gülümsedi.

Şövalyeler kılıçlarını çektiler ve Türkleri biçmeye hazırlandılar.

38

Çelik Yumruk kılıcını çekti ve Osman'ın üzerine yürüdü. Arka taraftan gelen üç muhafız daha Osman'ın etrafını sardı. Ak Timur, Konur Alp'in ve diğerlerinin de başlarında kılıçlar bitti, mızraklar uzadı.

Fakat tekfurların anlamadıkları şey Osman'ın neden hâlâ bu kadar soğukkanlı bir şekilde yerinde oturduğuydu.

Kayı Beyi'nin gözleri sahnedeki tabutlardaydı. Bilecik tekfuruna baktı. "Size bir şey anlatayım, sonra beni öldürün," dedi.

Herakles, Çelik Yumruk'a durmasını işaret etti. Adam elindeki kılıcı Osman'ın kellesine bir karış kala tutuyordu.

"Bir zamanlar bir çoban varmış," diye başladı Osman Bey. "Yoksul, cahil bir çoban," diye vurguladı Yarhisar tekfuruna dönerek. "Koyun sürüsüne bir çakal musallat olmuş ve adamın koyunlarını bir bir boğazlamaya başlamış. Sonra bir çakal daha ve bir çakal daha. Çoban ne yaparsa yapsın koyunlarını bir türlü koruyamıyormuş. Köpeği bile bu koca çakallar karşısında çaresizmiş. Bir çakalı öldürüyor, ertesi gün daha güçlü bir çakal koyunlara musallat oluyormuş. Köpeği bir çakal boğazlıyor, ertesi günü iki çakal çıkıp köpeği paramparça ediyorlarmış."

Osman Bey Bilecik tekfurunun karnına kaydırdı bakışlarını ve sonra tekfurun gözlerinin içine baktı:

"Sonra ne yapmış biliyor musunuz? Koyunların bir kısmına zehir yedirmiş ve onları çakalların saldıracakları yere bırakmış. Ertesi gün geldiğinde koyunları yiyen çakalların hepsi de ölüymüş. Sonraki gün birkaç çakal daha. Çok geçmeden o dağdaki çakallar koyunların kendilerine zararlı olduklarına şartlanmışlar. Hayvanlar zehirli olmasa bile koyun yememeye başlamışlar. Çakallar artık çobanın yanından geçip gidiyorlar, koyunlarla yan yana geliyorlar ama onların kılına dahi dokunmuyorlarmış."

Yarhisar tekfuru ağzındaki et parçalarını tükürdü, Bilecik tekfuru elindeki budu yere attı.

"Artık çok geç," dedi Osman Bey. "Yediğiniz et, şarapla karıştığında zehrin etkisi iyice artıyor... Sorun şu ki, yaban çileği bu hayvanlara pek yaramıyor!"

Osman Bey'in zamanlaması tam planladığı gibiydi. Birkaç saattir yenen koyun etleri adamların bağırsaklarına indikçe kusma ve ishale sebep oluyordu. Atranos, Batnos, Kile tekfurları ve maiyetleri böğürerek üçer beşer yere yığılıyorlardı.

Bilecik tekfuru henüz direniyordu, "Ama sen de yedin bu etten! Kendi gözlerimle gördüm!" dedi.

Osman Bey, "Evet, yedim ve panzehrini de içtim," dedi kuşağının içinden bir iksir çıkartarak. "Eğer burada beni katledeceğinizi kendi gözlerimle görmesem, size de bu panzehirden dağıtacaktım." Kumral Abdal'a özel olarak hazırlatmıştı bunu. Abdal'ın bitkiler üzerindeki gözlemlerine dayanarak böyle bir planın işleyip işlemeyeceğini de onunla uzun uzun konuşmuştu.

Yarhisar tekfuru, "Seni pislik!" diyerek eline geçirdiği bir hançerle masanın üstüne çıkıp Osman'ın üzerine yürüdü. Ağzından köpükler saçarak bağırıyordu. Çelik Yumruk ve etten

yemeyen sağlam askerler de Osman'ın ve adamlarının üzerlerine çullandılar.

Tam o sırada sahnedeki üç tabutun kapakları açıldı ve içinden Aykut ve Turgut Kardeşler ile Orhan çıkarak yanlarındaki onlarca oku arka arkaya askerlere yağdırmaya başladılar. Tımarlı Cihangir'in okları onlara tam zamanında yetişmişti. Türklerin sadaklarında yüzlerce ok vardı. Aykut Alp'in attığı ilk ok Yarhisar tekfurunun karnına saplandı.

Sahnenin arkasında, kadın kılığında bekleyen Türkler de karanlıktan istifade ederek çoktan yerlerini almışlar, kılıçlar ellerinde bu anı bekliyorlardı. Sahnenin her iki tarafından yarım ay şeklinde kılıçlı adamların bir başını Gazi Rahman, diğer başını Cavlak çekiyordu. Cihangir'in okları tüm Kayı erkekleri arasında dağıtılmış, günlerce Akça Koca ve Gazi Rahman tarafından talim yaptırılmışlardı.

Zehirlenen tekfurlar ve muhafızlar yere yıkılırken ayakta kalanlar şaşkınlıklarını atlatamadan Türklerin kılıç ve ok darbelerine maruz kalıyorlardı.

Dukas ve maiyeti ise etten hiç yemedikleri için gayet dinçtiler. Aya Nikola'nın şövalye bölüğü, başyaveri ortalarına alıp kalkanlarını havaya kaldırarak kaşla göz arasında tekfur yaverini oradan kaçırmayı başardılar.

Bilecek tekfuru ise can havliyle önündeki et bıçağını eline geçirip soluğu gelinin yanında aldı. Bıçağı kızın boğazına dayadı. Kızı Osman'a ve sahneden gelen oklara karşı tutarak kendine siper etmişti.

"Bu kızda senin oğlanın gözü olduğunu biliyorum! Bana hemen panzehri ver yoksa onun gırtlağını keserim!" diyerek tehdit etti Osman'ı. Can korkusu tekfurun yüzünden okunuyordu. "Emin ol," diyerek yineledi Osman Bey tepki vermeyince, "Bir kuş kadar canım kalsa bile son nefesimde bu kızın gırtlağına bıçağı rahatlıkla sokabilirim!" diyerek bağırdı. Ağzından çıkan tükürükler kızın yüzüne sıçradı.

Osman, sahnedeki Orhan ile göz göze geldi. Yapacak bir şeyi yoktu. Kuşağındaki iksiri çıkardı ve tekfura uzattı.

Tekfur, "Şunu aç!" diye emretti Çelik Yumruk'a. Adam iksirin ucundaki mantarı çıkardı ve tekfurun ağzına boşalttı. Herakles rahatlamış gibi görünüyordu.

"Bundan kurtulabileceğini mi sanıyorsun, kolay kolay kalemi sana bırakır mıyım sanıyorsun?!" diye bağırdı.

Osman Bey, "Senin kalen ve Yarhisar çoktan düştü," dedi.

Bilecik tekfuru söyleneni anlamamış gibiydi. Kafası karışmıştı. Sonra her şey kafasında birden aydınlandı. "Yoksa eşya bırakmaya gelen kadınlar da mı...?" sözleri döküldü ağzından.

Osman Bey, "Kızı bırak, gitmene izin vereyim," dedi.

Ama Bilecik tekfuru pes etmek yerine daha da hiddetlendi. Aklını yitirmiş gibiydi.

"O kadar basit değil," diye yanıtladı ve kızın boynuna bıçağı dayamaya devam etti. Herakles öfkeyle bir çıkış yolu arar gibi etrafına bakındı. Başından beri Osman'ın üzerine salmayı planladığı kurdun kafesini fark etti. "Salın hayvanı!" diye bağırdı bakıcılara. Kız, Herakles'in elinde olduğu için yakındaki alpler ne birine ok atabiliyor ne de kılıç sallayabiliyordu.

Bakıcılardan bir tanesi hayvanın kafesini tepesinden doğru açıp geri kaçtı. Neredeyse bir insan boyunda olan hayvan hırlayarak dışarı sıçradı. Bu sırada Çelik Yumruk da Osman'a sırtından bir tekme geçirerek onu kafesin tam önüne itti. Elleri üzerine kapaklanan Osman başını kaldırdığında bozkurtla yüz yüze geldi.

Bozkurt ve Osman burun burunaydı. Hayvan, beyaz birer hançer gibi öne çıkan azı dişlerini Osman'ın boynuna saplamak üzereydi. Herakles pis pis sırıtıyordu.

Gökkurt, Osman'ı paramparça edecekti.

39

Bilecik kalesinde kalan az sayıda muhafızdan olan altı asker içeriye aldıkları Türk kafilesinin yanına sokulduklarında zil zurna sarhoştular.

Askerlerden biri elindeki şarap testisini boğazına dikti. Ağzının iki tarafından şarabı akıta akıta içtikten sonra, "Türk kadınlarının tadına bakmanın zamanı geldi!" dedi. Konuşurken ayakta güçlükle duruyor, kafasını düz tutmakta zorlanıyordu.

Diğerlerinin de pek ondan farkı yoktu.

"Herkes düğünde eğlenirken bizim burada öylece oturacağımızı sanıyorlarsa yanılıyorlar!" dedi bir diğeri. Onun da su matarası şarapla doluydu.

Türk kafilenin eşyalarını taşıdığı öküz arabalarının yanına geldiklerinde elinde şarap testisi olan asker Aliye Kadın'ın yanında durdu. "Bunu istemem!" dedi. İki adım ötede öküzlerin yanında duran daha uzun boylu, gözleri hariç her yeri başörtülü olan başka bir kadının yanına geldi. Sırıtarak kadının örtüsünü yapışıp çekti.

Adamın yüzündeki sırıtma henüz kaybolmuştu ki Samsa Çavuş, "Bunu ister misin?!" diyerek adamın gırtlağına tırmığı soktu çıkardı.

Askerlerin silahlarına davranmalarına fırsat kalmadan, koca bir yük sepetinin içinden Kaya Alp fırladı ve elindeki baltayı karşısındaki askerin miğferli kafasına dikine bindirdi. Balta, miğferi parçalayıp kafatasını yardı geçti. Akça Koca içine saklandığı kilimlerin arasından bir şimşek gibi dışarı atladı ve kılıcıyla iki askeri birden devirdi. İlboğa ise samanların içinden satırı sallayarak çıktı ve arabaya kolunu dayamış bir askerin elini bileğinden ayırıverdi.

Altı asker de yere yıkıldığında, Akça Koca alpleri çevresine topladı ve "Samsa Çavuş, sen iki adamla birlikte ana kapıdakilerin icabına bak," dedi. "İlboğa, sen ve adamların doğu duvarına, Kaya Alp ve Sancaktar da batı kulesine gidin!"

Alpler fısıldaşarak görev dağılımı yaptıktan sonra Samsa Çavuş ve adamları ana kapıda kalan iki muhafızı yere serip kapıyı ağzına kadar açtılar. Dışarıda hazır bekleyen yüz kadar silahlı Türk'ün içeriye girmesi beş dakika bile sürmedi.

Doğu duvarındaki askerlerin enselerinde buz gibi kılıçları hissetmeleriyle ellerini havaya kaldırmaları bir oldu. Kuzey kulesindekileri şişlemeye ise üç Türk okçusu yetmişti.

Aynı şekilde Yarhisar Kalesi de yüzden daha az adamla ele geçirildi.

Osman, düğünde tüm şövalyelerin Çakırpınar'da olacağını ilk duyduğunda bu planı yapmıştı. Tekfurlar onun ölümünü planlarken, Osman onların hiç beklemediği bir şekilde ve zamanda çoktan onların defterlerini dürmüştü.

40

Devasa bozkurt mavi gözlerini Osman'ın ela gözlerine dikti ve koklamaya başladı. Burun delikleri bir büyüyor bir küçülüyordu. Osman da çatık kaşlarının ardından hayvana baktı ve sakin kalmaya çalıştı. Tanıyordu onu. Bu, onun yıllar önce kurtardığı Gökkurt'un yavrusuydu. Aradan uzun zaman geçmiş, hayvan annesinden çok daha iri yarı hale gelmişti. Belli ki Rumların eline tekrar düşmüş ve dövüştürüle dövüştürüle iyice vahşileşmişti.

Sonra bir şey oldu. Gökkurt da Osman'ı tanıdı. Onun kokusunu alır almaz dişlerini Kayı Beyi'nin yüzünden çekti ve başını Osman'ın etrafındaki muhafızlara çevirdi. Adamlar şaşkınlıklarını üzerlerinden atamadan kurdu üstlerinde buldular. Bozkurt birinin yüzünü, diğerinin kolunu parçalamıştı bile.

Fakat diğer şövalyeler Osman'ın ve adamlarının üzerine çullanınca Herakles, Holorifa'yı da atın sırtına atıp dörtnala oradan uzaklaşacak fırsatı da bulmuş oldu. Çelik Yumruk da gölgesi gibi hemen onun ardında başka bir atla tekfuru takip ediyordu.

Orhan hemen sahneden bir atın üstüne atlayıp onların arkasından gitti. Bunu görünce Osman da durmadı, başındaki

iki şövalyeyi yere yıkar yıkmaz o da bir ıslığıyla Asil'i yanına çağırdı ve atını mahmuzladı.

"Ak Timur!" diye seslendi Orhan'ın ardından giderken, "Sen buradaki duruma hâkim ol," dedi. "Köylülerden eti yiyen varsa hemen panzehirleri dağıtın!"

Osman Bey kalabalığı yarıp oğlunun ve ardından giderken Türklerle tekfurların askerleri arasında büyük bir kapışma başlamıştı.

Bilecik tekfuru, Kaldırayık deresine vardığına uzunca bir süredir at koşturuyordu. Dizginleri ile kollarının arasına, atın omuzlarına denk gelecek şekilde Holorifa'yı enlemesine yatırmış, kızın kaçmasını engellemişti.

Çelik Yumruk arkasında Orhan'ın iyice yanaştığını görünce, "Ben çocuğun çaresine bakacağım efendim, siz devam edin," diyerek bağırdı ve atını ters çevirdi. Uzun kılıcını çekti ve at sırtından oğlanı ikiye biçmeye hazırlandı. Orhan'ın öfkeden gözü hiçbir şeyi görmüyordu. Tek düşündüğü, kızı canlı kurtarmaktı. Karanlığın içinde atı şövalyenin atıyla burun buruna geldiğinde şövalye kılıcını savurmak üzereydi ki adamın koluna isabet eden bir ok onun hedefini ıskalamasına sebep oldu ve Orhan son anda eğilerek kılıcın altından geçti.

Orhan, şövalyenin yanından geçtikten sonra doğruldu ve hız kesmeden tekfurun arkasından devam etti. Çelik Yumruk okun geldiği yöne baktığında üzerine doğru hızla at süren Osman'ı gördü. Kolundaki okun ucunu gözünü kırpmadan kırdı ve çubuğu, kanlanmış zırhın içinden çıkarıp yere attı. Yara, onun kolunun gücünden herhangi bir şey çalamamıştı. Adam, çubuğu bir kürdan gibi ikiye ayırıvermişti.

Osman, oğluna, "Devam et! Kızı kurtar!" diye bağırınca Orhan iyice dizginlere asıldı. Herakles'e yetişmek üzereydi.

Çelik Yumruk, Osman Bey'in salladığı diğer okları atının sırtındaki kalkanına yapışarak savuşturdu. Osman Bey, has-

mının yanına geldiğinde Asil'in süratiyle birlikte hızla şövalyenin üzerine sıçradı ve onu yere yıktı. Şövalye bir tarafa, Osman Bey bir tarafa savruldu. Şövalyenin kılıcı yanı başında Osman'ınki ise şövalyenin ayağının dibindeydi. Her ikisi de hemen ayağa kalktı. Çelik Yumruk kendi kılıcını eline aldı, yerdeki kılıcı da ayağının ucuyla Osman'a fırlattı.

Kayı Beyi şaşkınlıkla kılıcı yakaladı.

Çelik Yumruk elindeki uzun kılıcı iki eliyle kavrayıp fırıldak gibi döndürdükten sonra, "O kadar şaşırma, Kayı Beyi," dedi. "Biz şövalyeler arasında da adil olanlarımız vardır. " Şövalyenin sonra yüzü buruştu ve ekledi: "Uzun zamandır bu anı bekliyordum, Koca Osman," dedi. "Bakalım ne kadar hünerlisin!" Cümlesi bittiğinde zebella gibi Osman'ın üzerine yürüdü.

Kaldırayık deresinin başına geldiğinde Herakles'in atı durakladı. Hayvan nehre girmek istemiyor gibiydi ama tekfur bunu umursamadı ve atı mahmuzlamaya devam etti. Holorifa çığlık atmaya başlayınca kıza bir tokat geçirdi ve onu bayılttı. At suların içine girdikten kısa bir süre sonra ayakları yerden kesilerek yüzmeye başladı. Fakat üstündeki ağırlıklarla birlikte suya batıyordu. Herakles kendi derdine düşerek karşı tarafa yüzmeye çalıştı. Holorifa ise baygın bir şekilde suyun üstünde yüzükoyun akıntıya kapılmıştı.

Orhan hemen suya atlayıp hızlı hızlı kulaçlarla kıza doğru yüzdü. Kız cansız gibi, hareketsiz suyun üstünde duruyordu. "Holorifa! Holorifa!" diye bağırdı Orhan kulaçlarını atarken. Ağzına nehrin karanlık suları doluyordu.

Çelik Yumruk bir buçuk metre uzunluğunda, bir karış enindeki devasa kılıcını Osman'ın üzerine üzerine bindiriyordu. Osman'ın kavisli Türk kılıcı, şövalyenin silahı karşısında ince ve sıska kalıyordu ama Kayı Beyi'nin güçlü kollarında aradaki eşitsizlik dengeleniyordu. Şimdiye kadar şövalye, rakibine

belki otuz sefer sallamıştı kılıcını ve rakibi de her birini başarıyla kesmişti. Karanlığın içinde kılıçlardan birer yıldız gibi kıvılcımlar çıkıyor, çelikler birbirine "şak!" "şak!" vuruyordu.

Çelik Yumruk son darbesiyle Osman'ı yere düşürdü. Onu zırhlı göğsü ile yerin arasında sıkıştırdıkça sıkıştırıyor, elindeki kılıcı gırtlağına çalmaya çalışıyordu. Osman ise onun kılıcını kendi kılıcıyla kesmiş, direnebildiği kadar direniyordu.

Çelik Yumruk, adının hakkını vermeye kararlıydı. İkili boğuşurken şövalye sağ elini kılıcından alıp Osman'ın suratına öyle bir yumruk geçirdi ki, Osman'ın kafası toprak ile adamın çelik yumruğu arasında sıkıştı. Kayı Beyi'nin gözleri kardı. Aynı anda hem suratında hem de başının arka tarafında kan belirdi.

"Şimdi anladın mı bana neden 'Çelik Yumruk' derler?!" dedi Şövalye meydan okuyarak. Bu, gerçekten esaslı bir yumruktu ve Osman'ı neredeyse sersemletmişti. Ama Osman direniyordu. Bir başkası olsa bu yumruğun altında çoktan gözlerini kapatırdı.

Osman bir pehlivan çevikliğiyle tepesindeki adamı üzerinden aşırdı ve hemen ayağa kalktı. Osman şövalyeyi şimdilik savuşturabilmişti. Bu zamanı kararan gözlerinin kendine gelmesi için kullandı. Tekrar gardını aldı ve fazla vakit kaybetmeden bu sefer Osman adamın üstüne tekrar tekrar kılıç darbeleriyle yüklendi.

Orhan, derenin ortasında Holorifa'ya yetişti ve kızın yüzünü yukarı gelecek şekilde çevirdi. Akıntı üstüne üstüne geliyordu. Holorifa'nın gözleri kapalıydı ve ağzının kenarı kanıyordu. Kızın boynunun altından bir kolunu geçirip kafasını suyun üstünde tutarak bir koluyla kulaç attı ve tekrar kıyıya döndü. Kızı çimenlerin üzerine yatırdı.

Holorifa'yı önce silkeledi, sonuç alamayınca ayağa kaldırdı ve arkasına geçip bedenine kollarını sardı. Midesini sıkıştıra-

rak kızın yuttuğu suları dışarı çıkartmaya çalışıyordu. Üçüncü sıkıştan sonra Holorifa su kusarak gözlerini açtı.

Orhan, "Merak etme, artık güvendesin," dedi.

Holorifa, Türk'e baktı ve gülümsedi.

Çelik Yumruk, Osman Bey'in kılıçlarını ustalıkla savuruyordu. Son darbeyi bir kelebek hareketiyle kesmekle kalmadı, kılıcı Osman'ın elinden beş metre öteye fırlattı. Osman Bey, eğer kılıcı bırakmasaydı, elinden olacaktı.

"Buraya kadarmış," dedi Çelik Yumruk ve silahsız rakibinin üzerine öldürücü darbeyi vurmak için abandı.

Ama şövalye vuruşu tamamlayamadan Osman ileri atıldı, adamın ellerini havada yakaladı. Sürekli tepeden, klasik şövalye vuruşları yapan adamı belki de bu şekilde yakalayabilmek için kılıcını atmıştı Osman. Elleriyle adamın zırhlı bileklerine yapışmışken, sağ ayağıyla rakibinin ayak bileğine öyle bir geçirdi ki, adamın kemiği çatırdadı.

Şövalye ıstırap içinde kılıcını rakibine kaptırırken sağlam dizinin üstüne çöktü.

"Şimdi sen de biliyorsun," dedi Osman, "Bana neden "Kemikkıran" dediklerini!"

Osman, şövalyenin kendi kılıcını adamın boynuna dayadı.

Çelik Yumruk bileğinin acısıyla kıvranırken boynuna değen çelikle yüzünü doğrulttu. "Adil bir çarpışma oldu," dedi. Kendi kılıcıyla ölecek olmaktan memnun gibi görünüyor ve Osman'ın çeliği boynuna çalmasını bekliyordu.

Osman kısa bir süre rakibine baktı, kılıcı havaya kaldırdı ve onu ağaçların içine fırlattı. Çelik Yumruk bugün ölmeyecekti.

Osman kendi kılıcını yerden alıp Asil'in üzerine atladı ve hayvanı dereye sürmeden önce, "Belki bir gün gerçek adalet için savaşırsın," dedi.

Osman sırtını dönüp oradan uzaklaşırken Çelik Yumruk yerdeki çimenlere bakakalmıştı.

Bilecik tekfuru Herakles nehrin karşı yakasına geçtiğinde soluk soluğaydı. Elleri üzerine çökmüş, artık yüzmek zorunda olmadığı için rahatlamıştı. Sonra bir homurdanma duydu. Nefes almayı durdurdu ve başını yukarı kaldırdı.

Gökkurt bu fırsatı beklermiş gibi Herakles'in üzerine kapandı ve adamın suratına dişlerini geçirdi. Onun yüz derisini bir kumaş parçasıymış gibi çekip aldı. Tekfur çığlık atarken artık bir yanağı yoktu ama hâlâ canlıydı. Bozkurt ikinci darbeyi adamın boynuna yaptı ve dişlerini Herakles'in şahdamarına geçirdi.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Ateş ve Sur

41


ya Nikola mor döşemelerle kaplı yatakta, odanın dört bir tarafını kaplayan beyliğinin armasındaki yaban domuzu gibi böğürüyordu. İnegöl Kalesi'nin merkezindeki kulede bulunan yatak odası bugün terli ve ıslak gecelerinden birini geçiriyordu. Gerçi oda, Sakarya Nehri'nin en geniş olduğu vadiye bakıyor, serin, mis gibi bir esintiyi camlarından içeri çekiyordu. Bitinya'nın en sulak, en verimli arazilerine sahipti İnegöl. Ama şehrin güzel havası bile bu gece şeffaf cibinliğin içine gömülmüş tekfurun yapış yapış tenini rahatlatmaya yetmiyordu.

Oysa üstündeki kadın, tekfurdan en az otuz kilo daha zayıftı. Aya Nikola zayıf, güçsüz kadınları sevmezdi. Yapıştığında, daha doğrusu vurduğunda eline et gelen kadınlardan hoşlanırdı. Üstelik tekfur hiçbir şey yapmadan öylece yatıyordu. Arada bir elleriyle kadının kalçalarını ve göğüslerini hapazlıyordu, hepsi bu. Bütün iş kadındaydı. Önce uzunca bir süre tekfuru canlandırmak için uğraşmıştı kadın. Şimdi de aşağı yukarı hareket ediyor, beline uzanan simsiyah dalgalı saçları bir sarkaç gibi sağa sola sallanıyordu.

Kadın hareket ederken Aya Nikola'nın terli vücuduna bakmak yerine, cibinliğin aralığından görünen odadaki göz

kamaştırıcı eşyalara bakıyordu. Hayatında hiç bu kadar pahalı eşyayı bir arada görmemişti. Altın şamdanlar, gümüş avizeler, mor kadifeden koltuklar ve altın çerçeveli tabloların içine resmedilmiş altın dişli beyaz renkteki yaban domuzları... Kadının gözü bu upuzun sarı boynuzlardan birine dalmıştı ki "Dur," dedi Aya Nikola böğürmeleri kesilince.

Kadın etrafına bakarken öyle dalmıştı ki hiç düşünmeden, "Bitti mi?!" dedi şaşırarak. Ama kelimeyi daha söylemeden pişman olmuştu. Sözün ağzından çıkmasını durdurabilecekmiş gibi elleriyle ağzını kapattı. Bir ara bunu düşündüğünü ama söylemediğini hayal etti. Böyle olması için dua etti!

"Ne dedin, sen?" diyerek kafasını dikti Aya Nikola. Kadının söylediğini fazlasıyla işitmişti.

"Hiç.. hiçbir şey!" diyerek kekeledi kadın.

Ama Aya Nikola yattığı yerden çoktan kadının kuğu boynu gibi olan gırtlağını tek eliyle kapıvermişti. Kadıncağız nefes alamaz gibi oldu, elleriyle tekfurun tek elini boşa çıkarmaya çalıştı, ama nafile...

Tekfur şimdiye kadar ne kadar hantal ve tembeldiyse birdenbire o kadar çevik ve çalışkan oluvermişti. Kadının boynunu bırakmadan önce onu üstünden attı sonra da ayağa kalktı. Tekfurun eli boynundan çekilince kadın rahatladı, soluk borusu yeniden açılır açılmaz derin bir nefes aldı. Nikola'nın boynunu tuttuğu yerde beş parmağın kıpkırmızı izi çıkmıştı, kadın elleriyle tenini ovuşladı. Aya Nikola'nın gazabını ucuz atlattığını düşünüyordu ki, tekfur elinin tersiyle onun suratına öyle bir geçirdi ki kadın ağzından kanlar fışkırarak yataktan fırlayıp iki metre öteye yığıldı. Tekfurun orta parmağındaki mor taşlı yüzük dudağını patlamıştı.

Aya Nikola durmadı, öfkeli adımlarla kadının üzerine yürüdüğünde yere kapaklanan kadın gibi hâlâ çırılçıplaktı. Sanki onun için gece asıl şimdi başlıyor gibiydi.

"Pis fahişe! Sana haddini bildireceğim!" dedi tekfur kadının uzun siyah saçlarını bir çul parçası gibi eline dolayıp çekerken.

Kadın, "Özür dilerim, efendim!... öyle demek istemedim... Çok özür dilerim!.." diyerek yalvarıyordu ama tekfurun gözü dönmüştü bir kere. Onun için bu söz sadece bir bahaneydi. Kadını saçlarından çekerek yerden kaldırdıktan sonra yüzüne bir yumruk attı ve burnunu kırdı. Nikola sekste gösteremediği gücünü şiddette gösteriyordu, ama hepten kaybetmemişti kendini. Ölçülü atıyordu yumruklarını. Fazlası kadını cansız yere yıkabilir ve tekfurun yaşadığı zevki birdenbire yarıda kesebilirdi.

"Sürtük!" diye tükürdü kadının suratına. Bu hakaretleri sanki söylemiyor, ağzında tadını beğenmediği bir et parçasını tükürür gibi çıkarıyordu.

Deneyimliydi Aya Nikola bu işlerde. Hayattan zevk almasını sağlayan formülü yıllar önce keşfetmişti. Her seferinde işe yarardı. Üç şişe en iyisinden İznik şarabı, kısa bir seks ve sonrasında kana bezenmiş dayak. Haftada bir kere olsun bu rutini yapamazsa Aya Nikola delirir, asabileşir, önüne gelene sataşırdı. Şarap ve seksin pek kimseye zararı yoktu ama tekfurun tüm kadınlara fahişe gözüyle bakması, onları aşağılaması ve eline geçen ilk bahanede yaratıcı yöntemlerle onlara eziyet etmesi başka bir hikâyeydi. Şehrin içinden geçen bir alayın içinde, bir eğlencede ya da başka herhangi bir münasebetle Aya Nikola'nın göz koyduğu bir kız onun o gece yatağını süsleyebilir, ertesi günü tanınmaz bir bedenle geri dönebilirdi. Bazıları birkaç kese altınla kaleden salıverilecek kadar şanslı olup kaderlerine şükrederlerdi. Bazıları için ise kader çok daha karanlık sayfalar yazardı.

Tekfur, kadını yumruk ve tokatlarla sersemlettikten sonra istediği kıvama getirmişti. Yarı baygın olan kadını yatağa

ellerinden ve ayaklarından bir çarpı şeklinde bağladı. Sonra tadını çıkararak, ağır hareketlerle yatağın yanı başında duran ceviz komedinin gergef gibi işlenmiş çekmecesini açtı.

Sedef kakma saplı, inci gibi ışıldayan ustura ortaya çıkmıştı.

Odadaki mumların ateşleri usturanın pırıl pırıl çeliğinde ışıldadı. Nikola'nın gözleri kamaşıyordu. Parmaklarını çeliğin keskin kenarında gezdirdi heyecanla.

Aya Nikola kadının tepesine geçti ve yanağından hızlı bir sıyrık aldı. Kıpkırmızı kan, tenin üzerinde bir mürekkep gibi yayılırken tekfur usturayı ağır ağır hareketlerle kadının bağrında, omuzlarında ve kollarında gezdirdi. Beyaz bir tabloyu sürdüğü fırça darbeleriyle rengârenk yapan bir ressam gibi her çiziğinde kadının üzerinde bir kırmızılık daha oluşuyordu.

Kadın müthiş çığlıklar atarken her kesiğin ardından bayılacak gibi oluyor, her kesikle yeniden acıyla gözlerini açıyordu. Tekfur ise en acıtıcı numarasını en sona saklamıştı....

Nikola, kadının sağ göğüs ucunu tuttuğunda kadın, "Hayır!... Hayır!.." diyerek çığlık attı. Gözleri korkusundan kafatasından fırlayacakmış gibi açılmıştı.

Nikola kadının gözlerinin içine baktı. Bir kere daha, "Kaltak!" dedi ve elindeki usturayla kadının meme ucunu tek seferde kesiverdi.

Açılan delikten bir çeşme gibi kan akmaya başladı. Tekfur, ikinci göğsü de aynı şekilde keserken hâlâ "Orospu!" diyerek kadına söyleniyordu.

Kapı, güm güm çaldığında yaptığı işe kendini öyle kaptırmıştı ki İnegöl tekfuru ilk tepkisi, "Defol git!" demek oldu. Ama kapıdaki kişi ısrarcıydı, kapıyı yıkacak gibi çalıyordu.

Nikola sinirlenerek ayağa kalktı, kapıya gitti ve Dukas'la karşılaştı. Aya Nikola'nın başyaverinin yüzünde şeytan görmüş gibi bir ifade vardı. "Sen miydin?" dedi Aya Nikola onu gördüğüne şaşırarak. "Sen Çakırpınar Düğünü'nde değil miydin?"

Dukas tekfuru çırılçıplak karşısında görünce önce ne demesi gerektiğini bilemedi. Sanki her şeyi unutmuş gibi bakakalmıştı. Sonra toparladı, "Efendim," dedi, "Bilecik..." Yutkundu. "Bilecik düştü!"

Nikola birdenbire gevşedi, öfkesi şaşkınlığa ve kafa karışıklığına dönüştü. Kapıyı bile kapatmadan arkasına döndü, mor bir halının üzerinde karşıya, pencereye yürüdü. Kana bulanmış, cibinliği kan damlalarına boyanmış yatağın yanından geçti ve pencerenin önünde durdu. Yataktaki kadın hıçkırarak ağlamaya ve "Beni kurtarın!" diye çığlık atmaya devam ediyordu.

Aya Nikola karanlığa, ufka baktı. Hilal, Sakarya'nın hareketli sularına yansıyordu. Bu kadarını beklemiyordu. O Türk'ün bu kadar ileri gidebileceğini asla düşünmemişti. Kaşlarını çattı, elindeki usturayı gözünün önüne yaklaştırdı. Düşüncelere daldı.

Suyun yansıması, çeliğin üzerinde hareler oluşurken, Nikola gülümsedi. İş yine başa düşmüştü; Osman'ın icabına bakacaktı.

Kararını verdi. Bu iş artık fazla uzamıştı. Eğer Osman'a ulaşamıyor ve onu alt edemiyorsa, onun en sevdiğine ulaşabilirdi.

Karanlığın içinde Aya Nikola'nın kafasında artık tek bir isim vardı: Rabia.

Usturanın ucundan yere bir kere daha kan damladı.

42

Nuri, gözlerini sımsıkı açtı kapadı. Tikini artık eskisi gibi çok sık tekrarlamıyordu ama şimdi olduğu gibi sıra dışı durumlarda aşırı heyecanlanıyor ve eski huyu geri geliyordu.

Bugün heyecanlanmakta haklıydı. Karacahisar ile Domaniç arasındaki büyükçe bir alana inşa edilen zaviyenin kabul salonundaki kalabalıkta, sağ kenarda heyecanla, sıranın kendisine gelmesini bekliyordu. Ellerini dizlerinin üzerine koymuş, iki büklüm öne eğilmiş, sure okur gibi dudaklarıyla bir şeyler mırıldanıp duruyor, bir ileri bir geri sallanıyordu. Ama dua değil, az sonra sorguya çekileceği ahilerin adab-ı muaşeretini içinden tekrarlıyordu. En ufak bir hatası bugün Kardeşlik'e kabulünü tehlikeye atabilirdi. İlboğa'dan öğrendiği aşçılık ve sofra adabı üzerine onlarca kuralı ezberlemek için günlerdir uğraşıyordu.

"Çişin gelmiş çocuk gibi bir ileri bir geri sallanıp durma!" diyerek onu payladı İlboğa. "Dik dur!"

Evet, dik durmalıydı. Sadece dik durmak değil, ellerini, dizlerini, omuzlarını, ayaklarını doğru konumda tutmalı, otururken eğri büğrü olmamalı, kafasını gereksiz yere sağa sola çevirmemeli, hele arkasına hiç bakmamalıydı. Ahilik demek bir kurallar manzumesiydi ve insanın en ufak hareketini bile o adabın çerçevesi içinde gerçekleştirmesini şart koşuyordu.

Nuri, zaviyenin içindeki kalabalığın dizilişinde, içeridekilerin hareketlerinde ve mahfildeki oturuş düzeninde bu ahengi görebiliyordu.

Zaviye'nin kabul mahfili Ahiyye-i Fityan'ın, yani "Genç Kardeşler" diye adlandırılan üyelerin beraber satın aldıkları halılar, kilimler, kandiller, minder ve sehpalarla titizlikle eşyalandırılmıştı. Zemin, nefis Anadolu kaliçeleri ile döşenmişti. Salonun duvarındaki kandil oyuklarının her birinde, bir kandil, yanında yedek yağdanlık ve fitili kesmek için bir makas bulunuyordu.

Mahfilin en önünde Ahî Şeyhi Edebali, birer yanında Baş Kethüdalar Dursun Fakı ve Kumral Abdal ve onların yanlarında da bir hilal şeklinde dizilmiş ihtiyar heyeti yere diz çökmüş oturuyordu. İhtiyar heyeti gök renginde, kethüdalar ak ve kara, şeyh ise yeşil renkte aba giymişlerdi.

Onların önünde ise duvar boyunca sıralanmış ahi üyeleri diz çökmüştü. Ahiler, mesleklerine göre grup grup saf tutmuşlardı. Her grubun arkasındaki duvarda o mesleği temsil eden bir alet bulunurdu. Oduncuların arkasında bir balta, şerbetçilerin arkasında bir tas, silahtarların ardında bir kılıç, nalbantların arkasında bir nal, terzilerin ardında bir makas asılıydı.

Mahfilin en arkasında da diğer misafirler vardı. Nuri tanıdığı pek çok Kayılıyı burada görebiliyordu. Kayı'nın tüm önde gelenleri sanki bugün buradaydı.

Genç adam, bakışlarıyla Osman Bey'i aradı. İşte orada, ihtiyar heyetinin az ötesinde, her zamanki gibi yoldaşlarıyla birlikte sessizce oturuyor, toplantıyı izliyordu. Herkes gibi sıradan bir şekilde diz çökmüş, çoğu zaman yaptığı gibi sağ dizini dikmiş, kolunu onun üzerine dayamıştı. Kayı Beyi, Bilecik ve Yarhisar fetihlerinden sonra Holorifa'yı oğlu Orhan'la evlendirmiş, kızın isteği üzerine de babasını panzehir

içirerek yaralarını iyileştirmiş ve tekfurun büyük bir fidye karşılığında İznik'e gitmesine müsaade etmişti. Osman Bey'in bugün törene katılmış olması Nuri'yi daha da telaşlandırıyor, bir hata yaparsam onun yüzüne bir daha nasıl bakarım diye düşündürüyordu.

Nuri, bakışlarını tekrar merkeze, Ahi Şeyhi Edebali'nin bulunduğu yere çevirdi. Yeni adayların Kardeşler'in arasına kabulünden önce, şimdi, hâlihazırdaki üyeler hakkındaki şikâyetler karara bağlanıyordu.

"Söyle Oduncu Üstadı, nedir bunun suçu?" diye sordu Edebali iki seccade karşısında ona dönük oturan adama bakarak. Edebali her zamanki gibi elindeki hurma ağacından yapılma tespihini seri bir şekilde çekiyor, konuşmadığı zamanlarda dudakları sadece kendisinin duyabileceği zikirle hareketleniyordu.

Oduncu Üstadı şehirdeki oduncuların başıydı. Suçlu adamla şeyhin arasında diz çökmüştü. "Şeyhim," dedi utanarak, "bozuk kantar kullanmış." Sanki ağzından bir hakaret çıkıyormuş gibi sıkılarak konuşuyordu. Üstadın dizlerinin üzerinde tuttuğu elleri mesleğinin her türlü izini taşıyordu. Nasırlaşmış sol elin işaret parmağı yerinde yoktu. Bu o kadar doğal görünüyordu ki belli ki oduncu çok uzun yıllar önce bu parmağı baltaya kaptırmıştı. "Hile yapmış," diye ekledi üstat. "Sattığı odunları eksik satmış."

Edebali'nin tespihi durdu. İhtiyar heyetinde bir homurdanmadır başladı. Bu tür hileler ahi usluların hiç sevmedikleri türden suçlardı. Hile, yalan dolan ve ticarette kurnazlık... Tekrar edildiklerinde affı yoktu.

Oduncu suçunu biliyormuş gibi başını önüne eğmiş, çıtını çıkarmıyordu.

"Peki, daha önce böyle bir davranışına rastlanmış mı?" diye sordu Edebali kaşlarını çatarak.

"Hayır," dedi Üstat adama bakışlarını çevirerek. Suçluya ters ters bakıyordu. "İlk defa böyle bir şeyi işitiyoruz." Bu, onun hemen meslekten men edilmesini engelliyordu.

Edebali, "Var mı söyleyeceğiniz bir şey?" diye sordu karşısındaki adama.

Oduncu başını hiç kaldırmadan, "Şeytana uydum. Cezama razıyım," dedi.

"Peki o zaman," dedi Şeyh. "Geri dur!"

Adam yerinden kalktı, üç adım geriye çöktü.

İhtiyar heyeti kendi arasında konuyu görüştü ve şeyhin öbür tarafındaki Kumral Abdal, onların kararını Şeyh'in kulağına usulca aktardı.

Şeyh, kendisinin de onayladığı kararı açıkça duyurdu:

"Kullandığı bozuk kantar boynuna yüklensin ve çarşı pazar dolaştırılsın!"

Adam gözleri dört açıldı. Affedilmeyi bekliyormuş gibi başını kaldırdı: "Altmış okkalık kantarı mı?!" diye itiraz etti. "El âlem ne demez?!"

Edebali, "Onu hile yapmadan önce düşünecektin!" dedi ve esnafı huzurundan kovdu.

Nuri, olup bitenleri üç saf öteden, mahfilin sağ kenarından takip ederken korkuyla yutkundu. Edebali'nin öfkeli yüzü ürkütüyordu onu. Ezberlediklerini aklından geçirirken en öndeki safta oturan Osman Bey'e tekrar baktı.

Zaviye Osman Bey'in emriyle kurulmuştu ve Kayı Beyi ahilerin disiplinine her şeyden çok önem veriyordu. "Bizim iki büyük savaşımız vardır, Nuri," demişti bir keresinde ona. "Biri, sınırdaki savaşımızdır. Kâfirledir. Diğeri ise bizim kendi içimizdedir. Kendimizle savaşımızdır. İşte ahilik, bizim kendi savaşımızın en büyük silahıdır."

Nuri'nin düşünceleri, kulağına çalınan yakarışla kesildi. Bakışlarını tekrar mahfilin merkezine, Edebali'nin o tarafa çevirdi. Edebali'nin elindeki kılıç kabzası oğlanın dikkatini çekti.

"Yalvarıyorum, ben ettim siz etmeyin!" diye hıçkırarak ağladı adam.

"Söz kesme!" diyerek onu uyardı Silahtar Üstadı. Bu sefer Edebali'nin çaprazında oturan Silahtar Üstadı'ydı ve ona yanındaki esnafın suçunu anlatıyordu. "Efendim, görüyorsunuz ya," dedi, "kılıç kabzasını abanoz ağacına benzetmiş ve sanki o ağaçtanmış gibi göstermiş."

Şeyh kabzayı elinde evirip çevirdi, dikkatle inceledi ve kızgınlıkla esnafın yüzüne baktı.

"Daha önce de sattığı bıçakların çabuk köreldiğini söyleyenler var," dedi Üstat. "Müşteri malı ona geri vermeye gittiğinde de tersliyormuş!"

İşte bu son cümle sanki bardağı taşıran son cümle olmuştu. Edebali elindeki kabzayı tiksintiyle kenara koydu ve ihtiyar heyetine danışma ihtiyacı bile duymadan esnafın cezasını kesiverdi: "Atın pabucunu dama!"

"Yapmayın!" diye Edebali'nin ayaklarına kapandı adam. "Ben ne ederim?! Nasıl geçinirim!" Ama zaviye nakibleri adamın iki koluna girip onu uzaklaştırdılar. Silahtar üstadı ise dışarı çıktı ve adamın zaviye girişindeki pabuçlarından bir tanesini alıp zaviyenin çatısına fırlattı.

Artık demirci ustası bir daha ne kılıç yapabilecek ne de bıçak satabilecekti. Meslekten resmen ve alenen men edilmişti. Bu, bir esnafın başına gelebilecek en kötü şeydi. Adamın işi ve zanaatı tamamen elinden alınıyordu. Ahiliğin katı kuralları ve katı cezaları vardı ve ne Edebali'nin ne de Osman'ın bu suçlara müsamahası vardı.

Neyse ki her toplantıda bu derece ağır suçlar ve cezalar çıkmazdı. Ahilerin önceki toplantılarında sattığı süte su katan bir sütçü bir gün boyunca kuyuya sarkıtılmış, kötü pekmez satan bir esnaf pekmez küpü başına geçirilip dükkânının önünde bir gün bekletilmiş, çatlak testi satan bir esnaf ise malını geri almadığı için kırk falakaya çarptırılmıştı.

Birkaç saat sonra sıra ona geldiğinde Nuri bacaklarını iki büklüm oturmaktan artık hissedemiyordu ama bu, onun şimdi endişelenmesini gerektiren son şeydi.

Nuri, Yol Atası İlboğa'nın ona tembih ettiği gibi heyecanla Şeyh Edebali'nin elini öptü ve karşısına diz çöktü. İlboğa, oğlanla Edebali'nin arasına, ikisini de görecek şekilde geçti. Nuri'nin sağına ve soluna da iki yol kardaşı, yani ondan kıdemli iki aşçı diz kırdı. Mesleğe girişte kardeşlik, diğer esnafla dayanışma hayati önem taşıyordu.

Edebali elindeki tespihin tanelerini parmakları arasında geçirirken Nuri'nin gözlerine öyle bir baktı ki oğlan bir ara günlerdir ezberlemeye çalıştığı tüm kuralları unutur gibi oldu. Başını sanki ondan yardım ister gibi sağ tarafa çevirdiğinde Osman Bey'le göz göze geldi. Osman Bey dikkatle Nuri'yi izliyordu ama usulca oğlana başını eğerek, "Haydi evlat, yapabilirsin," der gibi bakmaktan da geri durmadı.

Edebali, "Bu oğlanın yol atası kimdir?" deyince Nuri tekrar önüne döndü.

"Benim, Şeyhim," dedi İlboğa.

İşte başladı, diye düşündü Nuri.

"Bu oğlan mesleğe hazır mıdır?" diye sordu Edebali.

"Hazırdır, şeyhim," dedi İlboğa.

Edebali bu sefer doğrudan Nuriye, "Şeddi sarınmaya talip misin?" diye sordu. Ahilerin adaba ve mesleğe bağlılıklarını temsil eden kuşak sarınmaktan bahsediyordu.

Nuri, "Talibim," dedi. Ağzından çıkan cevabın hızı kendisini de şaşırtmıştı.

"Ahiye pişe ve sanat gerektir," dedi Edebali. "Senin pişen nedir?"

"Aşçılıktır," diye cevap verdi Nuri.

Edebali asıl sorulara geçtiğini işaret eder gibi kısaca bir süre oğlana baktı ve "Söyle bakalım o zaman," diyerek ilk soruyu sordu. "Senin senedin nedir?"

"Din-i İslam."

"Ayinin nedir?"

"La ilahe illallah Muhammedün resullah."

Bu ilk basit soruları daha detaylıları takip ediyordu. Edebali soruyor, Nuri cevaplıyordu ve gayet de iyi gidiyordu.

"Şeddi kimler kuşanamaz?" sıradaki soruydu.

"İmanı olmayanlar," diye başladı Nuri ve sıraladı: "Cehennemlik oldukları ayetle belirtilen münafıklar, şarap içenler, insanların görülmemesi gereken yerlerine bakan dellaklar, dostluğun kıymetini bilmeyenler..." Bu şekilde on iki madde saydı.

"Fütüvvet meşrebinin sıfatları nelerdir?" diye sordu Edebali.

"Güler yüz, tatlı dil, güzel huy, cömertlik," diye sıraladı Nuri. "Bağışlamak, iyiliği sevmek, ahde vefa, ailesine iyilik yapmak, hizmetçilerle iyi geçinmek, şükretmek, güzel koku sürünmek, büyüklerle sohbet etmek, hediyeleşmek..." ve otuz üç madde saydı.

"Toplam edep kuralları kaç tanedir?"

"Yüz yirmi dört tanedir. Yemek yemede on iki, su içmede üç, söz söylemede dört, elbise giymede beş, evden çıkışta dört, yol yürümede sekiz, mahalle yürümede dört, pazarda çarşıda yürümede beş, bir şey satın alırken üç, eve bir şey getirirken üç... hasta ziyaretinde beş, mezarlık ziyaretinde dört... Su dökmeye oturmakta on iki, hamama gitmekte sekiz, bardağa su koymakta iki..."

Nuri devam ediyordu ki Edebali onu birden kesti ve "Su vermenin adabını say!" diye soruverdi.

Nuri bunu beklemiyordu. Gözlerini sımsıkı açtı kapattı ama kendini hemen toparlayıp söze başladı:

"Su hizmetini yapan kişinin elbise ve endamı temiz olmalı," dedi. "İyi huylu, güler yüzlü, tatlı sözlü olmalı... Önce belini temiz bir şeyle bağlar, sonra sağ eline testiyi alabilmesi için kulpunu kendi sol elinin bulunduğu tarafa çevirir. İlk önce

makam sahibinden başlar... Suda çerçöp varsa bir parçacık beyaz tülbentle yahut buna benzer temiz bir şeyle arıtması için evvela su kabına bakar... Ansızın su dökülürse kurutmak içinde yanında bir bez parçası da bulundurur. Aynı zamanda testiyi üstüne koymak için elinde bir havlu bulundurur."

Nuri'nin gözleri bazen Edebali'nin elindeki tespihe gidiyordu. Sanki şeyh her bir maddede parmaklarından bir habbe atlatıyordu.

Tespih birden durdu ve onun sahibi bu kez, "Sofra adabını say!" deyiverdi.

Nuri hevesle anlatmaya koyuldu. Bu anlattıklarını kim bilir şimdiye kadar kaç sefer uygulamış, uygulamaktan öte bu kurallar onun yaşamının doğal parçası olmuştu. Adımlarını atışı, yürümesi, oturması kalkması, her şey artık bir kurallar manzumesiydi. Bu ahenk o kabul etmek istemese de onun hoşuna gidiyor, yaşamındaki en küçük şeylerin bile birer anlamı ve mantığı oluyordu.

"...Sonra beline bir peştamal kuşanır," diye devam etti genç adam. "Biri sağ tarafa, öbürü sol tarafa sarkmak üzere beline iki temiz havlu asar. Böylece bir kimse el silmek isterse sağ tarafındakine sağ yanındaki havluyu verir, sol tarafındaysa sol yanındaki havluyu verir..."

Mahfilin önündeki sırada töreni izleyenlerden Konur Alp gururla gülümseyerek Osman'a döndü. "Helal olsun bizim oğlana," dedi fısıltıyla. "Kitap gibi olmuş maşallah!"

Osman tebessüm etti. Onu bir kan davasından kurtardığı günü hatırladı. İnsanın ona kıymet ve şans verildiğinde başarabildiklerini düşündü. Mahfilin arka taraflarına baktı, sevinç gözyaşlarıyla oğlunu izleyen yaşlı anneyi gördü, o da duygulandı.

Ama Osman'ın içine bir darlıktır çöktü. Nedenini bir türlü anlayamadığı, garip bir darlık. Beyaz mintanının yakasını sı-

kıntıyla iki tarafa çekiştirdi. Salonun içinde gözlerini gezdirdi ama sıra dışı bir şeye rastlamadı. Bakışlarını tekrar Nuri'ye çevirdi.

"Ahiliğin adabı kaçtır?" diye soruyordu şimdi Edebali.

"Yirmi dörttür," diye hızla cevapladı Nuri. "Helal kazanç için çalışmak, ilim sahibi olmak, edepli olmak, güzel ahlak sahibi olmak, namazı vaktinde kılmak, içki içmemek, zinaya yaklaşmamak, kumar oynamamak, yalan söylememek, iffetli olmak..."

İşte tam burada Nuri takıldı. Yutkundu, gözlerini açtı kapadı, çaresizce İlboğa'ya baktı. Edebali'nin yüzü düştü, elindeki habbeler hareket etmeyi bıraktı.

Konur Alp, "Nazar değdirdik oğlana," demişti ki Nuri söyleyeceklerini hatırlayarak devam etti:

"...halka yemek yedirmek, güler yüzlü olmak, çirkin söz söylememek... Çarşı pazar adabına uymak."

Ama Edebali oğlanın açığını bulmuş gibi onu kesip hemen sordu:

"Say bakayım çarşı pazar adabını!"

"Pazarda yürümekte beş edep vardır," dedi Nuri az önceki yaşadığı tutukluğu üstünden atarak. "Birincisi omzunu ona buna çarpmadan, itişmeden kakışmadan yürümek. İkincisi uzaktan birine seslenmemek. Üçüncüsü bağırarak gülmemek. Dördüncüsü tükürmemek, sümkürmemek ve beşincisi açıktan yiyip içmemek."

Edebali tebrik eder gibi İlboğa'ya baktı. İhtiyar heyetinin yüzlerinde takdir eden bakışlar vardı. Sıra son soruya gelmişti:

"Şeddin yedi katındaki maksat nedir?"

"Şeddin yedi adı vardır," dedi Nuri artık rahatlayarak. "Yedi bağlaması vardır, ve yedi açması vardır... Şedd, yedi yıldızdan, yedi gökten, yedi yerden, yedi kez Kabe'i tavaftan, Safa ile Merve arasında yedi kez seğirtmekten, şeytanı yedi

kez taşlamadan, yedi günden, on yedi farzdan, Kadir Gecesi'nin Ramazan'ın yirmi yedinci gecesi olmaktan..." diyerek şeddin yedi sırrını sıraladı.

"Aferin," dedi Şeyh. "Ahilik edeptir. Ahilik adaptır, terbiyedir. Terbiye ile yapraktan atlas yapılır. Adam olmayan, terbiyeyle adam olur," diyerek ahi adayına öğütlerde bulundu.

Sonra İlboğa'ya dönerek, "Yol Atası bu öğrenciden razı mıdır?" diye sordu.

"Razıdır, Şeyhim," dedi İlboğa gururla.

Edebali, Nuri'nin iki tarafındaki, mesleğin diğer üyelerine döndü ve "Yol kardeşleri, bu kardeşlerinden razı mıdır?" diye sordu.

"Razıdır, Şeyhimiz." dedi yol kardeşleri.

"Fütüvvet ağacının kökü tevhit ve ihlastır," dedi Edebali tekrar Nuri'ye dönerek. "Budakları sıdk u safa, ahd ü vefadır. Yaprakları edeb ü hayâdır ve semeresi marifettir. O ağacın suyu rahmeti Hudadır... Şimdi şed bağla, tuz iç!"

İşte olmuştu! Emir ve izin Ahi Şeyhi'nin ağzından çıkmıştı. Nuri artık şeddi kuşanabilirdi.

Kumral Abdal, ihtiyar heyetinden siyah şeddi aldı ve Şeyh Edebali'ye uzattı. Edebali da onu Yol Atası İlboğa'ya verdi. İlboğa doğruldu, kıbleye döndü ve "Ya Bismillah!" diyerek, ayakta hazır bekleyen Nuri'nin beline kuşağı yedi kat doladı. Kuşağın bağını dimdik yaptıktan sonra, "Elif gibi doğru ol!" dedi.

Nuri, İlboğa'nın elini öptü. Sonra da Şeyh Edebali'ninkini. Nakibler misafirlere yeni pişmiş helva ikram ederken, Nuri Osman Bey'in yanına gitti, eline uzandı. Osman Bey elini vermedi, oğlanın kafasına şefkatle dokundu, "Yolun açık olsun, evlat!" dedi. İçindeki sıkıntıyı oğlana hissettirmemeye çalıştı.

"Sizin sayenizde bir iş sahibi oldum, bir sanatım oldu. Kardeşler'in arasına girdim! Bunlar, her şey sizin sayenizde," dedi Nuri minnetle.

"Öyle deme," dedi Osman Bey. "Kul ancak vesile olur. Her şey Allah'ın sayesindedir."

Osman Bey ve yoldaşları kalkıp gitmek üzereydiler ki mahfilin kapısından "Reis!" diye acı bir haykırış işitildi.

Bu, Ak Timur'du. Mahfilin kanatlı kapılarını iki tarafa açmış dehşet dolu bir ifadeyle Osman'a bakıyordu.

Osman Bey şimşek gibi ayağa fırladı, kalabalığı yarıp Ak Timur'un yanına geldi. Bir numaralı yoldaşını hayatı boyunca böyle görmemişti Osman.

Ak Timur'un ağzını bıçak açmıyordu.

"Söylesene, Ak Timur," dedi Osman. "Nedir? Neden böyle telaşlısın?"

Diğer alpler de Osman Bey'in arkasına dizilmişlerdi. Zaviyedeki misafirler ağızlarındaki helvalarla donup kalmışlardı. Herkes Ak Timur'a bakıyordu.

"Rabia Bacı..." diyebildi Ak Timur. "Rabia Bacı'yı kaçırmışlar."

43.

"Ne zaman olmuş? Nasıl yapmışlar?!" diye sordu Mihal telaş içinde. Kayıların cephanelik olarak kullandıkları büyük bir ambarın içinde, Ak Timur'u takip ediyordu. Ak Timur ise Cihangir Bey'den gelen sandıkları bir öküz arabasının arkasına yığıyordu.

Cephaneliğin içinde hummalı bir çalışma vardı. Tüm alpler Mihal'in şaşkın bakışları altında harıl harıl hazırlık yapıyorlar, bir oraya bir buraya koşturup duruyorlardı. Alplerin önderliğinde onlarca asker sandıkları, sepetleri, keresteleri öküz arabalarına yüklüyorlardı.

"Rabia Bacı her zamanki gibi mescitte çocuklara Kur'an öğretiyormuş," diye yanıtladı Ak Timur. Durdu, önünden Konur Alp'in geçmesini bekledi. Konur Alp de Çelekan'ın gönderdiği diğer sandıkları başka bir arabaya yığıyordu. "Çocukların bazılarıyla dışarı çıkıp da eve dönerken saldırmışlar," diye tamamladı cümlesini Ak Timur.

"Sizin hiçbiriniz orada yok muydu?"

"Bunu her kim yapmışsa planlı hareket etmiş. Bizim şehirden uzakta, Ahiler Zaviyesi'ndeki törene katılmamızı fırsat bilmiş olmalılar. Osman Bey dâhil neredeyse hepimiz oradaydık."

"Kaç kişilermiş?" diye sordu Mihal. Az ötede kılıç ustası Suriyeliyi gördü. Kardeşler, onun gösterdiği kerestelerin bir başka arabaya yüklenmesiyle uğraşıyorlardı.

"Çocuklar üç atlı olduklarını söylüyorlar," diye cevapladı Ak Timur alnından akan teri silerek. "Her şey çok hızlı gerçekleşmiş. Adamlar atlarından inmeden Rabia Bacı'yı yakalayıp atmışlar atın sırtına!"

"Rabia Bacı'nın yanında onu koruyacak hiç kimse yok muymuş?" diye sordu Mihal. Turgut Alp koca bir kerestenin ucundan tutmuş öte tarafa sürükleyerek onun önünden geçti. Mihal son anda durmasa ona çarpacaktı.

"Neden onu koruyacak biri olsun ki?!" dedi Ak Timur şaşkınlık ve kızgınlıkla karışık. "Bir kadına saldırmaya kim tenezzül edebilir? Hele hele Osman Bey'in hanımına el uzatmaya kim yeltenebilir?!"

"Onu gerçekten çıldırtmak, damarına basmak isteyen biri!" dedi Konur Alp.

"Ama Gazi Rahman görmüş olanları," diye ekledi Ak Timur. "Atına atladığı gibi başlamış ok yağdırmaya. En arkadaki atlıyı ölü ele geçirmiş ama diğer ikisi Rabia Bacı ile birlikte kaçmış."

"Adamda herhangi bir işaret, arma var mıymış?" diye sordu Mihal.

Ak Timur, evet anlamında başını salladı. "Kara Kule Şövalyeleri." İnegöl ile Bilecik arasındaki yıkık dökük bir kalede yaşayan bir haçlı artığı grubuydu bunlar.

"Yorgo'nun adamları mı?!" diye şaşkınlıkla sordu Mihal. "O, böyle bir şeye cesaret edemez ki! İnegöl tekfurunun ayak işlerini gören bir itten başka bir şey değil Yorgo!"

"Böylesi bir cüreti gösterebilecek, bu deliliğe cesaret edebilecek bir kişi var," dedi Saltuk Alp baltalarını bilerken.

"Aya Nikola," dedi Samsa Çavuş mızraklarını sepetlere doldururken. Herkesin aklından geçen ismi söyleyivermişti.

Aykut Alp, "Herifler bizim burnumuzun dibine kadar geliyorlar! Bu nasıl iş! Osman Bey çıldırmış olmalı!" dedi. Bir kerestenin ucuna daha yapıştı.

Kerestenin diğer ucunda Turgut Alp vardı. "Onun amacı da bu zaten!" dedi. "Osman Bey'i deli etmek. Onu can evinden vurmak!"

"Peki siz nereye saldıracaksınız?! Bu hazırlıklar niye?" diye sordu Mihal. Alplere yardım etmek için arabalara yığılması gereken sandıklardan bir tane alıp taşımaya başladı.

İlboğa kan ter içinde, dinlenmek için bir kütüğe oturdu. Testileri taşımak onu yormuştu. Akça Koca onlarca hayvan derisini bir öküz arabasının arkasına yüklüyordu.

Ak Timur elindeki sandığı yere bıraktı, etrafındaki hummalı çalışmaya bir kere daha göz gezdirdi ve "İnegöl Kalesi'ne," deyiverdi.

Mihal elindeki sandığı pat diye yere bıraktı. "Aya Nikola'nın kalesine mi?!" diye sordu şaşkınlıkla.

Ak Timur cevabı tekrarlamadı.

"Siz delirdiniz mi?!" diyerek karşı çıktı Mihal. "Bitinya'nın en korunaklı, en güçlü kalesine mi saldıracaksınız?!"

Alpler hiçbir şey olmamış gibi işlerine devam ettiler. Aykut Alp bir kerestenin daha ucuna yapıp Turgut Alp'le birlikte onu arabaya yükledi. Kerestenin boyu yedi metreyi aşıyordu.

Mihal'in gözü bir ara Cavlak'ın boyu kadar kocaman bir tekerleği yuvarlaya yuvarlaya öküz arabasının arkasına getirişine takıldı. Diğer adamlar onlarca testereyi, çekici ve baltayı sandıklara dolduruyorlardı. Mihal bunca marangoz aletiyle Osman Bey'in ne yapmayı planladığını düşündü.

Bakışlarını tekrar Ak Timur'a çevirdi ve önüne çıkıp, "Sen bilmez misin Ak Timur, İnegöl Kalesi asırlardır yüzlerce kuşatmaya karşı koymuştur!" diye sordu.

Ak Timur onu umursamaksızın yanından geçti gitti.

Mihal bu sefer Konur Alp'in yanına gitti, "Sen bilmez misin Konur Alp, kaledeki Helmut Johannes adlı Alman itinin hayatı kale muhafazalarıyla geçmiştir ve Aya Nikola onu bir servet ödeyerek yanında tutmaktadır! Kalenin dibine bir kilometre yaklaşmadan hepinizi öldürürler! Bu iş ne Kulaca'ya ne de Bilecik'e benzer! Aya Nikola demek imparatorluk demektir! Arkası sağlamdır!"

Konur Alp de söylenenleri umursamadı.

"Görmüyor musunuz, bu bir tuzak!" diye bağırdı cephaneliğin içinde Mihal. Ama hiç kimse onu takmıyor gibiydi. Rabia Bacı'nın kaçırılması sanki bütün alplerin içinden bir şey çalmıştı. Hepsi de büyük bir vurgun yemiş gibi hınçlı ve öfkeliydi. Her birinin de sıkıntıları yüzlerinden okunuyordu.

Mihal devam etti: "Osman'ı tahrik edip, ona ve size hata yaptırmak istiyorlar! Ve öyle görünüyor ki, Aya Nikola'nın planı gayet iyi işliyor!"

Ak Timur bu karşı çıkışa hazırlıklı gibiydi. "Osman Bey'in emri kesin," dedi. Daha fazla tartışmak istemiyor gibi yerdeki sandığa tekrar yapıştı. "Gördüğün gibi bizim de kararımız ortada!"

Mihal'in aklına bir ara Aya Nikola'nın kadınlara yaptığı işkenceler geldi. İçinden Rabia Bacı'nın o manyağın eline geçmemiş olmasını diledi.

Ak Timur bir sandık daha yüklendi. Sanki hıncını sandıklardan alıyor gibiydi. "Reis kararını verdi. Bizim hemen savaş durumuna geçmemizi ve kaleyi kuşatmamızı istiyor."

"Peki Osman Bey nerede?!" diye sordu Mihal çaresizlikle.

Ak Timur hınçla sandıklardan birini daha arabaya koyarken yere düşürdü. "Kahretsin!" dedi. Alpin sinirleri iyice bozulmuştu. "Bilmiyorum. Haberi alır almaz atına atladı ve ortadan kayboldu."

"Sen ve Konur Alp onunla gitmeliydiniz," dedi Mihal.

"Denedik," dedi Ak Timur. "Ama bizim savaş hazırlıklarını vakit kaybetmeden başlatmamızı ve yola çıkmamızı emretti. Onu hiç böyle öfkeli ve hiddetli görmemiştik. Eğer bir kelime daha söyleseydim bana bile saldırabilirdi."

"Bu iş iyice karıştı," dedi Saltuk Alp sıkıntıyla. "Osman Bey ortada yok ve biz yeryüzünün en korunaklı kale duvarlarını kuşatmaya gidiyoruz, öyle mi?!" Güldü ve elindeki baltaya bilek taşını öyle hızla sürdü ki çelikten kıvılcım çıktı. "Dua edelim de," diye ekledi. "Reis'in başına bir iş gelmesin."

"O başının çaresine bakar," dedi Turgut Alp. Ama o da en az diğerleri kadar endişeliydi.

Ak Timur'un yere düşürdüğü sandığın içinden yüzlerce ok yere dağıldı. Cihangir Bey sözünü tutmuştu. Ama Ak Timur'un aklı Osman'daydı. Kayı Beyi acaba şimdi neredeydi ve Rabia Bacı'yı nasıl bulacaktı?!

44

Osman, Asil'i öyle öfkeyle sürüyordu ki sanki atın burnundan alevler saçılıyordu. Doru at, koştukça hızla önündeki kuleye çarpamaya hazırlanan bir ateş topu gibi görünüyordu. Sahibinin ruh haline bürünen at adeta kanatlanmıştı. Nalların altlarından çıkan tozlar yüzlerce metrece arkadan dev bir ejderhanın kuyruğu gibi uzanıyordu.

Osman'ın gövdesine çaprazlamasına doladığı bir halat onun yanında taşıdığı savaş silahlarından farklı tek şeydi.

Kayı Beyi, Kara Kule'ye yaklaştığında bir devin tek çürük dişi gibi yükselen duvarlara baktı. Kulenin en tepesindeki pencerenin hemen altından uzanan demir sancakta Katolik şövalyelerinin armasını gördü.

Kulenin dibine geldiğinde ne atın dizginlerini çekti, ne de yavaşladı. Tam tersine hayvanı daha da hızlandırdı ve dörtnala kulenin kapılarına doğru ilerledi. Daha doğrusu kemeri parçalanmış kanatlı kapıdan geriye kalan girişe...

Tepesi çökmüş kuleyi onun önünü bir sıra saran delik deşik olmuş bir duvar yarım yamalak çevreliyordu. Kule ve civarı İnegöl ile Bilecik arasındaki haçlı artıklarının bir nevi buluşma ve kamp noktasıydı. Bitinya'nın iki büyük tekfuru için günübirlik iş yapan, bir altın için bir adam öldüren, köy

basan, adam kaçıran bu şövalyeler Bilecik'in düşüp Alexis Herakles'in de ortadan kalkmasıyla hepten Aya Nikola'nın hesabına çalışır olmuşlardı. Bölgedeki şövalye üstadı Yorgo Dimitri bunları idare eder, Aya Nikola onları beslediği sürece onun sözünden dışarı da pek çıkmazdı.

Osman duvarların önündeki yıkık kapıda sekiz şövalye gördü. İçeride belli ki şövalyelerin koruduğu bir şeyler olmalıydı. Osman, Rabia'nın bu hayvanların arasında olabileceğini düşündükçe kan beynine sıçrıyordu.

Şövalyeler mızraklarına ve kılıçlarına yapışırken Osman sırtından Merhamet'i çekti ve arka arkaya altı ok saldı. Okların hepsi de ölümcüldü ve şövalyeler birer birer yere yığıldı.

Kayı Beyi kapıya iyice yaklaştığında hiç hız kesmeden yere uzanıp koca bir taş kaptı ve ayakta kalan iki şövalyeden birinin tam suratına fırlattı. Kafatası parçalanan adam kanlar içinde yere yığılırken ayakta kalan son adamı da Asil şaha kalkarak ayaklarının altında ezdi.

Osman kulenin kapısından içeriye atın üstünde girdi. Etrafını yirmi kadar şövalye birden çevirdi. Adamlardan bazıları atın dizginlerini tutmaya çalışıyor, bazıları mızraklarını Osman'a sallıyor, diğerleri de kılıçlarını ona isabet ettirmeye uğraşıyorlardı.

Ama Osman sırtından çıkardığı uzun zincirli demir bir gürzü öyle ustalıkla ve öyle hınçla savuruyordu ki dakikalar içinde Asil'in ayakları dibinde bir ceset tepeciği oluşmaya başladı. Gözünü artık kan bürümüştü Osman'ın. Gülle adamların burunlarını, dudaklarını, yüz kemiklerini parçalıyor, gözlerini çıkarıyor, kafataslarını yarıyordu. Osman gülleyi her salladığında Rabia'nın yüzü gözlerinin önüne geliyordu. Asil sanki bir korun üzerinde geziniyormuşçasına hareketli, bir şaha kalkıyor, bir adamların üzerinden atlıyor, toynaklarıyla kafataslarını eziyordu.

Osman, güllenin ardından kılıcını çıkardı ve Asil'in üzerinden atlayıp kulenin tepesine çıkan merdivenlere gitmek için kendine yol açtı. Önündeki şövalye kalabalığını hiç hız kesmeden yardı. Kesik kolları, deşilmiş karınları ve kana bulanmış bedenleri arkasında bıraktı ve kulede şimdiye kadar sağlam olan tek ahşap kapıyı içerden kapatıp sürgüledi. Bedeninde oluşan kesikleri hissetmiyordu bile!

Soluk soluğa merdivenlerden yukarı çıktığında Yorgo Dimitri'yi tek başına bir taburenin üstünde otururken buldu.

Bir gariplik vardı.

Osman, Yorgo'ya bu kadar hızlı ulaşmayı beklememişti. Üstelik şövalye savunmasız bir şekilde tek başınaydı.

Yorgo'nun yüzünde garip bir sırıtma peyda oldu. "Beklediğimizden daha hızlı geldin," dedi Katolik şövalye.

Osman iki adım öne attı ve etrafına bakındı. "Sen ne saçmalıyorsun?" diye sordu öfkeyle.

"Aya Nikola haklıymış," dedi. "Senin karıyı kaçırınca kendi ayaklarınla ayağımıza geleceğini söylemişti. Ama itiraf edelim, bunun bu kadar hızlı olacağını tahmin etmiyorduk."

Osman daha fazla sabredemedi, herifin gırtlağına tek eliyle yapıştığı gibi ayağa kaldırdı ve kalenin taş duvarlarına çarptı. Yorgo çarpmanın etkisiyle omzundaki kemiklerden birinin çatırdadığını hissetti. Ama suratındaki sırıtmanın yerini daha genişi aldı.

"Söyle!" dedi Osman. Adamın suratına adeta kükrüyordu. "Söyle Rabia nerede?!"

Yorgo bir kahkaha attı. Gırtlağındaki, soluğunu kesmek üzere olan pençe gibi eli umursamıyor gibiydi.

"Söyle!" diye tekrarladı Osman. "Bir daha sormayacağım."

"Onu asla bulamayacaksın!" dedi Yorgo ciddileşerek. "Gazi Rahman'ın eline geçen ölü adamımız seni buraya çekmek için bir yemdi sadece."

"Eğer hemen konuşup Rabia'nın yerini söylemezsen, canını alırım!" diye bağırdı Osman.

"Budala," dedi Yorgo umursamazca. "Senin karının yerini bilen tek kişiyi mi öldüreceksin?! Bunu yapacağını sanmam. Aya Nikola bile onun yerini bilmiyor!"

Osman merdivenlerden gelen sesleri işitip göz ucuyla arkasına baktı. Onlarca kişinin ayak sesleri duyuluyordu.

"İşte geliyorlar," dedi Yorgo yine sırıtarak. "Kendi kendini buraya kıstırdın. Her şey tereyağından kıl çeker gibi oldu. Yüzlerce şövalye seni katletmek için şimdi yukarıya çıkıyor. Her şeyi bildiğini sanıyorsun ama hâlâ öfkeni kontrol etmeyi öğrenememişsin! Aya Nikola senin canlı bedenin için bize beş bin Ceneviz altını ödedi!"

Osman'ın kapattığı kapı güm güm zorlanmaya başlamıştı bile. Kayı Beyi içerdeki bir masayı küt diye ters çevirip kapının arkasına, kilidin altına sıkıştırdı ve boğazını tutup soluk soluğa nefes alan Yorgo'nun yanına döndü.

Kayı Beyi, "Yanılıyorsun," dedi. "Her şey kontrolüm altında!"

Yorgo'nun yüzünde ilk defa bir huzursuzluk belirdi. Osman, adamı kulenin penceresinin yanına götürdü ve onu ters çevirip sol kolunu arkadan kanırarak çat diye kırıverdi. Adam çığlıklar atarken diğer kolunu ters çevirdi ve onu da iyice büküp, "Konuş!" diye adamın kulağında çınladı.

Adam, "Hiçbir şey konuşmayacağım!" dedi gözlerinden istem dışı yaşlar gelirken. "Onu asla bulamayacaksın! Asla!" diyerek hınçla bağırdı.

Osman'ın ardındaki kapı kırılmak üzereydi. Onu yıkmaya çalışan onlarca askerin sesi işitiliyordu.

Osman adamın diğer kolunu da kırdı. Ama Yorgo'nun ağzından bir çığlıktan başka bir şey çıkmadı.

Kayı Beyi gövdesine sarılı urganı bir eliyle başından çıkardı ve bir çırpıda adamın kellesine doladı. Yorgo kırık kollarının acısıyla, "Sen ne yapıyorsun?!" diye sordu şaşkınlıkla.

Osman soruyu cevaplamadan şövalyeyi bir bacağından yapıştığı gibi camdan dışarıya sarkıttı. Adam kendini ters dönmüş bir şekilde kulenin camından sarkarken buldu. Osman iki koluyla adamın bacağından tutarken göğsündeki tüm kaslar şişip patlayacak gibi oluyordu.

"Konuş!" diye bağırdı Osman arkasındaki kapı gümlerken.

"Tamam, tamam konuşacağım! Ne olur beni atma!" diyerek yalvardı Yorgo. Artık pes etmiş gibiydi.

Ama cümlesi bitmemişti ki adamın karnına saplanan bir ok onu susturdu.

Osman, birkaç yüz metre ötedeki okçuyu gördü, bir ara bunun olduğuna inanamaz gibi öylece bakakaldı. Bu, Aya Nikola'nın adamlarından biri olmalıydı.

Kapı parçalanmak üzereydi ki Osman urganın diğer ucunu beline geçirdi, ölü şövalyeyi kulenin dibine bırakıverdi. Sonra Katolik bayrağını tutan sancak demirinin öte tarafından kendini aşağıya bıraktı. Urgan bir sarkaç gibi Yorgo'yu yukarıya çekerken Osman'ı da yavaşça aşağıya indirdi. Osman'ın çaldığı ıslıkla hemen kulenin dibine gelen Asil, sahibinin ayakları yere değmeden onu sırtına bindirmişti bile.

Şövalyeler ellerinde kılıçlar ve mızraklarla kulenin tepesini doldururken Osman arkasında boşa atılan oklar bırakarak hızla oradan uzaklaştı.

Fakat içinde bu tuzaktan kurtulmanın sevincini zerre kadar taşımıyordu. Tam aksine Asil'in üstünde, cansız bir bedenden farksızdı. Artık hiçbir şey umurunda değildi. Rabia'yı bulmasını sağlayacak tek adam az önce ölmüş, tek fırsat avucunun içinden kayıp gitmişti.

Osman artık ne Rabia'yı bir daha görebileceğinden, ne de yaşamak istediğinden emindi.

45

Başrahibe, iki tarafı demir kapılı zindanlarla sıralı koridorda yürürken karanlık bir gölgeden farksızdı. Meryem Ana Manastırı'nın iki kat yerin altında bulunan zindanları öyle karanlıktı ki mumların titrek ışığı da olmasa insanın gözlerinin açık mı kapalı mı olduğunu ayırt etmesi imkânsızdı. Başrahibe'nin üzerindeki simsiyah çarşafı onun bir karışlık ten rengi şeklinde açıkta kalan yüzü hariç tüm bedenini kaplıyor, çarşafın etekleri ayak bileklerinden yere uzanıyordu.

Yaşlı kadının siyah bir boneyle kaplı alnını örtüp omuzlarının iki tarafından beline kadar birer kuşak şeklinde inen *analavos* adlı altın sırma işlemeli başörtüsü onun manastırın en kıdemli rahibesi olduğunun göstergesiydi. Üzeri Ortodoks haçı ve İncil'den ayetlerle süslü bu örtüyü bir tek o giyebilirdi. Rahibenin belindeki bakireliği temsil eden urgan şeklindeki kemeri ve yine siyah yakalığının altından uzanan haç kolyesi onun kıdemli görünüşünü tamamlıyordu. Bu öyle sembolik bir kıdem de değildi üstelik. Bu manastırın duvarları içinde hiçbir rahip ya da patrik, başrahibenin emirlerini çiğneyemez, ona emir veremezdi.

Kolay olmamıştı Başrahibe'nin bu statüye yükselmesi. Kilisenin katmanlarındaki çetrefilli ve hırslı otuz yıllık bir mü-

cadelenin sonunda patriklerle didişe didişe bu kademeye gelmişti Başrahibe. Şimdi olduğu gibi dimdik yürürken kendisini Hz. İsa'nın şaşmaz bir savunucusu olarak görürdü. İçerdeki kesif sidik, dışkı ve rutubet kokusundan mıydı yoksa az sonra göreceği mahkûma öfkesinden mi bilinmez yüzündeki çizgilere bir tiksinti ifadesi oturmuştu.

Başrahibenin hemen ardından yürüyen ve onun daimi hizmetkârı olan üçer kişilik rahibelerin üzerlerinde ise takısız ve şalsız sade kara çarşaflar vardı. Bunların hepsi de birörnek giyindiklerinden ve hareket ettiklerinden bir aynadaki izdüşümü gibi ilerliyorlardı. En öndeki iki tanesinin elindeki soluk mumlar yanlarından geçtikleri kapıları aydınlatıyordu.

Grup, koridorun en dibindeki odaya geldiklerinde durdu. Hizmetkârlardan bir tanesi boynuna geçirilmiş uzunca bir zincirin ucundaki bir yığın anahtarı eline aldı. Anahtarlıktan bu kapının olanı hiç uğraşmadan buldu ve demir kapıyı açtı. Kadın diğerlerine nazaran belirgin bir şekilde açık tenliydi ve bonesinin altından dışarıya turuncuya çalan saçları taşıyordu.

Rabia, zindanın kapısının açılmasıyla içeriye giren mum ışığından gözlerini kıstı. Zindanın köşesinde, iki duvarın dibine oturmuş, dizlerini karnına çekmiş, kafasını dizlerine kapatmıştı. Üç gündür bu dar ve karanlık zindanda tutulmak onu hem fiziken hem de ruhen yıpratmıştı. Gözlerinin altına bir karanlık çökmüş, dudakları susuzluktan çatlamıştı.

Her gün aynı saatte gelen Başrahibe sanki dini bir ritüelmiş gibi büyük bir ciddiyet ve kararlılıkla mahkûmun odasına giriyor ve önüne tahta bir çanak atıyordu. Bir köpeğe yal verir gibi çanağın içine uzun saplı tahta bir kaşıkla bir şeyler koyuyordu.

Rabia, daha ilk günden bu lapa karışımının içinde hareket eden kurtçuklar gördüğünde karar vermişti hiçbir şey yememeye. Ama günler uzundu, geceler bitmiyordu ve açlık her şeye

galip geliyordu. Hele susuzluk yok mu? İşte o insana taşların arasındaki nemi bile yalatırdı. Ama Rabia kararlı ve dirençliydi. Onuruyla oynanmasına ne pahasına olursa olsun izin vermeyecek ve bu zalimlerin karşısında yenik gözükmeyecekti.

Başrahibe yine dimdik kasılarak tahta çanağı mahkûmun önüne attı. Zindanın içindeki sessizlikte yere çarpan tabak tınlayarak durdu. Rahibe bu sefer yine aynı uzun tahta kaşığı bir tenekenin içine daldırıp çıkardı ve çamur gibi karışımdan aldığı bir kaşığı çanağın içine boşalttı. Ama bunu eğilmeden yaptığı için yiyeceğin yarısı yere dökülmüştü.

Mahkûm hiç yerinden kıpırdamadan öfkeyle Başrahibe'ye baktı. Yaşlı kadının yüzündeki derin çizgiler onu korkutmuyordu.

Başrahibe bu bakışı cevapsız bırakmadı:

"Senin gibi bir kafirin bir şey yemesi umurumda mı sanıyorsun?! Yüce İsa'yı tanımayan ve onun şefkatine yüz çeviren siz dinsizlerin ölmesi bu dünya için daha hayırlıdır!"

Başrahibe'nin sesi bir kadınınkinden çok bir erkek sesi gibi sert ve keskin çıkıyordu. Kadın cümleleri söylerken kin ve nefret püskürüyor, dudaklarının arasından tükürükler saçılıyordu.

"Ama, eğer İsa Tanrı'mızı kurtarıcın olarak kabul eder, 'Muhammed bir yalancıdır,' dersen," dedi Başrahibe bu sefer yumuşak bir ses tonuyla, "İşte o zaman şartlarında bir iyileşme sağlayabilirim. Hem dinsiz ölerek cehennemi de boylamamış olursun!"

Rabia, "Ben dinsiz değilim," dedi itiraz ederek. "Biz Hz. İsa'ya inanıyoruz. Ona ve diğer peygamberlere. Yalnız sizin gibi onu ilahlaştırmayız. O, Hz. Meryem'in oğludur. Allah'ın değil!"

Başrahibe bu çıkış karşısında hiddetlendi, "Senin gibi bir kâfir, Meryem Ana'mızın adını ağzına almasın!" diyerek bağırdı. "Sen onun hakkında ne bilebilirsin ki!?"

"Bizim kitabımızda Hz. Meryem'den, oğlu İsa'dan, Zekeriya'dan ve Yahya'dan detaylıca bahsedilir. Meryemoğlu İsa, Allah'ın bir ayetidir ama onun oğlu değildir!"

Başrahibe, "Siz Müslümanlar İsa'yı Tanrı'nız ve Kurtarıcınız olarak kabul etmediğiniz için günahkâr doğdunuz, günahkâr öleceksiniz!" diye bağırdı.

Rabia, "İnsanlar günahkâr doğmazlar!" diyerek karşılık verdi. "Çocuk doğurmak sevapların ve Allah'ın işaretlerinin en büyüklerindendir. Biz ne yeni doğmuş çocuğa, ne de onu doğuran annesine bunun için günahkâr demeyiz!"

Bu sırada kenardaki rahibelerden biri başını kaldırdı ve Rabia ile göz göze geldi. Bu, kapının kilidini açan rahibeydi. Kız sanki bir şey söylemek ister gibi bakmıştı ama başrahibenin korkusundan kafasını kaldırmasıyla tekrar yere indirmesi bir oldu.

Başrahibe elindeki kaşığı bir su kovasının içine daldırıp çıkardı ve onu yere, taşların arasına döktü. "Burada durup senin sapık düşüncelerini dinleyecek değilim!" dedi. "Eğer seni canlı tutmam şartıyla buraya verilmeseydin, şimdiye cezanı keserdim!"

Rabia, kapı şırank diye tekrar kapatıldığında taşın üstündeki su ve kurtlu yemeğe bakakalmıştı. Osman'ı bir daha görüp görebileceğinden emin değildi. Osman'ı ve Orhan'ı düşündü, babası Şeyh Edebali'nin şimdi acaba kızının yokluğuyla nasıl acı çektiğini aklından geçirdi.

Rabia bir ara kendinden geçmiş, başını dizlerinin üzerine koyup uyuyakalmıştı ki tekrar kapıdaki kilit sesini işitti. Şaşırmıştı, çünkü günde iki kere kapının açıldığı hiç olmamıştı. Kendine çekidüzen vermeye çalıştı; Başrahibe'ye güçsüz gözükerek onu sevindirmek istemiyordu.

Ama içeriye giren Başrahibe değildi. Hayır, bu, birkaç saat önce yemek verilirken göz göze geldiği açık tenli rahibeydi.

Genç kadın içeriye girdikten sonra kapıyı kapatmadan tekrar dışarı baktı ve onu bir görenin olup olmadığını anlamaya çalıştı.

Rahibe, Rabia'nın ayaklarının dibine kadar geldi ve çarşafının içinden bir parça ekmek ve bir testi su çıkarıp uzattı. Rabia bunun bir tuzak olup olmadığını düşündü.

"Haydi," dedi Rahibe. "Fazla vaktimiz yok. Eğer bunları da yemezsen, öleceksin!"

Rabia bu kadının mavi gözlerindeki samimiyete nedense güvenmek istiyordu. Bir çırpıda ekmeği aldı ve ağzına götürdü. Hızlı hızlı çiğnedikten sonra sudan içti. Bu, onun hayatı boyunca yediği en güzel ekmek, içtiği en güzel suydu!

Rabia'nın suyu içmesinin ardından, rahibe, "Başrahibe'ye anlattığın o isimler," dedi. "Sen o isimleri nereden biliyorsun?"

"Hangi isimleri?" dedi Rabia başını tepesindeki rahibeye kaldırarak.

"Zekeriya ve onun karısı, İmran, Yahya, Meryem Ana..."

"Onlar bizim kutsal kitabımızda sürekli yaşamları anlatılan yüce insanlar ve aileleridir," diye yanıtladı Rabia.

"Sizin kitabınız Hz. Zekeriya ve karısı Elizabeth hakkında ne diyor?" diye sordu rahibe merakla.

Rabia düşünceyle kaşlarını çattı. Bu rahibenin ilgisi onu meraklandırmıştı.

"Bunları neden öğrenmek istiyorsun?" diye sordu Rabia.

Ama rahibe, "Her ikimizin de soru soracak kadar vakti yok," dedi dışardan bir ses gelip gelmediğini kontrol etmek için kulağını koridora verirken.

"Zekeriya, Rabbine gizlice yalvarmıştı," diye anlatmaya başladı Rabia. Küçük yaştan beri hem hafız, hem de bir hattat olduğu için konu ile ilgili ayetler kafasına sayfa sayfa geliyor ve o da rahibe için bu bilgileri özetliyordu. "Ben yaşlıyım, karım da kısır, demişti Hz. Zekeriya ve Allah'tan onun yeri-

ne geçecek bir varis, hayırlı bir çocuk dilemişti. Allah onun duasını kabul etti. Hz. Cebrail, Zekeriya ve karısının yanına geldi ve onlara çocukları olacağını müjdeledi. Buna Zekeriya ve karısı inanamadı, biz yaşlı ve kısırız, dediler, bizim nasıl çocuğumuz olabilir?! Allah, 'Sen hiçbir şey değilken ben seni yarattım. Bu bana zor gelmez,' dedi. İşte böylece Hz. Yahya dünyaya geldi. Hz. Yahya takva sahibi, merhametli, tertemiz bir insandı. Üstelik Hz. Zekeriya, Hz. Meryem'i mabette yetiştiren, onu eğiten kişiydi."

Rahibe gözleri dört açılarak dinliyordu. "Bana Meryem'in doğumunu anlat," dedi Rabia'ya.

"O, İmran'ın soyundandır. İmran'ın karısı, Meryem'e hamileyken kocası öldü. İmran'ın karısı çocuğu doğduğunda onu Allah' a adayacağını ve onun yolunda yetiştireceğine yemin etti. Doğan çocuk erkek olmayınca İmran'ın karısı ilk başta şaşırdı, çünkü erkekler ancak din adamı olabilirlerdi. Ama o yemininden vazgeçmedi ve kızı, amcası Zekeriya'ya teslim edip onun dindar bir eğitim almasını sağladı. Zekeriya onu eğittiği mabette ne zaman kızın yanına gitse, onun yanında bir yiyecek bulurdu. 'Meryem, bu sana nereden geldi?' diye sorunca da kız, 'Bu, Allah katındandır,' derdi. İşte Hz. İsa'yı yetiştiren, onu eğiten, ona kitapları öğreten herkesten önce annesi Meryem'dir."

"Siz Hz. Meryem'i okuma yazma bilen, eğitimli bir kişi olarak mı kabul ediyorsunuz?" diye sordu rahibe.

"Öyle kabul etmiyoruz, öyle olduğunu biliyoruz," dedi Rabia. "Allah, kitabında onun hikâyesini çok kereler anlatıyor. Onun adına kitapta başlı başına bir bölüm bile var. Hz. Meryem, çok kutsal, üst düzey ahlaki özelliklere sahip bir kadındır. Tüm Müslüman kadınlarının örnek aldığı bir iffettir onunkisi."

"Bana Hs. İsa'nın doğumunu anlat," dedi rahibe. Rabia onun gözlerinde bir buğulanma, yanaklarında bir kızarma

görür gibi oldu. Kadın, sırtını verdiği duvarda gittikçe yere doğru kayıyordu. Sanki Rabia anlattıkça onun da dizlerinin bağı çözülüyordu.

"Yaşlı Zekeriya ve kısır karısına Yahya'yı veren Allah bu sefer Hz. Meryem'e meleğini gönderdi," diye tekrar başladı Rabia. "Hz. Cebrail ona, 'Ben, sana temiz bir oğlan bağışlamak için, Rabbinin gönderdiği bir elçiyim,' dedi. Meryem, 'Ben senden Allah'a sığınırım. Bana dokunma,' dedi. 'Benim nasıl çocuğum olabilir? Bana hiçbir insan dokunmamıştır. Ben iffetsiz de değilim!' diye itiraz etti. Hz. Cebrail şöyle cevap verdi: 'Bu dediğin gibidir, ancak Rabbin için bu pek kolaydır. Biz senin oğlunu insanlara bir mucize ve rahmet kılacağız.'" Rabia durdu ve ekledi, "'Allah onu tertemiz yarattı ve dünya kadınlarına üstün kıldı.

"Böylece Hz. Meryem, Hz. İsa'ya gebe kaldı ve o haliyle uzak bir yere çekildi. Doğum sancıları, çektiği açlık ve sıkıntı onu zorluyordu. 'Keşke ölseydim de unutulup gitseydim!' diye yakarmaya başlamıştı. Bir hurma ağacının altında, Allah ona, 'Sakın üzülme, Meryem,' dedi ve ona hurmaları şifa bahşetti. Birisini gördüğünde ise ona konuşmamasını söyledi."

Rahibe bu sözler üzerine artık daha fazla ayakta duramadı, kapının yanına, Rabia'nın tam karşısına, yere çöktü. "Lütfen devam et," dedi Rabia'ya. "Anlatmaya devam et." Ama gözlerini ondan kaçırıyordu.

"Bebek doğduğunda Meryem, kavminin yanına geldi," diye devam etti Rabia, "ama insanlar onu ayıpladılar. Hayretler içinde 'Ey Meryem sen görülmemiş bir şey yaptın! Ey Harun'un kız kardeşi, senin ne baban ne de annen iffetsiz biri değildi!' Böyle diyerek ona çıkıştılar. Meryem ise onlara beşikteki İsa'yı gösterdi ve o, Allah'ın bir mucizesi olarak, 'Ben Allah'ın kuluyum,' dedi ve peygamberliğini aktardı... Çocuk edinmek asla Allah'ın şanına yakışmaz."

Rahibenin gözünden bir damla yaş yere düştü. Sonra bir tane daha... Kadın, sağ elinin tersiyle yanağını sildi.

Rabia, "Neden ağlıyorsun?" diye sordu.

Rahibe, "Ben İnegöllü bir çiftçi kızıyım," diye başladı ve hikâyesini anlatmaya başladı. "Aya Nikola'nın şövalyeleri beni bir gün köşeye kıstırdılar. Eğer o gün karşıma beni kurtaran o adam çıkmasaydı şimdiye ölmüş olurdum... Belki de ölmeliydim!... Ama birkaç ay sonra hamile olduğumu anladım. Şövalyelerin benim üzerime bıraktıkları lanet hâlâ devam ediyordu. Ailem ise bana bir orospu gözüyle bakıyordu artık. Bütün hayatım, geleceğim, her şeyim altüst olmuştu! Karnım şiştikçe yerin dibine giriyor, karnımdaki canlıyı bir bıçakla delik deşik etmeyi istiyordum!"

Rahibe ellerini karnında gezindirerek hıçkıra hıçkıra anlatıyordu. "Üstelik bunu denedim. Denedim ama yapamadım! Bıçağı ne zaman karnıma değdirsem bebeğin bir hareketini hissediyor ve ellerim titreyerek bıçağı yere düşürüyordum. Aylarca bir hilkat garibesi, bir yaratık gibi şişik karnımla saklandım durdum. Bir kadının mutlulukla, sevinçle taşıması gereken bebeği ben bir ceza gibi, ıstırapla, acıyla, işkenceyle taşıdım. Dokuz ay sonra da kendi başıma bir odada bebeği doğurdum. Ama yaşadığım sıkıntıdan mıdır yoksa başka bir hikmetten mi bilmiyorum, bebek ölü doğdu..."

Rahibe gözyaşlarını ve burnunu çarşafının kollarıyla silip güçlükle konuşmaya devam etti. "Ama, sıkıntılarım sanki yeni başlıyordu. Bir daha ne başka bir erkeği sevebildim, ne de başka bir çocuk yapmak istedim. Kucağımda tuttuğum o ölü bebeğin ifadesini hayatım boyunca bir daha hiç unutamadım." Kadın sonra kan çanağı olmuş gözlerini zindanın duvarlarında gezdirdi. "Ailem beni bu manastıra gönderdiğinde ise Hz. Meryem'in hikâyesinde bir rahatlama ve ferahlık bulmuştum. Ait olduğum yer burası gibi hissediyordum... Ama yanlış olan

bir şeyler vardı. İçimdeki derin acı çekilebilir bir hale gelmiş olsa da hâlâ anlamadığım şeyler vardı. İncil'i okudukça ve Hristiyanlıktı öğrendikçe, kadınların hep günahkâr damgasıyla yaşamak zorunda olduklarını görüyordum. Hz. Adem'in cennetten kovulmasını sağlayan Havva idi ve sırf bu yüzden tüm kadınlar doğumun acısını yaşamakla cezalandırılmışlardı. Hz. İsa'nın affına sığınıncaya kadar da tüm bebekler günahkârdı... Eğer Tanrı, kullarını seviyorsa neden kadınlar ve bebekler daha var olmadan suçlu ve günahkar kabul ediliyordu?! İşte bunu hiçbir zaman anlayamıyordum."

Rahibe, Rabia'ya döndü. "Başrahibe'ye anlattıklarını dinlediğimde işte yine bu düşüncelerin içinde boğulacak gibi oldum. Şimdi anlattıklarını dinledikçe kafamdaki soruların cevaplandığını hissediyor, yıllarca boşuna acı çektiğimi anlıyorum. Ben hayatım boyunca kendimi bir günahkâr, iğrenilecek bir insan olarak bildim. Ama şimdi sen bana tertemiz, suçsuz günahsız olduğumu söylüyorsun..."

"Kur'an'da, cennetten kovulma sorumluluğu hem Adem'e hem de Havva'ya aittir," dedi Rabia onun omzuna elini koyarak. "Allah herhangi birini suçlamaz. İlk günah diye bir şey de yoktur. Doğurmak bir onurdur ve her bebek masum doğar. Hamilelik bir günah değildir, kadınlar Allah'ın yaratma sanatının en büyük ayetleridir... Hz. İsa ise insanları ancak doğru yola çağırdı. Her insanın günahları ve sevapları kendinedir."

"Ama Hz. İsa bizim günahlarımız için ölmedi mi? Bizim için çarmığa gerilmedi mi?" diye sordu rahibe kendini toparlayarak.

"Hz. İsa çarmığa gerilmedi," diye açıkladı Rabia. "Allah hiçbir peygamberini bu şekilde feda etmez. O, her zaman doğruyu ve haklıyı korur. İsa Allah katına yükseltildi ve o da bir gün tekrar yeryüzüne inip ölecek ve herkes gibi ahirette tekrar dirilecek. Her insanın günahları da sevapları da kendinedir."

"Siz onun mucizelerine inanmıyor musunuz?" diye sordu Rahibe.

"Mucizelerine elbette inanıyoruz. Hz. İsa çamurdan kuşa ruh üfleyebilir, anadan doğma körün gözlerini gördürür ve sedef hastalığına yakalananları iyileştirirdi. O, Allah'ın izniyle ölüleri bile diriltmişti. Hz. İsa, Allah'ın seçkin ve itibarlı bir kulu idi."

"Hz. İsa'nın ölümü hakkında kitabınız ne diyor?"

"O'nun düşmanları hileye başvurdular, Allah da onların tuzağını boşa çıkardı. Allah hileleri boşa çıkaranların en hayırlısıdır. O zaman Allah şöyle dedi, 'Ey İsa, şüphesiz ki seni öldüreceğim, seni kendime yükselteceğim ve seni inkârcılardan temizleyeceğim. Doğrusu Allah katında İsa'nın durumu, Adem'in durumu gibidir; onu topraktan yarattı, sonra ona 'ol' dedi, o da oluverdi."

Rahibe dışardan bir tıkırtı duyar gibi oldu, ikisi de sustu. Ama sesin devamı gelmedi, büyük ihtimalle zindanların asıl hükümdarları olan farelerden biri geçmişti.

"Onlar Allah'ın peygamberi Meryemoğlu İsa Mesih'i öldürdük derler," diye devam etti Rabia. "Oysa onu ne öldürdüler, ne de astılar. Öldürdükleri kimse onlara İsa gibi gösterildi. Onu kesinlikle öldürmediler. Allah onu kendisine yükseltmiştir."

"Siz İsa'nın peygamber olduğuna inanıyor musunuz?"

"Biz Allah'a iman ettik ve bize ne indirildiyse, İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakup'a ve Musa'ya ve İsa'ya ve bütün peygamberlere ve onlara indirilen kitaplara inandık. Biz onların arasında fark gözetmeyiz ve biz ancak O'na boyun eğen Müslümanlarız. Hz. İsa, büyük peygamberlerden bir peygamberdi ve o da aslında Hz. Muhammed'in geleceğini söylemişti."

"Bu nasıl olur?" diye sordu rahibe şaşkınlıkla.

"Meryemoğlu İsa: 'Ey İsrailoğulları!' demişti bir seferinde. 'Ben size Allah'ın elçisiyim. Benden önce gelen Tevrat'ı doğ-

rulayıcı ve benden sonra gelecek Ahmed adında bir peygamberi müjdeleyici olarak geldim!'"

Kısa bir süre ikili hiçbir şey söylemeden birbirlerine baktılar.

Rahibe gözyaşlarını sildi, kendi toparladı ve tekrar ayağa kalktı. Çarşafını belinden başına doğru kaldırıp karnına sardığı başka bir çarşaf daha çıkardı ve onu Rabia'ya uzattı. "Bunu giy," dedi. "Garip bir şey yapmadığın sürece senin kim olduğunu fark edemezler."

Rabia elbiseye bakakalmıştı.

"Çabuk ol!" dedi Rahibe.

Rabia, kadına güvenip güvenmemekte kararsız kaldı.

"Fazla zamanımız yok," dedi Rahibe. "Eğer burada bir gün daha kalırsan ya açlıktan öleceksin, ya da onlar seni öldürecekler."

Rabia zorlukla ayağa kalktı. Bacaklarında ve ayaklarında garip bir ağrı vardı. Çarşafı hemen üzerine geçirdi.

Rahibe kapıyı açtı ve dışarısını kontrol ettikten sonra, "Beni takip et," dedi.

İkili, dışarı çıktıklarında, rahibe, "Gizli bir yol biliyorum," dedi. "Eski bir tünel."

"Bana neden yardım ediyorsun?" diye sordu Rabia.

"Bir zamanlar adını sayıkladığın o adamı tanımıştım," dedi rahibe. "Osman.. Beni şövalyelerden kurtaran kişi işte oydu... Sizler iyi insanlarsınız."

Rahibe basık tavanlı bir tünelin ucuna geldiğinde durdu. "Bu tünelin sonu seni İnhisar ormanlarına çıkaracak. Sürekli güneybatıya ilerlediğinde Bilecik'e ait bir Türk garnizonu var, oraya varırsın.. Benim yapabileceğim bu kadar."

Rabia, Osman'ın ona ormanda nasıl yön bulunabileceğini öğretmiş olduğu için kendini mutlu hissetti.

"Peki ya sana ne olacak? Beni kaçırdığını öğrendiklerinde..."

Rahibe, Rabia'nın sözünü kesti.

"Beni merak etme," dedi. "Ben başımın çaresine bakarım. Haydi şimdi git!"

"Senin adın ne?" diye sordu Rabia sırtını dönmeden önce.

"Maria," dedi rahibe.

"Benim hayatımı kurtardın," dedi Rabia.

"Hayır," dedi Maria. "Asıl sen, benimkini kurtardın!"

"Senin için dua edeceğim," dedi Rabia ve arkasını döndü. Tünelin içindeki karanlıkta kaybolurken hayatı boyunca okuduğu ve yazdığı surelerin onun, gerçek anlamda, bir zindanın karanlığından kurtaracağını asla düşünmemişti.

BEN, MARKO

Asya'da gezdiğim çeyrek yüz yıl boyunca beni en çok etkileyen şey, insan aklının, gerekli olduğunda nasıl şeytani aletler üretebildiği olmuştur. Sadece bir ağaç ve bir taş parçası, bir kale kumandanının en korkulu rüyası haline getirilebilir, yüzlerce yıl ayakta kalmış bir medeniyet üç-beş kerestenin birbirine geçirilmesiyle sona erdirilebilir. On binlerce askerin yıkamadığı bir kaleyi bir ağaç düzeneği tuz buz eder, binlerce okun işlemediği bir suru, bir kaya parçası yaprak gibi delip geçer. Yeter ki malzeme, dehasını bulsun!

Buna muhasara sanatı denir. Kuşatmalar vardır bir medeniyeti bitirir. Kuşatmalar vardır bir kaleyi sadece toprağın değil, tarihin de derinliklerine gömer. Kararlılık ve azim olduğunda insanoğlunun önünde dik durabilecek hiçbir duvar, hiçbir sur, hiçbir kule yoktur. Taştan duvarları güçlü yapan taş değil, onu savunan kumandandır. Onları yıkan da insan gücü değil, muhasarayı yapan komutanın zekâsıdır.

Doğu'da taş atan ilk tahta düzeneği yapanın Babil Kralı Nimrod olduğu söylenir. Kralın bu sırrı da bizzat şeytanın kendisinden öğrendiğine inanılır. Yeryüzünün belki de en tahripkâr aletinin, Yüce Tanrı'ya meydan okumak için Babil Kulesi'ni yapan şeytani bir zekâdan çıkması hiç de şaşır-

tıcı değil. Müslümanlar da aynı biz Katolikler gibi bu kralı lanetle anıyorlar ve ona "Nemrut" diyorlar. Onun tek tanrılı inanç için savaşan Hz. İbrahim'e karşı olan savaşından ötürü onu zulmün, putperestliğin ve kötülüğün sembolü olarak görüyorlar. Türkler sevmedikleri bir kişiyle karşılaştıklarında, "Nemrut gibi adam!" diyorlar.

Hikâye şöyle... Kral Nimrod, Müslümanların da peygamberliğine inandıkları Hz. İbrahim'i ateşe atmak ister ama bunu bir türlü gerçekleştiremez. Sonra şeytan karşısına çıkar ve "Ben sana İbrahim'i nasıl ateşe atacağını gösterecek bir alet öğreteceğim," der. İşte böyle Nimrod eşi benzeri görülmemiş bir mancınık yapar ve İbrahim'i bunun gözüne yerleştirip onu fırlatır. Türklerin kutsal kitaplarında bu hadise uzun uzadıya anlatılıyor.

Ne var ki Tanrı'nın gücü karşısında hiçbir silahın önemi yok. *Dei iudicium.*[3] Hz. İbrahim'in atıldığı ateş bir pınara dönüşür ve kutsal peygamber yanmaktan korunmuş olur. Ateşin havuza dönüştüğü yerin de bu topraklarda, Anadolu'da olduğunu söylüyorlar. Güneydoğu'da, Urfa adlı bir bölgedeymiş. Eski Ahid'e göre de, İbrahim burada kalmış sonra yine Küçük Asya civarındaki Harran'a geçmiştir. Burası eğer benim şu anda gitmek istediğim istikametin tam tersine düşmesiyle orayı görmeyi kesinlikle isterdim...

Ne var ki, taş atan aletler ne kadar şeytani bir aklın ürünü olarak gözükse de, iyi ile kötünün savaşında iyiler de bu aletlerden fazlasıyla yararlanmışlar. Bir icat özünde iyi ya da kötü değil; önemli olan onu kimin kullandığı. Örneğin ateş, cehennemin vazgeçilmez bir parçası, ama aynı ateşle ısınır, yemeklerimizi pişiririz! Zira taşı ve atma gücünü kullanan sadece Nemrut değil; aynı zamanda çok büyük bir peygamber de var. Hz. Davud, koca dev Goliath'ı (Türklerde "Calüt" diye

[3] Tanrı hükmeder

geçiyor) sadece tek bir sapanla, kılıçsız olarak yere yıkmıştır. Elinde tuttuğu sapanı sallayıp yumruk kadar bir taşı dönemin en güçlü hükümdarının kafasının ortasına geçirmesi Davud ve kavmi için bir dönüm noktası olmuştur. Yüce Tanrı'nın yolları şüphesiz inanan insana büyük dersler veriyor. Koca bir devi, küçük bir taş parçası, güçlü bir hükümdarı tek bir sinek yenmeye yetiyor. *Domino Optimo Maximo.*[4]

Taş atan silahlar Çinliler ve Moğollar arasında yüzyıllarca el değiştirerek kullanıldı. Çinliler bu silahlara "*Hsuan Feng*," yani "kasırga" derlerdi. Benim Çin'de, Moğollar arasında ulaştığım kaynaklarda kasırgaların M.S. 2. asırdan bu yana kullanılmaya başlandığı görülüyor. Bir insan kadar ağır taşları neredeyse yüz metre öteye kadar fırlatabildikleri anlaşılıyor. Ben Asya'dan ayrılmak üzere geri dönüş yolunda Türklerin "Anadolu" dedikleri Küçük Asya'ya geçmeden önce Çinliler bu silahlarla Japon adasını kuşatmaya çalıştıklarını duymuştum. Japonlar, Çinlilerin elindeki bu silahlardan öyle çekmişler ki onlara "*kamikaze*" demişler: "kutsal rüzgâr." Bir Japon efsanesinde göre Batı'dan gelecek bir gücün güçlü rüzgârlarla onları yok edeceği anlatılırmış. Onlar da Çinlilerden gelen taşların bu kutsal rüzgârı arkalarına aldığına inanır olmuşlar.

Fakat bu silahları asıl adam edenler İslam orduları. Müslümanlar herhangi bir teknolojiyi bulduklarında bu kendi dindaşlarından olmasa da onu kullanmaktan geri durmuyorlar. Peygamberleri, "İlmi Çin'de dahi bulsanız kullanın," diyor, bu sözü Müslümanlar arasında çok sık duydum. Onlar da aynen öyle yapıyorlar. Üstelik kullanmakla kalmıyorlar, onu daha önce kimsenin akıl edemediği şekilde geliştiriyorlar.

Peygamber Muhammed'in 7. asırda Taif kuşatmasında taş atan aletleri ustaca kullandığına dair pek çok elyazması kitap okudum. Türklerin elinde sırf bu konu üzerine yazılmış *Kitab*

[4] Tanrı, en büyüktür, en yücedir.

el-Mananamk adını taşıyan yarım düzine kitap var. Bu kitaplardaki grafikler, tasarımlar, anlatılan aletler akıl alır türden değil. Her şeyin matematiği, her bir ayrının geometrik detayı ve planı, aletlerin atış hızları, ihtiyaç duyulan malzemenin niteliği.. tüm detaylarıyla ince ince anlatılıyor. Selahaddin'in ordularının Haçlılar karşısında bu derece başarılı olmasına şaşmamalı. Bu kitaplarda gördüğüm aletlerle sadece Kudüs değil, yeryüzünün tamamı fethedilebilir. Yeter ki onları gerçekleştirebilecek bir komutan olsun!

Yarım yamalak bildiğim Arapçamla bu mancınık kitaplarındaki hesaplamaları anlamaya çalıştıkça başım döndü. Müslümanlar adını El-Harezmi adlı bir matematikçiden alan "algoritma" ve el-cebir hesaplarında oldukça ileriler. Arap sayma sayılarının bu konuda bizim Roman rakamlarından açık bir üstünlüğü var. Bu kitaplarda bu yüzden ben daha çok resimlere baktım.

Ama tüm bu karışık hesaplamalara rağmen, taş fırlatan kuşatma silahları aslında basit prensiplere göre hareket ediyor. Buna göre göre de üç çeşide ayrılıyor. Bir insan kolu düşünün. Bu kol ne kadar güçlü ve büyük olursa olsun tutup fırlattığı taşın boyutu, hızı ve alacağı mesafe sınırlıdır. On kişi de yan yana dursa on kolun her birinin atışındaki hız hiçbir değişiklik göstermez. Ama ya bu on kişinin gücünü birleştirseniz? O zaman on kolun toplamının kaldırıp tutacağı güçlükte ve hızda bir enerjiye erişmiş olursunuz.

Bu temel prensiple hareket eden fırlatıcılara çekiş güçlü mancınıklar deniyor. Kerestelerden oluşturulmuş, birkaç insan boyundaki iki "A" platformu karşı karşıya getirildiğinde ana gövde oluşuyor. "A" platformunun üstünde kaldıraç görevini yapacak tek parça bir kolon yerleştirilmesiyle de mancınığın atıcı kolu meydana çıkıyor. Bu, gelişmiş bir tahterevalli gibi de düşünülebilir. Atıcı kolonun ucuna urganla bir kese

bağlanıyor ve keseye de taş konuluyor. Bu şekilde bir insan kolu, beş on kişinin çekebileceği bir tahta düzenek halinde adeta yeniden oluşturulmuş oluyor. İşin teknik ve bilimsel yanı buradan sonra başlıyor. Fırlatıcı kolonun aks üzerine yerleştirilme noktası onun hızını ve gücünü belirliyor.

Diyelim ki, bir "T" harfinin üst çubuğu bu kolon olsun. Sol tarafa atılacak taş konsun, sağ uçtan da bağlanan halatlarla beş kişi bu kolu çeksin. İşte böyle bir düzenekte "T"nin sol tarafı, yani yükü taşıyan kısmı ne kadar uzun olursa fırlatma hızı ve gücü de o kadar yükseliyor. Dolayısıyla da "T"nin sağ çubuğu, yani insanlar tarafından çekilen tarafının da oldukça kısa olması gerekiyor. Tüm bu hesaplamalar matematik ve fizik hesaplamalarında iyi olan Arap ve Türk âlimler tarafından mancınıkların kusursuzlaştırmalarını sağlıyor.

İkinci tür fırlatma araçlarında Yunanlıların "ballistik" dediği silahlar geliyor. Bu kelime zaten "atmak" demek ve genelde devasa okların atılışında kullanılıyor. Bu silahların temelinde ise bükme gücü prensibi yatıyor. Bunun ilk defa Büyük İskender'in sayısız seferlerinden birinde icat ettiğini söylerler. Bükme gücü prensibini anlamak için tek yapmanız gereken şey elinize kalın bir urgan geçirmek. Bu urganı ikiye katlayıp iki tarafından ters bir şekilde bükebildiğiniz kadar bükün. Bir dereceden sonra urgan bükülemez olur ve ipin üzerinde müthiş bir direnç birikir. Urganın bir ucunu bıraktığınızda bu direnç açığa çıkar ve ip kendini düzlemeye çalışır. Bir insanın kolunu bile ters tarafa büktüğünüzde ters tarafa doğru bir direnç oluşmaya başlar.

Bükme gücüyle çalışan bu silahların en meşhuru elbette katapultlar. Yunanca "*cata-pullo*"dan, yani "aşağı çekme" kelimesinden gelen bu silah adını iyice bükülen bir grup urganın arasına sıkıştırılan ve dev bir tahta kaşığa benzeyen atıcı kolun aşağı çekilmesinden alıyor. Büyük bir "H" harfi şek-

linde yere yatırılan kereste düzenek bu silahın ana gövdesini oluşturuyor. "H"nin ortasındakini çubuğunu kat kat yan yana getirilen kalın urganlar oluşturuyorlar ve bunlar iki taraftan iyice bükülüyor. Aralarına sıkıştırılan atıcı kol ise ters istikamette aşağıya çekiliyor. Bu kol birden salıverildiğinde de içine ne konulursa konulsun fırlatıyor. Doğu Roma İmparatorluğu bu tür katapultlarda oldukça ileri gitmiş. Yunanlılardan bu aletlerin belki kırk ayrı çeşidi var. Selçuklu Türkleri Anadolu'da ilerledikçe Rumlar da kalelerin müdafaalarında bu silahları iyice geliştirmişler.

Bu şekilde Çinlilerin, Moğolların, Arapların, Türklerin ve Yunanlıların elinde taş fırlatan aletler geliştikçe gelişmiş. Özellikle Selçuklu Türkleri ile Doğu Roma İmparatorluğu arasında yine bu aletlerin envai çeşidi hem savunmada hem saldırıda kullanılır olmuş. Rumların İznik şehrini Türklerden katapultlar sayesinde geri aldığını söylüyorlar. Her kuşatmada yeni teknikler, yeni ilaveler silahlara eklenir olmuş. Birkaç asır önce başlayan Haçlı seferleriyle Frenkler Doğulu ülkelere geldiklerinde onlar da ilk defa bu aletlerle tanışmışlar ve nasiplerini almaya başlamışlar. Bu yüzden son birkaç asırlarda artık Fransız ve İngilizlerin ordularında da onların "*trebuchet*" dedikleri mancınıklar fazlasıyla kullanılmaya başlandı. Bu kelime de Latincedeki "aşırmak"tan geliyor. Bu, diğer isimler gibi elbette aletin resmi ve sıkıcı adı. Asıl eğlenceli olan onların takma adları: Rumlar onlara "*tormentum*" (işkenceci) de diyorlar. Bazıları "deli saçlı cadı" da diyor. Katapultlarda ipin yanında kadın saçı karışımı kullandıkları için olsa gerek! Kadın saçının çok dayanıklı olduğunu söylüyorlar. "Akrep" ve "Kötü komşu" gibi adlar da geçiyor. Akrep'in uzun kuyruğunun mancınığın koluna benzemesinden ötürü böyle denmiş olabilir. Kale duvarlarının dışında mancınıkları olan bir komşuyu da kimse istemezdi herhalde!

Ben Asya'da Moğollar ve Çinlilerin arasında bu silahların akrep gibi sokanını da, attıkları taşlarla insanları ezerek onlara işkence edenini de gördüğümü, artık kolay kolay beni pek bir şeyle karşılaşmayacağımı düşünüyordum. Ama yanılmışım. Osman'ın liderliğinde Rumlarla savaşan Türkler tüm bu taş atıcıların âlâsını, o zamana kadar kimsenin akıl atamadığı bir türünü yapacaklardı. Çekme gücünden de, bükme gücünden de kat be kat öteye geçebilen öyle bir mancınık kuracaklardı ki bu silaha yeni bir takma ad bulmak hiç de zor olmayacaktı: "Kara Boğa."

Kara Boğa'nın atacağı şeyler ise bir taşın çok ötesinde, akla hayale gelmeyecek şeyler olacaktı. Türkler, Moğolların yıkım gücünü, Çinlilerin inadını ve Müslümanların zekâlarını usta-ca birleştireceklerdi. Üstelik sadece mancınık değil, Osman'ın, Rum kaleleri karşısında bambaşka bir sürprizi daha vardı.

46

Turgut Alp'in adamlarından biri mancınığın kesesine karpuz büyüklüğünde bir taşı daha daha koydu. Yan tarafta çamurlara batan taşlardan birini adam ancak kaldırıp keseye koyabilecek kadar taşıyabilmişti. Taşı tutarken yüzü turp gibi kızardı, tüm damarları patlayacak gibi belirginleşti. Bardaktan boşanırcasına yağmur yağdığı için her yer çamur içindeydi ve adam taşı tutarken ayakları yere bir karış batmıştı.

"Umarım, bu işe yarar!" diye düşündü Turgut Alp. "Hayır, bu işe yaramalı!" diyerek kendi kendine şüphe ettiği için kızdı.

Adam taşı bıraktıktan sonra yağmur damlalarıyla terin birbirine karıştığı alnını koluyla silerken bir başkası kesenin ucundaki urganı mancınığın atış koluna tutturdu ve Turgut Alp'e bakarak "Hazırız!" dedi.

Turgut Alp'in yüzü çamurla kaplıydı. Saatlerdir oradan oraya koşturmaktan, mancınıkların arasında mekik dokumaktan her yeri toprağa bulanmıştı. Kalkanlarla korunan dar bir bölgenin altında iki büklüm duruyordu. Sürekli ok yağmuru altındalardı. Aykut Alp de aynı onun gibi kendi emrindeki mancınıkları yönetmekle yükümlüydü.

Turgut Alp, her şeyin hazır olduğunu görünce mancınığın kolunun öte tarafında halatlarla bekleyen adamlara bakarak, "Çek!" diye bağırdı.

Atış kolunun ucuna dikine olacak şekilde bir tahta geçirilmiş ve buna da yarım düzine urgan bağlanmıştı. Mancınığın üstündeki kol "T" şeklinde görünüyordu. Urganlar da "T"nin üst çubuğuna tutturuluydu. Turgut Alp'in emriyle birlikte adamlar urganlara asıldılar.

"İpler yeterince gerilmiyor!" dedi Turgut Alp ağzındaki yağmur damlalarını püskürterek.

Suyu iyice çeken urganlar esneklik kazanmıştı ve bu, ipleri gevşek hale getirdiğinden normalde meydana çıkması gereken direnç oluşamıyordu. Üstelik ipler adamların ellerinden kayıyor, çekilmeleri iyice güçleşiyordu. Adamlardan bir tanesi urganı ellerine iyice dolamış, parmaklarını kopartırcasına ipleri çekiyor, tüm ağırlığını vermeye çalışıyordu. Adam ayaklarını arkaya aldı ve dizleriyle çamura batacak gibi oldu.

Turgut Alp tüm adamların hazır olduklarını görünce bu sefer mancınığın ucunda bekleyen adamına "Atış!" diye emretti. Denemekten başka çaresi yoktu.

Bir adam, baltayla mancınığın ucunu yere bağlı tutan urganı tek seferde ikiye ayırdı. Kol hızla yukarı yükseldi ve 45 derecelik bir açı yaptıktan sonra birden durdu. Kesenin ucundaki taş havaya fırladı, genişçe bir kavis çizdi ve İnegöl Kalesi'nin doğu surlarına çarptı.

Taş, duvarda belli belirsiz bir oyuk oluşturmuştu ama asıl hasarı kendisi görmüş ve surlara çarpar çarpmaz tuz buz olmuştu!

"Hay aksi şeytan!" dedi Turgut Alp.

Bu kim bilir kaçıncı gülleydi. Duvara bir sinek çarpmış kadar bile etki yapmıyordu!

Bu şekilde Turgut Alp ve Aykut Alp Kardeşlerin emrindeki yüzlerce adam benzer mancınıklarla saatlerdir, onlarca taş fırlatıyorlardı ama hepsi de İnegöl Kalesi'nin kalın duvarlarında etkisiz kalıyordu. Yüzlerce asker sabahtan beri uğra-

şıyorlardı ama sonuç hep aynıydı. Taşlar ya duvarla çarpıp ufalanıyor, ya da duvarlara varamadan surların önündeki hendeğe cumburlop düşüyorlardı. Osman Bey, Kardeşler'e ne olursa olsun sürekli duvara taş yağdırmalarını emretmişti.

Mancınığın yanındaki adamları endişeyle Turgut Alp'e baktılar. Bir tanesi, "İnegöl duvarları ne Kulacahisar'a ne de Karacahisar'a benziyor," dedi.

Aya Nikola adeta koca bir kaya parçasının içine saklanmış, bu kayanın adına da İnegöl Kalesi adını vermişti.

Taşlar duvarlara sanki birer elma gibi çarpıp doğru dürüst hiçbir tahribat yaratamadıkça surların üstündeki Rum askerleri Türklere gülüyorlar onlarla dalga geçiyorlardı. Tekfur Aya Nikola iç kaledeki kulesinden dışarı çıkıp kuşatmaya bakma ihtiyacı bile duymamıştı.

Yüzlerce metre öteden bu keyifli manzaranın tadını çıkartanlar arasında başka biri daha vardı. Mazgalların üzerinden kendilerine yapılan saldırı girişimini izleyen kale kumandanı Helmut Johannes. Aya Nikola'nın başyaveri Dukas da onunla birlikte olup biteni keyifle seyrediyordu.

"Her zaman söylerim," dedi Dukas sırıtarak. "Bu Osman denen adamı çok büyütüyorlar. Gerçek bir rakiple karşılaştığında tüm efsanesi son bulacak!"

Helmut Johannes ise yılların verdiği tecrübeyle bu kadar ileri gitmek istemiyordu, "Haklarını vermek gerekir," dedi. "Çabalıyorlar. Dua edelim de yol yakınken pes etsinler."

"Edecekler," dedi Dukas. "Bu kale, Selçuklulara ve Moğollara karşı ayakta kalabildiyse, küçük bir Türk aşiretine de elbet karşı koyacaktır."

"Ok menziline giriyorlar," dedi Helmut Johannes ve okçularının yanına gitti.

Surların önünde paralel bir çizgi halinde kurulan kuşatma hattındaki bine yakın asker canla başla çalışıyordu. Bu sırada

bir ok, bir Türk'ün mancınık taşını tuttuğu eline isabet etti. Adam acıyla bağırarak yere düşürdüğü taş çamurun içine gömüldü. Birkaç yüz metre ötede bir başka ok mancınığın ardında urganları çeken bir askerin omzuna isabet etti ve adam çamurların içine yığıldı. Kalkanlar küçük, askerler de hareketli olduklarından vücutları yer yer açıkta kalıyordu ve surlardaki Rum okçuları bunları affetmiyordu.

Bilecik'ten dönen Osman Bey, Asil'in üzerinde savaş alanında belirdiğinde Turgut Alp de yüzlerce asker gibi mahcuptu. Osman, atından iner inmez bir asker yanına gelip onun başının üstüne kalkan tutacak oldu, Osman, "İstemez," diyerek adamı geri yolladı. Üzerine yağan okları, yağmur kadar bile umursamıyordu.

Rabia, Meryem Ana Manastırı'ndan kaçar kaçmaz hiç vakit kaybetmeden ilerlemiş ve Bilecik'e birkaç kilometre kala Osman'ın bir tepeye yerleştirdiği garnizon kulesindeki Türk askerlerine sığınmıştı. Haberi alan Osman Bey, derhal kuşatmanın başlatılması emrini vermiş ve soluğu Rabia'nın yanında almıştı. Sonra da onu Şeyh Edebali'nin yanına, güvenli bir yere bırakıp İnegöl kalesine doğru yola çıkmıştı.

Osman, Turgut Alp'in yanına geldiğinde alp ona malumu ilan etti:

"Mancınıklar hiçbir işe yaramıyor, beyim," dedi. Onlarca mancınığın arasında dolaşıp işe yarayacak, atış mesafesi diğerlerinden daha uzun olan bir mancınığa denk gelirim diye oradan oraya koşuşturmaktan kan ter içinde kalmıştı. Çamur yarı beline kadar çıkmıştı. Çaresizlik içindeydi. "Yağmur, urganları iyice ıslattı ve gerginliklerini aldı," diye devam etti alp. "Zaten kısa olan atış mesafemiz iyice kısaldı!"

Osman dikkatle bir mancınıklara bir de birkaç yüz metre ötedeki kalenin duvarlarına baktı.

"Daha çok yaklaşmalıyız," dedi. "Bu duvarlar karşısında mancınıklar güçsüz kalıyor. Daha yakından fırlatmalıyız."

"Eğer on adım daha yaklaşırsak," diye cevapladı Turgut Alp, "Okçuları bizi kebap gibi şişlerler, beyim. Şimdi bile bize ok yetiştiriyorlar."

Turgut Alp'in adamları Rum okçularının menzil sınırındaydı. Bu halde bile mancınık atışları yapılmaya başlanalı beri diğerlerinden az daha uzağa ok atabilen usta Rum okçuları iki düzine askeri şişlemeyi başarmışlardı. Öte taraftan Rum askerler korunaklı kale mazgallarının arkalarına saklandıklarından Türk okçularının ok yağdırması hiçbir etki etmiyordu.

Osman İnegöl Kalesi duvarlarının kaya kadar sağlam olduğunu biliyordu ama böylesi bir dirençle karşılaşacağını o bile tahmin etmemişti. Mancınıkların duvarı parçalayamasa da Rumları yoracağını, meşgul edeceğini, bu sırada da adamlarının kuşatma merdivenleriyle hücuma geçmesini planlıyordu. Ama şimdi duvarlara hiçbir zarar vermeden askerleri surların dibine dizmek onları intihara göndermekten farksız olurdu. *Bu işin başka bir yolu olmalıydı, ama nasıl?*

O bunları düşünürken ayağının tam dibine bir ok düştü. Aklına bir şeyler geliyordu ama bunun işe yarayıp yaramayacağından emin değildi.

O sırada arkasından bir ses, "Yakala Osman Bey!" dedi.

Osman arkasını döndüğünde Dursun Fakı ona bir elma fırlattı. Osman, hızlı refleksleriyle elmayı havada kaptı.

"Yol boyunca hiçbir şey yemedi," dedi Dursun Fakı, Turgut Alp'in yanına yanaşarak. Osman, Rabia'nın yanına varmak için sürekli at koşturmak zorunda kalmış, yine aynı hızla da geri, surların dibine dönmüştü. Ağzına bir lokma koyacak zamanı dahi bulamamıştı. Vakit ikindiyi geçiyordu.

Osman, Dursun Fakı'nın attığı elma avcunun içine düştüğünde sanki donup kaldı. Öylece elmaya bakıyordu. Kafasında bir fikir çakmıştı. Mancınıklara ve kale duvarlarına bir kere daha baktı ve kararını verdi.

Turgut Alp'e döndü, "Bu mancınıkların hepsini de geri çek," dedi.

Alp ilk önce Osman'ın gerçekten böyle mi dediğini anlayamadı. Şaşkınlıkla, "Geri mi çekiliyoruz?" diye sordu. Dursun Fakı da afallamıştı.

"Sen dediğimi yap, bütün adamları geri çek." dedi Osman Bey ve ekledi: "Bana Suriyeliyi bulun."

Şu anda Osman'ın kafasındaki planı anlayabilecek tek kişi oydu.

BEN, MİHAL

Barıştan bahseden savaşa hazırlansın.

Osman'ın son günlerde en sık söylediği söz buydu. O, barışı en iyi anlayanların ve ona en yakın olanların en çok savaşçılar olduğunu düşünürdü. Uzun uzun barış hakkında ahkâm kesip kardeşlikten, beraber sorunsuz ve mutluluk içinde yaşanabileceğinden bahsedenlerin boş laf ettiklerini düşünür, bu tür insanların en iyi yaptıkları şeyin konuşmak olduğunu söylerdi. Barışa giden yolun çoğu zaman savaştan geçtiğini göremeyenlerin kör olduklarını bile düşünürdü.

Bu, bana savaş ve insan hakkında belki de tüm hayatım boyunca düşündüğüm şeyleri yeniden, farklı bir gözle değerlendirmemi sağlıyordu. Yeryüzündeki tüm suların bir şövalyenin ellerindeki kanı temizlemeye yetmeyeceğini düşünen benim gibi zavallılar için savaşın ve öldürmenin mantığını anlamak bir zarurettir.

Savaş ve insan... Savaşın doğası... İnsan neden savaşır? Askerler neden öldürür? Savaşmadan yaşamak mümkün müdür? Savaşmak bir tercih midir yoksa bir zorunluluk mu? Savaşmak zulüm müdür yoksa adaletin ta kendisi mi? Bir katilin bir askerden; bir katliamın, adaleti yaymaktan farkı nedir?

Tüm bu soruları İmparator Paleoglos'un önünde şövalye olduğum andan itibaren sürekli düşünür, öldürmediğim ve

yağmalamadığım gecelerde imkânsız cevapların peşine düşerdim. Çarpışmalarda kestiğim kellelerin sıcak kanları kılıcımın çeliğinden tüterken, ben kılıcımın sapında yazılı *Fiat İusttita*, yani "Adaleti Bul!" yazısıyla yüz yüze gelirdim. Akıttığım kanlar, aldığım canlar bana adaleti bulduruyor muydu? Biz şövalyeler kılıcımızla cezalandırır, kılıcımızla ödüllendirirdik. Öldürmek için yaşar, yaşamak için öldürürdük.

Bana öyle geliyor ki savaş, insanın yaratılışında var. Hem Hristiyanların hem de Müslümanların ilk insan olarak kabul ettikleri Adem'in yeryüzüne inmesiyle birlikte başlamıştı savaş. Onun oğulları Kabil'in Habil'i öldürmesi yeryüzündeki ilk çatışmaydı... Mücadele hissi, hırs, azim, daha çok mal edinme arzusu, sahip olmak isteği ve yaşama içgüdüsü... Bunlar insanda olduğu sürece savaş da kaçınılmaz bir gerçektir.

Sadece insanda mı? Yaratılışın özünde bu kavga yok mu? Tüm canlılarda? Vahşi doğaya baktığımızda neredeyse her canlının silahıyla doğduğunu görmüyor muyuz?. Bir koçun boynuzları, bir kurdun dişleri, bir boğanın kafası onların daha doğarken bedenlerinde saklı getirdikleri silahları değil midir? Hayvanlar kapışmadan, mücadele etmeden, çarpışmadan yaşayabilirler mi? Öldürmeden, yaralamadan, yakalamadan, ısırmadan karınlarını doyurabilirler mi?

Doğru, ama biz hayvan değiliz, onlar gibi savaşarak yaşamak zorunluluğumuz yok, diyenler var. En garibi de bunlardır. Çünkü genelde insanlıktan dem vuranlar yeri geliyor, insanın yeryüzünde Tanrı tarafından ona verilmiş bir üstünlüğü olmadığını iddia ediyorlar, yeri geliyor, insanoğlu, hayvan değildir deyiveriyorlar.

Hayvan olmadığımız doğru. Ama bu bizi savaşa daha az yatkın yapmıyor ki! Hayvanlarda olmayan hırslarımız, arzularımız, öfkelerimiz ve her şeyden önemlisi de zekâmız bizi onlardan belki bin kat daha savaşçıl ve ölümcül kılıyor.

Evlerimiz ve tarlalarımız bize yetmez olunca komşularımızınkine göz dikiyoruz. Onlar da yetmez olunca sınırın öbür tarafındaki tarlaları istiyoruz. Aynı şekilde onlar da sınırın bu tarafına göz dikiyorlar. İşte size savaşın doğası!

Ya da bu kadar basit mi?

Osman'la tanışmadan, Türkleri tanımadan önce bu kadar basit olduğunu sanırdım. Ama yine yanılmıştım.

Tüm savaşları ve tüm savaşçıları aynı kefeye koymak aslan da ceylan da dört ayaklıdır demek kadar üstünkörü ve yanıltıcıdır. Bütün savaşları katliam, bütün generalleri de cani diye nitelendirmek kılıcın da kalkanın da demirden yapıldığını, bu yüzden aynı şeyler olduğunu söylemek kadar cahilce ve budalacadır! Oysa kılıç öldürür, kalkan kurtarır.

Savaşlar vardır azgın hükümdarların bitmez arzularının sonucudur. Savaşlar vardır askerlerin ganimet iştahıyla kabarır. Ve savaşlar vardır öldürmeyi, kan dökmeyi zevk edinen, başkalarının kadınlarını kendilerine hizmetkâr yapmak isteyen barbarların eseridir.

İşte şövalyelerin savaşları çoğunlukla böyle savaşlardır. Yeni zırhlar, yeni atlar, başka kadınlar, zengin kıyafetler, daha büyük evler, daha geniş topraklar, daha çok köleler isteyenlerin savaşlarıdır bunlar. Kendi dindaşından başkasına yaşam hakkı tanımayan, Hristiyan olmayana köpek kadar bile değer vermeyen savaşçılardır onlar.

Ortodoks Rum Şövalyelerinin en usta şövalyelerini yetiştiren biz Kossesler bu savaşlarda onlarca yıl en ön saflarda yerimizi aldık. Konstantinopol'de, İznik'te, Kudüs'te yeri geldi Katoliklerle birlikte Müslümanlara saldırdık, yeri geldi Katoliklere karşı kılıç salladık. Yataklarımızı başkalarının kadınlarıyla, sofralarımızı başkalarının ekmeğiyle, ahırlarımızı başkalarının koyunlarıyla doldurduk. Başkalarının evlerinde yaşadık, başkalarının tarlalarından beslendik.

Ama ben Osman'ı tanıdığımda başka bir savaşla karşılaştım. O zamana kadar saflarında yer aldığım hiçbir savaşa benzemeyen bir mücadeleydi onunkisi.

Evet, Osman her şeyden önce çok büyük bir savaşçıydı, usta bir kumandandı. Ama onun savaşı bizimkinden çok farklıydı. Onun savaşı öncelikle bir yaşam mücadelesi, bir ölüm kalım meselesiydi. O da daha geniş tarlalar, daha büyük araziler için savaşıyordu ama bunu kendi halkı it ürümez kervan geçmez bozkırlara itildiği, hor görüldüğü, itip kakıldığı için yapıyordu. O da sulak araziler için çarpışıyordu ama Türkler susuzluktan ölme noktasına geldiği için bu mücadeleyi veriyordu.

Osman da kâfirlere karşı savaşıyordu ama ilk oku atan, ilk kılıcı çeken asla kendisi olmuyordu. Tekfurlar ne zaman ki onun ya da onun korumakla yükümlü olduğu Türklerin canına kastediyorlar, işte o zaman Osman da kılıcına yapışıyor ve düşmanlarını yok edinceye kadar çarpışıyordu. Osman için savaş bir nefsi müdafaa, bir adalet ve özgürlük arayışıydı.

O, başka kadınları ele geçirmek için değil, onların namusunu korumak için çarpışıyordu. O, köle sahibi olmak için değil, kölelikten kurtulmak ve kurtarmak için savaşıyordu. O, diğer dinleri yok etmek için değil, kendi dinini yaşatmak için gaza ediyordu.

Ele geçirdiği şehirlerdeki gayrimüslimler ona başkaldırmadığı sürece onların da özgürce yaşamalarına mücadele ediyor, kimi zaman onların güvenliklerine Müslümanlarınkinden daha çok önem veriyordu.

Osman öfkeli, asabi ruhlu, kanı damarlarında kaynıyor gibi dolanan bir Türk'tü. Ama o, bu öfkeyi hiçbir zaman insanlara zulmetmek için kullanmıyordu.

Öfke ve asabiyet savaşmanın bir numaralı gerekliliğidir. Asabiyet olmadan savaşma hissi doğmaz. Öfke olmadan savunma hissi oluşmaz. Tanrı, insanlara öfkelenme yetisini boşuna vermemiştir. Karısına el uzatılan bir koca, çocuğunun

namusuna göz dikilen bir baba, kitabına küfredilen bir dindara öfkelendiği için kızabilir misiniz? Aynen öyle, bu öfkeyle birlikte harekete geçen kişi ancak tebrik edilebilir. Savaşmak ve çarpışmak için gereklidir öfke. Savunmak için gereklidir, korumak için gereklidir, kılıç sallamak için gereklidir. Ve her şeyden öte öldürmek için, can almak için gereklidir.

İşte Osman'ın öfkesi böyle bir öfkeydi. En ufak bir haksızlığa tahammül edemez, haksızlığa uğrayanı korur, haksızlığı yapanı cezalandırmaya girişirdi. Buna gücü yetmezse, doğru zamanı ve yeri kollar, ilk fırsatta hükmü yerine getirirdi. Bu, intikam değildi. Hayır, Osman'da bu tür çocukça duygulara yer yoktu. Duyguları ve hayalleri vardı, ama duygusal değildi. Öfkelenirdi ama öfkeyle hareket etmezdi. Savaşırdı ama öldürmek için değil, yaşatmak için çarpışırdı.

İşte adil bir savaşın, bir katliamdan farkı bu! Onurlu bir savaşçının, bir caniden farkı!

Ben böylesi bir savaşı Osman'da tanıdım. O, önündekileri yere sermek için değil, arkasındakileri korumak için savaşıyordu. Bunları düşündükçe ben de bir zamanlar tiksindiğim kılıcımın çeliğine bakıyor ve onda artık tiksinti değil, onur ve adaleti görüyordum. Kılıcı kılıç yapanın hangi uğurda sallandığı gerçeğini yüreğimin derinliklerinde hissediyordum.

Savaşı anlamak, hayatı anlamaktır. Sevgimizi ve aşkımızı anlamaktır. Korkularımızı, gücü, sadakati ve yaşamı anlamaktır.

Savaşı reddetmek demek ise haksızlığa göz yummaktır. Savaşçıları lanetlemek huzuru ve barışı lanetlemektir. Nasıl ki karanlık olmadan aydınlık var olmaz, aynen öyle savaşmadan barış olmaz. Bu, yeryüzünün doğasına, insanın doğasına aykırıdır. Önemli olan savaşın olup olmaması sorusu değil; bu kaçınılmaz. Asıl önemli olan hangi savaşta, hangi safta yer aldığımızdır!

İşte ben, Mihal Kossess, asıl bu soruyu cevaplandırmalıyım.

Benim safım adil olanların yanında mı olmalı, yoksa zulmedenlerin mi?

47

Surların birkaç yüz metre ötesinde gece karanlığında, hilalin ışığı altında beliren bir beyaz atlı atını şaha kaldırarak *"Ve lâ gâlibe illallah!"* diye bağırdı. Sonra bir yıldızın parlayıp sönmesi gibi ortadan kayboldu.

Sesler karşıdaki kalenin duvarlarına belli belirsiz ulaştı.

İnegöl Kalesi'nin güneydoğu kulesindeki Rum asker saatlerdir nöbet tuttuğu için gözleri kapanıyordu. Türkler dün kuşatmayı geri çekmişlerdi ve pek çok asker gibi o da kafasını mazgal duvarlarına yaslamış şekerliyordu. Bu yüzden gökyüzünün karanlığında bir ateş parçası fark ettiğinde ilk önce bir rüya gördüğünü sandı. Gözlerini iyice açtığında havada hızla kaleye doğru uçan nesneyi bu sefer yeryüzüne düşen bir göktaşına benzetti. Böyle bir şeyi daha önce görmemişti ama kaledeki rahiplerden bu tür şeyler dinlemişti. Ateşteki garip turunculuk askerin iyice kafasını karıştırıyordu. Bu nasıl bir ateşti?! Yoksa adam ölmüştü de cehenneme mi düşmüştü?!

Yağmur dineli birkaç saat olmuştu ve gökyüzü dupduruydu. Samanyolu'nun yıldızları gökyüzünde çiçek gibi açmıştı. Gecenin lacivertini bir çarşafı yırtar gibi ikiye ayırarak gelen ateş koru kuledeki asker henüz uyku sersemliğinden kurtulamadan müthiş bir darbeyle surlara çakıldı. Sanki yıldırım

çarpmış gibi kulenin o duvarı aydınlandı ve mazgalların dişleri havaya uçtu. Parçalanan taş parçalarından biri nöbetçinin suratını dağıttı. Surların üzerinde, mazgalların hemen ardında bekleyen yarım düzine asker de bu kaya parçalarından nasiplerini aldı.

Sonra koca bir ateş koru daha surlara çarptı. Sonra bir tane daha, bir tane daha... Onlarca kaya parçası İnegöl Kalesi'nin duvarlarını dövüyordu. Surların üstündeki ahşap çatılı istihkâm siperlerinden bazıları darmadağın olmuş ve ateşler içinde kalmıştı.

"Saldırı altındayız!" diye haykırdı güneydoğu burçlarında sağ kalan bir gözcü.

Bir başka kale çavuşu "Herkes yerlerine!" diye bağırdı.

Askerler ilk şoku atlatıp savunma pozisyonu almaya koyuldular.

Kale kumandanı Alman asıllı Helmut Johannes böylesine hızlı ve şiddetli gelen taş gülleleri gördüğünde küçük bir şok yaşadı. Nasıl bir alet böyle savuruşlar gerçekleştirebilirdi?! Kumandan hemen iç kaleye gidip Aya Nikola'yı uyandırmalıydı. Dukas da ortalıkta görünmüyordu. Bu, sıcacık yatağında, yeni kölesinin yumuşacık teninde yatan tekfurun hiç hoşuna gitmeyecekti. Ama kumandanın başka çaresi yoktu. Alman asıllı Rum şövalye, kale müdafaalarında sadece Bitinya'nın en iyi komutanı değildi, bir haçlı artığı haline gelmeden önce Germen topraklarında da Katolik şatoları ustaca savunmuş, pek çok kralın tahtını tek eliyle kurtarmıştı. Kudüs'te yeterince savaştıktan sonra dönüş yolunda Aya Nikola'nın dikkatini cezbetmiş ve onun emrinde çalışmaya başlamıştı.

Helmut Johannes ve İnegöl Kalesi on yılı aşkın bir süredir etle tırnak gibiydi. Daha doğrusu kale, onun bedeniydi. Kalenin burçları onun kolları, duvarları göğsü, mazgalları sanki onun kendi dişleriydi. Tekfurun evi olan iç kale ise onun bizzat başıydı.

İnegöl Tekfuru Aya Nikola, özel koruması Basil arkasında dışarı çıkıp da kendi korunaklı duvarlarından güneydoğu surlarına doğru baktığında yüzü düştü. Basil ne pahasına olursa olsun Aya Nikola'yı korumaya yemin etmiş, tepeden tırnağa örme zırhlı bir Akritay şövalyesiydi. İki kılıç kullanır ve bunları beline asmak yerine sırtına çaprazlamasına koyardı. Kafasının arkasından uzanan bu kılıçların sapları ona korkutucu bir hava veriyordu.

Helmut Johannes tekfurun bakımsız olduğunda ne kadar da çirkin olduğunu düşünüyordu. Adamın kafasının sağında ve solunda kalan beyaz saçlar dikelmiş, kel kafası ve şapır kulakları iyice ortaya çıkmıştı. Tekfur ise karşısındaki manzaranın şokunu yaşıyordu. Alev toplarının kırmızısı henüz üzerinden çıkarmaya bile fırsat bulamadığı mor geceliğine yansıyordu.

"Yüce İsa aşkına!" sözleri döküldü dudaklarından.

Karşısındaki manzara akıl alır gibi değildi. Duvarlara yağan ne bir lav topuydu, ne de bir gök cismi. Bunlar Türklerin ateşle kaplı gülleleriydi. Yarım düzine mancınıktan fırlayan onlarca kaya parçası duvarlara hem güm güm vuruyor hem de çarptıkları yerleri alevler içinde bırakıyorlardı.

Aya Nikola kendini toparladığında ilk işi yanındaki kale kumandanına kızmak oldu:

"Size duvarlara yaklaşır yaklaşmaz onları oklarla vurun, demedim mi!" diye azarladı adamı.

"Ama efendim," diye cevapladı kumandan. "Saatlerdir gözetliyoruz, bir milim bile ilerlemediler ki! Tam tersine dün mancınıklarını geri çekmişlerdi!"

Aya Nikola'nın kafası iyice karıştı. Nasıl bir güç böylesi bir uzaklıktan taşları böyle kuvvetli itebilirdi, nasıl bir mancınık böylesine tahripkar bir atış gücüne sahip olabilirdi ki?!

Bu sırada Dukas Aya Nikola'nın ardında belirdi. Göğüs ve sırtlık olmak üzere iki metal plakadan oluşan zırhlığının deri kayışlarını kenarlarından bağlamaya çalışıyordu.

"Ne oldu?!" diye sordu tekfurun başyaveri.

"Ne olacağı mı var?!" diye çıkıştı Aya Nikola. "Sen uyurken Türkler dibimize kadar gelmişler!"

Dukas "Ama nasıl...?!" diyerek mazgallara geldi ve alev toplarını kendi gözleriyle gördü.

"Hemen katapultları hazır edin," diye emretti Aya Nikola. "Ve kazanları kaynatmaya başlayın." Bu hızla giderse Türklerin duvarlara hücuma geçmesi an meselesiydi ve Aya Nikola'nın buna izin vermeye hiç niyeti yoktu. İlk şoku atlattıktan sonra kale kumandanına gerekli emirleri verip derhal işe koyuldu. Helmut Johannes'in şimdi hünerini göstermesinin tam zamanıydı.

Aya Nikola ise Basil ile birlikte tekrar iç kalenin en korunaklı kulesine doğru yöneldi. Dukas da onu takip ediyordu ki tekfur arkasına dönüp, "Sen burada Helmut'la kalıyorsun!" dedi. "Türklerin surlardan defolduğundan emin olmadan gözüme gözükme!" Nikola ve Basil kanatlı kapıların ardında kayboldular ve tüm kapılar içeriden sürgülenip kilitlendi.

Kale duvarlarının iki yüz metre kadar ötesinde Turgut Alp, "Hazıııır!" diye bağırdı. Kendisinden üç metre kadar yüksek olan mancınığın yanında duruyordu. Bu mancınık dün kullandığından iki kat daha büyüktü.

Mancınığın ucunda elinde koca bir balyozla hazır bekleyen adamı elindeki koca çekici başının üstüne kaldırdı.

Mancınığın arkasındaki Suriyeli ise elindeki meşaleyi önünde duran taşın üstüne değdirdi ve taş bir alev topuna döndü.

Turgut Alp, "Fırlat!" diye bağırınca adam tokmağı mancınığın ucundaki pime indirdi. Atış kolu kendisini tutan demir parçası boşa çıkınca hızla yükseldi. Kolun dibinde bu sefer ne urganlar ne de onu çekmeye çalışan insanlar vardı. Onun yerine içi çakıl ve demir parçalarıyla dolu bir kurna geçirilmişti.

Bu ağırlık, kolu öyle bir hızla aşağıya çekiyordu ki boşa çıkan güçten ötürü mancınık ileri geri birer metre gidip geliyordu. Mancınığın ayağındaki dört koca kağnı tekeri onun bu şekilde salınmasını sağlıyor ve taşın daha da hızlı fırlatılmasına neden oluyordu.

Az önce Suriyelinin tutuşturduğu taş parçası mancınığın hareketiyle birlikte hızla yukarı kalktı ve bir ejderhanın nefesi gibi kale duvarlarına doğru uçmaya başladı. Belirli aralıklarla yan yana dizilen bu şekildeki yarım düzine mancınık sürekli yeniden geriliyor, taşlar Suriyelinin hazırladığı karışıma bulanıyor, ateşleniyor ve fırlatılıyordu. "Hazırr!," "Yak!" "Fırlat!" emirleri Türklerin saflarından tekrar tekrar yükseliyordu. Rumlar *Kara Boğa* ile tanışmışlardı.

Osman Bey, bir mancınığın asıl itiş gücünün sırrını bulmuştu: Yerçekimi.

48

Osman Bey ve adamları ikindi vakti orduları bir yamacın arkasına geri çekerek önce hâlihazırdaki mancınıkların atış kollarına ağırlık bağlayarak işe başlamışlardı. Ama insan kuvvetiyle çekilmek için tasarlanan bu aletler büyük kaya parçaları gibi ağırlıklara bağlanınca atış kolları çatırdamaya, bu yükü çekememeye başladı. Bu yüzden Osman Bey hemen daha büyük platformlar yapılmasını emretti. Suriyeli, yanındaki Türk mühendisleriyle sürekli hesaplamalar yapıyor, atış kolunu oluşturan gövdenin "A" platformunun üstüne yerleştirileceği noktayı özenle belirliyordu. Gövde eğer çok fazla ortaya konulursa kol çatırdıyor, çok fazla uca yerleştirildiğinde ise ağırlığın doldurulması çok zor oluyordu. İlk başta yapılan mancınık o kadar şiddetli atış gücüne sahipti ki mancınık ateşlendiğinde dağılacak hale geliyordu. Osman Bey o zaman kağnı tekerleklerinin, platformun altına yerleştirilmesini emretti. Bu şekilde gerekli esneklik payı kazanıldı. Üstelik bu esneklik sayesinde mancınık daha da kuvvetli bir atış gerçekleştirebilecekti.

Surların görmediği bir yamacın ardında yapılan birkaç deneme yanılmadan sonra Türkler kusursuz mancınığı bulmuşlardı. Son olarak Suriyeli, sülfür, neft yağı, reçine ve kaya tuzu gibi maddelerden oluşturduğu karışımı kaya parçaları-

nın üzerlerine sürüyor ve alev almalarını sağlıyordu. Suriyeli gibi mancınıkların ucunda durup da meşale tutanların burunları çullarla tıkalıydı. Sülfür yanmasına yanıcıydı ama çok kesif ve iğrenç bir kokusu vardı. İnsanın ciğerlerini de rahatsız ediyordu. Kaya tuzu ise aleve turuncu bir renk veriyor, saldırı altında kalanların kafasını karıştırıyor ve onların psikolojilerini iyice altüst ediyordu.

Karanlığın içinde İnegöl duvarlarını izleyen Osman Bey'in gözbebekleri alev gibi kırmızıydı. Kale duvarlarına gönderdiği ateş topları onun gözlerine yansıyordu. Tüm askerleri sevinç çığlıkları atıyor, Rumlara bela yağdırıyordu. Ama Osman, temkini elden bırakmıyordu. Henüz aşılması gereken suyla dolu koca bir hendek vardı. Türk Beyi merakla Aya Nikola'nın vereceği tepkiyi bekliyordu.

Osman Bey temkinli davranmakta haklıydı. Kale duvarlarının üstündeki Rumlar ilk şoku atlatınca Helmut Johannes'in liderliğinde karınca gibi çalışmaya başlamışlardı. Doğu burçlarından da Hırvat Viktor adlı bir şövalye sorumluydu.

Kaledeki su kuyularından oluşturdukları yüzlerce insan hattıyla su dolu kovaları elden ele dolaştırarak surların sülfüre ve nefte bulanarak ateş alan yerlerini söndürmeye çalışıyorlardı. Başka bir grup ellerindeki keresteler, tokmak ve çekiçlerle duvarların hasar gören yerlerine payendeler oluşturuyor, destekler çakıyorlar ve bu hasarlı noktaları hızla tamir ediyorlardı. Yüzlerce asker kale duvarlarının ardında inanılmaz bir disiplin sergiliyorlardı. Taş merdivenlerden ellerinde kovalar taşıyanlar, öbür taraftan duvarlara kalaslar taşıyanlar, bir taraftan yaralıların yerini alan askerler... İnegöl kalesinde Doğu Roma disiplini hâlâ canlıydı. Onları hafife alan düşman daha en baştan mağlup olmuş demekti.

Osman Bey, Turgut ve Aykut Alp'e "İleri!" diye emretti. Adamlar mancınıkların iki tarafına ve arkasına geçerek onları

hızla itmeye başladılar. Ağırlığı yarım tonu aşan bu aletleri itmek için en az otuz kişi gerekiyordu.

Osman Bey'in ikinci emri "Kalkanlar!" oldu.

Öndeki ve kenarlardaki bir grup da kalkanlarını ellerine alarak üstlerine gelen oklara karşı kendilerini korumaya çalıştılar. Artık Rum okçularının tamamen menziline girmişlerdi. Orduların önündeki üç beş kişilik gruplar ahşap sundurmaları tepelerinde tutarak arkadaki hatları olabildiğince ok yağmurundan korumaya uğraşıyorlardı.

Kalkanlar ya da paravanlar büyük ölçüde askeri korusa da yüzlerce okun bunların arasından sıyrılması ve açıkta kalan askerleri avlaması zor olmuyordu. Türkler her adımda on, yirmi asker kaybederek ilerliyorlardı.

Fakat İnegöl kalesinin asıl silahı Yunanlıların asırlardır kale savunmalarında kullanarak kusursuz hale getirdikleri katapultlardı. Kale duvarlarının içinde güvenle hazır bekletilen altı adet katapult vardı. Bunların atış mesafeleri kısaydı ama kale duvarlarının dibine gelenleri durdurmaya fazlasıyla yetiyordu. Türkler yaklaşmaya başlayınca sadece okların değil bu silahların menziline de girmeye başladılar.

Her bir katapult yatay bir "H" düzeneği üzerindeki devasa tahta kaşıkları andıran fırlatma aletlerinden oluşuyordu. Bunlar bükme gücüyle gerilimin yaratıldığı silahlardı. Fırlatıcı kollar, her biri bir insan kolundaki onca urganla bükülerek fırlatmaya hazır hale getirilirdi. Düzeneğin iki tarafındaki gemi dümenini andıran çarklar ikişer asker tarafından iyice çevrilir ve yüz elli metre öteye kadar yüz kiloluk taşları atabilen bir kuvvet oluşturulurdu.

Kale kumandanı Helmut "Ateş!" diye bağırdı.

Kulelerdeki gözcülerinin işaretiyle kataputları teker teker ateşletti. Koca gülleler surların ötesine uçtu ve kaleye gittikçe yaklaşan Türklerin üzerine indi. Taşlardan biri sanki karıncaları ezer gibi beş kişiyi yere yıktı. Bir Türk'ün bacağı ezildi, bir

diğerinin suratı parçalandı, bir başkasının ayağı kırıldı. Çarptıkları insanları pata küte yere yıkan taşlar yere düştüklerinde üç karışlık bir çukur oluşturuyordu. Güllelerden biri Turgut Alp'in yanı başındaki mancınığı kibrit çöpünü parçalar gibi dağıttı attı.

Cavlak da kıl payı kurtulmuştu. "Uyandı, şerefsizler!" diye bağırdı. Bir kalkanın ardına saklanmış, oklara hedef olmamaya çalışıyordu. Ama güllelerden korunmak için kalkandan çok fazlasına ihtiyaç vardı.

"Çeneni kapa da, şu mancınığı it!" diyerek onu payladı Aykut Alp.

Türkler yaşadıkları şoku atlatamadan ikinci tur gülleler fırlatıldı. Bunlardan biri kalkanlarını tepelerinde tutan bir grubun üstüne düştü, demir kalkanlar teneke parçası gibi yamuldu. Kalkanların altındaki grup çığlıklar içinde canlarının derdine düşmüştü. İkinci bir gülle mancınıklardan birinin ayağına isabet etti ve platformun dengesini bozdu.

"Yıkılıyor!.. Kaçın!" diye bağırdı adamlardan biri.

Koca mancınığın kolu bir ağacın yere yıkılması gibi çatırdayarak yan yattı. Yere düştüğünde bir grup asker de onun altında kalarak öldü.

"Suriyeli!" diye haykırdı Turgut Alp.

Ama çok geçti. Suriyeli, yıkılan mancınığın altında ezilmişti.

Türklerin attıkları alevden gülleler ise karşı tarafta tahribat yaratmaya devam ediyordu. Mancınıklar yakınlaştırıldıkça gülleler hem duvarlara daha şiddetli çarpıyor hem de bazıları duvarların ardına aşarak kalenin içine düşüyor ve burada tarifsiz bir kaos yaratıyordu.

"Geliyor!" diye bağırdı Rumlardan biri. Duvarların üstündeki askerler çil yavrusu gibi bir o tarafa bir o tarafa dağıldılar.

Duvarları aşan bir gülle, katapultlardan bir tanesine çarptığı gibi kalasları alevler içinde bıraktı. Ateş o sırada katapultu atışa hazırlayan bir grup Rum askerine de sıçradı. Üç ayrı asker ateşi söndürmek için can havliyle koştukça alev daha da harlanıyordu.

Dukas, Helmut Johannes'in yanına gelerek, "Kalenin doğu ve güney burçları güllelerle dövüle dövüle iyice parçalanmaya başladı," dedi endişeyle. Bahsettiği kısımlardaki mazgalların dişleri hepten kaybolmuş, surların tepesindeki askerler açıkta kalmışlardı. İnegöl kalesinin mazgalları artık ağzında birkaç dişi kalmış yaşlı bir adama benziyordu.

"Bana bilmediğim bir şey söyle!" dedi Helmut kızarak. Adamı itti ve açılan duvarları kapatmak üzere doğu burçlarına doğru hareket etti.

Dukas, "Sen nasıl benimle böyle konuşuyorsun?" diye çıkışacak oldu ama Helmut ortadan kaybolmuştu bile.

Osman "Okçular!" diye bağırdı. Ak Timur ve Konur Alp kendi birliklerine aynı emri tekrarladılar. Birkaç yüz kadar okçu hemen yaylarına yapıştılar, dizlerinin üzerine çöktüler ve kaleye ok yağdırmaya başladılar. Doğu duvarında açılan gediklerden ve parçalanan mazgalların arasından görebildikleri her yere nişan alıyorlardı. Bazıları da okları surların üzerinden aşırtarak kalenin içine düşürüyor, bu şekilde artık kime denk gelirse savunmanın direncini kırmaya çalışıyorlardı.

Aynı şekilde Rumlar da artık iyice diplerine gelen Türklere ok atıyorlardı. Her iki taraftan da birileri sürekli yere yığılıyordu. Duvarların üstündeki bir Rum askeri bir yanağından girip diğerinden çıkan bir okla surların dibine düşerken, karşı tarafta bir Türk gırtlağından saplanan okla kan tükürerek yere yığıldı. Bir Rum muhafız tam kasıklarına yediği okla kalenin içine düştü, öte tarafta bir Türk tam göğsüne yediği bir çubukla dizlerinin üzerine çökerek şehit düştü. İnegöl Kale-

si'nin önü artık tam bir cehennem alanı gibiydi. Her iki tarafta da ölenler, çığlık atanlar, bacakları kopanlar, karnı deşilenler, gözünden şişlenenler ardı ardına yere yığılıyordu.

Ak Timur, "Güneydoğu duvarları, Reis," diyerek Osman Bey'e eliyle işaret etti. "Yıkılmak üzere!"

Mancınıklar bu duvarları dövmeye devam ediyordu. Güneydoğu duvarlarına isabet eden son bir gülle daha ortalığı toz duman etti ve Türklerin zafer çığlıkları arasında bu bölgede bir metrelik bir gedik açıldı. O sırada duvarın arkasında bulunan Rum askerler sanki yatak odalarına birisi girivermiş gibi kendilerini açık ve savunmasız hissettiler. Kale kumandanı hemen payendecileri toplayarak bu bölgenin derhal kapatılmasını emretti.

Osman, "Fazla vaktimiz yok," dedi. Rumların ellerindeki insan ve malzemeyle burayı kısa zamanda tamir edebileceklerini biliyordu.

Kayı Beyi, Ak Timur'a baktı. Osman'ın ona neyi sorduğunu çok iyi biliyordu. "Henüz hazır değil," der gibi başını iki tarafa salladı. Osman Bey'in beklediği şey henüz tamamlanmamıştı. Ak Timur sürekli arka saflara gidip geliyor ve Osman Bey'i bilgilendiriyordu. Fakat Osman beklemeyi göze alamazdı. Elinde ne varsa onunla harekete geçmeliydi.

"Dabbeciler!" diye seslendi Türk Beyi.

Türklerin savaş hatlarını arkadan yararak üç ayrı yapı öne doğru geldi. Adamların başında Akça Koca vardı. Bunlar tepeden bakıldığında dev kaplumbağalara benziyorlardı. Küçük bir kulübenin çatısını da andıran bir düzeneğin kenarından kaplumbağanın ayakları gibi tekerler çıkıyordu. Paravanın tepesi önce tahtalarla sonra da ıslak hayvan postlarıyla kaplanmıştı. İslam ordularının kuşatma savaşlarında icat ettikleri bu yapıya "dabbe" denir ve küçük grupları ok darbelerine koruyarak ön saflara taşımaya yarardı.

Cavlak, "Bunlar da ne böyle?!" diyerek hayretle dabbecileri izliyordu. Hayatında ilk defa böyle bir şey görüyordu.

Çatının altına on beş kişi sıkış pıkış giriyor, ayaklarıyla hem ilerliyorlar, hem dabbeyi itiyorlar, bu şekilde surların dibine kadar oklar ve taşlardan zarar görmeden yaklaşabiliyorlardı. Osman Bey bunlardan iki tanesini arka arkaya dizdirip az önce yıkılan duvarın dibine gönderdi.

Helmut Johannes ne olduğunu anlamıştı. "Son hücuma geçmeden önce Türk askerleri dabbelerin altına saklanarak hendekleri doldurmaya çalışacaklar," dedi Dukas'ın yanına gelerek. "Buradan kaleye bir hat oluşturmayı deneyecekler." Helmut surlardan aşağı baktığında buradan yıkılan taşların zaten hendeğin o kısmını iyice doldurduğunu gördü. Alman, bir an önce dabbecilerinin önünü kesmenin bir yolunu bulmalıydı.

Dabbeciler hemen işe koyuldular ve arka hatlardan taşıdıkları tahtalarla ve molozlarla önlerindeki hendeği doldurmaya başladılar. Onların tepelerindeki askerler aşağıya ok yağdırmaya başladılar ama dabbe müthiş bir paravan vazifesi görüyor ve Türkleri bu oklara karşı koruyordu.

Bu sırada mancınığın attığı güllelerden bir tanesi daha, bu sefer doğu duvarında koca bir çatlak oluşturdu. Duvar yıkıldı yıkılacaktı. Osman, bir dabbeci grubunu da hemen bu duvarın önündeki alana, hendeğin yanına gönderdi. Fakat bu bölümde hendek iyice genişti ve duvar yıkılsa bile kolay kolay aşılamayacak bir engel teşkil ediyordu.

Türk hattı surlara genel olarak iyice yanaşmaya devam ediyor, kalenin önündeki çemberi iyice daraltıyordu. Öte taraftan Rumların katapultlarından gelen gülleler düştükleri yerlerde suya atılan taşın oluşturduğu halkalar gibi dalga dalga ölü ve yaralı yığınları oluşturuyordu. Şehit düşenlerin yerlerini hemen arkadan gelen diğerleri dolduruyordu.

Helmut Johannes yıkılan duvarın yanındaki bir kuleye geçti ve adamlarına dabbecilere ucu ateşli oklar atmalarını emretti. Mesafe çok yakın olduğu için oklar ateşler sönmeden hedeflerine isabet edebiliyordu. Rum askerler hemen oklarını kovaların içinde hazır ettikleri simsiyah zift yağlarını batırıp çıkardılar ve hendekleri doldurmaya çalışan dabbecilere nişan aldılar. Fakat Türkler bunu düşünmüş ve dabbenin paravanlarını ıslak, bazıları henüz yüzülmüş hayvan derileriyle kaplamışlardı. Oklar bu derilere batsa bile uçlarındaki küçük ateşler hemen sönüyordu. Ama oklardan biri Akça Koca'nın sağ koluna isabet etti. Ok, Akça Koca'nın boynundan eksik etmediği atkısının ucunu delip geçmişti. Deneyimli gazi zifte batırılmış oku hemen ileri itti ve ucu dışarı çıktıktan sonra onu çatırt diye kırıp çubuğu saplandığı yerden geri çekti.

Helmut Johannes ise eğer bu dabbecileri hemen durdurmak istiyorsa çok daha etkili bir ateşe ihtiyacı olduğunu görüyordu.

Doğu Roma İmparatorluğu'nun bin yıllık alamet-i farikasını devreye sokmanın zamanı gelmişti: Yunan ateşi.

Helmut Johannes, Türklere ateşle oynamanın ne demek olduğunu gösterecekti.

49

Mihal, "Helmut kolay kolay pes etmeyecektir," dedi. "Hırvat Viktor ve Akritay şövalyeleri bugünü Türklerin kökünü kazımak için bir fırsat olarak görüyorlar."

Harmankaya tekfuru, ordugâhta yaralıları dolaşan ve adamların son durumunu denetleyen Osman Bey'in hemen yanı başında yürüyordu. Surlardan sekiz yüz metre kadar ötede, Rumların ok menzilinin dışına kamp kurmuşlardı. Saldırı hattının az gerisindeydiler. Yüzü aşkın çadır Osman'ın otağının çevresinde dalga dalga yayılıyor, ortalık, çadırların arasına yakılmış ateşlerle aydınlanıyordu. Gecenin kim bilir kaçıydı, ama herkes ayaktaydı.

Molla Sinan ve Kumral Abdal yaralılara bakıyor, Dursun Fakı daha ağır yaralıların teker teker başına giderek dua ediyordu. Sağlam olan askerler kılıçlarını biliyor, boşalan ok tirkeşlerini Cihangir'in gönderdiği sandıklardaki oklarla dolduruyor, bazıları da İlboğa ve Nuri'nin başında bulunduğu kazandan bir tas çorba içmek için sıra bekliyordu. Samsa Çavuş sürekli mızraklarını sayıyor, hep yeterince mızrağının olmadığından yakınıyordu. İnşaatla görevli askerler omuzlarında taşıdıkları kalasları mancınıkların ve diğer kuşatma araçlarının tamirinde kullanıyorlardı.

Kampın her tarafından bir çekiç, tokmak ve metal sesleri geliyor, Osman yapılan her bir işi tek tek kontrol ediyordu. Sağlam kalan Türkler karınca gibi bir o tarafa bir bu tarafa sürekli bir şeyler taşıyorlar, bir şeyler tamir ediyorlardı.

"Helmut denen Katolik'in Germen topraklarındaki Schwarzburg Şatosu'nu bir ay süren bir kuşatmada tek başına savunduğunu ve kurtardığını anlatırlar her zaman," diye devam ediyordu Mihal. "Aya Nikola'nın kaleyi ona teslim etmesi boşuna değil."

Osman Bey'in öte tarafındaki Ak Timur, "Sen bizi yüreklendirmeye mi çalışıyorsun, yoksa vazgeçirmeye mi?!" diye sordu anlatılanlara kızarak.

"Ben sadece gerçekleri anlatıyorum," diye savundu kendini Mihal. "Neyle yüz yüze olduğumuzu bilmemiz gerekiyor."

Ak Timur, Kumral Abdal'ın az önce sardığı koluna baktı. "Neyle yüz yüze olduğumuzu gayet iyi biliyoruz!" diye cevap verdi. Parçalanan mancınıklardan sıçrayan bir kalas parçası kolunu delmişti. Neyse ki Molla Sinan üç parmak kalınlığındaki kıymık parçasını Ak Timur'un kolundan çıkarmış ve yarayı temizlemişti. "Hem ne zamandan beri Almanlar Rumların hizmetinde çalışıyor?"

"Aya Nikola sinekten yağ çıkaran bir adamdır," dedi Mihal. "Helmut'un Kudüs'e giderken topraklarından geçeceğini öğrenmiş. Onu sarayında bir güzel ağırlamış ve kalesinin muhafızlığını yapması için onu altına boğmuş. O gün bugündür, İnegöl kalesi hep Helmut ile anılır."

Osman'ın ağzını ise bıçak açmıyordu.

Yanlarına gelen Konur Alp, "Usta," dedi bir şey söylemek ister gibi ama endişeyle Mihal'in ve Ak Timur'un yüzlerine bakmakla yetindi.

Osman Alp durdu ve "Durum nedir?" diye sordu Konur Alp'e.

"100'den fazla ölü var," diye cevapladı Konur Alp isteksizce. "300'den fazla da yaralı."

Rakamlar Osman'ın tahmin ettiğinden çok daha fazlaydı.

"Peki ya savaşacak durumda olanlar?" diye sordu Osman.

"900'den daha az." Konur Alp ve Ak Timur göz göze geldiler. Bu, küçük bir kalenin fethi için bile düşük bir rakamken İnegöl için devede kulak kalıyordu.

"Üstünlük onlarda," dedi Konur Alp. "Neredeyse bire beş."

"Sayısal üstünlüğün onlarda olduğunu biliyorum," dedi Osman. "Bu mücadele hiçbir zaman eşit şartlarda olmadı. Bugün de öyle olmayacak." Osman, rakiplerinin her zaman daha güçlü, daha fazla ve daha deneyimli olduğunu biliyordu. Onun kendine güvenmesini sağlayan şey sayısal veriler değildi. Çok daha başka bir şeydi. Düşmanlarının asla sahip olamayacağı bir şey.

"Ya oklar?" diye sordu Osman Bey.

"Cihangir'in gönderdiği sandıklar tükenmek üzere," dedi Konur Alp.

O sırada Kumral Abdal koşa koşa Osman'ın karşısına çıktı. Soluk soluğaydı ve endişeliydi: "Akça Koca," dedi, "Durumu fena!"

Osman Bey, Akça Koca'nın yanına gittiğinde onu yerde yatarken buldu. Alp'in yüzü bembeyazdı. Başında Molla Sinan duruyor, elindeki tahta kabın içine hazır ettiği bitkisel karışımı alpin kolundaki yaraya sürüyordu. Akça Koca'nın sağ omzu ile dirseği arasına bir ok isabet etmişti. İlk başta onun kolayca kapanabilecek basit bir ok yarası olduğunu düşünmüşlerdi.

"Ok, deriyi parçalamış ve içerdeki kasları tamamen yırtmış," diye açıkladı Molla Sinan ayağa kalkarak. Sadece Osman'ın duyacağı şekilde alçak sesle konuşuyordu. "Damarların ucu açıkta kalmış." Hekim, alpin omzundaki deri kayışı

göstererek, "Kanamanın durması için turnike yaptım ama okun ucu ziftli olduğu için yara mikrop kapmış. Ben sarıncaya kadar da oldukça kan kaybetmiş."

Osman, Akça Koca'nın koluna baktığında etin karardığını gördü. Bu hiç de iyiye işaret değildi. Gözlerini tekrar Molla Sinan'a döndürdüğünde duymaktan korktuğu cevabı işitti:

"Geriye tek yol kalıyor," dedi Molla Sinan alpin koluna bakarak.

"Sen delirdin mi?!" diye çıkıştı Ak Timur. "Bu adam kolunun kesilmesindense kellesinin kesilmesini tercih eder! Tüm hayatını gaza ile geçirmiş bir gazinin kılıç tutamaması, yay kuramaması ne demektir sen bilir misin?!"

Konur Alp, molla ile arasına girerek Ak Timur'u geri çekti.

"Ölmesinden yeğdir," dedi Molla Sinan istifini bozmadan. "Hemen kolu kesmezsek yara tüm vücuda sirayet edecek."

Osman Bey çaresizdi, düşünceliydi. Böyle bir şeyin kararını vermek istemiyordu. Akça Koca hem babası Ertuğrul Gazi için hem de kendisi için sadakatle savaşmıştı. Şimdi bu gazinin nasıl olur da 'kolunu kesin!' diyebilirdi ki!

"Osman," dedi Akça Koca yattığı yerden. Herkesin bakışlarını kendisine çekmişti. Dudaklarını zar zor oynatabiliyordu. "Mızmızlanmayı kesin de, yapmanız gerekeni yapın!"

Molla Sinan, tekrar Osman'a döndü onay için. Kayı Beyi çaresiz başını öne eğince, Ak Timur, "Saltuk Alp'i çağırın!" dedi.

Saltuk Alp baltalarından birini ateşin üzerinde iyice kızdırdı. Baltanın yarım ay şeklindeki ağzı kıpkırmızı olunca alp, Molla Sinan'a döndü, "Hazır," dedi.

Akça Koca'yı dümdüz yere yatırmışlar, sağ kolunu yana doğru uzatmışlardı. Bileğin ucundan Ak Timur tutuyordu. Molla Sinan, Akça Koca'nın koluna bağlı turnike kayışı daha

da sıktıracaktı ki, yaralı alp, "Onu değil," dedi zorlukla. "Rahmetlinin atkısını bağla."

Molla Sinan yutkundu. Akça Koca'nın boynundan hiç eksik etmediği ve dilinden hiç düşürmediği, rahmetli karısından yadigâr o sıkı örgülü atkıyı aldı. Alp'in kolunu iyice sıktırdı. Akça Koca'yı kırmamak için onun dediğini yapmıştı ama daha güvenilir olması için alttaki kayışı da alpe hissettirmeden bir delik daha daraltarak yerinde tutmuştu.

Son olarak Akça Koca'nın dişlerinin arasına bir odun parçası yerleştirdi ve "Bunu ısır," dedi. "İhtiyacın olacak."

Molla Sinan tüm gücüyle alpin omzuna abandı ve Saltuk Alp'e baktı. Artık her şey hazırdı.

Saltuk Alp balta elinde Akça Koca'nın yanı başına çöktü ve alpe son bir kez daha baktı. Sonra bakışlarını turnikenin hemen altına odakladı, baltayı nişan almak için hafifçe keseceği noktaya yaklaştırdı ve geri çekti.

Balta tekrar yere indiğinde Akça Koca'nın gözleri kızardı, boğazından acı bir inleme ve gözlerinden yaş geldi. Dişlerini geçirdiği odun parçasını parçalamak üzereydi.

Saltuk Alp kol, omuzdan ayrılınca baltayı hemen çekmedi; kızgın demiri kesik kolun üzerine iyice yapıştırarak eti dağladı. Bu hem yaranın mikrop kapmaması için hem de damarların ucunun kapanması için gerekliydi. Ortalığı, dağlanan et parçalarının kesif kokusu ve isi sardı.

Osman Bey sırtını döndü ve yumruklarını sıkarak İnegöl Kalesi'ne baktı. Ela gözleri karanlığın içindeki bir kartalınkiler gibi alev alev parlıyordu.

BEN, MARKO

Savaşın güç, kuvvet ve cephane işi olduğunu düşünenler budaladır. Hayır, savaş bunların hiçbiri değildir; akıldır.

Doğu'da gezdiğim yıllar boyunca keşifleriyle aklın sınırlarını zorlayan Çinliler ve şeytana pabucunu ters giydiren Moğollar arasında öğrendiğim bir şey var ise, o da savaşı güçlünün değil, akıllı olanın kazandığıdır. En iyi savaşlar sürprizlerle dolu olan, en iyi general, beklenmeyi yapandır.

Bir zamanlar evine fare musallat olmuş bir Wuşi savaşçısı varmış. Fare savaşçının kilerinde ne var ne yok yiyor, ısırıyor, kemiriyor, geceleri de tıkır tıkır evde dolaşarak samurayı uyutmuyormuş. Sinirden küplere binen savaşçı, soluğu hayvan satan bir esnafın dükkânında almış ve durumu anlatmış. Esnaf, "Tam sana göre bir kedim var," demiş ve ona elindeki en çevik, en hızlı kediyi satmış.

Fakat fare bu kediden bile daha hızlıymış ve her seferinde kedinin pençelerinden kaçmayı başarıyormuş. Savaşçı, kediyi esnafa geri getirdiğinde, esnaf bu sefer ona daha iri yarı ve güçlü bir kedi vermiş. Ama fare o kadar akıllıymış ki bu kedi ayakta olduğu zaman deliğinde saklanır, hiç dışarı çıkmazmış. Kedi uyuduğunda da yine eskisi gibi kilerde karnını doyurmaya devam edermiş. Günün yarısını uyuyarak, yarısını da evin içinde dolanarak geçiriyormuş artık.

Savaşçı bu kediyi de geri getirdiğinde esnaf, ona en iyi kedisini verdiğini, yapacağı bir şey olmadığını söylemiş, parasını da adama iade etmiş. Savaşçı sıkıntıyla evine dönerken bir tapınağa rasgelmiş. Karşısına çıkan keşişe durumu anlattığında keşiş şişman mı şişman, yaşlı mı yaşlı bir kediyle kucağında çıkagelmiş. Samurayın şaşkın bakışları altında bu yaşlı ve hantal kedinin farenin işini bitireceğini söylemiş.

Savaşçı buna inanmadıysa da kediyi almış ve eve bırakmış. İki hafta boyunca kedi ya uyumuş, ya karnını doyurmuş ve yerinden neredeyse hiç kalkmamış. Hatta bir ara samuray kediyi tapınağa geri verecek olmuş ama keşiş onunun sabretmesini kediye birkaç gün daha süre vermesini söylemiş. Fare ise kedinin tembelliğine ve hantallığına öyle alışmış ki artık onun gözünün önünde dans edercesine geziniyor, peynirleri midesine götürüyormuş. Yine böyle bir gün fare, kediyi umursamadan kilerden dönerken kedi pençesini farenin üzerine öyle bir geçirmiş ki onu yere çivileyivermiş.

İşte size gerçek savaşçının halini anlatan bir hikâye. Savaşın bir sanat olduğunu asırlar önce anlayıp yazan Sun Tzu'nun kitabını bazen Kubilay Han'ın çadırında o düşmanlarını kılıçtan geçirirken, bazen da bir Çin hükümdarının öldükten sonra kendisini korusunlar diye yaptırdığı topraktan askerlerin arasında okuyup hemen defterime not ederdim. Çin hükümdarları ölmüş gitmiş, yerine yenileri, yeni imparatorluklar gelmiş, ama savaşlarda kazanılan sırlar baki kalmış. Sun Tzu'nun kendi hayat hikâyesi de en az anlattıkları kadar enteresan.

Dönemin Çin hükümdarı bu vezire savaştaki uzmanlığını kanıtlaması için çok zor bir görev vererek onu sınamak istemiş. Hükümdar, Sun Tzu'ya kendi özel hareminde kuş tüyü yastıklarda yatan, ellerini sıcak sudan soğuk suya sokmayan prenslerini bir hafta içinde organize olmuş, ölümden

korkmayan savaşçılar haline getirmesini emretmiş. Sun Tzu bu saray erkânına savaşın adabını öğretmeye kalktığında ise hiç kimse onu dinlememiş. Ünlü savaş stratejisti ise bunlardan hükümdara en yakın iki tanesinin kellesini herkesin huzurunda gövdelerinden ayırınca tüm prensler Sun Tzu'nun anlattığı her şeyi pürdikkat dinleyerek savaşmaya hazır ve nazır hale gelivermişler! Sun Tzu da böylelikle hükümdarın sayıları yüzbinleri bulan ordusunun başına geçmiş ve meşhur *Savaş Sanatı*'nı yazmış. Doğuluların bu konuda yazdıkları o kadar fazla ki elime geçen kitapların pek çoğu bu konuya ayrılmış..

İşte size samurayın kedisini anımsatan başka bir hikâye daha:

İmparator Xuan Zhou horoz dövüştürmeye bayılırmış. Onun horozlarını Ji Xing'in yetiştirdiği hayvanlardan başka yenebilen de çıkmazmış. İmparator, bu işin sırrını öğrenebilmek için horozlarını Ji Xing'e vermiş ve onları en iyi şekilde yetiştirmesini emretmiş.

On gün geçtikten sonra kümeslere gelen imparator, Ji Xing'e horozların hazır olup olmadığını sormuş. "Hayır," demiş Ji Xing. "En küçük seste bile irkilip saldırmaya girişiyorlar."

Bir on gün daha geçtikten sonra imparator horoz yetiştiricisine tekrar gelmiş ve ona yine horozların hazır olup olmadıklarını sormuş. Yine, "Hayır," demiş Ji Xing, "Hâlâ aceleciler. Her hareket eden şeye saldırıyorlar."

Bir ayın sonunda imparator Xuan Ji'ye aynı soruyu sormuş. Bu sefer Ji Xing, "Evet, artık hazırlar," demiş. "Şimdi hiçbir horoz yerinden kıpırdamıyor. Uzaktan bir ağaç kadar hareketsiz görünüyorlar. Kendilerine o kadar güvenerek yerlerinde duruyorlar ki karşılarına çıkan horozlar onlarla kavgaya girişmeye bile cesaret edemeden kaçarlar!"

Aklını kullanabilen savaşçı, doğru hareket ettiğinde kılını bile kıpırdatmadan zaferin sahibi olabilir. Böyle diyor Sun Tzu.

Elbette her savaş bu kadar kolay kazanılmıyor. Savaşçının kendini bildiği, kendi gücünü, bu gücün sınırlarını bildiği kadar rakibini de çok iyi tanıması gerekiyor. Sun Tzu, saldırının rakibin hiç beklemediği bir anda yapılmasının hayati önem taşıdığını anlatıyor. Gerektiğinde her türlü aldatmacanın bu yolda mübah sayılacağını söylüyor ve şu hikâyeyi yazıyor:

Song Hanedanlığı zamanında başkente borçlarını toplamak için gelen bir tüccar varmış. Tüccar, konakladığı hanın ön tarafındaki çayhanede dinlenir, sokağın karşısındaki pahalı ipekliler satan dükkâna girip çıkanları izlermiş. Dükkânın önündeki tezgâhta metresi kim bilir kaç lira olan ipekliler uçuşurmuş.

Tüccar bir gün aynı kendisi gibi çayhanede oturup sürekli o dükkânı izleyen şüpheli iki kişiyi fark etmiş. Adamlar sürekli karşıdaki dükkânı izliyorlar ve kendi aralarında fısıldaşıyorlarmış.

Adamlardan bir tanesi tüccarın yanına gelmiş ve "Biz hırsızız ve o dükkândaki pahalı malları çalacağız. Bizden hiç kimseye bahsetme, yoksa seni de öldürürüz," demişler. Tüccar korkarak, "Beni ilgilendirmeyen şeylere burnumu sokmam," demiş. Hırsız ona teşekkür etmiş ve oradan ayrılmış.

Tüccar, "Bu dükkân hem şehrin ortasında hem de tezgâhları herkesin gözünün önünde," diye düşünmüş. "Eğer bu hırsızlar bu dükkânı soyabilirlerse gerçekten yetenekli insanlar olmalı, bunu izlemeliyim!" Sonra akşama kadar pürdikkat dükkânı izlemiş ama ortada alışveriş eden sıradan insanlardan başka hiç kimse yokmuş. Hava kararıp da yerinden kalktığında ipekçi dükkânında her şey normalmiş.

Tüccar odasına gittiğinde bir de ne görsün, topladığı borçları dâhil tüm eşyaları çalınmış.

Düşmanın dikkatini dağıtmak diye işte buna denir! Onun dikkatini başka bir şeye yönlendirmek ve onu hiç beklemediği bir zamanda, hiç beklemediği bir yerden vurmak!

Çinliler savaşın kitabını yazmışlar. Onlarla aynı topraklardan beslenen Moğollar bu kitabın sayfalarına vahşetin ve barbarlığın başlıklarını eklemişler. Benim şimdi yanında misafiri olduğum Guo Cengiz Kh'an ise sanki hem Çinli hem de Moğol atalarını memnun edercesine barbarlığı ve zekâyı birleştirerek yeryüzünün en büyük vahşetlerine imza atıyor.

Eğer savaş sürprizlerle dolu bir oyun ise, vahşet, Moğollar için bu oyunun basit bir parçası sadece. Dehşet saçmak ve terör, onların en büyük silahları.

Bu yüzden Anadolu topraklarındaki Türkler Batılı şövalyelerin yanında bir de Moğollarla boğuşmak zorunda. Ne var ki, Türklerin savaştaki zekâları ve kurnazlıkları rakiplerininkini aratmıyor.

Anadolu topraklarına gireli beri Türkleri çok yakından izliyorum. Asya'da bir zamanlar Çinlilerle iç içe yaşayan Türkler her ne şart altında olursa olsun yaşamayı, hayatta kalmayı ve kendi ırklarının özelliklerini muhafaza etmeyi başarmışlar. Çinlilerin savaşçılıkta ustalıkları dahi Asya'da onları Türklere karşı korumaya yetmemiş olacak ki benim de günlerce üzerinde yürüdüğüm o büyük duvarı Türklere karşı inşa etmişler.

Evet, Anadolu'daki Türkler de savaş denen oyunun kurallarını çok iyi biliyorlar. Ama onlar rakipleri Moğolların aksine bu işi şeytanlıkla değil, meşru yollarla yapıyorlar. Asya'dan Anadolu'ya göçen yirmi dört Oğuz boyundan biri olan Kayılar adında bir boy var ki onlar Bitinya'da, yani Anadolu'nun kuzeybatısında hem şövalyelerle hem de Moğollara karşı büyük bir mücadele veriyorlar. Kayıların Osman adını verdikleri liderleri hakkında ilk söylenen şey onun sözünün

eri olan biri olduğu. Suçluları cezalandırmakta ve iyilikleri mükâfatlandırmakta geri durmadığını anlatıyorlar. Osman güçlü düşmanlarına karşı gücü yettiği kadar tek başına, yetmediği yerlerde de güçlü ve zeki ittifaklarla oyunun kurallarını zorluyor. Kale kuşatmalarında icat ettiği muhasara kuleleri, birkaç yüz kişilik Haçlı ordularını, birkaç yoldaşıyla zekice alt etmesi, Müslüman keşişlerin (Türkler onlara "derviş" ya da "eren" diyorlar) desteğini kendi Allah inancıyla arkasına alması bu topraklarda dilden dile dolaşıyor, Osman'ın ünü her geçen gün artıyor.

Ama onun savaşçılıktaki ustalığı ve zekâsı en çok da fethettiği yerlerdeki yerli halka, yani Hristiyanlara gösterdiği hoşgörü ile ortaya çıkıyor. Bu şekilde kendi despot tekfurlarından bunalan halk Türkler kalelerine yaklaştıklarında şehri onlara karşı korumak için kıllarını kıpırdatmıyorlar. Bazı Hristiyan toplulukların Osman'a gizlice elçi gönderip kendi köylerine de saldırmalarını istediklerini bile anlatıyorlar. Osman'ın Sun Tzu'yu okuduğunu sanmıyorum ama o sanki bu taktiklerini içgüdüsel olarak uyguluyor... Sun Tzu da bir şehri tek parça ele geçirmek onu yakıp yıkmaktan; insanlarını canlı ele geçirmek, onları öldürmekten yeğdir, diyor.

Tüm bunlara rağmen Osman'ın başarılarına geçici gözüyle bakanlar da var. Çünkü Roma tekfurlarının birer birer Osman'ın eline geçmesi er ya da geç Konstantinopol'u harekete geçirecek ve büyük şehirden gönderilecek bir imparatorluk ordusunun Türkleri tuz buz etmesi an meselesi diyorlar. Şimdilik Osman'ın şansı iyi gitse de bunun çok yakında duvara toslayacağını anlatıyorlar.

Ben, Katolik ve İtalyan Marko ise, ne Rumların ne de Türklerin tarafını tutuyorum ve Asya'da öğrenmeye başladığım savaş oyunun Anadolu'da nasıl evrildiğini zevkle izli-

yorum. Asya'daki Çin hükümdarının kilden yapılmış Terra Kota ordusu gibi gün gelip de tüm ordular toprak olduğunda benim bu notlarım yaşayacak. Ve benim Sun Tzu'nun savaş sanatını okuduğum gibi birileri de benim seyahatnamemi okuyacak ve şaşacak. Ordular başka ordulara, savaşçılara başka savaşçılara, imparatorlar başka imparatorlara yol verecek. Biz seyyahların yerini de elbet başka yazarlar, başka kalemler alacak.

İşte o zamana kadar ben Marko, yazmaya ve anlatmaya devam edeceğim...

50

Rum askerler cephanede sürekli hazır bulundurdukları tahta kasaları özenle surlara çıkardılar. Kasaların içinde taşınırken zarar görmemeleri için samanların içine istif edilmiş seramik kaplar ve şişeler vardı. Bazısı bir kandili, bazısı da bir çam kozalağını andıran bu cam şişelerin içinde Yunanlıların bin yıllık sırrı yağ karışımı bulunuyordu.

Helmut Johannes, "Fırlatın!" diye bağırdı.

Adamlar vakit kaybetmeden ellerine birer tane şişe kaptılar ve şişelerin ağızlarındaki fitili ateşleyip kollarının güçleri yettiği kadar önlerindeki dabbecilere fırlattılar. İlk birkaç atış hendeğe, suların içine düştü ama bunlar bile hendek duvarlarına çarpar çarpmaz kırılarak ateş aldı. Türkler tekrar dabbecilerle birlikte hendeklerin dibine kümelenmişlerdi.

Cavlak, "Adamlar suyu yakıyor!" dedi. "Bu ne menem bir şey!"

"Yunan ateşi," dedi Aykut Alp. "En büyük özelliği hangi şartta olursa olsun, suda bile tutuşmasıdır." Onun da pek çoğu gibi morali altüst olmuştu.

Üçüncü şişe dabbecilerin tam çatısına isabet etti ve birden harlayarak paravanın tamamını alevler içinde bıraktı. Şişenin içinden sıçrayan yağ adamlardan bazılarını omuzlarına ve ka-

falarına denk geldi. Yağın dokunduğu yer hiç sönmemesine tutuşuveriyordu.

Kale kumandanı, "Okçular!" diye bağırdı.

Yanan dabbelerin altından kaçanlar can havliyle kendilerini dışarı atınca surlarda ok yağdırmak için hazır bekleyen Rum askerlerin öldürücü çubuklarıyla hemen şişlendiler. Birkaçı da hendekten su taşıyarak paravanı söndürmek için dışarı çıkınca oklarla yüz yüze geldiler. Dabbecilerden bir gruba önderlik eden Saltuk Alp kendini son anda kurtarmıştı.

Osman Bey uzaktan olup biteni öfkeyle izliyordu. Kuşatmadaki hücum yolunu açması gereken en önemli silahı gözleri önünde cayır cayır yanıyordu. Üstelik açıkta kalan duvar koca kalaslarla ve taşlarla kapatılmak üzereydi. Ak Timur'un yüzündeki ifade hâlâ değişmemişti; Osman'ın beklediği şey henüz hazır değildi.

Başka bir dabbeci grubu önde yanmaya devam eden aracı ileri doğru ittirdi ve onu artık iyice dolmaya başlayan hendeğin içine atarak kendilerine yol açmaya çalıştı. Bedenlerine yağan oklardan kalkanlarıyla korunmaya çalışıyorlardı. Çok geçmeden önde küle dönen dabbenin yerini kendileri aldılar ve hendeği doldurmaya devam ettiler. Fakat bu paravanın da yeni bir ateş bombasına maruz kalması an meselesiydi.

Paravanın içindeki Türklerden biri hendeğin içinde yeterince moloz ve tahta biriktiğine inanarak daha fazla sabredemedi ve kılıcını çekip kendini suyun üstünde beliren molozların orasına burasına ve az önce yanmaya başlayan eski dabbenin üzerine basarak hızlı hızlı adımlarla sıçradı. Hendeği bata çıka aşıp karşı tarafa geçti.

Adam "Allahu Ekber!" diye bağırarak şevke gelmişti ki tam göğsüne yediği bir okla şişlendi. Ama askerin karşıya geçmesi Türklere ihtiyaçları olan güveni fazlasıyla vermişti.

Osman Bey bunun üzerine "Kuşatma merdivenleri!" diye bağırınca upuzun merdivenler öne çıkarıldı.

Konur Alp, "Henüz bunun için erken değil mi?" dedi ama Osman, "Artık zamanımız kalmadı, ya şimdi ya da hiç!" diyerek ona karşılık verdi.

Bazılarının boyları on beş metreyi bulan bu merdivenleri karşılıklı onar kişi tutuyordu. Bir elleriyle merdivene yapışıyor, diğerleriyle kalkanlarını başlarının üzerlerinde tutuyorlardı. Osman Bey'in emriyle ileri atıldılar. Oklar birer sivrisinek gibi vızır vızır yanlarından geçiyor, kalkanlarına çarpıyor, önlerine ve arkalarına düşüyordu. Kollarına ve bacaklarına okların isabet ettiği askerlerin yerlerini hemen yenileri alıyor ve hızla hendeklere koşmaya devam ediyorlardı. Türk okçuları da arka saflardan sürekli surların üstündeki mazgallara nişan alarak hücum edenleri korumaya çalışıyorlardı.

Bu sırada kaledeki katapultlardan çıkan bir gülle üçüncü mancınığı da kereste yığınına dönüştürdü. Doğu duvarlarına gönderilen dabbeciler de yunan ateşiyle cayır cayır yanmaya başladılar.

Merdivenli ilk grup henüz ayakta kalan dabbecilerin altından geçerek hendeğin doldurulmuş kısmına girdi ve bata çıka karşı tarafa geçti. Merdiveni hemen dikleştirerek duvara dayadılar. Onların ardından hemen bir başka merdivenli grup daha aynı yerden geçip on metre kadar öteden, duvarın başka bir noktasından merdiveni duvara dayadı. Doğu duvarlarındaki dabbeciler henüz hendeği dolduramadan Yunan ateşine maruz kalmışlardı ama bazı askerler bunu umarsamaksızın hendeğe atladı. Kimi yerlere basarak, kimi yerlerde boğazlarına kadar suya gömülerek, yüzerek, bata çıka merdiveni hendeğin öbür tarafına geçirdiler ve duvara dayadılar. Bir başka grup ise suya hiç girmeden hendeğin dar olduğu bir alanda merdiveni köprü gibi bir uçtan bir uca attılar ve üstünden

hızla karşı tarafa geçtiler. Aceleyle hareket etmek zorunda kaldıklarından bazıları dengelerini yitirip kalkanlarını başlarından kaçırıyor ve hemen tepeden gelen oklara hedef oluyorlardı.

Dukas, "Yarım düzine merdiven duvarlara dayandı!" diye söyleniyordu.

Türkler hızla surlara çıkmaya başladılar. Mancınıklar da merdivenlerin olmadığı aralıkları döverek Rum askerlerin dikkatlerini tek bir noktaya odaklamalarını engelliyordu. Merdivenlerle surların dibinden yukarıya doğru o kadar çok asker çıkıyordu ki tepeden bakıldığında Türkler sanki boylarından on, yirmi kat daha büyük, ortalarına aldıkları koca bir ekmek parçasına tırmanan yüzlerce karıncayı andırıyordu. Duvarlara tırmanma işi şimdiye kadar Türklerin lehine gidiyor gibi gözüküyordu.

"Ben onların hesabına bakacağım," dedi Helmut. Bildiği bir şey var gibi konuşmuştu.

Alman kumandan buna hazırlıklıydı. O, duvarlarından yüzlerce metre uzaklıktaki Türklere ok isabet ettirmeye çalışmaktansa diplerine kadar gelen düşmanlarına az sonra yapacağı türden bir muameleyi tercih ederdi.

Kale kumandanı "Kazanlar!" diye bağırınca, surlardaki askerler ocakların üzerinde hazır beklettikleri zift kazanlarını kulplarından koca kalaslar geçirerek kaldırdılar. Her bir merdivenin tepesinden ikişer üçer kazanı bu şekilde Türklerin üzerlerine boşalttılar.

"Hassiktir!" dedi Cavlak uzaktan tüten kızgın yağın mazgallardan boşaldığını görünce. "İşte bu çok kötü oldu!"

Bazı askerler kalkanlarıyla ziftten korunabilse de askerlerin çoğu bu kızgın yağdan kaçamadı. Zift tene değer değmez önce deriyi deliyor, sonra iç organları ve damarları deşiyor, kemiğe kadar ilerliyordu.

Bir Türk saçlarına isabet eden yağ ile birlikte müthiş bir acı hissetti. Yağ, kafa derisini delip kafatasını eritti ve beynine kadar aktı. Bir başka Türk'ün omzuna damlayan yağ adamın mintanını yaktı, derisini bir elbise gibi soydu ve adamın omuz kemiklerini açığa çıkardı. Yağ bir başka Türk'ün sağ kulağından içeri girdi ve adamın gırtlağına kadar yakarak ilerledi.

Merdivenin en tepesinde, mazgallara tam ulaşmak üzere olan bir Türk tepesine bakarken bu kızgın yağa isabet etti ve adamın burnundaki kıkırdak kemikleri, dudakları ve göz bebekleri birkaç saniye içinde eriyip tütmeye başladı. Adam çığlık atmaya bile fırsat bulamadan yere düştüğünde yüzünün kemiği ortaya çıkmış, erimiş kan ve deri artıklarının arasında bir yaratık gibi kalıvermişti.

Helmut Johannes, "Ateş!" diye emredince Rum askerler bu sefer az önce yağa buladıkları insanların ve merdivenlerin üzerlerine meşaleleri bırakıverdiler. Surların dibi birdenbire harlandı ve yüzlerce asker alev aldı. Merdivenler de tutuştu ve cayır cayır yanmaya başladı.

Yanan insanlar can havliyle çırpınıyorlar, kendilerini yerde yuvarlayarak ateşi söndürmeye çalışıyorlardı. Bu vahşetten aklını yitirmeyip de soğukkanlı düşünebilenler kendilerini hemen hendeğin içine atıyorlar, vücutlarının en azından geri kalanının yanmasını engelliyorlardı. Merdivenlerin en tepesine ulaşıp da kendisini mazgallara atabilenler ise Rum askerlerin kılıç ve kargılarıyla yüz yüze geliyorlar ve ezici çoğunluğun önünde kıtır kıtır doğranıp aşağıya atılıyorlardı.

"Vurun! Saplayın! Kesin! Hepsini öldürün!" diye emirler yağdırıyordu Dukas.

Osman Bey başta olmak üzere tüm Alpler karşılarındaki bu manzarayı dehşet içinde izliyorlardı. Hepsinin de dili tutulmuştu. Karşılarına adeta cehennemden bir pencere açılmıştı da ona bakıyorlardı. Yanan bedenler, tüten suratlar,

alev içinde kalan kollar ve bacaklar... Rumlar ise artık zafer çığlıkları atıyorlardı.

"İşte böyle!" diye zaferle bağırdı Helmut Johannes. "İşte böyle canınıza okuyacağız! Tanrı'nın belaları! Siz kiminle baş ettiğinizi sanıyorsunuz!"

Alman kumandan artık bu kuşatmanın tam olarak kendi lehlerine döndüğünden emindi.

Osman Bey, İnegöl tekfuruna yenilmek üzereydi. Bahtı nedense ikinci seferdir bu adamın orduları karşısında tıkanıyordu. Böyle bir mağlubiyet sonrası İnegöl tekfuru Bitinya'da iyice yüz bulacak ve belki de teker teker Türklerin Rumlardan aldıkları yerleri geri almaya kalkışacaktı. Osman Bey'in ise diğer aşiretler arasında artan itibarı son bulacak ve liderliğiyle birlikte Türklerin yükselişi de bitecekti. Her şey bu duvarların dibinde son buluyordu.

Kale duvarları dibindeki cehennemi azabın karşısında Türklerin mancınıkları durdu. Okçular ok atmayı bıraktı. Dabbeciler çalışmayı kesti. Türk hattı ilerlemeyi bıraktı.

Herkes Osman'ın yüzünü gözlüyordu.

Geri çekilme vakti gelmişti.

Bugün, Osman'ın yenilgiyi kabul edeceği gün olacaktı. Herkesin aklından geçen buydu.

Osman'ın gözleri ise Ak Timur'un üzerindeydi.

51

Helmut Johannes ve adamlarının zafer çığlıkları birden kesilmedi. Duvarların dibindeki ateş neredeyse mazgallara kadar yükseldiğinden gözleri alevle kamaşmıştı ve hendeklerin arkasındaki karanlığı tam olarak seçemiyorlardı. Yanan Türklerin çığlıkları kulakları delecek gibi mazgallara yükseliyordu.

Askerlerden bir tanesinin gözü ilerdeki hattı seçebildiğinde hayalet görmüş gibi oldu, yüzünün rengi attı.

"Bu da ne böyle?!" dedi adam çenesi düşerek.

"Cehennem zebanileri!" dedi bir diğeri elini mazgallara dayayarak.

Helmut Johannes, Dukas ve Hırvat Viktor başlarında bulundukları birliklerin arasından sıyrılıp birkaç adım öne ilerlediler ve hendeklere doğru yaklaşan, birer sur boyundaki devlere bakakaldılar.

Surlardaki adamlar sanki anında bulaşan bir hastalığa yakalanmış gibi teker teker donup kalıyorlardı. Sanki görünmez bir el hepsinin yüzünü beyaza boyuyordu. Şaşkınlıkla önlerinde beliren manzaraya bakakalmışlardı.

Bir tanesinin "Aslan!" diye haykırması uzun sürmedi.

Bir diğeri, "Türk Aslanları!" diye düzeltti.

Türk hatlarının ortalarından belki yirmi insan boyunda, metrelerce yükseklikte üç karartı, lacivert gökyüzünün altında, hilalin ışığıyla birlikte yükseliyordu. Her biri birer dağı andıran bu karartılar homurdanan birer dinozor gibi ağır ağır duvarlara yaklaşıyorlar, yaklaştıkça gacır gucur sesler çıkarıyorlardı.

Fakat bunlar ne birer hayaletti ne de gerçek aslan. Bunlar Osman'ın mühendislerine bizzat tasarlattığı muhasara kuleleriydi ve nihayet inşaatları bitmişti. Kuşatmanın başından beri Osman bunların bitmesini iple çekmiş, Ak Timur'u bunların inşaatına sorumlu kılmıştı.

Doğu Roma İmparatorluğu bu kulelerle birkaç asır önce Türkler ve Arapların saldırılarında tanışmış ve Yunanlılar bunlara "Aslan" lakabını vermişlerdi. Normal taş bir kuleden tek farkının tahtadan yapılışı olan bu yapılar oklara ve ateşlere karşı ıslak hayvan derileriyle ve tüylü postlarla kaplıydı. Gittikçe daralan üst kısmı özellikle bu tür postlarla kaplı olduğundan bir aslanın yelesini andırıyordu. Hem derilerin hem de kerestelerin renginden ötürü de doğal bir sarı renge sahipti. Bu yüzden Türklerin muhasara kuleleri kıçını yere koyup dimdik oturan bir aslan bedenini andırırdı. Tepedeki asma köprü açıldığında ise aslan ağzını açmış gibi olurdu.

"Muhasara kuleleri!" sözü çıktı Helmut'un ağzından.

Dukas, "Hiç bu kadar yüksek ve büyük olanını görmüş müydün?" diye sordu aynı şaşkınlıkla.

Rumlar bu kulelere alışıktı ama bu kadar cüsselilerini ne Helmut ne de başka bir Batılı görmüştü. Osman'ın mühendisleri bunları kuşatmadan günlerce önce çizmişler, küçük modellerini yapıp Osman Bey'e göstermişlerdi. Osman Bey ne olursa olsun kulelerin çok yüksek olmasını emretmişti. O, İnegöl Kalesi'nin methini en başından beri biliyordu ve o kalenin yüksek duvarlarını aşmak, İnegöl'ü fethetmek istiyorsa

bu devasa kulelere ihtiyacı olacağını biliyordu. Bu yükseklik için tabanın tepeye göre daha geniş olması ve köşe başlarını tutan ana iskeletin çok sağlam çatılması gerekiyordu. Aksi takdirde kule sağa sola ya da ileri geri yatabilirdi. Bütün her şey tam bir gizlilik içinde gerçekleştirilmeli ve düşman iyice yorulduğunda bu kuleler ileri sürülmeliydi.

Osman Bey, hücumun başarısız sonuçlanmasının ardından tekrar Ak Timur'a bakmış ve artık kulelerin hazır olduğu işaretini almıştı. Her bir kulenin yanında bulunan devasa tekerleklerin sağına ve soluna otuzar kişi geçiyor ve önlerindeki kazıklara tüm gücüyle abanıyorlardı. Büyük Venedik kalyonlarının kalın küreklerini çeken forsaları andıran bu adamların tek farkı önlerindeki kalasları çekmemeleri, tam tersine olabildiğince itmeleriydi. Kulelerin ayağındaki, her biri bir insan boyundaki tekerler de bu engebeli arazide onların hareketini kolaylaştırıyordu. Savunmadaki askerler surların ve burçların dibindeki dabbeciler ve merdivenlerden çıkan savaşçılarla uğraşırken Osman gece karanlığında bu kuleleri ağır ağır ileri sürmüştü.

Osman Bey, Gazi Rahman ve Kardeşler her biri bir kulenin hareketinden sorumluydu. Alpler, adamlarına sürekli "İii-it!" diye bağırıyorlardı. Onlar bağırdıkça adamlar itiyor, Türk aslanlarını kalenin dibine iyice yaklaştırıyorlardı. Kulelerin önlerindeki gruplar da ellerinde büyük tahta paravanlar tutuyorlar ve kuleleri çekenlere gelebilecek okları engelliyorlardı. Askerler az önce surların dibinde gördükleri dehşet karşısında iyice hınçlanmışlardı. Yanarak şehit olan yoldaşlarının intikamını almak için sabırsızlanıyorlardı.

Kale kumandanı bu dev kuleler karşısında yaşadığı şaşkınlığı attıktan sonra "*Ballista!*" diye bağırdı. Türkler son kozlarını oynuyorlarsa eğer, onun da elindeki son silahını sahaya sürme zamanı gelmişti. Deneyimli kumandan aslanları sadece bir şeyin alt edebileceğini biliyordu ama hızlı hareket etmeliydi.

52

Osman Bey'in dev aslanları Rumlar daha şaşkınlıklarını üzerlerinden atamadan, alevleri yararak ilerledi ve hendeklerin önünde durdu.

Türk Beyi, "Köprüler!" diye bağırdı.

Gazi Rahman ve Kardeşler onun emirlerini kendi kulelerinde tekrarladılar ve üç kule de sanki kükrüyormuş gibi ağzını açtı. Boyları on metreye varan asma köprüler hızla surların üzerine yığıldı. Hendeğin öte tarafına geçmek zorunda kalmadan köprüler surlara dayanmıştı.

Osman Bey bir ara başını kaldırıp, gökyüzüne, hilale baktı ve tekrar kaleye dönüp "Hücuum!" diye bağırdı.

Köprüler mazgalların üzerine değer değmez onlarca asker surlara akın etti. Sanki taşan bir barajdan fışkıran su gibi kalenin içine Türk askeri akmaya başladı. Rum askerler ilk dalgayı uzun mızraklarla göğüslediler. Türkler daha köprüden sura ayak basmadan mızrakların uçlarını Türk savaşçılara saplıyorlardı. Askerler kimisini suratından, kimisine karnından, kimisini de göğsünden şişliyor ve surların dibine gönderiyorlardı.

Fakat Osman Bey kuleyi öyle bir tasarlatmıştı ki kulenin dibinden onlarca insan merdivenlerle ikinci ve üçüncü katlara

çıkarak hemen asma köprünün dibine geliyor ve az önce yere düşenlerin yerlerine yeni askerler geliyordu. Aslanın ağzı sürekli gürül gürül akan bir şelaleyi andırıyordu. Asker şelalesi..

Osman ortadaki kulenin asma köprüsüne çıktığında şimşir kılıcını çekti ve "Ya Allah!" diyerek kendini surlara attı. Artık zamanı gelmişti. Ayakları yere değmeden kılıcıyla bir askerin suratını ortadan ikiye ayırmıştı bile. Türk Beyi'nin surlara ayak basmasıyla birlikte diğer askerler de galeyana gelerek "Allah Allah!" diyerek duvarları doldurdular.

Osman Bey karşısına çıkan bir Rum askerinin mızrağını sol elindeki kalkanıyla kesti ve adamın üstüne gidip kalkanı suratına geçirdi. Sağ çaprazındaki bir askerin dirsek darbesiyle burnunu kırdı, hemen önünde duran bir Rum'un kasıklarına dizini geçirdi, sol çaprazındaki şövalyenin kılıç tutan kolunu budadı.

Bu şekilde o ve yoldaşları hem kendilerine hem de artlarından gelenlere yol açıyorlardı. Ak Timur ve Konur Alp sürekli Osman'ın birer yanında çarpışıyor, önlerine çıkanları cansız ya da ağır yaralı yere yığıyorlardı.

Bindiği köprünün tepesinden sura atlayan Konur Alp duvarlara düşerken kılıcını düşürmüştü ama eline geçirdiği bir gürzü ustalıkla kullanıyordu. Sol elinde kalkanıyla kendini koruyor, sağ elindeki demir topu önüne gelenin kafasına geçiriyordu. Gürzü bir şövalyenin miğferine geçirince adamın siperi içeri göçtü. Adamın yüz kemikleri parçalanmıştı. Solundan gelen bir kılıç darbesini gürzün sapıyla kesti ve adamın üstüne indirdiği silahıyla onun omuz kemiğini parçaladı. O sırada koluna gelen bir kılıç darbesi kalkanın üstünden aşıp kolunda iki parmak kesik oluşturdu. Canı yandı ama bu onu daha da şevke getirdi. Öte tarafa dönüp de kolunu yaralayan adamın suratına gürzü indirince herifin suratı et ve kan çamuruna döndü.

Kaya Alp çatal uçlu kılıcıyla önüne gelen kılıç ve mızrak darbelerini ustalıkla savuşturuyordu. Alp, düşmanın silahını kılıcının çatalına sıkıştırıyor, sonra ani bir burma hareketiyle rakibinin silahını elinden kaçırmasına neden oluyor, sonra da kılıcı askerlerin bedenlerine çalıyordu.

"Baltalarımın tadına bakmaya hazır mısınız?!" diye bağırdı Saltuk Alp. Dabbelerin içinde mücadele ederken yüzündeki sakalları kandan kızıla boyanmıştı. Koca baltaları Kapan ve Tepen ortaya çıkmıştı. Baltalar her savrulduklarında birkaç Rum'u çığlıklara boğuyordu. Alp, silahlarını Rumların kalkanlarına güm güm indirdikçe adamlar ya sarsıntının şiddetinden duvardan aşağı düşüyorlar, ya da balta, kalkanı yaprak gibi yarıp geçiyor ve adamların bedenlerine işliyordu. Alp'in baltaları kalkanlara vurdukça örsün üzerindeki çekiç gibi , "tın! tın!" yankılanıyordu. Kalkanları yere düşenleri ise daha vahim bir acı bekliyordu. Baltalı Türk kiminin kulağını, kiminin burnunu, kiminin de hepten kellesini ağaç budar gibi buduyordu. Saltuk Alp birinin kolunu kopartmak üzereydi ki adam son anda elini geri çekti. Kolu kurtardı ama parmakları yere düştü.

Samsa Çavuş en tepesine çıktığı muhasara kulesinden sürekli mızrak fırlatıyor, her birini bir Rum askerinin tam göğsüne isabet ettiriyordu. Mızraklarını fırlatmaya daha kuleler ağzını açmadan, duvarlara yirmi-otuz metre kala başlamıştı.

Rum askerlerden bazıları da Türkleri yere yıkıyorlardı. Hırvat Viktor elindeki çatal zıpkını karşısına gelen düşmanının karnına sokup çıkarıyordu. Elindeki sıra dışı silahın ucunda iki sivri çatal ve kenarlarında uçları kıvrık kancalar vardı. Hem bir mızrak gibi insanın bedenini deliyor hem de geri çekildiğinde kancalar ete takılıyor ve saplandıkları yeri parçalayarak geri çıkıyorlardı. Şövalye bunu kimin karnına soksa onu geri çektiğinde kurbanın bağırsakları dışarı çıkı-

yordu. Üstelik silahın sapı bir mızrak kadar uzun olduğundan rakipleri ona ne kılıç savurabiliyordu ne de yatağan.

Hırvat Viktor şimdi karşısındaki bir rakibinin bağırsaklarını dışarı çıkardı. Adamın daha bilinci gitmeden karnına baktığında kıvrım kıvrım bağırsaklarının ve midesinin dışarı aktığını gördü ve cansız yere yığıldı.

Fakat Türklere karşı asıl tehlike başka bir noktadan gelmek üzereydi. Kuzeydoğu burçlarındaki üç Rum askeri, Helmut'un yönlendirmesiyle, ortalarına aldıkları koca bir ballistanın ucunu en sağdaki muhasara kulesine çevirdiler.

Ballista, mekanik Tatar yayının devasa bir çeşidiydi. Yere yatay bir "T" şeklinde yerleştirilen düzenek insanın beline kadar çıkıyordu. Buna çok büyük oklar ve zıpkınlar yerleştirilir ve hem bükme hem de gerilim kuvvetleri oluşturularak çok hızlı bir atış gerçekleştirilirdi. Böyle bir okun bir insanın ya da bir ordunun üzerine atılması pek bir şey anlam ifade etmezdi. Ama şimdi Rumların kullandığı gibi, ihtiyaç duyulduğu bir anda savunmaya sokulması, savaşın kaderini rahatlıkla değiştirebilirdi. Zira ballistanın şimdi üzerinde tuttuğu ok bir insan kolu kalınlığındaydı ve hedefini çok iyi biliyordu.

Helmut Johannes bizzat kendisi balistalardan bir tanesini menzile yerleştirdi. Silahın yanındaki kolu ileri geri çevirerek onun ucunu otuz metre kadar ötede bulunan ortadaki muhasara kulesinin üzerine iyice çevirdi. Bu ballistalardan kuzeydoğu burcunda üç tane vardı ve üçü de ortadaki Türk aslanına karşı özenle konumlandırılmıştı.

Kale kumandanının "Fırlat!" emriyle birlikte üç ballistanın üçünden de devasa oklar fırlatıldı. Her birinin ardına kalın urganlar geçirilmişti. Okların uçları gemi çapalarını andırıyordu ama çok daha sivri ve keskin hatlardaydı. Bu demir çubuklar muhasara kalesinin sağından çeşitli noktalardan hayvan derilerini ve ahşabı rahatlıkla delip içeri girdi.

Kale kumandanı hemen "Çek!" emrini verdi.

Kalenin içindeki askerler urganların bağlı olduğu öküzleri kırbaçladılar. Urganlar hayvanların boyunduruklarına bağlanmıştı ve on adet öküz askerler tarafından da ileriye doğru iplerle çekiliyordu. Ayrıca urganlar ballistaların ardından bir makara düzeneğine bağlandığı için çekme gücü beş kat daha etkili oluyor, on öküzün çektiği urgana elli hayvan asılmış gibi etki yapıyordu. Rumların ballista tekniğinde bin yıllık geleneğin sahibi oluşlarına Alman asıllı Helmut'un mühendisliği de eklenince bu silah, kale muhafazasında harikalar yaratıyordu.

Çok geçmeden kuzeydoğu duvarlarındaki kule ağır yüklü bir kağnı arabası gibi gıcırdayarak sağa doğru yatmaya başladı. "Atlayın! Canınızı kurtarın!" diye bağırdı bu kuleye liderlik eden Gazi Rahman. Devrilmek üzere olan kulenin üzerinden mazgallara sıçradı. Son anda birkaç adamla birlikte kale duvarlarına atlayabilmişti.

Kule, içindeki askerlerin ağırlığıyla da dengesini iyice yitirdi ve yüz yıllık bir çınar gibi yere yatarak paramparça oldu. Kulenin içindeki asma katlar birbirleri üzerine geçti, askerler üst üste bindi, alttakilerin kafaların üstekilerin ayakları üzerinde kaldı. Daha da kötüsü bu kuleden içeriye girmeye hazırlanan yüzlerce asker hendeğin öbür tarafında öylece kala kaldılar.

Kale kumandanın emriyle birlikte Rum okçuları bu askerleri hemen ok yağmuruna tutmaya başladılar. Helmut'un yüzünde pis bir sırıtma peyda oldu.

Gazi Rahman atladığı burcun üstünde birkaç askerle kalakalmıştı. Yaşlı Alp hiç duraklamadan karşısına kim çıkarsa yere yıkıyordu. "Ya Allah!" diyor bir kelle düşürüyor, "Ya Peygamber!" diyor bir kol buduyordu. Tek başına dar bir alanda belki böyle yirmi kişiyi yere yıktı. Ama Rum askerler tek başına kıstırdıkları gaziyi bir çember içine almışlardı. Bir tanesi

Gazi Rahman'a mızrağını soktu çıkardı. Bir başkası kılıcıyla Gazi'nin kılıç tutan kolunu kesti, bir başkası göğsünü ve suratını doğradı. Gazi dizlerinin üzerine düştüğünde bile üzerine gelen üç askeri yere yıkmayı başarmıştı. Askerler bir çekirge sürüsü gibi üzerine üşüştüklerinde Rahman'ın son sözü "Allahuekber!" oldu. "Allahuekber!"

Güneydoğu ucundaki kule ise Yunan ateşi dolu molotoflarla hedef tahtasına döndürülmüştü ve artık her tarafından alevler yükseliyordu. Zaten yol boyunca pek çok katapultun güllesine maruz kalan kule iyice hasar görmüştü. İçinde kalan askerler üçer beşer kuleden aşağıya atlayarak canlarını kurtarmaya çalışıyorlardı. Turgut Alp, kardeşi Aykut Alp'ın da alevlere yakalanmasını son anda engellemişti.

Artık kalenin önündeki tek hücum aracı Osman'ın içeri atladığı muhasara kalesiydi. Şimdi Rumlar tüm dikkatlerini tek noktaya verebildiklerinden Türkleri püskürtmeleri an meselesiydi. Üstelik zemberekli tatar yaylar yeniden kuruluyordu ve bu sefer burunları ayakta kalan tek kuleye döndürülmüştü.

Osman Bey, kuzeydoğu kanadındaki kule ballistalar tarafından büyük bir gürültüyle yere düşürülünce ardını döndü ve ne olup bittiğini anlamaya çalıştı. Gazi Rahman'ın mücadelesini dehşetle izledi. Ballistanın olduğu burçla arasında yüz, yüz elli metre ve yığınla asker vardı. Fakat ne yapıp edip oraya gitmesi ve bu ballistaları durdurması gerektiğini anlamıştı. Aksi takdirde hem kendisi hem de askerleri kalenin içinde kıstırılmak üzerelerdi.

Psikolojik, teknik ve sayıca üstünlük şimdi tamamen Rumlardaydı.

53

"O ballistanın yanına gitmeliyim!" dedi Osman, Ak Timur'a. İkili, küçük bir grupla birlikte surların üzerinde duruyordu. Arkalarındaki muhasara kulesinden kaleye asker akmaya devam ediyordu.

"Bunun için ne zaman var ne de imkân!" diye yanıtladı Ak Timur yatağanını üzerine gelen askerlere savururken.

Osman'ın önündeki düşman denizini dövüşerek yarıp geçmesine, kuzeydoğu burçlarına ulaşması imkânsızdı. Ballista başındaki askerler ayakta kalan tek muhasara kalesine ilk kancayı fırlatmışlardı bile.

"Bu intihar olur!" diye de ekledi Ak Timur.

Osman etrafına bakındı ve az ötede Rumların Türklerin üzerlerine döktükleri zift varillerinden birini fark etti. Aklına bir şey geldi. Belki bu işe yarayabilirdi.

Eline geçirdiği bir kovanın içini varile daldırıp çıkardı ve surların kenarına, mazgalların üzerine fırladı. Bu sırada önüne kim çıkarsa dirsek, diz, kafa darbeleriyle yere yıkmıştı. Kovanın içinde kalan son zifti de surlardaki Rum askerlerin üzerine savurdu.

Zift soğuduğu için herhangi bir yakıcı etki yapmadı ama Osman eline geçirdiği bir meşaleyi adamların üzerine fırlatınca bedenler birden alev aldı. Ateş öyle hızlı harlanmıştı

o kısımdaki beş-on metrelik bir alan hemen tutuşuvermişti. Rumlardan kimi can havliyle kalenin dışına, kimisi içine kendilerini atıyor, haykırarak alevleri söndürmeye çalışıyorlardı.

Osman askerlerden kaptığı bir kalkanı önüne sürdü, başını gömdü ve hızla alevlerin arasına daldı. Önüne kim çıkarsa bir boğanın süzmesi gibi yanan adamları oraya buraya savuruyordu. Osman bu şekilde kendine hızla yol açtı ve çok geçmeden kuzeydoğu burçlarının yanına vardı. Fakat burcun üstündeki askerler ikinci ballistayı da ateşleyip ayaktaki kuleye kancayı geçirmişlerdi. Sıra üçüncü ballistaya gelmişti.

Osman kalkanı elinden atıp kılıcına yapışarak bu ballistaların olduğu burca sıçradı. Orada tek Türk kalmıştı ama burç çok dar olduğundan ballistaların başında üç beş askerden başkası da yoktu. Son ok üçüncü ahşap kuleye fırlatılacaktı ki Osman adamın tetiği çeken kolunu deşti, onun yanındaki askerin sırtına kılıcı geçirdi. Ama bu sırada diğer iki asker üzerine çullanmıştı. Birisi Osman'ın kılıç tutan kolunu yaraladı ve onun kılıcını düşürmesine neden oldu. Osman aldırmadı, adamın karnına sağlam bir tekme atarak onu sendeletti, öte tarafındaki adamı ise kafasından tutup herifin suratını duvarlara geçirdi. Hemen bu askerin kılıcını eline geçirdi ve son ballistanın başındaki iki askeri de surların dibine gönderdi. Muhasara kulesine saplanılan okların urganlarını da birer kılıç darbesiyle kesti attı.

Osman Bey böylelikle ayakta kalan son kuleyi kurtardı. Kaleye olan Türk akını bu kuleden devam edebilecekti.

Ne var ki Osman şimdi kendisi tehlike altındaydı. Burcun üzerinde tek başına sıkışmıştı ve üzerine iki düzine asker hücum etmek üzereydi. Ak Timur ve Konur Alp geride, surların üzerinde kalmışlardı.

Osman artık hıncından çılgına dönmüştü, "Gelin ulan hepiniz birden gelin!" diye bağırdı. Yüzü Rum kanından kır-

mızıya boyanmıştı. Az önce yere yıktığı adamlardan birinin silahına daha yapıştı. İki elinde de kılıçları havaya kaldırdı ve askerlerin üzerine gelmesini bekledi.

Askerler ilk başta bunun meşhur Türk Beyi olduğunu bildiklerinden ve şimdiye kadarki savaşçılığına birinci elden şahit olduklarından onun üzerine gitmeye cesaret edemediler. Ama kale kumandanı Helmut Johannes burcun dar girişine o kadar çok asker yığıyordu ki öndeki askerler arkadan gelen bu baskıya daha fazla direnemediler ve kendilerini ister istemez Osman'ın karşısında buldular.

Osman elindeki kılıçları öyle sallıyordu ki çeliklerin hareketinden önünde dev, metal kanatlı bir kartal uçuyor gibi göründü. Kılıçlar birer kanat gibi çırptıkça kelleler, kulaklar, parmaklar yere düşüyor, bir kan havuzunun fıskiyesinden fışkıran sular gibi üç ayrı yöne kan fışkırıyordu!

Fakat Osman ne kadar hızlı ve ustaca kılıç kullanırsa kullansın burcun üstüne sürekli dinç askerler giriyordu. Sanki rahatsız edilmiş bir arı kovanın çıkan arı sürüsü gibi Osman'ın üzerine üşüşmüşlerdi. Türk beyi öldürdüğü bedenlerin üzerinde yükselirken, karşısındaki insan sayısı da gittikçe artıyordu.

Osman'ın kollarının gücü artık tükenmek üzereydi.

Ak Timur da surların öbür ucunda elindeki çatal mızrakla Türklerin karnını deşen Hırvat Viktor'un karşına geçmişti. Şövalye elindeki çatalla, alp ise yatağanla kapışıyor ama bir türlü biri diğerini mağlup edemiyordu. Surlar bu tarafta da tıkanmış, Türkler ve Rumlar karşı karşıya bir çıkmazın içine girmişlerdi.

Osman burçların üzerinde linç edilmek üzereydi. Ne olduysa o anda oldu ve Rum askerler patır patır yere düşmeye başladılar.

Osman ilk başta ne olduğunu anlayamadı. Sonra adamların bedenlerindeki okları fark etti.

Yan taraftaki surlardan Kardeşler burçlara ok yağdırıyorlardı. İkinci muhasara kalesi tamamen yanmadan önce bir grup askerle surların üzerine geçmeyi başarmışlardı. Bulundukları yeri kontrol atlına alır almaz Osman Bey'in yardımına koşmuşlardı.

Yoldaşların yanlarına çok geçmeden diğer Türk okçuları dizildi ve Osman'ın önü iyice açılmaya başladı.

Ak Timur, şövalyenin çatal darbesini savuşturdu ve yatağanı adamın boynuna geçirdi. Hırvat Viktor'un göğsünü ve kafasını kaplayan örgü zırhı boynunda bir parmak açıklık bırakıyordu ve Alp yatağanı tam da bu açıklığa çalmıştı. Hırvat, cansız şekilde yere yığıldı.

Muhasara kulesinin önü artık iyice açılmıştı ve kalenin önünde ne kadar Türk varsa şimdi gür bir oluktan akan su gibi kalenin içine akın ediyordu.

Mancınıklar da güneydoğu duvarındaki gediği tekrar yıktılar ve buradaki bir metrelik aralıktan da içeriye akın akın Türkler girmeye başladı.

Sancaktar Hüseyin, "Allahuekber!" diye bağırdı. Surların üzerindeki tekfurun sancağını söküp aşağıya attı ve yerine Osman Bey'in kayı sancağını astı. Aya Nikola'nın mor zemin üzerine beyaz yaban domuzu sancağı süzüle süzüle hendeklerin üzerindeki kan gölüne düştü.

Dukas ortadan kaybolmuştu ve bu askerlerin pek çoğu başıboş kalıvermişti. Rum askerlerden bazıları kalenin düştüğünü kabullenerek hemen silahlarını bırakıp aman dilemeye başladılar. Savaşmaya devam edenler ise Türklerin ezici üstünlüğüyle hemen kontrol altına alındılar.

Osman Bey'in gözü kale kumandanı Helmut Johannes'i arıyordu ki onu iç kaleye doğru koşarken gördü. Ya kaçmaya çalışıyordu, ya da Aya Nikola'nın yanına gidiyordu. Osman bu herifi elinden kaçırmak istemiyordu.

Yanında ateşlenmeye hazır duran son ballistanın ucunu kalenin içine çevirdi, burnunu aşağıya indirdi ve nişan aldıktan sonra tetik mekanizmasını çekti. Bir kol kalınlığındaki ok zıpkın gibi fırladı ve kale kumandanını sağ baldırından yakaladı. Kereste parçalarını delip geçmek için tasarlanmış sivri demir adamın bacağını deşip öte taraftan çıktı. Kale kumandanı müthiş bir acıyla çığlık attı ve yüzünün üzerine yığıldı.

Osman ise okun ardından çıkan urgana yapıştı ve onu tek başına çekmeye başladı. Adam tozun toprağın, kan ve pisliğin içinde sürtünerek geri geri geliyordu. Bir taraftan bacağındaki ıstıraba yanıyor, diğer taraftan ne olduğunu idrak etmeye çalışıyordu. Osman, adamı tek başına surların üzerine kadar çekti. Onu saçlarından tutup başını doğrulttu, kafasına urganı doladı ve kedi yavrusu gibi tutup mazgalların üzerine kaldırdı.

Adam can derdinden bacağındaki acıyı bile unutmuş yalvarmaya başlamıştı.

"Beni bırak sana bin altın fidye öderler. Çok para ederim!" diyordu, başka bir şey demiyordu.

Osman daha da öfkelendi, "Ulan sen bana bin değil yüz bin altın versen benim bir askerimin yerine geçmez!" dedi ve adamın sırtında tekmeyi indirdi.

Helmut Johannes çığlıkla sarktı ve ip gerilince adamın boynunu kırarak zınk diye durdu.

Rum askerlerinin gözleri korkuyla dört açıldı.

Osman ise kaşlarını çatmış iç kaleye, Aya Nikola'nın saklandığı yere bakıyordu. Şimdi sıra onun icabına bakmaya gelmişti.

54

Osman Bey ve adamları Rumlar teslim olduktan sonra surların içindeki bir kilisede saklanan yüzlerce kadın ve çocuk buldular. Halk esir mi alınacağını yoksa kılıçtan mı geçirileceğini kestirmeye çalışıyor, dehşet dolu gözlerle kapıda beliren Türk Beyi'ne bakıyordu. Grubun arasına saklanmış bir şekilde Dukas da vardı.

Rahip öne çıkarak eğildi ve Osman'ın önünde diz çöktü. Ağlayarak Rumca bir şeyler söyledi. Yalvarıyor gibiydi.

Osman Bey rahibi kolundan tutup ayağa kaldırdı. Mihal'e dönüp, "Söyle bunlara herkes özgürdür," dedi. "Herkes evine dönsün. Aristokrat kadın ve çocukların fidye karşılığı İznik'e ya da Konstantinopol'e gidebileceğini söyle. Herkes evlerindeki silahları teslim edecek. Eğer evinde silah bulunan olursa kılıçtan geçirilecek."

Mihal söylenenleri Rumcaya çevirmeye başladıkça halk şaşkınlıkla birbirine bakıp söylenenlerin gerçek olup olmadığını düşünmeye başladı.

Osman oradan ayrılmadan önce, "Bir şey daha var," dedi. "Bu kilise artık bir cami olacak. Ama isterlerse başka bir kilisede ibadet edebilirler."

Osman ve adamları iç kalenin merkezindeki kulenin içine girdiler. Osman hâlâ Aya Nikola'yı arıyordu. Yuvarlak merdivenleri koşarak çıktılar. En üst kata geldiklerinde sürgülü büyük bir kapı ile karşılaştılar. Duvardaki birkaç titrek meşale ve dar bir pencereden giren ay ışığı içeresini az da olsa aydınlatıyordu. Kapının önünde Basil iki kılıcını da sırtından çekmiş hazır bekliyordu. Karşısında Osman'ı gören usta şövalye, "Bu kapının ardına geçmek için benim cesedimi çiğnemelisin!" dedi.

Osman, tekfurun özel korumasının cesaretini takdir etmişti. Bu adamla en son Kurtkapanı Malikânesinde karşılaşmıştı. "Seninle yarım kalan bir dövüşümüz var," dedi Kayı Beyi. Yorgundu, vücudunun çeşitli yerlerinden kan akıyor, başı patlayacakmış gibi zonkluyordu ama hasmına güçlü gözükmeye çalıştı. Aya Nikola'nın, kapının ardındaki odasında olduğuna şüphe yoktu.

Ak Timur, "Bırak, Reis, biz çaresine bakalım," diyecek olduysa da, Osman onlara, "Siz gidip diğer yöneticileri bulun! Kaçmalarına fırsat vermeyin," dedi.

Ak Timur endişeyle Basil'in saldırmaya hazır kaplan gibi duran gardına baktı. Bunun iyi bir fikir olup olmadığından emin değildi.

Osman, "Dediğimi yap!" diyerek isteğini tekrarladı.

Ak Timur, Konur Alp'le birlikte ortadan kaybolmadan önce elindeki kalkanı Osman'a verdi, "Buna ihtiyacın olacak!" dedi.

55

Osman kalkana tam yapışmıştı ki Basil iki kılıcıyla beraber onun üzerine çullanmıştı bile. Osman kalkanı son anda yüzüne kaldırdı ve darbeler demiri "tın! tın!" dövmeye başladı. Basil öyle dinçti ki darbeler demir kalkanın üzerinde göçükler oluşturmaya başladı. Osman her bir darbede bir adım daha geriye gitmek zorunda kalıyordu.

Kara Şövalye olarak anılan Basil'in Bitinya'nın en büyük tekfurunun özel koruması olması boşuna değildi. Hem Katoliklere hem de Türk gazilerine karşı büyük zaferler kazanan bu adamın şimdiye kadar girip de muzaffer çıkmadığı hiçbir çatışma yoktu. Yakın dövüş sanatlarında usta olan deneyimli şövalye her türlü silahı da ustalıkla kullanabilirdi. Başkalarının, bir tanesini bile iki eliyle kaldırmakta zorlandığı iki metrelik şövalye kılıçlarını o birer eliyle tutar ve nadir savaşçıların yapabildiği gibi hem sağ hem de sol eliyle iki kılıcı birden aynı anda çeviklikle kullanabilirdi.

Adam, Bay Hoca'nın kafasını da bu kılıçlarla bedeninden ayırmıştı. Osman, onun suratına baktığında Bay Hoca'nın yüzü gözlerinin önüne geliyor, kulaklarında oğlanın ağzından şehit düşmeden önce çıkan "Osman ağabey!" çığlığı yankılanıyordu.

Osman, Basil'in, kalkanını döven darbeleriyle duvara yapışmıştı ki bir taklayla kılıçların arasından kendini kurtardı. Fırsat kaybetmeden şimşir kılıcını rakibinin üzerine ardı ardına çaldı.

Ama Basil bir sağ kılıcıyla, bir diğeriyle Osman'ın tüm darbelerini çaprazlamasına kesiyor, kılıçlarını kalkan olarak ustalıkla kullanıyordu. Kılıçların çeliği içerideki loşlukta birbirlerine çarptıkça kıvılcımlar çıkıyordu. Bu sefer duvara sıkışan Basil olmuştu ki Osman'ın tepeden inen son darbesini kılıçlarını çapraz hale getirerek kesti, şimşir kılıcı yarım bir daire çizerek savuşturdu ve solundaki kılıcı Osman'ın ensesine çaldı.

Kayı Beyi kalkanı son anda boynuna tutmasa şimdi kellesi yerdeydi.

Basil, kılıçları artık Osman'ın kafasına, omuzlarına, bağrına, bacaklarına; yukarıdan aşağıya doğru nereye denk getirebilirse savuruyordu. Osman Bey atakların neredeyse hepsini de ya kılıcıyla ya da kalkanıyla kesiyordu ama iki darbenin bacağını ve karnını yalamasına mani olamadı. Vücudundaki kesikler gittikçe artıyor ve kollarının gücü artık iyice azalıyordu.

İkili bu şekilde yarım silindir şeklindeki odada bir o tarafa bir bu tarafa gidip geldiler. Osman, Basil'i bir kere daha pencerenin dibine sıkıştırdı ve kalkanıyla adamın sol eline öyle hızlı geçirdi ki Kara Şövalye'nin bu elindeki kılıcı yere düştü.

Adam elindeki kemikleri yumruğunu sıkarak kontrol ederken Osman kalkanı yere attı. Şimdi her ikisi de birer kılıçla kalmıştı. Hilal şeklindeki şimşir kılıç, bir haç şeklindeki büyük şövalye kılıcıyla amansızca çarpışıyordu.

Basil iki eliyle tuttuğu kılıcı Osman'ın karnına bir mızrak gibi saplayacakken Osman yana çekilince kılıç duvardaki taşların arasına sıkıştı. Kayı Beyi bu fırsatı kaçırmadı ve adamın suratına geçirdiği dirsek darbesiyle onun burnunu

kırdı. Burnundan kanlar fışkıran adam geri çekildiğinde kılıç duvarda kalmıştı.

Osman, odanın ortasında Basil'in tam karşısında durdu. Şövalye öfkeyle Osman'a bakıyor onun öldürücü darbeyi vurmasını bekliyordu ki Osman kılıcını yere fırlattı. Bu, adil bir dövüş olmalıydı. Basil de kafasındaki miğferi ve göğüs zırhlığını başının üstünden çıkarıp kenara attı.

Osman adamın üzerine bir kurt gibi çöktü ve şövalyenin sol yanağına balyoz gibi bir yumruk indirdi. Sonra soluyla adamın kanayan burnuna sağlam bir darbe daha geçirdi. Ama şövalye Osman'ın boynundan tutup çekti ve Türk'ün kafasını duvara geçirdi. Kulenin eskimiş taşları ufalandı. Kayı Beyi sersemlemiş haldeyken henüz doğrulmamıştı ki Basil onun karnına bir diz darbesi vurup önce onu iki büklüm yaptı sonra da sırtına iki elini birleştirip gülle gibi bir yumruk bindirdi.

Osman tam yere yığılmak üzereydi ki son bir can havliyle bacaklarına abandı ve rakibine bir koç gibi saldırıp onu karşı duvara sürükledi. Basil'in kafasının arkası duvara çarptı. Osman adamın gırtlağına kolunu bir kütük gibi dayadı ve onu boğmaya çalıştı. Ama şövalye eliyle Osman'ın çenesine yapışıp kanırmaya başladı. İkili duvarda sürekli yer değiştirerek dönmeye başladılar. Bir Osman sırtını duvara veriyor, bir Basil kapana sıkışıyordu.

İkili, duvardaki bir meşalenin yanına kadar böyle sürüklenerek geldiklerinde ateşle Osman'ın yüzü arasında bir karış kalmıştı. Basil, rakibinin suratını ateşin üzerine doğru ittikçe itiyor, her iki koluyla da abanabildiği kadar abanıyordu.

Osman yüzündeki sıcaklığı hissettikçe kafasını öbür tarafa çekmeye çalıştı ama artık canı tükenmişti. Basil daha dirençliydi ve Osman'ın suratını pişirmek üzereydi.

Kayı Beyi kalan son gücüyle yumruklarını sıktı ve şövalyenin her iki koluna da yukardan yumruklarını öyle bir geçirdi

ki adamın kollarından birisi çatırdadı. Osman boşa çıkan başıyla şövalyenin suratına kafayı gömdü.

Sonra bir kere daha ve bir kere daha.

Adam yere yıkılırken Osman'ın şakağı onun kanıyla kıpkırmızı olmuştu. Artık kapının önü korumasızdı.

Osman kılıcını yerden aldı ve kapının sürgüsünü kaldırdı. Bir tekmeyle kapının kanatlarını iki tarafa açtı.

Aya Nikola mor döşemeli odasında, yaban domuzu tasvirleriyle dolu odasında ayakta bekliyordu.

Osman'ın kanla kaplı yüzünü görünce yutkundu ama bozuntuya vermek istemiyor gibiydi. Osman kılıç elinde içeriye girdi.

Tekfur zorla gülümsedi, "Beni öldüremeyeceğini sen de biliyorsun," dedi. "Benim arkamda imparatorluk var..."

Osman iki adım daha attı. Gözlerinin akı kan kırmızının içinde gece karanlığında parlayan bir çift kurt gözü gibi görünüyordu.

"Beni öldürürsen eğer..." diyordu ki Aya Nikola, Osman kılıcın ağzını tekfurun kellesine sürüverdi.

Tekfur sanki hâlâ ne olduğunu anlayamamış gibi dehşet dolu gözlerle bakakaldı. Önce boynunda ip gibi kırmızı bir çizgi peyda oldu. Tekfur kesiği iki eliyle bastırıp kapatmaya çalıştı ama kanlar parmaklarından dışarı sızıyordu. Aya Nikola dizlerinin üzerine çöktü. Osman'ın onu öldürebildiğine hâlâ inanamıyor gibi bakıyordu.

Birkaç hırıltıdan sonra yere kapaklandı ve son nefesini verdi. Az ötedeki masanın üzerinde sedef kakmalı usturası duruyordu.

56

Dursun Fakı ahşap minberin on üç basamağının her birini de dua ederek çıktı. En son basamağına gelince durdu, son bir dua daha okudu, ellerini yüzüne kapatarak, "amin" dedi ve arkasına döndü. Sof yün hırkasının yakalarını düzelttikten sonra ellerini önünde kavuşturdu ve cemaate göz gezdirdi. Acaba cemaat, yerinden fırlayacak gibi atan kalbinin göğsündeki vuruşlarını fark edebiliyor muydu?

Karacahisar'da henüz inşaatı tamamlanan caminin içi tıklım tıklımdı. Birkaç yüz kişi alacak kadar büyüklükte, on beş-yirmi saflık, mütevazı bir mabetti burası ama Dursun Fakı nedense içeride binlerce, hatta yüz binlerce kişi varmış da onu dinliyormuş gibi heyecanlıydı. Camide kimler yoktu ki.. Mihrabın hemen ardında arakiye beyaz sarığı altında Şeyh Edebali, iki tarafında müritleri; onların yanlarında Osman Bey'in yoldaşları, Saltuk Alp, Samsa Çavuş, Kaya Alp, İlboğa, çırağı Nuri, Aykut Alp.. Ertuğrul Gazi'nin yoldaşı Akça Koca da kolsuz yanını duvara dayamış hutbeyi dinliyordu. Kayı boyunun tüm ileri gelenleri, Tımarlılardan Cihangir Bey, Kara Çadırlılardan Çelekan Bey ve Osman'a henüz biat etmiş birkaç diğer beyliğin liderleri de adamlarıyla birlikte buradaydılar. Gaziler, savaşçılar, çiftçiler, fetholunan yerlerde Müslüman

olmayı seçmiş Rumlar ve daha onlarca diz çökmüş, başlarını minbere çevirmiş insan da yerlerini almıştı... En arkada bu önemli töreni izlemek için içeriye girmelerine müsaade edilen Karacahisar yerlileri gayrimüslimler de bir taburenin üzerine sıralanmışlardı.

Minberin hemen dibinde Kumral Abdal kılınan namazdan sonra ayakta yerini almış, ellerinde göğsünün önünde kadife kaplamalı bir yastık tutuyordu. Yastığın üzerinde Kayı boyunun alameti bulunan yay ve okların işlendiği yeşil bir sancak örtülmüştü.

Osman ise minberden en uzak noktada, üçüncü safta, duvarın dibine öyle mütevazı bir şekilde çökmüştü ki, Dursun Fakı az kalsın onu gözleriyle seçemeyecekti. Tek başına bir boyun, bir ırkın, belki de bir dinin kaderinin değişmesine vesile olan bu genç adam Dursun Fakı'yı her zaman şaşırtmayı beceriyordu. Ama Osman'ın bu rahat, hatta dertli hali ona güven verdi, rahatlattı, genç imamın heyecanını yenmesini sağladı.

İmam sözlerine euzu besmeleyle ve Allah'a hamd ederek başladı. Kayı boyunun yaşadığı sıkıntılardan bir bir kurtuldukları için ne kadar şükretseler az olacağını söyledi. Bugünkü Cuma hutbesinin asıl konusuna geldiğinde bir süre durdu ve, "Ey insanlar!,." diyerek konuşmasına devam etti. Tüm gözler pürdikkat ona çevriliydi. "Hükümdarlar hükümdarı Allah'tır. " dedi. "O, Adil'dir, Azim'dir, Aziz'dir. Zafer yalnızca Allah'ındır.

"Muhakkak ki Allah size bir lider seçti. Ona bilgice ve vücutça bir üstünlük verdi. Allah idareyi kime dilerse ona verir. O, Malik-ül Mülk'tür. Onun nimeti boldur. O, hakkıyla bilendir. Hangi kavim Allah'a itaat ederse, Allah da onlara kudretli bir hükümdar bahşeder."

Dursun Fakı konuştukça gözler istemez Osman'a çevriliyor, arka saflardakiler kafalarını uzatarak öndekilerin ara-

sından genç Kayı Beyi'ni görmeye çalışıyorlardı. Ama Osman Bey'in başı önde, elleri dizlerinin üstünde öylece duruyordu.

Karacahisar'dan yüzlerce kilometre ötede bir kervansarayda Konur Alp mutfaktan dışarı çıkarken elindeki ilaç şişesinin tıpasını kapattı ve onu kimsenin görmediğinden emin olarak tekrar kuşağına soktu. O, kervansaraydan atına binip oradan hızla uzaklaşmak için ayrılırken mutfağa giren bir çırak az önce Konur Alp'in başında durduğu şarap testisini zengin misafirinin bardağını yeniden doldurmak üzere tepsiye koydu. Köle tüccarı Moşe bin Yakup şarabını içerken çenesinden aşağıya, üç kat gıdısına dökmeyi de ihmal etmiyordu.

Turgut Alp ise esirlerin dövüştürüldüğü eski bir meyhanede birkaç gündür izini sürdüğü adamı gördüğünde harekete geçti. Kalabalığın bağrışmaları ve hengâmesi arasında kendine yol açarak fark edilmeden ilerledi ve Kulakçı'ya yaklaştı.

Ak Timur'a bugünkü hedeflerin en dişlisi kalmıştı. Pasin-i Süfla'daki dergâhın içinde, etraftaki müridler gibi kapkara bir sarığa bürünmüş, sadece gözleri açıkta kalmıştı. Kimliğini iyi saklamıştı ama şimdi bulunduğu bölmeye kesinlikle silah sokulması yasak olduğundan ne kılıcı ne de bir hançeri vardı. Gizli odaya girerken az önce boynunu kırdığı mürit yerde yatıyordu. Hocanın bir numaralı fedaisinin kolunda iç içe iki üçgenden oluşan deri bir bileklik vardı. Alp, dergâhın kalbindeki odada, hedefini yatakta uyuklarken buldu. Hoca, uyurken horluyordu ve ayağının tam ucunda bir Kur'an ayeti asılıydı. Yerde pahalı bir İran halısı vardı ve duvarlarda sayfaları altın tezhipli kitapları diziliydi.

Karacahisar Camii'nin içinde "Allah'ın sevdiğini seviniz," diyerek devam ediyordu Dursun Fakı. "Allah'ı bütün kalbinizle seviniz. Çünkü Allah, yaratıklarından ve insanlardan seçer. Allah seçtiği amelleri, seçtiği kulları, sözün iyisini ve insanlara kıldığı her haram ile helali zikretmiş,, ismini be-

lirtmiştir. O halde Allah'a ibadet edin. Ona hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ve ondan hakkıyla sakınıp takvalı olun. Ve ilâhî bir ruhla birbirinizi sevin."

Dursun Fakı bakışlarını tekrar Osman Bey'e çevirdi ama beriki sessizce başını önüne eğmiş öylece oturmaya devam ediyordu. "Onun seçtiği lidere, Allah'a ve peygamberine bağlı kaldığı sürece ona itaat ediniz. Sizler nasıl iseniz öyle yönetilirsiniz. Amelleriniz yöneticilerinizdir. Bir kavim kendini bozmadıkça Allah onları bozmaz."

Fakı, hiçbir kâğıda bakmadan konuşuyor, pek çoğu Kurandan ayetler olan ifadelerin hem Arapçasını hem de Türkçesini arka arkaya sıralıyordu.

"Ey inananlar! Allah size, emanetleri ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emrediyor.

"Allah'ım, sana güveniriz, seni en mükemmel şekilde överiz, Sana şükreder, nankörlük etmeyiz. Sana karşı günah işleyenleri terk eder ve mevkilerinden alaşağı ederiz!

"Allah'ın yarattığı insanlardan öyle bir ümmet vardır ki, onlar hakka yol gösterirler ve o hak ile adaleti yerine getirirler.

"Ey Müslümanlar! Ortalıkta fitne kalmayıp, din tamamıyla Allah'ın dini oluncaya kadar onlarla savaşın. Bu, dünya onlar için bir zillettir. Ahirette ise onlar için büyük bir azap vardır."

Moşe bin Yakup kervansaraydaki köşesinde çocuğun getirdiği testinin önüne bardağını itti. Oğlan ağır ağır şarabı bardağa boşaltırken, ensesine bir şaplak patlatıp, "Haydi oyalanma, hızlı ol biraz!" diyerek söylendi.

Turgut Alp, Kulakçı'nın ardına iyice sokuldu ve usulca belindeki hançere yapıştı. Az ötede dövüşen ikiliden biri, diğerini öldürmek üzereydi ve salondaki heyecan hat safhadaydı.

Ak Timur, hocanın uyuduğu yatağın dibine sokuldu ve kendi başındaki siyah sarığı çözmeye başladı.

"Düzeltildikten sonra yeryüzünde bozgunculuk yapmayın," diye devam ediyordu Dursun Fakı. "O'na, korkarak ve rahmetini umarak dua edin. Muhakkak ki Allah'ın rahmeti, iyilik edenlere yakındır.

"Kâfirler de aslında birbirlerinin dostları ve yardımcılarıdırlar. Eğer siz de öyle yapmazsanız, yeryüzünde büyük bir fitne ve fesat çıkar.

"Ey Müminler! Size savaş açanlarla Allah yolunda çarpışın. Fakat haksız saldırıda bulunmayın. Çünkü Allah, haksız saldırıda bulunanları sevmez.

"Bu uğurda sakın gevşemeyin ve üstün olduğunuz halde barışa çağırmayın. Allah sizinle beraberdir. O sizin amellerinizi eksiltmeyecektir.

"Allah sizi, ancak sizinle din hakkında savaşan, sizi yurtlarınızdan çıkaran ve çıkarılmanız için yardım eden kimselere dost olmaktan men eder. Kim onlarla dost olursa işte zalimler onlardır.

"Ey iman edenler! Eğer müminlerden iki grup birbirleriyle vuruşurlarsa aralarını düzeltin." Dursun Fakı şimdi camide saf tutmuş çeşitli Türk boylarının beylerine bakıyordu. "Şayet biri ötekine saldırırsa, Allah'ın buyruğuna dönünceye kadar saldıran tarafla savaşın. Eğer dönerse aralarını adaletle düzeltin ve (her işte) adaletli davranın. Şüphesiz ki Allah, adil davrananları sever.

"Ey İnananlar! Bir topluluğa kininiz, sizi adaletsiz davranmaya asla itmesin. Adaletli olun. Allah sizi din hakkında sizinle savaşmayan ve sizi yurtlarınızdan çıkartmayan kimselere iyilik etmekten, onlara adaletli davranmaktan men etmez. Allah adaleti ayakta tutanları sever."

Camide henüz Müslüman olmuş Rumlar ve arka taraftaki gayrimüslim konuklar güvenerek birbirlerine baktılar. Osman Bey'den zarar görmeyecek olmaları böylelikle hem örfi hem de şeri hukukla garanti altına alınmış oluyordu.

Dursun Fakı birden durdu. Gözleri cemaatin üzerine, havadaki bir boşluğa kilitlendi ve öylece kalakaladı. Cemaat başlarını kaldırıp Dursun Fakı'ya bakıyor ne olduğunu anlamaya çalışıyordu. İmam sonra kendine geldi ve bir hülyadan dalıp çıkmış gibi şu ayetleri okudu:

"Siz yakında çok kuvvetli bir kavme karşı savaşmaya çağırılacaksınız. Onlarla savaşırsınız veya Müslüman olurlar. Eğer itaat ederseniz, Allah size güzel bir mükâfat verir. Ama önceden döndüğünüz gibi yine dönecek olursanız sizi acıklı bir azaba uğratır."

Dursun Fakı ilk defa Osman'ın başını kaldırıp kendisine baktığını gördü, onunla göz göze geldi. Osman'ın yüzünde dertli bir ifade vardı. Fakı, son ayetleri neden okuduğunu kendi de bilmiyordu. Kalbinden öylesine bir ilhamla o satırlar dökülüvermişti.

"Allah'ım! Doğruluk ve vefa sahibi olan dört halife, efendilerimiz Ebu Bekr, Ömer, Osman ve Ali ile Peygamber'in ehlinden, ensardan, muhacirden ve kıyamete dek onların yollarına tabi olanlardan razı ol."

Dursun Fakı bir an durakladı ve aslında bugünün asıl sırrını gür bir sesle haykırdı:

"Allah'ım! Türklerin ve Müslümanların koruyucusu, İslam'ın savunucusu Osman Gazi'den razı ol, onu ve neslini cihatta her daim muzaffer kıl!"

İşte olmuştu. Osman Bey'in ilk defa bir Cuma hutbesinde adı okunmuştu. Artık, Osman sadece bir bey değil, tüm İslam âleminin yegâne halifesiydi. Bu, şimdiye dek hutbede adı okunan Selçuklu sultanının da yerin alıyor ve Anadolu'nun tek meşru hâkimini Osman Bey haline getiriyordu.

Hutbe bittiğinde Dursun Fakı yine on üç basamağın her birini de dualarla indi. Şeyh Edebali ve Osman ayağa kalktı, ikisi Kumral Abdal'ın önünde buluştu. Edebali, Kumral Ab-

dal'ın göğsünde tuttuğu kadife yastığın üzerindeki yeşil sancağı kaldırdığında Osman Bey'in beline takacağı kılıç ortaya çıktı.

Osman Bey, kılıcı görünce tebessüm etti, Kumral Abdal'a baktı. Bu, ona yıllar önce sözüne kefil olarak bıraktığı Süleyman Şah'ın kılıcıydı. Kumral Abdal Osman'ın rüyasını duyunca ondan müjde olarak bir dergâh sözü istemiş, bu sözün kefaleti olarak da Osman Söğüt'e döndüğünde ona Süleyman Şah'ın kılıcını vermişti. Kılıç, şimdi gerçek sahibine geri dönüyordu.

Şeyh Edebali, Osman Bey'e kılıcını teslim ederken Moşe şarabını henüz yudumlamıştı ki öksürmeye başladı. Soluk borusunda ve midesinde müthiş bir yanma ona nefes aldırmıyordu. Şişman köle tüccarı ağzından ve burnundan kanlar gelerek yere yığıldığında böğürerek can verdi.

Kulakçı, kalabalığın içinde tam ciğerinden bıçaklandığında ne onun adına arenada çarpışan dövüşçüsü ne de etraftaki heyecanlı kalabalık hiçbir şeyden şüphelenmedi. Turgut Alp adamı usulca kollarıyla tutup cansız yere bırakıverdi ve oradan ayrıldı.

Ak Timur başındaki kara sarığı çözmüş Hoca'nın boynuna sımsıkı dolamıştı. Sarığın uçlarını iki tarafa tüm gücüyle asıldı. Hoca çırpınırken gözlerini açtı, elleriyle boynuna dolanmış sarığı gevşetmeye çalıştı. Ama Ak Timur'un kolları bir mengene gibi kilitlenmişti. Hoca'nın kulağına "Sana Osman Bey'in selamını getirdim," diyerek fısıldadı ve sarığı iyice gerdirdi. Hoca son nefesini verdiğinde yüzü buruşmuş, gözlerine müthiş bir dehşet çökmüştü. Ak Timur kara sarığı tekrar yüzüne doladı ve dergâhtan sessizce dışarı çıktı.

Şeyh Edebali, Osman'a "Hükümlerini uygulamanız, emirlerini yerine getirmeniz, şeriatıyla hükmetmeniz, kendisini birlemeniz ve kendisine itaat etmeniz için sizleri yeryüzünde

halife kılmıştır," dedi. "Onlar ki, eğer kendilerine yeryüzünde iktidar verirsek namazı kılar, zekâtı verirler, iyiliği emreder ve kötülükten nehyederler. Gazan mübarek, beyliğin kutlu olsun Osman Bey. Allah'ın selamı senin ve yoldaşlarının üzerine olsun! *Ve lâ gâlibe illallah!*'

Aynı gün Germiyan Beyi ve Osman'a kılıç bileyen diğer düşmanlarının da sessizce icabına bakıldı. Osman Bey, oğlu Orhan'ı Karacahisar'ın başına geçirdi, şehrin güvenliğinden de ağabeyi Gündüz Alp'i sorumlu tuttu.

Osman Bey, artık Bitinya'nın tek hâkimi olmak üzereydi.

57

Haberci, elinde mühürlü bir mektupla Konstantinopol'deki Blaherne Sarayı'nın karanlık ve uzun koridorlarında yürürken kendi ayak seslerinden başka hiçbir şey duymuyordu. Bunlar koşan bir adamın ayak sesleri değildi. Hayır, adamın hızlı yürüdüğü bile söylenemezdi. İznik'ten gelen mektubun içeriğini bilmiyordu ama Bitinya'da duyduklarını ve bu acil mektubu yan yana koyduğunda orada neler yazdığını da pekâlâ tahmin edebiliyordu.

Belki de bu, İmparator'a şimdiye kadar verip vereceği en önemli, en büyük haber olacaktı. İmparatorluğun Blaherne sarayının taşlarında vücuda burunmuş haşmetli karakteri haberciye mazisi bin yıl geriye giden bir kültürün ve karakterin parçası olduğunu ciğerlerine kadar hissettiriyordu. Bu duvarların arasında aceleye, endişeye ya da kaosa yer yoktu. Bizans sarayının yüksek tavanlı, geniş koridorları şimdi habercinin hissettiği gibi içinde dolaşanlara müthiş bir acziyet ve küçüklük hissi yaşatırdı. Bu uzun ve labirentimsi koridorlar bitip de insan İmparator'un huzuruna çıktığında sanki yeryüzünün hükümdarıyla buluşacakmış gibi heyecanlanırdı.

Haberci çenesini yukarı kaldırdı, elbisesinin yakalarına çeki düzen verdi ve kendinden emin adımlarla yürümeye devam

etti. Bizans'ın dolambaçlı diplomasi oyunlarının bir simgesiymiş gibi inşa edilen bu uzun koridorlar boyunca tek bir asker bile yoktu. Şehrin üç sıra surlarının ardında muazzam bir korumayla çevrili Blaherne Saray Kompleksi içinde bulunan bu yeni kısmı kuzeybatı surlarının hemen dibine eklenmişti. İçeriye dışarıdaki özel imparatorluk birliklerinin kılı kırk yaran aramasından sonra girilebildiği için imparatorun dolaştığı odaların ve koridorların tekrar asker yığınına dönmemesi için özen gösterilmişti. Halk, yedi tepeli şehrin altıncı ve en büyük tepesine inşa edilen bu sarayın balkonlarından imparatorun şehri yedi gün yirmi dört saat gözlediğine inanırdı.

Koridorlardaki karanlık yer yer duvarlardaki altın sarısı ve ışıl ışıl parlayan mor renkteki mozaiklerle aydınlanıyordu. Üzüm yaprakları, yuvarlak madalyonlar ve çift kartal başları yer yer mermerin üzerine oyulmuş, yer yer duvarın üzerine mozaiklerle işlenmişti. Duvarların en güzel yerlerini şüphesiz Hz. İsa ve Meryem Ana ikonaları süslüyordu. Yüce İsa Pantokrator, yani "*Kainatın Hakimi*" İsa mozaiği, gücün ve iktidarın tek hakiminin şimdi bu sarayda oturduğunu gelenlere haykırıyor gibiydi. Aya Sofya'daki örnekleri kopyalanarak yapılan tasvirde Hristiyanların Hz. İsa olduklarına inandıkları figür klasik Ortodoks geleneğinde hep resmedildiği üzere, yarı üzgün bir tavırla ileriye bakıyordu. Elini önündekileri kutsamak için yukarı kaldırmış, işaret ve orta parmaklarını diğerlerine göre daha dik bir şekilde tutmuştu. Sol elinde ise üzerinde renkli mücevherle süslenmiş, mor bir haçın kapağını kapladığı İncil'i sımsıkı tutuyordu. Yüzü sakallı, ortadan ayrılmış saçları kahveye çalan figürün başının üzerinde yine haçı mor renkli olan bir hale altın yaldızlı bir arkaplanda ışıltılı bir tezat oluşturuyordu.

Haberci, imparatorun çalışma odasına yaklaşırken, gözleri son kattaki koridorun duvarlarında resmedilen, sarayın hâkimi Paleoglos Hanedanı'nın üyelerine takıldı. Bunlardan belki de en önemlisi sarayı İznik'ten Konstantinopol'e geri döndükten

sonra inşa ettiren Konstantin Paleoglos ve karısı İrene'ın yan yana resmedildiği ikonalardı. Otuzlu yaşlardayken resmedilen Konstantin uzun, mor kadifeden bir başlık giymiş olarak görünüyordu. Başlığın üzerinde o zamanlar imparator olan Andronikos'un tahta oturmuş hali göze çarpıyordu. Paleoglos'un dar yenli ipekli bir kaftanının beline altın bir kemer dolanmıştı. Mücevherle süslü kesesi bu kemerden sarkıyordu.

Mor ve altın sarısı... Ne de olsa bu sarayın bir adı da Porfirogenitos Evi'ydi, yani *"Mor Renklerin İçinde Doğanlar."* Bu, imparator olmak için, dünyayı yönetmek için doğmak demekti ve Paleoglas Hanedanı'nın her bir üyesi de bu düşünceyle diğer insanlara tepeden ve Paleogloslara özgü bir kibirle bakardı.

Uzunca bir yürüyüşün ardından haberci, kapıların önüne gelmişti.

İki muhafız, haberciye koridorun sonundaki kartal kabartmalı kapıları açtığında, içerdeki ışık adamın gözlerini kamaştırdı. Odanın tam karşısındaki bir balkonun açık perdelerinden içeriye süzülen ışık, başyavere sırtı dönük olarak oturan imparatorun masasının tam önüne düşüyordu. Resmi yazışmalar, mektuplar, kitaplar ve mühürlerle kaplı masanın başındaki imparator ışığın önünde simsiyah bir figür olarak belirmişti.

İmparator, haberci içeri girdiğinde hâlâ sırtı ona dönük olarak sol eliyle yaklaşmasını işaret etti. Adam mektubu uzattığında hafif bir şekilde soluna döndüğünde sivri burun ve çene hatları ortaya çıktı. İmparator, mektubun mührünü kırarak dikkatle kâğıtta yazanları okumaya başladı. Haberci, imparatorun yüzünün sadece yarısını, sol çehresini görebiliyordu. İmparatorun kim bilir hangi özel karışımlı sabunla yıkanmış saçları aynı onun az önceki tasvirlerde gördüğü gibi omuzlarına iniyor, hükümdarlara özgü birkaç bukle, büyük kulaklarından aşağıya uzanıyordu.

İmparator bir süre düşünceyle kâğıda baktı. Yüzünde en ufak bir şaşkınlık ya da tepki ifadesi yoktu. Kâğıtta yazanları

okuduktan sonra, oturduğu sandalyeyi bacaklarıyla geriye itti, ayağa kalktı ve masanın etrafından dolaşıp önündeki balkona çıktı. Ellerini balkonun korkuluklarına dayayıp çatık kaşlarla şehri izlemeye başladı.

Balkondan şehir tüm haşmetiyle gözler önüne seriliyordu. Yeryüzünün en büyük kubbeli mabedi olan Aya Sofya, at yarışlarının düzenlendiği Hipodrom, güneşin sarısıyla altın bir boynuz gibi kıvrılan Haliç ve şehrin ortasından yükselen iktidarlık sembolü Obelisk.. Konstantinopol, güneşin altında bir gelin gibi ışıldıyordu. Bir kartal, Haliç'in üzerinden boğaza doğru süzüldü.

İmparator arkasını döndü ve odanın köşesinde ayakta bekleyen başyaverine ilk defa konuştu: "Muzalon'u çağırın." İmparatorluk ordularının başkumandanınından bahsediyordu. Emri alan yardımcısı, "Emredersiniz," diyerek tam dışarı çıkacaktı ki, İmparator Paleoglos, "Bir şey daha var," diyerek adamı durdurdu. "Drako," dedi. "Bana Drako'yu bulun."

Başyaver ismi doğru anladığından emin olmak istedi: "Varangian Rusları mı?" diye sordu. İmparator evet anlamında başını salladı.

"Gerçekten buna gerek var mı?" diye sordu başyaver. "Muzalon bu işi rahatlıkla halledebilir." Muzalon demek, Doğu Roma İmparatorluğu Ordusu demekti.

İmparator, ilk defa başyaverin yüzüne baktı. "Bu Osman dedikleri adam Bilecik ve İnegöl'ü almış. İznik'in surlarına dayanmış. Bu işin daha fazla uzamasına izin vermeyeceğim." Osman'la bizzat ilgilenmesinin zamanı gelmişti.

Gözlerinin altındaki ifade yardımcısını korkuttu. Paleoglos, kısa zaman öncesine kadar İmparatorluğun merkezi olan İznik'in düşmesinin, sıranın Konstantinopol'e, imparatorluğun kalbine gelmesi demek olduğunu çok iyi biliyordu.

Ve öyle görünüyordu ki işi şansa bırakmaya hiç niyeti yoktu.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

1302 Bafeus

58

arabeye dönmüş bir evin tahtaları arasındaki açıklıktan endişeli bir çift göz belirdi.

"Sabırlı olmalıyız," dedi gözlerin sahibi Bulgarca. "Dişimizi biraz daha sıktık mı kuzeyden gelecek yardımla bu piç kurularını alt edebiliriz!" Adamın üstündekiler elbiseden çok paçavraları andırıyordu. Odanın geri kalanındakiler gibi onun da üstü yırtıklar, kesikler ve kan lekeleriyle kaplıydı.

"Peki ya karın ve çocuğun ne olacak, İvaylo?" diye sordu yanındaki adamlarından biri.

İvaylo içerideki karanlıkta, duvarın dibinde ellerinden ve ayaklarından bağlanmış adama baktı. Miğferi yüzünden çıkarıp atılmış, tam zırhlı bir şövalyeydi bu. Göğüs zırhlığındaki armadan ve az ötedeki kılıcının kalitesinden bir üstat olduğu açıktı.

"Onlara dokunmaya cesaret edemezler," diye cevapladı adamının sorusunu İvaylo. "Bu herif elimizdeyken karım ve çocuğum güvende demektir." Gözlerini tekrar karşıdaki cepheye, dumanların ve alevlerin içine dikti. Söylediği şeyin doğru olduğuna inanmaktan başka hiçbir çaresi yoktu. Karısı, beş aylık bebeğiyle şövalyelerin eline rehin düşmüştü.

Bulgar Krallığı'nın başkenti Tırnova'nın güneybatı semalarına kapkara dumanlar çökmüştü. Sofya ile krallığının

başkenti arasındaki köylerin tepelerine oturan bu simsiyah sis perdesi uzaktan bakıldığında şehre dolu yağdırmaya hazırlanan, adeta yeni bir Nuh tufanına neden olacak yağmur bulutlarıyla karıştırılabilirdi. Ne de olsa Balkan dağları, birkaç yüz kilometre ötedeki Karadeniz'in kara bulutlarını göğüslemeye asırlardır alışmışlardı.

Ama bugün kara dumanlar ne yağmur bulutlarıydı, ne de Karadeniz'in suyunu taşıyorlardı. Tam aksine, Bulgaristan cayır cayır yanıyordu. Her köyden alevler, her kasabadan dumanlar yükseliyordu. Bizans İmparatoru Paleoglos'un orduları ile Bulgar isyancı Çoban İvaylo arasında aylardır süren savaş burada kilitlenmişti. Güneyden krallığa giren İmparatorluk orduları bölgedeki Bulgarların ve Türkmenlerin kökünü kazımak istercesine arkada bıraktıkları tüm kasaba ve köyleri yakarak ilerlemişlerdi.

Her şey, birkaç yıl önce bir koyun çobanı olan İvaylo adlı bir Bulgar'ın, Bizans'ı arkasına alan Kral Konstantin Tikh'in zulmüne başkaldırmasıyla başlamıştı. İvaylo'nun Bizans sömürüsüne başkaldırışı hiç kimsenin beklemediği bir anda, beklemediği bir hızla cereyan etmişti. İvaylo sadece Doğu Roma tekfurlarını alt etmekle kalmamış, Bulgar Kralı Konstantin Tikh'i de bizzat kendi kılıcıyla savaş alanında yere yıkmıştı.

Bizans İmparatoru Paleogloas bu isyana son vermek için paralı lejyonerlerini Bulgaristan'a göndermiş ama İvaylo ve orduları paralı Katalan şövalyeleriyle kıran kırana bir mücadele vermişti. Günlerdir Plovdiv kasabasında savaşan her iki tarafta da ağır kayıplar ve her iki tarafın da elinde önemli esirler vardı.

Bulgarların avantajı araziyi çok iyi bilmeleriydi. Katalanlar ise müthiş zırhlara ve iyi kılıçlara sahiptiler. Ama artık her iki taraf da artık savunmaya çekilmiş, karşı tarafın bir hata

yapmasını bekliyordu. Toprak dolu çuvallar, tahtalar ve molozlarla desteklenmiş iki cephenin arasında elli metre ya vardı ya yoktu.

Bölgedeki ayakta kalmış ama harabeye dönmüş evlerden birisine saklanan İvaylo yanındaki adamlarıyla birlikte endişeli bir bekleyiş içindeydi.

İçeriye endişeyle giren bir adam, "Haberler kötü, İvaylo," dedi. "Kuzey birlikleri...!"

"Ne olmuş kuzey birliklerine?!" diye sordu İvaylo.

Adam cevap vermekte tereddüt ediyordu. Soluk soluğaydı. "Moğollar," dedi zorla konuşmaya çalışarak. "Moğollar hepsini de yakalamışlar."

Haberci, kuzeydeki Dobruca'dan yola çıkan Bulgar asilerden bahsediyordu. İvaylo'nun bu kapandan çıkmasının tek şansı o birliklerdi ve şimdi hepsi de bir sonbahar güneşi gibi kapkara bulutların arasında kaybolmuştu. Doğu Roma İmparatoru'nun Moğolları kuzeyden üzerine sürmesiyle birlikte Bulgar savaşçılar iki büyük güç tarafından köşeye kıstırılmışlardı.

"Kimseye görünmeden hemen arka taraftan kaçıp gitmeliyiz!" dedi adamlardan biri.

İvaylo, "Şimdi kaçarsak buradaki herkesi öldürürler," dedi çaresizlikle. "En başta da karımı ve çocuğumu!"

"Bu şövalyeyi yanımızda götürür, sonra da ailenle takas ederiz," dedi aynı adam yerdeki esiri işaret ederek.

"Belki," dedi İvaylo. "Ama ya köylüler? Biz olmazsak onları kim savunacak?"

İşte buna kimsenin vereceği bir yanıt yoktu.

İvaylo, içinde bulunduğu durumun bundan daha kötüye gidemeyeceğini düşünüyordu ki tahtaların ardından karşı cephedeki hareketleri gözleyen bir gözcü o dehşet kelimeyi söyledi: "Varangianlar!"

İvaylo, "Sen ne saçmalıyorsun?!" dedi dışarıyı gören açıklığa gözlerini dayayarak. Dışarı baktığında, ateşlerin ardından yükselen sancağı fark etti. Bu bir Varangian ejderhasıydı.

"Anlaşılan İmparator bu sefer işini şansa bırakmak istememiş," dedi adamlardan biri ümitsizlikle.

İmparator Paleoglos bölgedeki isyanların ardı ardına başarısızlıkla sonuçlanmasından sonra son kozunu ortaya koymuş ve kendi elit birliği Varangian Yeminlileri'ni Plovdiv'e göndermişti.

Varangian Birliği'nin başı Drako, ejderha sancağın altında ilerleyerek, bariyerlerin ardında saklanan şövalyelerin yanına geldi ve atından indi. "Durum nedir?" diye sordu.

Şövalye, "İvaylo ve adamlarını şu evin içine kıstırdık," diye yanıtladı karşıdaki yapıyı göstererek.

"Peki neden hemen saldırıp işlerini bitirmiyor musunuz?" diye sordu Drako.

Şövalye, üstatlarının, İvaylo'nun esiri olduğunu, onun canını tehlikeye atmak istemediklerini anlattı.

"Hımmm," diye homurdandı Drako ve az ötede birkaç askerin arasında ağlayan bebeğiyle annesine baktı. "Bunlar kim?"

"İvaylo'nun ailesi," diye yanıtladı şövalye. Dün sabahki pusuda ele geçirdik."

Drako karşıdaki ahşap eve bakarak birkaç dakika düşündü ve tekrar şövalyeye döndü. "Sen Bulgarca biliyor musun?" diye sordu. Şövalye olumlu yanıt verince Varangian baltacısı ona, "Benimle gel," dedi.

Drako, esir kadının yanına gitti ve bebeğe uzandı. Kadın adama engel olmak istediyse de Drako kadını elinin tersiyle vurup baygın olarak yere yıktı. Bakışlarıyla işaret ettiği bir adamı, kadını oradan sürükleyerek Yeminlilerin arasında kayboldu.

İvaylo, tahtaların arasındaki açıklıktan iri yarı bir Varangian baltacısını ve yanındaki şövalyenin elindeki bebeği görünce kalbi duracak gibi oldu. O, bunun ne anlama geldiğini düşünüyordu ki şövalye, Drako'nun söylediklerini Bulgarca bağırmaya başladı.

"İvaylo! Ben Doğu Roma İmparatorluğu Elit Birliği Varangianların Başı Drako'yum!"

İvaylo ve arkadaşları korkuyla birbirine baktılar.

Drako devam etti:

"Sana söz veriyorum, eğer üstat şövalyeyle birlikte dışarı çıkar ve teslim olursan karın, çocuğun ve bu kasabadakilerin canına bir zarar gelmez!"

İvaylo endişeyle yutkundu.

"Ama hemen şimdi çıkmalı ve teslim olmalısın!" diye haykırdı Drako. "Sana karşılık ailen ve tüm kasaba! Bu, adil bir pazarlık!"

Varangian şövalyesi, adamın bebeğin ağlamasına daha fazla dayanamayacağını biliyordu ve aynen öyle de oldu. Çok geçmeden İvaylo elindeki esir şövalyenin gırtlağına bir bıçak dayamış olarak dışarı çıktı ve ağır ağır adımlarla ilerledi. Şövalyeyi kendine siper ederek yürüyordu.

Drako, "Adamımızı gönder, bebeğini al," diye tekrarladı.

Drako ile Bulgar asi arasında beş adım kalmıştı.

İvaylo kısa bir tereddüdün ardından şövalyeyi Drako'ya doğru itti. Adam dizlerinin üzerine kapaklandıktan sonra doğruldu.

Drako, değerli taşlarla süslenmiş kuşağının içinden bir mendil çıkartıp üstada uzattı ve "Yüzünü sil," dedi.

Üstat mendili alıp suratını silerken, "Sağol, iyi iş başardın," dedi kendini toparlayarak.

Drako, elini şövalyenin omzuna koydu ve "Öyle," dedi. "Keşke ben de senin için aynısını söyleyebilseydim." Cümlesi

henüz bitmişti ki kemerinden çıkarttığı bir bıçağı adamın tam gözünün içine sapladı çıkardı.

Şövalye bir oluk gibi kan fışkıran gözünü iki eliyle tutarken yere yığıldı.

Etraftaki tüm şövalyeler ve Bulgarlar şaşkınlıkla birbirlerine bakarken İvaylo da öylece kalakalmıştı. Drako, bebeği şövalyenin kucağından aldı ve etraftaki onlarca ateş kümesinden birinin içine atıverdi.

İvaylo bir baba içgüdüsüyle Drako'nun üstüne atıldı ama İskandinav savaşçı Bulgar isyancının kellesini tek eliyle bir tavuk boğar gibi tutup canını alıverdi.

Drako, sırtını savaş alanına dönüp de İvaylo'nun karısının yanına giderken Varangian savaşçıları tüm köyü katletmek üzere Plovdiv'e giriyorlardı.

Bulgar krallığı bir kere daha Doğu Roma İmparatorluğu'nun esareti altındaydı.

Akşam saatlerinde Drako'nun Plovdiv'deki kampına Konstantinopol'den bir haberci geldi. Drako, mühürlü mektupta yazanları okuduğunda yüzünde garip bir gülümseme belirdi. Adamlarına derhal toplanmaları emrini verdi.

Kosntantinopol'daki İmparatorluk Ordusu'na katılmak için derhal yola çıkmalıydı. Çocukluğunda yarım kalmış bir hesaplaşmayı bitireceği için sevinçliydi.

BEN, DRAKO

Osman'ı çocukluğumdan beri tanırım. Onun zaafları benim en büyük güçlerimdir. Onu, söze ve töreye itaati, adalete inancı ve sabrı bitirecek.

Çünkü kurallar, korkaklar içindir.

Doğru ve yanlış, haklı ve haksız, iyi ve kötü... Bunların hepsi de toplumdaki zayıfları korumak, kayırmak ve kollamak için kuru kalabalıkların uydurduğu safsatalardır.

Ben, Drako, Doğu Roma İmparatorluğu'nun en amansız savaşçısı, İskandinav topraklarının soğukluğunu ve Rusların zekâsını kanlarında taşıyan Varangian Yeminlileri'nin Başı, tek silahımız uzun balta olan Dextralion'ın ustası, Karanlığın savaşçısı, sözlere ve kurallara inanmam.

Duygularım silahım, aklım kalkanımdır. Yeryüzündeki tek gerçek, baltamın keskin ucudur! Zayıflardan ve merhametlilerden iğrenir, aklına ve kalbine ket vurmaya çalışanlardan nefret ederim.

İnsanoğlu aklıyla, yüreğiyle ve bedeniyle yeryüzüne hâkim olmak için doğmuştur. Elbette her insan böyle değildir; olamaz da! Gökyüzüne meydan okuyan yüksek dağlar ile çorak ovalar bir olabilir mi?! Aslanlarla geyikler bir olabilir mi?!

İkiye ayrılır insanlar; güçlüler ve güçsüzler.

Zayıf olanlar her zaman çoğunluk olduklarından ne zaman bir araya gelseler bir takım kurallar oluştururlar, sınırlar çizerler. Bu kurallara uyulmazsa düzenin bozulacağını, haksızlığın olacağını, yeryüzünde kaosun hüküm süreceğini iddia ederler. Birbirlerini cezalarla korkuturlar. Kendi güçsüzlüklerini iyilik dedikleri hareketlerle kapatmaya, varlıklarını böylece muhafaza etmeye çalışırlar. Peygamberler uydururlar, kitaplar yazarlar, kanunlar koyarlar...

Bunların hepsinin de tek amacı vardır: Karanlığın, gerçek gücün ortaya çıkmasını engellemek! İnsanın doğasında bulunan güçleri dizginlemek!

Oysa insan ancak karanlığa kucak açtığında tam anlamıyla kendi gücünün gerçeğine vakıf olabilir. Öfke, intikam, hırs, azim, kin, kıskançlık, haset.. bunlardır insanı ateşleyen, gücüne güç katan ve insana karanlığın kapılarını açan. Zayıflar korkarlar bu kapıyı açmaktan ve kilit üstüne kilit vururlar o kapıya. Cesaret edemezler onu keşfetmeye!

Kavgadan ve çatışmadan kaçınır bu korkalar. Savaştan vebadan kaçar gibi kaçarlar.

Bilmezler ki savaştır insanın gerçek doğasını ortaya çıkaran, onun gizli güçlerini keşfetmesini sağlayan!

Tarihin başlangıcından bu yana aydınlık ve Karanlık arasındaki savaşta hep aydınlığın kazanmasını umarlar, bir tek kendilerinin inandıkları ışık savaşçıları uydururlar, sahte kahramanlar yaratırlar. Bu kahramanlara ancak çocukların inandıklarını unuturlar da yeryüzünü kendi hayallerine boyamaya girişirler.

Ama biz Karanlık savaşçıları biliriz ki ışık insanı kör eder, karanlık ise özgürleştirir! Işığa bakmak gözü yok eder, karanlık ise kendine bakıldıkça yeni keşifler, yeni zaferler sunar! Çatışma ve kavga, kaos ve kargaşa insanın içindeki saklı dürtüleri açığa çıkarır. İnsan, benliğini yeniden keşfeder, aklının

derinliklerinde gezinir, zekâsının koridorlarında dolaşır. İşte o zaman masal tanrılarına inanmaz insan. Çünkü kendisi tanrılaşır artık; yalan tanrılara gerek duymaz. Karanlığa inanan bir savaşçı artık öyle güçlüdür ki, onu hiçbir kural, hiçbir sınır, hiçbir değer bağlamaz!

Biz karanlığın savaşçıları duygularımızı bastırmayız, onları sınırsızca yaşarız! Biz aşka inanmayız. Aşk, köleler içindir; gereksiz bağlılıklar, insanın gücüne zarar veren aidiyetler getirir çünkü aşk. Duygularımızı ve arzularımızı yok saymayız ama asla onların kölesi olmayız!

Karanlık, bir hayatta kalma oyunudur, bir yaşam savaşıdır. Her kim onu bulursa yenilmez ve üzülmez olur. Karanlık kararlılıktır, güçtür, kuvvettir. Kuralsızlık ve gerçek hâkimiyettir.

Kimin haklı kimin haksız olduğu sorusu insanın ancak kafasını bulandırmak, onda tereddüt yaratmak ve insanı zayıflatmak için uydurulmuştur. Ahlak kuralları güçsüzleştirir insanı, kafese konulmuş bir aslan kadar adi ve onursuz bir hale getirir. Kurallar, kaplanları kediye, kurtları korkak çakallara dönüştürür! Gerçek güç, o güce hakkını verebileceklerindir!

Devrim, Karanlık savaşçılarının işidir. Düzen ve nizam rahat evlerinden çıkmak istemeyenlerin, kadınların, çekingenlerin, mallarını ve kadınlarını sakınanların paravanıdır. Onlar kadınlarını ve topraklarını damgalarlar, altın yüzükler ve demir anahtarlarla varlıklarını korurlar. Karanlık savaşçısı ise ihtirası ve zevki reddetmez, bedenin sınırlarını her gün yeniden keşfeder.

Kaosta enerji vardır. Kavga olmadan insan gelişemez, büyüyemez, evrilemez. Her bir savaş karanlığın yeni bir sırrını açar savaşçıya. Karanlık, bu uğurda her türlü yolu serer ona inananın önüne.

Adalet dedikleri şey, korkakların korunmasından başka bir şey değildir. Merhamet ise Karanlığın açtığı kapıyı kapat-

mak ve ona nankörlük etmektir. İnsanın gücünü elinin tersiyle itmesi ve ona gereksiz sınırlar icat etmesidir.

Vahşet, acımasızlık ve fırsatçılık... Bunlardır Karanlığın altın anahtarları. Açmasını bilen yeryüzüne hükmeder!

Gerçek hakimiyet Karanlıktır!

Osman'ın en büyük zaafı: Sözü ve töresi.

İşte ben onu bu zaafıyla vuracağım. Ona adaletin bir masaldan başka bir şey olmadığını, yeryüzünde efendiler ve köleler olduğunu işte şu baltamla göstereceğim. Ona bir köle olarak doğduğunu ve İmparatorluk önünde haddini bilmesi gerektiğini son kez hatırlatacağım!

59

Osman Bey, ardında bin kişilik ordusuyla Yalakdere Vadisi'nin yamacına inerken Güneş sağ tarafından henüz yükseliyordu. Vadiye çöken sabah sisi daha tam aralanmamıştı.

Türk Beyi, Asil'in dizginlerini usulca çekti ve durdu. Gözlerini kısarak önünde uzanan korkunç manzarada bakışlarını gezdirmeye başladı. Bu, kolay kolay hazmedilir bir görüntü değildi. Sis kalktıkça manzaranın ürkütücülüğü iyice belirginleşiyordu.

27 Temmuz 1302 sabahı yeryüzünün tüm orduları Türklerin Yalakova, Rumların Bafeus dedikleri yerde Osman'ın karşısında cephelenmiş gibiydi.

"Geç kaldık," dedi Osman yanı başında duran Ak Timur'a.

Düşman, bütün parçalarıyla vadinin en iyi noktasına konuşlanmış, kıvrım kıvrım hareket eden koca bir piton yılanı gibi araziye çökmüştü.

Türklerin arkalarında bıraktıkları dağlık ve engebeli alanın aksine Yalakova, koskoca bir düzlükten ibaretti. Koyunhisarı geçince bu vadi başlıyordu. Alan, denize uzanan Hersek dili ile Koyunhisarı arasındaki bir düzlüktü. Burada tek bir tümseklik vardı, o da şu anda İmparatorluk ordularının usta bir şekilde kapladıkları araziydi. Osman, Rum kumandanının savaşa en avantajlı yeri kaptığını açıkça görüyordu.

"Subhanallah!" dedi Türk askerlerden biri çenesi düşerek. "Bu nasıl bir ordu böyle!"

Türk ordusu, dağı aşıp da vadiye inince bir homurtudur başlıyordu. Herkes gözleri dört açılmış şekilde vadinin öbür ucundaki insan seline bakıyordu. Karakeçili aşiretinden bir köylü gördüklerinin gerçek olup olmadığından şüphe etti: "Bu bir serap mı?!"

"Akıl alır iş değil!" dedi Dodurgalı bir başkası. "Bu kadar asker, bu kadar kılıç, bu kadar zırh, bu kadar bayrak ve flama nasıl bir araya getirebilir!?"

Avşarlı bir asker ise belki de çoktan öldüğünü, karşısındakinin cehennemin zebanileri olabileceğini aklından geçiriyordu. Sadece mahşerde bu kadar insan bir araya gelebilirdi! Bir başka asker, sis aralandıkça ortaya çıkan kırmızı imparatorluk flamalarını alevden dillere benzetiyordu.

"Osman Bey," dedi Osman'ın hemen sol ardında bulunan Konur Alp, "Bunlar bir imparatorluk ordusu değil, imparatorluğun tamamını göndermişler karşımıza!" Herkes gibi o da şaşkınlık içindeydi. Her savaştan önce yaptığı gibi Ayet-el Kürsi'yi okumaya başlamıştı ki, Ak Timur, "Konur Kardeş, bu sefer tüm Kuran'ı hatmetsen yeridir!" dedi.

Osman sessizdi. Dimdik karşıya bakmaya devam ediyordu.

Ak Timur, Türk beyinin bakışlarında, hareketinde bir işaret aradı. Onun kızdığını, şaşırdığını ya da mağrurlaştığını gösteren ufak bir işaret... Ama Osman bir taş gibiydi. Ser veriyor, sır vermiyordu. Düşmanı anlamaya çalışıyordu. Kaç kişiydiler, ne kadar silahları vardı, atlıları ne kadardı, yayalar kaç kişiydi, ok mu kullanırlar, kılıç mı savururlardı? Bu soruların cevaplarını öğrenmesi için fazla zamanı yoktu. Bitinya'nın en büyük metropolü, İznik'i tam da kuşatmışken bu ordunun yola çıktığını duymuştu Kayı Beyi. Kuşatmayı derhal yarıda kesmiş ve tüm birlikleriyle buraya, İmparatorluk ordusunu göğüslemeye gelmişti.

Kayı Beyi'nin yüzünde büyük bir kartal gölgesi belirdi. Osman'ın üzerinden koca bir kaya kartalı hızla uçarak ovanın karşı tarafına süzülüyordu. Kartalın gölgesi kendisinden belki on kat daha büyük yere yansımıştı.

Kartalın keskin gözleri vadiyi bir uçtan diğer uca kadar saran İmparatorluk ordularının flamalarına kayıyordu. Marmara Denizinden kıyıya esen rüzgârlar sancakları yırtacak gibi dalgalandırıyor, zaten yılan diline benzeyen çatal flamalar tıslar gibi kıvrılıyordu. Doğu Roma İmparatorluğu'nun orduları kırk başlı bir deniz yılanı gibi Marmara'dan başını dışarı çıkarmış ve Yalakova'nın en avantajlı bölgesine yerleşmişti. Konstantinopol'den gelen onlarca gemi Bafeus Limanı'na demirlenmiş ve ordular savaş düzenine geçmişti.

İmparatorluk ordusu hem sağa sola, hem de arkadan öne doğru tam hizalı bir şekilde pek çok kıtadan oluşuyordu. Ait oldukları bölmeyi ve ordu tipini belli eden onlarca sancak, flama ve arma kıtaların aralarından yer yer yükseliyordu. Orduların arazideki muhteşem yayılma düzeni onların bu işi bin yıldır yapan bir devlet düzeninden geldiklerini gösteren en basit delildi. Binlerce kişinin her birinin ayağını nereye basacağı, kalkanını hangi tarafına koyacağı, atlarının burunlarını ne tarafa verecekleri dahi belliydi. Her bir bölüğün ayrı bir rengi, ayrı bir silahı, ayrı bir savaş taktiği vardı. Hangisinin ne zaman savaş alanında yer alacağı günler öncesinden belliydi.

İmparatorluğun başkumandanları Heteriarkos Muzalon, Büyük Katalan Bölüğü'nün üstadı Roger de Flor ve Varangian Akuluthosu Drako saatler süren bir toplantının ardından belirlemişlerdi savaş taktiklerini. Bugünü şansa bırakmaya kimsenin niyeti yoktu. Bitinya'da Osman adlı adamın başını çektiği Türk belası artık bugün burada son bulacaktı! "Bu işin yarını yok," demişti İmparator Paleoglos. "O Türk'ün kellesini getireceksiniz bana!"

Muzalon mesajı almıştı. Roger de Flor yıllardır bu günü bekliyordu. Drako ise Osman için sürprizlerin en büyüğü olacaktı.

Kıtalar zayıftan güçlüye doğru dizilmişti denilebilirdi belki. Ama İmparatorluk ordularında zayıf diye bir şey yoktu. Her bir öge yüzlerce yıllık savaş stratejilerinin sonucu oluşturulmuştu ve her birinin farklı bir tahrip gücü vardı.

Ordular, güçlüden daha güçlüye doğru dizilmişlerdi.

En önde üç yüzer kişilik Alanlar, Kumanlar ve Kıpçaklar bulunuyordu. Bunlar ordunun en dağınık, en başına buyruk hareket eden gruplarıydı. Normalde düzenli orduya dâhil olmayan bu bölükler savaş bölgesi ve çevresindeki yerel güçlerle işbirliği yapılarak İmparatorluk saflarına çekilirdi. Kumanların çoğunluğunu putperest Moğollar ve ateşe tapan Persler oluşturuyordu. İmparatorun İran'daki Moğol Hakanı ile anlaşmaları sonuçsuz kalmamıştı ve bölgedeki Moğolların Türklere karşı hareket etmesi emredilmişti. Bu birliklerin başında Guo Cengiz Kh'an bulunuyordu.

Bu ön gruptakilerin arasında Şaman ya da Hristiyan Türkopollar da azımsanamayacak sayılardaydı. İmparatorluğun kazanmama riskinin bulunmadığı bu savaşta bölgedeki gayrimüslim Türkopollar ve göçebe Türkmenler yağma ve ganimet için Doğu Roma'nın saflarında yer almışlardı. Zaten birçoğu Helenistik kültürde asimile olmuş bu Türklerin sadakatleri artık Yunanlılaraydı. Bu askerler aynı rakipleri gibi maharetli at sürer ve iyi ok atarlardı. Askerlerin birçoğunda tahta kalkanlar göze çarpıyordu.

Onların hemen ardında ağır zırhlı Latin şövalyeleri yerlerini almıştı. Kırmızı saten üzerine sarı aslanların işlendiği çatal bir sancak bunların alamet-i farikasıydı . Aslanlar ayakta durmuş, ellerini ve ayaklarını birbirlerine doğru tutmuş, ağızları açık, dilleri dışarda yüz yüze iki figürden oluşuyor,

Katolik şövalyelerinin rekabetçi ruhunu temsil ediyordu. Aynı aslanlardan bazıları bazı askerlerin sol taraflarında bulunan gösterişli yuvarlak kalkanlarda da göze çarpıyordu. Bunlar, Roger de Flor'un meşhur Büyük Katalan Bölüğü'ydü. Çoğunluğu Ceneviz ve Venedik şövalyelerinden oluşan bu grup ordunun en büyük paralı askerler bölüğüydü. İmparator Paleoglos bunları bizzat kiralamış, kendisine rakip gördüğü Ortodoks ailelerine karşı kullanır olmuştu.

Roger de Flor ve askerleri paranın satın alabileceği en kaliteli, en deneyimli, en kaliteli şövalyelerdi ve Doğu Roma İmparatorluğu böylesi bir lükse gücü yeten ender bir imparatorluktu. Şövalyelerin her biri de tepeden tırnağa zırhlıydı. Ayaklarındaki sabatanlardan, baldırlarındaki tozluklara, önkolluklarından, kafalarındaki miğferlere kadar hepsi de metal plaka zırhtı. Sayıları 600 atlıdan oluşan bölükteki her bir asker sanki çelikten yapılmıştı. Pek çoğu Kudüs'te savaşmış Haçlı artıkları olan bu adamlar için Müslümanlar nerede bulunursa öldürülmesi gereken insan ile hayvan arasındaki yaratıklardan ibaretti. Bölüğün hem sahibi hem de kumandanı Roger de Flor'un bakır renkli zırhı güneşin altında kızardıkça kızarıyordu. Göğsündeki metal armada, onun Venedik'ten geldiği ailenin sembolü bir denizaslanı kabartması vardı.

Sanki az sonra ortaya çıkacak kanın kokusunu almışçasına gökyüzünde daireler çizen kartalın gözleri, İmparatorluk ordusunun en yüksek ve en uzun flamasına takıldı. Kırk başlı yılanın en büyük dili gibi görünen bir sancak, ordunun tam merkezinden yükseliyor, üzerinde sarı üzerine siyah çift başlı bir kartal dalgalanıyordu. Çift başlı kartal İmparatorluğun bin yıllık simgelerinden sadece biriydi.

Sancağın tam altında, beyaz atının üstünde Doğu Roma İmparatorluğu Ordusu Başkumandanı Hetariarkos Muzalon bulunuyordu. Üç ana kıtaya ayrılmış İmparatorluk ordusu-

nun merkezindeki en önemli iki güçten biriydi Muzalon'un orduları. Hemen yan tarafında naibi, Tagmata birliklerinin başı Megala Allagator sıfatıyla Konstans bulunuyordu. İmparatorluğun deneyimli kumandanı Muzalon'un vadinin karşısına yerleşen Türklere bakışı, küçük bir fareyi yutmaya hazırlanan koca bir piton yılanının kendine duyduğu özgüvenden farksızdı. Haddini aşan bu Türklere esaslı bir ders vermenin zamanı gelmişti ve Muzalon'un tek bir Türk'ü bile sağ koymaya niyeti yoktu.

Hetariarkos Muzalon'un emrinde üç tagmata bölüğü, yani her biri 300 Ortodoks şövalyesinden mürekkep, toplam 1200 Akritay Şövalyesi hazır kıta bekliyordu. Bunların da hepsi ağır zırhlıydı ama bu zırhlar, Latin şövalyelerininki gibi tamamen metal plakadan oluşmuyordu. Askerlerin çoğunun üzerinde, binlerce küçük halkanın iç içe geçirilmesiyle oluşmuş örgü zırhlar bulunuyordu. Muzalon'un üstünde de gümüş gibi ışıl ışıl parlayan tam takım bir örgü zırh vardı. Askerlerin kalkanları Doğu Roma İmparatorluğu'na özgü badem şeklinde metaldi. Bu tagmata birlikleri İmparatorluk ordusunun belkemiğiydi.

Ortodoks şövalyelerinin imparatora sadakatleri sorgulanmazdı. Üstelik her biri Doğu Roma'nın dini liderliğini benimseyen Akritaylar için Türkler, hurafe dinleriyle ezilmeleri gereken bir tehditti. Askerler hem merkezdeki hem de eyaletlerdeki atlıların bir araya gelmesiyle oluştuğundan ordunun içinde Türkleri iyi tanıyan, onların gazi savaşçılarıyla pek çok kez karşı karşıya gelmiş yerel şövalyeler de vardı. Bunlardan her biri de gazilere günlerini göstermek için yıllardır diş biliyorlardı. İçlerinde Türk gazileriyle kişisel husumet besleyenler vardı.

Hetariarkos Muzalon, kendisi gibi tam takım zırhlı beyaz atının üstünde otururken imparatordan aldığı emri düşünüyordu. *Tek bir Türk bile sağ kalmayacak!*

İmparatorluğun üç ana öğesi işte bunlardı. Hepsi de birbirinden güçlü ve maharetli üç kıta. Yerel güçler, Roger de Flor idaresindeki Latin şövalyeleri ve Megala Allagator Konstanz kumandasındaki Ortodoks şövalye birlikleri... Kimisi sadakatle, kimisi parayla, kimisi de Moğol hakanına gönderiliveren bir prensesle imparatora bağlanmış askerler...

Fakat İmparatorluk ordularında en arkada, Akritay şövalyelerinin ardında bir grup vardı ki bunlar hiçbir kıtaya benzemiyordu. Onlar hem sadakatle hem de parayla imparatorluğa bağlıydılar. Ama burada bulunmalarının asıl nedeni ne sadakat ne de paraydı. Onlar sırf kendi keyifleri için; öldürmek ve savaşmak için Yalakova'daydılar. İmparatorluğun en elit ama en barbar, en zengin ama en açgözlü, en ilkel ama en gösterişli savaşçılarıydı onlar. Bir zıtlıklar yumağı olan bu bölük, Bizans'ın bin yıllık girift diplomasinin, ikiyüzlülüğünün, insanın yüzüne gülen ama sırtından bıçaklayan devlet politikasının sanki vücut bulmuş hali gibiydi.

Onlar, Varangian Yeminlileri'ydi.

Değerli taşlarla süslenmiş rengârenk tunikleri ile ellerindeki uzun saplı baltalar tam bir tezat içindeydi. Çoğunun boyu iki metreyi aşkın, saç ve sakalları çalılıktan farksız, bu sarışın, mavi gözlü adamların ellerindeki teberler güneşin altında ışıl ışıl parlıyordu. Ama Varangianlar güneşi sevmezdi. Pek çoğu, sarı kaşları ve kirpikleri onları güneşe karşı korunaksız bıraktığı için koltuk altlarında tuttukları gümüş maskeleri kafalarına geçirmişti bile. Onların damarlarında soğuk İskandinav ülkelerinin kanları akıyordu.

Dokuzuncu yüzyılın sonlarında İskandinavların kürk ve köle için Rus topraklarına akın etmeleriyle başlıyordu onların hikâyeleri. Norveç ve İsveç krallıklarından çıkıp gelen bu iri yarı ırklar Slavlarla karışmışlar ve çok geçmeden asıl hazinenin yeryüzünün en zengin şehri Konstantinopol'de,

Doğu Roma İmparatorluğu'nda olduğunu fark etmişlerdi. Şehrin boğazlardaki yegâne konumu onu hem paranın hem de İskandinavların aradığı maceranın merkezi konumuna getiriyordu. Tuna ve İlmen nehirlerinden ustalıkla yüzdürdükleri Viking gemilerini yeri gelmiş karada omuzlarında taşıyıp Volga'ya indirmiş, yeri gelmiş üzerine binmiş ve Kiev'den Karadeniz'e inerek Miklagard'a varmışlardı. *Miklagard*, yani dönemin Doğu Roma İmparatoru *Mişel'in şehri* adını verdikleri Konstantinopol.

Rumlar bunlara "Ruslar" diyorlardı ama onlar kendilerine eski Norveç dilinden gelen *varangian*, yani *yeminliler* adını vermişlerdi. Birbirlerine sadakatleri ve savaştaki bağlılıkları o kadar güçlüydü ki bu yemini hiçbir şey bozamıyordu. İmparatorların, bu adamlarını güçlerini fark etmeleri uzun sürmedi. Tabii o sadakati satın almaları da.. Girdikleri şehirleri öyle bir yağmadan geçiriyorlardı ki eğer imparatorlar bu adamları satın almazlarsa Konstantinopol'den geriye pek bir şey kalmayacağını görmüş olmalıydılar. Varangianlar artık Doğu Roma İmparatorluğu'nu korumaya yemin etmişlerdi. Bizans'ın varlığı artık Varangian Yeminlileri'ne bağlıydı. Birkaç asırda İmparatorluğun tarihi ve Varangianların varlığı iç içe geçmişti.

Onuncu asırda Chyrsopolis'teki isyanı bir tek Varangian Baltacıları bastırabilmiş, isyancıların tamamını kıyımdan geçirmişlerdi. İmparator Basil'in Suriye savaşında Antakya'da Varangianlar sayesinde zafer elde edilmiş, İskandinav baltacılar hızlarını alamamışlar Trablusgarb'a kadar olan tüm bölgeyi yağmalamışlardı. 1071'de Anadolu'ya girip hızla ilerleyen Türkleri de bir tek Yeminliler durdurabilmiş, Selçuklu sultanı Tuğrul Bey'in askerleri dönemin Yeminliler başı Akuluthos Mihal'e mağlup olmuşlardı. Balkanlarda ve Anadolu'da imparatorluk ordusunun pes ettiği her düşmana artık Varangianlar gönderiliyordu. 1081'de Fransız askerlerini I. Alexios'un

Varangianlar bölüğü baltalarıyla doğramışlardı. Güneybatı Anadolu'da Harran Emiri'nin başını baltayla vuran, Balkanlardaki sayısız Bulgar isyanını bastıran, pek çok imparatorun tahtını kurtaran da yine Varangianlardı. Sülaleler arası taht kavgalarında taraf tutmayacak, sadakatleri sadece ve sadece imparatora olan bağımsız güçlerdi bunlar. Disiplinleri, savaşçılıkları ve dini fanatizmleri onları her türlü rakiplerinden üstün kılıyordu. Ortodoksluğu herkesten çok onlar benimsemişti. Pek çok Rum imparatoru kendi özel birliklerini artık Varangianlardan kuruyordu. İskandinav baltalarını görenler biliyorlardı ki alanda imparatorun kendisi de var. İskandinavların ırk yapısı itibariyle hem Rumlardan hem de Türklerden daha iri yarı ve daha kemikli insanlar oluşu onlara Anadolu topraklarında ayrı bir üstünlük veriyordu.

11. Yüzyıldan itibaren İngilizlerin de katılmalarıyla Varangianlar iyice güçlü bir bölük haline geldi. Artık Varangianlar Norveç ve İsveçlerin yanı sıra Anglo-Saxonların şövalye kültürünü de özümsemişlerdi. 1204'deki Latin kuşatmasında bile eğer İmparator şehirden kaçıp İznik'e yerleşmeseydi Varangianlar son ana kadar Latin şövalyeleriyle çarpışabilirlerdi. Fakat imparatorun sözünden çıkmayan bu adamlar da hanedanla birlikte İznik'e taşınmışlardı. İznik'in tarihi Varangian savaşçıları için her zaman özel bir yere sahip olacaktı. 1097'de şehri Türklerden geri alan onlardı ve şehri şimdi yeni bir kuşatmada ezeli düşmanlarına bırakmaya niyetleri yoktu.

Savaşlarda öyle etkin rol oynuyorlardı ki, imparatorlar artık ganimetlerin üçte birini Varangian Yeminlileri'ne verir olmuşlardı. Bu onları tarihte hiçbir savaşçının olmadığı kadar zengin ve şöhretli yapmıştı. Kraliyet rengi olan mor, kırmızı ve altın sarısından başka renk giymezler, savaş alanlarında bile kıymetli taşlarla bezenmiş tunikler giyerler, altın ve gümüş pullu zırhlar takarlar, iri omuzlarına taktıkları vahşi

hayvan kürklerini paha biçilmez broşlarla tuttururlardı. Zaten saçları genelde sarı ve kırmızıya çalan bu adamların kırmızı ve sarı doğal renkleri gibiydi. Vazgeçilmez silahları olan baltaları bile bazen altın kaplama olurdu.

Varangianların flamaları mor bir ejderhadan oluşuyordu. Bazı bayraklarda kuzgunlar da görülüyordu. En büyük ejderhalı çatal sancağın altında Varangian Başkumandanı Akuluthos Drako bulunuyordu. Sarmaşık yaprağı desenleriyle işlenmiş kunduz kürkünden pelerinine ara ara kıymetli taşlar geçirilmişti. Pek çok hayvanın derisinin birleşmesiyle oluşturulmuş kürk öyle kalın ve büyüktü ki kıyafetten daha çok bir yorganı andırıyordu. Göğsüne, avuç içi kadar demir plakaların oluşturduğu sıra sıra mor ve sarı pullarla kaplı bir zırh, belinden dizlerine kadar yine ayrı renklerde deri püsküllü korselet geçirmişti. Dizlerinin hemen üstünde, zırhın altından kenarları altın ipliklerle dokunmuş tuniğinin eteklikleri görünüyordu. Pantolonunun dizlerinde artı şeklinde haç desenleri vardı. Zırhın dışında kalan ellerinde ve boynundaki açıklık tamamen dövmeyle kaplanmıştı. Varangian baltacılarının tamamı adet olduğu üzere vücutlarını dövmeyle kaplattırırlardı ve Drako'nun kolları yılan ve akrep gibi sürüngen hayvanların resimleriyle doluydu.

Drako'nun belindeki gösterişli kayışa bir adet şarap boynuzu sıkıştırılmıştı. Varangianlar şarabı o derece severlerdi ki yanlarından bardak yerine kullandıkları bu boynuzları eksik etmezlerdi. Boynuzun sipsivri ucuna ve oluk gibi açık ağzına birer kancayla deri geçirilmiş ve bellerindeki kayışlara özenle tutturulmuştu. Varangianların bir takma adı da, İmparatorun "Şarapçanakları"ydı. Drako sağ kolunun altında maskeli miğferini, sol tarafında ejderha armalı dikdörtgen kalkanını ve sağ elinde kendisinden iki kat daha yüksek olan bir sopaya

geçirilmiş baltasını tutuyordu. Bu baltalara Dextralion denirdi. İskandinavlara özgü, çift kuyruklu bu teberlerin sopa ucu aynı zamanda mızrak görevi yapıyordu.

Varangianların sevmedikleri tek şey güneş değildi. Onlar kılıç, hançer, mızrak ya da ok gibi insanı uğraştıran savaş aletleriyle vakit kaybetmek istemezlerdi. İnsanoğlunun icat ettiği en kesici, darbe gücü en yüksek aleti kendilerine silah edinmişlerdi. Normal bir insanın sürekli sallamaya gücünün yetmeyeceği baltaları onlar bir kürdan çöpü kadar kolay savururlardı. Onlar delmek, sokup çıkarmak ya da kesmek için burada değillerdi; biçmek, doğramak, parçalamak için gelmişlerdi. Baltaların sapları o kadar uzundu ki atlarının üstünden bile saplarını yere koyup birer sancak gibi dimdik tutanlar vardı.

Varangianlar, İmparatorun en elit kıyım makinesiydi ve bugün Yalakova'da bunlardan 300 adet vardı. Türklerin olduğu alandan bakıldığında bu kırmızılara bürünmüş iri yarı grup cehennemden çıkmış gelen ateşten zebaniler gibi görünüyordu.

Gökyüzündeki kayı kartalı usta bir sorti yaparak tekrar Türk ordularının üzerine süzüldü. Osman kanadının gölgesi yüzünde beliren kuşa bakmak için başını yukarı kaldırdığında güneş ışığında bir gariplik sezdi. Çocukluğundan beri güneşin doğuşunu izleyen Kayı Beyi bu garipliğin ne olduğunu bir türlü adlandıramadı. Bakışlarını tekrar önündeki asker denizine çevirdi.

"Ben üç bin kişi saydım," dedi Konur Alp.

"Desene o zaman bire beş yakalandık," dedi Ak Timur. "Tam dişimize göre!" diye gülümsemeyi de ihmal etmedi. Zoraki bir gülümsemeydi bu. Osman Bey yola çıkarken Paflagonya'daki Kastamonu Emiri Çobanoğlu'na haber göndermişti ama o da ortalıkta görünmüyordu. Kayı Beyi'ne çok az

Türk aşireti destek veriyor, en nüfuzlu Türk beyleri henüz izlemekle yetiniyorlardı.

"Evet, adil bir savaş olacak," diye cevapladı Konur Alp.

Ama her ikisi de bu kadar basit olmadığının farkındaydı.

En çok da Osman farkındaydı. Sanki tüm düşmanları, tüm korkuları bugün Osman'ın karşısına çıkmıştı. Haçlılar, Moğollar, şövalyeler, hain Türkler, ateşe tapanlar, putperestler, Katolikler, Ortodokslar, hepsi ama hepsi karşısındaydı.

İmparatorluk, Osman'ın gözlerinin içine bakıyordu.

60

Osman, kendi askerinin moralinin İmparatorluk orduları karşısında altüst olduğunu görebiliyordu. Kendisi dâhil ordusundaki hiç kimse hayatı boyunca böyle bir ordu ile karşı karşıya gelmemişti. İmparatorluk ordusunun şakası yoktu, herkes onların bir kıyım için buraya gönderildiğini çok iyi biliyordu.

Türkler belki babalarından ve dedelerinden Selçuklu ile Bizans arasındaki savaşlarda böyle büyük savaşlar dinlemişlerdi ama onların neslinden hiç kimse bunu bire bir yaşamamıştı. Bu ordu ne Bilecik Tekfuru'nun adamlarına, ne de Aya Nikola'nın yüzlerce şövalyeden mürekkep ordusuna benziyordu. Ne kuşatılacak bir kale, ne de tutulacak bir derbent vardı. Koskoca düzlük ve ufukta gözün alabildiği kadar geniş bir alana kurulmuş İmparatorluk ordusu... Bu, savaşın en çıplak yüzünü göstereceği bir meydan muharebesi olacaktı. Güçlünün güçsüzü yenmesi kaçınılmazdı ve Türkler kendilerini ağzını açmış koca bir aslanın karşısındaki yavru geyik gibi hissetmekten alamıyorlardı.

Osman Bey, adamlarını göz göre göre ölüme atamazdı.

Konur Alp atıyla Osman Bey'in yanına yanaştı. Kaygılı görünüyordu:

"Adamlar huzursuz, Usta," dedi. "Belki de bu adamlarla bir anlaşma yaparak geri çekilmeliyiz."

"Eğer şimdi geri çekilirsek," dedi Osman Bey, "Bütün emeklerimiz boşa gider. Şimdiye kadar kazandığımız bütün zaferler heba olur. Bu çakallar öyle bir cesaret bulur ki bizi tüm Bitinya'dan sürerler."

"Haklısın, Usta," dedi Konur Alp. "Haklısın ama adamlarımız hem yorgun hem de moralleri çok düşük. Bu orduyu İmparatorluk askerlerinin önüne sürersek büyük bir kıyımdan başka bir şey elimize geçmez."

Osman, Konur Alp'e hak vermiyor değildi. Uzun bir yolculuğun ardından bu ovaya gelmişlerdi. Arkada bıraktıkları engebeli arazi onları iyice yıpratmıştı. Ama başka bir şey olmalıydı. Geri çekilmekten başka bir yolu olmalıydı bu işin. Osman, İmparatorluk ordularına Bitinya'yı altın tepside sunacak değildi.

Osman ardına dönüp askerlerin yüzlerine baktı.

Ak Timur, "Bu adamlar senin için ölür, Reis," dedi. "Biz, senin için ölürüz." Yüzünde kararlı bir ifade vardı.

Evet, yaklaşık bin kişi onun tek emriyle kendilerini ölüme atmaya hazırdı. Birliklerden ara ara yükselen sancaklarda yeşil hilaller dalgalanıyor, aşiretlerin sancakları bunlara karışıyordu. Kayıların alameti yay ve ok, Karakeçilerin keçisi, Avşarların kurdu, Çelekan'ın kılıcı, Zülfikarlar ve daha pek çok sancak daha mavi, beyaz ve yeşil tonlarında dalgalanıyordu. Fakat bu sancaklar İmparatorluk ordusununkilerle kıyaslandığında çok dişli bir canavarın karşısında yeni çıkmış süt dişleri gibi görünüyordu.

Adamları onun için ölmeye hazırdı ama Osman bu emri verebileceğinden pek emin değildi. Adamlarına baktığı zaman yere düşen kelleler, kopmuş kollar, yas eden kadınlar, ağlayan çocuklar, haykıran analar görüyordu. Erkeklerin yüz-

lerinde ağlayan bebekler, yetim kalan çocuklar, dul kalan kadınlar sanki Osman'a bakıyordu.

Hayır, Osman bu adamlara göz göre göre ölüm emri veremezdi. Adamların en azından moralleri olsa belki kazanmak için bir şansları olabilirdi. Osman Bey'in şimdiye kadar savaşlardan öğrendiği varsa o da manevi üstünlüğün ve özgüvenin sayısal her türlü üstünlüğü alt edebildiğiydi. Bir şey yapmalı ve savaş öncesinde adamlarına güven ve heyecan vermeliydi.

Osman, atının yüzünü tekrar İmparatorluk ordusuna döndürdü.

"Ak Timur benimle gel," dedi. "Mihal'i de çağır, o da gelsin."

Osman, İmparatorluk ordusuyla konuşacaktı ve çevirmen lazım olabilirdi.

Ak Timur ve Konur Alp şaşkınlıkla birbirlerine baktılar. Osman'ın aklından ne geçtiğini anlamaya çalışıyorlardı.

Görüşmeye ayrılmadan önce Osman, Konur Alp'e döndü, "Kazıkları hazır etmek için ne kadar zamana ihtiyacın var" diye sordu. Yol boyunca yedi yoldaşıyla konuştukları savaş planından bahsediyordu.

Konur Alp, "En az birkaç saat," dedi.

Osman, "O kadar süre kazanabileceğimi sanmam," dedi. "Yarım saatin var. Kimseye görünmeden bu işi hallet."

Konur Alp yanına bir düzine adam alarak ortadan kayboldu.

Köse Mihal solunda, Ak Timur sağında, Osman, Asil'in üstünde ortada, üç Türk atlısı Bafeus ovasının ortasına doğru ilerlediler.

Onları gören İmparatorluk kumandanı Heteriarkos Muzalon da aynı şekilde bir tarafına Katalanların başı Roger de Flor'u, diğer tarafa Varangian Yeminlileri'nin lideri Akulithos Drako'yu ve ardında onu hiç bırakmayan naibi Megala Allagator Konstanz ile savaş alanının tam ortasında Türkleri

karşıladılar. Üç kişi bu taraftan dört kişi karşı taraftan, arkalarındaki okyanustan çıkıp gelen birer damla gibi ovanın ortasına geldi. İki tarafta da vuruşmak için değil konuşmak için ilerlediklerini gösteren bir ağırlık göze çarpıyordu.

Ak Timur önündeki adamların zırhlarındaki ve kıyafetlerindeki zenginliğe şaşkınlıkla bakıyordu. "Düğüne geldiğimizi bilseydim daha iyi giyinirdim," dedi dudağını bükerek. "Bunlar savaşmaya mı gelmiş, gösteriş yapmaya mı anlayamadım."

Köse Mihal, "Bunlar için savaştan daha büyük eğlence yoktur," dedi. "Savaş, onların varlık sebebidir."

Osman ise kafasında kurduğu planın işe yarayıp yaramayacağını düşünüyordu.

Yaramalıydı. Bu, tek seçenekti.

Türklerin ve Rumların atları burun buruna geldiklerinde durdular. İki grup da bir süre hiçbir şey söylemeden birbirlerinin yüzlerini süzdüler. Sadece Drako'nun yüzünde Varangian Yeminlileri'ne özgü korkutucu maskesi vardı ve bir tek mavi gözleri görünüyordu.

Drako, yıllar önce tepelediği çocuğun bu Osman olduğundan artık emindi. O kara kaşların altındaki inatçılık hiç değişmemişti.

Osman ise üzerindeki kin dolu bakışlardan habersiz, önünde duran atlıya bakıyordu. Muzalon'un yüzündeki özgüven Osman'ın hiç hoşuna gitmedi. Adam sanki savaşın sonucunu çoktan biliyormuş gibi bir ifadeyle Osman'ı izliyordu. Üstelik yüzündeki küçümseyici bakışı Türk Beyi yüz metre öteden okuyabilmişti.

Sessizliği ilk bozan Katolik Şövalyeleri'nin üstadı Roger de Flor oldu. Adamın sipsivri bir sakalı ve aynı sivrilikte bir burnu vardı. Kin dolu bir ifadeyle Mihal'e bakıyordu:

"Senin Hristiyanlığa ihanet ederek Türklerin yanında savaşacağını anlamalıydım."

Mihal'in bu lafın altında kalmaya niyeti yoktu:

"O kadar şaşırmana gerek yok, Roger. Biz Ortodokslar zaten sizin için hiç Hristiyan değildik. Konstantinopol'de sözde Hristiyan kardeşlerinize yaptıklarınızı hiçbir zaman unutmadık."

Katalan lideri susmakla yetindi.

Osman araya girdi:

"Tartışmaya gelmedik buraya," dedi. "Görüşmeye geldik."

Mihal konuşmaları hızlı bir şekilde çeviriyordu.

Muzalon gülerek cevapladı:

"Cesaretinizi tebrik ediyorum," dedi Osman'a tepeden bakarak. "Karşımıza çıkmanız cesurca. Aptalca ama cesurca." Adamın çatal, dolgun bir sesi vardı. Sanki boğazında gıcık varmış gibi hırıltılı ve sert konuşuyordu. Sesinde olduğu gibi yüzünde, bakışlarında ve suratındaki sertlikte imparatorluğun ağırlığını tam anlamıyla taşıyan bir kumandan olduğuna şüphe yoktu. Konuşmasının tonuyla bile karşısındakini eziyor, kalkık burnu ve karşısındakine tiksintiyle bakan gözleri insanı aşağılamaya yetiyordu.

İmparatorluk kumandanı devam etti:

"Ama hâlâ geri çekilme şansını size tanıyorum. Elbette şimdiye kadar Bitinya'dan aldığınız toprakları geri verir ve Batı Anadolu'dan çekip giderseniz!"

Osman Bey ciddiyetini hiç bozmadan, "Biz buraya savaşmak için geldik," dedi. "İmparatorun seni buraya kadar gönderdiğine göre şimdiye kadar bunu öğrenmiş olman gerekirdi. Sayınıza bakılırsa imparatorun dikkatini yeterince çekmiş olmalıyız."

Muzalon'un suratında alaycı bir gülümseme peyda oldu. "Dedikleri doğruymuş," dedi. "Sen cüretkâr bir adamsın, Osman. Ben korkakları sevmem. Ama bugün senin bittiğin gün olacak."

Ak Timur, "'Osman,' değil," diyerek çıkıştı. "'Osman Bey,' diyeceksin!"

Mihal bunu çevirdiğinde, Muzalon, "Biz sizin sıfatlarınızı tanısaydık burada olmazdık," diyerek kestirip attı.

Osman Bey, "İstediğiniz benim," dedi. "Bunu ikimiz de biliyoruz." Osman sözlerini ağır ağır söylüyor, Mihal konuşulanları çevirdikçe hasımlarının yüzlerindeki ifadeleri kafasına not ediyordu. "Bunca insanın ölmesine gerek yok," diye devam etti Kayı Beyi. "Eski savaş geleneklerine göre hareket edelim." Osman, Muzalon'un gözlerinin içine bakıyordu. "Ordularımızın başları, sadece sen ve ben kapışalım. Biz kazanırsak, gemilerinizle geldiğiniz gibi geri dönersiniz. Ama eğer siz kazanırsanız benim kellemi götürürsünüz ve Türkler tüm topraklardan çekilirler."

Bu sözle birlikte Mihal ve Ak Timur birbirlerine baktılar. İmparatorluk kumandanı Muzalon gibi bunu onlar da beklemiyordu.

Muzalon cevap vermekte acele etmedi. Düşünceliydi. O, acele kararların adamı değildi. Ama bir fırsat yakaladığında bunu en iyi şekilde değerlendirirdi. Osman'ın ardındaki orduyu gözleriyle tekrar süzdü ve bakışlarını Osman'a çevirerek, "Neden böyle bir şey yapalım ki?" dedi. "Sizi neredeyse beşe bir yakaladık. Senin askerlerini ezmemiz bir saat bile sürmez."

"Sadece bir kişinin ölümüyle binlerce insanın hayatını kurtarmak yetmez mi?" diye sordu Osman Bey.

Muzalon kestirip attı:

"Bize bir şey olmayacak. Ölen taraf siz olacaksınız."

"Kendine o kadar güveniyorsan benimle kapış," diye karşılık verdi Osman. "Eğer yenilirsem İznik kuşatmasını bırakıp geri çekileceğiz ve bu topraklardan göçeceğiz. Sözüm sözdür. Ertuğrul oğlu Osman'ın sözünün altın değerinde olduğunu şimdiye kadar duymuş olman gerekir."

Bu bir meydan okumaydı. Osman, Muzalon'un duyduğu kadar kendini beğenmiş biri olduğu doğruysa bu meydan okumayı cevapsız bırakmayacağını düşünmüştü.

Tek bir asker bile zayi etmeden Türkleri yenme fikri imparatorun hoşuna gitmiyor değildi. Üstelik adını sürekli duyduğu bu Türk Beyini de tamamen ortadan kaldıracaktı. Kafasındaki planı yılların verdiği deneyim ve sinsilikle yaptı. Yüzünde garip bir sırıtma belirdi:

"Peki," dedi. "Senin dediğin gibi olsun. Ama biz ancak akranlarımızla dövüşürüz. Takdir edersin ki benim gibi bir imparatorluk kumandanı bir aşiret reisiyle savaşa tutuşmaz. Ama çok istiyorsan senin karşına bir şövalye göndereceğim."

Bu laflarla Muzalon Osman'ı hem eziyordu hem de ustalıkla kendi hayatını tehlikeye atmaktan sıyrılmış oluyordu.

Osman aldırmadı:

"Ben kendim yerime başkasını ölüme göndermem," dedi. "Sizin ve bizim farkımız bu."

Muzalon işte bu laf karşısında yutkundu ama aldırmadı. Osman'dan korkmuyordu, ama basit bir Türk beyinin karşısında ne olursa olsun hayatını tehlikeye atmayacak kadar zeki, hislerine yenilmeyecek kadar soğukkanlıydı.

O sırada Varangian Yeminlileri lideri Akuluthos Drako maskesini miğferinin üstüne sıyırdı ve Osman'a dönerek, "Seninle ben savaşacağım, Osman," dedi Türkçe olarak.

Ak Timur ve Osman'ın başları kendi dillerini konuşan bu savaşçıya döndü.

Drako, "Bir zamanlar kartalının kellesini koparttığım gibi senin kelleni de rahatlıkla koparabilirim," diye ekledi.

Osman bir an neye uğradığını şaşırdı. Bu sarı suratı, kırmızıya çalan saçları tanıyordu. Adamın boynu ve suratındaki akrep ve yılan dövmelerinin ardında tanıdık bir sima vardı. Osman'ın başı döndü, gözleri karardı. Gözünün önünden yıllar öncesine ait bir anılar silsilesi geçti.

Bu gerçekten olabilir miydi? Bu insan azmanı, Drako olabilir miydi?

Muzalon, "Sizin eski 'dost' olduğunuzu bilmiyordum," diyerek araya girdi. "Ama Osman bir Akritay şövalyesi ile savaşacak." Muzalon, meşhur Türk Beyi'ni yenenin bir Rum şövalyesi olmasını istiyordu. Bu onuru Varangianlar'a veremezdi. İmparatorluk ordusu içindeki bu tür çekişmeler öteden beri vardı.

"Öyle olsun," dedi Drako, Muzalon'a. Sonra tekrar Osman'a döndü:

"Dua et de bu senin son dövüşün olsun, çünkü eğer hayatta kalırsan senin kafanı kendi ellerimle koparacağım!"

Osman yaşadığı şoku üstünden atamıyordu. Ağzını bıçak açmaz olmuştu. Drako'ya karşı duyduğu öfke ve yaşadığı şaşkınlık onun kafasını allak bullak ediyordu.

Osman Bey'in bir şey demesine fırsat vermeden Roger de Flor atını Mihal'in üzerine sürdü:

"Savaş alanında karşıma çıkmanı çok isterdim," dedi.

Mihal, "Katolik kanı akıtmak benim için büyük bir şeref olurdu," diyerek yanıtladı hasmını.

Muzalon'un atını tekrar kendi ordusuna çevirmesiyle birlikte görüşme bitmiş oluyordu.

İmparatorluk kumandanları kendi saflarına dönerken Roger de Flor, Muzalon'un yanına yanaşarak, "Efendim bunun iyi bir fikir olduğundan emin misiniz?" diye sordu. "Ya Türk yenerse?"

"Adamı görmedin mi?" dedi Muzalon. "Yalınkılıç bizim tam zırhlı bir savaşçımızla nasıl kapışabilir ki? Onun karşısına öyle birini çıkaracağım ki bu öneriyi yaptığına pişman olacak. Ondan sonra da Türklerin üzerine hücum edeceğiz ve onların bütün liderlerini kılıçtan geçireceğiz. Hem Osman'ın da kaçıp kurtulma şansı olmayacak."

Drako, "Bu Türk'ü çok hafife alıyorsun," dedi. "Onun karşısına beni çıkarmalıydın. Eğer şövalyeni yenerse yüz bulacaklar."

"Göçebe bir Türk'ün bir imparatorluk şövalyesini yenebileceğini de nereden çıkardın?"

"Sen Türkleri tanımıyorsun," dedi Drako.

"Ben göreceğimi gördüm," dedi Muzalon ve kendi birliğinin yanına gitti.

Osman'ı ölü geçirme fırsatı Muzalon'u heyecanlandırıyordu. "Ben bu Türk'ün akıllı olduğunu düşünüyordum ama budalanın tekiymiş," dedi yanındaki Roger de Flor'a. "Bana kellesini altın tepside sundu."

Roger de Flor, Muzalon'un aklından geçenleri anlayınca sırıttı. İmparatorun onu boşuna ordularının başına getirmediğini bir kere daha anlamıştı. Muzalon Bizans diplomasisi ve iki yüzlüğünün usta bir uygulayıcısıydı. Bir eliyle zeytin dalı tutarken diğer elindeki hançeri rakibine saplamak için hazır bekliyordu. Katolik şövalye, bir Ortodoks olmadığı için bir kere daha şükretti. Onun şimdi tek umursadığı Mihal'i bir şekilde yakalamaktı.

61

Ak Timur "Beyim bırak da ben çıkayım bu dövüşe," dedi.

Tüm yoldaşları Osman Bey'in tek başına çarpışmasına karşıydı.

Konur Alp, Kardeşler, Saltuk Alp, Samsa Çavuş.. hepsi de Osman'ın yerine kapışmak istiyordu. Fakat Osman hepsini de susturdu.

"Söz ağızdan bir kere çıkar," dedi. "Üstelik bir başkası benim ordularım için savaşırken ben burada izleyemem," dedi. "Kararım kesindir." Ak Timur, "Ben bunların sözlerinde durmamasından korkarım, Reis," dedi.

Osman, "Yapacak başka bir şeyimiz yok," diye yanıtladı. Askerler hem yorgundu, hem de manen çökmüşlerdi. Bu şekilde onları savaşa süremezdi.

Ama şimdi, Osman'ın tüm Türkler adına savaşmayı önermesini duyan her bir Türk hınçlanıyor, şevke geliyor, kaybettiği heyecanı yeniden kazanmaya başlıyordu. Pek çokları çoktan yorgunluklarını unutmuş, "Osman Gazi!" diye tezahürat yapmaya başlamışlardı.

Kayı Beyi, Konur Alp'e döndü, "Ak Timur haklı," dedi. "Ben bu heriflere güvenmiyorum." Muzalon ona, "Tamam, senin dediğin gibi olsun," derken anlamıştı yalan söylediğini.

"Sen adamları dediğim gibi konumlandır." Sonra Kardeşler'e döndü ve "Siz de yerlerinize geçin ve hazır olun," diye emir verdi.

Osman sırtına zırh yeleğini ve kafasına sivri uçlu beyaz sarıklı miğferini geçirdi. Kollarına kolçaklarını ve bacaklarına tozluklarını taktı. Hazır olduğunda adamlarına "Hakkınızı helal edin!" dedi ve atını önündeki düzlüğe sürdü.

Yalakova'nın tam ortasında Asil'in üzerinde durdu ve karşısına çıkacak rakibini beklemeye koyuldu. Nökerler endişeyle birbirlerine bakıyorlardı.

Çok geçmeden İmparatorluk ordularının tam ortasından simsiyah dev bir boğa gibi bir yaratık öne sıçradı. Yaratık ardındaki kalabalıktan sıyrılıp da biraz yaklaştığında bunun kapkara bir şövalye olduğu anlaşıldı. Kafasındaki miğferden, atının boynundaki şafrona kadar adamın tüm zırhı simsiyahtı. İmparatorluk ordusundan Rumca *"Boğa!"* haykırışları yükseliyordu.

Boğa, Muzalon'un en güvendiği savaşçısıydı. Bir Akritay şövalyesi olan bu Rum askerinin şanını duymayan kalmamıştı. Yüzünü henüz görebilen çok azdı, çünkü o her savaşa kafasındaki bu ters bir kovayı andıran düz tepeli siyah miğferle gelirdi. Yüzünde tek bir çizgi halinde vizörü vardı. Şövalyenin atı da kendisi gibi hem iri yarı, hem de simsiyahtı. Bu, ağır zırhlı şövalyeleri taşımak için özel olarak yetiştirilen bir Alman atı olmalıydı. Zarif Arap atlarının aksine bunlar kalın bacaklı, kalın sağrılı ve şişkin gövdeli olurlar, ağırlıkları yarım tondan bir tona kadar çıkabilirdi. Zırhlı şövalyelerin uzun mızraklarını rakiplerine bir tonluk bir güçle vurmalarını sağlamak için yetiştirilmişlerdi.

Osman, şövalyeye dikkatle bakıyordu. Onun ağır zırhında bir açıklık arıyordu. Kendi örgü zırhı beyaz mintanını tam kapatmıyor, Marmara'nın rüzgârı, Osman'ın yakalarını iki tarafa savuruyor, bağrını açıyordu.

Boğa, elinde ucu tepeye dönük, üç metre uzunluğunda, sapına doğru gittikçe kalınlaşan bir mızrak tutuyordu. Mızrağın ucu iki parmak, kökü bir karış vardı. Şövalyenin hızla gelişinden Osman onun bu mızrakla kendisine atakta bulunacağını gördü. Şövalye, lakabını da buradan alıyor, rakiplerini bir boğa gibi süzüp kemikleri paramparça olmuş şekilde kenara atıveriyordu. Normal şartlar altında böyle bir atakta karşıdakinin de şövalye olması ve onun da elinde aynı uzunlukta bir mızrak bulunması gerekirdi. Usta olan şövalye mızrağını rakibine çarptırır ve onu cansız yere yıkardı. Üstelik bu şövalyelerin hem kalkanları hem de göğüs zırhları plaka metal olduğundan bu kalın mızraklara karşı gerekli savunma sağlanmış olurdu.

Osman'da ise ne mızrak ne demir kalkan ne de plaka zırh vardı. Atının sağrısındaki tahta bir kalkan onu böyle bir darbeye karşı koruyabilecek tek savunma aracıydı.

Boğa, rakibine birkaç yüz metre mesafe kala mızrağının ucunu öne yatırdı. Bu, hızını iyice arttırdığını ve artık atağın son aşamasına geçtiğini gösteriyordu.

Onu izleyen Ak Timur da diğer yoldaşlar gibi nefesini tutmuştu. Muzalon gülümsüyordu.

Osman sadağından Merhamet'i çıkardı ve yeleği Anka tüyünden olan bir oku kirişe yerleştirdi. Gözlerini kısarak "Ya Hak!" dedi ve oku bıraktı.

Türkler nefeslerini tutuyorlardı. Bu hızla hareket eden birine at üstünden ok isabet ettirmek olur iş değildi. Üstelik okun zırha çarpıp yere düşme ihtimali de çok yüksekti.

Ok kısa bir kavis çizdikten sonra dörtnala at süren Boğa'nın tam boynuna, miğfer ile göğüslüğün arasındaki bir parmaklık açıklığa isabet edecekti ki şövalye ustalığını gösterdi ve son anda sağa kaydı. Ok, şövalyenin sol omzuna saplandı. Osman, oku öyle bir kuvvetle ve öyle bir ustalıkla atmıştı ki ok kara

zırhı delip adamın omuz kemiğine kadar saplanmıştı. Şövalye son anda eğilmese şimdi yerdeydi.

Ne var ki bu, Boğa'yı durduracak bir yara değildi. Tam aksine onu daha da hınçlandırarak atını dizginlerini vurmasına sebep oldu. Mızrağını sağ elinde tuttuğu için ona da herhangi bir etki etmemişti.

Hetariarkos Muzalon pis pis sırıtıyordu. Yanındaki naibine, "Şimdi Türklerin meşhur beyinin çöküşüne şahit olacaksın," dedi.

İkili arasında yüz metre kaldı.

Osman şimşir kılıcını çekti ve kendini süsecek bir boğa gibi üzerine gelen kara aygırın karşısında hareketsiz beklemeye koyuldu. Asil, huysuzlanmaya başlamıştı, kulaklarını dikti.

İki ordu da nefeslerini tutmuştu. Uzaktan bakıldığında iki büyük boğa boynuz boynuza vuruşacak gibi görünüyordu.

Boğa'nın üç metrelik mızrağı müthiş bir kuvvetle Osman'ın kalkanıyla buluştu. Osman'ın kılıcı akşam yıldızı gibi bir an parladı ve kayboldu.

Boğa, Osman'ın yanından geçip birkaç metre ilerlediğinde mızrağı ortadan ikiye ayrılmıştı. Ama her iki savaşçı da atının üstündeydi.

Birkaç saniye hiç kimse bir şey anlamadı. Osman yara almış mıydı? Boğa'ya kılıç isabet etmiş miydi? Osman'ın kılıcının ucundan yere kan damlıyordu. Fakat bu kan kendi bedeninden çıkan kan mıydı, yoksa şövalyenin kanı mı kimse bilemiyordu.

Sonra birden Boğa cansız yere yığıldı.

Muzalon'un yüzü düştü. Akuluthos Drako, uzaktan ona ters ters, "Sana söylemiştim," der gibi öfkeyle bakıyordu.

Osman mızrağın darbesini tahta kalkanıyla göğüslemiş, şövalye tam yanından geçerken müthiş bir zamanlama ve ustalıkla ona koltuk altı boşluğundan kılıcı öyle bir sokmuştu ki metalin ucu adamın kalbine girip çıkmıştı.

Osman adamlarına döndü ve kılıcını havaya kaldırarak, "Allahu Ekber!" diye haykırdı. Asil şaha kalktı.

Türkler de hep bir ağızdan "Allahu Ekber!" diyerek cevap verdiler. Herkesin morali yerine gelmişti. Ordu hep bir ağızdan tekbir getiriyordu. Sanki gök gürültüsü gibi bir ses Yalakova'da yankılanıyordu.

Osman, İmparatorluk orduları tarafına baktığında düzensiz birliklerin, Alanların ve Moğolların saldırıya hazırlandığını gördü. Muzalon tahmin ettiği gibi sözünde durmamıştı ve çoktan hücum emrini vermişti. Ama Osman istediği zamanı kazanmıştı. Şimdi en azından psikolojik üstünlük Türklerdeydi. Yarım saat öncesine kadar savaş alanından çekilip gitmeyi düşünen her Türk şimdi savaşmak için sabırsızlanıyor, sözlerinde durmayan bu İmparatorluk ordularına ne pahasına olursa olsun günlerini göstermek için diş biliyorlardı. Osman onlar için savaşmıştı, şimdi onlar Osman için savaşacaklardı!

Fakat Türk beyi bir tek moral üstünlüğüne güvenemeyeceğini biliyordu. Ordular arasında moral ile giderilmeyecek kadar dengesizlik vardı. Bu planının sadece ilk aşamasıydı. Zira İmparatorluk orduları çekirge sürüleri gibi üstlerine gidiyordu ve Osman kafasındaki planı devam ettiremezse bu ordunun karşısında hâlâ şansları olmadığının fazlasıyla farkındaydı.

Osman, Asil'i hemen ordusunun yanına sürdü. Asil'i tekrar şaha kaldırıp, "Adalet ve özgürlük için!" diye bağırdı.

Gaziler hep bir ağızdan bir gök gürültüsü gibi haykırdılar: "Adalet ve özgürlük için!"

Osman atını boylu boyunca bir o tarafa bir but tarafa sürüyor ve gürül gürül bağırıyordu: "Adalet ve özgürlük için!"

Gaziler ellerinde silahlarını havaya kaldırarak tekrarladılar: "Adalet ve özgürlük için!"

İşte şimdi şartlar eşitti. Ak Timur baba yadigârı yüzüğü kesesinden çıkarıp parmağına taktı. Konur Alp koynunda taşıdığı anahtarı öptü. Saltuk Alp baltaları Kapan ve Tepen'i birbirine tokuşturdu. Türkler savaşmak için sabırsızlanıyorlardı.

Yüzlerce Alanlı, Moğol ve Türkopol üzerlerine hücum ediyorlardı.

Arka tarafta Katalan Şövalyeleri, Akritaylar ve Varangian Yeminlileri ağır ağır boşalan safları doldurmaya hazırlanıyorlardı.

62

"Beni dinleyin!" dedi Osman Bey. "Beni dinleyin yoldaşlarım! Beni iyi dinleyin kardeşlerim!"

Dalgalanan hilallerin, zülfikarların, ok ve yaydan oluşan Kayı ambleminin, karakeçi sancağının ve daha onca bayrak ve flamının önündeydi. Asil, üstündeki sahibinin heyecanını hissetmiş de sanki kor ateşe basarmış gibi hareket ediyor, Osman'ın dizgin çekişleriyle bir o tarafa bir bu tarafa gidip geliyordu. Osman'ın ağzından çıkan her bir cümle sanki sıcak bir demirin üzerinde yankılanan çekiç gibi yankılanıyor, öyle sert bir etki yapıyordu. Adamları şevklerinden dövülmeye hazır kılıç gibi yanıyorlardı.

"Bu üzerimize gelen ordu bizi kıymak için geliyor!," diye bağırdı Osman Bey. "Çocuklarımızı esir, kadınlarımızı köle yapmaya geliyor! Bizi kendi ülkemizde esir etmek için geliyor! Üç bin yıldır özgür yaşamış Türk'ü boyunduruğuna almaya geliyor!"

Orduların arasındaki uğultu dinmiş herkes can kulağıyla Osman Bey'i dinliyor, dinledikçe şevke geliyordu.

"Gardaşlarım, ben derim ki biz bu çapulculara geçit vermeyiz. Yoldaşlarım, ben Ertuğrul oğlu Osman derim ki Oğuz hakkı için çarpışın! Diri olun! Süleyman Şah için çarpışın! İri

olun! Alp Arslan için çarpışın! Hamza'nın yüreğiyle çarpışın! Ali'nin kuvvetiyle savaşın!"

"Unutmayın yoldaşlarım, ölürsek şahadet, yaşarsak cihan cennet!"

Adamlar hep bir ağızdan tekrar ettiler:

"Ölürsek şahadet, yaşarsak cihan cennet!"

Asil artık şahlanıyordu. Osman sanki güneşe değecekmiş gibi kılıcını kaldırmıştı. Askerler her bir cümleden sonra "Allahu Ekber!" diyerek tekbir getiriyorlardı.

"Muhammed aşkı için vurun!" dedi Osman Gazi.

"Allahu Ekber!" diye yankılandı sema.

"Allah rızası için vurun!"

"Allahu Ekber!"

"Vurun kardaşlarım! Size karşı savaşanlarla siz de savaşın!"

"Allahu Ekber!"

"Adalet için! Özgürlük için! İnsanlık için!" diye haykırdı Osman.

"Allahu Ekber!" sedaları artık Yalakova'da bir uçtan diğer uca yankılanıyor, şövalyelerin kulaklarına kadar ulaşıyordu.

Osman son tekbirden sonra Asil'in yüzünü düşmana döndü ve kılıcını ileriye doğru uzatarak "Hücum!" diye bağırdı. Gökyüzünde yükselen güneşin altında tüyleri ışıl ışıl kızaran Asil, bir alev parçası gibiydi.

Osman Bey'in emriyle sayıları üç yüzü bulmayan yayalar hızla koşmaya başladı. Sancaktarlar de ellerindeki bayraklarla koşuyordu. Türk birliklerin arasından beyaz ve yeşil renkler üzerinde hilaller, Zülfikar, şahadetler; ok ve yaydan mürekkep Kayı armaları dalgalanıyordu.

Düşman, ovanın ortasına ulaşmak üzereydi. Alanlar, Kumanlar ve Kıpçaklar gözü dönmüş kuduz köpekler ve çakallar gibi azgınca ilerliyorlardı. Fakat onlar karşılarında denklerini bulacaklardı. Rakipleri sayıca daha azdı ama onlar kadar yırtıcı ve fanatik tiplerdi.

Osman Bey'in ordusunun en önünde azaplar ve deliler vardı. Hepsi de yaya olan bu adamlar savaşmayı kendilerine yaşam tarzı olarak seçmişlerdi. Nerede bir çatışma varsa orada yerlerini alırlar ve ele geçirecekleri yağmanın hesabını yapmaya koyulurlardı. Bunların gözleri o kadar pekti ki birçok insan bunların akıllarını yitirmiş gibi düşmana saldırdıklarından onların "deli" olduklarını düşünürdü. Bunlar düzene hiç gelemez, kafalarına göre rakiplerine saldırırlardı. Çoğunun omuzlarında elbise niyetine kurt, koyun, Anadolu kaplanı gibi hayvanların postları asılıydı ve bu, onlara daha da "deli" bir hava katıyordu. Osman bu adamların başına Cavlak'ı getirmişti. Kel adamın elinde kocaman, üç dişli bir tırmık vardı. Cavlak elinde tuttuğu bu tırmıktan başka ne kılıç kullanabiliyor, ne de ok atabiliyordu. Ama bu tırmığı izbandut gibi kollarıyla istediği gibi sokup çıkarabilirdi.

Pek çoğu günübirlik yaşadığından bu savaşçıların atları ya da savaş silahları da yoktu. Ellerine o gün ne geçirirlerse onu silah olarak kullanırlardı. Sadece Osman Bey'e hürmet eden savaşçıların ellerinde bugün de et satırları, tırmıklar, tırpanlar, sapanlar, hatta kazmalar ve küreklerden başka bir şey yoktu. Bu silahların pek çoğu acemice kullanıldığından düşmanı öldürmez ama sakat bırakırdı. Bazıları bunların düşmanlarına çektirdikleri azaptan ötürü onlara "azap" dendiğini düşünürdü. Kimisi de tam tersine, ordunun tam önünde oldukları için bunların ilk darbenin azabını çektiklerinden böyle adlandırıldıklarını anlatırdı.

Azapların ve delilerin içinde dağlarda yaşayan Yörükler, göçebe Türkmenler, Rumlar, Yunan Martoloslar, çingeneler, Çerkesler ve Kürtler gibi pek çok ırktan ve milletten insan da vardı. Bunlar Osman'ı kendilerine bey bilmişlerdi ve onun sözünden çıkmazlardı. Sözleri sözdü. Belki paraları ve mülkleri yoktu ama onlar için söz namustu. Onlar için söz bir kere

verildi mi, ancak kelle gittiği zaman biterdi. Bu birliklere de aralarındaki nadir atlılardan olan Kürt Ali kumandanlık ediyordu. Osman'la anlaşması tamdı. Savaş alanında gözleri kardeşi Sakık'ı arayacaktı.

Ovanın tam ortasında bu iki fanatik grup yağmur yüklü kara bulutların birbiriyle çarpışması gibi bir gök gürültüsüyle çarpıştı. Cavlak elindeki üç dişli tırmığı karşısına çıkan bir Alan'ın gırtlağına soktu çıkardı. Adamın boynundan, üç ayrı yerden çeşme gibi kan fışkırdı. Bir Türkmen savurduğu orakla karşısına çıkan gâvur bir Türkopol'un kulağını koparttı, bir başkasının yanağını deldi. Ama orak adamın çene kemiğine takılı kaldı ve geri gelmedi. Bu anı fırsat bilen bir Sırp, elindeki baltayla Türkmen'in orağa yapışan kolunu koparttı. Türk tarafında savaşan bir Martalos deli gibi salladığı tırpanla üç Kıpçağı çoktan kötürüm ve çolak bırakmıştı bile.

Bir Yörük, "Ulan siz benim yarrağımla savaşın!" diyerek dalıyordu karşısına çıkanlara. Bir kazığın ucuna geçirdiği çivilerle, adamın vıcığını çıkartan kendine has bir silah yapmıştı.

İki grup da birbirine küfrediyor, suratlarına tükürüyor, ana avrat düz giriyordu. Küfür haykırışları, acı çığlıklarına karışıyordu.

Kürt Ali atının üzerinden kılıcını öyle bir sallıyordu ki kolunu her hareket ettirişinde bir düşman askerinin çığlığı yankılanıyordu. Kürt Ali'nin etrafındaki birçoğu onun öz oğlu olan savaşçıları da en az onun kadar gözü pek savaşıyordu. Kürt Beyi sonunda aradığını bulmuştu, kardeşi Sakık kalabalığın içinde, on saf ötede, elinde koca bir balyozla, Moğol lideri Guo Cengiz Kh'an'ın grubunda savaşıyordu.

Osman Bey de etrafındaki adamlarla safların en önünde düşmanla çarpışmaktan geri durmuyorlar, karşılarına çıkanı biçmeye ant içmiş bir düzine Moğol atlısıyla boğuşuyordu. Son birkaç asırdır savaş alanlarından muzaffer ayrılmaya alı-

şan Barbar Moğollar atı kendilerinden daha iyi kullanan yok sanırlardı. Ama bu Moğollar ata binmeyi de yayı kurmayı da bir zamanlar Asya'da aynı yurdu paylaştıkları Türklerden öğrendiklerini unutmuşlardı. Bu hafıza kaybı onlara pahalıya mal oluyordu.

Osman Bey, Asil'in üstünde öyle hareketlerle Moğol savaşçılarının arasına dalıyordu ki berikiler neye uğradıklarını şaşırıyorlardı. Türk Beyi'nin kılıcı kuzey yıldızı gibi üstlerinde parladıkça Moğol kelleleri, kolları, bacakları birer birer yere düşüyordu. Osman aynı ırkı, aynı tarihi, aynı yurdu paylaştığı bu Moğollara ve Hristiyan Türkopollara inanılmaz bir kin ve nefret duyuyordu. Hele kendi karşısına çıkan Türkopollar yok muydu?! İşte onlara karşı nefretini bir türlü bastıramıyordu.

"Madem itlik edecektiniz tasmanızı niye kâfirlere verdiniz!" diye haykırdı Osman.

Osman bu adamların onun safında, onun yanında, onun ardında savaşmalarını beklerdi. Oysa onlar birer kahpe gibi kâfirlerin oyuncağı olmuş çıkmışlardı. Osman bunu hiçbir zaman anlamadı, anlayamazdı. Irkı, kanı, soyu, sopu Türk olan birinin Batılı güçlerle işbirliğini yapması ona çok ağır geliyordu.

Ve şimdi Osman kılıcını bu adamların tenlerine çalarken işte bu kinle hareket ediyordu.

"Ben size hakanlık önerdim! Siz köleliği seçtiniz!" diyor ve kılıcı çalıyordu.

"Ben size efendilik sundum! Siz köpekliği seçtiniz!" diyor ve yumruğunu geçiriyordu.

"Siz Hakk düşmanlarını bana tercih ettiniz!" diyerek kükrüyor ve bir kelleyi daha yere yığıyordu.

Sadece yarım saat içinde Osman'ın göz çanakları birer kan gölüne dönmüştü. Yanaklarına, çenesine, sakalına, her yeri-

ne kan sıçramıştı. Miğferinin etrafındaki beyaz sarığı kandan kırmızıya çalıyordu artık.

Ak Timur ve Konur Alp da onun gibi gözü kara, onun gibi hınçla dövüşüyordu. Üstelik onlar Osman Bey'e bir zarar gelmesin diye kendilerini Osman'a yaklaşan her savaşçının önüne kalkan gibi atıyorlar, bedenlerini Osman Bey'e siper ediyorlardı. Osman Bey, "Böyle yapmayın, herkes kendisi için savaşçısın!" diye kaç sefer onlara bağırdıysa da bir türlü laf dinletemiyordu.

Türk Beyi ve nökerlerinin omuz omuza savaştığı bu bölümde düşman safları büyük ölçüde yarılmaya başlamıştı. Nökerler bu safları insan etlerinden oluşmuş dev bir kuşağı kesen koca bir makas gibi ortadan ikiye ayırmışlardı.

Ne var ki İmparatorluk orduları adına savaşan ittifak güçleri sayıca o kadar çoktular ki, Türkler ne kadar ustalıkla savaşırsa savaşsın arkadan sürekli yeni canlar, yeni takviyeler geliyordu. Ölen bir Alan'ın yerine on Alan, ölen bir Moğol'un yerine on Moğol geçiyordu. Osman ve yoldaşları bunların önünü alabilseler de vadiye yayılan diğer savaşçılar o kadar şanslı değillerdi.

Paralı bir Alan askeri elindeki sapanı öyle ustalıkla kullanıyordu ki daha önceden belindeki keseye doldurduğu sivri taşları sallayıp sallayıp fırlatıyor, her seferinde bir Türk'e isabet ettiriyordu. Attığı taşlardan biri bir Martalos'un gözüne saplandı. Adam çığlık atarak yere yığıldı. Bir başkasının kafasına çarpan taş adamın kafatasını yardı. Başka bir taş, ağzını açıp haykırarak önündeki hasımlarına saldıran bir çingenenin önce dişlerini tuz buz etti, sonra gırtlağına girerek soluk borusunu tıkadı. Adam boğazlanarak ölen tavuk gibi haykırarak yere yıkıldığında üstünde çoktan başkaları tepinmeye başlamıştı.

Ceset ceset üzerine, kelle kelle üzerine yığılıyor, onların üstünde diğerleri boğuşmaya devam ediyordu. Bazı cesetler ise atların ayakları artında tuz buz oluyordu.

Belinden yukarısı çıplak, göbeği kendisinden bir metre önden giden iri yarı bir Kıpçak askeri elindeki gürzle şimdiye kadar yere belki bir düzine Türk'ü yıkmıştı. Gürzün ucunda bulunan çivili bir topuzda saçlı kafatası derisi kalıntıları sarkıyor, kan damlıyordu. Şimdi önüne gelen bir Türk'ün suratını içeriye göçürdü, bir diğerinin karnını deşti, diğer birinin kulağına öyle sağlam vurdu ki adamın kulak zarını delip beynine saplanan gürzü geri çekmekte zorlandı.

İmparatorluk saflarında, bu paralı askerlerin arasında biri vardı ki savaş alanında kendine özel bir adacık oluşturmuş, etrafındaki bir metre yarıçapında bir daire içinde yanına yanaşanı yere yıkıyordu. Guo Cengiz Kh'an'ın yanında olan iri kıyım bu adam, Kürt Ali'nin kardeşi Sakık'tan başkası değildi. Kendi aşiretindeki Kürtlerle birlikte Moğolların saflarında, Rumların hizmetinde savaşıyordu. Sakık, elindeki uzun saplı bir balyozu öyle güçlü ve ardı ardına savuruyordu ki üç karış kalınlığındaki koca kaya parçasından oluşan balyoz kime değse onu ya cansız ya da sakat yere yığıyordu. Adam etrafında cesetlerden bir halka oluşunca ilerliyor, kendine yeni kurbanlar buluyordu. Kaya parçası bir çingenenin ağzını parçaladı, bir Türkmen'in burnunu dağıttı, bir Çerkes'in omzunu çıkardı. Yere yıktığı bir Türk'ün suratına adam şehit düştüğü halde hıncından bir kere daha vurup adamın yüz kemiklerini göçürdü, etrafa beyin parçaları sıçradı.

Çığlıklar ve haykırışlar artık birbirine karışıyordu. Kanlar, sümükler, tükürükler, insan derisi parçaları havada uçuşuyordu. Yalakova meydanı neredeyse bir kilometre mesafe boyunca bir mezbahaya dönmüştü.

Savaşı uzaktaki tümseklikten izleyen Hetariarkos Muzalon zevkle gülümsüyordu. Katolik ve Ortodoks şövalye birlikleri ise sıranın kendilerine gelmesi için sabırsızlanmaya başlamışlardı.

Osman Bey, savaş alanının ortasında elindeki balyozla kıyım yapan Moğolları ve Kürtleri fark etti. Onun karşısına çıkmaya çalışıyordu ama önündeki Moğollar bir türlü geçit vermiyordu. Osman'ın yere yıktığı her bir Moğol'un yerine beş kişi geçiyordu.

Fakat Kürt Ali, kardeşinin yanına varmak üzereydi. "Sakık benimdir!" diye bağırarak Osman Bey'e baktı ve atının dizginlerini salladı. Canlı ve ölü insan bedenleri arasından kendine yol açtı.

Sakık, kendine açtığı ölüm halkasının içinde atının üstünde Kürt Ali'yi görünce önce şaşırdı. "Ağabey!" sözü döküldü ağzından. Kürt Ali, bu an için ne kadar da çok beklemişti. Yıllardır onu arıyordu ve aynı Osman Bey'in söz verdiği gibi işte şimdi karşısındaydı.

"Ulan it!" diye bağırdı Kürt Ali, kardeşine, "Yakışır mı sana bu köpeklerin yanında Müslümanlara karşı savaşmak?!"

"Ben Kürtler için savaşırım!" diyerek itiraz etti Sakık. Şaşkınlığını üzerinden çabuk atmıştı.

"Etrafına bir bak!" diyerek çıkıştı Kürt Ali. "Batılıların arasında, Selahaddin'in düşmanlarıyla aynı saftasın!"

Sakık söylenileni duymazdan gelerek elindeki balyozu Kürt'ün atına kinle savurdu. At şaha kalktı ama göğsüne kaya parçasını yemekten kendini kurtaramadı. Hayvan cansız yere düşünce Kürt Ali'nin bir bacağı atın altında kaldı. Sakık, sırıtarak Kürt'ün başına geldi. Ağzında birkaç sararmış dişten başka bir şey yoktu. Elindeki balyozu başının üstüne kaldırdı ve Kürt Ali'nin bedenine indirmeye hazırlandı.

"Keşke sen de benim yanımda savaşsaydın!" dedi Sakık balyozu kaldırdığında.

Bu sırada Ak Timur, Guo Cengiz Kh'an'ı, Konur Alp de Buqa Temür'ü göğüslemişti. Ak Timur yatağanıyla, Konur Alp kılıcı ve kalkanıyla Moğolların orak kılıçlarıyla kıran kırana bir mücadele veriyordu.

Sakık'ın balyozu onun tam kafasına binecekken, Kürt Ali bacağını attan kurtardı ve kenara kaçtı. Rakibinin balyozu tekrar savurmasına fırsat vermeden bir eline kılıcını aldı, diğerine tahta kalkanını geçirdi. Sakık daha da öfkelenmişti. Elindeki balyozu Kürt'e öyle sağlam geçiriyordu ki, kaya parçası kalkana her değdiğinde Kürt'ü bir metre öteye savuruyordu. Böyle böyle Kürt, belki yarım düzine darbe yedi.

Kürt, kaburga kemiklerinin kırıldığını hissediyordu. Hatta kemiklerden birisi ciğerlerine batıyor olmalıydı ki artık ağzından kan tükürmeye başladı. Birkaç darbeden sonra artık ne kalkanın ne de Ali'nin balyozu göğüsleyecek gücü kalmamıştı. Ali tek bir kılıç hamlesi yapabileceğini, ancak buna gücünün yetebileceğini hissetti. Kürt'e karşı tek bir vuruş şansı vardı, o da eğer şimdi üstüne gelen balyoz darbesini savuşturabilirse..

Sakık, öldürücü darbeyi rakibine çalmaya hazırlanıyordu ki, Kürt Ali yerde cansız yatan atının omuzlarına sıçrayarak yükseldi ve Sakık'ın üzerine sıçradı. Sakık balyozu vurmak için bir kere daha gerildiğinde göğsü açıkta kalmıştı. Ali, tam bu anı yakalayarak onun tepesine doğru düşerken kılıcını iki eliyle yapıştı ve "Ben hainlerle ve nankörlerle beraber savaşmam!" diye haykırdı. Kılıcı Sakık'ın göğsüne diklemesine indirdi. Ali'nin ayakları yere değdiğinde kılıç Sakık'ın sırtından çıkıp beline kadar ilerlemiş ve adamın bedenini ortadan ikiye bölmüştü!

Kürt Ali'nin oğlanları yaralı babalarını hemen bir ata bindirip o karmaşadan çekip aldılar. Sakık'ın ölmesiyle birlikte onun aşiretindeki Kürt gruplar savaş alanından çekilmeye başlamıştı. Ayakta kalanlar kan gölünün içinde vuruşmaya devam ediyorlardı.

İki taraf da bu şekilde birbirini kırıp geçiriyor ve üstünlük sürekli el değiştiriyordu. Türkmen Türkmen'i, Moğol Moğol'u, Kürt Kürdü yere yıkıyordu.

Boğuşma bir saat boyunca aralıksız devam etti. Ak Timur, Guo Cengiz Kh'an'ın karşısına çıkıp, "Sana kelle kesmek nasıl olurmuş göstereyim!" diyerek kılıcını Kh'an'ın kellesine sallamak üzereydi ki Moğol'un sadık adamlarından biri kendini öne attı. Adam, kendisini feda ederek kılıcın üstüne atlatmıştı.

Ak Timur kılıcın öldürdüğü adamla birlikte atından düşüp de başını yukarı kaldırdığında tepesinde Guo Cengiz Kh'an'ı sırıtırken buldu. Moğol kumandan orak kılıcını kaldırıp alpin boynuna çalmaya hazırlandı. Ama adamın sırıtması birdenbire kesildi, yüzü buruştu. Kılıcı yere düştü. Ağzından kan gelerek karnına baktığında koca bir mızrağın saplı olduğunu gördü. Moğol, savaş alanın tam ortasında, kendisinden beş-on metre kadar ötede kendi canını alan kişiyi gördüğünde yüzünde garip bir tiksinti belirdi ve atından düştü.

Samsa Çavuş'un mızraklarından birini kapan Nuri hayatında ilk defa attığı çubukla vahşi Moğol kumandanını yere yıkıvermişti. Oğlan şaşkınlıktan bir heykel gibi oracıkta kalakalmıştı. Yaptığı işe kendi bile inanamıyordu.

Moğol yerde can çekişirken Ak Timur doğruldu ve kılıcıyla herifin kellesini bedeninden ayırıverdi. Yaptığının şaşkınlığıyla kısa bir şok yaşayan Nuri'yi de atının sırtına bindirdi ve oradan uzaklaştırdı.

Moğol'un kellesi adamlarının atları arasında, tozun ve kumun içinde yuvarlanırken Konur Alp Buqa Temür'ün karşısına çıktı. Kılıcını hasmının suratına öyle bir geçirdi ki adamın yüz derisi bir kıyafet gibi ortadan ikiye ayrıldı, burun kıkırdağı ve yüz kasları çul gibi ortaya çıktı.

"Kellecilere bu topraklarda artık geçit vermeyeceğiz!" diye haykırıyordu Konur Alp.

Cavlak ve beraberindekiler ise zafer çığlıklarıyla birlikte önlerine geleni altlarına alıyorlardı.

İmparatorluk orduları kumandanı Hetariarkos Muzalon, çarpışmayı izlediği tümsekten eğer böyle giderse üstünlüğün Türklerde biteceğini yılların verdiği deneyimle görebiliyordu.

Ama önemli değildi. Muzalon'un amacı düzensiz ordularla Türkleri yıpratmaktı ve bunu fazlasıyla başarmıştı. Kürtler ve Moğollar onun için kolaylıkla feda edilecek birer piyondan başka hiçbir şey değildi! Sıra ikinci aşamaya gelmişti.

Muzalon, "Sıra sizde," dedi yaveri Konstanz'a. "Bu işi artık bitirin."

İmparatorluk ordusunun asıl belkemiği olan Akritay Şövalyeleri ve Roger Flor'un Katolik Bölüğü ileri doğru çıktı. Megala Allagator Konstanz ne pahasına olursa olsun Osman'ı öldürmeliydi.

Osman Bey savaşmakta olduğu alanın ötesinde doğru baktığında İmparatorluk ordularının ortasından çift başlı kartal ve çift aslanlı sancakların öne doğru çıktığını endişeyle gördü.

İmparatorluk orduları ölüm vuruşunu gerçekleştirmeye hazırlanıyorlardı. Ağır zırhlı iki ayrı bölük Türklere saldırı pozisyonu aldılar.

Osman Bey, etrafındaki adamlarına baktı. Hepsi de bitkin ve yorgundu. Ak Timur'un da Konur Alp'in de kolları ve bedenleri kesiklerle doluydu.

Bafeus Vadisi artık bir katliamın eşiğindeydi.

63

Roger de Flor, bakır renkli zırhının içinde, dörtnala koşan atının üstünde Orion yıldızı gibi parlıyordu. Düzensiz orduların yıprattığı Türklere ölücü darbeyi vurmak için o ve onun gibi zırhlı yüzlerce atlı ve ağır zırhlı şövalye bir Tsunami dalgası gibi Yalakova vadisinde ilerliyorlardı. Katolik üstadın az ötesindeki sancaktarının elinde kırmızı üstüne sarı renkte çift başlı aslan arması dalgalanıyordu. Roger de Flor, Rum şövalyelerinin savaş pozisyonu aldıklarını görür görmez adamlarına saldırı emrini vermişti. Zaferi Ortodoks şövalyelere vermek için buraya gelmemişti.

Bafeus vadisinde o gün filler tepinse dörtnala hızla koşan yüzlerce zırhlı atın çıkardığı gümbürtüyü çıkaramazdı. Büyük Katalan Bölüğü Avrupa'nın ve Asya'nın en meşhur paralı lejyonerleriydi. Roger de Flor gözleriyle savaş alanını tarayarak Mihal Kosses'i ve onun birliğini bulmaya çalışıyordu. Bir elinde atının dizginlerini, diğerinde sakalı gibi sivri şövalye mızrağını tutuyordu. Bu mızrağı Mihal'in böğründe parçalamadan bu savaş alanını terk etmeyecekti.

Vadinin diğer kanadından aynı hızla ve aynı kan iştahıyla Akritay Şövalyeleri hücuma kalkmıştı. Ortodoks şövalyelerinin bugünün zafer onurunu Latinlere vermeye hiç de niyet-

leri yoktu. Pek çoğunda örgü zırhların bulunduğu bu askerler gittikçe kızdıran güneşin altında Latin akranlarına göre daha şanslılardı. Zırhları Katoliklerinki kadar korunaklı değildi ama böylesi yaz seferlerinde çok daha rahattı. Üstelik Türklerin sayı azlığına bakılırsa pek bir şövalyenin o plaka zırhlara da ihtiyacı olacak gibi değildi. Birliğin başında, Muzalon'un sağ kolu görevini yapan Megala Allagator Konstanz bulunuyordu. Rum kumandan, Roger de Flor ve askerlerinin iyice hızlandığını görünce atını mahmuzladı.

Sanki her iki bölük de hem Latinler hem de Ortodokslar Türkleri yenenin kendileri olduğunu kanıtlamak istercesine birbirleriyle yarışıyorlardı. Bitinya'daki tüm tekfurları dize getiren, kuzeybatı Anadolu'daki toprakların tamamına hâkim olan Osman adındaki Türk'ü ve onun askerlerini kıyan ordu olarak tarihe geçmek istiyorlardı. Elbette böyle bir zaferin ganimeti ve İmparatorun ödülü de onların iştahını kabartıyordu. Roger de Flor belki de İnegöl'e yeni bir tekfur bile olabilir, hayatının geri kalanında Anadolu topraklarının tadını çıkarabilirdi. Birliğindeki pek çok üstat şövalyede bu tür düşünceler vardı. Ne de olsa bugünden sonra Türklerin tüm toprakları paylaşılacaktı.

Osman, bu iki bölüğün de çekirge sürüsü gibi üzerlerine geldiğini görünce hemen Sancaktar Hüseyin'in yanına gitti, atından atladı ve Kayı bayrağını hızla sağa sola salladı. "Geri çekilin!" diye bağırıyordu Türk Beyi.

Savaş alanının ortasından yükselen bayrağın Osman'ın onlara tembih ettiği gibi iki tarafa dalgalandığını gören Turgut Alp ve Aykut Alp okçularına emri tekrarladı: "Geri çekiliyoruz!" Kardeşlerin peşlerindeki 100 okçusu, beylerinin peşlerine düşerek alandan ayrılmaya başladılar.

Osman Bey'in salladığı bayrağı gören, diğer kanattaki Konur Alp da aynı şekilde aşiretine geri çekilme emri verdi.

Emri duyan yayalar arkalarını dönüp hızla koşmaya başlıyordu. Atlılar hayvanların burunlarını arka tarafa veriyorlar ve alandan uzaklaşıyorlardı. Avşarlar ve Dodurgalılar da hepten geri çekilmeye başladı. Kısa süre de tüm birlikler arkadaki yamaçtan kayboluyorlardı.

Köse Mihal ve Samsa Çavuş'un birlikleri de arkalarını döndüler ve Yalakova Vadisi'ni terk etmeye başladılar.

"Türkler kaçıyor!" diye bağırdı bir Latin şövalye.

"Türkler korktu!" diye bağırdı başka bir Ortodoks şövalye.

İmparatorluk orduları bu manzara karşısında iyice şevklendi.

Katalan lider Roger de Flor'un ağzı kulaklarına varıyordu. Köse Mihal'in de birlikleriyle ovadan kaybolduğunu görmüştü. Şövalye, atının bağrına mahmuzlarını öyle bir geçirdi ki zaten dörtnala koşan hayvan kıçında şimşek çakmış gibi atağa kalktı.

Akritayların başı Megala Allagator Konstanz da Türk birliklerinin yamaçtan birer birer kaybolduklarını görüyordu. İmparatorluk ordularının önünden kaçan kim bilir kaçıncı birlikti bu gördüğü. Doğu Roma'nın deneyimli kumandanı Avrupa'da Macarları, Bulgarları, Sırpları yıllardır böyle oradan oraya kovalamıştı. Türklerin böylesi bir ordu karşısında kaçması onu bu yüzden hiç şaşırtmamıştı.

Hetariarkos Muzalon artık iyice keyiften geçiyordu.

"Türkler sandığımızdan daha çabuk pes etti," dedi adamlarından birine. "Anlaşılan takviye birliklere gerek bile kalmayacak."

Osman Bey düşmana baktı ve şövalyelerin üzerlerine tam hızla saldırdığını gördü. Rum güçlerle arasında yüz metre ya vardı ya yoktu. Savaş alanındaki tek Türk birliği onunki kalmıştı. Elindeki sancağı bıraktı, Asil'in üzerine atladı ve adamlarıyla birlikte geri çekildi.

Şövalyelerin önünde şimdi cesetlerden başka pek bir şey kalmamıştı. Ağır zırhlılar alandan kaçamayan birkaç düzine birliği kılıçtan geçirmekte zorlanmadılar. Hilaller, Zülfikarlar ve Türk aşiretlerinin sancakları yerlerde sürünüyordu. Ovadan aşıp da tepenin öbür tarafına kaybolan Türkleri yakalamaları artık an meselesiydi. Hiç hız kesmeden ilerliyorlardı. Roger de Flor Türklerin bu kadar korkak olduğunu tahmin etmezdi. Köse Mihal bu adamların arasında savaşmakla büyük bir aptallık etmişti.

Kovanı rahatsız edilen arı sürüleri gibi ovada hızla ilerleyen atlıların ardında ise bir birlik tüm bu olan biteni dikkatle ve soğukkanlılıkla izliyordu. Bunlar kuzeyli İskandinavlardı, kolay kolay öfkelenmezler ve oyuna gelmezlerdi. Muzalon'dan az ötedeki İmparatorluk elit birliği Varangian Yeminlileri'nin başı Drako vadiyi en başından beri temkinle seyrediyordu. Onda ne Muzalon'un rahatlığı ne de Roger de Flor'un sahte özgüveni vardı.

Akuluthos Drako bir şeylerin ters gittiğini düşündü.

En az onun kadar iri yarı olan çavuşu yanına geldi ve "Patron, biz neden bekliyoruz. Şövalyeler zafere konmak üzere," dedi.

"Yanlış bir şeyler var," dedi Drako. "Bu kadar kolay olmamalıydı."

Drako, çocukluğundan beri Türkleri iyi tanıyordu ve onların bu kadar çabuk pes edeceklerine inanası gelmiyordu. Herkesten çok Osman'ı en iyi o bilirdi ve Osman'ın daha ilk şövalye atağında askerlerini geri çekmek için buraya kadar gelmeyeceğini düşünüyordu.

Bafeus ovasının ortasındaki savaş alanında cesetlerden başka her şey gözden kayboluyordu.

Drako kararını verdi. "Adamlara söyle," dedi çavuşuna, "şu sağ taraftaki yamaçtan saldıracağız." Gösterdiği nokta diğer

savaşçıların gittikleri yönün yarım kilometre kadar ötesindeki bir gedikti.

Eğer ortada bir tuzak varsa Drako'nun bu tuzağa düşmeye hiç niyeti yoktu.

Fakat başka bir gariplik daha vardı. Havadaki bir gariplik... Drako gökyüzüne baktı ve iyice tepeye yükselen güneşte bir tuhaflık sezdi. Ama bunun ne olduğunu bir türlü anlayamıyordu. Başını tekrar aşağı eğdi ve atının dizginlerini şaklattı.

64

Roger de Flor, Yalakova Vadisi'nin ucundaki tümsekten aşağıya doğru atını sürünce aklına gelen ilk şey cehennemin kapılarının sonuna kadar açıldığı oldu.

Böyle bir şey nasıl olabilirdi?! Bu tuzağa nasıl düşebilmişlerdi?!

Yüzlerce şövalye kanlar içinde kazıklara geçmişti. Kazıklar kiminin sırtından, kiminin karnından yükseliyordu. Delik deşik olmuş atlar, delik deşik olmuş sahiplerinin yanında kıvranıyorlardı.

Roger de Flor'un önündeki alanda yüzlerce kazık dikilmişti. Sipsivri uçları 45 derecelik bir açıyla kendilerine bakan bu kazıkların her birinin dibinde bir Türk asker duruyordu. Kazıklar Osman Bey'in emriyle Türkler daha savaş alanına çıkmadan hazır edilmiş, o Boğa ile dövüşürken de son hazırlıklar yapılmıştı. Kazıkların dibindeki Samsa Çavuş'un mızrakçı birliği ellerindeki uzun mızraklarla kazıkların yarım bıraktığı işi tamamlıyor sivri çubukları atların ve şövalyelerin bağırlarına geçiriyorlardı.

Roger de Flor alana çıktığında çoktan yüzlerce atlının bunlara hedef olduğunu görmüştü.

Birbirleriyle yarışıyoruz diye Katolik ve Ortodoks şövalyeler alana öyle hızla girmişlerdi ki sadece beş on metre ötede

başlayan kazıkları fark ettiklerinde iş işten geçmiş oluyordu. Kimi bir mızrak kadar ince, kimisi bir odun kadar kalın olan bu sivri çubuklar atların göğüslerini deşip geçiyordu. Bazı şövalyeler de şaşkınlıkla atların dizginlerini çekiyorlar ama bu sefer de hızla hareket ettiklerinden kendileri atların üstünden düşüyorlar, kazıklara tepe taklak çakılıyorlardı. Şövalyeler çok hızlı geldiklerinden bu sivri kazıklara dayanabilen hiçbir zırh kalmıyordu.

Megala Allagator Konstanz da aynı Roger de Flor gibi korkunç bir şok yaşıyordu. Adamları gözlerinin önünde onar yirmişer kazıklara hedef olmuştu. Fakat Türkler bu kazıkları ne zaman yapmışlardı?! Ne zaman buraya hazır etmişlerdi?!

Bir şövalyenin atı tam kazıkların önünde şaha kalktı ama Karakeçili bir Türk mızrağını hayvanın böğrüne sapladı. Şövalye yere düşer düşmez Saltuk Alp elindeki odun baltasını adamın göğsüne geçirdi. Bir Ortodoks şövalyesi atının burnunu son anda yan tarafa çevirmeyi başarmıştı. Ama bu hareket onun tüm dikkatini dağıttığından, Avşar boyundan bir Türk elindeki üç metrelik kazığı şövalyenin bağrına sapladı. Adamın üstündeki örgü zırh, kılıç darbeleri için yapılmıştı, böylesi sivri bir kazığı dışarda tutmasına imkân yoktu.

Osman, şövalyelerin en büyük düşmanlarının nefisleri olduğunu çok iyi biliyordu ve bunu kendi avantajına kullanmış, planını daha en başından yapmıştı. Eğer şövalyeleri Yalakova'nın düz arazisinden çekip onları dağlık alanda dağıtabilirse İmparatorluk ordularına karşı bir şansı olabilecekti. Aksi takdirde düz alanda ustaca atağa geçip düşmanlarını rahatlıkla ezen şövalyeler karşısında karıncalar gibi ezilmekten başka ihtimal yoktu. İmparatorluk ordularının Türkleri hakir görerek sabırsızlık edeceklerini ve çok geçmeden üstlerine saldıracaklarını tahmin etmişti ama birbirleriyle yarışırcasına bunu yapacaklarını o bile düşünmemişti.

Ak Timur, Osman'ın ona tembih ettiği gibi adamlarıyla kazıkları dizmiş, sabitleştirebildiğini sabitleştirmişti. Samsa Çavuş ise adamlarını kazıkların dibine dağıttıktan sonra mızrakların adamlarına nasıl tutulacağını göstermişti. Sivri uçlar gelen savaşçıya çarpacak şekilde tutulacak, kazıkların kökleri sağ ayak tabanına dayanacaktı. Ve ne pahasına olursa olsun atlar üzerlerine gelinceye kadar bu pozisyon bozulmayacaktı.

Ak Timur'un koordine ettiği bu savunma şimdiye kadar iyi işe yaramıştı. Fakat şövalyelerin sayısı bu kazıklarla tükenmeyecek kadar çoktu. İşte burada Osman'ın planının sonraki aşaması devreye giriyordu.

Birkaç yüz şövalye kazıkların üstünde telef olmuştu ama pek çoğu kazıkların kenarlarına at sürerek, aralarından sıyrılarak ya da Roger de Flor ve Konstanz gibi yetenekli savaşçıların yaptığı üzere atlarıyla kazıkların tepelerinden atlayarak bu tuzağı atlatmışlardı.

Osman'ın "Okçular!" diye bağırmasıyla birlikte Turgut Alp, sağ yamaçta yarım daire şeklinde bekleyen okçularına atış emri verdi. Karşı taraftaki yamaçta da aynı şekilde yarım daire şeklinde bekleyen okçuların başındaki Aykut Alp de adamlarına aynı emri tekrarladı. Arazinin sağına ve soluna birer hilal şeklinde dizilen yüzer okçu kirişlerinde hazır bekledikleri oklarını "Ya Hak!" diyerek bırakıverdiler.

Sağ kanattaki okçuların başı Turgut Alp ve sol kanattaki Aykut Alp savaşa katılan aşiretlerin en iyi okçulardan yüzer kişilik iki grup oluşturmuşlardı. Oklar hem yakın mesafeden hem de müthiş bir pazı gücüyle atılmazsa şövalyelerin zırhlarında etkili olamazdı. İşte bu yüzer okçunun her biri de kalın pazılı, tuttuğunu koparan, usta okçulardı. Üstelik Osman Bey'in daha önceden tarif ettiği üzere okçular her iki tarafa da öyle yerleşmişti ki şövalyeler kaçışı imkânsız bir çapraz ateşe tutulacaktı. Bu, her şeyden önemliydi.

Üstündeki çift başlı kartal armalı İmparatorluk tuniğiyle Konstanz ve bakır renkli zırhıyla alanda rahatlıkla seçilebilen Roger de Flor kazıklardan kurtulan grubun arasındaydılar. Önlerindeki Türk aşiretleriyle arayı kapatmayı planlıyorlardı ki gökyüzü karardı. Pek çok şövalye gibi onlar da önce tepesinde bir yağmur bulutu dolaştığını düşündüler. Kimine tıslama, kimine vızıltı, kimine "Huuu!" şeklinde esen bir rüzgâr gibi yaklaşan sese bir anlam veremediler.

Şövalyeler başlarını gökyüzüne kaldırdıklarında yüzlerce okun gökyüzünü kararttığını gördü. Birkaç saniyede gerçekleşen bu şaşkınlık sona erdiğinde onlarca şövalye vücutlarının çeşitli yerlerinde sivrisinek ısırması gibi cızlamalar hissettiler. Kimi göğsünde, kimi karnında, kimi boynunda, kimisi de tam suratında "cız" diye bir yanma duydu. Savaşçılar acıların geldiği yerlere baktıklarında vücutlarına saplanmış okları görüyorlardı. Bu, bilinçlerini kaybetmeden önce gördükleri son şey oluyor ve atlarından cansız ya da ağır yaralı olarak yere yığılıyorlardı. Oklar plaka zırhları da, yelek zırhları da delip derilerine geçmiş, hatta Kardeşler'in bizzat attığı oklar iç organlara kadar ilerlemişti.

Bazıları dakikada atmış ok atabilen Osman'ın okçuları artık ardı ardına ok yağdırıyorlardı. Önceki oklar yere düşmeden yenileri havalanıyor, gökyüzündeki vızıltı ve karartı bile şövalyeler için dehşet oluşturmaya yetiyordu. Kartal yeleli çubukların her biri yırtıcı bir kuş gibi şövalyelerin tenlerini dişlemeden yere düşmüyorlardı. Avrupalı uzun yaylara alışkın şövalyeler okların zırhlarını delmesine hazırlıklı değillerdi. Ama güçlü pazılarla çekilebilen Türk yayları şövalyelerin zırhlarını yaprak parçası kadar kıymetsiz hale getirmişti.

Latin şövalyelerinden biri sağ üst taraftan bir oka hedef olacağını anlayınca atının burnunu aksi tarafa kırdı ama bu sefer de o taraftan gelen okun tam gözüne girmesine engel

olamadı. Adam çığlık atarak atından düştüğünde arkadan gelen ağır zırhlı atların toynakları altında çiğnendi. Bir başka Akritay şövalyesi omzuna isabet eden okun öldürücü bir yara oluşturmadığını fark edince sevindi ama daha omzundan başını kaldırmadan tam boynuna bir başka oku yiyerek yere yığıldı. Göğsü zırhlı ama kolları açıkta bir başka savaşçı her iki kolunu da deşip geçen iki okla birlikte dizginleri daha fazla tutamaz oldu ve kendini yere bırakmak zorunda kaldı.

Çapraz ateş işte böyle bir şeydi. Doğru yapıldığında ve usta savaşçılar tarafından uygulandığında düşman sayısını yarı yarıya kırıp geçirirdi. Osman'ın iki nökeri, Turgut Alp sağdan, Aykut Alp soldan bastırdıkça bastırıyordu.

Yüzlerce şövalye bu şekilde ya ölmüş ya da savaşamayacak şekilde yara almıştı. Ama ilk şaşkınlığın ardından kalkanlarına yapışan yüzer şövalye bunları oklara paravan yaptılar. Katolikler yuvarlak kalkanlarını, Ortodokslar üçgen kalkanlarına can havliyle yapıştılar ve ok istilasından kurtulup arazideki Türklerin üzerlerine yürüdüler.

Fakat artık şövalyelerin tüm düzeni bozulmuştu. Tamamen dağınık ve küçük küçük gruplar halinde ilerliyorlardı. Ayakta kalanlar Gazi Alplere göre hâlâ çoğunluktaydı ama stratejik üstünlük topyekûn Türklerin elindeydi. Üstelik arazi iyice dağlık hale gelmişti ve Türkler burada düz ovadan daha rahat hareket ediyorlardı. Doğu Roma İmparatorluğu yüzyıldır Türkleri dağlık, Rumların beğenmediği alanlara hapsetmenin bedelini ağır ödüyordu. Zira şövalyeler düz vadilerdeki düşmanın üzerine atak yapmaya alışkınlardı ve atları çoktan tökezlemeye başlamıştı. Türk atlarının nalları hayvanların tırnaklarını tamamen kaplar ve kayalık arazide atlar daha rahat koşabilirlerdi. At bu tür engebelere alışkındı. Hâlbuki Frenk atlarının ayaklarında "U" şeklinde nallar vardı ve bunların kayaların üzerinde kırılması, tırnaklardan kurtulması fazla sürmüyordu.

Şövalyelerin önünde giden grubun ortasındaki Osman tirkeşinden Merhamet'i çıkardı ve at dörtnala koşarken arkasını dönüp şövalyeleri oklamaya başladı. İki eli boşta olduğu halde Asil'i sanki dizginleri tutar gibi rahat sürüyordu. Attığı oklarla onun peşine düşen şövalyeleri teker teker yere yıkmaya başladı. Göğsünü ve yüzünü tam yüz seksen derece geriye çevirmiş, arkasındaki savaşçılara sürekli ok yağdırıyordu. Şövalyelerin kimisi eğilerek, kimisi yön değiştirerek, kimi de Osman'ın peşini bırakarak oklardan kurtuluyordu. Ama çoğunluk bu delici çubuklara hedef olarak haykırışlarla taşların üzerine yığılıyorlardı.

Osman kendisinden birkaç yüz metre geride Doğu Roma İmparatorluğu orduları ikinci adamı, Tagmata birliklerinin lideri Megala Allagator Konstanz'ı gördü. Adamın üstündeki sarı üstüne siyah çift başlı kartal arması bulunan tunikten onu hemen tanımıştı. Rum kumandanının hedefinde Osman vardı. Yetenekli şövalye hem kazıkları hem de okları ustalıkla savuşturmuş, hızla Türk Beyi'nin üzerine ilerliyordu.

Osman yayına bir ok daha soktu ve çubuğu fırlattı. Şövalye atının boynuna uzanarak kendini oktan kurtardı. Osman bir ok daha fırlattı. Şövalye bunu da vücudunu sağa vererek savuşturdu. Fakat üçüncü ok tozun dumana karıştığı savaş alanında dümdüz ilerledi ve adamın tam göğsünün üstüne isabet etti. Şövalyenin armasındaki çift başlı kartalın sağ kafasına saplanan ok oradan örgü zırhın deliklerinden birini parçaladı ve adamın ciğerini deşti.

Tagmata birliklerinin kumandanı atından düşmekle kalmadı, ayağı mahmuza takıldı ve canhıraş koşmaya devam eden atın altında sürüklenmeye başladı.

Türkler "Allahu Ekber!" diyerek bağırmaya, liderlerinin öldüğünü gören şövalyeler ise paniklemeye başladılar. Pekçoğu artık geri çekilmeyi düşünebilirdi ama Türkler şimdi

arkadan da saldırıyorlardı. Kuzey ve güney kanatlardaki Kardeşler'in adamları yaylarını tirkeşlerine yerleştirip kılıçlarına yapışmışlar ve şövalyeleri etrafındaki çemberi iyice daraltmışlardı. Artık göğüs göğse çarpışma zamanıydı. Sayılar artık adildi.

Sıra planın üçüncü aşamasına gelmişti.

Osman Bey yanındaki bir grup adamıyla şövalyelerin önünden kaçarken Asil'in burnunu sola kırdı. At, efendisinin isteğiyle usta bir "U" dönüşü yaptı ve yan taraftan kendisini takip eden şövalyenin üzerine koştu. Aynı Osman gibi adamları da bu tür sortilerle rakiplerini göğüslemeye başladılar. Türkler artık bir sığır güder gibi şövalye yığınlarından bir-iki askeri koparıyor ve birebir, ikiye bir çarpışıyorlardı. Avcı konumundan ava düşen şövalyeler daha kendilerini toparlamadan suratlarında Türklerin yatağanlarını buluyorlardı. İşte bu, klasik hilal taktiğiydi.

Türklerin artık savaşı kazandığı söylenebilirdi. Hem arazi avantajı, hem moral üstünlüğü Türklerin lehineydi. Yapacak çok az şey kalmıştı.

Fakat Osman arka saflarda bir şey gördü.

Türk Beyi'nin yüzüne bir karanlık çöktü. Şövalyeleri arkadan kıstıran Türkler Osman'ın hayret dolu bakışları önünde birer birer yere yıkılmaya başlamıştı. Kiminin kelleri bedenlerin kopup havaya uçuyor, kiminin bir saniye öncesine kadar kollarının oldukları yerlerden kanlar fışkırıyor, kimi ağzından kan tükürerek kayaların üstüne düşüyordu. Kardeşlerin birlikleri hallaç pamuğu gibi oradan oraya savruluyorlardı. Sarp bir dağdan kopup gelen bir çığ sanki onları eziyordu.

Türkler şimdi yine av haline gelmişlerdi ve hızla katlediliyorlardı.

Rus Varangianları Türkleri kendi tuzaklarına düşürmüş ve onları arkadan yakalamışlardı. Ellerindeki üç metrelik bal-

talarla önlerine çıkanı kıtır kıtır doğruyorlardı. Bunların başı Akuluthos Drako en önde yer alıyor, önüne geleni acımadan ikiye ayırıyordu. Osman önce Aykut Alp'in kanlar içinde yere düştüğünü gördü. Turgut Alp hıçkırarak arkasına döndü ve Drako'yu göğüsledi. Ama Varangin Yeminlisi onun kılıcını daha bir kere bile savurmasına izin vermeden uzun Dextralion baltasıyla Turgut Alp'i de yere yıktı.

"Kardeşler!" diye haykırdı Ak Timur.

Manzarayı uzaktan izleyen Osman'ın gözleri kızardı. Kardeşlerin hayatta olup olmadıklarını kestiremiyordu; pek çok alp gibi Varangian baltacılarının darbeleriyle ağır yaralı oldukları kesindi.

Roger de Flor ve emrindeki elli kişilik bir birlik ise Köse Mihal'in ordusunu bir dağın yamacında bire bir kıstırmıştı.

Sancaktar Hüseyin yere yıkıldığında göğsünde belki yirmi ok vardı. Türk sancağı kana ve toza bulanmış halde yerdeydi.

Osman'ın şimdiden sonrası için hiçbir planı yoktu.

Savaşın kaderinin değişmesi için artık bir mucize gerekliydi.

65

Osman Bey ve ordusu şövalyeleri Turan taktiğiyle önce pusuya düşürmüşler sonra da bir çember içine almışlardı. İki ucu da kılıçtan daha keskin koca bir hilal görünümündeki Türk ordusu şövalyelere öldürücü vuruşu yapmaya hazırlanıyorlardı. Osman'ın kazıklardan, okçulardan ve göğüs göğse çarpışmadan oluşan üç aşamalı planı dört dörtlük işe yaramıştı.

Ne var ki Rus Baltacıları bu planı bozmuş ve Osman Bey'in hiç beklemediği güney kanadından dağlık araziye inmişlerdi. Türkleri arkadan ve ansızın bir anda kıstırmışlardı. İskandinavların baltaları Türkleri ağaç budar gibi buduyordu. Kollar, parmaklar, kulaklar, kelekler havada uçuşuyordu. Osman Bey'in ayakta kalan nökerleri şimdi şövalyeler ve Varangian Yeminlileri arasında sıkışıp kalmıştı. Roger de Flor da güneybatı kanadındaki bir düzlükte Mihal ve birliğini köşeye sıkıştırmıştı.

Türkler, İmparatorluk ordularına karşı ilk mücadelelerini kaybetmek üzereydiler.

Artık onları kurtaracak tek şey bir mucizeydi.

Ve mucizenin adı Kastamonu Aslanı'ydı.

"Yetiştim Osman Bey!" diye bir ses duyuldu önce Kuzey Dağları'ndan. Türkler yamaçlara gözlerini diktiklerinde Kastamonu Emiri Çobanoğlu Aslan Beyi ve ardındaki adamları-

nı gördüler. Kuzey ve Orta Anadolu'nun tamamını kapsayan Paflagonya bölgesi hâkimi Çobanoğulları'nın varisiydi Kastamonu Emiri. Emirülümera Muzaffereddin Yavlak Aslan'ın biricik oğlu Ali'ye adından çok babasının lakabıyla hitap ederlerdi. En az babası kadar gözü pek olan bu adama herkes Aslan Bey derdi. Kastamonu Aslanı elinde düşmanlarının korkulu rüyası haline gelen çivi dişli gürzünü havaya kaldırmış Osman Bey'e selam duruyordu. Omzundaki meşhur aslan kürküyle savaş alanında beliren savaşçının elindeki gürzün çivileri de bir Aslan'ın dişleri kadar yırtıcıydı.

"Gel dedin, geldik Osman Bey!" diye bağırdı Çobanoğlu. "Seninle gaza yapmaya geldik!" Osman Bey onunla Konya'da Kubadabad'da tanışmıştı. Çobanoğlu ikinci sefer, Osman'ın ölümü beklediği bir sırada yine karşısına çıkmıştı.

Çobanoğlu'nun adamları hep bir ağızdan tekbir getirdiler ve "Allah Allah" nidalarıyla yamaçlardan aşağıya koca bir çığ gibi inmeye başladılar.

Varangian Yeminlileri ve şövalyelerin bir kısmı bunları göğüslemek üzere atlarının burunlarını kuzey yamaçlarına sürdüler. Baltacılar ve şövalyeler ikiye bölünmek zorunda kalmıştı.

Osman ve yoldaşları da yeni buldukları bu takviyeyle İskandinavların geri kalanları ve Akritayların üzerlerine hücuma geçtiler.

Bir Çerkes safların arasından hızla öne çıktı ve Sancaktar Hüseyin'in elinden yere düşen sancağı alıp tekrar havaya kaldırdı. Bayrak dalgalandıkça üzerindeki toz toprak dağılmaya başladı. Ak Timur ve Konur Alp ise adamlarıyla birlikte, ayakta kalan şövalyeleri tekrar göğüslediler.

Osman elindeki hilal kılıcı hayatında kullanmadığı bir öfke ve ustalıkla tutarak Varangianların arasına daldı. Artık onun hedefinde tek bir kişi vardı. Şimşir kılıcı bir kuyruklu

yıldız gibi hareket ettikçe önüne çıkan şövalyeler ve Varangian baltacıları yere yığılıyordu.

Osman, "Drako!" diye haykırıyordu. "Drako çık karşıma!"

Bu meydan okumaya hasmı çok geçmeden cevap verdi.

Varangianların lideri Akuluthos Drako, atının burnunu Osman'ın geldiği yöne verdi ve Türk'ün yanaştığı dağın yamacına hızla yol almaya başladı. Drako aynı hasmı gibi elindeki silahıyla önüne hangi Türk savaşçı çıkarsa yere yıkıyor, gözü Osman'dan başka bir şey görmüyordu. O hedefine kilitlenmiş bir şahin gibi, Osman keskin gözleriyle avına süzülen bir kartal gibi hızla birbirlerine yaklaşıyorlardı. Osman bu taraftan, Drako öbür taraftan büyük dalgaları yaran iki balina gibi birbirlerine doğru hızla yol alıyorlardı.

Bafeus'ta artık kıyamet kopmak üzereydi.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Güneş Hilâli

66



sman ve Drako birbirlerinin alanına girmiş iki leopar gibi hızla aralarındaki mesafeyi kapatıyorlardı. İkisinin de atı dörtnala koşuyordu. Varangian Yeminlileri'nin lideri üç metrelik şaftlı Dextralion baltasını çoktan tepesinde sallamaya başlamıştı bile. Baltanın keskin demiri kenarları altın kaplama geniş bir yarım daireden oluşuyordu ve döndükçe güneş ışığı altında ışıl ışıl parlıyordu. Adam baltayı öyle rahat kullanıyordu ki sanki elindeki alelade bir kılıçtı!

Osman, Asil'in üstünde rakibine hızla yaklaşırken kılıcını kemerine taktı ve ellerini dizginlerden alıp tirkeşinden çıkardığı üç oku ardı ardına rakibine saydırdı. Fakat Drako her üç oktan da sağa eğilerek, sola yatarak ve atın burnunu kırarak kurtuldu. Osman, yayını ve oklarını yere attı ve savaş alanında parlayan metal parçasına gözlerine dikti. Mesafe iyice kısalmıştı ve ok atmak için artık çok geçti.

Türk Beyi eğilerek savaş alanındaki demir kalkanı hemen kaptı ve doğruldu. Drako'nun baltasına karşı buna ihtiyacı olacaktı.

İkili bir dağın yamacında müthiş bir gürültüyle çarpıştılar. İki inatçı koçun boynuzlarını tokuşturması gibi bir çarpışmaydı bu. Drako elinde sallayarak darbe şiddetini arttırdığı

baltasını Osman'ın tam kellesine çalmıştı. Türk Bey'i elindeki kalkanı son anda başına tutarak kurtulmuştu. Dextralion balta kalkana çarpınca akşam güneşi gibi bir kıvılcım çıkmış, balta plakaya saplanmış ama daha öteye geçemeden ikili birbirlerinin yanından uzaklaşmışlardı.

İki savaşçı atlarını tekrar birbirlerine karşı çevirdiklerine ilk darbeyi yapan yine Drako oldu. Drako baltasının sapı yeterince uzun olduğundan Osman'ın kavisli kılıcının altına girmeden ona hoyratça silahını sallayabiliyordu. Boynuzları iki metreyi bulan bir antilop gibi dalıyordu rakibine.

"Seni yıllar önce gebertmeliydim!" dedi Drako, sevimsiz maskesinin ardından. Sesi, bir homurdanma gibi gırtlaktan, bir yaban domuzunun homurdanması gibi çıkıyordu.

"Yıllar önce seni Sakarya'nın ötesine geçtiğinde uyarmıştım," diye devam etti Drako. "Hâlâ aynı inatçı çocuksun! Sana sınırın bu tarafına geçilmeyeceğini öğreteceğim. Siz Türkler haddinizi bilmiyorsunuz! Ama ben sana bugün gerçek gücü, Karanlığın gücünü göstereceğim!"

"Buradayım!" dedi Osman. "Dır dır etmeyi bırak da, gel ve savaş!" diyerek meydan okudu rakibine.

Drako baltasını tekrar salladı. Darbe Osman'ın beline isabet etmek üzereydi ki Türk Bey'i kalkanı tekrar kendine siper etti. Fakat bu sefer metal plakayı kesip geçen baltanın keskin kenarı Osman'ın kalkanı tutan sol koluna bir parmak kadar girdi çıktı.

Osman'ın kalkanı tutan kolundan aşağıya kan damlamaya başlamıştı.

Roger de Flor, Köse Mihal'i birkaç yüz metre ötede gördüğünde savaşın başından beri elinde tuttuğu mızrağın ucunu öne verdi. Atının karnına mahmuzlarını geçirdi ve hayvanı hızla Mihal'in üzerine sürdü. Hasmını tek darbede tuz buz etmeyi planlıyordu.

Mihal hem savaşlardan hem de turnuvalardan bu tür mızrak çarpışmalarına alışıktı. Ama işin kötüsü onun mızrağı yoktu. Katalan birliği üstadı üzerine dörtnala gelirken Mihal onu nasıl göğüsleyeceğini düşünüyordu. Tam o sırada yan taraftan bir ses, "Mihal!" diye seslendi. "Yakala!"

Cavlak'tı bu. Elindeki üç tırnaklı koca tırmıkla yere yıktığı şövalyelerden birinin mızrağını tutup Mihal'e fırlattı. "Artık her şey senin elinde," der gibi ona başıyla selam verdi. Mihal mızrağı yakaladı ve selamı aldı.

Şimdi Mihal de atını dörtnala rakibinin üzerine sürüyordu. Biri Katolik, diğeri eski Ortodoks iki şövalye ellerindeki uzun mızraklarla kırk yıllık ezeli düşmanlar gibi, hınçla, öfkeyle ve kinle birbirlerine saldırıyorlardı. Bu, aynı zamanda Ortodoksların ve Katoliklerin Konstantinopol yağmasından bu yana süregelen çekişmenin, kinin ve hasedin de bir yansımasıydı.

Savaşçılar sol ellerinde kalkanları, sağ ellerinde mızrakları her ikisi de bu şekilde belki yüzü aşkın savaşa girmiş, bir o kadar da turnuvada çarpışmışlardı. İkisi de deneyimli, ikisi de gözü pek, üstat şövalyelerdi. Roger de Flor'un üstündeki bakır zırhı olmasa sanki aynanın karşısında at koşturan tek bir kişi varmış gibi bir simetri vardı. Katolik şövalye, savaşın bütün hıncını Mihal'den çıkarmaya yemin etmiş gibi ilerliyordu. Bir geyiğe saldırmaya hazırlanan yaban domuzundan farksızdı.

Roger de Flor ve Mihal'in atları kafaya kafaya geldiğinde Katolik şövalyenin mızrağı, rakibinin tam göğsünde parçalandı. Mihal, atından yere düştü. Şövalye diğerinden daha geç harekete geçtiğinden yeterince hızlanacak zamanı bulamamıştı ve onun mızrağının darbesi Roger'ın kalın zırhına çarmış ama yeterli etkiyi yaratamamıştı.

Mihal yerde, göğsünün acısıyla kıvranıyordu. Roger, atının üstünde gülümsedi. Bıyıklarını sivri uçları kulaklarına değecek gibi oldu.

Kastamonu Emiri Çobanoğlu, adına yaraşır bir şekilde önüne çıkan İmparatorluk askerleriyle göğüs göğse çarpışıyordu. Beraberinde getirdiği birkaç yüz kişilik birliğindeki her asker onun gibi cesur ve yiğit savaşıyordu. Kastamonu'nun dağlık Ilgaz ormanlarında yetişmiş, boyları elli metreyi aşan, uzun, dolgun ve düzgün gövdeli göknarlar gibi diriydi bu askerler. Hem şövalyelerin hem de Varangian baltacılarının aralarına cesurca dalmışlardı. Selçukluya bağlı olan Kastamonu Emiri, şimdiye kadar Doğu Roma İmparatorluğu ile olan anlaşmalara sadık kalmış ama artık Osman'ı gazada yalnız bırakmaya gönlü el vermemişti. Zaten Konya'daki sultanın vefatıyla tüm bu anlaşmalar geçersiz olmuştu.

Yıllardır kâfir ile çarpışmanın yolunu gözleyen Kastamonu savaşçıları çöllerden çıkıp da suya kavuşan bedeviler gibi dalıyorlardı şövalyelere. Bunlar eskinin Emirülümerası Çobanoğulları'nın torunlarıydı. Moğollar Türkleri doğudan sıkıştırıncaya kadar bu bölge onlardan sorulurdu. Selçuklular Moğol belasından ötürü Rumlarla barış ilan etmek zorunda kalmış ve Kastamonu Beyi de bu barışa uyarak akıncılarını geri çekmişti. İşte şimdi Batı'ya açılan bu yolda Rum askerleriyle yarım kalan davalarını tamamlayabilmenin zevkini yaşıyorlardı askerler. Hasretle ve şevkle geçiriyorlardı yatağanlarını düşmanlarının bedenlerine. "Zırhlarından korkmayın kardeşlerim! Kalbin ateşini zırh söndüremez!" diye bağırıyordu Kastamonu Emiri. "Kılıçlarından korkmayın yoldaşlarım, Türk'ün bileğini kâfir bükemez!" diye kükrüyordu Kastamonu Aslanı.

Ak Timur, beyaz kemikli yatağanıyla bir Katolik şövalyesinin üzengideki ayağını kopardı, Konur Alp bir Akritay şövalyesinin darbesiyle omzundan yaralandı. Saltuk Alp Kapan'la bir Katalan'ın parmaklarını doğradı, Tepen'le bir başkasının sırtını yardı.

Savaş alanının öte ucundaki en yüksek bölgedeki dağın yamacında Drako, Osman'a baltasını sallamaya devam ediyordu. Her ikisi de hâlâ atlarının üzerindeydi. Varangian Akuluthosu, ikinci ve üçüncü darbeyi ıskaladı ama sonraki iki darbeyi Osman'a öyle kuvvetli geçirdi ki kalkanı yarıp geçen balta bu sefer Osman'ın kalkanı dayadığı sol omzunu ve sol elinin üstünü kesti. Orası burası delik deşik olan kalkan, son darbede ortadan ikiye ayrıldı ve Osman'ın elinden yere düştü. Drako tamamen savunmasız kalan Türk'ün üstüne öldürücü darbeyi geçirecekti.

"Senin o meşhur sözlerinin de, törenin de bugün beş para etmediğini herkes görecek!" dedi Drako. "Bu toprakların gerçek hâkiminin kim olduğunu bir daha unutmayacaksınız!"

Osman soğukkanlılığını koruyor, rakibinin onu bu konuşmalarla öfkelendirmesine izin vermiyordu. Sağ elinde kılıcı, sol elinde Asil'in dizginleri dikkatle darbeyi bekledi. Rakibinin her hareketini; kolunu kaldırışını, baltayı geriden öne doğru savurmaya başladığı anı, baltanın geliş açısını, onu tutan kolun yüksekliğini ve daha pek çok şeyi anlık detaylarla izliyordu. Bu darbeye maruz kalması onun sonuydu. Asil de aynı şekilde sanki rakip atın burnunu, toynaklarını, kulaklarını izliyor ve onun hareketine göre pozisyonunu değiştiriyordu. İki at da korların üzerindeymiş gibi hareketli ve huysuzdu.

Drako kendinden emin bir şekilde, işini şansa bırakmadan baltayı Osman'ın kellesine savurdu. Kuzeyli savaşçı, Türk Beyi eğer hareket ederse ona göre baltanın ucunu son anda aşağı ya da yukarı hareket ettirebilirdi. Fakat Osman balta onun boynunu tam yalamak üzereyken arkasına yattı ve baltanın keskin ucu başındaki beyaz sarıklı miğferini aldı götürdü. Osman, balta daha suratından yeni geçmişken hemen doğruldu ve Asil birdenbire şaha kalkarak Drako'nun üzerine sıçradı. Osman bu yükseklikten istifade ederek Varangian baltacısının üzerine hızla atladı.

Drako henüz baltanın savruluşunu bitiremeden tepesinde Asil'in ön toynaklarını ve onun üstünden kendine sıçrayan Türk'ü gördü. Bunu beklememişti. Türk ve Kuzeyli, birden atlarının üzerinden yere yuvarlandılar. İkisi de silahlarını kendilerinden birkaç metre öteye düşürdüler. Drako'nun baltası bir tarafa, Osman'ın kılıcı öbür tarafa gitmişti. Drako'nun yedeğinde tuttuğu kılıcı da atının sağrısında kalmıştı.

Taşlık alanın üzerine düştüklerinde Drako altta, Osman üstte kaldı. Bu kayalık arazide çarpışmanın şiddetini Drako hissetmiş olmalıydı. Ama her Varangian gibi adamın sırtına giydiği kürk pelerin bir yorgandan farksızdı ve taşların çıkıntısı onu fazla rahatsız etmedi. Üstelik göğsünü ve sırtını kaplayan pullu zırhlı, belindeki deri korseleti ve onun içindeki kalın tuniği çarpışmanın şiddetini iyice hafifletmişti. Başındaki miğfer ve yüzündeki maske ise kafasını her türlü çarpmaya karşı koruyordu.

Osman altına aldığı rakibinin boyun boşluğuna sağ koluyla iyice abandı. Drako'nun açıkta kalan boynundan bir ejderha dövmesinin kuyruğu ve bir akrep görünüyordu. Tenin neredeyse tamamı dövmelerle kaplıydı. Osman Bey, onu bu şekilde altına sıkıştırmışken boğarak canını alıverecekti. Sağ kolunu bir mengene gibi Varangian'ın boynuna sıkıştırdı. Osman bir boğanın direnciyle bastırdıkça bastırıyordu. Bir başkası olsa beş-on saniye içinde böyle bir kolun altında, böyle bir dirence karşı fazla dayanamazdı. Osman'ın kolu bir ağaç gövdesi kadar güçlüydü.

Ama rakibi çam yarması bir İskandinav olunca işin rengi değişiyordu ve İskandinav'ın Osman'ın suratına esaslı bir yumruk geçirerek onu üstünden def etmesi uzun sürmedi. Osman'ın sağ kaşı açılmıştı ama hemen ayağa kalktı. Yüzünün sağ tarafından aşağıya Sakarya Nehri gibi bir çizgi şeklinde kan akıyordu. Drako hiç vakit kaybetmeden Osman'ın yanına

gelip karnına iki yumruk daha geçirdi. Osman da Drako'ya vurmaya çalışıyordu ama Varangian'ın gövdesindeki zırh ve yüzündeki maske tüm darbelerin şiddetini kesiyor, olması gerektiği gibi bir tahribat yaratmıyordu. Bu yumruklaşmalar o kadar şiddetli oluyordu ki sanki iki koca ağaç hareketlenmiş de dallarını küt küt birbirlerine geçiriyorlardı! Yumruklaşa yumruklaşa ikili bulundukları yamacın doruğuna doğru yükseliyorlardı.

Drako, Osman sendelerken onu iki koluyla birden sıkıca kavradı, kollarını arkada birbirine kenetledi ve Türk'ü göğsüne yapıştırarak sıkmaya başladı. Osman ne kollarını hareket ettirebiliyordu ne de ellerini. Kuzeylinin bir demirden farksız kolları onu sıkıştırdıkça sıkıştırıyordu. Osman, adamın maskesinin açık ağızlığından onun leş gibi kokan nefesini suratında hissedebiliyordu. Alelade biri olsa şimdiye kemikleri paramparça olurdu. Drako sanki sırtında taşıdığı kürkler canlanmışçasına, bir goril gibi uzun ve kalın kollarla, kaya parçası bir göğüsle rakibini öyle sıkıyordu ki bir iki kaburga kemiğinin çatırdama sesi duyulacak gibi oldu. Osman, belinden aşağısını hissedemiyordu, dizlerinin bağı kesilmişti. Vücudundaki kan dolaşımı kesintiye uğradığından boynu ve yüzü mora kesmeye başladı. Rakibine dirençle karşı koymaya çalıştığından boynundaki şah damarları iyice belirginleşmiş, iki kaşının ortasındaki kalın damar ortaya çıkmıştı.

"Ertuğrul'un oğlu," dedi Drako yine hırıldayarak. "Efendilerine karşı çarpışmak nasıl olurmuş gör! Siz Türklerin en büyük zaafı ahlaki değerleriniz! Sana bugün sınırsızlığın özgürlüğünü göstereceğim!"

Şavaş alanının güney yamacında, yediği mızrağın darbesiyle yere düşen Mihal ayağa kalktığında göğsünün acısını unutmaya çalışıyordu. Roger'ın mızrağı onu fena dağıtmıştı. Mihal, ağzından gelen kanı elinin tersiyle sildi ve kılıcını çek-

ti. Roger de Flor, atını ona döndürdükten sonra elindeki kırık mızrağı attı ve o da kılıcını çekip yere atladı.

"Seninle eşit şartlarda, şövalye koduna uyarak savaşacağım," dedi Roger de Flor. "Seni yenmem için atımın üzerinde olmama gerek yok!"

Şövalye, Mihal'e açık açık meydan okuyor, onu sözleriyle eziyordu.

"Silahsız ve savunmasız kadınlara saldırırken de bu kodu hatırlasaydın keşke," dedi Mihal.

O sözlerini bitir bitirmez Roger de Flor kılıcıyla üzerine abandı. Mihal kendisine tepeden doğru dikine gelen kılıcı yatay bir hareketle kesti. Roger de Flor vakit kaybetmeden arka arkaya darbeleri sıraladı. Mihal'in sağından solundan ve tepesinden üst üste elindeki çeliği savuruyor ama Mihal bunların hepsini de kesiyor, kılıçlar birbirlerine çarptıkça "şırank! şırank!" sesler çıkıyordu.

Mihal sürekli savunmada, Roger de Flor sürekli ataktaydı. Öteki, bir kılıç darbesini daha durdurmuştu ki, Roger de Flor sabatan zırhlı ayağının tabanını Mihal'in tam göğsüne bindirdi. Bu, rastgele bir tekme değildi. Mihal, atın üzerinde yediği mızrağın darbesini hâlâ göğsünde hissediyordu ve bu tekme işte bu zayıf noktaya gelecek şekilde vurulmuştu. Mihal bir iki adım sendeledi ve yere yığıldı. Göğsünün acısı dayanılmaz bir haldeydi. Roger de Flor kılıcını gösteriş yaparcasına birkaç kez etrafında kelebek gibi çevirdi ve Mihal'in yerden kalkmasına izin vermeden kılıcı havada onun tepesine sıçradı.

Katolik Şövalye, Mihal'in tam üstüne düşecekken beriki yerde yuvarlandı ve darbeden kurtuldu. Mihal, ayağa kalkar kalkmaz atağa geçti. Roger'a sağdan sola doğru kesme bir kılıç darbesi savurdu ama usta şövalye bunu hemen engelledi. Mihal hiç pes etmeden kılıcını tekrar tekrar savurdu. Bu sefer savunmada olan Roger'dı. Mihal, birkaç sefer bu direnci kır-

mış ve kılıcını şövalyenin kolunu ve karnına isabet ettirmişti. Ama şövalyenin bakır renkli metal plaka zırhı öyle kalındı ki olur olmaz kılıç darbeleri onu geçemiyordu. Mihal, ilk bulduğu fırsatta şövalyenin sol kolu ile göğsü arasındaki kısma bu sefer kılıca iyice abanarak darbeyi geçirdi. Ama kılıç bakırın üstünde birkaç kıvılcım çıkartmaktan başka bir işe yaramadı.

Roger de Flor sırıttı ve Mihal'in şaşkın bakışları arasında karşı atağa geçti. Mihal o zaman anladı ki düşmanını eğer yere yıkmak istiyorsa bunu adamın üstündeki kılıç geçirmez zırha rağmen yapmalıydı. Ama nasıl? Bu zırha Mihal'in kılıcı en güçlü darbelerde bile işe yaramıyordu!

Bir grup Varangian baltacısı, batı dağlarının eteğinde Türkleri püskürtmek üzereydi. Baltacılar müthiş bir savaş düzeniyle Türklerin karşılarına çıkmışlardı ve onları saf saf kıyıyorlardı. Kastamonu emiri, önündeki insan deryasını bir geminin denizi yarması gibi yararak geçti ve bu grubun karşısına gelir gelmez elindeki çivili gürzü sallamaya başladı. Gittikçe kalınlaşan ahşap gürzün ucunda aslanın dişlerini andıran çiviler vardı. Bir geyiğin boynundan kapan aslan gibi, gürz adamları suratlarından yakalıyor, aslanın ete geçen dişleri gibi, çiviler adamların gözlerine, yanaklarına, boyunlarına batıyor, Varangianların suratlarındaki maskeler deliniyor, parçalanıyor, yamuk yumuk oluyordu. Kastamonu Emiri'nin hemen ardından gelen askerleri de onun kadar tahripkâr, onun kadar yürekliydiler.

Dağın yamacında Osman, Drako'nun kolları arasında can çekişiyordu. Drako'nun Osman'ı nefessiz bırakmadan koyuvermeye niyeti yoktu.

Fakat Osman adamın maskeli suratına öyle bir kafa darbesi geçirdi ki maske içeri göçtü, miğfer yamuldu. Drako'nun gözleri karardı ve yere yığıldı. Osman da kendi elleri üzerine düştü ve hızlı hızlı nefes alarak kendini toparlamaya çalıştı.

Drako kendine gelince ayağa kalktı. Maskesi ve miğferi artık kullanılamaz olmuştu ve görüşünü kapatıyordu. Kafasından bunları hınçla çıkartıp atacaktı ki, maskeyi yüzünden kaldırır kaldırmaz Osman'ın yumruklarıyla yüz yüze geldi. Osman Bey, ilk defa rakibinin çıplak etine vurma şansını yakalamıştı ve arka arkaya üç tane sağlam yumruk geçirdi. Drako'nun yüzündeki ejderha dövmesi ortaya çıktı. Sol yanağını simsiyah bir yılan kafası kaplıyordu. O anda kendine sorsalar Drako, suratına yediği şeylerin bir yumruktan ziyade bir balyoz olduğuna yemin edebilirdi. Bir granitin duvarı parçalaması gibi geçiyordu yumruklar suratına. Yumruğun biri üst dudağını patlatmış, biri alttaki iki dişi birden dökmüş, bir diğeri burnunu kırmıştı.

Son yumruk Drako'yu yere yıktı.

Osman Drako'nun üstüne çıktı. Yumruklara devam edecekti ama Varangian savaşçısı Osman'ın kalkanı tutarken derin yaralar açılan kolunu öyle bir sıktı ki Osman'ın canı kesildi. Drako diğer eliyle Osman'ın suratına yumruğu da geçirince bu sefer altta kalan Osman oldu. İskandinav, Osman'ın saçlarından tutup kafasını taşlara vurdu. Kayı Beyi'nin kafasının ardındaki taş kana bulandı. Drako aynı hareketi bir kere daha yapacaktı ki gözleri yuvalarından çıkacak gibi dört açıldı ve taşların üzerine yığıldı. Ne oluyor diye beline baktığında kasıklarına saplanmış şarap boynuzunu buldu. Osman Drako'nun belindeki boğa boynuzunu adamın kemerinden tutup çıkarmış ve onun korseletinin altından kasıklarına geçirmişti.

İskandinav boynuzu sanki kasıklarına batan sivri bir boğa boynuzu değil de bir kıymık gibiymiş gibi umursamadan çıkardı. Bacaklarından aşağıya kan akıyordu ama bu onu durdurmaya yetmiyordu. Zaman kaybetmeden yanı başındaki baltasını eline geçirdi ve balta sapının sivri ucunu Osman'ın sol ayak bileğinin üç parmak yukarısına saplayıp çıkardı. Bal-

tanın mızrak ucu Osman'ın deri çizmesini parçalayıp geçmişti. Bu, Osman'ın bacağındaki eski yarayı da deştiğinden şiddetli bir ıstırap oluşturdu. Türk Beyi acıyla kıvranırken Drako hemen ayağa kalktı ve tekrar baltayı savurdu. Osman son anda eğildi ve bir takla attı. O da hemen kılıcını yerden kaptı ve doğruldu.

Drako baltayı bir kere daha savurdu, Osman öte çekildi. Sonra bir kere daha, sonra bir kere daha derken Drako baltayı Osman'ın yüzüne, kollarına, bacaklarına savuruyor ama Osman atak hareketlerle baltanın üstünden zıplayarak, altından eğilerek, kenara kaçarak bu darbelerden ölümcül bir yara almadan kurtuldu. Ne var ki baltanın vücudunda kesikler oluşmasına engel olamamıştı. Kolları, karnı ve sağ uyluğunda derin yaralar oluşmuştu. Osman'ın tüm vücudu artık kanlar içindeydi. Beymbeyaz mintanı kandan kıpkırmızıydı.

İkili bu boğuşmada tekrar atların yanına gelmişlerdi ki Drako baltayı bir kere daha savurdu. Osman kılıcıyla baltanın tahta şaftını yukardan aşağıya hızlı bir darbeyle kesti ve balatanın sapını "çatırt!" diye ortadan ikiye ayırdı. Dextralion artık kullanılamaz haldeydi.

Varangian baltacısı sonunda en çok güvendiği silahından yoksun kalmıştı. Ama Drako kaşla göz arasında atının sırtından kalın, uzun, iki saplı bir Viking kılıcı çıkardı. Koca kılıcı iki eliyle kavradı ve Osman'ın tepesine tepesine indirmeye başladı. Osman, üstüne bir şimşek gibi inen bu darbeleri kılıcıyla kesiyordu. Kılıçların her çarpışmasında yıldırım çakması gibi kıvılcımlar beliriyordu. Her iki çelik de en iyi kılıç ustaları tarafından kızgın ateşte dövülmüş birinci sınıf silahlardı. Osman'ın kılıcı, dedesi Süleyman Şah'tan kalma, hilal gibi eğimli bir Dımışki kılıcı, Drako'nun ki ise türüne az rastlanan geniş el korumasıyla birlikte haç şeklini oluşturan meşhur Viking kılıcıydı. Kılıçlar öyle ustalıkla hareket ediyordu ki sanki

savaşçılar onları değil, onlar savaşçıları kontrol ediyordu. Bu, iki insanın çarpışması değildi. Hayır, bu çok daha başka, çok daha efsanevi bir şeydi. Bu, hilal ve haçın çarpışmasıydı.

İkili bu şekilde kılıçlarını vuruşarak, çarpıştıkları yamacın tepesine kadar geldiler. Şimdi arkalarında bıraktıkları savaş alanındaki herkes onları izliyor gibiydi. Katolik savaşçılar Olimpos Dağı'nın tepesinde savaşan tanrılara bakar gibi bakıyorlardı Osman'ın ve Drako'nun kavgasına. Güneş, bu ikilinin ardında yükseldikçe gölgelerini aşağıdaki araziye devleştirerek uzatıyordu. Bir Osman aşağıda kalarak kılıcını Drako'nun üstüne üstüne çalıyordu, bir Drako, aşağıya geçerek Osman'ın üzerine emin adımlarla ilerliyordu. Böyle böyle yükselerek kendilerini kayalıkların ortasında, savaştıkları tepenin doruğunda bulmuşlardı. Tepenin öbür tarafı kayalık bir uçurumdu.

Küçük taşlar onlar yükseldikçe büyük kaya parçalarına dönüşmüştü. Kılıçlar bazen bu sert kayalara çarpıyor, çarpışmanın şiddetinden kaya ile çeliğin kesiştiği yerlerden parıltılar sıçrıyordu. Drako taşın üzerinden çektiği kılıcını tekrar Osman'ın başına çaldı, beriki yatay bir hareketle kılıcı kesti. Fakat bu sefer kılıcı geri çekmek yerine Drako Osman'ın üzerine abanabildiği kadar abandı. Kılıçlar bir haç şeklinde Osman'ın yüzünü yalıyordu. Drako abandıkça, Osman'ı geri geri itiyordu. Drako itiyor, Osman direniyor, her ikisinin pazıları da Akdeniz'in güçlü rüzgârlarının şişirdiği gemi yelkenleri gibi kabarıyordu.

O sırada Drako Osman'ın kesik bacağına bir tekme geçirdi. Osman sendelerken ayağına takılan bir kaya parçasıyla arkasına yığıldı. İşin kötüsü kılıcı tutan eli de başka bir kayanın sivri ucuna çarptı ve kılıç Türk'ün ardındaki uçurumdan yere düştü.

Osman artık silahsızdı.

Drako artık bu anın tadını çıkaracaktı. Osman'ın tepesinde durdu ve onun yaralı bacağına basmaya başladı. Osman'ın gözleri karardı, başı, uçurumdan aşağıya kanırıldı. Hem bacağından hem de vücudunun kesik yerlerinden kaybettiği kan onu iyice güçsüz bırakmıştı. Yorgundu, bitkindi, güçsüzdü... Boğazı kopacak gibi geri yatmış, gerginlikten adem elması iyice belirginleşmişti. Osman'ın başı geriye düştüğünden artık gözleri ters düz görüyordu.

Yeryüzü mavi, gökyüzü yeşildi. Güneş yerde, dağlar havadaydı. Dünya ters düz olmuştu.

Osman hatırladı bu anı... Yıllar önce bir ağaca işkence edilmiş şekilde tersyüz asıldığı anı hatırladı... Gözlerinin önünden hayal mi gerçek mi olduğunu anlayamadığı bir kartal uçtu geçti.

"Yıllar önce senin kartalının kafasını kopardığım gibi senin de kafanı kopartacağım!" dedi Drako. Osman'ın bacağına bastırdıkça bastırıyordu.

Osman Anka'yı hatırladı. Çocukluğunda onun için haftalarca uğraşmasını, onu eğitmeye çalıştığı geceleri, kümesinde onunla geçirdiği uykusuz geceleri, kartalın ters dönüp ölüm dalışını yapışını... Rabia'ya kartalını ilk defa gösterişini, Şeyh Edebali'nin dergâhını, ormandaki uykusuz gecelerde yıldızları izleyişini... Dündar Bey, Bay Hoca... Gökkurt'u kurtarışı... Türk Beyi'nin tüm yaşamı gözünün önünden geldi, geçti.

Belki artık Osman da pes etmeliydi. Belki de artık ölüm dalışı zamanıydı. Başarısızlığı kabul etmeli ve Anka gibi ölümünü beklemeliydi. Onu yine böyle bir uçurumda bulmuş, Kayılara uzun uzun kuşbakışı bakmış, yüreğinde hiç hissetmediği şeyler hissetmişti.

Böyle bir günde başlamıştı her şey ve şimdi bütün hayallerinin ters düz olduğu bir zamanda her şey bitecekti.

Osman, yolun sonuna gelmişti.

Aşağıdaki vadide Mihal ve Roger şövalye kılıçlarıyla çarpışmaya devam ediyorlardı. İkili ellerindeki kılıçlarla öyle uzun soluklu çarpışıyorlardı ki hem enli hem de uzun bu kılıçlar şövalyeler arasında üst üste geldikçe sadece çarpı ve artı şekilleri oluşturmuyor, sanki çelikten yapılmış Latince ve Rumca tüm alfabe bir bir beliriyordu. İki şövalyenin arasındaki bu harfler bir araya getirilse bir şövalye destanı ortaya çıkabilirdi. Adamlar sanki çarpışmıyor, ellerinde kılıçlarla dans ediyorlardı.

Böyle bir kesişmenin sonuydu ki Mihal kılıcını aşağıdan yukarıya doğru savurdu. Roger'in bakır miğferi kafasından uçtu gitti. Ama kafası yerinde duruyordu.

Roger, yine sırıtarak, "Iskaladın!" dedi. Burnu gibi sivri olan İtalyan sakalı ve bıyığı iyice ortaya çıkmıştı.

Mihal sesini çıkartmadı. Aslında ıskalamamıştı. Onun tam da yapmak istediği buydu. O da kafasındaki miğferi çıkarttı arttı:

"Şövalye kodu demiştin, öyle değil mi?" dedi ince bir göndermeyle. Şimdi yine ikisi de eşit şartlarda dövüşeceklerdi. İkisinin de boyunları ve yüzleri artık açıktaydı.

İki şövalye bu sefer aynı anda birbirlerine kılıçlarını savurdular. Tepeden ayağa, omuzdan bele iki düzineyi aşkın karşılıklı savurmalar birbirini takip etti. Mihal savurdu, Roger kesti, Roger salladı, Mihal durdurdu. İkisinin de kollarında güç kalmamıştı artık. Günlerce kürek çeken forsalar kadar yorgundu kolları. Roger'in yüzündeki dalga geçen ifade uçup gitmişti. O da en az Mihal kadar bitkindi. Güneşin altında zırhı onu iyice boğmaya başlamıştı.

Mihal kılıcını rakibinin kılıç korumasına takıp kelebek gibi döndürdü ve Roger'in kılıcını kenara fırlattı. Bu, doğru zamanlamayla yapılması gereken ustaca bir taktikti. Katolik şövalye eğer kılıcı koyuvermese elinden olacaktı.

Roger da artık silahsızdı.

Mihal kılıcını havaya kaldırıp rakibinin suratına öldürücü darbeyi geçirmeye hazırlanıyordu ki Roger, "Dur!" dedi, "En azından iyi bir Katolik gibi dua etmeme izin ver."

Mihal, Roger'in gözlerine baktı. Bu adama merhamet gösterip göstermemekte kararsızdı. Kılıcını indirdi, "Tamam, dediğin gibi olsun" dedi.

Roger, Mihal'in önünde dizlerinin üzerine çöktü. Ellerini kavuşturup dua etmeye başlayacaktı ki baldır korumasının içinden çıkardığı bir hançeri kaşla göz arasında Mihal'in böğrüne sapladı. Mihal'in yüzüne bir karanlık indi.

Katolik onun yüzüne baktı ve "Bazen kod işe yaramaz," dedi. "Başının çaresine bakmalısın."

Kastamonu Emiri, baltacılar ve şövalyelerle kapışırken elindeki çivili gürzü atının üstünden savurmaya devam ediyordu. Fakat insan azmanı bir Kuzeyli elindeki uzun teberi, emirin atına geçirdi ve Çobanoğlu'nu yere yıktı. Atın boynundan oluk gibi kan fışkırırken baltacılar Çobanoğlu'nun üstüne çullandılar. Üç beş çakalın tek bir yaralı bir aslana dalması gibi tepesine bindiler.

Kastamonu Beyi linç edilmek üzereydi. Kimisi baltasına, kimisi kılıcına yapıştı ve ortalarına aldıkları avlarından pay almaya hazırlandılar. Çenelerinden kan damlayıncaya kadar etini yırtacaklardı Türk'ün.

Ak Timur, Konur Alp şövalyelerin arasında sıkışmışlardı. Saltuk Alp iki baltasını da savaş alanında kaybetmişti.

Türkler İmparatorluk karşısındaki ilk çarpışmalarında mağlup düşmek üzereydiler.

Artık her şey bitmişti.

Osman'ın en büyük kâbusları gerçek oluyordu. Uzaklardan bir kurt uluması işitildi.

67

Osman kafasının sarktığı uçurumun ucunda ölüme hazırdı.

Daha fazla savaşacak gücü kalmamıştı. Vücudu kanlar içindeydi ve bacağının üstünde elinde kılıçlı bir zebani tüm gücüyle bastırıyordu.

Drako elindeki çeliğin uzun sapına iki elleriyle yapıştı ve onu Osman'ın boğazına çalmak üzere havaya kaldırdı.

Ve Osman'ın gözleri karardı.

Ama sadece Osman'ın değil, tüm yeryüzünün aydınlığı kaybolmaya başladı. Bitinya topraklarının yeşillikleri sarardı, Marmara'nın mavisi grileşti. Binlerce kilometre ötedeki Tuna nehrinin suları karardı, Viyana'nın kar kaplı dağlarına sanki siyah bir örtü çekildi, Fırat'ın suları kara perdelere büründü, binlerce paralel güneyde altın gibi parlayan Sahra çölleri kömüre döndü. Kâbe'nin üstündeki güneş söndü.

Yeryüzü bir uçtan bir uca kararıyordu.

Sanki dünyanın son günü gelmişti.

Osman belki de şehit olduğunu düşündü.

Ama hayır, ne Osman ölmüştü ne de dünyanın sonuydu. Çünkü sadece Osman'ın gözleri değil, yeryüzündeki herkesin gözleri kararıyordu.

Drako savaş alanındaki binlerce insan gibi hayretle karşısındaki manzaraya bakakaldı. Elinde kılıcıyla donmuş kalmış, gözleri fal taşı gibi açılmış, çenesi bir karış yere düşmüştü. Gözleri gökyüzüne kilitlenmişti.

Güneş güpegündüz gittikçe kararıyor, yavaş yavaş bir hilal şeklini alıyordu. Siyaha boyanan bir yumurta gibi güneşin sarısı kapkara oluyordu.

Bu ana Mihal de yerde yakalandı. Böğrüne hançeri yiyen Mihal dizlerinin üzerine yığılmıştı. Teninin rengi uçup gitmişti. Işıksız gözlerle önüne bakıyordu. Katolik şövalye birkaç adım ötedeki kılıcını alıp geldi ve Mihal'in öne düşen kellesini uçurmak için kılıcına abanıyordu ki havanın kardığını gördü. Roger de Flor, kılıç havada başını gökyüzüne kaldırdığında Güneşin yok olduğunu gördü. Birkaç saniye ne olduğunu anlayamadan kararan gökyüzünü izledi.

Kastamonu Beyi'nin başına üşüşen askerler de bu karanlık karşısında hayrete düşmüşlerdi. Hepsinin de kafaları yukarda bu dehşet manzarayı seyrediyorlardı. Bu bir uğursuzluk olmalıydı!

Sanki zaman artık durmuştu. Ak Timur boynunun ucunda bir kılıçla, Konur Alp kolunun üstündeki bir baltayla, yüzlerce Türk savaşçısı ölümün eşiğinde, karanlığın ortasında bulmuşlardı kendilerini.

Osman ise tersten gördüğü bu manzara karşısında gülümsedi.

Kumral Abdal haklı çıkmıştı. Osman'ın dudaklarından "Güneş Hilali" sözleri döküldü. Evet, bu bir Güneş Hilali'ydi. Güneş ile Ay aynı hizaya gelmişler ve Güneş'in önüne geçen ay, kenarda incecik, hilal şeklinde bir çizgi bırakmıştı. Nadir gerçekleşen bir Güneş tutulması o gün hiç beklenmedik bir anda tüm yeryüzünü karanlığa boğmuştu.

Savaşan tüm şövalyeler, Varangian Yeminlileri ve Hristiyanlar gibi Drako da bu hilalin uğursuzluk olduğunu düşü-

nüyordu ki kendini toparladı. Kılıcı Osman'ın boynuna çalmak için başını tekrar öne eğdi. Ama Osman'ın gazap dolu bakışlarıyla karşılaştığında ürperdi. Osman sanki yeniden can bulmuş ve başını düşmanına doğrultmuştu. Yerden doğru ayağının tabanıyla Drako'nun göğsüne öyle bir tekme geçirdi ki adamın göğüs kemikleri çatırdadı. Drako elindeki kılıcı yere çaldığında ise Osman çoktan doğrulmuş ve rakibinin yanında bitmişti. Drako iki eliyle birden kılıca abandığından henüz gardını alamamış, yere eğik duruyordu. Osman İskandinav'ın suratına sol dirseğini geçirdi, sonra elinin tabanıyla onun suratına bir tokat şaplattı. Drako yüzüne mermer yemiş gibi yere yığıldı.

Az önce Osman'ın yattığı yerde şimdi Drako yatıyordu.

Türk, adamın göğsüne bindi ve yerden koca bir kaya parçasını avucuna alıp havaya kaldırdı. Anka'yı da yine bir taşla bir yılandan kurtarmıştı.

Artık güneş tamamen kaybolmuş, gökyüzü zifiri karanlığa bürünmüştü.

"Sen de, karanlık güçleriniz de aydınlığın önünde ezilmeye mahkûmsunuz!" dedi Osman.

Drako'nun gözleri korkuyla dolmuş, yüzüne yaşadığı dehşetin sevimsizliği çöküvermişti.

"Senin de, efendilerinin de canı cehenneme!" diye haykırdı Osman. "Bu, Turgut Alp için!" dedi ve onun suratına indirdi kaya parçasını. "Bu, Aykut Alp için!" diyerek ikinci kez vurdu. Ve taşı kaldırıp son kez, "Bu da Anka için!" diyerek ekledi ve karpuz büyüklüğündeki kaya parçasını Drako'nun yüzüne son kez geçirdi. Kolu bir güllenin sapı gibi inmişti adamın yüzüne.

Drako'nun suratı paramparça olduğunda hava tekrar aydınlanmaya başladı.

Güneş Hilali bu sefer tersten ortaya çıktı. Sakarya tekrar masmavi rengine kavuşuyordu. Afrika'nın toprakları altın

gibi parlamaya başlıyor, Tuna'nın bembeyaz köpükleri ortaya çıkıyor, Fırat'ın şelalelerinde gökkuşakları meydana geliyor, Doğu Avrupa'nın karlı dağları tekrar tekrar ağarıyordu. Akdeniz'in üzerindeki martıların ak kanatları yeniden dalgalanıyordu. Kâbe'nin üzerindeki güneş yeniden parlıyordu. Yeryüzü bütün renklerine her zamankinden canlı bürünüyor, dünya artık aydınlığa kavuşuyordu. Konstantinopol'den Endülüs'e, Kahire'den Kudüs'e, Mısır'dan Macaristan'a kadar Güneş Hilali'nin ışığı her noktaya ulaşıyordu. İnsanlık için yepyeni bir aydınlık başlıyordu.

Osman ayağa kalktı ve savaş alanındaki askerini selamlarcasına "Allahu Ekber!" diye bağırdı. Vadiden ona bakan alpler, tepede Osman'ı ve ardından hemen onu içine almış Güneş Hilal'ini gördüler. Savaşın seyri birdenbire değişti ve tüm alpler son bir kuvvetle rakiplerini silkelediler. Ak Timur ve Konur Alp şövalyelere karşı üstünlüğü tekrar geri kazandılar.

Turgut Alp ağır yaralı yattığı yerden Aykut Alp'e seslendi, "Kardeşim! İyi misin?"

Aykut Alp kana ve toza bulanan yüzünü zar zor ağabeyine dönerek, "Bu manzarayı kaçıracağımı mı sandın?!" diyerek gülümsedi. Canı fena yanıyordu, ama yaşayacaktı.

Roger de Flor ise gökyüzündeki garipliğe aldırış etmeksizin kılıcını Mihal'in kellesine tüm vücuduyla abanarak savurdu. Mihal metalin rüzgârını başının üstünde hissederken elinden bırakmadığı kılıcıyla birlikte sağa doğru bir takla atıp ayağa kalktı. Hıncından tüm vücuduyla kılıcı savuran Roger, hedefini ıskalayınca sendeleyip yere düşmüştü ki bu sefer Mihal onun ensesine üzerinde "*Fiat Iustita*" yazan kılıcını savurdu. Katolik'in sivri burunlu, sivri sakallı kellesi şimdi yerde toza bulanmıştı. Mihal, kelleye bakarak, "Haklısın," dedi, "Kodun canı cehenneme!"

Çobanoğlu'nun başındaki bir İskandinav, Güneş Hilal'inden başını tekrar aşağıya çevirdiğinde göğsüne saplanmış uzun bir ciritle karşılaştı. Bir iki vızıltının ardından diğerleri de göğüslerine, boyunlarında ve suratlarına saplanan ciritlerle yere yıkıldılar. Samsa Çavuş, Kastamonu emirinin sıkıştırıldığını görmüş ve hemen onun yardımına koşmuştu. Az ötedeki yamaçtan yanına aldığı bir deste ciridi ardı ardına sallamıştı. Aslan Bey, bu fırsattan istifade ederek küçük yaralarla ayağa kalktı ve ayakta kalan diğer askerleri de o yere yıktı.

İmparatorluk başkumandanı Muzalon özel birliğiyle birlikte gemisine binip çoktan demir aldırmıştı bile...

Osman, dağın tepesinde tekrar "Allahu Ekber!" diye bağırdı. Aşağıdaki tüm askerler hep bir ağızdan "Allahu Ekber!" diye tekrarladılar. Sesleri semada yankılandı.

Yeryüzü aydınlanıyordu.

Bir kaya kartalı Osman'ın tepesinde, eni beş metreyi bulan kanatlarını açmış, mağrur bir edayla süzülüyordu. Yeryüzü onun kanatları altındaydı. Uzaklardan bir yerden bir kurt uluması duyuluyordu.

Osman Gazi, İmparatorluk ordusunu alt etmişti.

BEN, MARKO

Bir yolunu bulup bindiğim bu gemide şansımı fazla zorlamamalıyım. *Deus gubernat navem.*[5] Roma İmparatorluğu'na biz Venediklilerin kiraladığı bu kadırganın içindeki tek galip insanın ben olduğumu söylesem etrafımdaki yığınla Rum askeri beni herhalde denize atarlardı. Muzalon'un ordularını, daha doğrusu Bafues'tan geriye kalanları, Konstantinopol'e geri götüren gemide herkesin yüzünden düşen bin parça. Arkasında bin yıllık bir deneyim olan imparatorluk askerleri hiç beklemedikleri bir hezimet yaşadılar.

Savaştan sonra kumandan Muzalon'un yüzünü görebilen yok. Ama benim onun şu anki durumunu bilmem için onu görmeme gerek yok. Geminin kıç kasarasındaki özel kamarasında ellerini başının arasına almış, İmparator Paleoglos'a küçük bir Türk aşiretinin beyine yenilmelerini nasıl açıklayacağını düşünüyordur. Yüzlerce Katolik ve Ortodoks şövalye ittifakının, üstelik İmparator'un özel birlikleri olan Varangian Yeminlileri'ni göndermesine rağmen nasıl Osman adındaki o Türk'e mağlup geldiklerinin hesabını uzun uzadıya soracaktır. Muzalon büyük ihtimalle bu yenilginin cezasını ya

[5] Tanrı bu gemiye yön versin.

kellesiyle ya da gözlerine mil çekilmesiyle ödeyecektir. Konu insanları öldürmeye ve onlara acı çektirmeye geldiğinde Doğulular da Batılılar da bu işin hakkını en iyi şekilde verebiliyorlar. Kültürlerin yemek yiyişleri, giyinmeleri ya da yaşadıkları evleri farklı olabilir. Ama hepsi de nihayetinde kelle kesmeyi pek iyi bilirler.

Geminin küpeştelerinin diplerine çökmüş, ellerinde kanlı kılıçları, üstleri başları toza toprağa bulanmış şövalyelerin de durumu Muzalon'dan pek farklı değil. Onlar da çoğu yalınkılıç savaşan Türklerin oyununa geldikleri için hayıflanıyor olmalılar. Ama pek çoğu imparatorun onlara vereceği cezadan ötürü değil, ganimet elde edemeden savaş alanından kaçmak zorunda oldukları için üzgünler.

Geminin ana direğinin dibinde ise hekimler yaralı askerleri tedavi etmeye çalışıyorlar. Bazılarını biz yola çıktıktan sonra daha fazla acı çekmesinler diye kendi elleriyle öldürüp denize attılar bile. Askerleri küpeşteden suya bırakmadan önce onları bir çuvalın içine geçirip boylu boyunca çuvalın ağzını dikmeyi ve son iğneyi cesedin burnundan geçirmeyi de ihmal etmiyorlar. Bu şekilde eğer yanlışlıkla öldüğünü sandıkları birisi var ise çığlık çığlığa gözlerini açıyor.

Bafeus hezimetini duyduğunda Paleoglos'un yüzündeki ifadeyi görmek için nelerimi vermezdim! Doğru, yaşadığım ve gördüğüm yüzlerce sıra dışı şeyin ardından bunu da görmek istemem biz tüccar Venediklilerin hırsıyla açıklanabilir ancak! Ne de olsa biz inancını parayla yoğuran, kiliseleri banka olan bir milletiz.. Kendimi hâlâ bir Venedikli gibi hissettiğim için mutluyum. Bu, benim için büyük bir teselli, zira denizde doğup büyüyen Venediklilerden olmamama rağmen bu geminin beni saatlerdir kusturmasını bir türlü kendime yediremiyorum...

Marmara'nın masmavi sularında geminin pruvasında, en önde ufku izleyen ben, Venedikli Marko geminin midemi al-

tına üstüne getirmesine rağmen mutluyum. *Deo gratias.*[6] Belki de buradaki mutlu tek kişi benim. Yirmi beş yıl önce bir çocuk olarak ayrıldığım Konstantinopol'e bir yetişkin olarak dönüyorum. Artık yaşadıklarım ve gördüklerim benim hazinem, notlarım benim kasamdır! Sermayem hafızamdır.

Ama Asya'da başlayıp Küçük Asya'ya uzanan, Çinlilerin ve Moğolların arasında başlayıp Türklerle devam eden bu çeyrek asırlık yolculuğun ardından artık ben Venedikli tüccar Nikolo'nun oğlu, Mafeo'nun yeğeni olan aynı ben miyim, işte bundan o kadar emin değilim.

Değişen yalnızca ben de değilim. Yolculuğuma başladığımda İmparatorluk tekfurları ve Moğol orduları arasında paylaşılmak üzere olan bir Anadolu görmüştüm. Türkler ve Müslümanlar tarihin sahnesinden silinmek üzereydi...

Şimdi ise tekfurların bütün kaleleri ve toprakları Osman'ın elinde. Moğollar ise zaten hiçbir zaman yerleşmek için toprak fethetmediler. Onlar çoktan tekrar kendi dertlerine düşmüş ve yeniden doğuya doğru çekilmeye başlamış durumlar. Osman adlı o Türk, tarihin seyrini sanki tek başına değiştirdi. Konstantinopol'deki kayzer artık ne Katoliklerden ne Moğollardan endişe etmeli. Çünkü bana öyle geliyor ki artık onu gözüne kestirmiş koca bir Türk var! Bu hızla giderse Türklerin ordularının soluğu İmparatorluk duvarlarının önünde alması işten bile değil.

Tarihin bu hızlı seyri başımı döndürüyor. Ama benim asıl kafamı allak budan eden şey hatırladıklarım ve hatırlayacaklarım...

Marmara'nın dalgalı suyuna bakarken yaşadıklarım ve gördüklerim iç içe geçiyor. Tavanları altından, camları yakuttan olan saraylar ve tek bir damar hâlâ sağlam kaldığı için bedenlerinden kopamayan kanlı kelleler; yeryüzünün en hız-

[6] Tanrı'ya şükürler olsun.

lı koşan atları üzerinde ok atanlar ve yiyecek bulamadıkları için bir eşek leşinin etini pişiren insanlar; üzerindeki ipekli kumaşları göz kamaştıran hükümdarlar ve halkın içine terör saçmak için bir kıyafet gibi derisi yüzülenler... tüm bu görüntüler birbiriyle karışıyor. Aydınlık ve karanlık, ışıltı ve leş, güzel ve çirkin yer değiştiriyor.

Sanki gemi sallanırken midemdekileri değil, gördüklerimi kusuyorum!

İneğe tapanlar gördüm, insana tapanlar gördüm, duvara tapanlar gördüm... Odundan daha iyi yanan, bir kova dolusunun tüm bir evi ısıtmaya yettiği siyah taşlar gördüm... Altın ya da gümüş yerine bir kâğıt parçasını vererek alışveriş edenler gördüm... Duvarlarında ejderha motiflerinin bulunduğu elmas avizelerin tavanlardan sallandığı saraylara girdim... Baharatın bin Bir çeşidini, kanın bin bir rengini gördüm... Başsız kulaklar, kulaksız başlar gördüm... Üstelik daha gördüklerimin yarısını bile anlatmadım!

Yazdıklarımı okuyup bunlara abartı diyenler çıkacak. Bu satırlara uydurma diyenler olacak... Bunlara hepten kızamam. Yazının ve hayatın arasındaki gerilimi, gördüklerimizi bir türlü olduğu gibi kâğıda geçiremeyen biz seyyahlardan daha iyi bilen yoktur. Ama yazdıklarımın gerçekdışı olduğunu düşünen budalalar varsa onlar sadece etraflarına baksınlar ve insanoğlunun yeryüzünde yarattığı harikalara ve vahşete birinci elden tanık olsunlar! İnsanın vahşete ya da harikalara tanık olabilmesi için ne Asya'yı görmelerine ne de çeyrek asırlık bir yolculuğa ihtiyacı var!

Gördüklerimi sindirip kitap haline getirmem uzun zaman alacak, ama bunu başaracağım. Kitabıma *Bir Milyon* adını vereceğim. Anlatacağım yüz binlerce hikâyenin ve şeyin öyküsünü ancak böyle özetleyebiliyorum. Ne de olsa biz İtalyanlar için rakamlar her şeydir! Belki bir gün İtalyan bir kâşif çıkar ve benim gördüklerimi yeniden keşfetmeye koyulur, kim bilir!

Gördüklerimden öğrendiğim bir şey varsa o da şudur. İnsanoğlu yaşadığı sürece kuleler ve kelleler, parlak şeyler ve insan dışkısı hep yan yana, iç içe olacak. İnsanoğlunun kaderidir bu. Birileri hep kelle kesecek, birileri ise karıncayı bile yaşatmaya çalışacak! Benden asırlar sonra da insanoğlu, şeytanın bile aklına gelmeyecek yöntemlerle insan öldürmenin yollarını arayacak. Barbarlar yine barbarlığına devam edecek. Ve bunlara karşı çıkan kahramanlar olacak yine.

Bu, yeryüzünün düzeni.

Bu, insanoğlunun hem laneti, hem de saadeti!

BEN, MİHAL

Herkes rüya görür. Ama herkes rüya yaşamaz.

İnsanlar ikiye ayrılır; uykudayken rüya görenler ve uyanıkken rüya yaşayanlar. Uykuda rüya görenler şanslıdır. En zor kâbuslarını bile daha gözlerini açmadan unutuverirler. Gördükleri en inanılmaz şeyler bile şaşırtmaz onları; "rüya işte!" deyip geçerler...

Gözleri açıkken rüya görenler ise her an, her saniye bir hülyanın peşinden koşar dururlar, rüyayı gerçekleştirmek isterler. Tehlikeli insanlardır onlar. Çünkü rüyayı unutmazlar. Tam tersine rüyalarını da kâbuslarını da gözleri açık yaşarlar. Onların her nefesi, aldıkları her soluk, kalplerinin her atışı bu dava içindir. Onların akıllarıyla ve kalpleriyle inandıkları gerçeklik başkaları için bir rüyadan başka bir şey değildir. Bazıları da "efsane," "masal," der ona. Bir tek onlar inanırlar yaşadıklarının ve yaşayacaklarının gerçekliğine. Bir tek onlar bilirler bir gün başkalarının da bu rüyaya inanacaklarına, herkesin sonunda bu rüyayı yaşayacağına...

İşte Osman, bu ikinci türden insanlardandı. O, hayatı boyunca bir rüyanın peşinde koştu ve sonunda o rüyayı gerçek kıldı. Belki de onun en yakınında olan bizler bile farkında olmadan bir rüyadan gerçekliğe adım attık.

Kayılar gibi küçücük bir Türk boyunun koskoca tekfurlara kafa tutması bir rüyaydı, gerçek oldu. Osman gibi tek bir kişinin Anadolu'da yok olmak üzere olan Müslümanların sancaktarlığına girişmesi bir rüya idi, gerçek oldu. Ve hepsinden inanılmazı da Osman'ın bin yıllık bir imparatorluk ordusu ile Bafeus'ta karşılaşması ve onları alt etmesi oldu.

Ama Osman sanki bunların olacağına en başından beri inanıyordu. O, bunları ilk savaşından bu yana biliyordu. Onun asıl hedefi ne Bilecik ne de İnegöl tekfurlarıydı. O, hedefini Bitinya'nın ormanlarında tek başına sabahladığı ağaçların arasında, yıldızları ve hilali izlerken çizmişti. Onun asıl hedefi en başından beri, imparatorluğun eski başkenti olan İznik'i ele geçirmekti. İznik demek imparatorluk demekti ve Osman eninde sonunda bir imparatorluk ordusuyla karşılaşacağını çok iyi biliyordu. Onun için şaşırmak yoktu. Sadece, beklediği şey gerçekleştiğinde, hazırlıklı olmak ya da hazırlıksız yakalanmak vardı. Ve Osman, hep hazırlıklıydı. O, sadece düşmanlarından değil, biz yanı başındaki yoldaşlarından da her zaman bir adım öndeydi. Kafasındaki fikirlerin pek çoğunu biz ancak son anda öğrenmiştik.

Bafeus zaferinden sonra Osman artık Bitinya'nın en büyük gücüne dönüştü. Artık Anadolu'nun yeni vârisine Osman gözüyle bakıyorlardı. En büyük düşmanları olan, yıllarca onunla beraber savaşmayı reddeden Türk beyleri bile onunla tanışmak, ona gelip biat etmek için sıraya girdiler. Osman, en başından beri hayal ettiği Türk birliğini büyük bir mücadeleden sonra hakkıyla, aklının ve bileğinin gücüyle gerçekleştiriyordu.

Osman bu çetin mücadeleyi omuz omuza verdiği yoldaşlarını hiçbir zaman unutmadı. Onların her birine büyük vilayetler, koca toprak parçalarının idarelerini ve kalelerin yönetimlerini verdi. Orhan'ı ve Gündüz'ü Karacahisar'ın başına geçirdi, Turgut Alp'e İnegöl'ün idaresini verdi, çok sevdiği

şeyhi Edebali ve Kumral Abdal'a Bilecik'te büyük topraklar verdi. Bir zamanlar tekfurların kan kusturdukları topraklarda şimdi Türkler yepyeni bir medeniyetin temellerini atıyor, Osman Gazi'nin sancağı altında adaletin hüküm sürdüğü bir devlet kuruyorlardı. Biz şövalyelerin kan döktüğü topraklarda Türkler yaşatıyorlardı, yaşatacaklardı... Adalete ve kadere inanmayanlar nasıl olup da küçük bir Türk aşiretinden çıkma genç bir adamın bin yıllık koskoca bir imparatorluğa kafa tuttuğunu asla anlayamayacaklar.

Ben, Harmankaya Tekfuru, İmparatorluk muhafızları Kossesler sülalesinin yedinci kuşaktan şövalyesi Mihal'e gelince...

Ben, şimdi elimde tuttuğum kılıcımın sapında yazan adaleti Türkler arasında bulduğuma çok uzun zaman önce karar verdim. Uzun yıllar önce, bir çocukken imrendiğim şövalyelik kodunu Osman ve onun alpleri yanında savaşırken yaşadım. *Cesaret, onur ve sadakat.* İşte ben bu ülkeler bütününü gazi alplerde gördüm.

Bu yüzden hayatımda yaptığım en inanılmaz şey aslında çok kolay oldu; Osman Bey'in ve diğer alplerin huzurunda kelime-i şahadet getirdim ve Müslüman oldum.

Türklerin arasında yaşadığım, onların arasına gizli gizli gidip geldiğim yıllar boyunca tek bir Türk bile bana dinimi değiştirmem konusunda baskı yapmamıştı. Biri bile çıkıp bana, "Müslüman ol!" dememişti. Biz şövalyeler diğer tüm dinlerin kökünü yeryüzünden kazımak için ant içmişken, Türkler beni hiçbir Hristiyan'dan görmediğim şekilde misafirperver ve hakperest karşılamışlardı. Ben Müslümanlığı onlardan dinleyerek, nasihat alarak değil; onları izleyerek, onların arasında yaşayarak öğrenmiştim.

Eski dindaşlarım bana hain diyorlar. Beni dinime ve şövalyeliğin onuruna ihanet etmekle suçluyorlar.

Hayır, ben ne dinime ne de şövalyeliğe ihanet ettim. Ben kendi aslıma dönmekten başka hiçbir şey yapmadım. Uğruna savaşmaya ant içtiğim değerleri; zayıfı korumak, zalime karşı savaşmak ve adaleti sağlamak... Bunlara her zamankinden daha çok bağlıyım ve onları yaşatmaya her zamankinden daha çok kararlıyım. Ama bu artık Türklerin davası; Batılıların değil! Asıl hainler, kendi çıkarları için dini değiştirenler, Hz. İsa'nın mesajını bozanlar ve kiliseyi bir kan makinesi, bir para bankası haline getirenlerdir! Hayır, ben ihanet etmiyorum, tam tersine, özüme dönüyorum...

Bugün elimde babamdan kalma kılıcımı tutarken artık utanmıyorum. Kılıcım belimdeyken de, kınından çıktığı zaman da biliyorum ki onu tutan el yalnızca ve yalnızca adalet ve hak için savaşacak. Ve biliyorum ki günahlarımın da sevaplarımın da tek sorumlusu sadece ben olacağım. Çünkü Allah rahmandır, rahimdir ve O, merhametlilerin en merhametlisidir!

BEN, OSMAN

Bir zaman bir derviş tanımıştım. Adı Âşık Yunus'tu. Bana mezarcının, çobanın ve âlimin hikâyelerini anlattı. Ben de dikkatle dinledim ve hem kafama hem de kalbime not ettim. Mezar taşını tahtımın başındaki duvara yerleştirdim, çobanın kavalını odamın en güzel yerine astırdım. Namazlarımı âlimin seccadesinde kılar, kanunnamelerimi onun mürekkebinde yazdırırım. Âlimler dostum, çobanlar kardeşimdir benim!

Ben, atası Oğuz Han, dedesi Alp Arslan, Şeyhi Edebali, Gündoğdu ve Aydoğdu'nun torunu, Ertuğrul oğlu, Kayıların Osman. Kara yeri, mavi göğü, Güneş'i ve Ay'ı yaratan bir Allah'a ve onun peygamberine inanan Osman.

Küçükken Sakarya ırmağının kıyısında oturur, saatlerce suyun akışını izlerdim. Sakarya biz kurak topraklarda yaşamaya mahkûm Türkler için yalnızca hayat demek değildi. Ölümdü aynı zamanda. Sınırdı çünkü, hayatın durduğu, dünyanın bittiği yerdi. Anadolu'nun kuzeybatı ucunda sıkışıp kalmıştık. Doğu'nun vahşileri ve Batı'nın barbarları arasında ezilmek, yok olmak üzereydik. Özgürlük ve adalet için Asya'nın bozkırlarında başlayan mücadelemiz Doğu Roma İmparatorluğu tekfurlarının yüksek surlu kalelerinde tıkanmıştı. Bu surların önünde ya özgür kalacaktık, ya da ebedi esaret altına girecektik.

Ben bu yüzden o dev kanatlı kaya kartalını ilk gördüğümde, gerçek özgürlüğün ne olduğunu hissettim. Anka benim için özgürlüktü, sınırsızlıktı. Hakk ve adaletti. Gerçek hâkimiyetti. Ama bu özgürlüğü kazanmak için savaşmalıydık. Savaşmak zorundaydık... Adalet için. Özgürlük için. Daha Sakarya'nın kenarında oturduğum o ilk günlerde bağrımda hissetmiştim bu savaşın ateşini. Sakarya'nın suyunda arıyordum serinliği ve hayatın anlamını...

Sakarya'nın kimi yerlerde durgun, cam gibi olan suyunu saatlerce izledikçe sadece kendi yüzümün değil; gökyüzünün, ağaçların, güneşin, yıldızların ve ayın yansımasını da izlerdim. Güneşin doğuşunda, Ay'ın karanlığı aydınlatmasında, gecenin ve gündüzün arka arkaya gelişindeki manayı ve o mananın içindeki kendi yerimi arardım. Yeryüzünü anlamam için kendimi bilmem, kendimi bilmem için de kâinatı anlamam gerekiyordu sanki...

Bir zaman tan vaktinde güneşin doğuşunu yakalamaya çalıştım. Varlığın anlamını ağaçların tepesinde, dağların doruğunda, nehirlerin kenarında aradım. Kendi derinliğimden önce suların derinliğini, kendi yüksekliğimden önce dağların yüksekliğini sınıyordum belki de...

Ben, Osman, bir kartaldan öğrendim özgürlüğü ve kudreti. Dağlardan öğrendim vakarı ve dik durmayı. Ağaçlardan gördüm kol kanat germeyi ve yaşatmayı. Bir kurdun gözlerinde yaşadım cesareti ve meydan okuyuşu. Gökyüzünü yaran bir okun ucunda tanıdım güçlü olmayı.

Savaşmalıydık ve savaştık. Ben ve yoldaşlarım Karacahisar'da bir adiyi, Bilecik'te bir caniyi, İnegöl'de bir vahşiyi devirdik. Yalakova'da koca bir imparatorluğu Allah'ın inayetiyle alt ettik. İkiyüzlüleri, hainleri ve riyakârları Allah'ın izniyle yendik.

"İmparatorlukla savaşmadan imparatorluk kuramazsın!" Böyle demişti Şeyhim Edebali bir seferinde. Haklıydı. Ne ka-

dar delice olursa olsun kendimize inanmalı ve savaşmalıydık. Allah'a hamdolsun, muzaffer olan taraf biz olduk. Tek galip Allah'tır!

Bugün yeni bir imparatorluk kuruluyor.

Tüm insanların adalet içinde, insanca, özgürce yaşayacağı bir devlet... Türk'ün esaretten kurtulacağı, yeryüzündeki mazlumların umudu, zalimlerin ve despotların korkulu rüyası olacağı ulu bir devlet... Adaletin taç, liyakatin asa, özgürlüğün taht olduğu kutlu bir düzen... Sadece Müslümanın değil, Hristiyan'ın, Yahudi'nin, ehl-i kitabın da mutlu ve huzurlu yaşayacağı, hakkını arayabileceği, haksızlığın hesabını sorabileceği bir devlet...

Ama savaşımız bitmedi.

Davamız henüz yeni başlıyor. Düşmanlarımız çok, güçleri pek, ittifakları sağlam!

Türk'ün kaderinde savaş vardır. Bizler bir zamanlar bozkırların, çöllerin sahibiydik. Çinlilerle mücadele ettik, Hind yollarından geçtik, Acem dağlarını aştık. Atam Alp Arslan ve dedem Süleyman Şah'la Anadolu'ya girdik. Düşmanlarımız çetin, savaşlarımız zorluydu. Hamdolsun, her büyük savaş büyük bir zaferi de beraberinde getirdi. Çünkü Allah inananlarla beraberdir.

Şimdi bir kere daha bizi yok etmek isteyen, Müslümanların kökünü yeryüzünden kazımak, silmek isteyen bir düşmanla karşı karşıyayız. Üstelik bu sefer düşman sadece sınırın öbür tarafında değil, bu tarafında! Tam içimizde! Asıl zor olan, bu düşmanla savaşmaktır! Çünkü onların ne safları bellidir, ne de renkleri.

Bana hiçbir şey ağır gelmedi de, benden olandan ok yemek, benden olana kılıç sallamak çok ağır geldi. Bin kâfirle boğuşmayı bir Türk'le boğuşmaya yeğledim her zaman. Kardeş kavgasının tek kazananının Batılılar olduğunu hiçbir zaman unutmadım.

Derler ki Türk'ün Türk'ten başka dostu yoktur. Müslüman, Müslümanın kardeşidir! Doğrudur. Ama doğru olan bir şey daha vardır ki o da en büyük düşmanlarımızın yine kendi içimizde olduğudur.

Düşmanlarımızı iyi tanımalı, silahlarımızı iyi seçmeliyiz.

Krallıklar vardır, iktidarı güç ve kuvvetle kazanır. Beylikler vardır, altınlar dolu hazineleri her şeyleridir... Biz Türklerin ise tüm sermayesi cesaret ve imandır!

Yeni bir toprağa adım attığımda benim ilk düşündüğüm buradaki insanların nasıl savaştığıdır. Şövalyeler vardır tekniğe ve zırha yüklenen... Onlar için dev bir kılıç, kalın bir zırh her şeydir. Bana öyle gelir ki onlar yüreklerinin eksikliklerini demirle kapatmaya çalışırlar. Bunlara karşı sağlam pazılı kolların çekebileceği yaylar gerekir ki o ok zırhı delebilsin. Bunlara karşı dımışki işi kılıçlar lazımdır ki o kılıçlar demiri kesebilsin. Bunun için de çok çalışmalı, yorulmamalıyız.

Ama benim yayımı büken asıl güç pazı kuvveti değil, yürek pekliğidir. Benim kılıcım, demirci ustasının ateşiyle değil, bağrımdaki ateşle dövülür. İşte bizi düşmanımıza karşı üstün kılan bu yürektir, bu ateştir.

Vahşiler vardır, sadece öldürmek ya da yaralamak yetmez onlara. Onlar acı çektirmek, kıvrandırmak, korkutmak, dehşet saçmak için hareket ederler. Bunlara karşı korkusuzca meydan okumak gerekir. Sahte peygamberler, sahte dinler çıkartırlar ortaya... Kimisi haşhaşla, kimisi kelleler kesen orak kılıçlarla rehin alırlar insanları... Onlara karşı en iyi silah, cesurca meydan okumak, asla boyun eğmemektir.

Düşmanlar vardır görmezden gelinecek. Düşmanlar vardır oturup konuşulacak. Ve düşmanlar vardır başları ezilecek!

Dostlar vardır sırtını dayayacak, güvenecek, emanet edilecek. Dostlar vardır bir selam verip geçilecek. Ve dostlar vardır hep temkinle yaklaşılacak, düşman bilinecek...

Benim en büyük silahım bağrımdaki ateşimdir! Dertliyimdir.

Kimileri bu ateşimi, bu heyecanımı öfkeye yorarlar. Bana "çok asabi, çok gergin," derler... Hayır, onlar bilmiyorlar. İçinde dava ateşini hissetmeyenler, aidiyetleri milletlerine olmayanlar bu duyguyu tanıyamazlar çünkü. Tanıyamadıkları için de onu dışlarlar, yabancılarlar.

Benim gerginliğim, zalime karşı gerilen bir yayın gerginliğidir. Gevşek yayın oku kâfirin zırhını delemez! Benim ateşim olmadan kılıcım parlamaz!

Benim öfkem zalimedir! Köksüzlere, soysuzlara, devşirmelere, zorbalara, zalimlere, çakallaradır! Ben, dolambaçlı Bizans yollarından anlamam. Acem oyunlarıyla yoktur işim. İkiyüzlü Frenklerin de yüzlerine gülemem, katilden lafımı esirgeyemem. Özüm de sözüm de birdir! Zalimi boğarım, mazlumu kollarım. Asık yüzüm hainlere, çatık kaşım köksüzleredir!

Bazıları büyük güçlerden korkarlar, senin onlara gücün yetmez, sen de kim oluyorsun, derler. Ben de onlara derim ki, Ben, kökü Asya'ya dayanan, on altı devlet kuran, mazisi iki bin yıl geriye giden, Altay Dağları'ndan Mevaraünnehir'e, Hazar Denizi'nden, Ege'ye kadar sancak dalgalandırmış, medeniyetler inşa etmiş, yenilmez denilen imparatorlukları dize getirmiş bir milletin ferdi, Müslümanların muhafızı, insanlığın koruyucusu, hakkın savunucusuyum!

Gün gelir Konstantinopol'ün yıkılmaz denilen surları da yıkılır, aşılmaz denen dağlar da aşılır! Türklerin hilali doğudan batıya tüm dünyada dalgalanır!

Yıllar sonra, Anka'yı yakaladığım o uçurumun ucunda Kayı çadırlarına kuşbakışı bakıp içimi ürperten o duygunun ne olduğunu çok daha iyi anlıyorum. Düşmanlarımızın koyduğu sınırlara başkaldırmak, insanca, özgürce, adil bir şekilde yaşamak ve yaşatmak. Sınırlarını ufukların çizdiği yeryüzün-

de hakkı ve adaleti yaymak... Güneş'in doğup battığı her yere, Hilal'in parladığı her toprağa insanlık onurunu taşımak... Dünya durana, hayat bitene kadar...

Bir gün elbet ben de ölürüm. Ama başka bir Osman doğar. Bağrında dava ateşi yanan, adalet ve özgürlük için savaşan, dertli bir Osman... Bir Mehmet, bir Mustafa doğar elbet...

İnsan ölür, devlet yaşar. Dünya döndükçe bu dava hep devam eder.

Ben, Türklerin koruyucusu, İslam'ın savunucusu, zalimlerin celladı, mazlumların umudu, Doğu'nun ve Batı'nın sahibi bir Allah'a ve onun yüce peygamberine inanan Osman. Ben, karanlıktaki kılıcım. Ben, adaleti koruyan kalkanım. Ben, kutlu kalemlerin koruyucusuyum... Savaşım, insan için, hayat için.

Derviş Yunus'un aşkı için...

Adalet ve Özgürlük için.

Dünyanın son gününe kadar.

68

Beyazıt önündeki ahşap masada duran, sayfaları eprimiş eski kitabı özenle kapattı. Kitabın dağılmış sayfa kenarlarından bir iki kâğıt parçası ufalanarak masaya düştü. Eserin üzerinde durduğu sünger rahle de olmasa kitap rahatlıkla un ufak olabilirdi.

Genç akademisyen, kapattığı kitabı aldı ve onu titizlikle masada duran onca kitabın yanına koyduktan sonra sandalyeyi bacaklarıyla geri itip ayağa kalktı. Yan taraftaki cam bölmenin ardından onun hareketlendiğini gören kütüphane görevlisi kadın, Beyazıt'ın işinin bittiğini anlayarak önündeki düğmeye bastı ve kapının elektronik kilidini açtı.

Beyazıt üzerlerine kurşun kalemle notlar aldığı sarı kâğıtları dışarıdaki dolaptan aldığı çantasının içine koyarken kadın, "It looks like you found what you were looking for this time," dedi. Günlerdir kütüphaneyi aşındıran bu gencin yüzündeki ifadeden bu sefer aradığını bulduğunu düşünüyordu.

Beyazıt gülümsedi, "Yes," dedi. "Yes, I did indeed!"

Genç adam şifreli kapıları arkada bırakıp labirentimsi koridorlardan geçtikten sonra dışarı çıktığında gözleri kamaştı. Güneş batmaya başlamıştı ama yaz günleri uzundu. Beyazıt derin bir nefes aldı, mavi gökyüzüne baktı. Artık hikâyesi bitmişti.

Bir süre 14. Cadde boyunca kafasındaki hikayeye dalmış halde yürüdü.Hikayenin kurgusu içinde kaybolmuştu ve gözleri hiçbir yeri görmüyordu. Ayakları onu istem dışı bir şekilde konakladığı yere götürüyordu.

Sonra cebindeki iPhone'un titreşimini hissederek durdu.Telefonunu çıkarttı ve yedi cevapsız arama olduğuıiu gördü. Bu sırada Pershing Park'taki kartal heykelin.in tam yanına geldiğini fark etti. Kanatlannı kaldırmış koca kartalın pençeleri altında yerküre duruyordu. Beyazıt'ın yüzünde bir tebessüm belirdi ve tekrar telefonundaki arayan numaraya baktı.

Numaranın ülke ve şehir kodu +90 312 şeklinde başlıyordu. Türkiye'de gün ağanyor olmalıydı.

1302 Bafeus Muharebesi'yle birlikte İznik ve Bursa fetihlerinin önü açılmış, Türkler Konstantinopol sınırlarına dayanmıştır.

Osman Gazi vefat ettiğinde kendine ait tek bir altın akçesi dahi olmadığı görülmüştür. Geriye bıraktığı mal varlığı bir kılıç, bir mızrak, bir tirkeş, bir parça sırtak tegele denen kumaş, bir at zırhı, tuzlası, kaşıklığı, bir giyim ayakkabısı, koşum atları ve küçük bir sürü koyundan ibaretti.

Osman Bey hayatının hiçbir döneminde esir almamış, satmamıştır.

Osman Gazi'nin kurduğu Osmanlı İmparatorluğu üç kıtada, altı asır boyunca hüküm sürmüş, yakın çağın en uzun süreli imparatorluğu olmuştur.

Osmanlı İmparatorluğu sınırları içinde asırlarca huzur içinde yaşayan pek çok millet imparatorluk yıkıldıktan sonra sömürgeci güçlerin güdümüne geçmiş ve bölge bir asrı aşkın bir süredir kan ve çatışma ortamından kurtulamamıştır.

Bu eser, Osman Gazi'nin asla tam olarak anlatılamayacak efsanevi hayatından esinlenerek romanlaştırılmıştır.

BEN, BEYAZIT

Bundan on yıl kadar önce, 2000'li yılların ortalarında Amerika'da master'ımı yaparken karar vermiştim Osman Gazi'nin romanını yazmaya. Osmanlı İmparatorluğu'na adını veren o efsanevi adamın hikâyesini "bir kahramanın doğuşu" türü için biçilmiş kaftandı. Edebiyatın en vazgeçilmez ve en eski hikâyelerinden, tarihi binlerce yıl geriye giden destanların bile ana konusudur bu tarz. Sadece kahramanın doğuşu mu Osman'ın hikâyesinde saklı olan? Batı literatüründe "*bildungsroman*" ya da "*coming of age*" hikâyeleri dediğimiz, insanın çocukluktan ergenliğe adım attığı, bireyin kendini bulduğu dönemi anlatan o evrensel tür için de Osman'ın çocukluğu kelimenin tam anlamıyla cuk oturuyordu! Üstelik bunlar daha başlangıçtı. Homeros'un *İlyada* ve *Odesa*'sını okurken benim gözümün önünde Osman ve alpleri şövalyelerle cenk ediyordu! Hollywood sinemasının artık hayatımıza yerleşmiş "*comic relief*" karakterlerine gülümserken, benim kafamda Aykut Alp ve Cavlak gibi tipler beliriyordu. Drama, trajedi, komedi ve epik, Osman'ın hikâyesinde tüm görkemleriyle arz-ı endama hazırlanıyordu. Uzun lafın kısası, Osman Bey'in hikâyesi tam da benim eğitimini aldığım tarzda kurgulanmayı ve romanlaştırılmayı bekliyordu.

Ama o dönemi yazmak nedense korkutuyordu beni. Henüz tamamlamam, yazmam gereken başka hikâyeler vardı sanki. Kendimi belki de Osman'ın hikâyesi için hazır hissetmiyordum. Önceki romanları yazmak daha kolaydı demek istemiyorum. Hayır, *Dünyanın İlk Günü*'nü yazmak beş yılımı alacaktı, ama Fatih'in hikâyesinde benim Batı'daki durumuma daha yakın bir dinamik vardı. Amerika'daki ilk yıllarım kendi kimliğimi, Türklüğümü ve Müslümanlığımı yeniden keşfetmekle geçmişti. İronik olan şuydu: Batı edebiyatlarını çalışmak için gittiğim Yeni Dünya'da ben aslında Doğu'yu öğreniyordum. Batı'yı medeniyetin ve güzel şeylerin beşiği, Doğu'yu ise bunların antitezi olarak, egzotik, mistik ve barbar bir dünya olarak resmeden Oryantalist algı 21. yüzyılda da evrimleşmiş olarak tam gaz devam ediyordu. Türk ve Müslüman olduğumu öğrenen en yakın dostlarım bile bana garip sorular soruyorlardı. Develere biniyor muydum, piramitlere yakın mı oturuyordum, çöllerde mi yaşıyordum, dört kadınla mı evliydim, Türkiye'de de modern 4x4 cipler var mıydı?!

Okuduğum ve araştırdığım metinlerde durum daha da kötüydü. "Barbar Türkler" ve harem odalarına hapsedilen Osmanlı algısı gırla gidiyordu. (Türkiye'ye döndüğümde bu yapımların ve eserlerin gönüllü sömürgecilik edercesine kendi sanatçılarımız tarafından akıl almaz bir şekilde işlenmesine daha sonra hazinle tanık olacaktım!) Müslümanlık, eski zamanlarda ilkelliğin, modern çağda ise 'terörist'in eşanlamlısından öteye gidemiyordu. "Batı'daki Türk-İslam Algısı" konulu doktora araştırmalarımda yabancı metinlerde hep İstanbul'un fethinin bir başlangıç olduğunu görmüş ve çıkış noktamın da bu olması gerektiğine karar vermiştim. Bu olay Batı kolektif hafızasında öyle önemli bir yere sahipti ki Osmanlı klasik tarihini romanlaştırmaya girişeceksem eğer, ilk önce bu konuyu tüm zenginliğiyle anlatmalıydım. 29 Mayıs

1453'te İstanbul fethedildiği zaman Batılı bir seyyah, "Bugün *dünyanın son günü*, medeniyet namına bildiğimiz güzel her ne varsa bitti, güneş battı, Barbar Türkler şehrimizi istila etti," diyordu. Ben de beş yıllık, yüzlerce kaynaklık bir çalışmanın ardından o tarihin neden "*Dünyanın İlk Günü*" olduğunu, aslında insanlık adına yepyeni bir altın çağın miladı oluşunun hikâyesini anlatmaya çalışmıştım. O dönemde piyasada tek bir Fatih romanı dahi yoktu.

İşte benim Batı'daki Türk-İslam algısı konulu araştırmalarım ve bu araştırmaları oryantalist olmayan, bilgi ve belgeye dayanan hikâyelerle daha geniş kitlelere ulaştırma serüvenim böyle başlamıştı. Sonra doğal olarak, II. Bayezid'in hikâyesine yoğunlaştığım *Cennetin Kapıları* geldi. Adını aldığım sultanın tarihteki başarıları bizde hep sönük anlatılmış, geçiştirilmiştir. Hâlbuki ben orada zengin, özellikle zamanımıza hitap eden bir hikâye yakaladığıma inanıyordum. Beş yüz yıl öncesinden günümüze uzanan bu insanlık dersini yazmadan edemezdim ve bu işe de üç yılımı verdim.

Ve artık sıra üçüncü romana geldiğinde kendimi Osman Gazi'yi anlatmaya hazır hissediyordum. Artık hikâyenin başına geri dönebilir, efsanenin doğuşuna odaklanabilirdim. Ve öyle de yaptım; dört yıl yediğim içtiğim "kuruluş" dönemi oldu. O dönemi araştırdıkça günümüzle olan benzerliklerini hayretle keşfediyor ve kararımın ne kadar isabetli olduğunu görüyordum. Artık işin çapı da büyümüştü; bu, artık Yeni Türkiye'nin mücadelesinin de bir hikâyesiydi. Büyük Türkiye'nin inşasına giriştiğimiz şu günlerde yeni bir imparatorluğun kuruluşundan öğreneceğimiz çok şeyimiz var.

Bu süreçte yaşanan önemli birkaç gelişme de bana iyi ki Osman Gazi'yi anlatıyorum dedirtti. Bu hususta kendimi övmeme kimse kızmasın ama biraz da *Dünyanın İlk Günü*'nün etkisiyle Türkiye'de tarihi roman türü adeta yeniden keşfedil-

miş ve bu alanda çok fazla eser üretilir olmuştu. Hâlbuki ben hiçbir zaman bir trendin parçası olmak istemedim. Tam tersine bu alanda ciddi bir boşluk olduğu için hem tarzıyla hem de içeriğiyle göz dolduran, altyapısı dolu Osmanlı romanları yazmak istemiştim.

Bu yüzden pek çok kişi bana kronolojik sıra onlara gelmişken neden Yavuz'u ya da Kanuni'yi yazmadığımı sorduğunda onlara şu cevabı vermek isterim: Edebiyat, anlatılmayanı anlatır, yeni hikâyeler peşinde koşar. Ben Yavuz olsun, Kanuni olsun, bu konuların artık iyice işlendiğini, her kesimin taşlarını döktüğüne inanıyorum. Söyleyecek yeni pek bir şey yok. "Bu konu şimdi çok iyi satıyor," gibi bir düşünceyle asla hareket etmedim, etmem. Sektörde ne yazık ki çokça bulunan "sipariş" üzerine üç-beş ayda bir Osmanlı sultanı yazan tipler bu işi ayağa düşürüyor. Benim sadece altı ayım karakterlerin gardrobuna gider! İsterseniz bir meslek (akademisyenlik) hastalığı deyin buna, ama ben uzun uzadıya araştırmadan yazmayı içime sindiremem; öbür türlüsünü anlattığım karakterlere haksızlık addederim... Üstelik en başından beri bu işin kalbinde "Osman" vardı ve tüm gerçekliğiyle kafamda yıllardır anlatılmayı bekliyordu.

Bir de şu gerçeklik konusu var. Şimdi yine kıymetli okurlarım soracaktır: "Şu karakter gerçekten yaşadı mı? Bu olay gerçekten oldu mu? Osman gerçekten onu yaptı mı, bunu etti mi?..." Öncelikle şunu söyleyeyim, ben bu romanı dört yılda yazdıysam eğer bu sürenin önemli bir kısmı araştırmaya gitmiştir. Bir tarihi roman yazarının üzerinde ciddi bir milli sorumluluk vardır; "Ben yazarım, tarihi de kafama göre eğip bükerim," diyemez. Hele hele benim gibi oryantalist olmayan, tarihiyle barışık, araştırmaya dayalı hikâyeler anlatmak gibi derdi olan biri için bu sorumluluk daha da katlanır. Burada tarihi roman yazımı kuramıyla sizleri sıkmak istemem, ama

kurgu ve hayal gücü, tarihi gerçekliğin üzerine inşa edilir, bu romanda da böyle olmuştur.

Enteresan olan şey şu ki, bu romanın belki de en "hayal ürünü" diye düşünebilecek kısımları en gerçek olan kısımlarıdır. Osman Bey'in romanda geçen lakaplarından "Kemikkıran" ve "Kara," fantastik edebiyattan çıkma gibi görünen İskandinav asıllı Varangian Yeminlileri'nin asırlarca Bizans ordusuna hizmet etmeleri ve romanda birkaç yerde gerçekleşen kılık değiştirme gibi Osman Bey'in savaşçı ve stratejik dehasını gösteren, düşmanlarına olan tatsız sürprizleri dönemin ciddi kabul gören tarih kaynaklarında yer alan bilgilerden sadece bazılarıdır. Romanın ana motiflerinden olan kabuslar elbette çıkış noktalarını Osman Gazi'nin o meşhur rüyasından alırlar. Pek çok kaynakta Malhun Hatun diye bilinse de, Osman Bey'in hanımının önemli kaynaklarda "Rabia" (ve "Kameriye") olarak geçişi ve ismin günümüzdeki Rabia simgesiyle örtüşmesi de aslında güzel bir rastlantıdır. Osman Bey'in en yakın adamlarından olan Köse Mihal'in güçlü bir tekfurken Müslüman oluşunu ise bilmeyenimiz yoktur...

Ve elbette Osman Gazi'nin öz amcası Dündar Bey ile olan mücadelesi. Osman'ın amcasını bir ok ile vuruşu her ne kadar bir yazarın kaleminden çıkacak kadar dramatik ve yaratıcı görünse de bu olay dönemin önde gelen ana kaynaklarının hepsinde de yazar. Benim müdahalem, diğer pek çok tarihi bilgiyi olduğu gibi bu olayı da romanın akışına uygun düşecek şekilde kurgulamaktan ibarettir.

En inanılmazı da Osman Bey'in girdiği ilk dönem savaşlarının birinde esir düşüp Selçuklu sultanına cezalandırılması için gönderilmesidir ki, bu da yine kaynağını dönemin önemli bir tarihnamesinden alır. Kastamonu Beyi'nin romanın kilit noktalarında ortaya çıkışı ise benim kendi hemşehrilerimi kayırışımdan değil. O dönemde Paflagonya olarak bilinen

coğrafyaya hükmeden Kastamonu Beyi'nin bölgenin en güçlü figürlerinden biri olarak, uçlarda gaza eden bir lider sipeh-salar oluşunu Halil İnalcık hoca kuruluşa yöneldiği son çalışmalarında uzun uzadıya anlatır. Yine aynı türden çalışmalardır ki Osmanlı İmparatorluğu'nun asıl kuruluş tarihini artık 1299 değil, 1302 olarak gösterir.

Tüm bunları söyledikten sonra şimdi asıl anlatmak istediğim şeye gelebilirim: "Gerçeklik" bunların hiçbiri değildir. Bu tür bir gerçeklik bize biraz da 21. yy. pozitivizminin dikte ettiği materyalist gerçekliktir. Basit ve ham, gazetecilerin üçüncü sayfa gerçekliği kadar sıradan ve bayağı bir şey. Şu şunu öldürdü, o bunu yaraladı, bu şununla evlendi gerçekliğidir bu. Ama bir de edebi bir üst gerçeklik vardır ki, buna biz "hakikat" diyebiliriz. Bu, evrensel, zamanlar üstü bir gerçekliktir. Tarihi romanın da bence asıl sadık olması gereken şey bu hakikattir. Aksi takdirde tarihi romanı, tarihi belgelerden ve dönemin tarihnamelerinden ayıran hiçbir şey kalmaz. Tarih ham gerçekliği, edebiyat ise hakikati anlatır! Tarih materyali verir, edebiyat ise ona ruh katar. Tarihi roman okurlarının bir edebiyat eserinde asıl araması gereken şey de bu olmalıdır.

Tekrar başa dönecek olursam, on yıl önce bu kitapları yazmaya koyulduğumda edebiyat dünyamızda bu anlamda ciddi bir eksiklik vardı. Ama değişen Türkiye, tarihi romanları ve tarihi yapımları nihayet keşfetti. Elbette daha alacak çok yolumuz var; özellikle de hak ve hukuk konusunda! Bu yapımlardan bazılarında kendi eserlerimden hoyratça çalıp çırpanları şaşkınlıkla izlediğimi söylemeden geçemeyeceğim. (Türkiye'nin en çok izlenen yapımlarından bir tanesinin başındaki hiç tanımadığım bir şahıs, filminde benim eserimden yararlandığını bir gazete röportajında alenen belirtecek kadar yüzsüzleşebilmiştir!) Bu şahıslara, hak yiyerek Hakk'a hizmet edilemeyeceğini hatırlatmak ister, ülkemizde hakkı gasp edi-

len tüm yazarlar adına şu uyarıda bulunmayı vazife bilirim: Her ne kadar ortak bir tarihten yararlanılarak yazılsa da tarihi romanlar, tamamen özgün eserlerdir ve her türlü hakları saklıdır!

Osman romanlarının tüm güzellikleri binlerce sayfalık zengin tarihimizin tek bir sayfası olarak görülmelidir. Romanın zayıflıkları ve kusurları ise tamamen benim hatamdır.

Yeni hikâyelerde, yeni serüvenlerde buluşmak üzere!